„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PR/I.S.C., CCG (BE)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:
в Німеччині місячно 2 RM., піврічно 12 RM., річно 24 RM.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО —.50 Rpf.
в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for »UKRAINSKE SLOWO«, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ | ОРГАН ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ | РІК I Ч. 1 БЛЬОМБЕРҐ 7 СІЧНЯ 1948

Мих. Ситник

РІЗДВЯНИЙ ВІТЕР

Заколядуймо ж, друзі, всі гуртом,
Забувши зло, що поміж нами висне!
Нехай обвіє нас одним теплом
Холодний вітер рідної Вітчизни.

Ви ж чуєте, брати, як до лиця
Він припадає голубим привітом.
Ловіть, ловіть його в свої серця,
Цей рідний вітер, цей різдвяний вітер!

Надвір, надвір, мої товариші,
Ставаймо цьому вітрові навпроти —
І ми відчуєм у своїй душі
Своєї України ніжний дотик.

А він нашепче правду нам: як ось
В різдвяну ніч над банею Софії
Він з'явиться — усміхнений Христос,
Й ніхто Йому вклонитись не посміє,

Бо в Києві — господарі чужі,
Бо в Києві давно не колядують,
Бож там, біля Богдана, сторожі
В цей час на почуття людські чатують.

А там, на східцях Лаври — мох і пил,
На землю темінь хтось навмисне виляв,
Хтось зірку різдвяну в Дніпрі втопив,
Й вона пливе, немов печаль, на хвилях.

І йде Христос по праведній землі,
Заходить в кожну християнську хату,
Він кожному господарю звелів
Не кидати надії, а чекати.

Ось-ось ударить урочистий дзвін,
Стряхнувши ніч від Дону аж до Сяну, —
Й народиться Вона, так, як і Він —
Держава наша . . . Він її догляне.

Ви чуєте, гей, друзі, тут і там,
Про що нам шепче цей різдвяний вітер!?
Народження Держави і Христа —
Єднаються в серцях і заповітах.

КОРОТКО

* 23 грудня мин. року невідомі люди забили в Берліні — Обершенеивальді ляйтенанта совєтської армії.

* У французькому парляменті комуністичні представники вчинили великий рейвах проти міністра внутрішніх справ за те, що він зменшив їм приділ бензини. Міністер Жіль Моч заявив, що комуністи взагалі не потребують урядового приділу бензини, бо вони добре запаслися бензиною, крадучи її по різних фабриках.

* Новий кабінет міністрів на чолі з Ібрагімом Гакімі утворено в Ірані. В своїй програмі цей кабінет має знизити кошти прожитку робітників і підвищити їх життєві та культурні умовини.

* Французький парлямент прийняв запропонований урядом бюджет у розмірі 900 мільярдів франків 387 голосами проти 215.

* У США занотовано велике зниження хвилі страйків.

* Газета «Дейлі Телеграф» повідомляє про хаос у Москві, який постав у зв'язку з реформою валюти. Два дні крамниці були повні продуктів, але далі вони зникли і появилися на чорному ринку з цінами втроє збільшеними.

* З Москви повідомляють, що під час виборів до рад в Україні, Вірменії та Молдавії участь виборців при голосуванні перевищила 99,9 відсотка.

* З Китаю повідомляють про пожвавлені воєнні дії комуністичних військ, головно в Манджурії, де ці війська загрожують Мукденові. У новоздобутих теренах задумують провести земельну реформу з спеціяльним вирізненням вояків-комуністів.

* Румунський король Михайло зрікся румунського престола. Прем'єр міністер теперішнього уряду, Гроза, вияснив, що король абдикував з особистих причин. Румунія перестає бути монархічною і стає республіканською державою. Король може відїхати коли і куди забажає. Його приватне майно залишається при ньому, а коронне переходить у власність держави.

* Під час останніх латинських різдвяних свят у святій землі відбувалися криваві бої між жидами та арабами. Через ці бої у новорічній різдвяній прощі до місць народження Христа — Вифлеєму могло взяти участь лише 15.000 прочан, тоді як в минулому році було їх 50.000.



ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ

Від часу, коли перестав виходити часопис «Наша Пошта», українське громадянство англійської зони Німеччини не має власного пресового органу. Це відчував наш загал, як прикру недостачу. Українські часописи, що приходять до нас з американської зони, не можуть виповнити цієї прогалини, бо умовини, в яких живуть українці в англійській зоні, зовсім інші від тамтешніх, а до того ж і структура українського громадянства нашої зони дещо відмінна від структури в американській зоні, де живе переважна більшість нашої еміґрації. І одне й друге, а крім того ще й інші причини склалися на те, що українське життя в англійській зоні має власне обличчя, має власні потреби й конечності, які не зустрічаються в інших областях української еміґрації.

Тим то саме життя поставило на порядок денний, як одну з найпекучіших справ — створення власного часопису для англійської зони. Заходами Українського Центрального Допомогового Комітету оце й появляється перше число нашого часопису. При цій нагоді треба визнати, що англійська військова влада поставилася до цього почину прихильно і з певним зрозумінням важливости справи.

Наш часопис хоче бути вірним віддзеркаленням українського життя англійської зони і речником потреб цього життя. Одночасно він служитиме вищим вимогам загальноукраїнської справи, підтримуватиме серед наших читачів невигасальну свідомість того факту, що українська еміґрація є живою частиною живого організму українського народу, який в наші часи переживає найчорніші дні своєї історії. Це покладає на всіх українців, що опинилися на чужині, особливі завдання, і цим справам ми будемо присвячувати особливу увагу.

Загальноукраїнська справа — здійснення національних прагнень нашого народу — це одна з найтяжчих проблем повоєнної Европи. Але навіть найтяжче завдання може бути виконане і може стати живою дійсністю, якщо воно згідне з Божими законами і якщо є люди, які вірять у слушність тієї справи. Ми переконані, що українська справа згідна з Божими і людськими законами, ми знаємо, що серед українців є дуже багато людей, що вірять в українську справу і готові задля цієї справи принести жертву — в разі потреби навіть найвищу. Тому ми віримо, що Українська Справа переможе. І тому з вірою беремося до важкої праці, з піднесеним чолом і ясним поглядом ідемо назустріч усім тим труднощам, які зустрічатимуть нас на шляху нашої праці.

Наших читачів просимо підтримати нас морально і активно нам допомагати поширювати наш часопис, подавати свої поради, зауваження та доброзичливу критику. Хочемо бути в найтіснішому зв'язку з нашими читачами і прийматимемо кожен їх відзив щиро і радо.

ПУСТІ ПОЛЯ КОЛО ПЕРЕМИШЛЯ

Від особи, що недавно вирвалася з-поза «залізної заслони», довідуємось, що село Тисова, коло Бірчі на Перемищині, по той бік Сяну, зовсім знищене й спалене так, що залишилось пустирище. Людей вимордувано або вивезено на захід чи схід. Така сама доля спіткала й інші навколишні села. «Коли Бог дозволить повернутися в рідні сторони, — говорить нам інформатор, — не можна буде впізнати місця, на якому ще перед війною були гарні селянські господарства. Деякі мешканці, особливо чоловіча молодь, пішли до УПА.

РІЧНИЦЯ СМЕРТИ БІЛАСА І ДАНИЛИШИНА

Ганновер. 21 грудня ц. р., в річницю смерти Біласа і Данилишина—українських націоналістів, засуджених польським судом на смертну кару, відправлено в обох українських церквах панахиду. 23 грудня в театральній залі табору ім. Лисенка українська молодь Ганноверу відзначала цю річницю вечором, що його зорганізували УСГ та СУМ 742 рм., що їх зібрано на панахиді та вечорі, передано до каси Краєвого Представництва СХС на фонд допомоги українським вдовам і сиротам по борцях, які впали за волю українського народу.

УКРАЇНЕЦЬ — ПРОФЕСОРОМ НІМЕЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

БОНН (ік). У листопаді м. р. ректорат Боннського університету Фрідріха Вільгельма передав урочисто катедру східньої археології нашому відомому вченому археологові проф. д-рові Ярославові Пастернакові. На інавґураційному викладі було багато слухачів чужинців та весь професорський склад університету, що влаштували українському вченому сердечні вітання. Це перший випадок впродовж дворічного існування української еміґрації в Німеччині, що українець стає професором-викладачем високої німецької школи. Редакція «Українського Слова» з свого боку щиро ґратулює Високодостойному Професорові.

ТРИВОЖНЕ ПОЛОЖЕННЯ В ГРЕЦІЇ

Грецький уряд повідомив Секретаріят ОН, що положення в Греції стало надзвичайно загрозливе внаслідок поновленої офензиви комуністичних повстанців. Комуністичні ватажки вважають теперішню пору за найвідповіднішу для розпалення громадянської війни і захоплення влади в свої руки. Зважилися вони на це після комуністичних страйків в Італії та Франції.

Про серйозність положення свідчить утворення комуністами так званого «демократичного уряду» на чолі з Маркосом. У склад цього уряду ввійшов Поан Поаннідес, відомий з того, що 13 липня 1947 року уклав таємний договір з болгарським комуністичним ватажком Дусаном Дускаловим, на підставі якого терен Стамбулу і Дарданелли мали б творити «автономну й незалежну» республіку під контролею СССР. Тсальдаріс, голова теперішнього грецького уряду, вирішив гострими заходами боронити свою країну від небезпеки комуністичного тоталізму. Він усунув всіх явних і прихованих комуністів з урядових посад. На північних кордонах Греції точаться формальні бої з комуністичними відділами, яким вдалося захопити терен аж до місцевости Коніца.

ФРАНЦУЗЬКІ РОБІТНИКИ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

По невдалій спробі французьких комуністів викликати у Франції комуністичну революцію, яка коштувала країні багато людських і матеріяльних жертв, французькі робітники починають відвертатись від комуністичної французької партії, що нею очевидячки керує Москва. Свою нехіть до комуністів виявляють робітники тим, що масово виходять з сильної досі Генеральної Конфедерації Праці і пристають до новоствореної, протикомуністичної спілки Форс Увріер (Робітнича Сила), на чолі якої став старий французький профспілчанський діяч і провідник Леон Жуо. До нової спілки вступило вже понад 2 мільйони робітників.

Слово на дорогу

Мабуть, ні в одного народу на світі рідне слово не відіграло такої великої ролі, як в народу українського.

Були часи в його многостраждальній бувальщині, коли він втратив усе. Втратив свою державу, свою провідну верству, ніс на своїх плечах важке ярмо національного, політичного й соціяльного поневолення. Заперечувано навіть самий факт його існування. Видумувано різні хитромудрі теорії про його походження. Видумувано різні штучні назви для нього.

Одне, що в той час нашому народові залишилося, чого ніякий ворог не міг забрати і що врятувало наш народ від загину — це рідне, прекрасне, дорогоцінне для української душі українське слово. Ним виявляв наш народ свою душу, створивши подивугідні перлини української народньої словесности, а зокрема українську народню пісню. Ним під час національно-культурного відродження будили наш народ до нового життя такі велетні й майстрі слова, як Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка.

Сьогодні український народ переживає чергове, чи не найстрашніше в своїй історії, лихоліття. Сотні тисяч українських людей мусіли покинути рідний край, рятуючи своє життя й душу від загибелі. У тяжкій дорозі емігрантів-скитальців і цим разом супроводитиме і рятуватиме їх від національної смерти рідне слово у вигляді часопису, журналу, книги.

І оце ми, дорогі земляки, що живете в скитальчих таборах британської зони, приходимо до Вас із «Українським Словом».

Здаємо собі справу, що, вибравши таку назву для нашого часопису, ми беремо за неї велику відповідальність. Намагатимемось зберігати добру славу українського слова і вживати його лише для доброї, світлої справи. Вистеріга-тимемось профанувати його справами низькими й брудними.

Аджеж слово, цей безцінний дар Божий, може бути вжите так для добра, як і для зла. Словами можна ширити брехню, ненависництво, закликати до бунту, крамоли і множити всяке інше лихо.

Словом можна закликати до згоди, братньої любови, солідарности й справедливости, звеличувати красу, проголошувати правду.

«Українське Слово» служитиме цій, другій, добрій справі.

Сучасна дійсність, серед якої живемо, поставила перед нашим часописом спеціяльне завдання. Тому, що в англійській зоні Німеччини українці вперше в своїй історії зустрілися з англійським світом, наш часопис старатиметься стати помостом для взаємного зближення і пізнання.

З одного боку, будемо інформувати українських читачів про англійський світ, а з другого — хочемо інформувати англійців про українські справи, даючи час від часу відповідні статті в англійській мові.

Тому, що ми є европейці і завжди себе ними почували, дармащо окупанти українських земель старалися й стараються герметично відділити нас від Европи — ми будемо впроваджувати наших читачів у скарбницю европейського духа, щоб вони пізнали й полюбили справжню духову Европу.

Український народ довгий час жив під режимами, для яких чужими є засади правдивої демократії. Будемо намагатися виховувати наших читачів у демократичному думанню, щоб вони зрозуміли суть демократії і могли стати корисними людьми в тих демократичних країнах, які приймуть нашу еміграцію.

Будемо освідомлювати наших читачів у тих небезпеках, на які вони, як утікачі й емігранти, наражені, і їх від тих небезпек охороняти.

Вестимемо наш часопис на основі засад християнського світогляду, в дусі національному, демократичному, понадпартійному і змагатимемо до впорядкування життя українців на цих принципах.

Боронитимемо національної єдности і солідарности всіх українських людей без огляду на походження, кляси, віровизнання та політичні переконання.

Виступатимемо проти всіх проявів духового нігілізму й деструктивности.

Даватимемо правдиву інформацію, вільну від усякої пропаганди, і допомагатимемо організувати наше збірне життя тут, на еміграції.

З'являється «Українське Слово» перед Вами, шановні читачі, у скромному вигляді, що є, до деякої міри, віддзеркаленням нашої дійсности в британській зоні Німеччини. Віримо, одначе, що з Божою й Вашою, дорогі читачі, допомогою і наше скромне поки-що своїми розмірами й виглядом «Українське Слово» розвинеться до тієї міри, до якої шляхом органічного росту розвинулись інші українські пресові органи на еміграції. Віримо в це глибоко, і це дає нам снагу й запал до праці.

НАРАДИ ПЛЕНУМУ УДО

28—30 грудня ц. р. відбувся в Бльомберзі III Звичайний Пленум Української Допомогової Організації (УЦДК і три УОДК — Обласні Допомогові Комітети). На Пленумі були присутні: Голова УЦДК проф. Г. Яловий, його Заступник д-р. Степан Біляк, керівник Відділу Суспільної Опіки Йосип Фаринич, керівник Відділу Культури й Освіти інж. В. Шевченко, Голова УОДК на Нідерсаксен і Ольденбург дир. Мирон Луцький, Голова УОДК на Шлезвіг — Гольштайн — Гамбург інж. М. Бачинський, його заступник мґр. Зварун Іван і мґр. Козак Андрій, Голова УОДК на Вестфалію і Нордрайн Качала Андрій, керівник Відділу Праці і Переселення УОДК на Вестфалію мґр. Юзвяк Августин та член УОДК Вестфалія др. Волинський Богдан.

На засіданнях обговорено питання дотеперішньої діяльности всіх клітин УДО від Централі до Обласних і намічено пляни на майбутнє. Зокрема, велику увагу присвячено питанням зміцнення організаційної сітки та охоплення нею всього українського населення в британській зоні з метою духової, культурної і матеріяльної опіки. В другу чергу обговорено пекучі питання фахового перевишколу відповідно до нових умовин і потреб, далі — справу народнього, середньошкільного і фахового шкільництва та ліквідації неписьменности.

Дуже багато уваги віддано питанням переселення тих українців, що не бажають бути репатрійованими. Стверджено велику охоту української еміграції до конструктивної фізичної й культурної праці в країнах постійного поселення і підкреслено одночасно ті труднощі й перепони, які зустрічають українських ДП в наборових комісіях. Обговорено реальні перспективи переселення і потребу зорганізування пляцової опіки над тими, що вже опинилися на нових теренах праці. Багато уваги присвячено майбутній долі осіб старших віком, інвалідів, хворих та інших, незадатних до фізичної праці. Окремою темою була справа культурно-мистецької та релігійної обслуги еміграції в Німеччині і в краях нового поселення.

З інших важливих справ присвячено увагу: питанню видачі національних виказок українцям британської зони, розподілові останнього транспорту дарунків заморських українців та звідомленню про розподіл першого транспорту дарунків канадійських українців.

Пленум виніс спеціяльну подяку всім українським комітетам, жертводавцям і працівникам Канади, Аргентіни і Шангаю, що в високому почутті національної солідарности прийшли з великою і сердечною братньою допомогою для бездомних під сучасну пору українських скитальців.

Вирішено приступити до реалізації попередніх ухвал щодо видавання пресового органу «Українське Слово», який повинен появлятися для інформації української людности англійської зони. Затверджено склад редакційної колеґії і начального редактора.

У зв'язку з випадками релігійної боротьби, які трапилися в деяких таборах британської зони, Пленум Української Допомогової Організації на своєму засіданні 28-30 грудня ц. р. одноголосно прийняв такі постанови:

І. Українська Допомогова Організація британської зони вважає Українську Автокефальну Православну Церкву за національну цінність, за чинник вірн і духового ведення українського народу.

2. Українська Допомогова Організація вважає за свій громадський обов'язок проголосити свою непохитну підтримку для єдиної Української Автокефальної Православної Церкви, яку очолює тепер у нас Митрополит Полікарп.

3. Українська Допомогова Організація повідомляє, що провідні чинники Української Автокефальної Православної Церкви вживають тепер усіх заходів для наладнання повної єдности Української Автокефальної Православної Церкви.

4. Українська Допомогова Організація апелює до тих, що спорять, — вести полеміку в дусі християнського братолюбія та української національної єдности і закликає всіх православних українців до спокою, рівноваги духа та взаємної толеранції у змаганнях до збереження й закріплення єдности Української Автокефальної Православної Церкви.

ВІДКРИТІ ДВЕРІ В СПРАВИ НІМЕЧЧИНИ

Після провалу Лондонської конференції західні великодержави намагаються поладнати справу Німеччини так, щоб омінути небезпеку її розбиття на східню та західню і не замикати дверей для дальших переговорів у справі Німеччини з СССР.

Як повідомляє лондонська преса, британський уряд є тієї думки, що всякі потягнення в західній Німеччині не можуть бути надто яскраві, і мають бути завжди відкриті двері для можливостей врегулювання справи Німеччини чотирма великодержавами. Великобританія буде остерігатися всього, що дало б СССР підставу обвинувачувати її в зломанні союзного договору. Відповідні пляни в цій справі опрацьовуються в міністерстві закордонних справ.

З ласки Божої

Смиренний ПОЛІКАРП, Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви, Голова Собору Єпископів і Священного Синоду її.

До Преосвященних Архипастирів, Всечесного Духовенства, Побожного Монашества і всіх Боголюбивих Вірних

РІЗДВЯНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ.

Слава на небі Богові, і на землі спокій, над людьми Боже змилування.

Любі мої діти! Вітаю Вас усіх з цьогорічним Святом Народження Господа нашого Ісуса Христа та з Новим, 1948 Роком.

Божим милосердям зустрічаємо знову і святкуємо величні дні Різдва Спаса нашого. Святкуємо пришестя на грішну землю Сина Божого, Народження Його від Пренепорочної Діви Марії, це чудо з чудес, бо «Бог, де хоче, там порядок природи переможений буває». (Догматик 7. Гол.).

Глибина премудрости Божої і безмірність Любови Божої проявилась в цім величнім акті з історії людства, коли «Цар Небесний з чоловіколюбства на землі з'явився і з людьми пожив, від Чистої Діви тіло прийнявши», як співає Свята наша Церква.

Грішна земля не однаково зустріла Народження свого Спасителя. Одні з вірою і радістю прийняли ангельську вістку і поспішили до Вифлеєму поклонитися Народженому Христу. Були це і прості люди — пастухи, і знатні мудреці зі Сходу — чи три царі з дарами для Дитини — Царя Небесного. Другі стривожилися на саму вістку про Народження Христа. Цар Ірод шукає Дитя, щоб погубити Його, а не знайшовши, в гніві дає наказ повбивати усіх дітей у Вифлеємі і околицях, від двох років і менше, певен, що між ними погубить і Христа. Це була перша кров невинна, пролита за Христа. І від часу Народження Христа, через все земне життя нашого Господа, а далі через всю історію Церкви Христової ва землі одні пішли і йдуть слідами пастухів і східніх мудреців, віруючи в Бога, славлячи і поклоняючись Йому, а другі йдуть слідами Царя Юдейського Ірода, не визнаючи Христа і навіть переслідуючи християн і християнство.

Ось і нині, як ніколи може в історії, беручи під увагу численність країн і народів, у світі настало два табори, в основі поділу якого лежить християнський чи антихристиянський погляд на людину, її призначення і її самоцільність, її гідність.

Тому і Свято Народження Бога Слова, таке від віків радісне, світле, тепле, родинне, тепер набирає ще особливого характеру в сучасному християнському світі, як Свято Його ідеалів, принесених з неба на землю Христом, Його чоловіколюбних почуваїь, Його прагнень дати мир змученій землі, за яким тужать народи, а який, одначе — тривалий і справедливий, — не приходить. Бо діється в світі «тайна беззаконства», за воюючим проти Бога й Христа світовим центром, який несе світові свій уклад життя, побудований не на любові, а на ненависті, не на свободі, а на жорстокому рабстві, не на праві, а на насильстві.

Український Народ від того часу, як Рівноапостольний Князь Володимир Великий встановив посеред нього, по виразу літопису, «християнський закон» — увійшов до сім'ї християнських народів і протягом довгої своєї історії був глибоко побожним, в основу життя свого, в міру і по силі росту духового, покладав християнські ідеали. І в сучасній страшній добі його місце тільки посеред тих народів, що славлять Христа, що поклоняються Йому, що призивають імя Господнє. (Діян. 2, 21.)

Свідомість цього покликання повинна бути для нас, як та Вифлеємська зірка, сяйвом найперше у взаємовідносинах поміж нас самих. Усяка незгода, усяке розділення між нами, а тим більше у житті церковно-християнським засадам. І навпаки, радіє серце наше, коли в ім'я спільного нашого національно-релігійного ідеалу поступає наперед процес об'єднання православних українців в єдину Православну Церкву в нашім народі, як про це свідчать ухвали Собору Української Церкви в Канаді і обрання Собором на катедру єпископську брата нашого Владики Мстислава після уділення йому благословення на те служення Собором Єпископів нашої Церкви.

Нехай же, любі мої діти, зростає в нас те змилування, про яке співали хори ангельські при Народженні Христа, та добра воля, від якої залежить моральна сила народу, а з нею його віра в кращу будучину.

У Святий Вечір за традиційною Вечерею, згадуючи діла і дні минулі нашого народу, рідних і друзів, залишених в Краю, поминаючи жертви народні, принесені у Визвольній Боротьбі, споглянемо і в майбутнє, яке вимагає від нас на чужині в християнському світі достойно про недолю і правду Українського Народу.

«Нехай же буде з Вами благодать, милосердя, мир від Бога Отця й від Господа Ісуса Христа, Сина Отцевого, в правді й любові». (2 Іоан 1, 3). Амінь.

Митрополит ПОЛІКАРП

Дано року Божого 1948.

в м. Січні, дня 7.

АНГЛО-СОВЄТСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР

По довгих переговорах укладено наприкінці минулого, 1947-го року англо-советський торговельний договір, що має бути початком цілого ряду інших договорів. На основі цього договору СССР має доставити Англії 750.000 тонн різних кормів для свійських тварин, що дасть змогу піднести в Англії в скорому часі тваринництво. Совети одержать за це вироби англійської промисловости, кавчук, какао та інші колоніяльні товари.

ПОМЕР КОЛИШНІЙ ІТАЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ

28 грудня ц. р. помер на вигнанні в єгипетському місті Александрії на 78-му році життя колишній король Італії Віктор Емануїл.

На італійський престол вступив Віктор Емануїл у 1900 р., а зрікся престолу на користь свого сина Умберта в 1946 р. За його довголітнього панування Італія, здобувши колонії Тріполіс, Кіренаїка, Абесінія, осягнула найбільшої могутности, щоб зрештою скотитись до ряду незначних держав. Основна маса італійського народу спочуває його смерті.

КОЛЯДУЙМО В ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ХРИСТА НА КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ І НАУКОВІ ЦІЛІ УЦДК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

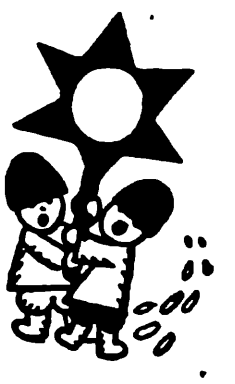

ВІДГУКНІТЬСЯ І СКЛАДІТЬ СВОЇ ПОЖЕРТВИ

ВІЛЬНЕ СЛОВО ЧИТАЧА

Щоб дати можливість нашим читачам вільно висловлювати свою думку в різних справах, зв'язаних з нашим спільним життям на еміграції, відкриваємо рубрику «Вільне Слово Читача».

Вільне слово — це безцінний скарб, яким користуються громадяни свобідних демократичних держав. Цей скарб недоступний для багатьох мільйонів підданих тоталітарно-поліційних деспотій, де вільна думка задушена й заморожена атмосферою офіційної казьонщини та загальної забріханости.

Віддаючи цю рубрику для вжитку наших читачів, хочемо звернути увагу, що свобода слова аж ніяк не покривається із розперізаністю слова, з лайкою, безвідповідальною демагогією, орудуванням неправдою, легкодушним порушуванням честн ближнього.

Такого роду «свободи» слова ми не будемо допускати на сторінках нашого часопису взагалі, а в рубриці «Вільне Слово Читача» зокрема.

Під свободою слова розуміємо свободу речової критики, висловлюваної в пристійній формі, свободу захищати свою думку і свою ідею, хоч не всі з нею погоджуються, свободу вільної дискусії на актуальні громадські теми.

Не можуть користуватись цією рубрикою аноніми. Повні імена й прізвища авторів матеріялів, уміщуваних в цій рубриці, мають бути відомі редакції, при чому редакція зобов'язана, якщо це потрібне, зберігати в тайні ці прізвища.

Просимо наших читачів не надуживати цієї рубрики для дрібних і маловажних справ і писати коротко та ядерно.

РЕДАКЦІЯ

ЩО ПИШУТЬ І ГОВОРЯТЬ

«ДУША НАРОДУ»

Під таким заголовком вмістила німецька газета «Ганноверше Ноєсте Нахріхтен» від 12 листопада враження свого репортера з ганноверської «Виставки Українського Народнього Мистецтва». Ось що пише чужинець про наші культурні скарби:

«Кожний мистецький початок на еміграції дає справді багато різного роду можливостей, одначе бракує саме головного атрибуту для мистецької творчости, — своєрідної, вітчизняної атмосфери, яка має велике значення для поставання народнього мистецтва. Тим то з приємністю доводиться ствердити великі досягнення українських молодих та старших мистців, що на початку цього року в Мюнхені на «Міжнародній Мистецькій Виставці» дали незнайомим з ними чужинцям свою візитову картку. Своїми творами на полі образотворчого мистецтва та в ділянці народньої творчости ці мистці закріпили за собою тривкі основи, що їх можна окреслити словами, взятими з української мови: «народнє мистецтво — це дума народу»... Наскільки чиста, незламна та наскільки сильна й імпульсивна ця дума вказують експонати, розставлені в кімнатах «Кестнер-Музею» в Ганновері. Більше як книжки, більше як розмови на тему безкрайньої України, говорять про цю країну вирізьблені шахи, виготовлені рукою селянина килими, вишита хустка молодиці, чи врешті, акварельні узори на великодньому яйці. Це — мова, що сильніше промовляє до серця, ніж до вуха приємно здивованого глядача».

(ік).

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНСЬКУ ЕМІГРАЦІЮ

Німецький часопис «Ганноверше Ноєсте Нахріхтен» від 15 листопада ц. р. вмістив статтю під заголовком «Україніше Еміграціон», яку для інформації наших читачів подаємо в скороченому перекладі:

«Під часто-густо незрозуміле поняття «ДП» (дісплейст персонс) підпадають також і українці. Українські табори для ДП в трьох західніх зонах не є ніякою таємницею та рідкістю. Говориться в поінформованих колах про 200 тисяч чоловіків, жінок і дітей, що живуть у цих таборах в більше, ніж у скромних умовах. Числа, одначе, не завжди правдиві. Правдивіші відомості про українську еміграцію». Далі автор посилається на видання «Українська Книга» — Авґсбурґ 1946 р. і черпає інформації про Україну та українську еміграцію з підручного атлясу Г. В. Сімпсона, професора історії саскачеванського університету.

Перелічивши майже всі терени, куди до війни спрямовувалась українська еміграція, як от Зелений Клин, Сполучені Штати Америки, Канада, Бразілія, Аргентіна, автор статті переходить до обговорення найновішої нашої еміграції, що тимчасово опинилася в Німеччині. Він пише:

«Тисячі вимандрували вже давно зі своєї Батьківщини і живуть на території теперішньої розшматованої Західньої Німеччини, між ними інженери, хеміки, науковці, мистці... Неподалік Ганноверу та в самому Ганновері живе понад 20.000 чоловіків і жінок, що зачислюють себе вже до окремішної «державної структури». Зверхником їхньої Церкви є Митрополит, якому підлягають 18 єпископів (тут автор дещо поплутав — ік). Усі ці емігранти держаться своєї Церкви і, зв'язані нерозривними узами тривкої віри в краще майбутнє, тихо та без гомону виконують свою працю. Нещодавно виступили вони із своїми осягами на полі образотворчого та народнього мистецтва, показавши країні, з гостинности якої користають, частину своєї втраченої вітчизни та продемонструвавши свідоцтво своєї духової та культурної зрілости. Чи не всі вони тепер займаються питанням дальшої мандрівки. Вони не замикаються від довкільного світу. Спроби пізнавати також і інші народи дали можливість деяким із них вже сьогодні мати серед своїх кругів приятелів. В своїй еміграції вони гідно заступають вже віками освячену традицію». (ік).

ЩО ТАКЕ ДЕМОКРАТІЯ

Відомий англійський історик Артур Брайджент на запит, що таке демократія, вмістив у газеті «Лондон Ілюстрейтед» таку відповідь: 1) Право вільно висловлювати свої погляди, протиставитися й критикувати уряд, що є при владі. 2) Право народу на усунення уряду, який йому не відповідає. 3) Конституційні можливості, щоб народ міг виявити свою волю. 4) Незалежність суддів від впливів уряду й адміністраційної влади. 5) Безпека від різних погроз, що випливають з насильства юрби та з приналежности до якоїсь партії. 6) Стародавнє й устійнене законодавство, що відповідає головним засадам справедливости. 7) Фейрплей — чесна гра для бідних і багатих, для приватних осіб і державних урядовців. 8) Право одиниці на індивідуальну працю. 9) Безпека від страху з боку якоїсь великої політичної організації, що є під контролею однієї політичної партії. 10) Чесна й публічна судова процедура, як гарантія від переслідування та мальтретування.

Артур Брайджент, закінчуючи свою статтю, питає: скільки країн на світі можна залічити в світлі цих засад до демократичних країн?

ПЕРШИЙ З'ЇЗД УАПЦ НА ЕМІГРАЦІЇ

25—27 грудня ц. р. відбулася важлива подія в житті української православної еміграції. У ці дні в Ренсбурзі, в українському таборі «Оселя», провадив свою працю І-й З'їзд Української Автокефальної Православної Церкви на скитальщині в Европі.

На З'їзді був присутній Єпископат УАПЦ, за винятком Високопреосвященнішого Митрополита Полікарпа, що з причин технічного порядку на З'їзд не міг прибути, представники духівництва та мирян, делеговані парафіяльними з'їздами, і спеціяльно запрошені працівники на церковній та громадській ниві.

З'їзд ушанував своєю присутністю Високопреосвященний Архиєпископ Палладій, який засвідчив, що він вважає себе в молитовному єднанні з УАПЦ. Представник Митрополита Пинського Високопреосвященнішого Олександра, протопресвітер о. Калинович прочитав привітання свого предстоятеля, що в ньому Владика Олександер висловлював побажання успіху в праці З'їзду і закликав до збереження єдности та канонічности, яка дасть змогу Українській Церкві бути частиною Всесвітньої Апостольської Православної Церкви. В імени ЦПУЕ З'їзд вітав Заступник Голови Управи ЦПУЕ проф. Ветухів, який також висловив надію, що праця З'їзду пройде під знаком збереження та зміцнення єдности УАПЦ. Крім того, З'їзд вітали: представниця Об'єднання Українських Жінок, Голова З'їзду українських лікарів, представник СХС та ін. Привітальну телеграму надіслав З'їздові колишній командувач армії УНР генерал-полковник Омелянович-Павленко.

З'їзд надіслав привітання Митрополитові УАПЦ Високопреосвященнішому Полікарпові і Митрополитові Олександрові.

За три дні напруженої праці З'їзд вислухав ряд важливих доповідей, як от: «Догматично-канонічний устрій УАПЦ» — допов. Високопреосвященний Архиєпископ Никанор, «Історично-канонічні й національно-історичні підстави автокефалії УАПЦ — проф. Власовський, «Українські церковні братства — адв. Перовський, «Релігійне виховання сучасної молоді» та ін.

З'їзд виявив повну одиодушність у всіх найважливіших питаннях нашого церковного життя. Віддавши пошану пам'яті борців за Українську Православну Церкву та її автокефалію, З'їзд визнав за доконечне продовжувати далі боротьбу за автокефалію Української Церкви на канонічних засадах Вселенського Православ'я і висловився рішуче проти всяких спроб внести розлам у церковне життя. З'їзд одностайно потвердив ухвалу Надзвичайного Суду Української Греко-Православної Церкви — очолюваної обраним на рекомендацію Собору Єпископів УАПЦ Архиєпископом Високопреосвященним Мстиславом Скрипником — про визнання УАПЦ в Европі, очолюваної Митрополитом Полікарпом, Церквою-сестрою та про перебрання на себе ініціятиви в справі скликання в майбутньому Собору всіх Українських Церков закордоном: Української Греко-Православної, Української Автокефальної Православної Церкви в США, очолюваної Архиєпископом Теодоровичем, Української Православної Церкви в США, очолюваної Єпископом Богданом Шпилькою, УАПЦ в Европі.

Визнавши, що теперішній устрій УАПЦ на еміграції є тимчасовий, З'їзд схвалив пропозицію Собору Єпископів залучити до ширшої участи в керуванні адміністративно-господарчими справами Церкви представників духівництва й миря. Ухвалено ввести до складу Священного Синоду УАПЦ двох представників духівництва і двох мирян. Також мають бути делеговані представники мирян до парафіяльних управлінь.

О. ГАН

ПІД ЗНАКОМ ТВЕРЕЗОГО РЕАЛІЗМУ

Перше враження у майже кожного, хто приїздить з американської зони на англійську, таке, що він опинився на тихому хуторі, десь, мовляв Хвильовий, на глухому шляху. Люди, як і личить хуторянам, живуть замкнено, сваряться... Коли ж мова заходить за культурне життя, то його тут... немає (чи майже немає): коли-не-коли доморослі актори влаштовують аматорські вистави, часом забреде до табору гурт бродячих артистів-професіоналів. Таборяни читають з запізненням столичні «відомості», смакують гуморески Мартина Задеки. Звідси в «американського» українця висновок: живуть лише в «американському» Парижі, а в інших містах животіють!

Думки такі мають під собою поважні підстави. Американська зона, на якій сьогодні живе три чверті нашої еміграції останнього ісходу, посідає, безперечно, провідне становище в житті сьогобічної України. Проте, ми дуже помилилися б, коли б обмежилися на висновках, підказаних першими враженнями. Англійська зона живе доволі змістовним культурним життям. Але життя це має свою специфіку, диктовану як своєрідністю складу української еміграції зони, так і особливостями життєвого укладу та ментальности її господарів.

Бувають життєві стилі епох, націй. Можна говорити й за життєві стилі окупаційних зон Німеччини. Хто підходить до оцінки українського життя однієї зони з критеріями іншої зони, той дозволяється грубої помилки. Переконуємось ще раз у правдивості старого, як світ, твердження: якщо двоє роблять те саме, то це не те саме (чи не завжди те саме). До того ж ще в «Гамлеті» сказано:

На світі є багато такого,
Горацію,
Що й не снилося нашим
мудрецям.

Обмежимося на огляді культурного життя зони за два з половиною роки.

Перше, що чуєш про англійську зону, це думка, що тут бракує інтеліґенції. Це не зовсім так. Про обмежені культурні ресурси зони можна говорити лише в такому розумінні, в якому говоримо про те, що 20 чоловіка узятих випадково людей можуть розвинути меншу діяльність, як 200. У переважній більшості таборів англійської зони інтеліґенції є досить.

Колись маршал Трівульціо, відповідаючи на питання Людовіка XII, що потрібне для завоювання Міланського Герцоґства, сказав, що для цього потрібні три речі: гроші, гроші і знову ж таки гроші. Дехто відповідає так само, коли мова заходить за розмах видавничої діяльности тієї чи іншої зони. Але це не так. Не мають вирішального значення тут навіть духові капітали, які має та чи інша зона. Далеко більшу вагу має ініціятива, точніше: комерційна ініціятива. На доказ можна навести приклад видавництва «Рідна Школа». Без апарату, без власної друкарні, завдяки лише ініціятивности однієї-однісінької людини, видавництво це за останні півтора року розвинуло таку діяльність, якій можуть позаздрити всі українські видавництва на еміграції. За короткий час «Рідна Школа» видала такі підручники для нашої середньої школи, як аритметичний та альґебраїчний задачники, єдиний у нас на еміграції підручник англійської мови для дітей, Священну історію Старого й Нового Заповіту, ботаніку, зоологію, неорганічну хемію, географію частин світу, геометрію та ін. Усе це великі розміром, добре ілюстровані й знані підручники, всі майже видані після ґрунтовного перегляду фототипічним способом. Щоправда, деякі з цих підручників не дають нам усього того, що ми хотіли б матн, але щаслива думка, яка прийшла в голову ініціятивній людині, вивела середні школи усіх трьох зон Німеччини зі стану глибокої кризи. І коли б інші видавці пішли шляхом «Рідної Школи» — видавати фототипічним способом як підручну літературу, так і мистецьку, — то українська людність на еміграції мала б уже з чого вчитися і що читати на дозвілл.

Якщо «Рідна Школа» спеціялізувалась на виданні підручної літератури для середньої школи, то видавництво «Заграва» прийшло на допомогу нашим наймолодшим читачам своїми виданнями дитячих книжечок («Писанка», «Звірячий Зимовник» Митруся та інші). Розуміючи, що людині, у якої немає шматка чорного хліба, треба насамперед дати той хліб, а не тістечко, «Заграва» в першу чергу видає фототипічним способом підручники для початкової школи: три книжки «Рахунків» для перших кляс та дві читанки Є. Ю. Пеленського. Ця серія підручників відіграла величезну ролю в культурному житті нашої еміграції, коли ж додати до цього 12 виданих циклостилевим способом посібників для школи, що їх подарувало нашим школярам видавництво «Шляхи на Україну», та 7 таких же видань Культурно-Наукового Видавництва (КНВ), то стане зрозумілим педагогічно-шкільний характер плянів наших видавців, які цим самим відрізняються від плянів видавців американської зони. У цій галузі англійська зона, безперечно, веде перед поміж трьома зонами Німеччини. Сама ж наявність такого спрямування культурних працівників цієї зони підкреслює тверезий реалізм її інтеліґенції. Реалізм цей підказано, можливо, й ментальністю того народу, який здійснює контролю над життям зони.

Школа стоїть в центрі уваги українського громадянства англійської зони. Не зважаючи на брак інституції, що опікувалася б школами на цьому терені, гімназії англійської зони вже півтора року як мають докладно й добре опрацьовані програми, видані минулого року, нині ж, коли інституція така, нарешті, з'явилася, програми для початкової та середньої шкіл опрацьовано ще краще, і цими днями вони увійшли до вжитку всіх шкіл зони.

В зоні є кілька добрих, а то й першокласних, співаків та драматичних акторів (п. п. Павловська, Горохов, Мартинюки, Неділько, Ярошевич, Тагаєв), але вони розгорошені. Є спроби створити театральні групи, зокрема, у Батторні існує театр «Ренесанс», у Гайденав ось уже півтора року працює акторська група на чолі з добрим актором і режисером Ю. Тамарченком, виступає театральна група під орудою п. Тагаєва. Проте, жадна з них не має с в о г о чітко вирізьбленого обличчя. Найсвідоміша з цих одиниць — «Ренесанс».

З приємністю констатуємо осяги Гослярської капелі бандуристів під орудою п. Назаренка. Останніми днями були спроби об'єднати акторські сили зони в один міцний театр. Якщо спроби ці завершаться успіхом, англійська зона матиме добрий театр.

Невигідну для зони репутацію створює її періодична преса. До цього часу не було тут жадного поважного журналу чи солідної газети, хоч не бракувало добрих починів. Так, в англійській зоні з'явилась незабаром по вступі альянтів, либонь чи не перша в усіх трьох зонах, більша розміром (4 — 6 сторінок густого друку) щоденна циклостилева газета (Бюлетень табору ім. Лисенка). Але всі ці видання, як і циклостилевий, видаваний ганноверським Клюбом української молоді «Через Терни» та журнал «На чужині», що видається у Корітені, не виходили за рямці таборових видань.

Першу спробу видати звичайним друкарським способом зробило видавництво «Заграва» в Гайденав. Улітку 1946 року з'явився журнал «Похід». Перші двоє чисел його справляли бліде враження. Перше число за 1947 рік давало вже підставу сподіватися, що журнал цей перетвориться на добрий місячник, але «Похід» спіткала доля всіх наших журналів: він припинився на цьому, четвертому зряду, числі...

Культурно-Наукове видавництво (КНВ) започаткувало 1946 року видання періодичних «Літературно-Наукових Збірників». Видання це було розраховане на вужче коло людей, що глибше цікавляться історією української літератури. Там знайшли собі місце статті, які через свій вузько спеціяльний характер не могли б побачити світу в жадному з наших журналів, крім хіба праць УВАН. Виданий циклостилевим способом, але з добре зробленими знаним українським графіком Балясом обкладинками, «Збірники» ці мають усі підстави існувати на таких же засадах, як вони існують і нині (циклостиль і невеликий наклад). Без видань такого типу сьогодні на еміграції неможливі були б публікації наукових статтей, що їх з комерційних міркувань не можна видавати звичайним друкарським способом. Нині, наскільки нам відомо, готове вже третє число «Літературно-Наукого Збірника», яке має вийти в Корітені, куди змушене було переїхати з Ганноверу Культурно-Наукове Видавництво.

Проте, всі ці видання не задовольняли потреби в головному: у власній газеті, яка відображала б життя зони та обговорювала б, крім загальних питань, ще й проблеми специфічно зонального характеру. Свого часу «Заграва» дістала дозвіл на видання тижневика «Луна» (перейменованого потім у «Нашу Пошту»), але газета ця, не встигши стати на ноги, мусіла припинити своє існування. Сьогодні цю прогалину має заповнити наша газета. Майбутнє її залежить від багатьох чинників, а передусім від нас самих.

З МІСЦЬ НОВОГО ПОСЕЛЕННЯ

На цьому місці подаватимемо інформації з країн поселення українських скитальців. Наші читачі самі оцінять, що є для них важливе. Різні люди по-різному відходять до справи, і що одного задовольняє, то другому не подобається, — цей малим ситий, а того й боднями не напоїш і полумисками не нагодуєш.

Редакція

Лист з Рочделю

Пишучи першого листа до Вас, передаємо щиросердний привіт і бажаємо всього найкращого в житті. Насамперед мушу сповістити Вас про те, що я щасливо доїхав до Англії. Перейшовши деякі початкові труднощі, я, нарешті, устаткувався і почав нормальне життя. Отож, живемо з Вірою разом у великому промисловому місті Рочделі. Маємо окреме помешкання і все до нашого користування, тобто до наших послуг. Краще сказати, маємо все, чим користається пересічна людина у висококультурній країні, що мало потерпіла в війні.

Я і моя дружина працюємо на текстильній фабриці, — вона на одній, а я через квартал на другій. Роботу маємо зовсім легку, і навіть під час праці можна переглянути якийсь часопис чи книжку.

Працюємо п'ять днів на тиждень: субота й неділя — вільні. Мій заробіток виносить на тиждень 4—5 фунтів, Віра заробляє трохи менше. Щоб для вас було ясніше, я наведу пару прикладів: добрий відріз на костюм коштує 6 фунтів, черевики святкові — до двох фунтів, пальто — від 4 до 20 фунтів. Але все це продається на купони.

Добрий акордеон коштує 40 фунтів. Трохи дорогувато. Але можна купити й за 20, гірший, хоч і на 120 басів. Золотий годинник можна дістати за 12 фунтів.

Щодо харчів дуже добре. Ще й сьогодні можна купити свіжих помідорів, яблук, помаранчів і взагалі всієї зелені, чого деінде не дістанеш навіть серед літа. Хліба чорного або сірого немає, — самий білий, і то досхочу. За 2 пенси на кожному розі купите булку з маслом чи пиріжок з м'ясом і чашку солодкої кави з молоком. Можна пити добре пиво й курити гарні папіроси. За один шилінґ я одержую на фабриці добрий обід. Солодкого — тортів, пампушок, тістечок, пудингів — аж занадто.

Я дуже радий, що виїхав з Німеччини. Нарешті, входжу в колію нормального життя, як це належиться кожній людині. Я ні від кого не залежний, маю свій кусень хліба, вироблений своїми руками, і це мене тішить. За моїми скромними міркуваннями, сьогоднішня Англія живе в два рази ліпше, як жила Польща за мирних часів.

Ще дуже тішуся, що живу в місті і можу користатися з культурних надбань цієї доброї країни. До величезного міста Манчестера від мене 25 кілометрів. Власне, менші міста тепер з'єдналися з Манчестером і творять околицю цього великого міста. Ми ходимо в кіно на дуже гарні картини. Щосуботи ходжу дивитися футбольні матчі. Англійці — визначні спеціялісти футболу, і тому матчі проходять дуже цікаво.

Оточення симпатичне. Англійці, як люди, не гордовиті і те, що писалося в різних часописах про їхні звичаї, не зовсім відповідає правді. Звичайно, я не знаю, як веде себе аристократія, але робітники надзвичайно прості і навіть ображаються, якщо не подати руки і не сказати: «Гав ду ю ду». Я трохи вже говорю по-англійському (на щастя, мені легко дається ця мова) і тому мій господар частенько закликає мене до себе і ми гуторимо про спорт, працю і таке інше.

Морозів тут це не було. Стоять хмурні дні з туманом.

Взагалі я дуже задоволений, що виїхав до Англії. Відношення влади і населення до нас прекрасне. Англійці люблять жарти, люблять посміятися й гарно пожити. Різниці між собою і чужими не роблять ніякої, навпаки — співчувають нашому положенню. На цьому кінчаємо свого листа.

(Два підписи — чоловіка й жінки)

Лист з англійського села

Приїхав добре. На пароплаві закачався. Пригадав собі, що Ви бажаєте їхати до Англії. Але в кого серце слабе, той в таку дорогу не годиться. З нами їхали сімейні до Канади з дітьми, то відолашні діти дуже рвали, а також деякі жінки й чоловіки. Ну, так це мала дорога, а що ж говорити за далеку?

Коли приїхали в розподільчий табір, то тут нас затримали на три тижні, а потім послали на працю. Скажу Вам одне: в переходових таборах посади мають переважно лотиші, і вони своїх людей і загалом балтійців відряджають на кращу працю, а українців — на ріллю. На фабрику ніяк не попадеш. Я попав тимчасово до якогось господаря на два-три тижні, а потім на інше місце, на земляну роботу. Нас 12 чоловіка копаємо рів. На тиждень заробляю чистих на руки 4 фунти і 2 шилінґи. З цього боку я задоволений. Картки на одяг і взуття одержав. Харчі, шоколяду купити можна, були б тільки гроші. А гроші тут дорогі. Цигарки можна купувати без карток. Їсти досить.

Робочий час — вісім годин. Над головою ніхто не стоїть. Працюємо на совість, не так, як у німців. Англійці взагалі ставляться до нас добре. Як буває дощ, — приїжджають і забирають нас додому. Словом, людей шанують, і їхнє відношення до нас мені подобається.

Одне погано, що мови не знаю. Костю Івановичу, вчіть англійську мову, бо балтійці тільки тим і вибиваються!

Тут дуже скучно. До міста 6 кілометрів, — нема куди піти розважитись, а поза тим усе добре. Наші жінки попадають на текстильні фабрики, до готелів тощо. Тому зі своїх нікого не бачу. Б—ві дуже добре. Його жінка, що раніше за нього виїхала, зразу ж його запотребувала до себе на квартиру, і він поїхав до неї автом. Працюють на фабриці, заробляють добре і кажуть, що будуть заробляти ще більше. Напишіть, що там тепер у Батторні. Кваситься?

І. Б—ко.

ЛИСТИ ВІД ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ

Просимо читачів надсилати для використання в нашій газеті листи від своїх близьких і знайомих, які вже виїхали на нові місця поселення, як от Англія, Канада, Сполучені Штати Америки, Бразілія, Аргентіна, Парагвай, Австралія та ін. Просимо надсилати оригінали цих листів. По використанні повернемо їх власникам.

ЯК ПИСАТИ ДО ГАЗЕТИ

Наших дописувачів, інформаторів і всіх, що надсилатимуть матеріяли для вміщення в газеті, просимо писати чисто, чітко, лише на одній сторінці аркуша, а не на обох. Між рядками залишати досить широкі відступи для того, щоб можна було робити мовні та інші виправлення. Рукописів редакція не повертає, хіба що на спеціяльне бажання. На відповіді додавати поштові значки.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

Сенат Українського Вільного Університету в Мюнхені був прийнятий в кінці минулого року на авдієнції мюнхенським кардиналом Фавльгабером. Авдієнція тривала 40 хвилин. Крім того, Сенат УВУ склав візиту у посадника м. Мюнхену д-ра Шарнаґеля та у ректора німецького університету проф. д-ра Венцеля.

«Україна під німецькою окупацією». Під таким заголовком появилась в Парижі книжка французькою мовою, яка з'ясовує боротьбу українського народу проти німецьких окупантів у 1941 — 44 роках. Книжка складається з 6 розділів: 1) Українсько-німецькі взаємини в минулому. 2) Від підпілля до повстання. 3) Німецька реакція. 4) Хроніка протинімецького повстання. 5) Україна — осередок протиімперіялістичного фронту. 6) Народ без Квіслінґа.

Стараниям Міжнаціонального Комітету ДП скликано у Франкфурті конференцію ДП всіх національностей. На конференції обрано Обласний Комітет ДП з ред. Грабиком на чолі. На генерального секретаря Комітету обрано українця Юрка Стефаника.

Отець Архипресвітер Іоанн Левчук, Адміністратор Холмщини і Підляшшя, Член Холмсько-Підляської Духовної Консисторії, довголітній благочинний Холмсько-Підляської Єпархії, церковний та громадський діяч помер 18 жовтня 1947 року на 83-му році життя у Холмі.

Річниця праці капелі бандуристів ім. Леонтовича. В 1946 р. талановитий диригент Г. Назаренко зорганізував у Гослярі капелю бандуристів. Він створив її з людей, які доти не тримали бандури в руках. Багато спричинилися до розвитку капелі брати Гончаренки — великі мистці в в співі й грі на бандурі, які створили майстерню для виробу бандур вдосконалених зразків, забезпечивши ними всіх учасників капелі.

Протягом року свого існування капеля дала понад 80 концертів для українських скитальців, а також англійців і німецького населення. Концерти всюди проходили з великим успіхом. Капеля наспівала, крім того, кільканадцять пісень на грамофонні платівки в Гамбурзі.

НАЙВИЩА ПОРА СПЛАТИТИ НАЦІОНАЛЬНИЙ ВНЕСОК ЗА 1947 РІК!!!

ПАНАМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНЦІВ

19—21 листопада в Ню-Йорку відбулась Перша Панамериканська конференція українських представників Нового Світу.

В конференції взяли участь представники українського громадянства США, Канади, Бразілії, Аргентіни, Уругваю і Парагваю.

Головним завданням конференції була перевірка стану і консолідації всіх українських сил американського континенту в боротьбі за визволення України, посилення допомоги скитальцям і підготовка ґрунту до світового з'їзду українців.

З нагоди конференції, в Ню-Йорку і Філядельфії відбулись великі маніфестації українців.

Конференція вислала петицію до Ґенеральної Асамблеї ОН в справі подій в Україні та заклик до українського громадянства, розсіяного по цілому світі.

УКРАЇНСЬКІ НАУКОВЦІ — ДО АНГЛІЇ

УЦДК в Бльомберзі повідомило, що від 3 до 13 січня ц. р. спеціяльна комісія з Лондону буде провадити інтерв'ю з особами, відібраними з числа українських науковців та фахівців високої кваліфікації, для використання їх в Англії та англійських домініонах за фахом.

* * *

З американської зони надійшли відомості, що пароплави, що мають перевозити наших еміґрантів з Европи до Аргентіни, прибудуть до Европи в березні або в квітні цього року.

ЧИТАЙТЕ Й ПОШИРЮЙТЕ «УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО»

ДЛЯ ІСТОРІЇ

Науково-Дослідний Інститут Української Мартирології підготовляє до друку Збірник української мартирології під советською окупацією. До його змісту входитиме найрізнороднішій матеріял. Крім статтей, присвячених окремим ділянкам українського громадського, політичного, економічного, церковного й культурно-освітнього життя під советською окупацією, Збірник обійматиме відділ спогадів про советську дійсність, як теж відділ документального матеріялу про підсоветське життя українського народу. Синтетичні статті замикатимуть змістову цілість цієї, такої важливої під цю пору, книги.

Багацько матеріялу до цього збірника може дати кожний і кожна, що пережили цю незавидну дійсність. Тому то Редакційна Колегія звертається із закликом до всіх заінтересованих надсилати матеріяли, як документи ув'язнень, пробутя на засланні, конфіскати майна, депортацій, знімки розстрілів та цілих масакр (прим. Львів—Лонцького 1941, Вінниця і т д). По використані матеріяли будуть повернені. Рівно ж Редакційна Колегія радо вітатиме надіслання матеріялів мемуарного та документального характеру. Надсилання матеріялів як і евентуальні інформації та запити спрямовувати на адресу: Редакційна Колегія НДІУМ — München Dachauerstr. 9/II.

РІЗДВЯНІ ТА НОВОРІЧНІ ПОБАЖАННЯ

Всім, хто непохитно вірить у перемогу, хто незламно змагається в краю, за океаном і на скитальщині за щастя всього українського народу, всім, хто твердо йде — наші щиросердечні побажання дужих сил і дальших перемог за волю всіх і свою шле з нагоди Різдва Христового й Нового Року.

Редакційна Колегія «Українського Слова»

З нагоди Різдва Христового та Нового, 1948 року всім українцям на Батьківщині, всім землякам у розсіянні поза Рідною Землею сущим, зокрема жертволюбним братам і сестрам Канади, США, Аргентіни й Бразілії, як також всім українським громадським, культурним та добродійним організаціям і установам найсердечніші побажання складають

УЦДК на британську зону Німеччини
УОДК Вестфалії — Норд-Райну
УОДК Долішньої Саксонії
УОДК Шлезвіґ-Гольштайну з Гамбурґом

Веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового Року бажають читачам, співробітникам «Українського Слова» і всім українським скитальцям.

Редакція і Адміністрація «Українського Слова»

З Різдвом Христовим та Новим Роком Управам Станиць, Уповноваженим СХС, усім членам та прихильникам, українським хворим, інвалідам, військовополоненим, вдовам і сиротам, інтернованим та в'язням і всім людям доброї волі бажає всього добра та кращої долі

Краєве Представництво СХС Ганновер

З нагоди Різдва Христового і Нового Року бажаємо Українському Центральному Допомоговому Комітетові британської зони, Центральному Комітетові СУМ'у та всім сумівцям сил і здоров'я для праці на користь української справи. Хай Ваша праця прискорить досягнення нашої спільної мети.

Краєвий Комітет СУМ'у британської зони.

Краєва Пластова Старшина британської зони вітає зі святами Різдва і Новим Роком всіх членів Краєвої Пластової Ради, Станичних, Кошових, Зв'язкових і Гніздових, всі Курінні Команди і Пластову Молодь. Скоб!

Відділ Культури і Освіти з Шкільним Інспекторатом британської зони УЦДК в Бльомберзі вітає з святами Різдва Христового і Новим Роком: Культурно-Освітній Відділ американської зони, Інспекторати всіх Областей британської зони, всіх Культурно-Освітніх Референтів українських таборів, Директорів і Учительство гімназій, народніх шкіл та дитячих садків.

ВИЯСНЕННЯ

У зв'язку з організацією Папської Репатріяційної Комісії в Німеччині і заявою в тій справі Священного Єпископату Української Автокефальної Православної Церкви в часописі «Українська Трибуна», ми уповноважені Ґ. Е. Апостольським Візитатором Єпископом Кир Іваном Бучком вияснити наступне:

Інтенцією Святішого Вітця і Ватиканської Репатріяційної Місії є поміч у переселенні за море всім українцям, так греко-католикам, як і православним. Інша інтерпретація тієї інтенції виникла з непорозуміння, що оцим для спільного добра і евангельської братньої любови вияснюємо.

Секретаріят Церковної Єпископської Ради Гр.-Кат. Церкви на Бельгію, Данію й Голяндію.

Сміх — це здоров'я

ЛІКИ ПРОТИ АТОМОВОЇ БОМБИ

В однім англійськім тижневику великими літерами на першій сторінці вміщено розпачливий заклик: «Рятуй себе й інших від страшних наслідків атомових бомб. А врятуватись можна за дешеву ціну — 8 шилінґів і 6 пенсів».

Ці ліки дуже прості, а саме:

Вислати передплату на часопис «Голос Веґетаріянця», а потім читати цей часопис, лагідніти, як кожна травоїдна тварина, і не кидати атомових бомб ні на кого з ближніх.

КАТУВАННЯ ТАБОРОВИХ КРАСУНЬ

Пан майстер гостро до підмайстра:

— Чи залізко розпалилось до червоного?

— Очевидно.

— А олива кипить?

— Так, пане майстер!

— А красуню добре прив'язали до крісла?

— А якже. Не ворухне ані рукою, ані ногою, ані навіть носом.

— Тоді починайте її припікати. Але дивіться, щоб ондуляція добре виглядала, бо заплачено бонен-кавою.

РОЗШУКИ

Хто знає адресу ДАШКУН ОЛЬҐИ народж. 22. 4. 1917, яка має перебувати в одному з таборів британської зони, хай негайно повідомить листівкою редакцію «Укр. Слова».

Хто знає адресу БОҐДАНА ВАСИЛЬКОВА, який має перебувати в одному з таборів британської зони, або взагалі хто має якісь відомості про нього, хай повідомить листівкою редакцію «Укр. Слова».

Пошукую брата МИКОЛУ КІСКУ, що нар. 1912 р. у с. Жиравці, а мешкав у Львові і в 1943 р. був вивезений до Німеччини на працю, прошу повідомити на адресу редакції «Укр. Слова».

КАМІНСЬКИЙ ВОЛОДИМИР (Томашівці, повіт Калуш) розшукує: брата ВАСИЛЯ, що по капітуляції пропав в одному з таборів американської зони, сестер МАРІЮ та РОЗАЛІЮ. Марія працювала в Лібевальді, коло Берліну. Хто знає про їхню долю, нехай повідомить на адресу: DP Lager Bathorn, Post Hoogstede, Kr. Bentheim (23) Germany.

Хто знає щонебудь про долю моєї сестри МАРІЇ БУТІВЧЕНКО, що в 1945 р. перебувала в Радові (Шверін), а також ЗМІЯ СЕРҐІЯ, народж. 1908 р., і ТРУСА ІВАНА, народж. 1917 р., прошу повідомити на адресу редакції «Українського Слова».

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно нонпарелею. Вартість оголошень: за розшуки — 50 пф. слово і за всі інші оголошення — 2 пф. рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово» — тижневик. Редаґує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструює Кооперативне Видавництво «Заграва» (зам. ч. 470197), Бльомберґ (Ліппе), Нойеторштрасе 50, поштова скринька 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 12 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PR/I.S.C., CCG (BE)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neue Torstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 805»

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — NeueTorstrasse 50
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:
в Німеччині місячно 2 RM., піврічно 12 RM., річно 24 RM.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО —.50 Rpf.
в Англії місячно 8 цен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси
Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for »UKRAINSKE SLOWO«, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (нова Німеччина) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ
ОРГАН ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ
РІК І Ч. 2
БЛЬОМБЕРГ 9 ТРАВНЯ 1948

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДРУГЕ ЧИСЛО «УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА» ВИХОДИТЬ З ЗАПІЗНЕННЯМ З ОГЛЯДУ НА НЕДОСТАЧУ ПРИДІЛОВОГО ПАПЕРУ. НАСТУПНІ ЧИСЛА БУДУТЬ ПОЯВЛЯТИСЯ НОРМАЛЬНО ЩОТИЖНЯ.

АДМІНІСТРАЦІЯ

ЗБЕРІГАЙМО МАТЕРІЯЛИ ДЛЯ ІСТОРІЇ

Минає три роки, як нова українська еміграція перебуває в таборах Німеччини.

За той час багато пережито, передумано, а ще більше полишено сліду нашого духового і практичного життя на кожній ділянці таборової праці. Приходить час, коли наші таборяни починають виїздити з таборів шукати нових осередків свого дальшого перебування на еміграції. Дотепер уже виїхало чимало таборян британської зони.

Меншають наші табори, припиняє працю цілий ряд культурних установ і, при ліквідації їх або при виїзді поодиноких таборян, нищиться все зайве. До цього зайвого дуже часто належать речі, які для історії нашого еміграційного життя являють дуже велику вартість.

На перший погляд незначний папірець-відозва чи оголошення легко викидається, як непотрібний, а в дійсності для історика наших змагань і життя на чужині є він цінним документом.

Тому Український Центральний Допомоговий Комітет британської зони вирішив організувати збирання музейного матеріялу до історії нашої нової великої еміграції.

Музей Центрального Комітету імени Т. Шевченка входить в систему музеїв, які існують на чужині. Весь зібраний матеріял сортується і буде поділений для 7-х основних українських музеїв.

Український Центральний Комітет просить п. п. комендантів таборів, культурно-освітніх референтів, діячів науки і культури, мистців, артистів, дирекції шкіл і гімназій, все учительство і взагалі всіх ідейних, свідомих громадян таборів британської зони взяти наш заклик близько до серця і активно нам допомогти.

Просимо надсилати все, що зв'язане з життям таборів та з історією їх повстання — газети, відозви, летючки, друки, плякати, реклями, фотографії, звіти, листівки, всякі друки, цикльостилеві видання, книжки, всякі вироби таборян, майстерень, приватних людей і т. д.

На все буде видане поквитування, а час від часу буде оголошено в газеті жертводавців.

Просимо надсилати матеріяли на адресу: (21a) Blomberg/Lippe, Neue Torstr. 50 (Museum).

Голова УЦДК проф. Г. Яловий
Члени Комітету: др. С. Біляк, інж. В. Шевченко і Й. Фарвнич.
Керівник Музею Л. Бачинський.

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

ІТАЛІЙСЬКИЙ НАРОД ВИРІШИВ СВОЄ СТАНОВИЩЕ

Увага цілого світу впродовж місяця квітня скупчувалась навколо виборів до парляменту в Італії, що відбулися дня 18 цього ж місяця. Питання, на яке повинен був дати відповідь італійський виборець, полягало в тому, чи стане Італія по стороні свободолюбних народів західньої половини (т. званої геміс-фери) нашого глобу, чи по стороні східнього евразійського блоку держав з тоталістичною формою комуністичної диктатури.

Італійські вибори попередив справжній буревій важливих світових подій та заяв державник мужів і барабанний вогонь пропаганди в самій Італії. Комуністичний переворот і трагічна смерть останнього демократичного міністра Масаріка в Чехії були вирішальною подією в міжнародній політичній грі, так само, як і вимога совєтів до Фінляндії, щоб вона включилася в оборонний союз східнього блоку держав, але в зв'язку з виборами в Італії їх можна було розглядати як малу пригривку до грандіозної світової гри.

Два світогляди, — один вільний, базований на двотисячолітніх ідеалістичних моральних і соціяльних засадах християнізму, а другий вимудруваний на матеріялістичних засадах підкорення людських індивідів вимогам нібито суспільства, а на ділі панівної верхівки суспільства, — стали на італійській землі до вирішальної боротьби.

Тут і там викрито великі законспіровані склади зброї і амуніції, тут і там злітала з таємничих літаків хмара парашутистів — партизанів, головно в горяній частині Льомбардії, тут і там натовп атакував поліцію, магістрати, демонструючи свої сили. А з другого боку західні великодержави вирішили повернути Італії вільне місто Трієст, США обіцяли велику допомогу в ділянці Маршала, відізвались голоси за повернення Італії її колишніх колоній.

Комуністичний виборчий блок в Італії засипав усю країну рясним дощем пропагандивних летючок, напав зливою брудної лайки і вигадок на демократичних діячів і помастив усе те шпіонською аферою у Ватикані.

Християнський світ заявився цілком проти безбожницького тоталістичного комуністичного ладу в Італії.

ВИСЛІД ІТАЛІЙСЬКИХ ВИБОРІВ

Останні перевірені дані показують, що найповажніша протикомуністична партія в Італії — християнські демократи, дістали у виборах до сенату абсолютну більшість голосів і 54.9 проц. мандатів, а до палати депутатів 48.7 проц. голосів. Комуністичний, так званий «народний фронт», дістав до сенату 31.2 проц., а до палати депутатів — 31.7 проц. голосів. Тепер він погрожує революцією, коли його не приймуть до участи в уряді. Християнські демократи, що по праву могли б самі, без нічиєї участи утворити уряд, є за коаліційною формою, тільки ні в якім разі не хочуть вступати до спілки з італійськими комуністами. Вже чути нарікання з боку членів незалежної соціялістичної партії на свого провідника міністра Ненні, що зв'язався проти волі всіх демократичних соціялістів світу з комуністами і програв, занапастивши тим партію.

«В ОДНІЙ КЛІТЦІ З ВЕДМЕДЕМ»

Як подає «Контінентель Дейлі Мейл» від 22 квітня, бувший прем'єр-міністер Великої Британії Черчіл заявив з приводу виборів в Італії, що італійський народ виратував себе з-під большевицької диктатури Сталіна. Поразка комуністів в Італії є історичної ваги подією. «Ми завжди бажали жити в приязні з італійським народом, — сказав Черчіл, — а тепер він сам вибрав собі спільний шлях з християнською і західньою цивілізацією. Італія знову займає своє місце між першими потугами Европи, замість жити в одній клітці з ведмедем, як це сталося з кількома нещасними країнами.» Відносно Чехословаччини Черчіл сказав: «Нещодавно звільнилася вона від тиранії гітлерівських гавляйтерів, а потім так само, як і Польща, впала в неволю советських квіслінгів ... Поки в Середній і Східній Европі пануватимуть азійський імперіялізм і комуністична влада, дотоді Европа не матиме постійного миру.»

ПРИЇЗД ЙОГО ЕКСЦЕЛЕНЦІЇ ВПРЕОСВЯЩЕННОГО КИР ІВАНА БУЧКА

ЙогоЕксцеленція Високопреосвященний Єпископ Кир Іван Бучко, якого Святіший Отець Папа Римський недавно іменував Апостольським Візитатором для українців у Західній Европі, прибуває в дні 16 травня ц.р. на британську зону Німеччини.

До Німеччини приїхав Високопреосвященний Кир Іван 17 квітня ц.р. і відвідав в американській зоні низку таборів у Мюнхені, Ашаффенбургу, Інгольштадті та Регенсбургу. Вітання Впреосв. Івана перемінилися в усіх таборах у величні національно-релігійні маніфестації всіх українців без різниці віровизнання.

Дорогий Гість затримається в британській зоні лише кілька днів і за цей час відвідає: в неділю 16 ц.м. табір Райне в Вестфалії, 17 ц. м. — табір у Ганновері, 18 — табір Зеедорф або Гайденав, 19 — УЦДК в Бльомбергу, 20 — монастир о.о. Студитів у Буке, а 21 — від'їде на американську зону Німеччини.

В товаристві Високопреосвященного Кир Івана відвідає британську зону Всесв. Генеральний Вікарій о. Николай Вояковський та о. Канцлер Михайло Левенець з Мюнхену.

ДРИЖИТЬ СВЯТА ЗЕМЛЯ

По виборах в Італії вся увага світу повернулась до кривавих подій у Палестині, країні, що в християнськім світі називається «Святою Землею». Тепер там розгорілась справжня воєнна пожежа, що погрожує міжнародньому миро-ві. За цю землю б'ються жиди, що залишили її дві тисячі років тому, з арабами, які оселились у ній по виході жидів і також мають тисячолітні права на неї.

Рада Об'єднаних Націй вирішила 29 листопада 1947 р. поділити цей край на дві суверенні частини: арабську і жидівську. Проти цієї постанови запротестував цілий арабський світ, загрозивши священною війною, коли б цю постанову хотіли здійснювати. Палестиною, з доручення Ліги Націй, завідувала 25 років Велика Британія. Її мандат кінчиться 15 травня ц. р. Але виконування цього мандату коштувало життя багатьох британських вояків і урядовців. Особливо в останніх часах деякі жидівські терористичні організації почали масовий терор проти англійських військ і властей, думаючи таким способом скоріше добитися визнання жидівської держави. Останніми днями поширилися чутки, що британські власті вже 5 травня хочуть залишити Палестину її долі, щоб не наражати життя своїх громадян на небезпеку. Тим часом араби й жиди ще перед здачею мандату займають цілі райони, щоб здобути кращі стратегічні місця для бою, коли в краю не буде ніякої сторонньої сили. Рада Об'єднаних Націй стала перед трудним завданням. Ніякого міжнароднього війська немає під рукою, щоб втримати спокій у країні і вимусити виконання постанови, а до того ж рад держав, що раніше були за поділ краю, супроти грізної постави арабського світу вмили свої руки.

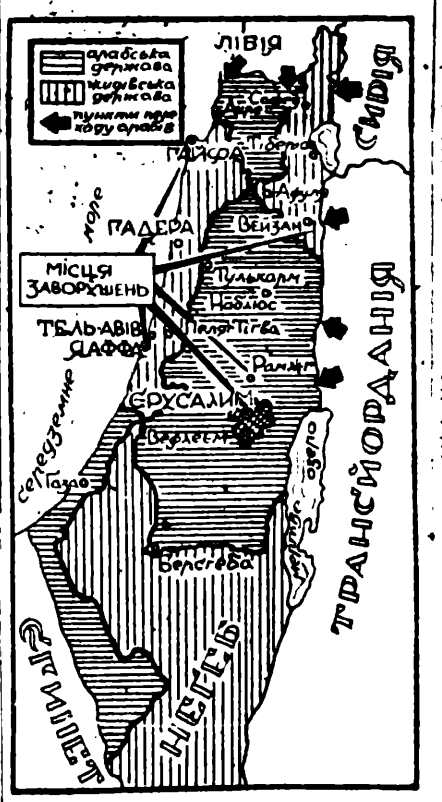

ВОЄННІ СИЛИ ЖИДІВ І АРАБІВ

Крім різних менших терористичного характеру піввійськових організацій, що нерідко доходять до 3000 добірних вояків, жидівська національна армія «Гаганаг» нараховує 85 000 людей, з того числа від 25 до 30 тисяч боєвого стану. Всього жидівського населення нараховують у Палестині понад один мільйон.

Проти жидів утворилася в березні 1945 р. в Каіро, так звана, Арабська Ліга з семи арабських держав: Савді Арабії, Єгипту, Трансйорданії, Сирії, Іраку, Лібанону і Ємену. Всі вони разом нараховують 33 мільйони душ. Слаба їх сторона полягає в тому, що кожний з їх королів і короленят провадить свою політику і гризеться з сусідом. Але об'єднує їх тепер ненависть до жидів. Сила їхньої позиції в тому, що заселюють вони край, в яких схрещуються інтереси великих потуг і які мають великі нафтові поля або транзитні шляхи. Повідомляють, що королем Палестини Арабська Ліга призначила короля Трансйорданії Абдуллага. Йому на підмогу маршує вже 40.000 арабських вояків. Жиди й собі, оцінюючи поважність положення, проголосили мобілізацію всього здібного до носіння зброї чоловічого населення і навіть жінок від 17 до 25 років життя.

НА БОЙОВИХ ФРОНТАХ

Тим часом у країні кілька фронтів. У столиці краю — Єрусалимі, що нараховує 105.000 арабського і 100.000 жидівського люду, тривають вуличні бої вже кілька тижнів. Час від часу відбуваються переговори про перемир'я. Місто поділене на арабську, жидівську і чужинецьку частини. Міжнародні чинники обговорюють можливість висилки відділу поліції для охорони святих для християнства місць. Обидві воюючі сторони запевняють, що зберігатимуть спокій святих місць.

Рада Безпеки ОН вирішила вислати до Палестини міжнародні відділи. Араби запротестували проти цього, жиди погодились, але останні вістки свідчать, що й вони демонструють проти встрявання чужинецької військової сили.

Справжні бої йшли за арабське приморське місто Яффу. Жидівська екстремістична організація Іргун-Цвай Левмі силою 3000 чоловіка заатакувала місто, виправдуючи свою атаку тим, що пів року тому араби з Яффи бомбардували жидівське місто Тель Авів. На поміч Яффі рушили арабські війська. Англійське командування чотири дні зберігало нейтральність, а далі вдарило на жидівські війська і опанувало важливі стратегічні пункти. Арабські війська рушили й собі проти Тель Авів. Останні вістки повідомляють, що на цьому відтинку прийшло до перемир'я, але на інших бої ведуться далі. Положення стає чимраз поважніше, особливо ж з уваги на те, що англійські війська залишають країну.

ДОВКОЛА УТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

Українська преса від дня 2 травня ц.р. повідомляє, що в останніх днях квітня зібралася Комісія для створення Української Національної Ради, до якої приступили всі українські угруповання, крім Союзу Гетьманців Державників.

МІЖНАЦІОНАЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ДП ПРЕСИ АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

За ініціятивою «Порозуміння Національних Груп ДП» відбулася 9 квітня в Бльомбергу конференція представників ДП-преси англійської зони, на яку прибуло 18 журналістів від естонської, латишської, литовської, польської, югославської, української і білоруської національних груп ДП. Підготовчу працю до цієї конференції провадив представник української національної групи, ред. С. Волинець.

Конференцію відкрив Заступник Голови Українського Центрального Допомогового Комітету д-р. Степан Біляк. Делегатів вітав короткою промовою інж. д-р. Януш Завалів-Мовінскі від Польського Центрального Допомогового Комітету, як господар дому, в якому відбувалася конференція.

Проводив конференцією вибраний головою нарад представник югославської національної групи майор Властимір Вукцевіч. Секретарював делегат української національної групи Остап Павлів-Білозерський. Реферат про «Положення ДП-преси в англійській зоні» прочитав ред. С. Волинець. Про підстави, конкретні завдання і потребу створення міжнаціонального порозуміння ДП-преси референував делегат польської національної групи д-р. Нехай. Інж. Лужни від польської національної групи подав інформації про майбутню Конференцію ІРО в Женеві в дні 25 квітня ц.р. і виявив потребу збирання відповідних матеріялів і сугестій, які повинні бути подані на цю конференцію з боку журналістичного світу ДП.

Вислідом конференції було створення Міжнаціональної Пресової Секції, як постійного органу порозуміння ДП-преси при Міжнаціональному Комітеті. На голову цієї Секції обрано д-ра Нехая. Заступником голови має бути щотри місяці інший, делегований по черзі кожною національною групою.

РІШЕННЯ ПАНАМЕРИКАНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

В столиці південно-американської держави Колюмбії 30 квітня закінчилася всеамериканська конференція держав. Як відомо, її мала

(Продовження на 4 стор.)

Актуальна справа

Цією статтею започатковуємо цілий ряд статтей, присвячених многогранній і складній проблемі переселення наших скитальців на нові місця поселення.

З новим, 1948-м роком вступили ми в четвертий рік нашої скитальщини. Ці роки, понад наші сподівання, минули для нас, назагал, щасливо. В основній своїй масі наші скитальці, завдяки благородній міжнародній, головно англійсько-американській, допомозі, зберегли своє життя і здоров'я. Таким чином, врятовано нашу біологічну й духову субстанцію. І це найважливіше в нашому нещасті.

Одначе, питання — що буде далі з нами усіма — не зняте ще з порядку денного. Навпаки, воно чимраз настирливіше стає перед нашими очима, тривожачи наші душі. На щастя, мариво насильної репатріяції зникло. Сьогодні може повернутися на батьківщину кожний, хто цього бажає, і влада дає таким людям усі можливості, забороняючи провадити будь-яку протирепатріяційну агітацію чи пропаганду. Хто не схотів би скористати з можливостей репатріяції, перед тим сьогодні відкриваються шляхи переселення, головно, до заморських країн.

Не можемо не завважувати, що поняття скитальця починає помалу замінюватись поняттям переселенця. Не можна не спостерігати, що вся величезна й складна машина міжнародніх допомогових організацій, а передусім ІРО, помалу, але рішуче перестав ляється власне на переселення основної маси скитальців різних національностей на нові місця поселення. Можна сподіватися, що по деякому підготовчому періоді ця машина почне діяти власне в напрямі переселення переміщених осіб до різних країв.

Справа переселення починає ставати дійсністю, до якої мусимо себе духово, організаційно й матеріяльно наставляти. Уся наша збірна увага мусить бути присвячена цьому питанню. Все інше в обличчі цієї справи є менш важливе.

Насамперед, усім тим, що не бажають добровільно тут залишитись, треба приготуватись духово до цієї конечности. Треба зживатися з тією думкою, що незабаром треба буде кудись виїхати. Сьогодні ще є час вибирати. Треба вивчити відповідну мову або засвоїти хоч би найконечніші відомості з неї. Запізнатися з географією, історією, суспільними, політичними й побутовими умовами й відносинами країни, до якої вибираємось.

Це конче потрібне, щоб опісля не опинитися в положенні людини, яка неначе впала з неба. Заздалегідь впорядкувати свої родинні справи. Розплянувати — хто, коли й куди з рідні їде, як тримати між собою зв'язок, як взаємно собі допомагати. Заздалегідь упорядкувати свої матеріяльні справи. Позбутися речей, які в дорозі чи в майбутньому місці поселення непридатні. Нав'язувати листування з знайомими та рідними, які вже кудись виїхали, добувати від них інформації про умовини життя на новому місці, вивчати ці умовини і духово приготовлятися до них.

Болюча для нашої скитальської спільноти справа жінок, дітей, старців, хворих і непридатних до фізичної праці має бути, на основі наших інформацій, корисно для цієї категорії скитальців полагоджена.

В справі переселення треба серед нашого громадянства на скитальщині провести певну роз'яснювальну і освідомчу роботу, вважаючи, що це сьогодні — найважливіша і найбільш актуальна справа.

З'ЇЗД УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

(ік) В неділю, дня 7 березня Ганновер гостив не абияких гостей. В приміщенні Округового Українського Допомогового Комітету, при вулиці Ан дер Лістер Кірхе ч. 1 відбули свій 2-й з черги зональний З'їзд українські жінки, об'єднані в ОУЖ.

З'їзд розпочався Святочним Богослуженням у наміренні З'їзду в місцевій українсько-католицькій церкві св. Йосифа, яке відправив протопресвітер британської зони і парох Ганноверу о. д-р. Ф. Побігушка. Таке саме Богослуження в наміренні З'їзду відправив в українській православній (УАПЦ) церкві при Клопштокштрассе о. Михайло Карачківський.

Точно о 10 год. ранку З'їзд відкрила Голова Зональної Управи ОУЖ на британську зону Німеччини п. Марія Біляк, вітаючи прибулих 34 делегаток від 22 осередків-делегатур ОУЖ, а зокрема Голову Головної Управи ОУЖ п. Ірину Павликовську та прибулих на З'їзді гостей від українських крайових установ і організацій.

До Президії З'їзду покликано: п. Ірину Павликовську, п. А. Храпливу — відпоручницю ФДУ Канади, п. Іванну Левицьку, п. Х. Рябокінь, п. О. Петренко та п. С. Кахникевич. Привіти для З'їзду виголосили: дир. М. Луцький від ОУДК, проф. д-р. В. Плющ від Крайового Представництва СХС, проф. Х. Рябокінь від української гімназії та української інтеліґенції табору ім. М. Лисенка, о. М. Карачківський від Його Преосвященства Митрополита Полікарпа та від ганноверської парафії УАПЦ. Письмові привіти зачитано від: Протопресвітера українсько-католицької церкви на британській зоні о. д-ра Ф. Побігушки, від Крайової Старшини Пласту від Крайової Управи ЛУПВ та від Пластової Станиці в Ганновері.

Річову та глибоку змістом доповідь на тему майбутнього української еміграції, зокрема про ролю української жінки, виголосила п. І. Павликовська. Реферат про завдання української жіночої організації виголосила п. М. Біляк, а п. А. Храплива подала приявним вичерпні інформації про організацію ІРО та її завдання.

Після обіду наради почалися дискусією над зачитаними та виголошеними докладами і звітами Зональної Управи та делегатур ОУЖ. У висліді перевірки діяльности ОУЖ Контрольною Комісією та на її внесення уступаючій Управі уділено абсолюторію, а до нової Управи обрано: п. Марію Біляк (під бурхливі оплески) Головою, пані Л. Луцьку і О. Петренко — на Заступників Голови, Секретарями — пп. Чубко і інж. Н. Глинянську, культурно-освітніми референтками — пп. Х. Рябокінь і С. Кахникевич, керманичками відділу суспільної опіки. — пп. Рижевську і Карпинич, керманичками орг. відділу пп. Давиду і Зибенко, керманичками господарчо-фінансового відділу — пп. Бобеляк і Міщенко; до Контрольної Комісії обрано пп. Менцінську, Завадович і Онуфрик.

П. Дарія Ребет виголосила звідомлення про міжнародні зв'язки ОУЖ з іншими спорідненими організаціями. Ухвалено ряд резолюцій у громадсько-суспільних справах і пізно ввечері (о 21 год.) закінчено З'їзд відспіванням національного гимну. Вся організаційна ділянка З'їзду спочивала в руках пань із Ганноверської Делегатури ОУЖ. Не від речі згадати, що саме в цьому році минає 30 літ громадської діяльности Голови Зональної Управи ОУЖ п. Марії Біляк. З цієї нагоди за ініціятивою Ганноверської Делегатури ОУЖ Достойній Ювілятці виготовлено ювілейну грамоту, на якій підписалися всі прияв ні на З'їзді делегатки, а Голова Ганноверської Делегатури п. Г. Завадович у теплих та бадьорих словах привітала Вельмишановну Голову від імени всього жіноцтва британської зони. На З'їзді була прияв на весь час відпоручниця Канадійського Допомогового фонду п. А. Храплива, що живо інтересувалася діловими нарадами та дуже радо гуторила з усіма прияв ними на З'їзді жінками.

ГОЛОВНА КВАТИРА ІРО В СПРАВІ ЗАТРУДНЕННЯ ДП

1

Справа остаточного затруднення всіх переміщених осіб, це — одна з тих тяжких проблем у повоєнній Європі, які щораз нагальніше домагаються своєї розв'язки. Що робити з людьми, яких війна зрушила й відірвала від їх верстатів праці, від їх власного поля чи від якоїбудь бюрової праці?

Найпростішою розв'язкою, якою з самого початку після закінчення другої світової війни скористувались мільйонові маси запроторених нацизмом людей, був поворот на рідні землі. Масово поверталися в заквітчаних від радости вагонах, а то й піхотою, полонені або запроторені французи, голляндці, бельгійці, чехи, словаки, італійці, норвежці, югослави, поляки, українці, білоруси, росіяни. Але поряд з тією новітньою мандрівкою народів до своїх батьківщин виявилось, що стотисячні маси різних народів утратили можливість повертатися спокійно до мирної праці в своїй батьківщині, чи то з приводу різних політичних і суспільних перемін у їх країнах, чи просто тому, що втратили зовсім свою батьківщину... І проста розв'язка повоєнної болячки переміщених осіб ускладнювалася і виросла до проблеми масової політичної еміграції. Були спроби різних держав знищити компромітуюче їх явище масової політичної еміграції насильною репатріяцією. Але найсвітліші уми, що стали в оборони прав людини і вселюдських ідеалів волі, добились того, що насильну репатріяцію, яка густо-часто переміновалася на полювання за людьми і на дике знущання над заляканими жертвами другої світової війни, — ухвалами міжнародніх з'їздів припинили. Велику заслугу в цьому напрямі мають за собою чільні представники західніх демократичних держав і демократичної думки.

Одначе, цим способом ще не розв'язали цілої проблеми, лишень її частину. Залишається справа затруднення тієї великої маси зрушених зі свого дотеперішнього спокійного місця праці людей. Перший раз в історії людськости пішла слідом за політичною еміґрацією і проти неї така скажена, наїжена брехнею нагінка, яка не гидувала ніяким способом, щоб лишень заперти гостинні двері кожної держави, в якій ця масова еміґрація бажала б поселитись на працю. Вислід цієї пропаганди такий, що навіть ті держави, в яких відчувається постійний брак робочих рук і де залишаються великі простори для залюднення, відмовились приймати осіб з маркою ДП.

Але було б дуже легкодушно всю причину в цьому добачувати лише у ворожій пропаганді проти ДП. Ворожа пропаганда не мала б ніякого успіху, коли б не підтверджувалась деякими смутними фактами ледарства, паскарства, пияцтва, розбишацтва, розсварення, ворохобництва, або й звичайного злочинства між неповинною в цілому масою політичних ізгоїв.

Погано на моральний і психічний стан еміґрантської маси впливали й надмірні сподівання на скорі зміни в їх державах, що дасть їм змогу спокійно повернутись додому. І в цьому велика доля того лиха, що знерухомлює волю скитальця у пошукуванні праці, в твердім рішенні виїхати туди, де відкриваються гостинні двері, щоб на постійне поселитись самому і з родиною.

З уваги на це все Головна Кватира ІРО в Лемго вже вкінці минулого року звернула увагу національних Допомогових Комітетів скитальців на потребу психічної підготови еміґрантської маси до вирішення своєї долі.

Нижче містимо заклик Головної Кватири ІРО в Лемго до наших читачів:

ЗАКЛИК ГОЛОВНОЇ КВАТИРИ

2

«Коли ви ще не прийняті на якусь працю, ви повинні оце прочитати. Ви повинні в цих важких і непевних часах розглянутись довкруги себе і глибоко призадуматися над тим, що ви досі зробили і що ще думаєте виконати. Може колись перед війною ви були ремісником. Працею своїх рук і духовою здатністю ви виробляли речі буденного вжитку, потрібні для ваших співгромадян, а може й працювали десь на ріллі. Іншими словами, ви були корисними членами людської спільноти і корисним ділом пробивались крізь життя в повній незалежності своєї праці. Війна все це змінила і, може, змінила також вас.

Очевидно, війна змінила умовини життя майже кожного, але вона не змінила потреби, щоб ви були корисним для людства, — навпаки, вона скорше збільшила таку потребу.

Ви могли б запитати, яким способом це вас стосується і який вам до цього інтерес. Відповідь проста і незаперечна:

Кожного дня, який ви не працюєте, ви не тільки збільшуєте тягар інших працюючих, але й загальмовуєте поступ, що його всі працюючі роблять, хоч і помалу, але все ж таки в напрямі повороту до нормального життя вас самих, вашої родини і ваших земляків. І до якої б праці ви не взялися (а в цім знищенім краю так багато праці!), ви прискорюєте день вільнішого і кращого життя.

Життя, яке ви тепер провадите, ненормальне. Раніше чи пізніше це нереальне існування мусить скінчитися. Теперішнє ваше дозвілля ніяк не допоможе вам зустрінути краще майбутнє. Ви повинні над цим подумати. Два з половиною роки минули, відколи союзники повалили і розгромили нацизм. Коли ми тепер поглянемо назад на ці два з половиною роки, то побачимо, що ціна за перемогу ще не зовсім сплачена і що кожний з нас повинен дальше старатися, щоб ця перемога мала для нас, для нашої сім'ї якесь реальне значення. Тільки призвичаєння до праці, бажання працювати і гордість з того, що цією працею досягнете, дасть вам підставу вашого щастя і задоволення.

Яку вагу матиме для вас це зусилля, зрозумієте тоді, коли зрештою побачите, що й досі живете якимсь чудним, неістотним життям у краю своїх давніх ворогів. Ви дійдете до зрозуміння, що ви — здібна й здатна людина і мусите відзначити свою ролю в великім змаганні відбудови Европи. Це роля, яку мусять відіграти всі нації і однаково взяти на себе відповідальність.

Якщо ви думаєте, що то дивна справа, коли від вас вимагається, щоб ви працювали в Німеччині, то ви повинні зрозуміти, що відбудова німецького господарства — це важливий чинник у відбудові Европи, а насправді ж також у боротьбі за ваше життя. Щоб ця нація ніколи знову не загрожувала вашому життю і не опанувала його, мусимо постаратися також, щоб вона приєдналась відповідно до потреб і вимог миру. І тому жадаємо від вас взяти участь у тій праці, яка чекає своїх виконавців в Німеччині і мусить бути виконана.

Ви тепер опинилися на роздоріжжі — гляньте ж вперед себе! Як інтеліґентні люди, ви впізнаєте, що дальша бездіяльність підкопує вашу силу, вашу життєздатність і вашу мужність. Вам допомогли в минулому, ви зовсім певно захочете допомогти самим собі в майбутньому.

Першим кроком до самостійности і гідности є охота до праці на користь собі і своїй сім'ї. Коли в вас є ця охота, то нагоди не забракне. Отже, тепер час починати.»

ІНФОРМАЦІЇ ГОЛОВНОЇ КВАТИРИ ІРО ПРО СТУДЕНТІВ ДП і ПРО ДП ВЗАГАЛІ

4 травня ц. р.

У Головній Кватирі ІРО в Лемго відбулася нарада в справі студентів-ДП в приявності делегатів від студентства різних націй (в тому ж числі й від українців).

Представник Головної Кватири ІРО на цій нараді підкреслено заявив ось що:

ІРО існуватиме тільки формально до липня 1949 р.

Правдоподібно, але не зовсім певно, ІРО буде опікуватися ДП ще до року 1950 (чи лише до січня 1950 р. чи може до якогось наступного місяця, про це представникові ІРО ще не відомо).

У зв'язку з цим, на думку представника ІРО, ДП немає ніякої рації записуватись тепер на німецькі високі школи

Натомість студентам-ДП найліпше їхати на працю і переселятися до Англії, Канади, Сполучених Штатів Америки, Австралії.

Тому студенти-ДП, особливо ті молодші, які ще не скінчили «фізикуму» (півдиплому), повинні використати всяку нагоду, і то негайно, щоб переселитись у вищезазначені країни, бо за рік, а тим більше за два буде вже пізно. Країни переселення за цей час виповнять свої робітничі континґенти з числа ДП, а студенти з дипломами і півдипломами мусітимуть залишитися в Німеччині.

Якщо студенти-ДП самі бажають залишитися в Німеччині, тоді зовсім інша справа. Завданням ІРО є репатріювати і переселяти, а не вчити студентів у німецьких високих школах, аж доки вони їх закінчать. Таким студентам ІРО ніяких обіцянок та надій на 1950 рік і на дальші роки не дає.

Харчування студентів-ДП до часу закінчення опіки з боку ІРО буде таке ж, як і німецьких студентів. Окремих додатків для ДП-студентів не передбачається. З кожним місяцем кількість кальорій для всіх студентів, як і для всього німецького населення, помалу збільшуватиметься. Взуття і одягу теж на всіх студентів не вистачить. Тому одержить його тільки деяка частина ДП-студентів.

На запитання прияв них на нараді ДП-студентів представник ІРО виявив ще таке:

ІРО не може запевнити працю всій інтеліґенції ДП з дипломами відповідно до її числа. ІРО знаходить найлегше роботу для селян і для робітників — особливо для гірників. Випадково можуть трапитися для окремих людей з дипломами і з найвищими кваліфікаціями можливості індивідуального затруднення, але не групово. Як буде з німецькими дипломами в США, представник ІРО немає уповноваження вияснити.

Буде дуже тяжко і майже безнадійно вчитися студентам-ДП в англійських, канадійських, американських і австралійських високих школах, бо багато вояків цих країн, що билися на фронті і мають заслуги перед своєю батьківщиною, кинулися тепер до науки в високих школах. Їх так багато, що не всі вони можуть бути прийняті. В таких умовинах перспектив на продовження науки в високих школах цих країн немає майже ніяких.

Група ДП-студентів, що має вже «фізикум», може закінчити німецькі високі школи, якщо буде інтенсивно вчитися. Але вони можуть спізнитися з виїздом із Німеччини, і залишаться в цій країні з своїми дипломами й без праці. Отже, вони ризикують зостатися назавжди в Німеччині, залишені тільки на власні сили. Тому треба їм дбати про свій виїзд уже сьогодні, якщо вони думають виїжджати з Німеччини.

Їхати до названих вище держав можуть ДП-студенти так само, як і всі ДП, тільки індивідуально, а не групами. Ніяких пільг, як студентам, для них не буде. Всі студенти підлягають нарівні з усіма ДП, фізичній селекції в комісіях переходових таборів.

До жадної країни не зможуть виїхати:

1) хворі на туберкульозу,
2) ті, що мають родину з 5-ти непрацездатних осіб.
3) ті, що мають у родині хоч одну дитину, хвору на туберкульозу.
4) самітні жінки з однією (чи більше) непрацездатною дитиною, хоч би мати й дитина були зовсім здорові.
5) інваліди (без однієї або й без обох ніг).
6) каліки,
7) невиліковно хворі.
8) старі люди.

В СПРАВІ ПОЗИЧОК З ПЕРЕСЕЛЕНСЬКОГО ФОНДУ

Подаємо до загального відома постанови про адміністрування і розпорядження переселенським фондом. Звертаємо особливу увагу на те, що уділення позичок провадиться після рішень Українських Допомогових Комітетів на скитальщині.

Це одне, а друге: переселенський фонд має служити на допомогу в оплаті віз на виїзд у ті країни, головно Аргентіну, Парагвай, Бразілію, куди сама подорож оплачується Міжнародньою Організацією для Збіґців, але візу іміґрант має оплачувати сам, крім випадків, коли скиталець позбавлений допомоги від Міжнародньої Організації і потребує конечної допомоги і на переїзд.

Тому звертатися за позичками в Канаді або присилати прохання безпосередньо до Канади безцільно. Скитальці, що потребують позички, як сказано вище, мають звертатися до свого Українського Комітету на терені свого перебування.

Наш Фонд, в зв'язку з урядовими умовами, не може пересилати гроші в окуповані країни, а тому уділення допомог, на рекомендації місцевих допомогових комітетів українських скитальців в Німеччині й Австрії, провадитиметься через Українські Допомогові Комітети в Італії та Бельгії, а також у Франції.

Фонд Допомоги Українців Канади

ПРО СТУДЕНТСЬКІ СТИПЕНДІЇ

КоДУС повідомляє, що можна вже вносити прохання про уділення або продовження стипендій на літній семестр 1948 р. Нові прохання повинні мати всі нормальні прилоги: життєпис, анкетний листок, з рекомендацією Студентської Громади, посвідку про впис на літній семестр, посвідки про поступи в науці в попереднім семестрі й посвідку, чи прокат живе в таборі й має злідні, або з іншого місця якунебудь допомогу. До прохань у справі продовження стипендій належить долучити тільки посвідку про впис на високу школу, посвідки про поступи в науці й посвідку про зміну в матеріяльним положенні. Прохання належить вносити виключно через дотичні Філії Представництва КоДУС'у за посередництвом своїх українських студентських громад. За «Комісію Допомоги Українському Студентству». Секретар: Проф. Т. ВОЛОШИН. Голова: Проф. Др З. КУЗЕЛЯ.

З місць нового поселення

Містимо дальші листи наших земляків з місць нового поселення, з яких наші читачі можуть довідатись, як вони живуть і почуваються в новому для них оточенні.

НАШІ МОЖЛИВОСТІ В ВЕНЕСУЕЛІ

Не гнівайся на мене, що не писав до цього дня. Мав надто безперспективний настрій, а також хотів ще й ще раз перевірити свої враження в цій новій країні. Згадую часто наше останнє побачення перед виїздом з Європи, може, якнайліпший зі спогадів, з серії прощань перед від'їздом взагалі.

Але знаю, що тебе цікавлять не сентименти, а ділові наші можливості, тому відразу коротко подаю свої міркування та враження.

Другого дня після нашого побачення нас повезли до порту. 12 днів і ночей везли океаном. Це були дуже гарні дні: нарешті, спокій, порядок, чистота і ситість, навіть з цигарками. 2 вересня висіли на американській землі. Цілий місяць знову були в таборі, до речі, дуже зле зорганізованому. Потім я сам поїхав до столиці шукати працю. Консервна промисловість у нашому розумінні тут не існує і в найближчі роки не розв'ється. Річ у тім, що сільськогосподарська сировина тут коштує надто дорого, а тому скрізь поширені й будуть далі успішно конкурувати консерви північно-американські. Отже, майже місяць я був без праці, користуючися з імігрантських тимчасових прав на безкоштовне ліжко і їжу. Лише 27 жовтня дістав працю хеміка на фабриці лікерів за договором на 2 місяці. Платили мені 500 боліварів (болівар — 0.3 доляра). Надто багато наїхало різних фахівців до країни, де є населення лише 3,5 мільйона. Тепер уклав контракт на 6 місяців по 700 бол. на маленькій фабриці консервів. Як там буде працюватися, ще не знаю. Завтра йду до праці.

Отже, як бачиш, я вже почав протоптувати собі самостійну дорогу. Інші наші люди ще гірше влаштувались, а є й такі, що й досі під різними мотивами користуються з безкоштовного утримання, обридаючи всім. Лише один наш інженер-будівельник дістав відразу належне йому становище і 1500 бол. платні. Це — інженерська платня.

Тут в попит лише, на дипльомованих лісівників, медичних сестер і ветеринарів. Інші інтелігентні професії заповнені, і дуже тяжко знайти працю. Тим більше, що бракує знання еспанської або англійської мов. Ремісники й висококваліфіковані робітники — кравці, електрики, ковалі — дістають денно від 14 до 20 бол. Некваліфіковані робітники — 8—10 бол. Ціни: 1 кг. хліба білого (іншого немає) — 1 бол., цукру — 1,2 бол., м'яса — коло 3 бол. Дешеві відносно: кава, риж, мамалига. Тяжко з помешканням. Дві маленькі кімнати тут, в столиці, коштують 150—200 бол.; до того ж треба платити відступні і наперед. Тому моя родина стала на шлях праці. Маємо 2 маленькі кімнати з меблями. Людмила куховарить, Галина — «кіндермедхен», а мама бавить 9-місячну дитину. Мають мої «дами» за це ще разом: їжу і 200 бол. на місяць. Це дає нам змогу одягтися, що грає тут може й першу роль. Мине ще 2—3 місяці і нас в Європі не впізнали б. Свої унрівські мешти я вже закинув. Одяг тут теж дорогий: добрі черевики 60—80 бол., добре чоловіче вбрання — 250—300 бол., добра жіноча суконка — 50—100 бол. Ця країна вважається найдорожчою на всю Америку. Але ми не шкодуємо, що опинилися тут. Це все ліпше, ніж те наше життя в Німеччині або в Австрії. Отже, якщо ти не матимеш шляхів до ліпших країн, то їдь сюди.

Вчора мені запропонували їхати на місце керівника великого маєтку. Мусів відмовитися, бо вже маю контракт з фабрикою.

Їдучи сюди, треба знати, що перші місяці доведеться бідувати, потім, я думаю, буде легше.

Ще одне міркування: тут мало добрих піяністів. Твоя дружина заробляла б тут більше від усякого інженера. Наприклад, один еміґрант має 1800 бол. за гру в ресторані і приватні лекції.

А про клімат я й забув. Є провінції в цьому відношенні тяжкі: спека й вогкість. Але є цілком можливі. Напр., тут, в Каракасі, вічне літо. Фізично почуваємо себе добре.

Твій П—к

УМОВИНИ В КАНАДІ

Вміщуємо лист дипломованого інженера хемії, колишнього кацетника, що виїхав до Канади, як звичайний робітник-лісоруб.

Дорогі тети й вуйки!

Доношу слухняно, що я вже дістався до Канади. Приїхав тому три тижні до містечка форт Вілієм (величиною, як Стрий, але трошки більше тут авт і люди виглядають багатші) і тут працюю у трачці (це — тартак), як звичайний робітник. Це моє щастя, що не попав у ліс, бо не бачив би людей.

Робота не дуже тяжка, але на моїх руках робляться вже мозолі. Працюємо на три зміни. Платять 72 канадійські центи за годину. Їсти варять у фабричній кухні дуже добре, щодня, як на Різдво, і прикро робиться, що не можу того всього з'їсти. За це стягають на місяць до 45 долярів. Те, що зостається, дістаю на руки.

Жити приходиться в примітивному дерев'яному бараці разом з 15-ма людьми. Світло електричне і центральне огрівання, але спокою й чистоти немає. Мушу покищо почекати з винаймом приватного помешкання, бо треба грошей на теплу одежу.

У місті, в якому я тепер живу, є коло 4000 українців. Гарно нас вітали й гостили, за винятком комуністів, що є здебільшого простими, скаламученими комуністичною пропагандою робітниками, які невдоволені зі своїх працедавців.

Українці поділені на різні політичні групи й різні церкви, які між собою часто спорять. Я познайомився з тутешніми діячами. Може вдасться нам трохи оживити працю.

Я сам сподіваюсь, що вдасться дістати мені іншу роботу в цій же фірмі. Можна викупитися з фірми, віддавши щось біля 70х дол. за подорож з порту до місця праці, але не радять цього робити, з огляду на тих, що мають ще приїхати до Канади.

У радіо і в пресі йде сильна кампанія проти місцевих комуністів і проти світового комунізму взагалі.

Покищо на цьому закінчую, бо мушу йти на свою зміну до роботи.

Ваш Р о м а н.

НАШІ В АНГЛІЇ

Я, нижчепідписаний, український ДП, живу у Великій Британії вже вісім місяців у гостелі, в кухні, на селі.

Хоч я не багато вчений, бо походжу з села, з Галичини, але світ мене вже трохи навчив, як заховуватись на чужині.

Я хочу написати до «Українського Слова про наших українських скитальців, які приїжджають до Великої Британії на роботу. Мені вже минуло 30 років, і доля примусила мене пізнати різні народи, але всі вони відносилися до мене погірдливо (а може не тільки до мене, а й до всіх українців), уважаючи себе за щось ліпше, що має більші права та розум.

Мені ще трудно писати про англійців, властиво про їх відношення до нас, українців, що тут, в гостелі, працюємо. Але вони не тільки цікавляться нами та нашим минулим, а ще й стараються, щоб нам ніякої кривди не було та щоб ми задоволені були в усіх потребах життєвих.

Уже в багатьох часописах появились статті про нас з похвалами нам за добру працю. Але, що між доброю старою завжди знаходяться паршиві, так само і між нами є люди, гідні похвали, але є й виродки — самогонщики з Німеччини, котрі не можуть ніяк алькоголю забути. Тут, в Англії, гнати самогону не вільно, зате можна у кожнім ресторані заглянути в чарку, а наших любителів самогону нішо не стримає від цього. Та якби всі ті ресторани були побудовані навколо гостелю (табору), а то треба до міста їхати автобусом сорок миль, а назад вертатися вночі. Я не буду писати про окремі випадки, які хоч не часто бувають, бо кожний знає, як п'яний чоловік заховується і які від нього можна слова почути, — я мушу зазначити, що по всій Англії знаходиться багато таких, які нашу мову розуміють, а їм, як солома до вогню, погана про нас опінія, як про українців, потрібна.

Отже, дозвольте через Ваш хвальний часопис, пане Редакторе, зробити такий заклик: всі самогонщики з Німеччини їдьте, куди хочете, тільки не до Англії!

ЛИСТ ФЕДЯ ЮШКИ ДО РИДАХТОРЦЯ

Чесний Ридахторцю!

Славайсу! В тотім листі міркую виписати Вам, що сі тичит, — рахувати — ведлуґ меї їзди до Льомдину та про мої рузьні трафунки.

Отуж, день перед самим від'їздом щось, знаєте, ни міг єм гапцилотні ніц до писка взети — так ми гапитик віднело, а вночі, то такі рузьні мисьлі мні вобсіли, жи до ранку анім вока ни зажмурив. Ведлуґ того встав єм ранче, ніж звикле, і взємемсі пакувати свою призонярську мізерію. Того дне якось ми сі ни вело, бо запімнув єм взети зі собою мантлю. Відвозив мні ганґлік, капруль, файний хлоп, бо трахтував мні фурт дзигаретами і цукерками. З ним ми їхали гантобусом до Брам-Гам. Тамички мавєм трохи завирненції, бо як єм зліз тай воглянувсі, — а меї валізки нима.

Ну, міркую си, — маєш, Федю, празник, — і, не перебендюючи довго, жину ґальопом за гантобусом і верещу щосили та й вімахую руками, аж люди сі зглідають, ґі на того, що го вітер підвіяв. Гантобусові то байбардзо, лиш дав венци ґазу, але єкос сі кондухтір вутлянув, притримав машину і жбурнув мею валізкою аж зафуртіло. Ну, мислю, добре, же ни пропала... Вфативєм ґ та й гайда. Так єм сі задихав, аж міркував єм — дух з мене випре, а мій капруль, аж сі за живіт тримає, так сі реготче... Ая!

Єкосми у сам час на стацію прилетіли. Вліз єм, знаєте, до вагону, сів єм, знаєте, в кутку, іно тицько зіпаю, ґі тота риба. Мишлю си: ни дурний тото такой вігадав, що за дурною головою нима ногам спокою! Ая!..

В полудень ми вже були в Льомдині, на стації. Я сі довкола возираю, а тамечки стілько рузьних закамарків, а людей тьма-тьменна! Одні ходять сюди, другі туди. А я, щоб ни заблудити, — ригулярні сі тримаю свого капруля, ґі колись бувало, мами, як єм пірший раз, рахувати, піпов до церкви.

Ідем ми обидва єкимос коритарами, де повно рузьних малюнків та й я сі фурт скрізь оглядаю, ґі теле на нові ворота, і навіть сім не счув, єк ми сі вопинив на таких сходах, що сами їздять. За тото м ни знав, іно тицько став на сходи, моцно м сі напудив, бо почув єм, жи вони сі вобсувають десь на діл. Мало бракувало, бим си тамечки був голови ни розбив, але капруль мні затримав. І так ми сі тими літричними сходами крутили то на діл, то догори, аж наресті всіли під землею до тавої ґирвоної колейки, жи сі моцно гойдала. Міркую єм, — ну, тутечки на зіхер сі ни обійде без морської хороби, — так мні нудило, але на щісте ми сі вопинили наверха в місті. Я сі дивлю, — всюдика рух, ґі, бувало, єк єм був на хронті, — в мене за комором... Всіли ми зара до пінґтрового гантобуса і заїхали до німецького лягру. Там знайшов єм єдних колегів. В бараку вже було місце і я зараз вібасував коци і все, що тра. Хоч був єм, рахувати, трохи зментроґений, — єднак поїхав єм до нашого Комітету, би сі там замельдувати. На другий день почав єм працювати. Щоправда, Льомдин ми сі моцно сподобав. Тутечки на кождім кроці, рахувати, стоять рузьні ґангомати, і хоч сі зважити, чи купити поштові значки, чи що єдне, тра тицько кинути пару пенів — і вже шафа ґрає. Ми сі тото в голові ни може помістити, жи всьо тутечки так шпиціяльні змахльовано, жи навіть, єк єм хоч щось на ґазовій кухні зварити, мусиш насамперед до шпарки кинути шилінґа, бо йнакше кухня ни буде палити — і шлюс!

І така во си, рахувати, дзилізна машина, а так знає, що то значить добрі гроші!...

На тотім кінчєю і Вам всього найфайнішого зичу

Ваш Федь Юшка

ЗАМІСТЬ МАЛОГО ФЕЙЛЕТОНУ

ВИКРИТИЙ ПЛЯГІЯТ

Слід гадати, що людність Інтенсвілу, як і багатьох інших міст, приписувала собі виняткову й особливу вагу, і що кожен мешканець Інтенсвілу, розуміючи вагу, яку має його власний приклад, вважав за свій святий обов'язок приєднатися душею й серцем до однієї з двох великих партій, на які поділялося місто, — синіх і жовтих.

Сині не пропускали нагоди стати в опозицію жовтим, а жовті не пропускали нагоди стати в опозицію синім. Отож, де б не стикалися жовті й сині — на публічних зборах, у залі ратуші, на ринку чи на ярмарку — спори та круті сліпця лунали в повітрі. Нема потреби говорити, що через ці чвари кожне питання в Інтенсвілі ставало питанням партійним. Якщо жовті пропонували зробити покрівлю над ринком, сині збирали мітинґ і провадили цю пропозицію; якщо сині пропонували поставити нову водогінну помпу на головній вулиці міста — жовті поставали, як один, вражені такою дивною антівкою. У місті були сині крамниці, жовті крамниці, сині готелі й жовті готелі, і навіть у церкві сині й жовті ставали окремо.

Ясна річ — було конче потрібно, щоб у кожної з цих могутніх партій був свій улюблений друкований орган і виразник: у місті видавалось два часописи: «Інтенсвілська газета» і «Інтенсвілський Незалежник». Перша закищала принципи синіх, другу провадилось на засадах аж геть жовтих. Які то були чудесні газети! Які передовиці та яка палка полеміка! «Наш негідний колега «Газета», «Ця ганебна й підла газетка «Незалежник», «Цей забріханий і непристойний «Незалежник», «Цей злісний і наклепницький листок «Газета» — такими й подібними наклепами рясніли шпальти кожного з часописів, у кожному числі, викликаючи палке захоплення й обурення у серцях мешканців міста.

Від Редакції: Наведений вище текст надіслав нам один з наших співробітників, як сатиру на українську діпістську дійсність на теренах Німеччини. Авторові виписали вже були гонорар. Тим часом увагу редактора звернула на себе англійська назва міста, до того ж текст видався йому знайомим. Редактор почав ритися в англійській літературі і знайшов це місце слово в слово у написаних 1837 року «Посмертних записках Піквікського клюбу» Чарлза Діккенса.

— О, геніяльний Діккенсе! — мимоволі вихопилося з уст редактора. — Тобі по праву мусіли б українські ДПІ побудувати пам'ятник!

З НАУКИ І ТЕХНІКИ

ХОЧУТЬ ГОВОРИТИ З МІСЯЦЕМ

Місяць, друге після Сонця, прегарне небесне світило, від найдавніших давен привертав до себе увагу людей. Темні місця на його кружалі не давали спати вченим астрономам. Уже перевірено науковими способами, що на Місяці, з тієї сторони, яка завжди обернена до Землі, гори чергуються з долинами, що немає навколо Місяця такої атмосфери (повітря), як навколо Землі, що навряд чи живуть там які істоти, а вже нема чого й казати про якісь розумні створіння. Все ж таки наукове досліджування Місяця продовжується.

У 20 сторіччі астрономи призадумувалися над способами, як порозумітися з мешканцями Місяця, якщо вони там існують. Німецький професор Гавс запропонував для цього накреслити на Землі величезні геометричні фігури. Гресс, — з допомогою грандіозних світляних дзеркал показати мешканцям Місяця нашу науку рахунків. Проте, жадного з цих планів не виконано.

Лише винахід електричних хвиль та радіо, а головне радару наблизив сподівання вчених ближче пізнати й дослідити природу Місяця. Але досліди виявили, що на висоті від 80 до 120 км угору йонізований прошарок повітря не пропускає ніяких надсилань з Землі хвиль. Тоді вчені здогадалися, що пробити цей йонізований прошарок можна лише з допомогою т. зв. ультракороткого проміння. Більш як 20 років сушили вони собі голови над винайденням цього проміння. Під час останньої війни старання їх завершилися успіхом. Винайдене проміння вжито для потреб війни, головне проти німецьких підводних човнів, а в січні 1946 року американська обсерваторія в Бельмері вислала короткі електромагнетичні хвилі, що їх названо «радаром», на Місяць, щоб таким чином започаткувати міжпланетну «розмову». Саме тоді Місяць знаходився в найменшій відстані від Землі — на 365.000 км. Проміння радару пробігає 300.000 км на секунду, отже відстань до Місяця і назад воно мало пробігти за дві з половиною хвилини. Науково стверджено, що висланє проміння осягнуло своєї мети й, відбившися, повернуло до Землі.

Таким чином людина дістала змогу «торкнутися» своїм розумом загадкового нічного світила. Але це ще не розв'язує питання подорожі на Місяць так, як її собі уявляв англійський письменник Герберт Веллс. Однак, на цю справу також не махнули рукою. Вчені думають цю мрію здійснити з допомогою атомової енергії, пустивши спочатку лише порожні ракети, а далі може знайшовся б якийсь шибайголова, що відважився б на таку далеку подорож.

ЖИТТЯ НАШОЇ ЗЕМЛІ МОЖЕ ЗАЛЕЖАТИ ВІД ЛЮДСЬКОЇ ПРИМХИ

Може справдиться біблійне ствердження, що знання всього не підсилу людському розумові. Вчені обраховували, що атомова енергія з тієї самої маси урану при атомовій експлозії перевищує в мільйон разів енергію, яку досі здобували з тієї самої кількости бензини. Цей страшний винахід тим загрозливіший, що наука не заперечує можливости здобування ще більшої енергії з менш цінного матеріялу, як уран. Тоді вистачить, щоб якийсь учений, не долічивши або навмисне, натворив лиха, розмірів якого сьогодні не передбачити. Наука довела, що все в світі і сам світ (в тому числі й наша Земля) складається з атомів. Кожний атом можна теоретично розбити і кожний є магазином страшної енергії. Якби використати силу більшої кількости атомів для експлозії, то це скомбіновану б порядок в інших атомах і могло б стати причиною такого вибуху, який знищив би нашу планету. Між іншим, наука астрономії вчить, що між планетами Юпітером і Марсом, що знаходяться далі від Сонця як Земля, було колись небесне тіло, яке розбилось. Вчені твердять, що катастрофа цієї планети походила від неї самої, а не ззовні. Можливо, мешканці цієї планети відкрили таємницю атомової енергії і хтось із них або з необачности, або зі злоби допровадив цей світ до загибелі. Більш як 1.000 уламків його кружляє тепер довкола Сонця.

ДЕЩО ПРО АВСТРАЛІЮ

Австралія своїм обширом майже дорівнює Европі, але населення має всього 12 мільйонів. Це тому, що середина цієї частини світу залишається пісковою пустелею. Тепер Австралією цікавляться не тільки бездомні ДІ ПІ, але також військові штаби Австралії та Великої Британії. Вони вибрали в австралійській пустелі площу в 200 000 кв. км. і там хочуть випробувати діяння атомових бомб.

Крім цього, в горах Мовнт Пейнкр у південній та Квінсленді в північно-східній Австралії знайдено найбагатші поклади урану, необхідного для здобування атомової енергії.

ВСЯЧИНА

ХТО І НА ЩО МАЄ ЧАС?

Парляментарне життя в Англії репрезентують два законодавчі органи: палата громад і палата лордів (щось ніби сойм і сенат).

Під час дебатів над закордонною політикою в палаті лордів лорд Пекенгем (член Партії Праці) розповів, що в місяці грудні 1947 р. мав нагоду на параді чотирьох міністрів великих потуг розмовляти зі советським міністром закордонних справ В. Молотовим у приявності міністра закордонних справ Великої Британії Бевіна.

Молотов спитав лорда Пекенгема, чи він читав твори Маркса. Пекенгем відповів, що в дійсності він студіював твори Карла Маркса, але вони його зовсім не переконали і він не став марксистом.

Молотов висловив тоді сумнів, чи після заяви лорда Пекенгема знайшовся би ще хтось, хто в палаті лордів визнавався би в творах Маркса.

— Навпаки, — відповів йому лорд Пекенгем, — у цілій Англії лишень у палаті лордів є ще люди, що мають змогу витрачати час на читання творів Маркса.

(За Гербертом Маттюсом).

ПРОТИВНИКИ ПАНАХИД

Парох англійської місцевости Керлтен поставив перед церквою голосники і кожного вечора надавав через них молитву за «вояків із Керлтену, які згинули під час війни». Мешканці Керлтену заскаржили пароха до суду, і в суді так узасаднювали свою скаргу:

— Не досить того, що ми втратили своїх синів та чоловіків, ще й кожного дня завдають нам болю, пригадуючи безповоротну втрату!

Суд наказав парохові припинити свої авдиції і засудив його на 10 шилінґів кари за «непотрібний галас».

Ану, подумайте над тим, чи суд мав рацію, чи ні.

ПРИКЛАД, ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ

Один англійський міністер, коли його спитали, що він думає про промови Черчіла, які той виголосив в Америці, відповів:

— Я ніколи не критикую англійців, які в даній хвилині перебувають поза кордонами Англії!

Черчіла, коли його спитали в Америці, яка його думка про теперішній лейбористський уряд, відповів:

— Коли я перебуваю закордоном, я ніколи не критикую англійського уряду!

Чи багато з нас робить в подібний спосіб?

СМІХ ЦЕ — ЗДОРОВ'Я

У МІСЬКІЙ ШКОЛІ

Синок: Батьку, я сьогодні найкраще з усіх відповів учителеві.

Батько: Яке ж питання він тобі поставив?

Синок: Скільки ніг має кріляк.

Батько: Що ж ти відповів?

Синок: Сказав, що три.

Батько: І це була найкраща відповідь?

Синок: А такі. Бо всі інші сказали, що лише дві.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ БРИТІЙСЬКОЇ ЗОНИ

(ік) Дня 3 березня відбувся в Ганновері З'їзд греко-католицьких священиків, що працюють на терені британської зони. З'їздом проводив новоіменований протопресвітер британської зони і одночасно парох Ганноверу о. др Филимон Побігушка. На З'їзді було приявних 21 священиків (на всіх 25 священиків всієї британської зони!). Предметом нарад були: організаційні справи, зв'язки з католицькими допомоговими установами, співпраця з українськими допомоговими установами, зокрема з СХС, питання дальшої еміграції та актуальні внутрішньоцерковні справи. З'їзд пройшов у дружніх і ділових настроях та закрився так потрібний зв'язок поміж поодинокими священиками британської зони. З інформацій, уділених на З'їзді нашому кореспондентові, вся британська зона начисляє тепер 25 греко-католицьких священиків, розподілених по більших українських борах, і підпорядкованих за посередництвом чотирьох деканатів (Гільдесгайм, Кельн, Кіль, Оснабрюк та окремий деканат для білорусів з осідком у Гослярі) протопресвітеріятові греко-католицької Церкви з осідком у Ганновері.

ВІСТІ З БРИТІЙСЬКОЇ ЗОНИ

Ганновер. (ік) В середу дня 25 лютого ц. р. відбулися тут вибори до Українського Обласного Допомогового Комітету. У виборах взяло участь 27 делеґатів від 25 українських таборів, розположеник у Долішній Саксонії. У висліді виборів, які відбулися в приявності представників Британського Військового Правління та представника УЦДК д-ра Біляка, до ОУДК обрано: дир. Мирона Луцького (дотеперішнього Голову Комітету), меценаса Евгена Менціньского з Батторну та мґра С. Іллюка з Гайденав. На заступників (по черзі кількости одержаних голосів) обрано пп. Химка з Геттінґену та Карпинича з Ганноверу. Після виборів відбулася спільна конференція делеґатів українських таборів, на якій заст. голови УЦДК др. Степан Біляк виголосив ділову доповідь про еміґраційні справи.

МІЖНАРОДНЯ ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ В ГАННОВЕРІ

(ік) З нагоди 40-річчя існування Світового Скавтового Руху та 91-річчя з дня народження основоположника скавтінгу Роберта Бейден — Поуелла, за ініціятивою Ганноверської Пластової Станиці — відбулася в Ганновері, на терені табору ім. М. Лисенка, в неділю, дня 22 лютого Міжнародня Пластова Зустріч. В Зустрічі взяло участь 340 пластунок і пластунів шістьох народів (англійці, латвійці, литовці, білоруси, поляки і українці). Різноманітна та незвичайно цікава програма Зустрічі, на жаль, не могла бути вповні виконана через несприятливу погоду та холод (мороз 10 градусів!). Все ж таки Зустріч пройшла в дружньо — братерському пластовому настрою та залишила у всіх учасників, зокрема у наших англійських гостей, якнайкращі враження, доказом чого є чисельні листи з подякою, які Ганноверська Пластова Станиця одержала від визначних англійських пластунів — старшин англійської армії, урядовців Британського Військового Правління, ІТО та інших британських установ. З нагоди Зустрічі були видані: пропам'ятна пластова листівка, ювілейні пластові значки та поштова стампіля — роботи графіка Анатоля Яблонського. Окрема пластова однодневка заступала пластову пресу на Зустрічі, а пластова пошта і пластове постачання гідно заступили старі традиції Українського Пласту та славнозвісних Пластових Зустрічей у Краю.

ВИСТУПИ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ У ГАННОВЕРІ

До Ганноверу прибула з Інгольштадту капеля бандуристів ім. Т. Шевченка під мистецьким керівництвом М. Китастого. Капеля виступала на концерті з нагоди відкриття міжнародньої виставки в «Бетговензаль-Штадтгалле» і дала три самостійні концерти в таборі ім. Лисенка. Широка мистецька програма, новий репертуар — забезпечили капелі успіх не менший, як у минулому році, коли вона приїздила у збільшеному складі під диригентурою В. Божика. Брак диригента та відсутність деяких добрих голосів відчувається до деякої міри під час виконування трудних речей. Зате самий характер співаних речей, при могутньому акомпаньяменті бандур, більше пасує до такого складу капелі, в якому є вона тепер. Виступи соліста капелі баса М. Горохова, під акомпаньямент квінтету бандур, — це новина в програмі капелі. Сміливо можна сказати, що капеля бандуристів ім. Т. Шевченка — одна з найкращих концертових імпрез на еміграції. Виступи капелі користуються великим успіхом як в українців, так і в чужинців, які на концертах капелі пізнають нашу Батьківщину та її найбільші скарби — пісню й музику. (ік).

ОПІКА НАД ХВОРИМИ.

Станиця СХС у Батторні виплачує хворим і родинам хворих на туберкульозу щомісячно 650 нм. У третій день Різдва місцевий хор під орудою д-ра О. Менціньского дав концерт колядок у шпиталі для туберкульозно хворих у Бенттаймі, де зібралися всі хворі українці та деякі чужинці. Лікар ДПАКС'у ч. 33 д-р Рекліс роздав хворим пакети з харчами. Хворий Бейдик подякував у зворушливих словах хорові і обом лікарям за приємну несподіванку.

СВЯТО ГЕРОЇВ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

На святочній академії, влаштованій з цього приводу в Батторні, виголосив реферат учитель Литвиненко, згадуючи Героїв Великого Зриву Нації, вшановуючи пам'ять незабутнього Головного Отамана Симона Петлюру, Голову Центральної Ради і першого президента УНР. проф. Мих. Грушевського, полковника Січових Стрільців Євгена Коновальця і незчисленну кількість інших, знаних і незнаних Героїв першої і другої світової війни. Велике враження на приявних справили деклямації у виконанні п. Голокіза та сольоспів мистця-тенора п. Мартинюка. З приємністю вислухала святочна громада дует молоденьких аматорок співу, учениць гімназії М. Лисецької і О. Телюк. Українські громадяни виповнили залю вщерть, а деякі «українці» в цьому святі участи чомусь не схотіли взяти.

РІЧНИЦЯ ГОЛОДУ 1933 РОКУ.

У п'ятнадцятиріччя великої трагедії українського народу зібралися громадяни, щоб згадати місяці жаху і заглади. П. Голокіз подав загальне насвітлення цієї події, живі свідки розповідали з сльозами на очах про те, що нестертими образами врізалось у них у пам'яті. Громадянки В—н і Ж—ко розповіли про вимертя родин їхніх сестер, громадянин Б—р дав яскраву картину доби, гром. Г—к у зворушливих словах переповів переживання хлопця, яким він тоді опинився у крутежі лиха. Забиралисло-во інші громадяни табору, вказуючи, як реаґувала ціла українська спільнота в обличчі цієї національної трагедії.

«БЕЗТАЛАННА» В ПОСТАВІ ТЕАТРУ «РЕНЕСАНС».

Два рази з великим успіхом пройшла на сцені театру в Батторні драма Тобілевича «Безталанна». Режисер і всі старші та молодші артисти поставились дуже поважно до свого завдання. Це — одна з найкраще виконаних постав нашого театру. Креації наскрізь і глибоко продумані, психологічно виправдані, надзвичайно вірні й без шаржування зустрілися із зрозумілим і слушним захопленням численних глядачів.

«НАЙМИЧКА» КАРПЕНКА-КАРОГО В ПОСТАВІ МИСТЕЦЬКОГО ДРАМАТИЧНОГО ДОРОСТУ.

На самий Великдень 3 травня ц. р. драматичний гурток під мистецьким проводом артистки театру Садовського п. Анастасії Мартинюкової поставив вповні вдало вище названу п'єсу Карпенка Карого. Драматичний молодняк під вправною рукою досвідченої режисерки виконав свої ролі задовільно, а деякі з молодих артистів подали вдумливо й чітко окреслені типи.

МИСТЕЦЬКЕ «ТРІО» НА ГОСТИННИХ ВИСТУПАХ.

В місяці квітні ц. р. в таборі Райне з добірною програмою виступило співацьке «тріо» в особах оперових співаків п. Григорія Ярошевича (баритон), п. Шульги (ліричний тенор) і п. А. Степняк (меццо-сопран). В програму ввійшли сольові партії, дуети і тріо з українських і чужих оперових арій та народніх і мистецьких пісень. Громадянство обох таборів нагороджувало виконавців довготривалими, заслуженими оплесками й примушували їх до наддатків. Акомпанював піяніст п. В. Римар.

П'ЯТНАДЦЯТИЛІТТЯ НАУКОВОЇ ПРАЦІ

Цього року минає 15 літ наукової праці проф. д-ра Бориса Крупницького, одного з найвизначніших наших істориків. За час своєї наукової діяльности він написав понад 50 більших і менших наукових творів з нашого минулого, головно з доби гетьманщини. Багато праць проф. д-ра Крупницького появилося німецькою мовою, і в цьому його велика заслуга в інформуванні чужинців про нашу історію. З числа всіх 17 творів, писаних німецькою мовою, особливо важні: «Geschichte der Ukraine» (1943, 322 стор.) і «Hetman Mazepa und seine Zeit»

З українських творів ювілянта дуже цінним вкладом у нашу скарбницю наук рідної історії є великі монографії гетьманів Данила Апостола, Пилипа Орлика та ін.

Все це — праця в невідрадних умовах важкого емігрантського життя. Наш Ювілянт може спокійно сказати собі, що не змарнував свого життя і виконав свій обов'язок понад силу. Важаємо йому сил і здоров'я для переведення його задуму в життя: дати вичерпні монографії всіх українських гетьманів.

Вокальний квартет ім. М. Лисенка

З певністю можна сказати, що немає в англійській зоні жадного українського табору, де не побував би зі своїми концертами вокальний квартет імени Миколи Лисенка (Гайденав). Бурхливі, вдячні оплески, якими щоразу нагороджують слухачі його співи, красномовно свідчать про те, що квартет знайшов стежку до глибин слухачевої душі.

Але знають і люблять квартет не тільки в українських таборах англійської зони, — турне, які він відбув в американську і французьку зони, пройшли там з не меншим успіхом. Чотирьох співаків у чорних фраках уважно і з приємністю слухали також представники англійської і американської військових властей, в гарному виконанні знайомлячись з українською піснею. Мило вразили вони чужинців, виступивши з українськими колядками на латинське Різдво в духовному концерті, що в ньому взяли участь солісти й хори різних національностей. Тоді вперше у середньовічному німецькому місті під склепінням стародавнього костелу прогриміла українська колядка.

Вокальний квартет, як музична форма, виник десь у першій половині XVIII ст. на Заході. Визнана форма вокального квартету лише чоловічого складу, бо в силу різниці голосової амплітуди в мішаному квартеті не можна досягти бажаної інтонації. Чотиризвучний акорд квартету дає можливість осягнути репертуар від народнього примітиву до найскладніших класичних зразків.

25 років тому вперше виступив на сцені український вокальний квартет імени Лисенка. За цей час квартет дав понад 3.000 самостійних концертів, розносячи по світах славу української пісні. Репертуар квартету надзвичайно різноманітний — кобзарські думи, стрілецькі, побутові, чумацькі, жартівливі пісні, колядки, народні примітиви, т. зв. українська народня класика, твори українських і західньоевропейських композиторів — усе це охоплює понад 400 вокальних творів.

За 25 років члени квартету в такій мірі пізнали всі голосові нюанси один одного, що справді спів квартету сприймається, як звучання одного, вибагливою рукою майстра настроєного, інструмента. Оцінюючи мистецький рівень виконання квартетом тих чи інших пісень, не можна поминути тонкої й живої міміки, яку вміло застосовують його виконавці. Особливо стосується це пісень жартівливого характеру. Чітка дикція і виразистість співу артистів доносять до слухача кожний відтінок виконуваного твору.

Квартет імени Миколи Лисенка, єдиний український квартет, є безперечною мистецькою цінністю, і шкода буде, якщо хвилі дальшої еміґрації порушать його одноцілість.

В. С.

ЦИФРОВІ ІНФОРМАЦІЇ В ПЕРЕСЕЛЕНЧИХ СПРАВАХ

(Матеріяли з реферату д-ра Степана Біляка з 25 березня ц. р. на З'їзді Комендантів українських таборів у Нойштадті в британській зоні Німеччини)

I. Кількість переміщених осіб у Німеччині на 31 грудня 1947 р.:

а) в американській зоні	480.997	(66.1 %)
б) у британській зоні	210.042	(28.8 %)
в) у французькій зоні	36.985	(5.1 %)
Разом	728.024	(100.0 %)

II. Кількість переміщених осіб у британській зоні Німеччини на 31 січня 1948 р. (офіційні дані ПЦІРО):

а) балтійців	57.890	(28.0 %)
б) поляків	91.123	(43.0 %)
в) українців з Польщі	28.199	(14.0 %)
г) росіян	342	(0.2 %)
ґ) югославів	19.839	(9.6 %)
д) андетермінед та інших	11.159	(5.2 %)
Разом	208.552	(100.0 %)

(В тому числі жидів 9.003, тобто 4.3%)

III. Кількість переміщених осіб у британській зоні Німеччини на 29 лютого 1948 р. (офіційні дані ПЦІРО):

Естонців — 7.935, латишів — 32.504, литовців — 16.485 (разом балтійців — 56.924), мадярів — 2.923, поляків — 92.241, румунів — 3.028, югославів — 17.710, бездержавних — 1.394, українців — 28.537, інших — 3.650. Разом — 206.407. У тому числі жидів — 10.518.

IV. Виїхали з британської зони на працю поза Німеччину (за офіційними даними ПЦІРО):

За час між 1 і 31 січня 1948 р.		За весь час по 31 січня 1948 р.	% загального числа тих, що виїхали
балтійців	769	24.137	48
поляків	1.110	9.195	19
українців з Польщі	325	2.732	6
росіян	123	401	0.8
югославів	1.436	4.160	8
андетермінед та ін.	98	9.038	18
Разом	3.861	49.663	

V. Кількість українців, що виїхали на працю поза Німеччину після 31. 1. 1948 р. (на підставі місячних статистичних таборових звітів до УЦДК):

До Англії — 6.646, Канади — 923, Бельгії — 270, Австралії — 145, Бразилії — 91, Франції — 49, Венесуелі — 13, Аргентини — 12, США — 21. Разом 8.180 осіб, включно з дітьми.

(Закінчення з 1 стор.)

дам перешкодила до деякої міри комуністична революція, що потягла за собою 1500 людських жертв у самому місті. Конференція ухвалила резолюцію, що засуджує комуністичний імперіялізм і закликає американські держави до боротьби з ним. Чергова, десята панамериканська конференція відбудеться в столиці Венесуели — Каракасі.

НІМЕЧЧИНА ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ

У неділю 25 квітня відбулися комунальні вибори в двох німецьких краях — Баварії і Гессені. Вислід виборів дуже повчальний і показує, що політичне життя в Німеччині пожвавлюється, бо участь виборців, зокрема, у Гессені зросла з 71.5 проц. у 1946 р. на 81.3 проц. в цьому році. З поважніших партій отримали: соціялісти 736 479 голосів проти 687 431 в 1946 р., християнсько-демократична унія — 600 872 проти 498 158, ліберальна — 451 344 проти 252 207, комуністична — 162 736 проти 171 592.

У виборах в Баварії зазнала поразки християнсько-демократична унія, яка дістала 46 проц. проти 67 проц. Соціялісти втрималися на старих позиціях, комуністи зазнали також поважної поразки. Докладніших даних про вибори в Баварії ще немає.

ВИМУШЕНА АБДИКАЦІЯ

Щойно тепер виявляється, що зречення від престолу румунського короля Михайла від нього вимушене. Так заявив сам король Михайло на пресовій конференції в Лондоні перед своїм виїздом до Америки. Румунський прем'єр-міністер Гроза і міністер господарства Дей змусили його підписати грамоту про зречення від престолу, оточивши королівську палату в Букарешті військом і погрожуючи повстанням проти нього. Щоб уникнути проливу крови, король підписав грамоту, але тому, що вона була вимушена, він не вважає себе зв'язаним нею. Король висловив надію, що ще прийде такий день, коли він повернеться до Румунії.

КОРОТКО

«Туреччина загрожена советською блискавичною атакою» — заявив американський міністер закордонних справ Маршал, домагаючись від уряду кредиту 275 мільйонів доларів для Греції і Туреччини.

Ельза Брандстрем, шведська діячка Червоного Хреста, прозвана «Ангелом Сибіру» за шляхетну допомогу, несену полоненим під час першої світової війни, померла у 59-му році життя.

Для атомових дослідів біля Атолю Бікіні вживали кораблів. Американський боєвий корабель «Пенсільванія» треба було затопити з огляду на дуже сильне радіоактивне промінювання.

Не будуть більше видавати людей Чехословаччині. Американське військове управління припинило видачу Чехословаччині осіб, обвинувачених у воєнних злочинах тому, що Чехословаччина у двох випадках передала протизаконно видані їй особи Совєтському Союзові.

† ЛЕВ ЗОЗУЛЯ

Дипл. інженер-гідротехнік Лев Зозуля, абсольвент Української Господарської Академії в Подебрадах (Чехословаччина), хорунжий кінноти армії УНР, народжений 18. 3. 1901 в Стружках на Поділлі, спочив у Бозі дня 6. 2. 1948 після довгої та тяжкої хороби в шпиталі в Бад Ребурзі, про що з великим сумом сповіщають брат та родина покійного.

Похорон відбувся в м. Гослярі дня 11. 2. 1948 за участю родини, друзів та знайомих Покійного.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Вельмишановний Пане Редакторе!

Прошу не відмовити в проханні подати у Вашому часописі таке:

Видавництво «Прометей» видало недавно мою книгу «Трагедія Миколи Хвильового». Не зважаючи на прийняті скрізь норми, згідно з якими автор книги повинен мати щонайменше одну коректу, «Прометей» не вважав за потрібне надіслати мені жадної. Діставши готову вже книгу до рук, я побачив, що вона рябіє друкарськими (і то часом дуже прикрими) помилками, особливо в чужомовних виразах та цитатах, до яких редактор без моєї згоди поробив деякі додатки. Не кажу вже про те, що я позбавлений був змоги виправити і сам зміст праці, писаної 1942 року, і в останній раз правленої мною рік тому.

З пошаною

О. Ган

РОЗШУКИ

1. Хто знає адресу ДАШКУН ОЛЬГИ, народ. 22. 4. 1917, яка має перебувати в одному з таборів брит. зони, хай негайно повідомить редакцію «Українського Слова».

2. КАМІНСЬКИЙ ВОЛОДИМИР (Томашівці, пов. Калуш) розшукує: брата ВАСИЛЯ, що після капітуляції опинився в одному з таборів американської зони, сестер МАРІЮ та РОЗАЛІЮ. Марія працювала в Лібевальді, коло Берліну. Хто знає про їхню долю, нехай повідомить на адресу: DP Lager Bathorn, (23) Post Hoogstede, Kr. Bentheim. Germany.

3. Розшукую п. ВЕЛИЧКОВСЬКОГО КОНСТАНТИНА, народ. р. 1923 в с. Рососхачах, пов. Коломия. До квітня р. 1945 працював у Німеччині, біля французького кордону. Відомості слати на адресу: Kysilewskyj Jurij, Prig. di Guerra Nr. 0812599. 298 (G) P.O.W. Camp. The Ba rony Camp Parkgate (Dumfries) Scotland.

4. ФЕДОСОВИЧА-КОЦЮБКА ІВАНА, пошукує СТЕПАНУС ЕДВАРД. Адреса: Hannover-Gneisenau 13.

5. ПАВЛИКО МАРИНА і дочка ОЛЕНА розшукують свого чоловіка й батька ОЛЕКСІЯ МИХАЙЛОВИЧА. Адреса: Augsburg, Somme-Kaserne. Bl. 1/65.

6. КУЗЬ МАМАЛИГА шукає односельчан з с. Божикова, пов. Підгайці: МАРУСЮ БОЙКО, МАРУСЮ РАДЕЦЬКУ та ПАРАСКУ СКАС. КІВ.. Усі три перебували в Німеччині. Писати на адресу: Kuzj Mamalyga. 66 P.O.W.C. Bofesdale-Diss-Norfolk. England.

7. БОЙКО ГАЛИНА розшукує сестру БОЙКО ЛЮБУ, яка перебувала у Wolfsdorf b. Müller. Post Frödenau. Rosenberg. West-Preussen. Писати на адресу: D.P. Camp Falkenberg. Hamburg-Neugraben.

8. ПЕТРІВ ВОЛОДИМИР ІЛЛІЧ, ТКАЧЕНКО СТЕФАН ОМЕЛЯНОВИЧ, відгукніться! Petriv Anastasia, DP Camp. St. Martin, Villach. Austria, Karintia. Brit. Zone.

9. ЗАЯЦЬ ОСИП розшукує ЗАЯЦЯ ІВАНА, ТОМАШУКА ІВАНА, КОТЮХА ДАНИЛА і КРАЙНИКА АНДРІЯ. Всі з с. Видраниця, пов. Ковель, на Волині. Адреса: Delamere Park Camp. Cuddington. Northwich. England.

10. Розшукую брата М. ГІПСЬКОГО, нар. в 1915 р. в с. Кременець (Возиньї), був. полоненого з 1939 р. Його самого, або знаючих що-небудь про нього прошу писати на адресу: Volodymyr Hypsky. C/O. Mrs Dobson. Cotswold House. Long Street. Dursley, Glos. England.

11. Розшукую земляка ЄВГЕНА МАТКІВСЬКОГО, нар. 20. 3. 1914 в Ближові, пов. Самбір, який працював до 2. 3. 1945 у фірмі: Steinkohlenbergwerk Friedrich Heinrich, Aktiengesellschaft. Lager Lintfort, Krs. Moers. Писати на адресу: Kozymy, Wilczynskyj. Baltische DP Camp U-8. Bocholt (Westf.).

12. ГРИГОРІЙ КОШАРНИЙ, Giessen b. Köln, Hauptstr. 87, Post Stommeln, пошукує рідних і знайомих.

РІЗНІ

Куплю за всяку ціну п'єсу М.В. «Марко проклятий» (драма в 5 діях) — навіть стару. Адреса: Jaropolk Ihor. Ukrain. Lager „Falkenberg". Hamburg-Neugraben.

Хто знає ДМИТРА КАЛИТУ, ПАВЛА КРАЛЬКА і МИРОСЛАВА ГИДЗІКА й може стверднти, що вони скінчили торговельну школу, просимо повідомити, можливо докладніше: де, коли, яку торг. школу скінчили, скільки клас і евент. успіх. Шкільний Інспекторат. Ukrainian Welfare, Education and Employement Organization. (21a) Blomberg (Lippe), Schließfach 35.

Датки на «Українське Слово» склали:
Д. Величко. . . . Нм 28.00.

Тим, що їдуть до Аргентіни.

Особи, які останніми часами одержали фотокопії дозволу на виїзд до Аргентіни, зголошуються цегайно письмово (не особисто) та перёдають відписи фотокопій до Українського Центрального Допомогового Комітету в Бльомберґу на адресу: Ukrainisches Hilfskomitee. (21a) Blomberg (Lippe), Neue-Torstrasse 50.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкуються нерегулярно помірковано. Вартість оголошень: за розшуки — 50 пф. слово і за всі інші оголошення — 2 нм рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово» — тижневик. Редаґує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» (зам. ч. 470197), Бльомберґ (Ліппе), Нойторштрасе 50, поштова скринька 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 12 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PR/I.S.C., CCG (BE)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neue Torstrasse 50
Schliessfach 52 ● Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 805a

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neue Torstrasse 50
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe)
ПЕРЕДПЛАТА:
в Німеччині місячно 2 RM., піврічно 12 RM., річно 24 RM.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО —.50 Rpf.
в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси
Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for »UKRAINSKE SLOWO«, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною)) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОРГАН УЦДК
РІК І Ч. 3
БЛЬОМБЕРГ 16 ТРАВНЯ 1948

За релігійно-суспільну мораль

(св) Переселення наших скитальців, як це можна було й передбачити, просувається вперед. З'являються щораз нові розпорядження переселенських властей. Майже закінчена організація кількох великих переселенчих таборів, що раз-у-раз поповнюються новими кандидатами на переселенців. Постають нові скупчення наших переселенців, в яких виникають різні нові настрої, родяться нові проблеми, що вимагають великої уваги до себе, вимагають нових студій, нових організаційних зусиль.

У настроях переважають песимістичні, мінорні тони, головно через журбу за своїх найближчих, що не можуть ще зараз виїхати, що мусять на неозначений ближче час ще залишитися тут, у Німеччині. В кожному разі мусять залишитися до того часу, доки їхні найближчі, що від'їздять, не влаштуються на нових місцях поселення і не зможуть забезпечити своїм рідним, непрацездатним удержання на новому місці.

Ця журба за своїх найближчих оре глибокими бороздами чола молодих і здорових переселенців, що пройшли вже всі комісії і ждуть на від'їзд.

Другий тягар, що давить душу, це ляк перед невідомим завтра. Невідомо, що жде їх по приїзді на нове місце. Які там умовини праці? Які ті нові люди, з якими прийдеться жити в найближчих літах? Всі ці настрої розхитують моральну силу нереселенців.

Щасливі ті, хто наділений великим скарбом, що йому на ймення вроджена бадьорість, вроджений життьовий оптимізм, віра в краще майбутнє, віра в свої власні сили і, що найважніше, глибока і тим самим підтримуюча людину в найтяжчих хвилинах — віра в Бога.

Може ніколи в нашому збірному національному житті ця віра не була така потрібна, така спасенна, як власне в цей тяжкий час всенаціонального лихоліття, яке нам суджено переживати і перетривати.

Вона, ця віра, скріплена ,в додатку ще й вірою в життьову міць нашого народу, дасть нам силу встоятися при найтяжчих ударах долі. Ця віра, лише вона дає людині можливість глядіти на справи нашого життя під кутом найдальшої перспективи — перспективи вічности. Лише така людина не заломиться, дасть собі раду при численних невдачах, яка задивлена в далеку ціль, простує до неї твердим кроком з вірою, що її осягне, бо з нею — Бог!

«З нами Бог» — цей бойовий, старохристиянський клич, давав силу першим християнам видержати найлютіші переслідування, найстрашніші удари.

Чи багато з нас тут, на скитальщині, розуміє зміст і значення цього величного старохристиянського клича?! Чи багато з нас розуміє, що причиною багатьох наших особистих і національних нещасть є занік християнського духа, занік християнської моралі і любови, християнської покори, християнської вирозумілости? Як же ж інакше виглядали б ми сьогодні, коли б плекали в себе самих і іншим помагали плекати ці християнські чесноти!

Це направду не маловажна справа, а, навпаки, сьогодні — найважніша. Узброєні твердим, як криця, панцером християнської моралі, легше переноситимемо всі труднощі і небезпеки життя, які чекають нас ще на далекому і крутому шляху нашої скитальщини.

Гуртуймось сміливо і рішуче під святим прапором нашої прадідівської віри! Зціпім наші ряди у стрункіх лавах наших національних церков! Поглибім наші релігійні почування! Повірмо, що дійсно «з нами Бог», що, зрештою, прийде час, коли «покоряться всі язици», і тоді багато тягарів спаде з наших душ.

Наголос на плекання релігійної моралі — оце повинна бути основна думка наших провідних громадських організацій, наших чільних, так духовних, як і світських людей.

ВІД УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

(Витяг з протоколу засідання, що відбулося в Бльомберґу 29 квітня 1948 р.)

«Головою засідання був ляйтенант-полковник Головної Кватири ПВ ДП, мр. Стекпул, пані Е.М. Кемерон з тої ж Дивізії, мр. Мек-Донелд від ПЦІРО і п. Анна Храплива від Українського Канадійського Допомогового Фонду. Пр явні були теж усі члени УЦДК.

На порядку нарад, крім інших важливих справ, розглядалась справа фінансової бази, на якій може спиратися вся праця Комітету. Тому що недавно ця справа ще не була як слід впорядкована, голова засідання ляйтенант-полковник мр. Стекпул ствердив, що не має жадних застережень до того, щоб УЦДК звернувся до своєї нації за складанням пожертв і збірок на цілі суспільної опіки, або на іншу мету, при умові, що будьякі пожертвування були б зовсім добровільними. Мр. Стекпул порадив УЦДК видавати балянсовий листок, що виказував би зібрану суму, її призначення і кількість видаткованих грошей.»

Тепер черга за українським громадянством виявити свою активність у цьому напрямі і вможливити Українському Центральному Допомоговому Комітетові його дальшу працю на користь цілої української спільноти в британській зоні.

ДОЛЯ ПОЛОНЕНИХ «РІМІНЦІВ»

«Українська Думка», що виходить в Англії, містить у своєму ч. 15 комунікат голови СУБ (Союз Українців в Британії) про те, що доля полонених вояків української дивізії, перевезених до Англії з Ріміні в Італії, остаточно вирішена. Всі здорові й працездатні незабаром матимуть змогу приступити до праці, як цивільні робітники, на тих самих умовах і з тими самими правами, що й робітники, які приїжджають з Німеччини та Австрії. «Всі ті, що особисто й приватними засобами хочуть еміґрувати, можуть це робити. Британський уряд не має до цього ніяких застережень, не буде ставити ніяких перешкод і не робитиме ніяких труднощів. Еміґрація одиниць залежатиме виключно від того, чи держава, куди дана особа хоче виїхати, згоджується прийняти її і чи має вона засоби на покриття коштів подорожі»...

«Найбільшою турботою є доля тяжко хворих, калік, інвалідів і старших віком непрацездатних людей, яких разом налічується коло 500 і яким загрожує вивіз до Німеччини. Цими людьми мусить заопікуватися українське громадянство.»

НАЗУСТРІЧ ВЛАДИЦІ

В ДЕНЬ ПРИЇЗДУ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННОГО КИР ІВАНА БУЧКА

Вітайте, достойний Владико! З глибокою тугою, з трепетом наших душ ждали ми Вашого приїзду. О, які далекі ті часи, коли ми інакше вітали Вас там, в нашому дорогому, Рідному Краю. З радістю споруджали й замаювали ми квітами та прапорами тріюмфальні брами, перед якими зустрічали Вас хлібом-сіллю, а Ви з милим і благородним усміхом приймали ці дари на тлі багатої і гостинної землі з рук наших батьків і дідів. Назустріч Вам виїжджали стрійні кінні бандерії наших сільських і містечкових юнаків. Ваш приїзд — це направду було небуденне і радісне торжество для нас усіх. В святих церквах наших ми побожно слухали відправлювані Вами Служби Божі й безконечний раз раділи нашим прадідівським церковним обрядом. Разом з Вами засилали ми до Всевишнього молитви за кращу долю нашого Богом хранимого народу і слухали Ваших палких, натхненних піднесеним релігійним і патріотичним духом, проповідей.

Приносите, Достойний Владико, спомин про ті прекрасні, радісні дні. Приносите зі собою спомин про нашу дорогу Батьківщину, з її родючими нивами, квітучими й запашними садами, з її величними горами, з її прекрасною, Богом даною, природою і працьовитими, богобоязливими людьми нашими, з яких більшість мусіла там зостатись. Сьогодні, як скитальці, кинуті Божим Провидінням в далеку життєву мандрівку, вітаємо Вас скромніше. Не можемо вислати назустріч Вам стрійних кінних бандерій. Наші тріюмфальні брами будуть убогіші, ніж там, у Рідному Краю. Зате привітаємо Вас по-прадідівськи хлібом і сіллю, привітаємо Вас щирими нашими серцями, привітаємо Вас, як найвищого тут, на чужині, Достойника нашої Святої Церкви.

Знайте, що багато втратили ми і розгубили на нашому скитальському шляху. Не втратили ми лише наших християнських почувань, нашої прадідівської віри. Перше, що на чужині почали ми були творити — це була наша церковна організація, перші скромні наші будівлі, що їх ми тут своїми руками почали будувати — це були храми Божі. Сьогодні, та й ще у радісний Повеликодній час, брами цих наших, збудованих на хвалу Божу, храмів широко відкриваються перед Вами.

Зустрінете там нас усіх — і старих, і молодих, і жінок, і дітей, і робітників, і селян, і інтелігентів. Всі ми прийдемо помолитися до Всевишнього і подякувати йому за дотепершню Його опіку над нами і просити про дальшу опіку. Всі ми з увагою, як колись там, в Краю, слухатимемо Ваших прекрасних палких проповідей.

Так, як глибоко віримо ми в Воскресіння Христове і на Великдень маніфестували цю віру в храмах наших, так віримо ми у воскресіння нашого народу, у воскресіння нашої улюбленої Батьківщини України.

Вітаємо Вас, Найдостойніший Владико, найрадіснішим християнським привітом — Христос Воскрес!

План візитацій Його Ексцеленції Впр. О. Івана Бучка в британській зоні

Його Ексцеленція Високопреосвященний Єпископ Кир Іван приїжджає на британську зону Німеччини дня 15 травня 1948 року.

Дня 16 травня відвідає український табір у Райне.

Дня 17 травня відвідає Ганновер. Архиєрейська Служба Божа буде відправлена в церкві св. Йосифа при Штайнмецерштрасе. Початок о год. 8. ранку.

Дня 18 травня відвідає Впр. О. Єпископ ранком Його Ексцеленцію Високопреосвященнішого Отця Митрополита УАПЦ Полікарпа в Гайденав, після чого о год. 10 ранку буде відправлена Архиєрейська Служба Божа.

Цього ж дня о год. 15 Впр. О. Кир Іван відвідає табір Фалькенберг б. Гарбургу, де відправить Молебень.

В середу 19 травня о год. 9 ранку прибуде Його Преосвященство до табору в Зеедорфі, і там відбудеться Архиєрейська Служба.

Цього ж дня увечері відвідає Його Ексцеленція Український Центральний Допомоговий Комітет в Бльомбергу, де з цієї нагоди відбудеться конференція з представниками зональних українських громадських організацій.

Дня 20 травня Високопреосвященний Кир Іван відвідає Головну Кватиру Контрольної Комісії та ІРО в Лемго і відбуде там конференцію з головними представниками британської влади.

Дня 21 травня відвідає Його Ексцеленція монастир О. О. Редемптористів греко-католицького обряду в Буке б. Альтенбекену, звідки, після апостольської візитації, від'їде на американську зону Німеччини.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ФАХІВЦІВ ДП У ЖЕНЕВІ

(За інформаціями учасника конференції, проф. Михайла Ветухова)

Конференція скликана Головною Кватирою ПСІРО 26—30 квітня 1948 р. в Гватті (Швайцарія) для обговорення майбутньої долі інтелектуалістів-ДП дала цікаві висліди.

У конференції брали участь:

Всі провідні чинники ІРО на чолі з генеральним секретарем, п. Віліямом Так;

Представники урядів держав, які є членами ІРО;

Представники добровільних організацій світу, що мають харитативні завдання, як Світова Рада Церков, ІМКА, католицькі допомогові організації та інші;

Представники різних організацій і комітетів, як ЮНЕСКО, Міжнародний Комітет Допомоги Біженцям, Інтелектуалістам, Англійський Комітет Віцеканцлерів та інші;

Польська Переселенча Рада, Жидівський Об'єднаний Комітет, ЗУАДК, Українське Допомогове Бюро в Лондоні, латвійські допомогові організації, Литовський Червоний Хрест;

Представники від ДП різних фахів і різних національностей (разом 52 делеґати);

Представники від уже переселених до країн Західньої Европи ДП (разом 6 делеґатів).

У конференції брали участь такі українці:

Американська зона Німеччини: професор біології М. Ветухів, педагог Ю. Гурин, геолог Л. Дражевська, інженер І. Семанчук.

Англійська зона Німеччини: інж.-гірник С. Григоренко, інж.-лісівник М. Чорний.

Австрія: д-р мед. А. Козак, інж.-будів. М. Букоємський, православний священик др. С. Смерека.

Італія: інж.-лісівник Б. Стасів.

Крім ДП-українців у конференції взяли участь: директор Українського Допомогового Бюра в Лондоні — п. Яримович, представник ЗУАДК др. Р. І. Смук, директор ЗУАДК на Західню Европу і п. Кобринський з Бельгії, який репрезентував усіх ДП-інтелектуалістів, переселених до тієї країни.

Конференція вперше поставила чітко питання про те, що інтелектуалісти, які є тепер серед ДП, мусять бути використані для світової культури відповідно до їх кваліфікації та попередньої діяльности.

Творчі сили, які проявлялися в таборах ДП. за останні три роки, показали світові, що серед ДП. є дуже багато фахівців-медиків, інженерів, аґрономів, наукових робітників різних галузей та працівників мистецтва. Ці культурні сили мусять бути використані в сучасному світі, керованому державами Заходу, раціонально за їх призначенням.

Висновки з роботи конференції такі:

1. Перед світом поставлена проблема використання ДП-інтелектуалістів відповідно до їх кваліфікацій;

2. Прийнято рішення, про переведення докладної загальної статистики і збирання індивідуальних даних про кожного фахівця;

3. Передбачено, що будуть організовані спеціяльні комісії від тих держав, які запрошуватимуть фахівців на роботу, для вивчення фактичної кваліфікації окремих фахівців. Це буде провадитися за посередництвом ІРО, при участі представників фахових організацій ДП. При доборі фахівців буде звернена увага на їх фахові знання та загальну освіту. Це особливо актуальне тепер для наукових робітників та фахівців практичних фахів, як інженери, аґрономи тощо, а також для різного медичного персоналу. При відповідній кваліфікації і знанні мови для наукових робітників не виключена праця в університетах.

4. Для т. зв. непрактичних фахів, як, наприклад, адвокати, педагоги середніх шкіл тощо, може бути передбачена: 1) перекваліфікація на інші фахи, 2) праця по культурному обслуговуванні робітничо-селянської маси переселеної в ту чи іншу країну, 3) в окремих випадках, при повному знанні мови країни переселення — не виключена праця в культурних інституціях, музеях, бібліотеках тощо.

5. Ухвалено прохати, щоб державні,

(Продовження на 4 стор.)

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Тридневен воскресення вселюдських ідеалів західньоевропейських народів

Ще не зовсім проминуло величезне враження, що його викликало у цілому світі укладення союзу п'ятьох західньоевропейських держав Англії, Франції, Бельгії, Голляндії і Люксембурґу, а вже світову громадськість сколихнула нова, колосальної ваги подія. Ця подія — це:

Триденні наради «Пан-Европи» в місті Гааґа у Голляндії

На цих нарадах стужена за вселюдськими ідеалами, зневажуваними режимами тоталізму і кривавої диктатури, Европа виявила свої стремління і свою волю.

Дня 7 травня ц. р. з міста Гааґи, славного своєю тисячолітньою традицією міжнародніх культурних і господарсько-торгівельних зв'язків, пішли в світ численні телефонограми і телеграми про початок наради першого пан-европейського парляменту, в якому взяли участь найчільніші представники різних світоглядових, політично — партійних і господарських організацій і течій західньоевропейських народів. На наради прибуло 900 уповноважених делеґатів, політичних діячів, господарників і журналістів від усіх держав, охоплених Маршалловим пляном відбудови Европи; до Гааґи запрошено вперше представників Німеччини і Еспанії; сюди прибули також заступники, так званих, екзильних урядів тих народів, що з незалежних держав стали сателітами . . . Не було тільки комуністів.

Наради тривали три дні. Вони провадилися в дусі оборони загроженого світового миру і порядку, визнання і пошани вселюдських ідеалів та християнських засад моралі у міжнародніх та міждержавних взаємовідносинах.

Велику працю в справі скликання цієї міжнародньої конференції перевів колишній прем'єр-міністер Великої Британії Вінстон Черчіл. Він же й відкрив наради, що відбувались у великій «лицарській залі» 700-літнього будинку, в якому відбуваються наради голляндського парляменту. Його обрано почесним президентом наради. Біля нього сиділа голляндська принцеса Юліянна та її чоловік принц Бернард.

«Европа може бути тільки в тім випадку врятована, — говорив 73-річний почесний президент, — коли кине в забуття всі зненависні почування з минулого і покладе край всій національній гризні і жадобі помсти.» Він закликав народи пожертвувати дещо зі своєї незалежности на користь утворення федерації вільних, свободолюбних, демократичних держав.

«Те, що ми тут мусимо схвалити, — говорив далі найчільніший державний муж Західньої Европи, — це щонайменше постанова створення свого роду европейського парляменту, до голосу якого прислухався б цілий світ.»

В дальшій частині своєї промови розгорнув колишній прем'єр Англії візію реґіональної розбудови мирного світового ладу. Однією з таких реґіональних груп були б Совети, другою — европейська федерація чи порозуміння з Великою Британією і її домініями включно, а третьою — західня гемісфера (Пан-Америка).

«По війні виникло сподівання, що значну кількість труднощів між цими групами можна буде впорядкувати. До деякої міри події розвивались у цьому напрямку, але водночас виявилось, що немає потрібного духа єднання. Ми стривожені поставою Росії. Без її активної допомоги не зможе світ зорганізуватися, і тінь війни нависає над народами.»

Черчіл у справі Німеччини

«Нещодавно я заявив, що почесним завданням переможних держав мусить бути впровадження німців в европейську сім'ю народів, і я щасливий, що деяка кількість чільних французів погодилася щодо цього зі мною. Европа дуже потребує того, що можуть їй дати французи, німці і всі ми тут разом. Тим то вітаю німецьку делеґацію, яку ми сюди запросили. Для нас важливо відбудувати німецьке господарство і повернути Німеччині її добру славу, без того, очевидячки, щоб постала нова небезпека відродження мілітарної сили Німеччини. З'єднана Европа дає єдину надію розв'язки обох питань. Одне з цих питань, а саме утворення Европейської Ради, що обмінювалася б думками і визначала своє відношення до проблем дня, вже може бути розв'язане.»

Зі справоздання ініціяторів конференції, що появилося напередодні нарад, виходить, що від справи створення З'єднаної Европи виключені всі комуністичні, тоталітарні і монопартійні держави. Всі об'єднані нації ґарантують основні права людини, пошанування опозиції і зберігання засад загальної і особистої свободи. Далі справоздання обговорює господарські і соціяльні питання, дораджує створення однієї валюти і митної унії всіх, що вступили в федерацію.

Вітання всіх народів

Промову Черчіла прийняло зібрання довготривалими оплесками і овацією. Посол до голляндського парляменту, Пієтер Керстенс назвав конґрес історичною подією. Головно звернув він увагу на приявність монсіньйора Джіоббе, який є представником Святого Римського Престола. Потім він вітав Черчіла і заявив, що ні одній людині в Европі людськість не завдячує стільки, скільки йому. Французький делеґат Рамадьє підкреслив вагу недавніх нарад держав Бенелюксу, а потім ще й Англії і Франції, що попередили цей парлямент сфедерованої в майбутньому Европи. Але ця федерація мусить бути добровільна і переведена революційним примусом, бо це ослаблювало б народи не даючи сили самій федерації. Тому з окремим наголосом стверджує промовець: «Европа, або смерть».

Жахливі наслідки комуністичних витівок у Греції.

Четвертий рік, як триває у Греції кривава громадянська війна, яку викликали грецькі комуністи при постійній допомозі сусідніх комуністичних держав, хоч ця допомога суперечить усім міжнароднім засадам. Ця війна дуже дорого коштує грецькому народові. Останніми тижнями урядові війська зліквідували найповажніші гнізда ворохобників у прикордонній смузі північної Греції, а міністер судівництва затвердив багато вироків смерти за виконані ворохобниками саботажі, убивства і безправства. Минулого тижня впродовж 36 годин розстріляно в різних частинах краю 61 комуніста, в тім числі дві жінки, яких засуджено за державну зраду і участь в убивствах. Число всіх розстріляних у минулому тижні дійшло до 200 осіб. Це зробило велике враження, головно в Англії, Англійський посол при грецькому уряді Кліффорд Нортон склав урядові заяву про те, що англійський уряд дуже занепокоєний масовими розстрілами в Греції.

В англійському парляменті про заграничну політику.

У днях 4 і 5 травня відбулась в англійському парляменті дебата над заграничною політикою. В дебаті над справозданням прем'єр-міністра Етлі і міністра заграничних справ Бевіна, забрав слово заступник Черчіла, колишній міністер заграничних справ Іден, від імені опозиції.

Він уважає міжнароднє положення дуже небезпечним, але не безнадійним. Доки народи світу не підкоряться загальним засадам, не може бути мови про забезпеку і не може бути справжнього мира. Він думає, що існує можливість і бажання договоритись зі Советами, але бажання добрих взаємин можна здійснити тільки при застосуванні сильної політики. Щодо положення в Італії він тої думки, що ця країна матиме ще багато труднощів до переборення. Він заявляється за тим, щоб Трієст віддати Італії. З Советами можна би договоритися, коли б не мати до діла з комуністичною ідеологією. Щодо Палестини, то він думає, щоб втримати мандат лишень до 15 травня і не погоджуватися з ніодним вирішенням, на котре не погодились би водночас і араби і жиди.

Положення в Палестині

Англійські власті в Палестині збільшили стан своїх військ для втримання порядку в країні до 15 травня до 20.000. Вони заявили, що збройною силою виступлять проти кожного, хто до 15 травня хотівби добитись силою поправи своїх стратеґічних позицій. В звязку з тим посипались обвинувачення, що араби ввійшли в кількох місцях у Палестину. Араби зі свого боку заперечили тим обвинуваченням, але заявили, що зараз по 15 травня їх армії вмашерують до Святої Землі.

СТВОРЕННЯ ЖИДІВСЬКОЇ РЕГУЛЯРНОЇ АРМІЇ

Перший раз з часів здобуття Єрусалиму в 70-і р. р. після Різдва Христового римським цісарем Тітом постав незалежний жидівський уряд в Палестині.

Першим державним актом майбутнього жидівського прем'єр-міністра Давіда Вен Гуріона, який перейняв також пост міністра війни, було перетворення дотеперішньої повстанської армії Гаґанаг в реґулярну армію. На чолі цієї армії мають стати військово досвідчені жидівські офіцери, що служили в англійській армії.

СТАН УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ В БРИТІЙСЬКІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНИ

(З реферату Голови УЦДК п. проф. Г. Ялового дня 25 березня ц. р. на з'їзді комендантів українських таборів у Нойштадті в бритійській зоні Німеччини)

На 1 січня 1948 р. в бритійській зоні Німеччини нараховуємо 28 011 українців: у таборах живуть 27.699 і поза таборами 312. З того числа 53 проц. чоловіків і 43 проц. жінок За релігійною ознакою 54 проц. греко-католиків, 41 проц. православних і 5 проц. інших Рік 1947 дав збільшення українського населення через народження на 5 проц Коли ж брати всі ті три роки по капітуляції, то відсоток природнього приросту доходить до 16 проц. Найбільш інтенсивний приріст у 1946 році, тобто, коли минула загроза насильної репатріяції і харчування було краще. При цьому характеристичне те, що народжується більше хлопчиків, ніж дівчаток, а саме в відношенні 4:3 на користь дівчаток. До 18 року життя маємо 2.564 душ молоді, тобто такої, що народилася ще на рідній землі і зазнала всіх страхіть війни. Працездатних осіб від 18 до 50 року життя маємо 18.914, тобто 61 проц., Калік 83 душі (0.4 проц.), невиліковно хворих 387 (1.7 проц.) і інвалідів 68 осіб (0.3 проц.) Наша еміґрація на 90 проц. складається з робітників та селян і лише на 10 проц. — з інтеліґенції. Правда, багато хто з інтеліґенції з міркувань кращої можливости виїзду на працю не подавали своєї правдивої професії, але як робітники чи селяни. Найбільшою з інтеліґентських професій є шкільні робітники (378), за ними йдуть урядовці (193), інженери (127) а далі медичні сестри, купці, кооператори, лікарі, мистці, правники, науковці та письменники і журналісти. По трьох роках життя в таборах нараховуємо ще, на сором собі, 825 неписьменних осіб.

Добре розбудоване шкільництво: 36 дитячих садків охоплює 980 дітей дошкільного віку, 33 народні школи — 1.869 дітей (136 учителів). 8 гімназій мають 520 учнів. У німецьких високих школах вчиться 185 студентів (медицина — 33, хемія і ветеринарія — по 20, економіка — 15, дентистика — 15, інші факультети — від 3 до 10 студентів). Найбільше скупчення українських студентів в університетах Ґеттінґену, Ганноверу, Бонну та Кілю.

У 1947 році поглиблено і унормовано працю шкільництва. Видруковано найпотрібніші шкільні підручники, вироблено навчальні програми, збільшено увагу до виховної праці серед молоді. Та слід ствердити, що таборові умовини життя неґативно впливають на моральну сторону життя дітвори.

Вже за півроку до капітуляції ми були свідками активного розвитку різних фахових шкіл і курсів та розбудови різних веретатів праці. Коли в фахово-професійному складі нашого населення нараховуємо 12.5 проц. шоферів, то без перебільшення можна сказати, що 70 проц. цих шоферів здобуло цю професію вже на таборових курсах.

Така професійна група, як медичні сестри — майже на 100 проц. продукція еміґраційна. Десятки різних шкіл були покликані до життя і виконали своє завдання перевишколу. Одначе група некваліфікованих робітників ще становить значну цифру — десь біля 2.000. В системі новостворених центрів вишколу і перевишколу ця група здобуде кваліфікацію, і найдалі за рік завдання перевишколу буде виконане.

Не можна обминути мовчанкою явищ, які подивляють чужинці — це наші верстати праці. В умовах примітивних, в буквальному розумінню з утилю, творчі; конструктивні здібності українця дали найрізноманітнішу продукцію не тільки побутового порядку, але й мистецького. Винахідливість українця, його кмітливість дали підетаву цілому ряду чужинців культивувати в різних краях добру опінію про українців.

Виробничо-мистецька творчість якнайкраще характеризує душу українця та його здібності, і тому не випадкове явище в житті еміґрації, коли періодично організовуємо мистецькі і виробничі виставки, бо це є одна з найкращих форм пропаґанди за українців-ДП і за Україну.

Наш народ зберігає на еміґрації свої мистецькі цінноші. В несприятливих умовах розвиває свої високі мистецькі здібності та оберігає свій глибокий естетичний смак. Свідком цьому є наші капелі, квартети, ансамблі, театри, наша література, ніжні комбінації барв у вишивках, які чарують чужинців, ніжні мелодії пісень і музики, та ін.

Невелика група науковців у бритійській зоні (їх є 27) виказала себе не тільки добрими, ученими в різних ділянках науки, а й добрими суспільними робітниками. Та, на жаль, умови праці цієї групи не витримують ніякої критики.

Не зайвим буде вказати на особливості нашого українського «я», які конечно потрібно мати на оці в нашому громадсько-суспільному житті. Український народ ще не закінчив процесу свого об'єднання та внутрішнього скристалізовання, принаймні на єдиній психічній базі. Тому той, хто забуває про це і хоче виробити єдині критерії до оцінки явищ суспільного життя, іґноруючи все, що під мірку його не підходить, — буде лише шкодити процесові політичного об'єднання. Він буде лише гальмувати нормальний історичний біг нашої еміґрації до органічно цілого, соборно-психічного.

Розум нашого «я», хоч і повільний, але гострий і глибокий. Нам бракує часто конкретного знання, науки і освіти.

Світогляд наш в основі своїй ідеалістичний, хоч і з великим нахилом до практичности, економічности.

Побожність нашого «я» — це одна з його характеристичних рис. Побожність утримує етичність, людяність. Одначе, історична доля прищепила і сприяла поширенню в нашому «я» неораціоналістичного світогляду.

Моральність, милосердність, гостинність, привітність нашого «я» не підлягають сумніву. Поруч з моральністю наше «я» визначається трудолюбністю, бо за основу господарського добробуту і права власности ми вважаємо працю.

Щоденна поведінка нашого «я» свідчить про його обережність, скритність, замкненість, хитрування, дипльоматичність — це наслідки перебування в чужому і ворожому оточенні.

Особа і громада—це не протилежності і не суперечності, це — дві сторони єдиного цілого.

Наше «я» має нахил до громадського життя і поза ним відчуває порожнечу.

Кажуть — наше «я» є сварливе. Чи відповідає це дійсності? Кожний народ в певних умовах суспільного життя, особливо в часи лихоліття, сварливий. Інші народи, які уважаються за культурніші, виявили більше сварливости, ніж українці. Існування численних українських організацій свідчить про українців як про людей, що прагнуть об'єднання та спільної громадської чинности.

В еміґраційному житті, особливо в умовах таборових, в умовах безперспективних, при тих злиднях, при скупченості та ще інколи й неробстві не дивно, коли люди між собою сваряться. Не дай, Господи, прожити нашим людям в сьогоднішніх умовинах ще довший час, і ми будемо свідками масового психічного захворювання.

Явищем нормальним, здоровим є спори між нашими організаціями навколо засадничих питань нашого буття. В дискусіях народжується істина, і маса, зрозумівши її, приймає.

Неґативним явищем на еміґрації є чванство і самохвальство деяких наших організацій. Вони забувають про те, що вся наша робота мусить збагачувати конто загальногромадське, загальнонаціональне, а не конто якоїсь орґанізації. Кожна організація, кожний українець мусить тішитися досягненнями — успіхами кожної нашої громадсько-національної клітини, коли вона діє на користь і добро українського народу. Для нас фірма тієї чи іншої української організації мусить бути цікавою лише з погляду продукування тих цінностей, які конечно потрібні для нашого добробуту. Все, що нас збагачує морально і матеріяльно, все, що нас зміцнює, що робить нас сильнішими і життєздатнішими, все, що наближає нас до мети, яку поставив собі народ, ми мусимо приймати як цінність, і все те, що нас знесилює, що віддаляє нас від нашої мети, ми мусимо відкидати.

Одним з найогидніших явищ в еміґраційному житті є доноси урядовим чинникам, спрямовані на компромітацію окремих осіб і організацій, доноси, автори яких не гребують найгіршими наклепами. Таких доносів, на жаль, не меншає, а більшає. Комусь не подобається якась орґанізація, чи якийсь керівник нашої громадської клітини, ну і давай його шельмувати перед чужинцями, забуваючи про те, що він шельмує не тільки свого, так званого, «ворога», а в першу чергу українців. Це є ознакою деморалізації нашої скитальчої маси, і побороти це явище може лише зміна форм суспільного її життя.

Харчові справи наших скитальців нижче всякої критики. Теоретично 1.500 кальорій, а фактично — відживлення, коли в організмі припиняється обмін речовин. Наші люди за сигарети вимінюють у німців хліб, оселедці, картоплю, дуже рідко товщі, яблука. Без цього обміну і без «шварцмарку» українці голодували б більше, ніж німці, бо німці, хоч і мають ту ж кількість кальорій, але стан прохарчування їх ліпший від нашого, бо вони у себе вдома і мають свої власні городи. Наш люд поволі, але чим далі, то все більш виснажується. Таборові шпиталики переповнені. Особливо катастрофальний стан з харчуванням дітей. Туберкульоза чимраз частіше знаходить гостинний притулок серед наших дітей і дорослих. Підсоння Німеччини є також причиною наших недуг, бо ж наші люди — люди сонця і, відчуваючи брак його, легко захворюють на туберкульозу, ревматизм і інші хвороби. Не дай Боже затримати наш люд ще на довший час в умовах сьогоднішнього побуту, і 70 проц. наших людей будуть забраковані різними комісіями по переселенню.

Неоціненну прислугу зробили українці Канади, США і їх організації, виславши для наших скитальців харчову допомогу у вигляді трану, спорошкованого молока та яєць. Але це лише малі дози, які можуть стримати загрозу захворювань на короткий час. Користуємося нагодою, щоб ще і ще раз скласти найсердечнішу подяку їм і їх організаціям за жертвеність, яку вони проявили до наших скитальців.

Короткі вісті

БУРХЛИВІ ВИБОРИ В ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ

10 травня ц. р. відбулися в зайнятій американцями Південній Кореї вибори до Корейського парляменту. Це перші вибори в чотиритисячолітній історії Кореї. Вибори відбулися в дуже напруженій атмосфері. По вулицях корейських міст кружляли підсилені поліційні стежі і були густо розставлені кулемети. Напруження було викликане виданим напередодні виборів розпорядженням советського військового губернатора Північної Кореї про стягнення советських окупаційних військ у советській окупаційній зоні. Цей маневр був зроблений для того, щоб спонукати американців до подібного кроку в їхній зоні.

ВТЕЧА СОВЄТСЬКОГО ПОЛКОВНИКА

Нещодавно советська преса і совєтське радіо зняли крик з того приводу, нібито американці схопили в Бремені і кудись запровторили члена советської військової місії полковника Тасуєва. Тепер, на основі матеріялів бритійського міністерства закордонних справ, виявляється, що цього полковника ніхто не схоплював і не запровторював, а що він з доброї волі зрікся советського громадянства і віддав себе під охорону бритійського уряду, прохаючи його про право азилю. Бритійський уряд старим своїм звичаєм дав йому це право, як дав його колись переслідуваним реакцією Карлові Марксові і Ленінові.

ЗАБОРОНА ПЛЕБІСЦИТУ

Бритійські та американські окупаційні власті в Західній Німеччині заборонили плебісцит в справі об'єднання Німеччини, що його від 13 травня до 13 червня хотіла була перевести в цілій Німеччині т. зв. «Народня Рада», створена комуністичним т. зв. «Народнім Конґресом», який відбувся в советській зоні у березні місяці цього року. Цей плебісцит вважають згадані окупаційні власті за «пустий маневр», яким намагаються впровадити в блуд німецьке населення.

АТОМОВА ЕНЕРҐІЯ БЕЗ КОНТРОЛІ

Комітет у справі контролі атомової енерґії при ОН припинив 7 травня ц. р., по 22-місячній безплідній праці, свою діяльність в галузі міжнародньої контролі атомової енерґії, вважаючи її за недоцільну в той час, коли совети відкидають всяку співпрацю із «світовою спільнотою народів».

ЗІРВАНІ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ АВСТРІЇ

Совєтська делеґація зірвала довгий час ведені переговори в справі укладення мирового договору з Австрією. Це зірвання викликало глибоке пригноблення серед населення Австрії.

РІШУЧІ ЗАХОДИ ПРЕЗИДЕНТА ТРУМЕНА

10 травня о 17 год. президент Трумен видав розпорядження, силою якого всі американські залізниці, що є приватними підприємствами, переходять під заряд держави. Це розпорядження викликане загрозою страйку 190 тисяч американських залізничників. Страйк паралізував би весь залізничний рух в США. Управу залізниць має перебрати військове міністерство народньої оборони.

З місць нового поселення

Містимо дальші листи наших земляків з місць нового поселення, з яких наші читачі можуть довідатись, як вони живуть і почуваються в новому для них оточенні.

Лист з Вретінгу
(округа Кембрідж — Англія)

Молодий сільський юнак пише до свого знайомого інтелігента:

Щасливо заїхав я до того табору, де тепер живу. Тимчасово нічого не роблю і, користаючи з нагоди, вчуся англійської мови по 4 години денно. Тільки одне сумно, пане В., що нема тут нашої інтеліґенції, тільки ми самі, недоуки. Це є найбільша хиба. З того користають інші національності, як от латиші та естонці. Ми з тою справою звернулися до п. с. Панчука, який скликав по одному представникові від кожного табору і на параді сказав, що буде старатися ті справи полагодити, тільки що треба терпеливо чекати. На параді просили п. с. П., щоб допоміг відкупити кілька шкіл для вивчення англійської мови. Він відповів, що постарається спровадити наших учителів англійської мови з Канади. Щодо англійців, то вони ставляться до нас, українців, дуже прихильно. І тут є такий звичай, вже В., як у нас на Україні: кожний чоловік, як іде попри другого чоловіка, то каже «помагай Біг».

Лист з Лондону

Той самий юнак переїхав за деякий час до Лондону і пише:

Мені тепер багато ліпше, як було досі. Я тепер працюю в центрі Лондону, в англійському робітничім ресторані. Нас є всього двох українців, а решта — естонці та англійці. Я дуже тішуся з того, що мешкаю недалеко Українського Комітету і часто заходжу до отця Дж. Як прийду до них, то дещо собі поговоримо. О. Дж. розповідає про 1918 рік на Україні, а я оповідаю про те, що я пережив. (Автор листів — колишній кацетник з німецького кацету. Ред.). Дуже тим тішуся, п. В., що є в Лондоні українська маленька церковця. Я ходжу щонеділі до тієї церковці і стрічаюсь там зі своїми нашими людьми, котрі прибувають до Англії з Німеччини.

Остаюсь з пошаною до Вас
Василь М—к

Лист з Ковентрі
(Англія)

Молодий робітник Степан К—ів пише:

Перше слово мого листа — **слава Ісусу Христу!**

А тепер хочу Вас повідомити, де я знаходжуся, і буду Вас просити, щоб Ви не гнівались, що я так довго не писав до Вас. Я не був на постійному місці, а тепер я вже знаходжуся на постійному місці своєї праці. Я працюю на кухні в таборі, де живуть англійські робітники, котрі працюють на фабриках. Отже, тут є 1.000 англійців і 50 осіб, що приїхали з Німеччини, в тому всього 8 українців, між ними 6 старших жінок, я і ще один хлопець, котрий зі мною працює на кухні. Щодо роботи, то я маю дуже добру, таку, як я люблю. Життя зовсім можливе. Їсти маю доскочу, далеко краще, як там, в Ганновері. Мешкаю разом з одним англійцем, і він мене вчить говорити по-англійськи. Як поживу з ним один місяць, то буду вже говорити, бо я, крім того, сам вчуся зі свого маленького словничка.

А тепер хочу Вас коротенько повідомити, де працюють наші люди. Хлопці — в більшості у сільському господарстві, а дівчата — на фабриках, пральнях і всіляких жіночих роботах.

Щодо моєї подорожі сюди, то була досить можлива, бо море було спокійне. Щодо багажу, то можна сюди везти стільки, скільки хто має і все, що має, можна перевезти. Тепер буду просити Вас — напишіть, як там живеться в Німеччині і що нового взагалі знаєте, бо мені теж цікаво знати.

Поздоровляю Вас і бажаю Вам всього кращого в житті.

С. К — ів

Лист до куми з Менчестеру.

Дорогенька кумо!

Перш за все прошу не лаяти мене дуже, що так пізно пишу до Вас. Як дочитаєте лист до кінця, то, думаю, виправдаєте мене зовсім. Як я заїхав до Англії та яка була дорога, про те не буду писати, бо це все знаєте з мого листа, писаного до Шекмарів. Почну про побут у переходовім таборі біля «Меркет Дрейтон». Я виїхав транспортом, в якому не було ні одної людини з нашого табору. Тут, у переходовім таборі також не було нікого з нашого табору, щойно перед самим моїм виїздом на працю приїхав Гриць той, що працював у бауера, та Федько санітар. Тут я застав українських хлопців з усіх окупаційних зон Німеччини. Вони зорганізували мистецький ансамбль, що виступав з концертами по сусідніх таборах і просили мене, щоб я долучився до них. Я це радо зробив. Ці хлопці чекали по три місяці на працю, бо чекали на таку, де могли б бути разом і не розбивати своєї культурної праці поза звичайною. По приступленні до цієї групи начався для мене гарячий час підготовки до концертів: проби, проби і ще раз репетиції, щоб гідно зарепрезентувати українську пісню перед чужинцями. Ось чому я не писав, а не хотів спекатися свого обов'язку кількома словами. Я думаю, що писати треба не часто, а багато.

Про тутешні табори та порядки не буду писати. Згадаю тільки, що просторі, чисті і добре в них годують (чотири рази в днину). Ми знайшли собі працю за посередництвом міністерства праці у величезнім промисловім місті Менчестері, у фабриці, яка на шовку печатає прегарні взори на дамські суконки, хустинки, шалі, заслони і т. п. Праця дуже добра від 9-ї до шостої вечером з одногодинною перервою на обід, а в суботу лиш від 9-ї ранку до першої попол. На тиждень це 44 години і за тиждень заробляю 85 шилінгів. Живу приватно з чвіркою хлопців з нашої групи у свого старого знайомого, котрий купив собі кам'яницю, яку має сплачувати місячними ратами продовж чотирьох років. За повне утримання з пранням, зашиванням, борщем, варениками, галушками і іншими вигодами плачу тижнево два фунти. Отже, як бачите, доля і тепер не була для мене мачухою. Повезло мені.

У Менчестері з околицею працює кілька тисяч українців, переважно молоді. Нарешті я дочекався такого празника, що тут дівчат українок стільки, що хоч море ними гати. Тепер пора й для мене настала знайти собі якусь чорнобривку, але, на нещастя, знову на те в мене мало часу. Час у мене поділений на працю в тижні на фабриці, а в суботи й неділі на проби і на концерти. Хіба котра дівка захоче піти за такого неробу, що для неї не має часу?! Але щось треба діяти, якось треба приподобатися, бо коли тепер не вженюсь, то хіба цілий вік прийдеться парубкувати.

Ваш Іван Іванович Б...к.

Війна проти дітвори

«Ді Ное цайтунг» з 6 травня ц. р. подає під цим заголовком ось що:

Вже два місяці появляються вістки в пресі про те, що грецькі заворушники захоплюють малих дітей, а північні, сусідні з Грецією держави приміщують їх у себе, нібито як сиріт або евакуованих з воєнної смути, щоб врятувати їх від наслідків воєнних дій. Але останнім часом стверджено, що тут мається діло зі злочином проти людськости, що його безсумлінно і пляново викрнується.

Грецький уряд має документи, які, як заявляє атенський міністер закордонних справ, стверджують, що змовницький уряд генерала Маркоса має намір на підставі заздалегідь продуманого пляну захопити 80.000 дітей віком від 3 до 14 років, щоб їх пересилити і «перевиховати» у сателітських східніх державах. Батькам, що відмовлялись і боронились проти таких витівок, погрожувано репресіями.

Водночас є відомості, що не лише до суміжних з Грецією держав — Албанії, Югославії та Болгарії, але й до Румунії, Чехословаччини, Мадярщини та Польщі прибули вже перші транспорти. Югославія зголошує прийняття 12.000 дітей, Чехословаччина 2.000, Букарешт говорить про 3.000, що мають до цього прибути.

І хоча грецький уряд ще наприкінці березня вніс до Об'єднаних Націй прохання якнайскоріше полагодити цю болючу справу, і хоч Балканська Комісія Об'єднаних Націй має в руках незаперечні й важкі доказові матеріяли про викрадання дітей, світ чекає надаремно негайного слідства і рішучих кроків проти цього страшного злочину. Ще не пішли в забуття подібні пелюдські вчинки гітлерівського режиму: варварське і систематичне відбирання дітей від їх батьків.

Як тоді, так і тепер, ідеться про те, щоб затруїти невинні душі дітей у ніжному віці і виховати з них фанатиків тоталітарного світогляду, щоб згодом за їх допомогою нещадним терором зневолити населення пограбованих земель. Це, на нашу думку, дуже смутне явище морального занепаду, коли, через три-роки по закінченні війни проти варварства нацизму, ще є можливі такі злочинства, і то в таких масових формах. Але і те дає привід до різних міркувань, що ця війна проти дітвори таким нечутним відгомоном відбивається в нинішнім свободолюбнім світі, замість того, щоб викликати могутній крик протесту і обурення з боку всієї світової демократичної громадської думки.

З НАУКИ І ТЕХНІКИ

ЧОГО ЧЕКАЄ ЛЮДСТВО ВІД НАУКИ

Один французький науковий журнал перелічує такі найважливіші проблеми, щодо яких наука затрималася на порозі їх пізнання, а людство нетерпляче чекає на їх розв'язання:

Проблема продовження пересічного віку людини. Наука сподівається продовжити його в найближчому майбутньому на 50 проц.

Проблема відшукання та способу винищення таких страшних хвороб, як рак, дитячий параліч, запалення мозку і т. д.

Проблема пізнання дальших, дешевших атомів, як атом урану, для використання їх енергії у промисловій продукції і для транспорту.

Проблема всесвіту — пізнання нових світів, нових космічних сил, міжпланетна комунікація, збагнення таємниць життя у космосі.

Проблема фотосинтези. Головне джерело енергії — сонце. Його проміння в процесі світла-синтези перетворюється на нашій Землі у вегетацію. Цього процесу перетворення сонячного проміння в органічне життя наука ще ніяк не пізнала, не пощастило також нікому з учених проробити його в своїй науковій лабораторії штучним способом.

Проблема життя. Жива клітина залишається чудом, якого наука і досі не вміє пояснити. Не знаємо, що таке життя — чи воно свідоме, чи несвідоме і в чому його суть.

Проблема механізації. Пошукування різних способів використання погінних сил, машин та енергії для визволення людської сили в промислі й управі земдею.

Проблема суспільного й духового співжиття. Безсумнівне вияснення таких засад і форм, як воля, демократія, правопорядок і т. д., що в теперішній дійсності змервлені у хаос і різно пояснюються різними державами й умами, поширюючи хаос у думках і безправство та насильство в суспільному й міжнародньому житті.

Проблема міжнароднього миру й співпраці. Переставлення хижих думок у потворному пропагандивному апараті для ведення психологічної війни на протилежні думки християнської любови й уселюдської етики.

АТОМОВИЙ БОМБАРДУВАЛЬНИК

Американці випродукували невиданий досі літак-велетень, призначений для перевезення атомових бомб на величезну віддаль. Названо його «Б-36». Він може осягнути без приземлення найбільше від Америки віддалені місцевості земної кулі. Урухомлює його шість 28-циліндрових моторів сидою 18.000 механічних коней. Розміри кадовба дорівнюють розмірам великих вантажних залізничних вагонів. Забрати з собою він може 5 тонн вантажу.

Новиною в цьому повітряному велетні є ще й те, що в ньому, як в авіоматці, можна примістити два винищувачі швидкости 1.000 кілометрів на годину, що, в разі нападу ворожих винищувачів, можуть відчепитись від своєї авіоматки і її боронити, а по закінченні бойового завдання знову причепитись під її крила. Винищувачі озброєні 4-ма дрібнокалібровими гарматками і можуть підійматись до висоти 14.000 метрів. Самий бомбардувальник озброєний для своєї оборони вісьмома обертовими панцерованими вежами, з яких кожна має дві гарматки. Електронова септика, що працює на інфрачервоних променях, уможливлює під час нічного лету розпізнавання ворожих машин. Цей повітряний велетень важить 120 тонн.

Американський генерал повітряної фльоти заявив, що немає такого місця на землі, якого не зміг би бомбардувати цей літак, вилетівши з Америки.

Можна сподіватися, що нова велична повітряна машина викличе в світі відповідне враження і не абиякий респект перед нею.

ПІВНІЧНА АФРИКА-КРАЇНА МАЙБУТНЬОГО

Серед українських скитальців у Німеччині є певна група людей, що вибирається в Північну Африку, зокрема в Марокко, на працю і поселення. Правда, ту акцію якимсь чином передано в руки російського еміґрантського комітету, чи, так званого, православного центру і через те вона не йде як слід, бо, як відомо, не все там в порядку. Але все ж таки тенденція виїзду в північну Африку існує. Тому варто ближче познайомитись з цією частиною світу і з тим, що там тепер робиться. Маємо на увазі французьку частину Північної Африки — Марокко, Альжір і Сагару.

В 1927 році один французький професор прийшов на підставі студій до висновку, що глибоко в землі, під пісками Північної Африки, криється величезне озеро, як залишок зі старих часів. Французький уряд в Африці зорганізував був дві гідрологічні експедиції, щоб відкрити це озеро. Експедиції успіху не дали. В році 1937 виправлено третю експедицію, і вона в місцевості Хардая натрапила на глибині 500 метрів на невичерпні джерела води. Ближчі досліди виявили, що озеро в дійсності існує і обіймає простір величиною як ціла Франція, простягаючись між горами Атляс на півночі і Лібійською пустинею на сході. Уряд виробив 10-літній план для використання цього озера і заложення 1500 нових оаз, чи пустинних осель. Техніки задумали перетворити Сагару в урожайну країну. Тепер ведуться праці над створенням ряду оаз в долині Мзаб, що має 300 км довжини і 9 км ширини. Коло Ель-Фаєн будується окреме село, як центр для ряду оаз. Всередині села є криниця, а довкола неї мешкання, мошеї і радіостація. В кожній оазі має жити 1000 людей, або 200 родин. Родині призначається 1 гектар землі з 120 дактилевими пальмами. Тепер по Сагарі вже роз'їжджають люди вантажними автами. Оази розбудовуються так, щоб вони лежали при залізниці, яку вже запроектовано через Сагару. Поселенці мають продукувати дактилі, які будуть експортуватись до Европи.

Переселенцям до Марокко, може, доведеться жити і в оазах. Вище сказане варте уваги.

З мистецької творчости скитальців

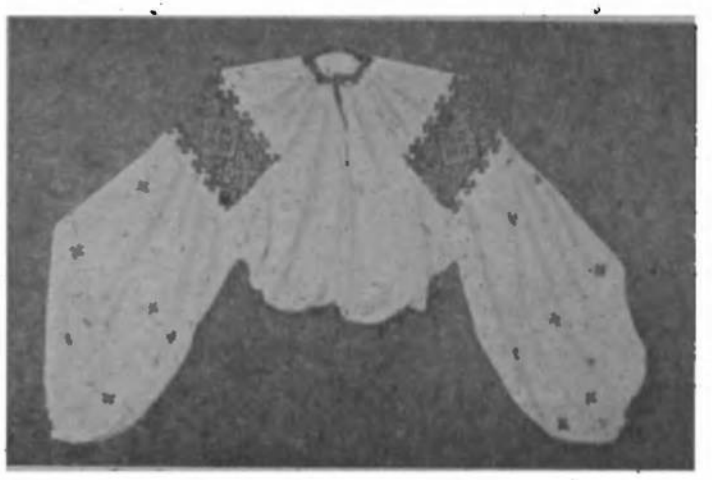

Жіноча вишивана блюза
З виставки в Ганновері

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

Серед сірих буднів скитальської дійсности — два радісні дні, краще сказать вечори, в яких українська переможна пісня, засвідчила перед широким світом про високу вартість українського народу в цілому і про високий її рівень серед українських скитальців. Це були дні 25 і 26 лютого цього року, коли добірний мистецький український співацький ансамбль виступив на двох концертах: один у Лемґо, другий у Бльомберґу. На обох вечорах можна було бачити велике зацікавлення, а то й подив мистецтвом української пісні зібраної численної публіки, що складалася головно з англійців (у тому числі працівників англійської Головної Кватири), естонців, латишів, поляків, литовців і німців. Концерт був влаштований заходами представниці Українського Канадійського Допомогового Фонду і Українським Центральним Допомоговим Комітетом на англійську зону.

Програма концертів складена була так, щоб дати чужинецькому слухачеві і глядачеві принаймінше загальне уявлення про українську музику і українських мистців. Музикально-вокальну частину репрезентувала гідно капеля бандуристів ім. Леонтовича під умілим керівництвом Г. Назаренка. Гарний національний одяг, в якому виступали співаки і бандуристи, а також зразкове виконання таких пісень, як «Запорізький марш», «Пісня гайдамаків», Концевича — «А в Єрусалимі», Ніщинського — «Ой закувала» Яцишевича — «Ой, сусідко, сусідко» і, нарешті, в'язанка народніх пісень, — все це для чужинецького вуха нове, оригінальне, а дискретною експресією виконане, робило величезне враження, а на свого впливало вірою у невмирущість нації і народньої творчости. Танкові мелодії ілюструвались жвавими танковими виступами трьох учасників капелі. Зрозуміло, що успіх капелі повний.

Не менш успішно проходили такі точки програми, як виступ квартету ім. Лисенка, що саме святкує двадцятип'ятиліття своєї мистецької праці, сольоспіви славнозвісної співачки Є. Павловської (сопрано), оперового співака Гр. Ярошевича (баритон), О. Шульгія, співака високої школи (тенор), О. Дубовської, А. Неділька (тенор).

Чисто музичну частину репрезентував майстер фортеп'янової гри проф. В. Кіпа. Танкове мистецтво представили п. О. Горбенко — виконанням «меляхолійного вальсу» і п. Мілан — «українським танцем».

Наприкінці першого концерту в Лемґо промовив до зібраних англійських слухачів рев. Лаке, що підкреслив все те вартісне, з чим український народ входить у сім'ю культурних народів світу, як окрема мистецька індивідуальність.

Пам'яті тих, що згинули від голоду

У неділю 11 квітня ц. р. відправлено в православній і греко-католицькій українських церквах Ганноверу врочисті панахиди за душі тих мільйонів українців, що загинули під час голоду в Україні 1933 року.

Спершу відправлено святочну Службу Божу і панахиду в православній українській церкві. Ці Богослужби відправив о. мітрофорний протоієрей Юрій Поліщук у сослуженні о. протодиякона Ананія Мірощенка. Проповідь виголосив о. Поліщук. Співав хор під орудою п. Корсуна. З православної церкви вірні пройшли величним походом вулицями Ганноверу до католицької церкви св. Йосифа, де о. д-р. Побігушка відправив другу панахиду. Під час цього походу несено 42 вінки від українських установ, організацій та об'єднань. До вінків були прикріплені стрічки з написами українською, німецькою та англійською мовами, які роз'яснювали мету цієї маніфестації здивованим цим незвичайним походом чужинцям. Крім того, роздавано летючки в англійській і німецькій мовах.

Після проповіді о. протопресвітера д-ра Побігушки похід попрямував до табору ім. Лисенка, де й закінчилась ця велична українська маніфестація зложенням вінків на приготованому місці і промовою представника молоді п. Почтаря.

У цій маніфестації взяли участь представники й інших таборів британської зони, як от Бухгольц, Фаллінбостель, Діпгольц, Буртдорф, Бравншвайґ, Галлендорф, Нортгайм, Годенав, Геттінген, Госляр, Мунстер-Лягер, Гайденав, Білефельд, Оснабрюк та Дельменгорст.

ДЛЯ ЧОГО ВЕЛАСЯ ВІЙНА

Коли в 1945 році американський головнокомандувач Айзенговер відвідав один з німецьких концентраційних таборів, він заявив, що варт було вести війну хоча б для того, щоб подібне явище раз на все зліквідувати. Тим часом сьогодні у в'язницях і концтаборах перебуває більше людей, ніж будь-коли. У 1939 р. таємна поліція існувала в Німеччині, Совєтському Союзі, Японії, Еспанії та Італії. Сьогодні діє вона в 39 державах. Мало того, ця установа має всі риси не тимчасовости, а скорше постійности. Росія має сьогодні три таємні поліції, тоді як перед 1939 роком мала їх лише дві. Одна — це Контрольна Комісія партії, друга — це МВД (міністерство внутрішніх справ), а третя — МГБ (міністерство державної безпеки). Шефи таємної поліції в країнах, окупованих сьогодні Росією, вийшли з московської школи.

Еспанія має понад 100 000 політв'язнів обчислюють на 15 мільйонів в'язнів обчислюють на 15 мільйонів, з якого числа дві третини припадає на Росію. (Ді Тат, ч. 82.)

РОКОВИНИ МАКІВКИ В ГАННОВЕРІ

3-го травня ц. р., у Великодній Понеділок, українські скитальці, що перебувають в Ганновері, вшанували урочисто панахидою світлу пам'ять українських Січових Стрільців, що 33 роки тому впали у кривавому бою з російським царським наїзником на горі Маківці, у східніх Карпатах. Був це перший великий бій українських Січових Стрільців за волю України.

Панахида відбулася в католицькій церкві св. Йосифа в Ганновері. Відправив її греко-католицький парох Ганноверу і рівночасно протопресвітер на бритійську зону о. д-р Филимон Побігушка. Панахида правилась перед спорудженою українськими пластунами символічною могилою, прикрашеною хрестом, до якого був прикріплений стрілецький герб. Могила була вкрита квітами і вінками від українських громадян Ганноверу. Біля могили стояла почесна чота старих комбатантів українських армій, між ними чотирьох усусусів. Співав греко-католицький церковний хор під орудою п. Іваника. Гарну патріотичну проповідь, в якій змалював значення першого в новітній нашій історії бою українських вояків за волю України, виголосив о. протопресвітер. Церква була переповнена вірними обох віровизнань. Закінчилось це зворушливе свято відспіванням стрілецької похоронної пісні, яку заінтонував о. д-р Побігушка.

ВИСКРИНІНҐОВАНІ МОЖУТЬ АПЕЛЮВАТИ

Останнім часом траплялось, що при скрінінґах позбавлено декого права ДП. Вискринінґованим прислуговує право апеляції до Головної Кватири ІРО в Женеві, де постала спеціяльна установа для розгляду апеляцій в справах вискринінґованих. Всі вискринінґовані, незалежно від того, чи їхні апеляції були відкинуті, чи не розглянуті місцевим відділом ІРО, мають зложити негайно у відповідному відділі ІРО своєї округи апеляцію про повернення права ДП. В цій апеляції треба по можності докладно назвати всі обставини і просити, щоб апеляція була спрямована для розгляду в Женеві під такою адресою: "To the President of the Semi-judicial Machinery (Appeal Board) of the PC IRO, HQ, Palais Wilson, Geneva".

Коли б місцевий відділ ІРО відмовив прийняти апеляцію або видати поквітування на таке прийняття, або коли впродовж кількох тижнів немає відповіді на внесену апеляцію, то апелюючий може звернутись листовно на таку адресу: „Monsieur le President de Baer, Conseil de Recours IRO, Palais Wilson, Suisse, Geneva".

Ніхто із вискринінґованих не повинен боятись апеляції. Інструкція про права і забезпечення далеко ліберальніша від інструкції УНРРА. Немає сумніву, що всі біженці, яких несправедливо позбавлено забезпечення (харчів і мешкання), дістануть знову свої права. Апеляції можна писати в мовах: англійській, французькій або німецькій. Коли хто не знає цих мов, хай пише у своїй рідній мові, при чому треба зазначити, в якій саме мові подання написане.

СТАРАЙТЕСЬ ПРО ПОСВІДКИ ІРО

Останніми часами ІРО переводить реєстрацію різних кваліфікованих фахівців і, ствердивши фах, видає відповідні письмові посвідки.

ІРО є відомою міжнародньою організацією, і тому виставлені нею посвідчення можуть мати більше значення, ніж посвідчення краєві чи німецькі, що їх в країнах переселення можуть просто не визнавати.

Тому добре було б, щоб усі спеціялісти, навіть ті, що мають оригінальні дипломи, здобули від ІРО потрібну їм посвідку.

Коли хтось в країні переселення не може використати свого основного фаху, повинен постаратись про посвідку, що стверджувала б якийсь побічний фах. Так, рільники знають дуже часто городництво, пасічництво, молочарство, теслярство, столярство, млинарство, колодійство і т. п. Кооператори й купці знають книговодство, рахівництво, можуть вести маґазини і т. д. Вчителі математики в середніх школах можуть працювати як математики на фабриках, а фізики й хеміки — як ляборанти.

Між жінками є дуже багато таких, що мають кваліфікації городничі, кравецькі, моднярські, кухонські і т. п.

У відповідних таборових референтів є списки різних фахів. Ці списки варто переглянути, бо не один переконається, що його побічні відомості можуть йому багато допомогти у знайденні заробітку в краях переселення.

ДП інших народів, головно балтійці, широко використовують ці можливості, і між ними майже немає некваліфікованих фізичних робітників.

ОБЛАВИ НА ЛЮДЕЙ

У совєтській зоні Німеччини провадяться великі облави на осіб, що перебувають там нелеґально, а передусім на совєтські родини, що залишились у Німеччині після наказу про повернення до СССР. Совєтська поліція разом з німецькою контролює шляхи, залізниці і приватні помешкання. В Штахельсдорфі біля Берліну зникло без сліду 20 совєтських родин, закликаних до повернення. (Ді Вельт, ч. 51)

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА ІТАЛІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

По виборах маршалів сойму і сенату на президента Італійської республіки обрано дотеперішнього міністра фінансів Енауді.

ҐЕСТАПО і НКВД

На процесі проти директорів великого німецького промислового концерну Фарбен-Індустрі судовий оборонець запропонував зізнання заприсяженого свідка, який стверджує, що в 1934-35 роках члени Ґестапо проходили спеціяльні курси в школах НКВД. На цих курсах ґестапівці студіювали, між іншим, методи боротьби з таємними організаціями і відвідували совєтські концтабори.

НЕ ВИЗНАЮТЬ АНЕКСІЇ ЛИТВИ

Канадійський уряд видав комунікат, який стверджує, що він не визнає анексії Литви Совєтським Союзом і що совєтські консуляти в Канаді не мають права вважати литовців за совєтських громадян.

ПРИСТРАСТЬ ДО ЗАКЛАДІВ

Англійці витрачають тижнево 9 мільйонів фунтів стерлінґів на заклади під час кінських перегонів, 8,5 млн. — на заклади під час перегонів собак і 2,5 млн. — під час футбольних змагань, а разом 20 млн. тижнево. Перед війною в часі добробуту видавано на всі три роди закладів пересічно 9 млн. фунтів стерлінґів. Ці заклади творять сьогодні сьомий з черги «промисел» Великобританії, що затруднює постійно 250 000 осіб і має мільйонової вартости приладдя у вигляді прецизних контрольних апаратів, лічильних машин та ін.

ВІЙНА В ЕТЕРІ

Німецькі радіотехніки зльокалізували совєтську радіовисильню, яка декілька днів перешкоджала авдиціям американської радіовисильні в Берліні. З американської сторони підкреслено, що в разі потреби американське військо може застосувати прилади, які цілковито унеможливлюють відбір контрольованої росіянами радіовисильні в Берліні.

ДОДЕРЖАЛИ СЛОВА

Із 3700 інтернованих у таборах в Баварії німців, що дістали відпустку на Великодні свята, зобов'язавшись словом чести, що вернуться з відпустки, не вернулося лише 13.

ДАШАВСЬКИЙ ГАЗ ДЛЯ КИЄВА

Газопровід Дашава-Київ перетягнено вже через річку Збруч. У червні місяці цього року одержуватиме земний газ місто Тернопіль. Траса газопроводу має довжину 513 кілометрів і перетинає 34 річки.

ЗАБОРОНА ЦІЛУВАТИСЬ У ДЕМОКРАТИЧНІЙ АНГЛІЇ

Наші деякі люди думають, що демократія значить: розперізуйся, бо тобі все вільно. А це неправда. Ось у Лондоні на терені великого летунського майдану заборонено цілуватись, і цієї заборони суворо допильновують. А чому? Бо виявилося, що фальшиві демократи буцімто цілувались, а тимчасом при поцілунках передавали одне одному брильянти та інші дорогоцінності для нелеґального продажу закордоном.

ВИЇЗД ДП ДО АВСТРАЛІЇ І ВЕНЕСУЕЛІ

З марсельського порту південної Франції, як подає ІРО, виїхало в половині березня ц. р. до Австралії 55 родин ДП (146 осіб), здебільшого балтійці. Дозвіл на в'їзд дістали вони за посередництвом приятелів або кревних, що вже перебувають в Австралії і дали за них поруку.

ІРО повідомляє далі, що венесуельська еміґраційна місія видала 242 візи на в'їзд до Венесуелі для ДП, з яких більшість законтрактовано як фахівців. Вони дістали запевнення, що зможуть розпочати у Венесуелі нове життя за своїми фахами. Перевірча комісія ІРО видала їм належні посвідчення.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПОЖЕРТВУВАТИ НА КУЛЬТУРНИЙ ДОПОМОГОВИЙ ФОНД УЦДК. ТИМ СПОСОБОМ ЖЕРТВУЄТЕ СОБІ Й ЦІЛОМУ НАРОДОВІ.

ОГОЛОШЕННЯ.

Відділ Культури й Освіти УЦДК бритійської зони пригадує ще раз, але і востаннє, українцям-тааборянам про конечну потребу негайно зголоситися до тих п'яти українських фахових шкіл бритійської зони, в яких незабаром має початися навчання, а саме:

1) сільськогосподарської,
2) радіотехнічної,
3) ремісничої,
4) домашнього господарства
та 5) торговельної.

Подробиці про ці школи вже мали подати до відома всіх українців-таборян коменданти українських таборів, вивішуючи до прилюдного відома Обіжники УЦДК від 23. 3. 48 ч. 325 та від 16. 4. 48.

Усі ті, що цих Обіжників чомусь ще не читали, а хотіли б у повищих школах учитися, зверніться до комендантів своїх таборів і попросіть їх повищі Обіжники УЦДК дати Вам до прочитання.

Усім же тим, що вже ті Обіжники прочитали, але ще надумуються, йти до школи, чи ні, УЦДК радить якнайскоріше надіслати до Бльомберґу своє подання. Обов'язком і спільним українським інтересом нас усіх є використати дані нам владою можливості вчитися.

Досьогоднішнє малочисельне зголошення кандидатів, і особливо кандидаток, до деяких шкіл ставить під поважну загрозу можливість відкриття цих шкіл.

Тому УЦДК ще раз просить українців-таборян, що потребують вчитися, і особливо українських учителів, рятувати українські фахові школи та негайно зголошуватися до них.

УЦДК на бритійську зону Німеччини

Українська Родовідна Установа (УРУ) скликає 22—23 травня, в Мюнхені, II З'їзд УРУ, наукову Конференцію Інституту Родо- та Знаменознавства (ІРЗ) і влаштовує знаменницьку виставку.

З'їзд і виставка відбудуться в Фіріхшуле (від головного двірця трамвай ч. 4 на Раменсдорф, до зупинки Воляніштрасе).

Організаційне засідання ІРЗ відбудеться 22.5 о год. 9 ранку, а відкриття з'їзду та виставки о год. 2. 21.5 від год. 3 пополудні, а 22.5 до год. 10 ранку для приїжджих дає вияснення і вказує місце ночівлі відпоручник УРУ при Дахауерштр. ч. 9.

Виїзд на працю

Директор Westward Ho мр. Ґаббут дав вияснення щодо набору на працю в Англії тих осіб, які з різних причин не одержали ДП-картки і які не перебували в таборах ДП. Досі було так, що єдиним документом, на підставі якого бритійський уряд давав дозвіл на виїзд в Англію, була картка ДП. Бритійське міністерство праці було завжди тієї думки, що між особами, які з різних причин не дістали картки ДП, багато є таких, які гідні того, щоб їх прийняти на працю в Англію.

Тепер повідомляється, що такі особи, чоловіки чи жінки, можуть бути завербовані на працю, коли дістануть свідоцтво від ІРО, що вони заслуговують на те, щоб їх прийняти на працю, і якщо Westward Ho їх прийме. Такі особи можуть одержати ДП-картку від найближчого DPACCS'у, але тільки для Westward Ho на переїзд. Людина, яка бажає звернутися до DPACCS'у, подає туди свідоцтво від ІРО і прохає, щоб її прийняли на інтервю до Westward Ho. Пізніше таку особу повідомляють, коли повинен приїхати до табору представник міністерства праці і коли він може її прийняти. Коли ця особа була прийнята і дістала ДП-картку, її викликають до табору, і вона має змогу їхати до Мунстеру, а далі й до Англії. Коли ж немає змоги з якихось причин звернутися до DPACCS'у, тоді слід звертатися на такі адреси (відповідно до місця замешкання):

1) Ministry of Labour Group
c/o P.W. &. DP Division
Somerset House, Schleswig Holstein
HQ. Mil. Gov. Kiel

2) Ministry of Labour Group
c/o P.W. & DP Division
229 Mil. Gov. HQ. Stirling House
Hannover

3) Ministry of Labour Group
c/o P.W. & DP Division
714 Mil. Gov. HQ. Steel House
Düsseldorf

В останнім часі поширилися чутки, нібито Westward Ho припинив свою діяльність. Мр. Ґаббут вияснює, що ці чутки пішли від того часу, коли треба було ізолювати транзитний готель у Лондоні, бо там виявився один випадок хвороби, в якій запідозрювали тиф. В наслідок цього не можна було примістити людей, що прибували з Німеччини, і два транспорти треба було стримати. Виїзд з переходового табору в Мунстері розраховується на 400—500 людей щодругий день. З цього ж приводу треба було припинити наплив набраних з дальших сторін робітників. У сучасну пору перебуває в Англії 45.000 европейських робітників-добровільців.

М-р Ґаббут закінчив свої пояснення заувагою, що не вживав і не бажає вживати терміну ДП, бо такого явища в Англії немає і найкраще буде, коли люди забудуть цю назву.

ЩО ПИШУТЬ і ГОВОРЯТЬ

ДОБРОБУТ ПОБОРЮЄ КОМУНІЗМ

Павло Гофман, що його призначив президент Трумен адміністратором европейської відбудови за пляном Маршала, заявив у своїй промові, що комунізм можна найкраще подолати добробутом.

АМЕРИКАНСЬКІ БАЗИ В ЕВРОПІ

Американський міністер у справах армії Кенес Роял у своїй промові, виголошеній з нагоди святкування Дня Армії, заявив, що для оборони США на випадок конфлікту потрібні у Західній Европі бази, що їх можна б було одержати лише за згодою заінтересованих націй.

СПОЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЕВРОПИ

Губернатор Ню-Йорку Тома Дювей висловився за створення Сполучених Держав Европи, що, як третя велика потуга, могла б удержати мир. В своїй передвиборчій промові у штаті Небраска заявив він, що тепер є дві потуги у світі — Америка і комуністична Росія. Між ними лежить знищена і роздріблена Европа. Потрібна третя, миролюбна потуга, яка, одначе, мусіла б бути така сильна, щоб ніякий деспотичний самовладець якоїсь тоталітарної держави не посмів виповісти війни. Тому европейська єдність мусить бути найважливішою ціллю американської закордонної політики.

Маршалову програму відбудови Европи назвав Дювей важливим кроком вперед на шляху до миру. Одначе, він зробив застереження, що тривалого миру не можна забезпечити позичками чи грошовими, харчовими чи іншими подарунками. Сполучені Держави повинні використати програму відбудови Европи для того, щоб створити вільну федеративну Европу, основи якої закладено у недавньому договорі п'яти держав (Англії, Франції, Бельгії, Голляндії, Люксембургу) у Брюсселі.

АМЕРИКАНСЬКА ГАЗЕТА ПРО СКИТАЛЬЦІВ

Женевський кореспондент американської газети «Ню-Йорк Таймс п. м. Гофман висловлює такі зауваги на тему европейських скитальців:

«Кількість біженців у Европі, що втекли від комуністичного тоталітаризму, далеко перевищує число втікачів від нацистів і фашистів в 1939 р.

Компетентні чинники зараховують до числа антикомуністичних біженців: поляків, балтійців, українців, румунів і юґославів, які незалежно від свого походження, мають цілковиту підставу боятися повороту на свою батьківщину. Багатьох з них привезли під час війни німці, але, крім них, напливають нові втікачі з Росії.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ПРОТИ КОНЦТАБОРІВ

Міжнародній Червоний Хрест приготовив на найближчу свою конференцію в Стокгольмі, яка має відбутися 20 серпня ц. р., внески, що мають унеможливити створювання концентраційних таборів. Проєкт передбачає, що інтерновані цивілісти повинні мати ті самі права, що й військовополонені, тобто права на кореспонденцію, пачки і опіку органів Міжнародного Червоного Хреста.

АНКЕТА НА ТЕМУ ВІРИ В БОГА

Статистичний американський інститут провів у кількох країнах анкету на тему віри в Бога і безсмертність душі. Виявилось, що, наприклад, у Франції між віруючими є 1790 комуністів, 50 проц. соціялістів, 92 проц. членів партії поступових католиків і 93 проц. голістів. В Англії вірує в Бога майже 100 проц. мешканців сіл, половина мешканців малих міст і значно менше — великих міст.

ТВЕРДИНЯ КОМІНФОРМУ

Купелева місцевість Типоля біля Београду, столиці Юґославії, має стати осідком Комінформу, що затруднює 362 урядовців. Хоч дотеперішнє приміщення Комінформу в Београді пильно стережено, не почувається він там цілком безпечним. Два місяці тому з Типолі видалено всіх мешканців, і нікому непокликаному не вільно до неї наближатися. В Типолі перебудовують готелі і споруджують будинок для друкарні з машинами, доставленими із Москви.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ДП В ЖЕНЕВІ

(Закінчення з 1 стор.)

які приймають на поселення робітників фізичної праці, брали б і певний відсоток інтелектуалістів.

6. Окремо поставлено питання про видатних мистців, учених, письменників, доля яких буде розв'язуватись індивідуально.

7. Окремо розглянено справи студентів. При переселенні теперішніх студентів, як робітників, надалі буде вжито заходів, щоб уможливити їм відновлення студій. Проблема студентів поставлена як дуже важлива, бо в університетах Німеччини, Австрії, а також ДП-університетах навчається тепер коло 10.000 студентів, що майже всі чекають на переселення. Піднесено прохання до ІРО дослідити стан студентів, що тепер навчаються в різних країнах світу і потребують допомоги.

8. Підкреслено питання про недопустимість розбивання сімей інтелектуалістів при переселенні. При прийнятті на працю людей старшого віку рекомендується застосовувати індивідуальний підхід з тим, щоб кожний фахівець був оцінений незалежно від його віку. Щодо наукових робітників поставлено питання про виплату невеличкої пенсії особам старшим за 60 років, які будуть здібні потроху працювати.

9. Однодушною думкою конференції була необхідність в найкоротшому часі розробити методи співпраці ІРО з організаціями ДП, вибраними на демократичних засадах.

РОЗШУКИ

5. ПАВЕЛКО МАРИНА і дочка ОЛЕНА розшукують свого чоловіка й батька ОЛЕКСІЯ МИХАЙЛОВИЧА. Адреса: Augsburg, Somme-Kaserne. Bl. 1/65.

8. ПЕТРІВ ВОЛОДИМИР ІЛЛІЧ, ТКАЧЕНІ О СТЕФАН ОМЕЛЯНОВИЧ, відгукніться! Petriw Anastasia, DP Camp, St. Martin, Villach. Austria, Karintia. Brit. Zone.

12. ГРИГОРІЙ КОШАРНИЙ, Giessen I. Köln, Hauptstr. 87, Post Stommeln, пошукує рідних і знайомих.

13. АНТОНІНА ЯКОВЛІВНА СЕРЕДИН, — родом з України, — розшукує: 1) свого чоловіка, АНДРІЯ МИХАЙЛОВИЧА СЕРЕДИНА, 52 р., що під час громад. війни виїхав до м. Ліону у Франції (останній лист від нього мала з р. 1928); 2) ФЕДОРА ГРИГОРОВИЧА СЕРЕДИНА, приблизно 65 р., який теж проживав у Франції; 3) ЄВГЕНІЮ ДМИТРІВНУ МАКАРОВСЬКУ, кузину, коло 50 р., що виїхала в р. р. 1926-27 з України до Парижу. Відомості про них слати на адресу: «Das Ukrainische Wort» (Für Frau A. Seredyn) (21a) Blomberg (Lippe). Deutschland Engl. Zone.

14. ГАЛИНА ЯРЕМА (дівоче прізвище НЕСТЕРОВИЧ) з с. Рогені, пов. Коломия, розшукує братів: 1) ІВАНА НЕСТЕРОВИЧА та його синів: ІВАНА і МИХАЙЛА; 2) МИКОЛУ НЕСТЕРОВИЧА і його синів: ВАСИЛЯ та ЮРКА. Відомості слати на адресу: Mrs Jarema. 11 Spadina Ave, Sazit Ste Marie, Ont. Canada.

15. Хто знає адресу БОГДАНА ВАСИЛЬКОВА, який має перебувати в одному з таборів бритійської зони, або взагалі хто має якісь відомості про нього, хай повідомить листівкою редакцію «Укр. Слова».

16. Пошукую брата МИКОЛУ КІСКУ, що нар. 1912 р. у с. Жиравці, а мешкав у Львові і в 1943 р. був вивезений до Німеччини на працю, прошу повідомити на адресу редакції «Укр. Слова».

17. Хто знає щонебудь про долю моєї сестри МАРІЇ БУТІВЧЕНКО, що в 1945 р. перебувала в Радові (Шверін), а також ЗМІЯ СЕРГІЯ, народж. 1908 р., і ТРУСА ІВАНА, народж. 1917 р., прошу повідомити на адресу редакції «Українського Слова».

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно нонпареллю. Вартість оголошень: за розшуки — 50 пф. слово і за всі інші оголошення — 2 пм рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на бритійську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe), Nauetorstrasse 50, Schliessfach 62.

Редакція приймає відвідувачів у вівтірки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PR/I.S.C., CCG (BE)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 805

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:
в Німеччині місячно 2 RM., піврічно 12 RM., річно 24 RM.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО —.50 Rpf.
в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for »UKRAINSKE SLOWO«, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ
УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ
РІК І Ч. 4
БЛЬОМБЕРГ 23 ТРАВНЯ 1948

Три історичні постаті

(св) Глибоким трагізмом оповита доля провідних одиниць нашої історії. Крім того, що мали вони звичайно проти себе розбурхане море братських міжусобиць і чварів, які у важливі і вирішальні моменти нашої історії роздирали і розпорошували сили нашої нації, не даючи спільним дружнім зусиллям ставати в обороні загроженої Батьківщини чи будувати її внутрішню міць і велич, — вони, ці одиниці, чи то несподівано вмирали в розквіті сил, чи трагічно гинули від ворожої руки.

Так було з Романом Великим, творцем Галицько-Волинської української держави. Так було з Богданом Хмельницьким та його талановитим сином Тимошем, на якого великий гетьман покладав великі надії. Так було з Іваном Виговським. Так було в найновішій нашій історії з Головним Отаманом Петлюрою, полковником Євгеном Коновальцем і Павлом Скоропадським.

Особливо впадає в очі трагізм загину цих трьох останніх українців. Вони були чоловими людьми трьох споконвічних ідей, в яких виливалися державно-творчі прагнення українського народу, які керували і очолювали наше збірне життя: монархізму, демократизму і провідництва. Наша історія й досі шукає гармонійної синтези, гармонійного дружнього поєднання цих трьох основних ідей. А таке поєднання можливе. Потрібне для цього тільки дружнє стремління до нього, заник притаманного багатьом нашим людям ненависництва і плекання взаємної, угрунтованої на християнській моралі любови.

Так складається, що саме в місяці травні припадають річниці трагічної смерти представників названих ідей. Наше еміграційне суспільство, при нагоді відзначення річниць їх трагічного загину, схилятиме з пошаною голови перед їх тінями. Будуть виголошувати промови про їхні заслуги. Будуть закликати до єдности і любови, докази яких Великі Небіжчики давали в своєму житті. Нехай же це не будуть пусті слова. Уставмо разом три символічні могили. Прийдімо дружньо вклонитися цим могилам. Забудьмо про те, що нас роз'єднує, забудьмо, що ми — представники різних політичних та ідеологічних напрямків. Цього вимагає трагізм хвилі, яку ми переживаємо, цього вимагають тіні цих в різний спосіб трагічно загинулих передчасно наших провідних людей, цього вимагають завдання, які вони перед нами поставили.

Симон Петлюра, Євген Коновалець, Павло Скоропадський — всі вони тепер належать цілому народові.

Відзначаймо ж гідно і згідно річниці їхньої смерти з молитвою на устах «Боже, нам єдність подай!»

Високопреосвященний Єпископ о. Іван Бучко в таборі Райне

Британська зона переживає тепер дні великого релігійного і національного піднесення: відвідини Його Ексцеленції Високопреосвященого Кир Івана Бучка. Першим із щасливих таборів (на жаль, Єпископ не має змоги з'явитися у всіх скупченнях українських скитальців) був табір у Райне в Вестфалії, для якого день 16 травня залишиться надовго в пам'яті. Як сторонній свідок, делеґат з іншого табору, хочу тут коротко поділитися своїм враженням зі згаданого свята.

Задовго до приїзду Владики людно біля головної, багато удекорованої брами табору. Все готується до святочної зустрічі Достойного Гостя. З багатьох вікон камінних блоків спущені килими й вишивані скатерті, а на них — святі образи, квіти, зелень. Зближається година приїзду. Стрункими шпалерами стоїть таборова поліція, пластуни, СУМ. Між ними цвітуть барвисті одяги дівчаток з кошиками квітів. У них сьогодні така важлива й приємна робота: слати квіти під ноги Владики в Його поході до церкви. Тут і школярі, а збоку примістились два хори — греко-католицький та православний, а там далі — сотні-сотні таборян. З церкви приходить процесія, очолена Протопресвітером британської зони о. д-ром Побігушкою. В сонці вилискують золотом і сріблом фелони духовенства. Уставляються делеґації. Впорядчик о. проф. Томашівський ходить від групи до групи. Видно добру організацію.

Година 10, 15. Іде Владика. Лімузина вкочується перед браму. Церемоніял привітання з духовенством. Слова губляться у співі хору. Ось уже бачимо виразно Їх Преосвященство. Не так то й змінився від 1939 року. Слухаємо привітальні слова коменданта табору д-ра Волянського. Говорить не без зворушення про «отворену браму й отворені серця таборян», про «слова Владики, на які чекають таборяни так спрагнено, як шукає джерельної води змучений мандрівник . . .» І вручає хліб-сіль Гостеві. А потім ідуть привітання одні за одними: від прав. парохії о. Біляк запевняє, що присутність Владики скріпить єдність у таборі, далі говорять інж. Хома від ОУДК-Вестфалія, директор гімназії Монюшко, п. О. Волянська від ОУЖ, пластуни, СУМ і діти-школярі.

Похід, що йде до церкви, розспіваний, великий і барвистий. З різних сторін підбігають фотографи. Дзвін біля церкви розгойданий, звучний. Над входом до церкви напис: «Благослови, Архиєрею!» — а на порозі парох о. Слабий, що після перших слів, повних радости й подяки, не промовчує болів скитальчих: старих людей, — каже, — забрала від нас, 70 проц. таборян хворіє, бо харчі скупенькі. «Коли вернетесь там, де Петрова Скала, бороніть нас далі, як досі . . .» І передає ключ від церкви, що «отворить теж наші серця для любови правдивої . . .» І знову хор співає. Тисяча людей вливається в церкву, заповнюючи її по береги.

Архиєрейська відправа заполонює всіх присутніх. На місце фіолетів появляються на Владиці золотом і сріблом ткані шати, з примішкою чудових українських вишивок. Скільки духовенства, скільки блиску в скромній таборовій церковці, що колись була гаражем. Мішаний хор старається достроїтись до величі відправи. Довгі ряди до св. Причастія. Врешті проповідь Владики. Подавати її в уривках, означало б бути надміру відважним, щоб не помилитися у виборі з того, що однаково важне, цінне й глибоке змістом, що однаково зворушувало й зміцнювало в вірі та надії. Пересторога перед зневірою, передача благословенства Найсвятішого Отця та заклик до колективного запевнення присутніх, що завжди будуть любити Ісуса Христа і Матір Божу — були кульмінаційними моментами проповіді. І ще один момент: коли Високопреосвященний Владика згадав Батьківщину і благословив український нарід що чекає хвилини, коли янгол скаже, як тому Йосифові, вертатися на Рідну Землю, тоді з трудом здержувались слухачі, щоб вголос не заплакати, похлипуючи й ковтаючи сльози.

При обіднього столі лунали довго слова подяки для Гостя в промовах, тостах і многоліттю. Промовляли: господар і заслужений комендант табору (одного з найкращих у британській зоні) д-р Б. Волянський, п. Дубляниця від ОУЖ, мґр. Ничка від табору в Оснабрюк, д-р С. Біляк від УЦДК, о. Біляк від православних, інж. Нестерович від табору в Білефельді й о. Слабий від парохії. В усіх цих промовах була висловлена вдячність за приїзд Владики до британської зони, запевнення у вірності Найсвятішому Отцеві та вдячности за його опіку та опіку Владики; були спогади з минулого, думки про майбутнє і пролунало багато патріотичних нот.

І всім відповів Владика, не без зворушення. Бо Він такий, як і ми, скиталець. Він оповів, як виїхав за місяць до війни на візитацію української парохії у Південній Америці, немовби мав бути «кватирмайстром» для теперішніх еміґрантів, як то Його ні Сталін, ні Гітлер не пустили до Львова; про свою роботу в Римі та батьківську опіку Найсвятішого Отця, якого Він не раз пізнім вечором турбував, коли загроза була для якогось нашого табору чи окремого українця, як то негайно йшли телеграми до різних столиць. І не зазнав Він ні щастя, ні спокою на чужині. Хотів би всіх скитальців бачити, але не має змоги, хоч увесь час в дорозі. Ще українці в інших державах чекають на Його приїзд. А втім, Владика глибоко певний світлої майбутности нашого народу і близької хвилини нашого спасіння.

Це були бадьорі слова, які гармонізували з вірою присутніх.

Обід, у якому взяли участь всі духовники, канадійський делеґат п. Храплива, дві відпоручниці Британського Червоного Хреста і делеґати з таборів та місцеві, закінчився піснями, що їх відспівали всі присутні, та виступами артистів Ярошевича і Мартинюка.

З жалем прощалися всі з Владикою, бажаючи в душі нової скорої зустрічі.

Н-вич

ЗАКІНЧЕННЯ ВІЗИТАЦІЇ ВПРЕОСВ. ЄПИСКОПА О. ІВАНА БУЧКА

В дні 19 травня закінчив Преосвященний Кир Іван Бучко візитацію греко-католицьких парохій британської зони. Дня 18 травня відвідав Кир Іван парохії в Гайденав, де відвідав Високопреосвященнішого Полікарпа Митрополита УАПЦ, і Фалькенберґ біля Гамбургу, куди прибули численні делеґації від 13 таборів околиць Гамбургу і области Шлезвіг-Гольштайн.

В дні 19 травня відвідав Він табір у Зеедорфі, де Його вітали представники від усіх національних груп, що мешкають в цьому таборі.

Увечері того ж дня відвідав Кир Іван разом з Митрополитом Полікарпом УЦДК в Бльомберзі. На цей день приїхали до Бльомбергу члени всіх обласних допомогових комітетів британської зони і представники наших найважливіших громадських організацій, як от СХС, УНО, ЛУПВ, СУМ, ОУЖ, Пласт.

В дні 20 травня відвідав Ексцеленція Головну Кватиру англійських окупаційних військ в Лемго, звідки через Бльомберґ від'їхав до Мюнхену, щоб потім вернутися до Риму і скласти Святішому Отцеві звіт зі своєї візитації.

ПАРАҐВАЙ ПРИЙМАЄ УКРАЇНЦІВ

«Українські Вісті» в ч. 40 (182) подають відомість, що параґвайський уряд погодився прийняти до своєї країни 100 тисяч українців в для поселення на ріллі. Уряд згодився дати переселенцям землю на вигідних умовах — на три роки без завдатку по 8 доляр'в за гектар — і підтримати переселення дипломатично, даючи почесні консульські уповноваження.

Особи, що хотіли б виїхати до Параґваю, мусять одержати дозвіл на виїзд від своєї влади, вибратися з окупаційних зон до сусідніх держав, де є параґвайські консуляти, і одержати від них візи. Крім цього, треба постаратись про аргентінську транзитну візу.

Про покриття коштів подорожі треба старатися в ІРО. Українська колонія в Параґваї досить мала — всього лише 10.000 людей — і слабо загосподарена. Одначе, вона готова зробити все можливе для переселення новоприбуваючих. Справою переселення в Европі займається д-р К. Васконселльос в Парижі. До нього треба звертатися на адресу:

Mr. Karlos Vasconsellos, Ministro Consejero Legation de Paraguay, Paris.

В цій справі можна звертатися також і до д-ра Смука та сотника Б. Панчука.

З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ

8—9 травня ц. р. відбувся в Етлінґені (американська зона) другий з'їзд Союзу Українських Ветеранів. У з'їзді взяло участь 97 делеґатів від 41 відділу Союзу та багато гостей. Винесено ряд постанов щодо дальшої праці і видано відозву до українського громадянства на скитальщині, до українських ветеранів першої і другої світових воєн та ветеранів цілого світу.

З'їзд затвердив статут організації, обрав Раду, Суд і Контрольну Комісію.

Найбільш урочистим моментом з'їзду було посвячення прапора Управи СУВ священиками православної та греко-католицької церков.

ФРАНЦУЗЬКА КНИЖКА ПРО СКИТАЛЬЦІВ

У Франції вийшла французькою мовою велика, на 300 сторінок, книжка про скитальців. У цій книжці вміщені статті різних авторів про життя різних національних груп скитальців у Німеччині, Австрії та Італії. Стаття С. Устима присвячена оглядові життя українських скитальців.

МАДЯРСЬКИЙ УРЯД НАСТУПАЄ НА ЦЕРКВУ

На Мадярщині вибух гострий конфлікт між урядом і католицькою церквою. Мадярський уряд хоче удержавнити всі приватні школи, в тому числі й католицькі. Голова мадярської католицької церкви кардинал Мінсенід гостро запротестував проти цього і загрозив, що відлучить від церкви всіх тих католиків, які підтримуватимуть плян удержавлення школи. Цілий світ з зацікавленням стежить за ходом цієї боротьби і чекає на її вислід.

ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА — ЦЕ НЕ ПАРТІЙНА ПОЛІТИКА

Промовляючи до представників організації молоді демократичної партії Америки, президент Трумен сказав, що він сподівається, що демократи й республіканці під час виборчої кампанії, веденої у справі виборів нового президента, дружно співпрацюватимуть на відтинку закордонної політики. Закордонна політика, — сказав президент Трумен, — це не партійна політика. Америка бореться за встановлення добробуту в цілому світі. Об'єднані Нації здійснять таки ідеали Вілсона, і Америка допоможе в цьому ОН. Вільні народи мусять стати вільними.

При виборах нового президента, — сказав Трумен, — він власне буде переможцем. «Впродовж найближчих чотирьох років представник демократичної партії мешкатиме в Білому Домі (резиденція американського президента — Ред.), і він стоїть перед вами.»

Слова президента Трумена про закордонну політику варті того, щоб нам, українцям, уважно над ними замислитись.

ПРЕДСТАВНИК ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОГО СКАВТОВОГО БЮРА В БЛЬОМБЕРҐУ

Дня 17 травня ц. р. відвідав Український Центральний Допомоговий Комітет у Бльомбергу представник Інтернаціонального Скавтового Бюра в Лондоні, шеф ДП скавтів у Німеччині і Австрії полковник І. Р. Моннет.

Була це перша офіційна візита по прийнятті українських пластунів до Міжнароднього Союзу Скавтів.

По обговоренні цілого ряду справ полк. Моннет виїхав до інших осередків ДП у британській зоні Німеччини.

БУРХЛИВЕ ЗАСІДАННЯ АЛЬЯНТСЬКИХ КОМЕНДАНТІВ БЕРЛІНУ

Звичайне засідання альянтських комендантів Берліну, завданням яких є публічна безпека, треба було відкласти з 12 на 13 травня, бо совєтський комендант Котіков заявив, що не може на нього прибути з огляду на хворобу. Це викликало деяке замішання, бо завжди на випадок захворювання одного з комендантів приходив його заступник.

На четверговім засіданні, на якім головував британський комендант Берліну генерал-майор Герберт, вибухла гостра суперечка під час розгляду справи начальника поліції російського сектора Берліну, Шуберта, який вніс прохання, щоб його, з огляду на стан його здоров'я, звільнили з посади. Британський комендант Берліну зажадав, щоб проти Шуберта перевели наперед слідство і перевірили його криміяльне минуле. Заступник російського коменданта полковник Котішев не погодився на це, а коли голова покликав на свідка у тій справі берлінського президента поліції Маркграфа і почав ставити йому питання щодо злочинного минулого Шуберта, полковник Котішев голосним криком намагався унеможливити допит свідка. Коли ж допит продовжувано, з'явився в залі нарад покликаний у міжчасі російський шеф штабу полковник Калінін, і дав з ним російській делеґації залишити засідання. Полковник Котішев не переставав кричати, аж поки не опинився поза дверима залі. Совєтський майор Лохович заявив, що співпраця альянтів буде можлива тільки тоді, коли альянти припинять блюкову протикомуністичну акцію.

НА СВІТОВІМ РИНКУ ПРАЦІ

Ринок праці в Европі має надвишку робочих рук у кількості двох мільйонів. З цього числа 1.700.000 італійців і 300.000 переміщених осіб (ДП) в Німеччині та Австрії. Самі европейські держави потребують тепер робітників: Франція 145.000, Англія 100.000, Швеція 51.000, Швайцарія і Австрія по 28.000, держави Бенелюксу 35.000. Паризька конференція обчислила для Европи брак 700.000 робочих рук. Вже в найближчім році вся надвишка робочих рук може бути використана в самій Европі. Найбільше запотребування є на фахівців. Швеція потребує фахівців до сталевого промислу, щоб виконати великі замовлення совєтів. Швайцарія потребує текстильного, будівельного і рільничого робітника, а крім цього домашньої прислуги, якої, між іншим, бракує в усіх краях. Англія і Франція потребують головним чином промислових робітників, а Бельґія — копальняних. Заморські держави також потребують фахівців. Венесуеля погоджується прийняти еміґрацію з умовою, що на 50% вона буде складатися з фахівців і техніків. Чіле шукає текстильних, машинових і рільничих робітників. Брак фахівців пояснюється тим, що велика їх кількість загинула під час війни. А крім цього в усіх майже европейських державах допікуляє низька продуктивність праці, що є наслідком довголітнього недожиплювання.

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

НА ПЕРЕБІЙНІЙ ДОРОЗІ ДО МІЖНАРОДНЬОГО ЗАМИРЕННЯ

Минулий тиждень дав ще один доказ тій очевидній правді, що пустими заявами і навіть паперовими нотами міжнароднього миру забезпечити не можна. Для цього потрібно, щоб між народами витав завжди — в будень і в свято, і проявлявся не словом, а ділом — дух миру, згоди й любови на ідейних засадах етики, правди, пошанування прав і волі всіх народів і громадян.

Де меншість панує над більшістю, де сильніший примушує слабшого, де брехня в живі очі, а слово правди скуване цензурою, де страх перед поліцією, а не любов до батьківщини є підставою влади, де громадянин в ярмі, а пануюча верхівка безкарно розстрілює опозицію, як ворогів народу, де цілі народи обезправнені, знедолені та приречені до загину, — там не може процвітати ідея замирення, навпаки, там завжди існує для миру загроза, там потрібна атмосфера війни, щоб виправдати насильство влади над власним народом.

АМЕРИКА БАЖАЄ ВИЯСНИТИ ПОЛОЖЕННЯ

Американський посол у Москві Бедел Смітс 4 травня почав перегвори з міністром закордонних справ В. М. Молотовим, при чому склав таку заяву:

«Европейська спільнота народів і США дуже занепокоєні наслідками советської політики і тому єднаються щораз тісніше у власній обороні. Мій уряд доручив мені щиро виявснити вам становище США. Рішуча постава США і бажання допомогти справі відбудови і самооборони не повинні зустрінутися з незрозумінням.

Занепокоєння і рішучість американського народу посилились у зв'язку з виразно ворожим і незрозумілим наставленням советського уряду проти програми відбудови европейського господарства. Спосіб поступування советського уряду і всіх інших груп, що підпадають під його контролю, викликали природну й невідхильну реакцію інших держав і США. Російська преса подала небезпечно перекручений і неправдивий образ положення. Політика американського уряду в міжнародніх справах набрала в останніх місяцях і тижнях доволі ясного характеру. За нею стоїть більшість американського народу і вона провадитиметься енергійно далі. Сполучені Держави бажають обговорити і усунути всі непорозуміння. Багато дечого в американській закордонній політиці можна було б залишити на боці, коли б не заходила потреба ставати в оборони незалежности інших держав.

НЕ БУДЕ ЗМІНИ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ

Глибоко помилився б той, хто подумав би, що внутрішньополітичні справи, як, наприклад, вибори президента, можуть в найближчому майбутньому змінити дотеперішній курс американської політики або послабити її рішучу поставу в підтримці того всього, що вона вважає за слушне. Дотеперішній стан советсько-американських взаємин — це джерело тяжких розчарувань для американського народу і уряду. Але ще не втрачена надія, що знайдеться дорога, щоб знову добре і розумно наладнати взаємини між обома країнами.

ВСЕ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД МОСКВИ

Далі запевнив американський амбасадор советського міністра Молотова, що американський уряд не має ніяких ворожих намірів у відношенні до Совєтського Союзу. Коли комуністичні партії, що є в незначній меншості, в некомуністичних державах перестануть зазіхати на владу, тоді припиняться й різні посунення американської закордонної політики, що так не подобаються Москві. Амбасадор Смітс поважно вірить у те, що советський уряд не злегковажить постави американського уряду. Тільки в його силі облегшити положення, яке так тяжко відбивається на міжнародньому житті. Коли советський уряд погодиться використати ту можливість, що є в його силі, тоді й американський уряд спричиниться до устален ня міжнароднього положення, яке цілком можна узгіднити з советськими народами.

СОВЄТИ ПОРУШУЮТЬ ДИПЛОМАТИЧНИЙ ЗВИЧАЙ

Уже сама заява американського уряду про потребу обговорення з совєтами всіх спірних питань була великою сенсацією. Ще більшою сенсацією, яка в деяких дипломатичних колах викликала обурення, був спосіб, яким совєти подали світові свою відповідь американському урядові. Коли Бедел Смітс залишив Москву з наміром повідомити Париж і Лондон про відбуті переговори з Молотовим, в цей час Москва через радіо і пресу подала до відому світові не тільки свою відповідь, але й текст заяви американського уряду і зміст розмов зі Смітсом. З якою метою зробили це большевики, можна лише здогадуватися. Кілька разів відбував Смітс такі розмови, але досі совєти цього способу не застосовували. В кожному разі, ані французькі, ані англійські урядові кола не робили Америці докорів, що вона без їх відома бажала підготовити ґрунт.

ЯК ВІДПОВІДАЄ МОЛОТОВ?

Молотов передав советську відповідь 9 травня. Він запевнив, що совєти ставляться до справи наладнання розумних стосунків з США позитивно, бо вони послідовно бажають зберігати політику миру і співпраці з США. Совєти мають свої застереження щодо політики США. Америка на має рації, коли каже, що причиною напруження між совєтами і США є совєтська політика в Східній Европі. Вони намагаються зміцнити взаємини з сусідніми державами так само, як США роблять це з державами американського суходолу. Совєти не мали б нічого й проти пляну Маршала, коли б він мав тільки господарські цілі. До затруєння міжнародньої атмосфери спричиняються воєнні погрози деяких ворожих совєтам кіл. Укладений між п'ятьма західньоевропейськими державами союз і створення воєнних баз у різних частинах світу також є причиною тертя. Напрікінці своєї ноти совєти ще раз підкреслюють, що бажають переговорювати і провадити політику миру з США.

Таким чином совєти виявили бажання переговорювати лише з США і поставили вимогу, щоб їм далі вільно було по-своєму господарювати в Східній Европі.

ЖАДАЮТЬ ЯСНОГО СТАНОВИЩА В ДІЛАХ, А НЕ В СЛОВАХ

Міністер закордонних справ США Маршал висловився проти безпосередніх переговорів між Америкою і Росією, зазначаючи, що всі спірні справи повинні бути вирішені на Раді Безпеки Об'єднаних Націй і в Альянтській Контрольній Раді в Берліні. Сполучені Штати Америки не думають також з самою тільки Росією вирішувати справи, що стосуються інших держав. Кожна конференція може закінчитися невдачею, а це могло б натворити світові багато лиха. Потрібно діл там, де вони доконче потрібні, і Росія мусить поставити ясні пропозиції. Совєти заявили про своє бажання провадити переговори, і це дає надію, що вони будуть старатися досягти порозуміння в спірних питаннях. Але відповідь Молотова на заяву Бедела Смітса не дає ознак щодо зміни становища Росії.

Президент Трумен виявив, що вага заяви американського посла в Москві міститься в двох пунктах: 1) закордонна політика американського уряду виразно виявилася останнім часом, за нею стоїть більшість американського народу і тому вона буде продовжувана; 2) з другого боку, уряд США недвозначно заявляє, що не має супроти совєтів жадних ворожих та загарбницьких намірів.

СТАНОВИЩЕ АНГЛІЙСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Англійський міністер закордонних справ Бевін висловився дуже скептично про можливість зговоритися з комунізмом. Він заявив в англійському парляменті, що по безчисленних розчаруваннях в минулому він є проти скликання конференції, хіба що її добре підготують. У відповідь одному комуністичному послові Бевін заявив: «Я не розумію, чому я повинен викласти всі свої карти на стіл в той час, коли Росія викладає лишень дві-три. В дійсності від часу мого урядування Великобританія грала з відкритими картами. Ми не можемо дійти до справжнього миру, коли силою будемо проводити те, з чим друга сторона не може погодитися. Так саме не може бути ні миру, ані підготовки до нього, поки панують такі дипломатичні методи, які унеможливлюють послам довірочно провадити переговори з міністрами держав, без того, щоб потім, без порозуміння з ними, передчасно проголошували це на всі сторони.

НАДІЇ З КЛОПОТАМИ

Як не як, але той факт, що дві потуги, які останнім часом щораз небезпечніше побрязкували зброєю, дали тепер свою згоду провадити переговори на тему головних питань миру, викликали в цілому світі деяке почуття полегкости, навіть надії. Але не бракує і тверезих голосів, що здають собі ясно справу з усіх перешкод, які стоять на дорозі миру. Вони вважають, що совєтська політика в східній і центральній Европі, прогнання румунського короля Михайла, захоплення Чехословаччини, випадки в Австрії і Німеччині, а далі загалом розв'язка питання Німеччини, статут для Берліну, Трієст, мир з Австрією, італійські колонії, Корея, Японія, Палестина, Індія, Манджурія, Іран, Греція і. т. ін. — все це навіває чорні думки, що справа не така легка і що нитка не в однім місці ще буде рватися.

ПРОГОЛОШЕННЯ НОВОЇ ДЕРЖАВИ «ІЗРАЕЛЬ»

У п'ятницю, в першій хвилині по 12 годині ночі виїхав на військовім кораблі з пристані Гаїфа Сір Аллян Каннінґем високий комісар Великобританії для Палестини. Таким чином, рівно о 12 годині дня 15 травня скінчився мандат Англії в Палестині, що вона його виконувала від 1 липня 1920 року. Зараз же зібралася Жидівська Національна Рада, яка прийняла закон про надання новій державі назви «Ізраель». Прем'єр-міністром іменовано Давіда Бен Ґуріона, який узяв на себе також обов'язки військового міністра, міністром закордонних справ — Моше Шертока, що був керівником політичного відділу Жидівської Пресової Агенції.

Першою державою, що визнала жидівську державу, є Сполучені Штати Америки, за нею визнали «Ізраель» Ґватемала, потім Швеція, Нова Зеляндія, Франція, Совєти, Польща, Чехія, Канада та інші. Великобританія стрималася з визнанням. В політичних колах США вважають, що негайне визнання Ізраелю спричиниться до скорішого полагодження арабсько-жидівського спору. Між іншим, висловлюють думку, що король Абдуллаг не зможе виправдати свого наступу на Палестину. Араби пояснюють потребу свого вмаршу в Палестину конечністю охорони життя своїх однопленінців і одновірців. Єгипетська армія також вступила в бій з жидівськими військами.

СТАН ПЕРЕСЕЛЕНЧОЇ АКЦІЇ У БРИТІЙСЬКІЙ ЗОНІ

(Короткий зміст реферату д-ра Степана Біляка з 25 березня ц. р. на з'їзді комендантів у Нойштадті)

Дійсність перекреслила плянування українських громадських чинників на скитальщині щодо масового переселення скитальців організованими групами у заморські країни в той спосіб, щоб використати всі фахові кваліфікації переселенців і зберегти ті культурні цінности, що їх винесено з краю. Скитальська маса ДП стала предметом договорів між двома іншими контрагентами: ІРО, з одного боку, та державами, що шукають здорової робочої сили, з другого.

Ситуацію українських ДП ускладнює те їхне невиявнене правне положення. «Польські громадяни», «польські українці», «совєтські українці», «андетермінед», «бездержавні» — ці означення державної чи національної приналежности ще й досі не впорядковані і не обґрунтовані.

У цій сірій дійсності, в якій розрахунок на ідейний гуманітаризм чи на політичний підхід до переселенчої проблеми завів по всій лінії, треба все ж таки шукати виходу і пристосуватись до її теперішньої спроби розв'язки. Практично треба:

а) Якнайскоріше ліквідувати наш побут у Німеччині (причини: господарська криза Німеччини, вороже наставлення німців до чужинців, а поза тим внутрішній стан у таборах стає щораз прикрішим і треба мерщій ліквідувати таборові форми життя).

б) Виробити на міжнародньому терені генеральний плян переселення, бо дотеперішня акція переселення має характер реалізації поодиноких, відірваних одне від одного запотребувань робочої сили.

Як наслідок цього положення, виявляється конечність використовувати кожну нагоду переселення, якщо вона прийнятна під оглядом а) політично-національним, б) кліматичним, в) заробітковим. Щодо політично-національного моменту, то основною умовою є міжнародня правно-політична опіка з гарантією невидавання скитальців до держав їхнього походження, коли вони собі цього не бажають, — а далі наявність в даному краю переселення передвоєнної української еміґрації, в якій новоприбулі знайшли б. опертя і опіку.

Дотеперішній переселенчий плян ІРО, що йде по лінії укладання договорів з державами, які забирають лише фізично найздоровіших, суперечить інтересам скитальської маси, бо залишає без виглядів старших осіб, хворих, калік, жінок (без чоловіків) з малими дітьми.

Засобом, що повинен принести нам полегкість, є укладення договору між ІРО та ЗУДАК і Канадійським Фондом Допомоги. Договір запевняє вплив цих українських заморських організацій на переселенчу політику ІРО.

РОЛЯ І ПЛЯНИ ЦЕНТРАЛЬНОГО УКРАЇНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО БЮРА (ЦУДБЮРО) В ЛОНДОНІ В ПЕРЕСЕЛЕНЧИХ СПРАВАХ

ЦУДБЮРО — це екснозитура Українського Канадійського Фонду Допомоги на терені Европи. Найголовнішим завданням ЦУДБЮРА є розшуки можливостей поселення для нової еміґрації в Німеччині до країв поза Европою, в першу чергу до Канади. Лондон є осідком відповідальних канадійських чинників, яким підпорядковуються всі канадійські місії в Німеччині і Австрії. Шефом ЦУДБЮРА є п. дир. Антін Яремович, а відпоручницею Фонду Допомоги Українців Канади на британську зону є п. Анна Храплива. В найближчому часі ЦУДБЮРО приступить до підсилення еміґрації українських інтелектуалістів до країв поза Европою.

(Цифрові інформації в переселенчих справах з реферату д-ра С. Біляка подано в ч. 2. «Українського Слова»).

В продовженні свого реферату подає д-р. С. Біляк далі такі інформації:

За офіційною статистикою ІРО було в британській зоні Німеччини на день 15. І. 1947 р. 31. 442 українців ДП. Ми нараховуємо на той день з українцями, не зареєстрованими як ДП, і з українцями, що зареєструвалися як поляки, всіх українців разом коло 40 000. Коли ж на підставі звітів з таборів у міжчасі виїхало 8 180 українців, то залишилося на початку лютого 1948 р. 32 000 осіб.

Офіційна статистика ІРО виказує, що українців виїхало 6%, в той час, коли по національному розподілу всіх ДП вони становлять 14%.

РОЗПОДІЛ УКРАЇНЦІВ БРИТІЙСЬКОЇ ЗОНИ ЗА ЗВАННЯМ

(Приблизні числа на 31 січня 1948 р.)

Науковців і професорів високих шкіл 27, учителів середніх шкіл 125, народніх шкіл 150, дитячих садків 44, фахових шкіл 36, письменників 11, мистців 44, журналістів 10, правників 40, інженерів 134, лікарів 38, медсестер 87, урядовців 216, купців 98, кооператорів 52, ремісників 895, шоферів 1 109, некваліфікованих робітників 878, селян 6 524, різних 868.

РЕЗОЛЮЦІЇ:

Зїзд комендантів українських таборів під керівництвом УЦДК в днях 25 і 26 березня 1948 р. схвалив однодушно такі резолюції в справі переселення:

а) З'їзд просить британську владу і Головну Кватиру ІРО в Женеві при складанні пляну переселення ДП і при заключенні договорів з різними державами в переселенчих справах подбати, щоб рекрутуючі держави приймали до себе також відповідний відсоток осіб, придатних до легшої праці, непрацездатних старців, хворих, калік та незаміжніх жінок з дітьми.

б) При рекрутації робочої сили пересунути вік набираних робітників до 60 року життя та злагіднити надто суворі вимоги медичного огляду.

в) Приспішити темпи переселення з Німеччини, в якій господарські і психічні умовини життя стають з кожним днем тяжчі.

г) Приспішити виїзд членів родин, залишених на терені Німеччини особами, що виїхали на працю до Англії, Белґії та Канади.

ґ) При розподілі контингентів набору узгляднити українців в відсоткові, відповідному до загального числа набору 14%, беручи до уваги, що дотеперішній відсоток українців серед ДП, які виїхали на працю поза Німеччину, є найнижчий (6%).

д) У переходових таборах британської зони встановити відпоручників УЦДК для підтримування зв'язку між ІРО та українцями, що перебувають в переходових таборах.

е) При Головній Кватирі ІРО в Женеві та Зональних Дирекціях ІРО створити інституцію заступників національних груп — як дорадчий і інформаційний орган у переселенчих справах.

КОРОТКО

— «Кор'єре деля Сера» повідомляє, що, в наслідок виборчої поразки італійських комуністів, провідник цієї партії Пальміро Толліяті мусів уступити з проводу, а його місце зайняв інший ставленець Комінформу, Руджіеро Ґреко.

— У Чеській Празі поліція розпочала слідство проти 52 діячів чеської народньої партії (партія Бенеша і Масарика). Два арештовані покінчили самогубством. Усім закидають протиурядову змову, шпигунство на користь «західніх імперіялістів» і державну зраду. (Ю. П.)

— Чеська соціял-демократична партія перестала існувати. Вона злилася з комуністичною партією. (Ю. П.)

— В одному тільки австрійському місті Лінц нараховують від лютого ц. р., тобто від комуністичного перевороту в Чехії, 8.000 чеських політичних утікачів. (Ю. П.)

— По смерти президента Філіппін новим президентом став його заступник Ельпідіо Квіріно. (Ю. П.)

— Зник польський посол в Австрії Фелікс Мантель. Він опинився в Швайцарії, протестуючи тим способом проти злиття польської соціял-демократичної партії з комуністичною.

— Кардинал Фрінґс з Кельну по своїм повороті з Риму заявив, що папа римський надзвичайно сердечно ставиться до німецького народу, цікавиться умовинами життя в Німеччині і намагається у межах можливого завжди прийти з допомогою там, де вона потрібна. Особливу увагу присвятив папа римський кельнському соборові, що збудований 700 років тому.

— Кримінальна поліція в Гамбурґу сконфіскувала 1.350 000 російських папірос у двох вантажних поїздах, що їхали з російської зони до Берґен-Бельзену. Слідство виявило, що таким способом один мільйон російських папірос уже перепачковано з російської зони в англійську. (Г. Н. Н.)

— Громико, советський делеґат у Раді Безпеки Об'єднаних Народів уступає зі свого становища, а на його місце прийде Малік, заступник Молотова в комісаріяті закордонних справ. Американські політичні кола здогадуються, що Кремль таким рішенням бажає відзначити відпруження у загострених взаєминах між совєтами і США. (Ройтер).

— Королева Голляндії Вільгельміна заявила, що, з огляду на свій похилий вік, вона мусить передати правління в руки своєї доньки принцеси Юліяни. Принцеса Юліяна склала присягу на спільному засіданні обох парляментарних палат Голляндії.

— Призначений головним адміністратором американської допомогової акції (в тому числі й пляну Маршала) Гофман заявив, що стримає допомогу кожній державі, яка постачатиме зброю совєтам.

— «Ді Вельтвохе» ч. 754 подає, що колишній югославський король Петро мав з початку на вигнанні багато фінансових клопотів, бо не забрав з собою нілких документів, які були йому потрібні для того, щоб вибрати з банків гроші і цінности покладені на різні прізвища. Тепер він уже забезпечений. Король румунський Михайло опинився закордоном зовсім без засобів, бо всі коштовності і мистецької вартости образи відібрала в нього румунська поліція на кордоні. Але він має зате багатого батька, колишнього короля Румунії Карла, який зобов'язався допомагати синові.

— Представник австрійського уряду заявив, що Австрія зі зброєю в руках буде боронити Каринтію і Стирію, коли б Югославія захотіла загарбати ці краї.

— Царгородський патріярх Максімос V. уступив, а на його місце покликано архиепископа Атінаґораса з Ню-Йорку. З огляду на те, що новий царгородський патріярх не буде залежний від православних церков на Сході в такій мірі, як попередній, бо матиме підтримку багатих американських греків, думають, що становище цього патріярха не обійдеться без політичних непорозумінь.

— Летунська пошта з Німеччини до США вимагає від фірм окремих поштових значків, а від приватних людей — міжнародніх купонів, що їх можуть своїм родичам чи знайомим послати ті з Америки, щоб мати скору відповідь летунською поштою.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

Професор І. Борщак викладачем у Сорбонні

Відомий український історик проф. Ілько Борщак, автор історичних праць про Григора Орлика та Мазепу, запрошений в Сорбонну, найстаріший французький університет, для читання курсу лекцій з української історії. Він прочитає лекції на такі теми: «Українське питання в Росії 1858—1876 р. р.», «Русифікаційна політика в Україні у роках 1876—1912», «Українська проблема в Галичині у 19 і 20 століттях». (За «Ім Анслянд».)

Постійне українське бюро

Секретаріят Панамериканської Української Конференції повідомляє, що з 1-го квітня він відкрив постійне канцелярійне бюро, адреса якого така: Pan-American Ukrainian Conference, 50 church STREET, Room 252, New York City 7, N. Y. USA.

Український архів у Лондоні

Центральне Допомогове Бюро в Лондоні зорганізувало архівну бібліотеку з найцінніших українських книжок. Цей архів створений для збереження цих книжок і для науково-дослідних потреб української еміґрації в Англії. До цього архіву мають бути долучені також книжки в різних европейських мовах з історії українського народу.

Концерт на честь Б. Хмельницького в Парижі

У філії Товариства Вояків Армії УНР в Парижі, відбувся з нагоди 300-літньої річниці повстання гетьмана Богдана Хмельницького великий концерт на його честь. В концерті взяли участь хор та мистецькі артистичні сили з-поміж української еміґрації в Парижі.

З місць нового поселення

Людина перекваліфікована пише: (Павндон Гол, коло Бічестеру. Лист з 5 травня 1948.)

Високоповажані і Дорогі Панство!

Вже від кількох місяців живу в Англії, потрохи став привикати до природи, людей, звичаїв. Тут усе своєрідне. Приходиться мені побороювати значні труднощі з мовою, але в основному, маючи підстави з інших мов, можна собі дати раду.

Живу в затишному замку. Таких, як я, нас тут 130 чоловіка. Харчі добрі, організуються розривкові виїзди після занять у кожну суботу: то до Оксфорду, то до Лондону чи до інших місцевин. До Оксфорду півгодини поїздом.

Англійці ставляться до нас добре. Управителем табору майор в запасі, що живе тут разом з дружиною, а їх син студіює в Оксфорді. Люди працюють 8 годин на різних сільськогосподарських роботах. Зорганізували собі освітній гурток, вчаться англійської мови, географії, грають у шахи, в пінг-понг, футбол та ведуть змагання з англійськими футбольними дружинами. Зорганізували також крамницю, в якій можна все, що потрібне, купити.

Удалося нам влаштувати свято на честь Т. Шевченка, на яке прибуло до 70 англійців. Після концерту була виставка вишивок і інших експонатів нашого народнього мистецтва. Згадка про наше свято була в англійській і в нашій лондонській газеті. У день виставки прибули до нас п. сотник Панчук, о. Жан і о. Губаржевський. Зустріч з о. Губаржевським була сердечна. Він стало живе в Лондоні і роз'їжджає по тоборах. Перед Великоднем був у нас о. др. Дячишин, який вислухав великодню сповідь. Ну, треба ж згадати і про Вашу улюблену організацію. Так, є, Леоніде Васильовичу, в нас гурток пластунів, вже закупили одяг у Лондоні, прибрали свою домівку і пильно прочитують англійський журнал «Тдзі Скавт». Новаки вивчають історію і географію України та ін. Тут зійшлися мешканці з різних таборів Німеччини: з Мюнстеру, з Стирії, з Австрії. Англійцям подобаються наші пластуни: допомагають їм, радять, відвідують їх. Щодо мене персонально, то я допомагаю в завідуванні кухнею. Шефом є англієць. **Не можу нарікати** на якусь недостачу. Тужу лишень за школою, бо до цього навик. Але це справа майбутнього. Ваш В.

На сільськогосподарській праці

Добридень Вп. ОПБ!

Перш за все посилаю Вам щирий привіт і бажаю Вам усього найкращого в житті. За Вашого листа дуже Вам дякую. Як Вам відомо, ми покинули докучливе життя в таборі, записались на працю в Англії, переїхали до перехідного табору Потгенгагені, а потім у Мюнстер. У військових кошарах у Мюнстері було зимою дуже холодно, але нас, бурлак, зогрівала надія на вільне життя на нових місцях. А все ж таки думка не спочивала і допитувалась: що буде далі?

За тиждень ми перейшли всі комісії, після чого залізничним транспортом нас відвезли до голляндської пристані. Там нам дали вечерю, заладували наші валізки і пароплав рушив уночі, о другій годині. Море було спокійне. Деякі наші хлопці і дівчата почали хворіти морською недугою. Але ця слабість довго не тривала. Коли настав день, усі ми вийшли на поклад. На пароплаві дістали ми по одному фунту стерлінгів і харчі. На обід прибули до англійської пристані Гарвіч. З Гарвічу поїхали до Лондону, де нас автобусами повезли до готелю. На другий день повезли нас до табору в Бедгамптон. У таборі мешкають люди різних націй: лотиші, естонці, литовці, югослави, українці і т. зв. «неокресленці», що ніколи напевно не скажуть, якої вони нації, а завжди додають собі прислівник «тоже». По бюрах усюди лотиші, естонці, українців немає, бо не знають мови. Умовини життя були в тім таборі добрі. Ми жили в однім бараку по 13 душ. За тиждень нас зареєстрували на працю. Українців брали переважно до сільськогосподарських робіт по 12 — 18 осіб. Тепер ми живемо в одному поверховому домі на фармі. Дім цей далеко від міста. Двоє наших хлопців працює на кухні. На працю виїжджаємо автами. Щоденно працюємо по вісім годин, в суботу тільки до полудня, а пополудні везуть нас автом до міста. Часто буваємо в кіні, бо англійські і американські фільми нам дуже подобаються. Хлопці задоволені. За працю в першому тижні заплатили нам по чотири фунти і одному шілінгу. Тепер платять на тиждень по два фунти, 17 шілінгів. Решту відтягають на харчі і т. п.

Вже шість місяців, як працюємо гуртом. До себе через комітет праці стягнули ще двох наших хлопців. Вечори і неділі присвячуємо культурно-освітній праці. Вивчаємо англійську мову, вчимось рідної історії, географії, читаємо дещо з літератури, і прочитуємо часописи, які до нас приходять з американської зони Німеччини. Приходить до нас також «Українська Думка» і «Український Клич», що виходять у Лондоні. **Ст. К... ль.**

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

Богданове свято на чужині

Відзначення 300-ліття Української Держави Гетьмана Богдана Хмельницького в таборі Гайденав. Гайденав — табір імени Гетьмана Богдана Хмельницького.

300-ліття великого всенароднього здвигу, Хмельниччини, українська громадськість на чужині відзначає в багатьох місцях свого тимчасового оселення велично і достойно, як найважливішу дату в нашій історії.

Воно й зрозуміло: нема в нашому минулому світлішої сторінки, тривалішого періоду тріюмфу української державности, як майже десятилітнє існування Української Держави Гетьмана Богдана Хмельницького.

Україна Гетьмана Богдана Хмельницького була фактом. Україна тоді була державою. З цією державою рахувалися передові мужі тогочасної Европи — королі, дипломати, політики. За життя Гетьмана Богдана українці самі були господарями своєї долі. За життя Гетьмана Богдана нога жадного чужинця не ступила на українську землю без відома і згоди на те її Правителя — Гетьмана України. В Україні існував твердий закон державности і ніхто не смів його порушити. Закон, за яким мали жити українські люди, Гетьман дав, але закріпити його не встиг...

І вже на другий день після його смерти зовнішні вороги мали право і порядок на Українській Землі, а ті, що Україною лишилися правити після його смерти, не зуміли не лише ворогів відігнати, а й в своїй громаді дати собі раду, від чого постала всередині сварка і колотнеча, яка й поховала Богданове Діло на... 300 літ!

Сьогодні, по етількох роках неволі і бездержавности, наші люди починають усвідомлювати вагу і значення величного Чину Гетьмана Богдана. З небувалою енергією і піднесенням відзначається ця дата, бо в ній — приклад і наука, як жити, яким шляхом іти, щоб ДЕРЖАВНО відродитися, щоб стати народом, як усі народи, господарями своєї долі, а не наймитами у своїй же власній хаті...

Глибоке і правильне розуміння Богданового Чину було стимулом в готуванні і відзначенні цього величного свята в одному з найбільших таборів британської зони Німеччини — в таборі Гайденав.

Ще за два місяці до дати святкування — 9 травня — провід табору подбав про те, щоб обрати спеціяльну комісію, яка б гідно підготувалася і провела в таборі це свято.

Комісія на чолі з проф. Ів. Марченком справді активно і завзято готувалася до цього дня. Добирався репертуар і програма для спеціяльної академії, прикрашався таборовий театр, виготовлявся мистецький портрет Гетьмана Богдана Хмельницького, розсилалися повідомлення сусіднім таборам, щоб надіслали своїх представників на це свято.

І ось день 9 травня настав.

Вранці, о 8-ій годині, представники громадських організацій табору урочисто піднесли український прапор на площі табору. По тому в церкві було Богослуження, яке провадив Владика Полікарп в сослуженні місцевих і прибулих священиків.

О 1-ій годині дня церковна процесія на чолі з Митрополитом і весь народ рушили на площу.

Випав гарний сонячний день. Табір Гайденав по-святковому потопає в розкішній зелені ялинок, смерек і берестів. Шумить листя...

А на площі правильним каре — учні, пластуни, СУМ, СХС ОУЖ, СУВ, СГД і інші таборові організації. Тут же й представники сусідніх таборів, що спеціяльно прибули вшанувати це свято — з Ганноверу, Галлендорфу, Дельменгорсту, Кілю...

Лагідний церковний спів... Слова евангелії... І думка про рідні землі: чи ж там хтось словом згадає цей день? А як згадає, то який зміст в нього вкладе? Чи скаже заприсяжений промовець, що Гетьман Богдан в першу чергу був поборник Віри, Правди і Добра для України?

Після слова Митрополита, в якому Преосвященніший Владика закликав народ до єдности, промовляв комендант табору п. Гусар. Він прочитав постанову громадських організацій про надання таборові Гайденав імени Гетьмана Богдана Хмельницького і закінчив Шевченковим — «Встануть гетьмани!»

Молебень скінчився.

Увечері Академія. Заля театру переповнена вщерть. Реферат про «Великий Чин Гетьмана Богдана» — прочитав ред. С. К.

Після реферату хор учнів гімназії і квартет імени Лисенка проспівали ряд українських пісень.

Пізно ввечері Академія скінчилась. Люди розходились, несучи в серцях пам'ять про величний Чин Гетьмана Богдана.

Табір достойно відзначив 300-ліття Української Державности під проводом Гетьмана Богдана Хмельницького, що, як написано на його надгробку, — «з сина своєї Вітчизни став її найдостойнішим Батьком». —

С. Л.

ЩО ПИШУТЬ і ГОВОРЯТЬ

ЧОМУ СТІЛЬКИ ВОЄННОГО ГАЛАСУ?

На це питання пробує дати відповідь британський журналіст Слокомб у «Нью-Йорк Геральд Трібюн»:

«Кремль не потребує війни, щоб зацевнити Росії безпеку. Не потребує ні нових обширів, ні сирівців, бо має незмірні засоби й ринки збуту. Війна для нього була б завеликим ризиком. З якої ж тоді речі Кремль провадить воєнну політику, політику провокацій?

Тому, що він опанований страхом нападу ззовні і невдоволенням мас у себе. Сьогоднішні можновладці Росії зовсім не певні того, що втримаються при владі, коли помре Сталін. Вони не довіряють один одному і не довіряють червоній армії, що на власні очі бачила високий життєвий стандарт робітника поза границями советів. Крім цього, советська політика пересвідчена в тому, що всі капіталістичні держави світу об'єднаються проти советів. Страх цей збільшується ще й тому, що Росія ще й досі не наладнала ті технічні недоліки, що в рр. 1941 і 1942 мало не допровадили її до поразки. Теперішня ж технічна перевага Америки далеко більша, ніж була німецької армії, яка в наслідок цього дійшла аж до Чорного моря і до Кавказу.

Можливо, що Сталін має надію здобути Европу без війни. Його таємна розвідка в році 1948 так само обманюватиме себе, як обманювала в 1941 році. Комуністи замало безпартійні, щоб могли бути добрими таємними розвідувачами. Коли б Сталін сьогодні знав, що напевне викличе війну з Америкою, якщо спробує здобути Европу, він змінив би свою тактику — постарався б порозумітися з США або з Західньою Европою, щоб цим способом позбутися одного з ворогів.»

НЕ ВІРЯТЬ У МОЖЛИВІСТЬ ВІЙНИ

Недавній французький прем'єр-міністер і довголітній провідник французької соціялістичної партії Леон Блюм пише в справі можливости вибуху третьої світової війни ось що:

«Я не вірю у війну... Поділяю думку свого приятеля, провідника бельгійських соціялістів, Макса Бюсетта і заперечую з таких же причин, як і він, загрозливу небезпеку і невідхильність війни. Думаю, що Америка в першу чергу дбає про те, щоб у власному інтересі відбудувати господарське життя Европи і Далекого Сходу. Росія потребує кількох десятків років, щоб залікувати свої страшні воєнні рани і поставити господарство на належній висоті. Америка не хоче війни. Росія також її не бажає і не могла б її провадити. А вже про інші народи й не згадувати — для них війна це катастрофа, хоч вони її не викликали б, але у власній обороні були б до неї примушені.

Та хоч немає безпосередньої небезпеки війни, все ж таки існує страх перед нею. Кілька місяців, на думку щораз більшої кількости людей, росте можливість воєнної загрози. Не досліджуймо, з чиєї вини. Це є факт. А коли існує загальне побоювання війни, то існує й небезпека війни, яка легко може стати дійсністю. Тому думка европейського союзу держав має свою історичну вагу і діє як ліки проти воєнної отрути. Бо думка европейського федералізму — це справжня зброя і надія в обороні миру, і вона притягає народи і стає щораз сильніша.»

Далі підкреслив Блюм великі заслуги Черчіля в промощуванні та реалізації ідеї европейського федералізму. З другого ж боку, сама особа Черчіля — людини з великим впливом і активного політика Великобританії консервативного напрямку, до деякої міри родить застереження і побоювання в англійській партії праці. Другий чинник, що сприяє европейському федералізмові — це американська допомога Маршаловим пляном відбудови знищеного війною европейського господарства. Америка звернулася до всіх держав без різниці, щоб створити підстави тривалого миру і добробуту. Але натрапила на перешкоду, якої не прочувала. Совети, не розглядаючи справи, просто сказали «ні!» — і примусили сказати це саме всі ті держави, які попали під їх панування. Вони не просто відмовились, але протиставились.

Далі зазначає Леон Блюм ось таке:

«Совети повторили — заявляю це одверто — ту саму незрозумілу помилку, яку зробили три роки тому в Сан-Франціско, а саме: вони загатили всією своєю силою і всім своїм авторитетом дорогу задумові, метою якого була міжнародня відбудова і міжнародне замирення. Таке положення існує по сьогодні. Плян Маршала створив — незвичайний і дивний парадокс! — Европу через розколення Европи... Ми можемо жаліти, що так стоять справи, але нас, соціялістів, цей факт не заскакує, бо і в европейському соціялізмі з таких самих причин і з тієї самої спонуки настав такий самий розлам.

З НАУКИ І ТЕХНІКИ

ЛЮДИ ЖИТИМУТЬ ДОВШЕ

Порівнявши віковий склад людности Сполучених Штатів Америки за останні 10—15 років, помічаємо в ньому великі зміни. Останніми роками серед людности США переважають люди старшого віку. Число осіб, яким перевалило вже за 65 років, збільшилось на 35%. 1940 року кількість людей, яким було 45 років, становила вже 26% усієї людности країни, 1980 року ця категорія становитиме половину людности. Народилась нова наука — геріятрія, яка вивчає недуги літнього віку. Вчені великого значення надають режимові, що його додержує людина у 40—60-літньому віці.

Завдяки поширенню знань у царині гігієни, така хвороба, як туберкульоза, що кількістю жертв стояла раніше на першому місці, тепер посідає сьоме місце; зате поширилась недуга літнього віку — артеріосклероз. Маємо таку картину:

	1900 р.	1944 р.
Туберкульоза	1 місце	7 місце
Діябет	27 „	8 „
Артеріосклероз	34 „	10 „
Апоплексичний удар	7 „	3 „
Рак	8 „	2 „
Серцеві хвороби	4 „	1 „

Так виглядає зміна у складі людности найбагатшої в світі держави, яка, відігравши дуже велику роль в перебігові останньої війни, мала незначні втрати людьми. Склад людности Евразії теж змінився, і то в тому ж напрямі, що і в США. На жаль, причини цих змін є іншого роду: процент жінок і старих збільшився, але в наслідок збільшення втрат серед людей «призовного» віку.

НАЙВИЗНАЧНІШІ ВИНАХОДИ І ВІДКРИТТЯ

Авто перше дерев'яне зробив Маркус у Відні 1860 р.

Аеростат сконструювали французи брати Монгольф'є 1873 р.

Банк перший закладено в Венеції 1171 р.

Бомби з літаків почали кидати італійці 1911 р.

Броварню першу збудовано в Бельгії 1200 р.

Вугілля кам'яне почали вживати англійці 1246 р.

Годинник пружиновий, що важив 250 кілограмів, зробив араб 1374 р. Кімнатні й кишенькові годинники відомі лише з XVI ст.

Голку до шиття винайдено 1560 р.

Громозвід (блискавичник) винайшов американець Беньямін Франклін 1752 р.

Дзеркало перше виготовив Раймонд Люллюс 1300 р.

Друкування книжок винайшов Гутенберґ 1436 р.

Електромотор винайшов англієць Фарадей 1832 р.

Житній хліб в Европі появився в 475 р. Жиди не знали хліба на розчині, але перед виходом з Єгипту Мойсей звелів випікати кислий хліб. Римляни знали хліб пшеничний і ячмінний. Найстарше із збіжжя — ячмінь, зерно якого знайшли в єгипетських пірамідах, збудованих коло 3500 р. до нашої ери. Пшеницю розводили китайці за 3000 років перед Христом. Значно пізніше почали люди вирощувати овес, а ще пізніше жито.

Картоплю привезли в Европу з Америки 1565 р.

Компас винайдено 1200 р.

Кулемет вперше застосовано у російсько-японській війні 1904 р.

Льотерія появилася вперше в Парижі 1657 р.

Лямпочку електричну винайшов американець Едісон 1879 р. і незалежно від нього український фізик Іван Пулюй.

Машину до писання зробив американський друкар Шолс 1867 р.

Машину до шиття винайшов кравець Томоньє 1829 р.

Мило почали вживати римляни за 80 років перед Христом.

Міст кам'яний перший в Европі збудовано в Парижі 1412 р.

Млин водяний збудували римляни в 1 ст. по Христі.

Нотні знаки придумав італієць Гвідо з Ареццо 1022 р.

Окуляри винайшли в Венеції 1300 р.

Папір винайшли китайці за 100 років до нашої ери.

Парасоль зробив англієць Джемс Ервей 1731 р.

Парову машину першу зробив англієць Джемс Ватт 1764 р.

Паротяг сконструював англієць Джордж Стефенсон 1829 р.

Пароплав перший збудував американець Роберт Фултон 1808 р.

Пер гусячих почали вживати до писання 450 р., а перше сталеве перо зробив німець Візе 1804 р.

Помпу винайшов німець Отто Гаріке 1650 р.

Порох стрільний винайшов монах Бертольд Шварц 1313 р. Знали, одначе, порох у Китаї за 1200 років до нашої ери.

Порцеляну винайшов італієць Люкка Робія 1400 р.

Радіо винайшов італієць Марконі 1907 р.

Револьвер перший зробив американець Кольт 1851 р.

Рентґенівське проміння відоме від 1895 р.

Свічки воскові появилися вперше в III ст., а стеаринові — 1819 р.

Сірники вигадав француз Шансель 1805 р.

Скло виготовили єгиптяни за 2400 років до нашої ери.

Телеграф винайшов американець Морзе 1837 р., а поліпшив Юз, замість крапок-рисок давши літери, 1855 р.

Телефон винайшов Йоганн Райс 1834 р.

Термометр винайшов Корнель Дреббель 1638 р.

Трамвай появився вперше в Берліні 1879 р.

Тютюн привезено в Европу з Америки в XV ст.

Фільм звуковий винайшли американці, брати Вернер 1926 р.

Фортепіяно відоме з 1711 р.

Фонограф винайшов Едісон 1878 р.

Зміна на царгородському патріяршому престолі

Німецька газета «Тагесшпігель», що виходить в американській зоні Берліну, подаючи вістку про зміну, яка зайшла на царгородському патріяршому престолі, висловила думку, чи не означає ця зміна якогось нового розколу в екуменічній православній церкві.

У цій справі забрав на сторінках цієї ж газети голос якийсь росіянин, мешканець Берліну, що скрився під псевдонімом Іван Андрієвич. Він пише: «Новий патріярх в Царгороді не може бути ознакою ніякого розколу, бо він не має ніякого впливу на поставу всієї православної церкви. Православна церква має тім патріярхів, які не лише теоретично, але й в дійсності є цілком незалежні. Практика чотирьох останніх століть, в яких ні разу не був скликаний екуменічний собор, найкраще це доводить. Патріярхи з адміністративного погляду є цілковито незалежні. Пригадати хоча б відділення Москви від Візантії в 17 столітті, коли там православне християнство підпало під сильні ісламістичні впливи. Тоді власне виникла легенда про білий монаший ковпак, який був відібраний від нібито відпавших від правдивої віри пап і переданий архиєпископові в Візантії, а цей передав його московському митрополитові. Там (у Москві) на основі одного пророцтва мав постати другий (мабуть, третій — Ред.) величний Рим. Незабаром після цього утворено самостійні патріярхати в Румунії і Сербії. Коли ж московський патріярх Алексей, обіймаючи свій уряд в 1946 р., просив про благословенство інших патріярхів, то це був лише гарний, спертий на традиції, жест, але ніякий церковний акт. Православні священики різних країн не зобов'язані визнавати царгородського архиєпископа за голову своєї церкви. Патріярхи між собою рівні. І тому не міг в минулому році відбутися екуменічний собор, бо деякі патріярхи не схотіли в ньому взяти участь. Кожний патріярх може по своїй волі зробити почин до скликання такого собору, або не з'явитися на цього.»

Машину до шиття винайшов кравець Томоньє 1829 р.

Мило почали вживати римляни за 80 років перед Христом.

Міст кам'яний перший в Европі збудовано в Парижі 1412 р.

Млин водяний збудували римляни в 1 ст. по Христі.

Нотні знаки придумав італієць Гвідо з Ареццо 1022 р.

Окуляри винайшли в Венеції 1300 р.

Папір винайшли китайці за 100 років до нашої ери.

Парасоль зробив англієць Джемс Ервей 1731 р.

Парову машину першу зробив англієць Джемс Ватт 1764 р.

Паротяг сконструював англієць Джордж Стефенсон 1829 р.

Пароплав перший збудував американець Роберт Фултон 1808 р.

Пер гусячих почали вживати до писання 450 р., а перше сталеве перо зробив німець Візе 1804 р.

Помпу винайшов німець Отто Гаріке 1650 р.

Порох стрільний винайшов монах Бертольд Шварц 1313 р. Знали, одначе, порох у Китаї за 1200 років до нашої ери.

Порцеляну винайшов італієць Люкка Робія 1400 р.

Радіо винайшов італієць Марконі 1907 р.

Револьвер перший зробив американець Кольт 1851 р.

Рентґенівське проміння відоме від 1895 р.

Свічки воскові появилися вперше в III ст., а стеаринові — 1819 р.

Сірники вигадав француз Шансель 1805 р.

Скло виготовили єгиптяни за 2400 років до нашої ери.

Телеграф винайшов американець Морзе 1837 р., а поліпшив Юз, замість крапок-рисок давши літери, 1855 р.

Телефон винайшов Йоганн Райс 1834 р.

Термометр винайшов Корнель Дреббель 1638 р.

Трамвай появився вперше в Берліні 1879 р.

Тютюн привезено в Европу з Америки в XV ст.

Фільм звуковий винайшли американці, брати Вернер 1926 р.

Фортепіяно відоме з 1711 р.

Фонограф винайшов Едісон 1878 р.

До Керівників культурно-освітніх відділів українських таборів та українських осередків у мішаних таборах.

Відділ Культури й Освіти УЦДК просить Вас якнайскоріше надіслати до Бльомбергу:

1) Ваші відповіді на анкету УЦДК про працю відділу. Анкету Вам мав надіслати Ваш УОДК ще в квітні.
2) Ваш реєстраційний листок.

Відділ Культури й Освіти УЦДК

ПРО ВИЇЗД ДО КАНАДИ

(ЗА БЮЛЕТЕНЕМ ЦП УПРАВИ)

Покищо є дві можливості виїзду до Канади, а саме: **індивідуальний виїзд** в порядку одержання від родини або приятелів т. зв. екзит-перміту та **групова еміґрація** в порядку вербування на працю.

І. Індивідуальний виїзд людей різного віку і професії можливий на підставі окремих прохань-заяв їх рідні або приятелів — канадійських громадян, що, згідно з існуючими в Канаді законами, одержать для них від урядових установ спеціяльний дозвіл, т. зв. екзит-перміт. Ці дозволи видають такі установи: 1) Департмент Майнс енд Рісаурс в Оттаві, 2) Дістрикт Суперінтендент оф імігрейшен Атлянтік Дівіжен в Оттаві, для штатів Нова Шкотія, Р.Є., Нью Брансвік і Квебеку, 3) Дістрикт Суперінтендент оф імігрейшен Істер Дівіжен в Онтеріо, 4) Дістрикт Суперінтендент оф імігрейшен у Вінніпеґу, для штатів Манітоба, Сескетчеван, Альберта, Піс Рівер, В. С., 5) Дістрикт Суперінтендент оф іміґрейшен у Венкувер для Брітіш Колюмбія, за вийнятком Піс Рівер і дистрикту Юкон.

Один афідавіт, тобто нотаріяльно завірена заява тієї чи іншої особи в Канаді, що хоче спровадити свою рідню чи знайомого з Німеччини, недостатній, і на підставі цього виїхати до Канади не можна.

Право на виїзд до Канади постає лише тоді, коли Департмент оф Майнс енд Рісаурс вмістить прізвище пропонованого кандидата на еміґранта у списку осіб, що мають дозвіл на одержання екзит-перміту, і вишле цей список до генерального Канадійського Консула і до Головної Кватири ІРО в Гайдельберґу, а рівночасно повідомить про це безпосередньо кандидата на адресу, подану йому ріднею в Канаді. Лише тоді починається процедура для одержання візи на в'їзд до Канади.

Головна Кватира ІРО, одержавши такий список, висилає його до відповідних окружних кватир (Ареа) ІРО, в районі яких живе даний еміґрант, а ці повідомляють про це переселенчі управи окремих таборів. Якщо дана особа живе приватно, Ареа повідомляє її безпосередньо і викликає до реєстрації в найближчому повітовому ІРО.

Таким способом викликаний кандидат на еміґранта виповнює в Переселенчій управі переселенчу анкету, а також прохання на дозвіл виїзду за формою ОМГУС — 265, додаючи до цього 4 фотографії розміром 4×5; особи, що живуть приватно, прикладають посвідку про моральну поведінку, а після цього проходять перші вступні лікарські оглядини в своєму таборі або в ІРО. Полагодивши цю реєстрацію, кандидат чекає на виклик до перехідного табору своєї Ареа для проходження дальшої перевірки. Якщо в даній окрузі урядує Канадійська Місія, тоді перехідний табір викликає щотижня з приділених до нього таборів коло ста чоловіка для проходження всіх формальностей.

Після перевірки надісланих урядовою дорогою документів, відповідний референт ІРО скеровує кандидата на медичний огляд через лікаря ІРО. Тут кандидат мусить пройти пересвітлення Рентґеном, пробу крови за Вассерманом та загальні лікарські оглядини, після чого виповнюється для кожного кандидата друга частина т. зв. Медікел Рікорд. На вислід цих лікарських оглядин, звичайно, треба чекати коло 7—10 днів. Одночасно кандидат проходить поліційну перевірку. Закінчивши це, кандидата скеровують до третьої з черги лікарської перевірки в канадійського лікаря, що, на основі готових уже амбуляторних і лябораторних вислідів перевірок та своїх безпосередніх оглядин кожного кандидата, виповнює третю частину Медікел Рікорд.

За останнім розпорядженням, у випадках, коли висновок лікарів ІРО відносно стану здоров'я кандидата не буде прийнятий канадійським лікарем, тоді справу вирішає «Медікел Воард» (Медичний Комітет), в склад якого входять обидва лікарі з предсідником канадійської комісії, тобто консулом. Кандидатів, в яких стверджено активний туберкульозний процес, консул відкидає. Такий кандидат може через якийсь час (прим., через 6 місяців) старатися знову про допущення його до лікарських оглядин. Це саме відноситься до статевих недуг, в разі позитивного висліду крови на пробу Вассермана.

Люди, в яких Рентґен виказує зміни в легенях у наслідок хвороби, повинні подати лікарські посвідки і знімку з давнішого часу, щоб довести відсутність активного процесу туберкульози.

Короткозорі або далекозорі мусять забезпечитися добрими окулярами, бо в противному разі повинні пройти ще огляд у лікаря-спеціяліста, що справу затягує.

Хворі, що вимагають операції, повинні піддатися потрібній операції ще перед перевіркою для еміґрації.

Після описаних вище лікарських оглядин спрямовують кандидата до консула, який устійнює слідуючі обставини: а) державну приналежність кандидата, б) грамотність (хоч би в рідній мові), в) цивільний стан (треба мати для цього відповідні документи, як метрику народження, шлюбу, смерти супруга або розводу, нотаріяльно завірену заяву, що подруг годиться на часову розлуку і т. п.). Хто не має ориґінальних документів, може одержати їх у своєї церковної влади на підставі заприсяжених зізнань свідків.

Після цих устійнень, особистої розмови та перевірки зобов'язань, виставлених для кандидата канадійським громадянином, а також на основі виданого в міжчасі військовою окупаційною владою «Екзіт-Перміту» — консул дає кандидатові візу. Еміґрант заповнює ще формуляр для вжитку корабельної лінії і чекає на транспорт.

Транспорти до Канади йдуть звичайно через перехідний табір в Діпгольці, хоч один транспорт відправлено через Італію (Ґенуя).

Полагодження всіх описаних вище формальностей вимагає щонайменше 3—4 тижні. З огляду на велику кількість кандидатів у перехідних таборах та повільну працю відповідних урядів, еміґранти мусять мати терпеливість та бути готовими на різні перешкоди та невигоди.

ІІ. Групова еміґрація. Канадійські фірми час від часу вербують певну кількість робітників різних кваліфікацій. Такі запотребування одержує Головна Кватира ІРО, що розподіляє одержані квоти між окремими Ареа, а ці далі розподіляють їх між таборами. Часом запотребована кількість є така мала, що вона розподіляється тільки на деякі Ареа, зглядно табори. Досі набирано робітників до лісової промисловости, металюрґії, текстильних фабрик, домашньої прислуги, каменоломів, залізниць, кравецьких робітників, мулярів, вівчарів. Переважно набирають тільки самітних різного віку (напр., до залізничних робіт до 45 років, мулярів до 54 років і т. д.). Деякі фірми погоджуються на реєстрацію жонатих, але тоді сім'я (жінка і діти до 16 літ) можуть виїхати аж через кілька місяців після виїзду робітника — голови родини. Тільки кравці могли взяти з собою сім'ю, але велика частина цієї групи досі ще чекає на транспорт.

На виїзд на роботу до Канади мешканці таборів можуть реєструватися тільки в своєму таборі, а приватно мешкаючі — в повітовому ІРО. Перехідні табори жадної реєстрації не провадять. Табори пересилають списки зареєстрованих кандидатів на виїзд. Зареєстровані кандидати на працю в Канаді живуть у перехідному таборі аж до вияснення справи їх виїзду і без спеціяльного дозволу не вільно їм опускати перехідного табору, де їх приявність в зв'язку з різними формальностями є конечна. Вони проходять всі ці перевірки та формальності як і кандидати індивідуальної еміґрації, а крім цього проходять ще комісію для робітників, що звичайно складається з представника Канадійського Міністерства Праці і представника фірми, яка набирає робітників. Ця Комісія перевіряє фахову вмілість та фізичну спроможність кандидата для виконування праці, на яку кандидат зголосився.

Ще раз звертається увагу, що ІРО проводить реєстрацію робітників до Канади тільки за посередництвом таборових Управ. Отже, приватно мешкаючі мусять постійно довідуватися у своєму ІРО, чи провадиться і яка саме реєстрація до Канади.

ЦІ. Дня 7 травня ц. р. відбув д-р. С. Біляк, керманич Переселенчого Відділу УЦДК бритійської зони, конференцію з канадійським консулом у Фалінґбостелі, на якій консул повідомив, що набір робітників до Канади шляхом вербування буде часово припинений, натомість буде приспішуватися виїзд до Канади на підставі т. зв. афідавітів.

ЩО ТРЕБА ЗНАТИ ПРО ПАРАҐВАЙ

Вміщену нижче статтю подаємо за інформаційним бюлетенем (ч. 2.) Відділу Переселення ЦПУЕ — Центральної Переселенчої Управи.

У другій половині березня ц. р. Центральну Переселенчу Управу відвідали представники Параґвайського Товариства п. п. Ц. Г. Д. Еванс і Пумфе і мали довгу розмову з Головою ЦПУ п. д-ром Р. Глинкою в справі виїзду українських скитальців до Параґваю.

10 000 наших скитальців має дозвіл на переселення до Параґваю. Як відомо, ІРО не хоче давати коштів на переїзд, мотивуючи це різними причинами. Відношення ЦПУ до Параґваю залишається без змін. Хто має там рідню або знайомих, може на власний ризик старатися про виїзд.

Для висвітлення правди про Параґвай, друкуємо лист п. І. Падучака до ЗУАДК та в перекладі з німецької мови інформації, одержані нами від п. п. Ц. Г. Д. Еванса і Пумпе, залишаючи кожному судити про них по своїй волі і розумінню.

Інформації для переселення рільників до Параґваю

Вашого цінного листа з дня 28. І. 48 одержав, за якого засилаю Вам, в імени нашого Комітету Допомоги при Червоному Хресті, параґвайське щире українське СПАСИБІ!

1. Уряд Параґваю, законом дня 6. 6. 1946, видав декрет ч. 13.979 в якому дозволяє і відкриває свої границі для еміґрації української національности. Біженці української національности будуть користатись таким привілеєм.
2. Всякі документи, що мають біженці, будуть леґалізовані параґвайськими Консулами безплатно.
3. Параґвайський уряд скасував таксу, яку попередньо кожна доросла особа мала зложити як кавцію в ЗОЛОТІ, як ґарантію на утримання по приїзді до Параґваю.
4. Параґвайський уряд відбирає еміґранта в порті Асунсіон і дає п'ятиденний відпочинок в готелях еміґрації безплатно.
5. Видає безплатно білети подорожі на місця, де уже приготована земля для переселенців, і де вони собі виберуть землю, державну чи приватну, без різниці, де хто захоче, між нашими колоністами на колонії «ФРАМ», «Капітан Міранда» Енканас, над річкою Парана, тобто колонії Альборада, Тарасівка, Морозенка. Там можна примістити ще кільканадцять тисяч родин, хоч землі готової нема, тільки ліси, де є багато дерева для експорту. Гектар такого лісу буде коштувати від 12 до 14 долярів, на сплату від 6 до 10 років.
6. Уряд на початку не дає ніякої субвенції, бо було багато надужиття від московських еміґрантів, що поспродували інвентар і повтікали, а після того пустили фалшиву пропаґанду, що їх усіх повбивали тубільці. Та пропаґанда неправдива.
7. Коли уряд побачить, що еміґрант щиро працює, тоді адміністратори дають посвідку такому еміґрантові і уряд видає йому якийсь кредит.
8. Кожний еміґрант може привезти з собою інвентар, потрібний йому для господарства, не платить жадного мита. Індустріяльні фахівці можуть привезти з собою машини, мотори, якої б вони не були величини, і не платять жадного мита. Всякий інвентар — машини, мотори уряд перевозить безплатно на місце, яке собі виберуть біженці.
9. Худобу до праці, як також корови, можна купити на поблизьких хуторах, а також у наших колоністів, що радо підуть назустріч своїм братам, як морально, так і матеріяльно.
10. Всякі рільничі продукти забирає рільничий банк чи приватні фірми, що скуповують вату, кукурудзу, пшеницю і т. д.
11. Земля дуже добра, родюча, з початку дуже буйна. Коли колоніст зрубає ліс і його спалить, зараз садить кукурудзу, квасолю і параґвайську бараболю, всяку ярину, без плуга, без борони, щоб було можна прожити напочатку. Потім іде дальше праця чищення, корчування пнів, що ще не догоріли, а далі вже потрібні плуги, борони й коні. Так почали господарити наші перші колоністи галичани волинці, росіяни, поляки, німці, французи й ін., коли прибули до Параґваю.

Дня 15 січня я відвідав наші колонії, а також був присутнім на наших річних зборах Т-ва Просвіти централі і її філії в Енкарнасіоні. До нас прибув православний автокефальний священик о. Ярославський, що також приїхав недавно з Европи, бо наші бідні колоністи вже давно не чули Божого Слова. Він прибув до нас з Буснос-Айресу і дуже був радий, що ми активно провадимо наше Т-во Просвіти, хоча маємо багато перепон від наших ворогів москвинів, суспільність яких складається зі самих офицерів, професорів і інженерів всякої масти. Вони нічого собі не придбали, тільки роблять шкоду нашій праці, бо наше Т-во Просвіта має свій статут, визнаний урядом юридично, наша колонія має привілей, що його не мають москвини.

Я перебував у наших колоніях до 5 лютого, радився з людьми в справі наших бідних біженців, яку допомогу можемо їм дати. Колоністи мені відповіли, що кожна родина може взяти одну або дві родини бідних біженців, дати їм утримання так довго, поки вони зможуть збудувати якусь хатину, допоможуть морально і матеріяльно, хто чим зможе, бо вони також ще нові, небагаті, але хліба святого їм не бракує, молока, сира, масла, курей, качок, гусей досить. Хто має більшу родину, той скоріше доробляється, бо має з ким стати до праці. Тут іде праця цілий Божий рік, земля буйна, не потребує багато спочинку. Напр., в травні сіють пшеницю, в листопаді збирають, орють, садять бавовну кукурудзу, квасолю і ін. Так іде міскць за місяцем, завжди є що садити або сіяти — часник, цибулю, ярину.

Підсоння в Параґваї різне. Там, де наші поселились, там підсоння трохи лагідніше, як в інших районах. Наші скоро призвичаїлися до клімату і, хвалити Господа Милосердного, вже загосподарились, як добрі господарі в Европі. Для наших рільників нема жадної небезпеки, коли вони прибудуть до Параґваю.

Я радив би тим, що не можуть виїхати до Північної Америки або Канади, приїжджати до Параґваю. Тут дешевше життя, ніж в Арґентіні. Кожний, хто захоче працювати на ріллі, може за якийсь час стати господарем, а в Арґентіні буде завжди наймитом, бо земля в Арґентіні дорога і її обмаль, а в Параґваї її подостатком.

Остаюсь з пошаною І. Падучак.

(Продовження буде)

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА НА ЕМІҐРАЦІЇ

В гірській німецькій закутині, прославленій своїми фабриками смерти — Фльосенбірґу в рр. 1939-45 згинуло 8 тисяч українців політв'язнів. Всі вони, перейшовши найжорстокіші методи знущань, були спалені в крематорії. Це ті, що з плеяди тих десятків тисяч, які зі зброєю в руках або патріотичним словом і ділом боронили честь і добре ім'я України від її ворогів, стоячи на сторожі її державницьких ідеалів.

Ми, українські політичні в'язні, що вийшли живими з обіймів смерти, чуємося до обов'язку вшанувати їхню кров, віддану на жертівник України, та кличемо все українське громадянство в Европі й за океаном збудувати їм тривалий пам'ятник на славу їм і збереження творчих ідеалів для нашого молодого покоління. Хай він буде символом невмирущости і життєздатности українського народу та вічним вогнем, що запалюватиме наші серця до творчих починів для здійснення великої ідеї України.

До цього часу Ліґа Українських Політичних В'язнів своїми власними фондами та допомогою ЦПУЕ збудувала національну надгробну плиту, яка стоїть в ряді плит 26 народностей, представники яких знайшли тут вічний спокій; урну поставили в новозбудованій каплиці і тимчасово впорядкували 20 могил наших політв'язнів, що померли вже по звільненні американськими військами.

В тракті праці перед нами побудова величного пам'ятника в т. зв. Долині Смерти (до цього часу побудували майже всі національності), національного вітражу в каплиці мавзолею та побудування 20 надгробних плит на українських гробах, що знаходяться на окремому міському цвинтарі, де поховано 144 політв'язнів різних національностей. Кожна національність впорядковує гроби своїх синів. Працями тими керує Міжнаціональний Комітет, членом якого від української групи є Ліґа УПВ.

Кошти пам'ятника, вітражу та 20 надгробних плит виносять понад 50 тисяч марок і перевищують наші фінансові спроможності. Без допомоги всього Українського Громадянства наші задуми не будут здійснені. Тому кличемо всіх найменшою лептою допомогти нам зреалізувати наші пляни та залишити тривкі сліди нашого перебування на еміґрації. Центральне представництво дало згоду на переведення такої збірки.

Збірку переводитиметься при помочі лист ЛУПВ, затверджених центральними органами ЦПУЕ. Поодиноко гроші просимо пересилати на адресу Ліґи Українських Політичних В'язнів: Мюнхен, Дахауерштр. 9 (II) з поміткою «Пам'ятник Фльосенбірґ».

За Ліґу Українських Політичних В'язнів:

Голова:
(Др. М. Марунчак)

Культурно-Освітній Референт:
(Проф. Інж. П. Олійниченко)

З АНГЛІЙСЬКОГО ГУМОРУ

В гуморі відбивається душа людини й навіть цілого народу. Щоб наші читачі могли з цієї сторони познайомитися з англійською душею, будемо час від часу вміщувати зразки англійського гумору під сталою рубрикою «З англійського гумору».

НАГОРОДЖЕНА ЧЕМНІСТЬ

У вагоні 3-ої кляси, на колінах своєї мами, сидів 3-літній хлопчик і тримав у руці квиток з автоматичної ваги, на якій важився.

Увійшов кондуктор і, по черзі підходячи до пасажирів, почав продіравлюти їм білети. Малий хлопчик подав несміливо свою карточку від ваги. Кондуктор не виявив ні незадоволення, ні радости. Він поважно продіравив карточку і віддав її дитині, промовивши, як і іншим:

— Тсенк ю, сер! (дякую вам, пане)

Малий хлопчик був ущасливлений. А всі в вагоні були так захоплені вчинком кондуктора, що написали збірний лист до дирекції залізниці, ґратулюючи їй, що має таких знаменитих кондукторів.

УСМІХНИСЬ, НЕ ЖУРИСЬ!

Знак, що навчився.

— Кумо! Кумо!. А ви вже свого малого синка навчили ходити?

— Навчила, навчила! Тепер вчу його, щоб не розбивав горнят і ходив тихіше. Та від цієї науки йому користи мало, а в мене болять вуха.

Шотляндська ощадність.

У північній частині бритійських островів живуть шотляндці, що вважають себе іншим народом від англійців. Вони дуже ощадливі і їх англійці висміюють як скупиндряг.

Ось купив собі шотляндець авто і їздить ним, їздить. І завжди йому здається, що йому забагато бензини виходить. Тоді вливає до баку пляшку оливи. Його приятель кричить:

— Що ти робиш, чоловіче?!

— Ощаджую! — відповідає шотляндець. — Хіба не знаєш, що одним каністром оливи можна проїхати аж 700 миль, а каністром бензини ледве пролізеш 30 миль! Тож сліпий вирахує, чим ліпше цю тварюку поганяти!

Відповідь песиміста ДП.

— Скажи, будь ласка, що це таке? Між людьми виховується, а в магазині пропадає?

— Масло!

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПОЖЕРТВУВАТИ НА КУЛЬТУРНИЙ ДОПОМОГОВИЙ ФОНД УЦДК. ЦИМ ВИ ЖЕРТВУЄТЕ СОБІ Й ЦІЛОМУ НАРОДОВІ.

РОЗШУКИ

5. ПАВЕЛКО МАРИНА і дочка ОЛЕНА розшукують свого чоловіка й батька ОЛЕКСІЯ МИХАЙЛОВИЧА. Адреса: Augsburg, Somme-Kaserne, Bl. 765.

8. ПЕТРІВ ВОЛОДИМИР ІЛЛІЧ, ТКАЧЕНІ О СТЕФАН ОМЕЛЯНОВИЧ, відгукніться! Petriw Angstasia, DP Camp. St. Martin, Villach, Austria, Karintia, Brit. Zone.

13. АНТОНІНА ЯКОВЛІВНА СЕРЕДИН — родом з України, — розшукує: 1) свого чоловіка, АНДРІЯ МИХАЙЛОВИЧА СЕРЕДИНА, 52 р., що під час громад. війни виїхав до м. Ліону у Франції (останній лист від нього мала з р. 1928); 2) ФЕДОРА ГРИГОРОВИЧА СЕРЕДИНА, приблизно 65 р., який теж проживав у Франції; 3) ЄВГЕНІЮ ДМИТРІВНУ МАКАРОВСЬКУ, кузину, коло 50 р., що виїхала в р. р. 1926-27 з України до Парижу. Відомості про них слати на адресу: «Das Ukrainische Wort» (Für Frau A. Seredyn), (21a) Blomberg (Lippe), Deutschland, Engl. Zone.

14. ГАЛИНА ЯРЕМА (дівоче прізвище НЕСТЕРОВИЧ) з с. Рогені, пов. Коломия, розшукує братів: 1) ІВАНА НЕСТЕРОВИЧА та його синів: ІВАНА і МИХАЙЛА; 2) МИКОЛУ НЕСТЕРОВИЧА і його синів: ВАСИЛЯ та ЮРКА. Відомості слати на адресу: Mrs Jarema, 77 Spadina Ave, Sault Ste Marie, Ont., Canada.

15. Хто знає адресу БОГДАНА ВАСИЛЬКОВА, який має перебувати в одному з таборів бритійської зони, або взагалі хто має якісь відомості про нього, хай повідомить листівкою редакцію «Укр. Слова».

ОГОЛОШЕННЯ

Потребую для поповнення видань принаймні по одному примірнику всіх видань, які вийшли у Видавництві Бориса Тищенка у Відні протягом 1941—1944 років. Це видання переважно музичні, картки кольорові та образи. Також всі видання, які вийшли у Видавництві Юрія Тищенка в Празі. Дуже прошу пропозицію про продаж надсилати на адресу: Georg Tyschtschenko, (24 b) Post Heikendorf über Kiel. Lager Korügen.

Пошукуємо друкарку для писання циклостилевих матриць на українській машинці. В разі небажання зміни місця осідку робочі завдання пересилатимуться поштою. Оплата за згодою. Зголошуватися на адресу: Ukrainische Radioschule. (20 b) Braunschweig, Rautheimerstr. 12.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно нонпареллю. Вартість оголошень: за розшуки — 50 пф. слово і за всі інші оголошення — 2 нм рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колеґія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на бритійську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe), Neustadtstrasse 60, Schliessfach 62.

Редакція приймає відвідувачів у вівтірки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PR/I.S.C., CCG (BE)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 805ss

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПЕРЕДПЛАТА
в Німеччині місячно 2 RM., піврічно 12 RM., річно 24 RM
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО — 20 Rpf.
в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси.
Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for »UKRAINSKE SLOWO«, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На інші країни адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ
УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ
РІК І Ч. 5
БЛЬОМБЕРҐ 30 ТРАВНЯ 1948

«Перебули ми панщину, перебудемо й конституцію»

(св) Прощаючись з цього річним травнем, не можемо не згадати подій, що відіграли таку важливу роль в житті нашого народу, а саме — травневих подій пропам'ятного року 1848-го. В цьому бурхливому в історії Европи році, прозваному «Весною Народів», в дні 2-го травня виникла у Львові перша політична українська організація — Головна Руська Рада — для оборони національних прав українського народу, для їх поширення й закріплення. Основні елементи програми цієї організації знайдемо 70 років пізніше у програмі київської Української Центральної Ради.

Повідомляючи про своє утворення в маніфесті з дня 15 травня 1848 року, Головна Руська Рада проголошує національну єдність галицьких українців з наддніпрянськими, з якими творять один неподільний народ. У цій відозві-маніфесті декларує Головна Руська Рада самостійність і окремішність українського народу від польського і московського. Який велетенський стомилевий крок вперед від скромних починів у ділянці національно-культурного відродження, зроблених т. зв. Руською Трійцею — Шашкевичем, Вагилевичем, Головацьким! Які живі, глибоко приховані у нашому збірному національному організмі сили виявив наш народ у ці незабутні дні 1848 року! З народу «хлопа і попа», яким хотіла бачити його пануюча в Україні польська шляхта, проти її волі, ставав наш народ повновартісним, повнокровним народом.

Друга подія, що творить епоху в житті нашого народу, це — скасування 15 травня 1848 року панщини в Галичині. Панщина в Галичині, кріпацтво на Придніпрянщині — були неначе надгробний камінь, що тяжів над нашим народом впродовж століть, не даючи йому виходу з могили тяжкої соціяльної неволі на Божий, ясний світ. Ця подія глибоко врилася в пам'ять нашого народу. Не було села, в якому не поставлено на її спогад пропам'ятного хреста. Ще до 1939 року відзначувано урочисто цей день.

Сто років. Невеликий шмат часу в житті народу, хоч багато води перейшло в Дністрі та Дніпрі-Славутї. А все ж таки багато довелося пережити нашому народові впродовж цих 100 років. Одначе, зірвавшись раз до боротьби за свою волю, не покладав він зброї, не вгавав у цій боротьбі. Бували в ній моменти перемоги, великих успіхів, бували й моменти прикрих поразок. Ворог не спав. Стривожений пробудженням дрімаючого віками добродушного велетня, він — чи то чоловою атакою, чи то підступними ходами — старався в першу чергу розбити єдність нашого народу, доцінюючи її вагу і значення.

І ось уже 23 травня 1848 року польські шляхтичі, щоб розбити й ослабити Головну Руську Раду, творять із слухняних собі і національно малосвідомих елементів конкуренційний «Русский Собор», що став вихідною точкою галицького москвофільства. Більш як пів століття провадив наш народ уперту й жертвенну боротьбу з цією язвою, подолавши її остаточно після першої світової війни. Відбивав наш народ успішно і різні інші затії польських можновладців, що мали на меті порушити його єдність.

І ось у час Великого Зриву, задивлений в Галичині в світлу традицію 1848 року, а на Придніпрянщині — в традицію Богданового Зриву, гетьманщини та кирило-методіївців, відроджується наш народ, як ота легендарна птиця Фенікс з попелу. Відроджується на хвилину, щоб знов попасти у важку, здавалося б, безповоротну й безпросвітню неволю.

Але даремні намагання сучасних можновладців закути тіло народу в кайдани, заморозити збуджену до вільного лету душу. Велетень знову задрімав, одначе не завмер, не перестав жити. Свідчать про це події недавнього минулого, свідчать про це ті глибокі процеси всередині нашої емігрантської спільноти, що шукають виходу із сліпої вулиці, куди попали ми, шукаючи шляху до національної єдности, яку серед лихоліття по дорозі розгубили.

Віримо, що здоровий самозберігальний інстинкт народу знайде, нарешті, цей спасенний шлях і в слушний момент стане об'єднаний і монолітний, як це було 100 років тому в пропам'ятний 1848 рік у Галичині, під прапором Головної Руської Ради і на Придніпрянщині 1917 року — під прапором Української Центральної Ради.

Дивлячись на перейдений нашим народом, встелений часом рожами, а часом терням, столітній шлях нашої визвольної боротьби, маємо підставу до бадьорого оптимізму, висловленого так дотепно нашим простолюддям після хвилевої поразки в часі «Весни Народів»: «Перебули ми панщину, перебудемо й конституцію» — цим разом і ту останню, в яку тоталітарні чужі сили намагаються закувати вільну волю українського народу.

ГАННОВЕР ВІТАЄ АРХИПАСТИРЯ

«Сей день, його же сотвори Господь, возрадуємся і возвеселимся в онь».

Радісний день

У понеділок дня 17 травня 1948 р. українська еміграція, що живе під цю пору в Ганновері, зустрічала урочисто єдиного на нашій скитальщині князя греко-католицької української церкви Преосвященного Владику, Ексцеленцію, д-ра св. Теології Кир Івана Бучка. День видався напрочуд гарний. Чудовий травневий день.

Привітання відбулося на майдані перед німецькою католицькою церквою св. Йосифа. При воротах широка тріюмфальна брама з написом «Вітай, Архиєрею!» Над головним входом у церкву образ Пречистої. На майдані зібралося греко-католицьке духовенство, вірні обох наших віровизнань, учнівська молодь таборових шкіл, сумівці, пластуни, делегації від таборів ганноверської округи.

Зустріч і привіти

Коротко перед 9-ою годиною приїхав Преосвященний Архипастир в супроводі свого канцлера о. Левенця. Церковний хор під орудою п. Іваника починає співати пісню «Сей день, його же сотвори Господь...»

В імени українців, що живуть в Долішньо-Саксонському краю, перший вітає Достойного Владику Голова УДК Долішньо-Саксонського краю дир. М. М. Луцький. Він говорить: «Ваша Ексцеленціє, Преосвященний Архиєрею! Сьогодні припадає мені виїмкова честь вітати Вас від УДК — від української еміграції з Долішньо-Саксонської области. У твердій дійсності скитальщини, на далекій чужині, ми прагнули віддавна Вашої достойної гостини у нас з гарячим бажанням привітати Вас, Ексцеленціє, як одинокого на нашій скитальщині князя нашої св. Церкви, нашого духового Провідника!

І у цей радісний день сповнених наших прагнень ми щасливі з нашим щиросердечним привітанням зложити у Ваші руки, Ексцеленціє, нашу врочисту заяву, що ми, українські скитальці, відірвані невблаганною долею, страшною воєнною хуртовиною від Рідного Краю, не занепали духом. Навпаки, сьогодні почуваннями й серцем ми тим сильніше зв'язані з нашою многостраждальною Батьківщиною та її героїчним змаганням за волю. Сьогодні ми душею тим глибше віддані нашій переслідуваній св. Церкві. І тому з кріпкою, незламною вірою в повну перемогу Правди гуртуємось біля Вас, Високодостойний наш Архипастирю, щоб під Вашим Проводом і разом з Вами вернутися у вільну нашу Батьківщину. З серцями, сповненими радістю, вітаємо Вас, Ексцеленціє, з глибокою вдячністю за Вашу достойну гостину, за цей великий, щасливий день, «його же сотвори Господь, возрадуємся і возвеселимся в онь».

З черги вітає Владику, в імени німецького католицького духовенства, старенький парох церкви св. Йосифа, д-р Копп. Від православного духовенства УАПЦ вітав Архипастиря митрофорний протоієрей о. Юрій Пелещук. Від шкільної молоді вітала Преосвященного разом з двома ученицями народньої школи учениця гімназії ім. Олеся Людмила Базилевська. Від таборів Ганноверської округи вітав Достойного Владику представник табору в Бравншвайгу.

Архипастир звертає свої стопи в напрямі храму. Маленькі дівчатка стелять під Його ноги квіти з кошичків. При вході до церкви вітає Архиєрея Протопресвітер на британській зону і заразом парох ганноверської парохії о. д-р Побігушка, віддаючи Архипастиреві ключ від брами, що символізує ключ до людських сердець. Зворушливий момент привіту був тоді, коли о. Протопресвітер просив Владику, щоб Він у своїх молбах до Всевишнього під час Служби Божої не забув про тих, хто найбільше їх потребує, а саме про наших хворих по шпитадях, в першу чергу — про туберкульозних хворих.

У св. Храмі

У квітами й весняним замаєнням прибраному храмі починається архиєрейська Богослужба. Починається бадьорою, радісною піснею «Христос Воскрес». Архиєрей зі свічками в руках благословить усі чотири сторони світу, піднесеним голосом закликає присутніх в храмі до любови Ісуса Христа та Його Матері Пречистої Діви Марії і просить дати голосне приречення, що любитимуть Ісуса Христа і Його Пречисту Матір. Грімким, однодушним голосом, який сприйняли радісно мури святині, обіцяють вірні цю любов. Наприкінці проповіді уділяє архипастир усім присутнім благословення від Святішого Отця папи Римського.

Святочний обід

О год. 15-й по полудні УДК і ганноверська парохія гостили Владику святочним обідом, що відбувся у т. зв. «княжій кімнаті» головного ганноверського залізничного двірця. На обіді, крім представників УЦДК, УДК, греко-католицького й українського православного духовенства, представників таборів, були присутні й чужі представники, як от: представник німецького духовенства д-р Копп і декан міста Ганноверу, представник англіканського духовенства, представник польського духовенства о. Войцеховський, монах чину Ісусівців і представник місцевої німецької адміністрації.

Обід відбувся в милій товариській атмосфері, під час якого виголошено кілька привітів-тостів. Д-р С. Біляк, вітаючи Достойного Гостя від УЦДК, підносив великі Його заслуги як Архипастиря й Громадянина. Митрофорний протоієрей о. Пелещук вітав Його від УАПЦ, п. інж. Сапі-

(Продовження на стор. 4.)

З життя УАПЦ

(ЗА ПРЕСОВИМ КОМУНІКАТОМ КАНЦЕЛЯРІЇ СВ. СИНОДУ УАПЦЕРКВИ НА ЕМІҐРАЦІЇ)

Св. Синод постановив видати Ніканора, Ігоря, Михаїла і Геннадія Служебник, Часослов і додатковий Требник, тексти яких, прийнявши за основу видання їх Українського Наукового Інституту у Варшаві, комісія в складі Архиєпископів Ніканора, Ігоря, Михаїла і Геннадія має підготовити до 1. VI. 48 р.

Як пресовий орган УАПЦеркви на еміґрації в найближчому часі має виходити «Богословський Вісник», ліцензію на видання якого вже одержано.

Переобрання професорською владою Богословської Академії УАПЦ на ректора Академії професора П. Ковалева прийнято Св. Синодом до відома, з підтвердженням засади, що на чолі Богословської Академії має стояти особа духовна.

Св. Синодом категорично заборонено висвячувати осіб, що не мають шкільної богословської освіти або не склали іспитів на диякона чи священика перед комісією при Св. Синоді. При обговоренні питань науки релігії по школах Св. Синод підтвердив засаду, що законовчителями в гімназіях повинні бути особи з богословською освітою; виключні випадки полагоджує правлячий єпископ.

Для пожвавлення діяльности «Братства Милосердя» мають бути скликані загальні збори «Братства Милосердя» для переведення виборів Ради Братства і обговорення пляну дальшої праці Братства.

Вирішено справу делегування представника УАПЦеркви на Всесвітній Конґрес Союзу Християнських Церков, який має відбутись в серпні ц. р. в Амстердамі.

Собор Єпископів на черговій своїй сесії присвятив особливу увагу розглядові праці і резолюцій І Православного Українського Церковного З'їзду, що відбувся 25—27 XII. 47 р. в Регенсбурзі. По думці резолюцій З'їзду прийнято ряд постанов у справі церковного видавництва УАПЦ, організації Богословської Академії, ведення церковного господарства. Затверджено на становищах членів Св. Синоду від духовенства — митрофорного протоєрея Юр'я Пелещука і від мирян — проф. Анатолія Котовича.

В питаннях церковно-адміністративного характеру, беручи до уваги ступневе розселення з Німеччини української еміґрації, Собор Єпископів, постановив: — благословити Митрополитові Полікарпові духовно заопікуватися православними українцями у Франції, Англії, Швайцарії та Італії, одночасно звільнивши від обов'язків, керуючого українськими православними парафіями в Західній Европі єпископа Мстислава з огляду на відрядження його до Канади і обрання там на становище Архиєпископа Української Греко-Православної Церкви; Архиєпископові Михаїлові благословити заопікуватись і організувати життя УАПЦеркви в Бельгії, Голляндії і Люксембурзі; Архиєпископові Ігорю і єпископові Сильвестру благословити виїхати для організації церковного життя УАПЦеркви до Аргентіни; в поміч Митрополитові Полікарпові благословлено, в разі потреби, виїхати єпископам Володимиру і Вячеславу.

На заступника Митрополита обрано на біжучий рік Архиєпископа Ніканора. Склад Св. Синоду УАПЦеркви залишився на 1948 рік попередній, а саме: Митрополит Полікарп, Архиєпископи Ніканор, Ігор, Геннадій і єпископ Платон (Секретар Св. Синоду).

В організації праці Св. Синоду постановлено місійно-освітню працю та видавничу зосередити в Богословсько-Науковому Інституті при Св. Синоді, при чому головою інституту обрано Архиєпископа Ніканора.

Собор єпископів, по заслуханні звіту Архиєпископа Михаїла з діяльности на становищі куратора Богословської Академії, висловив йому щиру подяку за напружену працю і, на його прохання звільнив його від обов'язків куратора Академії. На 1948—1949 рік Собор Єпископів на становище урядуючого куратора Богословської Академії покликав Преосвященного Єпископа Володимира.

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

СТАЛІН ЗНОВУ ЗАГОВОРИВ

Вся увага світу в минулому тижні звернулась у сторону розвитку дальших подій, які послідовно випливають після виміни думок між американським послом у Москві Смітсом і комісаром закордонних справ Молотовим. По заявах з цього приводу державних мужів США, Англії та Франції, заговорив теж по довгій мовчанці генераліссимус Совєтів Сталін. По заяві президента США Трумена ,що він радо обговорив би всі спірні питання зі Совєтами, але щойно тоді, коли б Сталін і Молотов приїхали в Вашінґтон, Сталін, замість звернутися безпосередньо до президента Трумена, написав до його політичного противника Воллеса, який цього року також висунув свою кандидатуру на президента США. Генрі Воллес, це один з тих американських політиків, що завжди бажали достосувати політику США до совєтських вимог і проти незаперечних фактів вірили, що таким способом можуть з комунізмом і з совєтами дійти до ладу.

Зараз же після незвичного в дипломатії виявлення Москвою таємниці довірочних розмов Смітса з Молотовим, Воллес видкритим листом накреслив конкретну програму влаштування миру в світі, а саме: припинення «холодної війни», загальне обмеження озброєнь, заборона продукції атомових бомб, укладення мирових договорів з Німеччиною, Австрією і Японією, випровадження військ з Кореї і Китаю, пошанування суверенности окремих країн і заборона втручання в їх внутрішні справи постороннім державам, якнайширше розгорнення міжнародньої торгівлі, оборона демократії і громадських справ. — Усі ці засадничі речі можна, як відомо, розглядати з різних становищ, саме так, як розглядається письмовий знак параґрафу або поняття демократії . . . і помимо всього не знайти спільної мови.

ПЕРШИЙ ГОЛОС СТАЛІНА НА ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ВОЛЛЕСА

Перший з державних мужів заговорив у відповідь на відкритий лист Воллеса, — Сталін. Він назвав його «надзвичайно важливим документом» і «серйозним кроком вперед». Советський уряд вважав, що програма Воллеса може бути доброю і плідною для укладення угоди між Росією і США, та що, всупереч різницям економічних систем та ідеологій, —, одночасне існування споріб між совєтами і Америкою не тільки можливе, але й без сумніву потрібне в інтересі загального миру.

ВЕЛИКА ДОПОМОГА СТАЛІНА ВОЛЛЕСОВІ

Німецька преса в британській зоні забрала теж слово в тій розмові Сталіна з Воллесом. «Абендпост» з 20 травня ц. р. пише:

«Америка і Росія спільно тримають одинокий ключ до брами миру. Але взаємовідносини обох потуг настільки розхитані і насичені недовір'ям, що навіть спроби розвіяння небезпечної атмосфери не провадять до позитивного висліду, але, навпаки, спричинюють її більше згущення.

Такими спробами можна назвати ноту американського посла в Москві, а дальшою, коли її наміри щирі, — остання заява Сталіна. Вже те, що великий мовчун саме в делікатній стадії холодної війни забирає слово, має свій сенсаційний смак. Ще більше сенсаційні його пропозиції: готовість пересправляти з американським партнером і заява готовости витягати з вогню таке гаряче залізо, як мирові договори з Німеччиною і Японією та відпровадження військ з окупаційних теренів, що стали недоторканим «табу» світової політики. Чверть року тому така заява Сталіна могла принести рішальну зміну. Сьогоднішній її вислід: відмовна нота Вашінґтону.

Чи прийшло до цього так дуже несподівано? По останній заяві Маршала («Ми раніш за все бажаємо бачити діла!») цього тільки можна було й очікувати. До цього часу тих російських діл не було видно; ще менше зраджує охоту до цього Сталін, щоб показати, з яким виглядом на успіх можна б спірні питання обговорювати, аби знову на конференції не заїхати в сліпу вулицю і скінчити на невдачі. Також спосіб подачі заяви Сталіна не міг усунути американського недовір'я. Воллес, до якого адресовано заяву Сталіна, не являється офіційною особою, але є приватною людиною. До цього це політик, що висунув свою кандидатуру при цьогорічних виборах на президента і стоїть в гострій опозиції до Вашінґтону. Таку пропозицію Сталіна могло американське правління розглядати як свідому образу, а президент Америки міг добачувати в ньому шахове потягнення, яке зміряло до такої цілі, щоб виграти Воллеса проти Трумена. Чи не дає російський диктатор американським виборцям знати, коли він спеціяльно приєднується до кроків Воллеса, що з Труменом — Маршалом буде далі холодна війна, а коли Воллес засяде в Білому Домі, то можна буде цілий спір угробити?!

Такої підмоги, яку в виборчій кампанії дає Сталін своєму другові Воллесові, не можна недоцінювати. Вона, можливо, варта кількох мільйонів голосів більше. Ті голоси мабуть ще не вистачать, щоб Воллеса посадити на президентське крісло, але можуть допомогти Стессенові, Тафтові або Девееві проти Трумена. В кожному разі ініціятива Бедела Смітса не вдалася, і скористала з неї зручно Росія. Правдиві заміри Сталіна темні. Але він, нібито формально виходить, готовий пертрактувати, коли Вашінґтон з невигідного становища мусить свою відмову виправдувати . . .»

НА КОГО ПРАЦЮЄ ЧАС?

В дальшій частині цієї статті «Абендпост» подає: «Це певне, що під теперішню хвилину Вашінґтон не має бажання тільки двосторонньо пертрактувати. Там відчувають, що після створення західньоєвропейської унії і після впровадження в дію пляну Маршала, час буде працювати для Заходу. Тоді Америка може спокійно чекати. Такі самі моменти можуть спонукати Москву до зміни її політики. За залізною заслоною позиції вже забезпечені, а в закордонній політиці холодна війна може виплачуватися одино тільки тоді, коли друга сторона є досить слаба і дає надію на успіх. Не можна подумати, щоб совєти не хотіли користати з Америки для свого власного розвитку, коли вже зрозуміли, що не можуть її плянам перешкодити, тим більше, коли виявляється, що їм Америка з її надвишкою товарів більш потрібна, ніж вони Америці.

ЗАКІНЧЕННЯ НАРАД ПАНЕВРОПЕЙСЬКОГО КОНГРЕСУ

Наради Паневропейського Конґресу закінчилися 9 травня ц. р. Основні засади, на яких має бути побудована об'єднана Европа, були накреслені в промові Вінстона Черчіла. «Ціль такого об'єднання: протиставитися всякій тиранії. В наших рядах вітатимемо кожний край, в якому уряд стоїть на послугах населення, а не навпаки. Хоч сьогодні всі держави сходу Европи змушені стояти осторонь нас і не можуть заявитися шляхом вільних виборів, не можемо змагати до чогось меншого, як єдність Европи. З надією чекаємо дня, коли це можна буде здійснити.» За найважнішу вільність Черчіл визнав вільність від страху. — «Чому мільйони домів Европи мають сьогодні з острахом чекати, коли вломляться в двері поліцаї? Европа мусить стати в повній своїй величі, аби протиставитися кожній формі тоталітаризму: давнього чи нового, гітлерівського чи комуністичного.»

ЗАГРОЗЛИВЕ ПОЛОЖЕННЯ В ПАЛЕСТИНІ

Зараз на першому засіданні жидівської Національної Ради в Палестині вибрано президентом нової держави «Ізраель» дра Хаїма Вайцмана. На тім же засіданні винесено ухвалу прохати за прийняття нової держави в Організацію Об'єднаних Народів.

Тим часом розгорілись криваві бої в цілій країні. З'єднані арабські війська наступають із півдня, зі сходу і з півночі. Найбільш криваві бої ведуться у самому місті Єрусалимі та за опанування головних шляхів до цього міста. З них найважніший, між Єрусалимом і тимчасовою столицею Ізраеля Тель-Авівом, уже знаходиться в арабських руках. Це погрожує стотисячному жидівському населенню Єрусалиму голодом. Араби здобули старе місто з релігійними святими місцями для християн, жидів і арабів. Так звана «стіна плачу» теж у руках арабів. Жидівський заступник у Раді Безпеки ОН заявив, що жиди готові до безумовного заключення перемир'я на терені святого міста. Між іншим у боях в Єрусалимі важко поранений американський генеральний консул Тома Вассен, в часі, коли повертався з одного засідання комісії в справі завішення зброї. У Раду Безпеки ОН поступило внесення, щоб у Палестині запровадив порядок міжнародній корпус військ. Але на засіданні Ради Безпеки прийшло до великої різниці думок. Совєти приєдналися до американського становища, щоб Рада Безпеки дала наказ припинити бої в Палестині, а коли б це не сталося вислати туди міжнародню військову експедицію. Проти цього заявився в першу чергу представник арабської держави Сірії, якого в тім випадку підперла Англія. Совєти настоюють на тому, щоб до реченця 1 жовтня 1948 р. перевести поділ краю на арабську і жидівську частину. Рада Безпеки рішила звернутися до обидвох воюючих сторін, щоб заключили перемир'я. Але бої ідуть далі.

НАРАДИ В ЛОНДОНІ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Представники шістьох держав нараджуються в Лондоні в справі утворення німецького, уряду, що об'єднував би три західні окупаційні зони. Тому, що Франція наполягає на тому, щоб забезпечити себе на майбутнє перед усякою несподіванкою з боку Німеччини, наради посуваються з трудом вперед. Хоч конференція не видала ще ніякого комунікату про свої висліди, здогадуються, що західньонімецький уряд буде утверений до осени цього року.

Розходження існують також щодо Рурської області. Франція і держави Бенелюксу настоюють на встановленні міжнародньої контролі над Рурською індустрією. Англія бажає перевести соціялізацію великого промислу і копалень у Рурщині. Залишається ще невиясненим питання, чи Рурщину приєднають до Німеччини; чи створять окремий автономний організм під контролею західніх держав. Зі заяв Бевіна здогадуються, що Англія і Америка готові піти назустріч вимогам забезпеки для Франції, з другого боку в справі соціялізації рурської промисловости бажають залишити це питання вирішенню самих німців.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПРО «СХІДНЯКІВ» І «ЗАХІДНЯКІВ»

За американською газетою «Свобода» ч. 91 подаємо статтю проф. д-ра Миколи Чубатого, що ще перед другою світовою війною виїхав до Америки, де сьогодні серед нашої заокеанської еміґрації відіграє передову ролю.

Хто з нас читав хроніку визвольної боротьби українського народу по першій світовій війні, списану в численних споминах, тому вбилася в пам'ять одна сцена української трагедії. Українська Галицька Армія, не переможена ворогом, але тифом, була приневолена заключити з Денікіним, московським ворогом України, перемир'я, щоб рятувати життя тисяч галичан від тифозної смерти. Так само рештки Дієвої Армії, під проводом отамана Симона Петлюри, притиснені з усіх сторін большевиками та білими росіянами під проводом Денікіна, були приневолені для рятування своєї субстанції заключити перемир'я з другим ворогом української держави, з поляками.

Біля Кам'янця Подільського відбулася трагічна зустріч галичан та придніпрянців. Недобитки галичан машерували на полудне в запілля Денікіна на Одесу, щоб там лікувати свої рани. Придніпрянці машерували в противну сторону на північ, в польське запілля, щоб там теж вилизувати свої рани. Понурим зором споглядали вони на себе та клеймили одні одних п'ятном зрадників України.

Ця трагічна сцена ставала впродовж двадцяти років поміж двома світовими війнами неначе вказівкою, як треба в будуччині оминати поділу українців на східніх і західніх, коли Україна має бути вільна та соборна. Слід признати, що за двадцять років неволі українське соборництво зробило великанські поступи. Правда, галичани на придніпрянців та придніпрянці на галичан переставали вже дивитися з романтикою, як на дорогого гостя з України чи з Галичини. Зате в практичному житті стали трактувати одні одних як братів і дітей одного народу.

Поміж двома війнами загладжування різниць поміж східніми та західніми українцями, розділеними довгим життям під двома царствами, поступило сильно вперед. Наступило об'єднання одної літературної мови, а навіть правопису. Десятки культурних робітників, західніх українців, перенеслися на східню Україну з бажанням над Дніпром працювати для добра соборної України, не сподіваючися, що вони там марно загинуть. І дійсно гинули в ім'я інтересів Соборної України.

На західній Україні працювали сотки східніх українців серед галичан, і ніхто не робив різниці, з якої частини України він походить. Навпаки, західні українці були б примістили в себе цілу східньо-українську еміґрацію, коли б не спеціяльна політика Польщі, яка забороняла еміґрантам-українцям зі сходу поселятися в українській Галичині. Натомість на Волині чи Поліссі могли жити тільки нечисленні українці зі сходу, що стисло трималися варшавської угоди, себто признавання Польщі права окупації українські землі винародовлювати. Слід признати, що східні українці, яким дозволено лишитися в українській Галичині, скоро зжилися зі західніми українцями. Мені невідомі випадки непорозумінь поміж українцями на ґрунті їх походження.

На еміґрації поза Україною різниці теж помітно загладжувалися. Хоч кожна еміґрація поза рідною територією все схильна до распрі, зрізничкування еміґрації спиралося радше на партійних та особистих основах, ніж на тлі походження зі східньої чи західньої України. Напередодні другої світової війни українське соборництво було вже майже доконаним фактом.

Та прийшла друга світова війна і прийшов наплив нових людей зі східньої України. На арену громадської роботи виступили також нові люди із західніх українців. Одні та другі не знали трагічних непорозумінь з часів першої визвольної війни. Сцена маршу двох українських армій в противному напрямі не стояла їм перед очима. Вони зачали все наново. З'явилися знов «східняки» та «західняки», настороженні одні проти одних, як колись їх попередники з-перед тридцяти років. Тридцять років історії української соборницької школи пішло намарне.

Причини розходження поміж східніми та західніми українцями є подвійні: незнання історії українського народу за останні десятки років та виховні впливи чужинецької окупації України.

Фактом є, що нове покоління, яке тепер є найбільше активне і зовсім природно переймає провід українського національного життя, не знає історії новочасного українського відродження. Відноситься це до молодого покоління із західньої, а в ще більшій мірі східньої України.

Молодь привикла приймати тезу, що історія зачинається від неї. Було загальновідомий, що націоналістична молодь західньої України легковажила десятки років піонерської праці заслужених українських діячів, без яких поява й самого жарливого націоналізму була б неможлива. Легковаження це відносилося навіть до останньої визвольної боротьби з часу першої світової війни. Особливо легковажно ставилося молоде покоління до визвольної епопеї на східній Україні, веденої в часі російської революції здебільша соціялістичними угрупованнями. Новочасний український націоналізм не мав зрозуміння для соціяльних справ. Можна бачити багато недомагань з часів останнього періоду нашої визвольної боротьби, одначе одно є певне, що серед тих обставин і такої національної свідомости, яка тоді була, більше зробити не можна було. Ніхто вище себе не скочить, каже народня пословиця.

Та незнання історії останніх визвольних змагань є в кілька разів більше серед молодшого покоління, що за наших днів вимігрувало зі східньої України на захід. Для них історія українського національного відродження ніби не існує, бо її вони в большевицькій дійсності не мали змоги пізнати. А вже ведитеньські заслуги Галичини для українського національного відродження — це цілком невідома картина української історії. Клясичним прикладом того може бути факт, що в провідним органі тої частини нової української еміґрації у редакційній статті дослівно написано, що західні українці для конкуренції з Українською Вільною Академією Наук заложили собі нове Наукове Товариство ім. Шевченка. Історія 75-річного існування тої української наукової установи та її всеукраїнське значення цій групі, як виглядає, зовсім невідомі. Річ природна, що незнання заслуг східньої та західньої України в національному відродженні та брак трагічного досвіду із відносин західніх українців з часі визвольної боротьби останніх 30 років сильно завважили на відродженню антагонізму поміж східніми та західніми українцями.

Далі автор статті вказує той величезний вплив, який на цей антагонізм мало в останніх роках виховання східніх українців, і закінчує свою цікаву статтю словами:

Распря поміж українцями зі сходу та заходу потрібна ворогам України, щоб спаралізувати активізм української еміґрації проти спільного ворога, а українську енергію зужити на внутрішню гризню. По тридцяти роках української боротьби за волю не може бути «західняків» та «східняків». Є тільки одні українці, оживлені одною ідею визволення України з-під московського духового та політичного поневолення. («Свобода»)

КОРОТКІ ВІСТІ

— Уряд харчування у Франкфурті повідомляє, що 30 проц. усіх харчових карток на м'ясо сфальшовані. (дпд)

— Офіційно визнані жертви гітлерівського терору, яким нацистський режим сконфіскував майно, можуть до 15 серпня ц. р. скласти прохання, щоб їм це майно повернули. Ця постанова поширюється на американську зону і місто Бремен. (дпд)

— Німецька поліція дістала дозвіл стріляти на кожну людину в совєтській уніформі, що хотіла б прокрастися через кордон. (дпд)

— У 1947 р. совєти витратили 1.200.000 долярів на досліди з атомовою бомбою і інші роди зброї. (ап)

— Китайські комуністи облягають місто Інґшін. Щоб скорше здобути місто, переодягнулись декілька з них в овечі шкіри і разом із стадом овець рушили в місто, щоб там підкласти міни. Але підступ не вдався, бо оборонці Інґшіну впізнали вовків в овечій шкірі. (ап)

— Головний обвинувач у процесах проти воєнних злочинців у Нюрнберґу, американський суддя Тельфорд Тейлор, домагається створення постійного міжнародного світового трибуналу, що мав би судити воєнних злочинців. (ап)

— Страйк німецьких робітників скінчився минулого тижня. Професійні спілки сільськогосподарських, городніх і лісових робітників британської зони, що не брали участи в страйку, зажадали підвищення платні для зорганізованих у них робітників, погрожуючи страйком, коли б не задоволили їх вимог. (НЦ)

— Міжзональний Конґрес Професійних Спілок, який радив від 13 до 15 травня в Гайдельберґу, залишив професійним спілкам різних зон свободу висловитися за або проти Маршалового пляну відбудови Европи. Професійні спілки залізничників Гамбурґу, Шлезвіґ-Ґольштайну і Нідерсаксену, що були досі самостійними спілками, включилися в одну німецьку професійну організацію залізничників із спілками американської зони. (дпд)

— В Конґресі США розпочалися наради в справі проекту закону про заборону комуністичної партії США, як таємної змовницької партії. В політичних колах думають, що проект пройде в палаті депутатів і в сенаті більшістю 4:1. Президент Трумен ставиться проти цього проекту, що, на його думку, заперечує головні засади американської свободи. Коли б проект обидві палати схвалили, президент заявив, що скористається, з належного йому права «вето». (дпд)

— На знак протесту проти політики свого уряду уступив зі своєї посади мадярський посол у Вашінґтоні.

— На «випозиченім» бойовім літаку вилетіли зі своєї «родіни» Чехословаччини вісім чехословацьких летунів, причалили на одній з летунських баз Англії і не хочуть уже повертатися додому.

— В червні і липні відбудуться великі маневри американської воєнної фльоти на Середземному морі. У вправах візьме участь 29 бойових одиниць. (дпд)

— В совєтській зоні Австрії відбуваються маневри совєтської армії в числі 30.000 вояків. (ап)

— Протягом 72 годин примушено залишити Прагу кореспондента часопису «Нюс Кронікл». (ап)

— Народня Рада Берліну ухвалила, що прапор демократичної Німеччини має складатися з трьох кольорів: чорного, червоного і золотого. (дпд)

— 30.000 европейських утікачів мають з наступного тижня транспортувати до Канади літаками. (ап)

— Один совєтський літак, що маневрував у північно-західній частині Берліну, скинув три бомби і вбив 4 особи й 12 поранив. При цьому знищено один будинок, а другий пошкоджено. (ап)

— Баварський міністер фінансів д-р. Кравс заявив, що незабаром буде переведена в західній Німеччині реформа валюти і реформа податків.

— Американський військовий міністер Роял стримав виконання вироку смерти над сімнадцятьма німцями, що їх засудив воєнний трибунал у Нюрнберґу. Засуджені заявили, що під час допитів їх примушували до зізнань. Головний командувач американської армії в американській зоні Німеччини, генерал Клей, дав доручення перевести в цій справі судове слідство. (Ю. П.)

— Полковник Текстор, шеф інформаційного відділу американського військового правління в Німеччині, заборонив поширювати часописи і видання, ліцензовані в совєтській зоні Німеччини, аж поки совєтські власті не дозволять поширювати в своїй зоні німецькі видання, ліцензовані в американській зоні. Британські власті повідомляють, що покищо вони не думають видавати такої заборони.

— У Любекке в Вестфалії «вороги чорного ринку» вміймали справжнього паскарського «тигра». Захопили в нього 800 центнерів чаю, багато центнерів «бонкави», 3.500 центнерів збіжжя — все це на пів

мільйона передвоєнних німецьких марок, а на теперішній рахунок чорного ринку на 32 мільйони марок. Він тримав спілку з фабрикантом папірос Бляйе, проти якого також ведеться судове слідство.

— Польща наполягає на видачі нідерсаксонського прем'єр-міністра Гайнріха Копфа як воєнного злочинця. Генерал Сір Бріян Робертсон на першу вимогу Польщі відповів відмовно, спираючись на документальних даних. (ап)

— Совєти бажають поділу Трієсту на югославську і італійську частини, згідно з лінією, яка тепер проходить між окупаційними зонами. Італія заявила, що не погодиться на такий плян поділу міста, яке, на підставі заяв західніх потуг, мало б припасти в цілості Італії.

— Румунський уряд позбавив колишнього румунського короля громадянських прав і всього приватного майна. Згідно з іншою вісткою, екскороль Михайло має намір незабаром женитися в Атенах.

— Норвегія і Данія звернулися до США за зброєю, щоб зміцнити сили для оборони своїх країв. Норвегія бажає отримати легку зброю для своєї піхоти і протилетунські гарматки, Данія хоче дістати німецькі торпедні човни. (дпд)

— За перше чвертьріччя призначено для одинадцяти европейських держав такі суми на допомогу (в мільйонах долярів): Англія — 300 (позичково 100), Франція — 300 (позичково 75) Австрія — 70, Бельгія і Люксембург — 3 (позичково 17), Данія — 10 (позичково 10), Ісландія — позичково 1, Італія — 140 (позичково 25), Голляндія — 80 (позичково 25), Норвегія — 5 (позичково 15). Західні зони Німеччини в цьому пляні ще не передбачені.

ЩО ПИШУТЬ і ГОВОРЯТЬ

НІМЕЦЬКИЙ ЧАСОПИС ПРО ТРАНЗИТНИЙ ТАБІР У МЮНСТЕРІ

По-різному ставиться до проблеми ДП і всіх насильно нацизмом викинутих з рідних хат людей німецька преса і німецьке громадянство. Одні, з більшим почуттям відповідальности, розуміють недолю людей, що попали в прикре положення не з своєї вини, інші вже забули те пекло мук і знущань, що їх мусіли на собі перенести ДП в умовах нацистського терору.

До перших належить «Вестдойче Альгемайне Цайтунг», яке в числі за 25 травня містить репортаж з перехідного табору в Мюнстері під заголовком: «Насильно вивезені в дорозі до Англії». Ось уривки з цього репортажу:

«Табір полонених, табір примусової праці — це були ті стації під час війни, де люди животіли в страхітливих умовинах. Потім їх визволили альянти, але табори залишилися, хоч дротяні загорожі усунено і зрівняно їх харчові пайки зі західньоевропейськими пайками. Мільйони запроторенців повернулись до рідних сторін. Але сотні тисяч вирішили чекати на свою долю в Німеччині. Рік тому англійське міністерство праці закликало їх до праці в Англію. Від 1 квітня 1947 р. до 1 травня 1948 р. 60.000 осіб виїхало, згідно з цим закликом. Від 1948 р. щодругого дня від'їжджає транспорт в 400 осіб з транзитного табору в Мюнстері.

Всі вони розуміють німецьку мову. Коли ми відвідали цей табір, від'їжджав саме один з таких транспортів. З бараків линули пісні прощання, тужливі, гарячі, такі, які знає тільки схід. На подвір'ї різномовний гамір. Усуміш — поляки і українці, югослави, румуни, литовці, латвійці і естонці. Щоб між собою порозумітися, вони вживають німецької мови, яка має тут значення міжнародньої мови. Входимо в балачку з деякими мужчинами. «Що будете там робити?» — «Я буду працювати в копальні, а я на селі, а я в фабриці.» — «Чи працювали ви за цим фахом дома?» Більшість — ні. Цей був ремісником, цей — колгоспником або селянином, або урядовцем чи звичайним робітником. «Вже цілими роками не працювали за своїм фахом, — говорить один, — то й байдуже, куди пошлють. До нової праці в Англії ми законтрактувались на один лише рік, а там розглянемось. З заробітною платнею теж не зле. — «Скільки?» — «Ми, гірники, будемо заробляти 5 фунтів і 35 шилінгів, коли попрацюємо 5 шихт, інші заробляти муть менш-більш подібно.» — «Чого сподівається від Англії?» — В кожному разі кращого, як досі, хоч жити будемо й далі в таборах.» — Бажаєте залишитися там назавжди?» — «Ні! Якнайскорше хочемо повернутися на батьківщину. Але тільки тоді, коли вона стане вільною. О, вже стоїть наш автобус. Галло! Вествард! І всі вхопили свої валізи і посідали в автобус, щоб їхати на залізничний двірець. Завтра вони причалять до англійської пристані Гарвіч.

Жінки працюватимуть в текстильній промисловості або як домашня прислуга, а декотрі — як помічниці в лікарнях. «Моя приятелька писала мені з Англії, — говорить одна жінка, — що їй там добре поводиться. Ми також тішимось, що можемо туди виїхати. Найрадше виїхали б ми до Канади. Може за рік буде це можливим. Або до Австралії.» — «Навчились ви вже по-англійському?» — «Ще ні! Але це піде скоро. Хіба ми вміли по-німецькому? І навчились.» І справді, багато між ними таких, що й не пізнати, що вони чужоземки. Хоч зовсім не належать до інтеліґентного шару.

Інтеліґенції майже немає

Один балтієць з таборової управи вияснює, що т. зв. інтеліґенція в акції «Вествард-го» бере дуже-незначну участь. Багато з них після капітуляції пробрались до Швеції і інші вичікують, заповнюючи кадри таборових управлінь. Одна група студентів хоче працювати в Англії і сподівається одночасно студіювати в університетах. «Чому ж не студіюєте в Німеччині?» — «Стипендії замалі і ми мусіли б живитися з чорного ринку, а цього ми не хочемо.»

На Сході нічо добре нас не чекає

В іншій кімнаті куняють на ліжках поляки. Ми ставимо їм ряд запитань, але вони не дають ніякої відповіді. Немає чого питати, звідки вони, що за Каналом думають робити, на що чекають. Ні слова, хіба: «Хто там знає, чи ви, буває, не совєтський шпигун!»

Зате гурток колишніх югославських страшин більш розмовний. Всяка, хоч і найдрібніша, праця для них добра, аби лише не валятись. «А не можете стати старшинами в армії Тіта?» — «Ні! Ми воювали як добровільці по стороні німців.» — «Проти росіян?» — «Не проти росіян, але проти большевиків. І як довго большевики тримають Схід Европи, не чекає нас нічого доброго, хіба петля. Тяжко літами не бачити рідню, не чути ні про батьків, ні про жінку, ні про діток, але маємо надію, що одного дня все це зміниться.» (К. Г.)

«ПОДВІЙНЕ МІРИЛО»

Швайцарський часопис «Тагесцайтунг», що під час найбільших успіхів Гітлера виступав з невблаганною послідовністю проти ламання договорів і звірств нацизму, подає при нагоді обговорення книжки «Наша загрожена спадщина», відомого автора Віктора Голлянца, такі свої завваги до міжнароднього положення і політики переможних потуг:

«Ми ніколи не могли зрозуміти у численних статтях нашого часопису, як можна бомбардувати в помсту якесь індонезійське село, а водночас у Нюрнберґу засуджувати злочини проти людства. Ніколи не могли ми зрозуміти й того, як могло погодитися правосуддя у процесах проти таких «зрадників вітчизни», як Михайлович, де присуд виносили ще перед засудженням. Ми ніколи не могли зрозуміти, коли в імені права переможці судили переможених, як їх судді, у власній справі; що, всупереч усім дотеперішнім правним засадам, підсудних карають на підставі законів, які в часі виконування ними злочину ще зовсім не існували; що судді, які проти цих законів теж прогрішили, тільки тому можуть засідати як судді, що на них не знайшовся ще обвинувач, бо вони — переможці.

Нам так само ніколи не могло вміститися в голові, яким способом совєти, що під час походу проти Польщі воювали в спілці з Гітлером, тепер ведуть цей процес, а тим часом Фінляндію, що разом з Гітлером викинула напасника зі свого краю, визнають за винну. Для нас ще менш переконливий той факт, що в Нюрнберґу повісили злочинців проти цивільного населення, тоді коли Бенеш, забуваючи за Масарика, що був би рятував кожного жида від смерти з рук «апостолів расизму», сам мільйон тих споконвічних німецьких поселенців, що в часі Мюнхену стали по його боці, посадив у концентраційні табори, прогнав їх з їхніх селищ, наказав їм носити опаски, які зовсім не різнилися від жидівських зірок, і то з лозунгами найгіршого сорту «расистського» вишколу.

Чи ми можемо виправдати, що виселення тут засуджують, а в іншім місці цінують? Що за руйнування міст і сіл там карають, а тут відзначають орденами?

(«Абендпост» ч. 57 Ганновер)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

Перепис українців у Франції

Українська громадська опіка, що має свій осідок у Парижі, розпочала перепис всіх українців у Франції. Цей перепис потрібний для найуспішнішого захисту прав кожного члена еміґрації.

Загальні збори українців у Швеції

У Швеції відбулися загальні збори Великої Української Громади. На збори прибуло 30 представників з різних частин Швеції. Українська громада в Швеції подає допомогу нашим скитальцям у Німеччині, висилаючи пакунки для дітей.

На шевченківський видавничий фонд

Інститут ім. Петра Могили в Канаді оголосив збірку на шевченківський видавничий фонд. Зібрані гроші мають бути вжиті на видання книжок, журналів, шкільних підручників, а особливо книжок для дітей.

Пам'ятник українським політв'язням

У Фльосенбурзі, малій гірській німецькій місцевості, має бути збудований кам'яний пам'ятник на честь 8.000 українських політв'язнів, що в 1939-1945 р. р. загинули у концтаборі у названій місцевості. Ліга Українських Політв'язнів розпочала збірку 50.000 марок, потрібних для збудування пам'ятника. Збірка провадитиметься на листи Ліги, затверджені ЦПУЕ.

УКРАЇНЕЦЬ — РЕДАКТОРОМ МІЖНАЦІОНАЛЬНОЇ ГАЗЕТИ

На своєму засіданні, що відбулося 5 травня ц. р., Управа Союзу Ліцензованої ДПреси покликала на головного редактора міжнаціональної газети «Ім Ауслянд», що виходить в німецькій мові, — д-ра Юрія Студинського.

Поминальне Богослужения на могилі сл. п. д-ра Степана Шухевича.

Повідомляється все Українське Громадянство в Німеччині, а зокрема українських політичних в'язнів усіх режимів, що 6. червня 1948 р. відбудеться на могилі сл. п. д-ра Степана Шухевича в Аміберґу на Катгаріненфрідгофі величаве поминальне Богослужения.

В цей день вшануємо масовим здвигом у святочних словах славного оборонця українських політичних в'язнів, хороброго Отамана УГА та великого громадянина, віддаючи глибокий поклін в річницю його смерти.

По Богослуженні, що відбудеться в 11-ій годині у цвинтарній каплиці (Катгаріненфрідгоф) учасники свята перейдуть зорганізованим походом на могилу сл. п. д-ра Степана Шухевича, де буде відслужена панахида.

Запрошуємо все-українське організоване суспільство до масової організованої участи.

По ближчі організаційні інформації свята просимо звертатися на адресу: Філія ЛУПВ, Регенсбурґ, Ганґгоферсідлюнґ (мґр. Ілля Городецький).

Мюнхен, дня 15. травня 1948.

Головна Управа Ліги УПВ

ДП БУДУТЬ ПЛАТИТИ ЗА УТРИМАННЯ

На підставі розпорядку ПВ (ДП Див. з днем 10 травня ц. р. ДП, що працюють зарібково і мешкають у таборах, будуть платити за помешкання, прохарчування і різні приділи, які одержують вони самі чи їхні родини.

Ці оплати мають виносити 7 нім. марок за реєстрованого працівника, 7 нм. за кожного члена родини вище 14 літ, 3.50 нм. за кожне з двоїх дітей нижче 14 літ і 3 нм. за кожну слідуючу дитину нижче 14 літ. Оплати будуть обчислювані тижнево, й коли ДП користується німецькими харчовими картками, будуть на половину менші. При цьому зазначено, що коли ДП користає лишень з мешкання і додатків, цілковите обтяження не повинно перевищувати 9 нм. тижнево.

Цей розпорядок в практиці ще не реалізується і наразі виготовляються лишень відповідні списки і виконуються інші підготовчі праці.

ВСЯЧИНА

Потрійно святе місто знову в руїнах

Єрусалим — святе місто для жидів, християн і мохаммедан, в якому знаходяться найбільші святощі трьох великих світових релігій — знову в руїнах. Це вже 38-й раз упродовж тритисячолітньої історії підлягає руїні це місто, яке християни й мохаммедани звуть «святим містом», а жиди — «обителлю миру».

Жиди шанують Єрусалим, як місце, де була їхня святиня з часів царя Давида і Соломона, християни — як місце страстей і смерти Христа, а мохаммедани — як місце, з якого Мохаммед був узятий на небо окриленим конем, що звався Буром. Усі найважливіші святощі цього міста знаходяться на малому просторі старого міста, яке оточене муром 12 метрів висоти і 4 кілометри довжини. На цьому просторі відбуваються тепер криваві бої між арабами й жидами.

Приблизно посередині старого міста стоїть церква св. Гробу Христа Спасителя, що її побудував ці-

(Продовження на стор. 4)

ЕКСПЛУАТАЦІЯ СЛАВЕТНИХ

«Світ іде до великого зудару!» — читаємо сьогодні в часописах, чуємо у виступах державних мужів. Опанована психозою війни, «сіра людина» ворожить про момент вибуху того катаклізму, який може обернути на румовище величезні простори, а то й цілі континенти. Одні числять цей час днями, інші — місяцями, а ще інші — роками, десятками літ. Тут мають значення не знання, а нерви та здоровий глузд ворожбита.

У той час, як «обиватель» плеще язиком і гарячкує, мужі покликані... готуються до «грядущих подій». І то найбільше ті, які найбільше кричать про «палїїв війни», шукають їх не в своїй країні, а в Америці чи на берегах Темзи.

Обраховуючи воєнний потенціял країни, беруть до уваги не тільки запаси нафти, хліба, літаків та атомових бомб, а й, так скажемо, ресурси психічні. У змаганні відіграють величезну ролю, крім усього іншого, міцні нерви, воля до боротьби та певність перемоги. Тому водночас з гарячковими шуканнями в лабораторіях, напруженою роботою в воєнно-промислових закладах провадиться колосальна акція в царині психологічній. Маємо на увазі не тільки психічні атаки, які недавно відбулися у Франції, Італії та на Балканах, а й на широку скалю започатковану політично-виховну акцію, яка має створити найвигідніший для країни психологічний підмурівок під ту матеріяльну потугу, що її та чи інша держава покаже у змаганні гігантів. Це стосується передовсім тієї країни, де існує не тільки строго пляноване господарство, а й плянове духове життя, підпорядковане єдиному партійному проводові мислення підданих.

Большевицька акція в Росії після вибуху першої світової війни почалася під гаслом: «Пролетарі не мають батьківщини!» У лютому — квітні 1918 року, захопивши владу, Ленін у полеміці з «лівими» комуністами заявляє вже, що він «з 25 жовтня став оборонцем». Але і 1918 і ще кілька років після жовтневої революції за найбільших ворогів «пролетаріяту» большевики вважають «соціял-шовіністів», «соціял-патріотів».

Наближається друга світова війна. У країні, де «Інтернаціонал» співалось як державний гимн, а «Пролетарі всіх країн, єднайтеся!» можна було бачити на всіх газетах і прапорах, стає ясним, що й пісня та й те гасло придатні тільки для інших країн, як ясним стає, що, перейняті ідеями інтернаціоналістичного комунізму, вояки не зможуть боронити російську батьківщину. Тоді російський народ виховують на «Мы великий русский народ» Вишневського та таких фільмах, як «Петр I», «Александр Невский» та ін. Тому чимраз виразніше за останні два роки висувається висунену ще Петром I думку: «Росія — не царство, а частина світу». «Мы — великий русский народ» (і тільки це) видається сьогодні недостатнім. На зміну йому приходить: «Ми і тільки ми — врятували світ від Гітлера!» Слідом за цим: Ex oriente lux! (світло зі Сходу!). Але Схід закінчується кордоном СССР. І, як логічний висновок, теза Жданова:

«Чи личить нам, представникам передової советської культури, советським патріотам, роль схиляння (!?) перед буржуазною культурою або роль її учнів? Звичайно, наша література, яка відображає лад вищий, ніж будь-який буржуазно-демократичний лад, культуру в багато разів вищу, ніж буржуазна культура, має право на те, щоб повчати інших нової загальнолюдської моралі. Де ви знайдете такий народ і таку країну, як у нас?»

Банкноти потребують золотого покриття. Теза Жданова так само. Про золото свого часу (в дні юности большевизму) Ленін говорив, що в царстві комунізму із цього благородного «буржуазного» металу робитимуть хібаще пісюари. Але нічим так не дорожили в державі Леніна з самих перших днів її існування, як золотом: маючи в льохах Держбанку золоті запаси, держава та почувала себе певніше в «капіталістичному» оточенні!

Те саме й з духовою валютою. Особливо відчувається це нині. Сьогодні, коли советському підданому вщеплюється переконання, що Росія має вчити весь світ, бо російська культура є найвеличніша, найвартісніша — особливої ваги набирає мобілізація всіх ресурсів тієї культури. Всі живі й мертві генії російської культури мають своєю продукцією, своїми іменами підперти тезу Жданова. В особливій ціні ті російські письменники, композитори й учені, яких визнав уже нікчемний капіталістичний світ. З російських письменників західній світ найбільше цінить Л. Толстого та Ф. Достоєвського. І то цінить не як екзотику, а як першокласних мистців, ба навіть духових проводирів. У самій же Росії репутація цих двох письменників була дещо відмінна. Обох їх високо цінив російський читач, але в урядових сферах за царських часів шанували Достоєвського і виявляли неприхильність до Толстого. Після жовтня 1917 року ролі помінялись: Ленін вважає Толстого за найбільшого генія світового письменства і разом з тим советська критика всіма приступними їй засобами дискредитує Достоєвського, як реакціонера, «мракобеса». Достоєвському, що, як ніхто, знав російську душу, з геніяльною проникливістю розкрив її і показав її цілому світові, большевики не можуть дарувати «Бесів», де письменник показав душу російської революції, яка виявилась у всій своїй жахливій яскравості в наші дні. Тому Достоєвського не вивчалося майже в советських школах, вилучено з ужитку широких мас читачів майже всі його твори, піддано суворим репресіям ближчих родичів автора «Карамазових», що жили останнім часом у Криму.

Але настає 1945 рік, а за ним рік 1947-й. Ненавиджений на своїй батьківщині, Достоєвський має, як золото, захоплене в льохах царських банків, покривати банкноти, випущені Ждановим, підтримувати в душі росіянина почуття духової вищости супроти всього неросійського світу. Не знаємо, чи зважаться в Советському Союзі видати нині повну збірку творів Достоєвського. Навряд. Пригадуємо скандал, викликаний виходом у світ десь на початку 30-х років з волі Горького «Бесів». Але сьогодні на советській сцені йде інсценізація «Преступления и наказания». Кілька ж місяців тому «Правда» робить такий закид відомому знавцеві творчости Достоєвського Л. Гроссманові: «У праці «Образ Раскольнікова в світовій літературі» Л. Гроссман, зближуючи образ Раскольнікова з аморальними творами на кримінальні теми декадентських, реакційних письменників, заяложує значення одного з найвидатніших утворів великого російського письменника Достоєвського».

Згідно з останніми настановами директивних установ СССР, жаден російський письменник не може занехтувати впливу неросійського, особливо західньоевропейського письменника, але повинен впливати на мистців слова неросіян. Пушкін не сміє перебувати під впливом Байрона, але повинен впливати на Шевченка. «Fata Morgana» Коцюбинського стає продуктом впливу «Лета» М. Горького, а Лесина «Оргія» є не що інше, як переробка однієї з «Сказок об Италии» того ж російського автора (див. І. Стебун «Горький і українська література», журн. «Вітчизна», 1946, VI).

Щождо автора «Карамазових», то крапку над і ставить учень Ждданова, сербський письменник Дуло Николаєвич у своїй п'єсі «Волга! Волга!». Там є такий діялог Леніна і Достоєвського:

Достоєвський (звертаючись до Леніна): Перехристи мене, Володимир Ілліч, і зруйнуй, голубе, Европу! Звали в порох Мойсея Мікель Анджело, знищи всі статуї та зображення католицького Христа. Одна повинна лишитись наша православна матушка-Росія. Волга має затопити всі храми Европи. Волга! Волга! От, Володимир Ілліч, хрест тобі. Дивись, як Европа гине, як вона тоне. (Він піднімає ікону Божої Матері).

Ленін: Федоре Михайловичу, голубе мій, я люблю тебе, братіку мій, генію наш. Росія зруйнує Европу. Хай буде так, Федоре Михайловичу, мій голубе, мій російський голубе! (Завіса).

Що старий тримає в умі, то виказує дитина. Ми не маємо в руках всієї п'єси Николаєвича і не знаємо, як зустрічається там Достоєвський з Леніним, якому, коли помер Достоєвський, було ледве 10 років. Але не нас менше цікавить. Більше звертає увагу той факт, що антисоветська «Русская Мысль», яка виходить у Парижі, наводячи поданий вище уступ з твору сербського автора, обмежується тільки голою цитатою і не подає жадного коментаря, на які вона звичайно не скупиться в інших випадках. Редакторові паризької газети так само приємно читати діялог Леніна і Достоєвського, як і надхненникові Комінформу. Тут «Русская Мысль» солідаризується з «Правдою».

Але про це іншим разом.

О. ГАН.

сар Константин Великий десь у 300 році по розп'яттю Христа. Вона була вже багато разів руйнована і відновлювана на старих руїнах. Покищо вона стоїть ціла й неушкоджена.

Кілька мурованих східців веде до вівтаря, де округлий, оправлений у срібло отвір вказує те місце, де був вкопаний у землю хрест, на якому вмер Спаситель. Вівтар прикрашений ліхтарями, лямпадами, паперовими квітами й гарно виробленими мереживами.

За кілька кроків далі знаходиться найбільша християнська святість, а саме зроблений з мармуру і встановлений під копулою у візантійському стилі Гріб Господній. Копулу підпирає 18 пілястрів-колон. Гріб освітлює 43 лямпади грецького, римо-католицького, вірменського й коптійського походження.

На сході міста у підніжжі Оливної гори розкинулась широка площа, на якій колись стояла палата й святиня царя Соломона. Побожні жиди зі страху перед Єговою бояться сьогодні вступати на це місце. Вони моляться біля Муру Плачу, що стоїть недалеко цієї площі, нагадуючи про упадок Єрусалиму. Там, де колись стояла Соломонова святиня, стоїть тепер велична, вкрита гарною копулою мохаммеданська мошея. У цій мошеї зберігається велика святість усіх трьох релігій — неначе врослий у землю, великий камінь. На цьому камені мав Авраам приносити в жертву свого сина Ісаака. З цього каменя мав бути взятий пророк Мохаммед на небо. Зрештою, на цьому камені мають бути сліди стіп Христа, що стояв на ньому. У день Страшного Суду, наприкінці світу, згідно з віруваннями, тут має стати престіл Всевишнього, з якого Він судитиме живих і мертвих. Тим то цей камінь став неначе центральним місцем світу. Побожні мохаммедани вірять, що під цим каменем є криниця, коло якої душі померлих моляться з Корану. Старовинним культом і леґендами оповитий, цей камінь відгороджений від світу золотою огорожею.

Слід ще згадати, що біля Оливної гори по східній її стороні хоронять своїх мерців мохаммедани, а по західній — жиди.

Сьогодні йде жорстока, кривава боротьба за потрійно святе місто. Цілий світ стежить за ходом цієї боротьби.

ОСТАННІ ВІСТІ

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ КОНҐРЕС У ФРАНКФУРТІ

З нагоди святкування сотої річниці з дня відкриття першого німецького Національного Зібрання, відкрито 20 травня цього року у Франкфурті, в церкві св. Павла Европейський Конґрес. На Конґрес прибуло багато закордонних представників і делеґатів, м. ін. Роберт Манжен з Франції, граф Вілляграчія з Італії, президент Швайцарської Національної Ради д-р. Бавер, президент Швайцарського Допомогового Комітету для Німеччини Ріцель, посол до англійського парляменту міс Йосефі і багато делеґатів з різних країв Німеччини.

Відкриваючи наради Конґресу, обербюрґермайстер Франкфурту д-р. Кольб підкреслив, що тільки об'єднання народів Европи може її врятувати. Він висловив надію, що за словами політиків у цій справі прийдуть діла. Президент Виконавчого Комітету Европейської Унії Федералістів д-р. Бруґманс зазначив, що тільки через створення Европейської Унії можна усунути загрозу війни. Пробним каменем для цієї Унії буде справа Німеччини. Французький делеґат Манжен присвятив свою увагу французько-німецькому порозумінню. Він бореться за зрівноправнення Німеччини у Франції, алеж і Німеччина мусить респектувати вимогу Франції, яка бажає бути забезпечена від нападу з боку Німеччини. Міс Йосефі заявила, що головним завданням Европейської Унії є свобода народів і господарський розквіт. А головним ворогом, що його треба перемогти, є тоталітаризм. Представник Німеччини д-р Е. Коґон висловив свою радість з приводу того, що стільки промовців і держав Европи «широко відчинили вікна» і тим створили атмосферу повної приязни. Якби Німеччині ще в 1945 році були продиктували мир, то з цього наварилося б багато лиха. Тепер можна приступати до справи з тверезим поглядом. Д-р Коґон подав до відома приявних, що вже незабаром прихильники сфедерованої Европи матимуть своїх мужів довір'я в різних европейських парляментах, де будуть пропаґувати ідею Европейської Унії.

НАРАДА ПРОТИКОМУНІСТИЧНИХ ПОЛІТИКІВ

У Вашінґтоні відбулася цього тижня чотириденна нарада провідних протикомуністичних політиків шістьох европейських держав, що перебувають під совєтською окупацією. В нараді брали участь: представник Польщі Міколайчик, провідник болгарських селян Дімітров, колишній мадярський прем'єр-міністер Надь, два провідники юґославських селян і один провідник румунських селян. На нараді обговорювано плян об'єднання всіх протикомуністичних груп Европи в один міжнародній демократичний фронт. Цей фронт мав би боротися за встановлення демократичних урядів у тих краях, де ці уряди усунено.

В ЮҐОСЛАВІЇ АРЕШТУЮТЬ КОМУНІСТІВ

В Юґославії заарештовано недавно усунених міністрів і членів ЦК комуністичної партії Зуєвича і Гебранґа. Причиною цього мали бути ідеологічні розходження між ними і компартією. Що це за ідеологічні розходження — ніхто не знає. В кожному разі, щось починає псуватися в «Тітовім царстві».

ГІММЛЕР НЕПРИДАТНИЙ ДО СЛУЖБИ В СС-ах

Колишній СС-ґрупенфюрер Берґер, близький співробітник шефа всіх СС-ів Гіммлера, у своїх зізнаннях на нюрнберзькому процесі проти урядовців державної канцелярії Гітлера характеризує Гіммлера, як «незрівноваженого мішанця, нездатного до служби в рядах СС-ів». Слідів брутальности у Гіммлера він не завважив. Зате був Гіммлер безмежно зарозумілий і вразливий на будьяку критику. Як безкритичний попутник Гітлера, не допускав він ніякої його критики. Одначе, в одній розмові з Берґером сказав, що вже протягом кількох років має враження, що Гітлер перестав бути нормальною людиною. Завданням Берґера було організувати народи Сходу. Він ще й сьогодні вважає це за потрібне.

«ВІЛЬНІ» ВИБОРИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Чехословаччина стоїть перед парляментарними виборами. Опанований комуністами чехословацький уряд усякими засобами намагається змусити все населення голосувати за єдиний урядовий опанований комуністами список. Виборцям заборонено кидати в урну неважні виборчі картки. Ославлений комуністичний міністер внутрішніх справ заявив в одній зі своїх промов, що він не бачить ніякої підстави для того, щоб виборці, які підтримують уряд, мали б голосувати таємно. Кожний, хто намагатиметься голосувати таємно, вважатиметься за ворога уряду. Слухання лондонського радіо вважатиметься за злочин. Комуніст Ян Водічка заявив, що кожний, хто пропаґуватиме західні ідеї, буде вважатися за зрадника батьківщини.

Кожний громадянин зобов'язаний вислухати передвиборчу промову, яку 28 травня, за два дні перед виборами, виголосить у Празі комуністичний прем'єр-міністер Ґотвальд. Ця промова буде передана через голосники до всіх фабрик, підприємств, бюр, шкіл, до всіх сіл, міст і містечок. Одне слово, в новій Чехословаччині «жити стало краще, жити стало веселіше», як це звикли трубіти комуністи на всіх перехрестях.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОДАТКОВЦІ ПРОТИ ПЛЯНУ МАРШАЛА

Союз американських податковців через свого голову Френка Батффілда подав на американський уряд до найвищого суду скаргу, в якій домагається стримати виплату з державних кас грошей на покриття Маршалового пляну, бо це гроші американських податковців. З другого боку, заступник генерального прокурора Рос Доной зажадав припинити процес, мотивуючи це тим, що Батффілдові особисто не погрожує ніяка шкода. Ця справа надзвичайно характеристична для американських відносин. Спробували б податковці деяких країн заскаржити свій уряд за те, що він, приміром, витрачає їхні гроші на закордонну комуністичну пропаґанду.

НІМЕЧЧИНА ОДЕРЖИТЬ 80 МЛН. ДОЛЯРІВ

Адміністратор фондів для виконання Маршалового пляну Павль Гофман призначив для Німеччини 80 млн. долярів, а для Греції 50 млн. долярів як першу квартальну рату на квартал від 1 квітня до 30 червня 1948 р., яка цим країнам належить.

БРЮССЕЛЬСЬКИЙ ВОЄННИЙ ПАКТ ОБМЕЖЕНИЙ

Недавно укладений політичний і воєнний союз між Англією, Францією і країнами Бенелюкс (Бельґія, Нідерлянди, Люксембурґ) мав бути поширений на інші західньоевропейські країни. Останнім часом появилися чутки, що цього поширення не буде і що повсталий уже союз шукатиме порозуміння між подібними союзами скандінавських держав і держав басейну Середземного моря, що саме підготовляються. Сталося це, мабуть, на вимогу США, які не бажають, щоб в Европі виникла третя велика політична, господарська і мілітарна потуга.

ЩО ТРЕБА ЗНАТИ ПРО ПАРАҐВАЙ

(Продовження з ч. 4).

Інформація п. п. Еванса і Пумпе

Загальні відомості. Параґвай лежить в центрі Південної Америки і з боків оточений сусідніми країнами Арґентіною, Бразилією і Болівією. Ріка Параґвай, шириною 500—1000 м., ділить країну на східню і західню половини. Загальна поверхня його коло 388 кв. клм., населення його становить трохи більше ніж 1 млн. людей.

Західня частина, Чако, величиною коло 230 000 кв. клм. уявляє собою витягнуту рівнину, з невеликою кількістю горбків та складається з кампів (своєрідні степи), болот, тернистих кустарників. Чако в значній частині недосліджене, в ньому живуть індіянські племена. На берегах ріки розвинута головно деревна промисловість (виробництво, таніни дубильний екстракт), а на обширних рівнинах випасається худоба.

Східня частина (величиною коло 158.000 кв. клм.), що її часть називається справжнім Параґваєм, нараховує коло 1 млн. мешканців, є головним місцем осідку населення. Густота його і тут також незначна. Країна врожайна. Рівнини, розташовані на низинах і узгір'ях, перетинаються або оточуються численними пралісами. Ліси, здебільшого розташовані на узгір'ях в напрямку Ріо Парана, переходять в щораз більше замкнуті формації та інколи перериваються пасовищами. Основне заняття населення — це скотарство, рільництво і рубання дерева. У північносхідній частині на великих просторах управляється верба — мате. В окремих районах є фабрики для перероблення продуктів країни, як м'яса, бавовни, цукрової тростини, тютюну та інших.

Параґвай здебільшого ще нерозвинута країна, її ще мало заторкнув сучасний поступ. Столиця Асунсіон, маючи трохи більше ніж 100.000 мешканців, багатьма своїми рисами має вигляд модерного міста. Але там немає деяких европейських вигідних уладжень. Відносини в районах під кожним оглядом дуже примітивні. Найбільшою перешкодою швидкого розвитку країни — це взагалі погані шляхи. Проте Асунсіон має добрі асфальтовані вулиці і дороги і одною такою асфальтовою дорогою зв'язаний з краєм. Зрештою в усій країні шляхи погані.

Підсоння в східньому Параґваї, де є наші братні двори, субтропічне. Осінні і зимові місяці (квітень — вересень) холодні або досить теплі. Майже кожної зими в окремі дні буває мороз. У весняні і літні місяці (жовтень — березень) тепло щораз збільшується, переходячи в спеку, що досягає найвищого ступеня в січні, в лютому, а в березні починає поволі спадати. Температура літом в окремі дні досягає понад 40 Ц в тіні. Найважче переносити духоту перед бурею. Літом досить регулярно бувають сильні бурі з великими громами і зливами, що приносять свіжість і охолодження.

Характерно для місцевого підсоння — це швидкі і різкі зміни температури. Впродовж короткого часу холодний південний вітер може спричинити швидкий спад температури, і навіть треба тепло одягатись. З другого боку, теплий північний вітер в середині зими викликає велику спеку, від якої охороняються, надягаючи на голову звичайний солом'яний капелюх. Звичайно населення по праці відпочиває у обідні години. Так само побудований день і в братніх дворах. Підсоння не є нездорове, хоч літом дуже втомлює.

Зміна підсоння і стан здоров'я

На підставі нашого досвіду можемо сказати, що всі дорослі члени нашої спільноти, деякі навіть старші понад 60 років, добре переносять зміну підсоння. Найбільшої турботи потребують діти до 2 — 3 років, а всі старші діти звичайно переносять це без жадних великих труднощів. У зимові місяці, коли температура спадає нижче нуля, европейці одягаються тепло, як це прийнято в Европі.

Загальний стан здоров'я нашого товариства добрий. Він кращий, ніж у сусідніх районах. Ми є в кращому стані, маючи свою лікарню з трьома лікарями і багатьма сестрами милосердя, що піклуються нашими людьми. Малярія в нашій околиці не дуже поширена, хоч в мокрі роки досить багато москіто. Впродовж кількох років, завдяки праці наших лікарів, не було випадків малярії. Це досягнуто проведенням різних запобіжних заходів, як напр. щепленням проти нирок, коклюша, дифтерії, тифу, проти більших чи менших епідемій, що іноді бувають в цій країні. Зрештою треба сказати, що в Асунсіоні багато добрих лікарів, що в випадку поширення епідемій за допомогою уряду вживають гострих заходів.

Природа навколо наших братніх дворів взагалі цікава. Великі пасовища, всередині звичайно перерізані лісами, навколо оточені пралісами. Братні двори лежать на малих узгір'ях. У лісах і кампах (пасовищах) живуть різні тварини, як мавпи, малі ведмеді, мурахоїди, тапіри, струсі, папуги, тукани і т. д. На березі малої ріки, що творить границю нашої країни, є крокодили, що їх легко можна сполохати і вигнати. Вони безпечні, наші малі діти, купаючись в річці, плавають далеко, та їх не бояться. У лісах живуть також окремі ягуари (їх називають тиграми), але в нашій околиці їх нема. Диких тварин насправді не треба боятись. Надоїдливі не так великі тварини, як невидимі москіти, що вечорами в дощову погоду можуть бути нещастям.

Ще про вужів, що їх боїться багато европейців. У нашій країні є різні роди вужів, між ними 5 отруйних, які часто зустрічаються. Але не треба собі уявляти, що через них треба перескакувати на кожному другому кроці, що вони сичать і кидаються на людину. Можна днями, тижнями не зустріти жадного вужа. Якщо людина має в руці дручок, може вужа легко вбити. Коли людина шукає дручка, вуж, звичайно, тікає. Небезпечні отруйні вужі, властиво, лише тоді, коли несподівано на них наступається, або їх рухається. Підчас нашої піонерської праці одного нашого члена спільноти покусав отруйний вуж коли він неуважно руками брав купу бур'яну. Це була гримуча змія. Через відповідний догляд лікарів його життя врятоване.

(Закінчення в ч. 6).

(Продовження з 1 стор.)

га — від православних мирян, о. д-р Побігушка — від греко-католицького духовенства, д-р Плющ — від СХС. Після його промови присутні відспівали многолітствіє Достойному Гостеві.

Від чужинців вітали Владику о. Войцеховський в польській мові, прохаючи доповісти Святішому Отцеві про важку душпастирську працю всього католицького духовенства. Вкінці вітали Його представник англіканської церкви і представник німецької адміністрації.

Владика у довшій промові відповів на привіти, дякуючи за них. До чужинців звертався у їхній рідній мові, а саме — англійській, німецькій та польській. Дякував УДК і Діловому Комітетові, що організували прийняття. Зокрема, дякував д-рові Доскочеві за його щиру гостину, яку він зготував Владиці у вечір Його приїзду попереднього дня і яка відбулася в приватному помешканні д-ра Доскоча в крузі найближчих знайомих Владики з давніх часів.

У таборі ім. Лисенка

З тієї гостини удався Достойний Владика до табору ім. Лисенка, щоб відвідати таборян, які зібрались у великій театральній таборовій залі. При брамі табору зустрів Владику комендант табору інж. Гаран з хлібом та сіллю і щиросердечною короткою промовою вітав Владику представник мешканців табору п. Цісар. Перед залею вітала Владику молодь, згуртована в СУМ'і. У вщерть виповненій залі промовив Владика простими, від серця пливучими словами до зібраних. Говорив гарною українською мовою. Закликав до єдности й братньої любови як західняків, так і східняків, як греко-католиків, так і православних. Ця промова зробила велике враження. Наприкінці уділив Владика зібраним таборянам свого архиєрейського благословення. За відвідини табору подякував Владиці від імени таборян п. Цісар.

З табору удався Владика до домівки УДК, де допізна уділював авдієнцій представникам установ і поодиноким особам. З Ганноверу виїхав Достойний Владика на дальші візитації до таборів у Гайденав, Фалькенберґ і Зеедорф. Наприкінці свого об'їзду відвідав Владика УЦДК в Бльомберґу і англійську Головну Кватиру, звідки через Мюнхен вертав до Риму, щоб там здати Святішому Отцеві звіт зі своєї поїздки і просити про дальшу опіку над українськими скитальцями.

Фінські комуністи загрожують

Фінські комуністи загрожують генеральним страйком в разі, якщо звільнене по усуненню комуністичного міністра внутрішніх справ Іріо Лейна місце президент держави не обсадить знову комуністом. На вислід боротьби між фінськими комуністами, за якими стоять совєти, і протикомуністичною більшістю фінляндського парляменту цілий світ чекає з зацікавленням. Щоб підтримати комуністів, московське радіо пустило чутку, що усунений міністер разом з своїми комуністичними товаришами просили уряд СССР про зниження фінляндських відшкодувань, і саме тепер совєтський уряд це питання розглядає.

Одне слово — або комуністичний міністер або відшкодування.

ПОТРІБНА добра стенотипістка

(по можливості з власною машиною до писання), самітня й пильна. Платня по умові. Зголошуватись на адресу: Український Центральний Допомоговий Комітет у Бльомберґу—Ліппе, Ноєторштрассе 50, або на адресу Редакції »Українського Слова«.

Відділ Культури і Освіти УЦДК відкриває в Білефельді зональну Торгівельну Школу і потребує фахових учителів-торгівельників з усіх предметів: товарознавства, торгівельної науки, листування, купецьких рахунків, стенографії та ін.

Зголошення з життєписом учительської служби надсилати до УЦДК. — Бльомберґ, поштова скринька 35.

До Комендантів і Керівників Культурно-Освітніх Відділів українських таборів та українських осередків у міщаних таборах

УЦДК просив Вас у своєму Обіжнику ч. 484 від 6. 5. 1948 надіслати до 25. 5. 1948 списки кандидаток від Ваших таборів на курси для керівничок дитячих садків. Передумовою відкриття таких курсів є: 20—25 зголошених кандидаток. Зголосилося ще дуже мало. Щоб не запропастити цієї конечної для української таборової дітвори справи, УЦДК ще раз просить Вас звернутися до своїх таборянок з закликом зголошуватися через Вас на ці курси.

Відділ Культури й Освіти УЦДК

ОГОЛОШЕННЯ

Потребую для поповнення видань принаймні по одному примірнику всіх видань, які вийшли у Видавництві Бориса Тищенка у Відні протягом 1941—1944 років. Це видання переважно музичні, картки кольорові та образи. Також всі видання, які вийшли у Видавництві Юрія Тищенка в Празі. Дуже прошу пропозицію про продаж надсилати на адресу: Georg Tyschtschenko, (24 b) Post Heikendorf über Kiel. Lager Korügen.

РОЗШУКИ

5. ПАВЕЛКО МАРИНА і дочка ОЛЕНА розшукують свого чоловіка й батька ОЛЕКСІЯ МИХАЙЛОВИЧА. Адреса: Augsburg, Somme-Kaserne, Bl. 1/65.

8. ПЕТРІВ ВОЛОДИМИР ІЛЛІЧ, ТКАЧЕНІ О СТЕФАН ОМЕЛЯНОВИЧ, відгукніться! Petriw Anastasia, DP Camp. St. Martin, Villach, Austria, Karintia, Brit. Zone.

13. АНТОНІНА ЯКОВЛІВНА СЕРЕДИН, — родом з України, — розшукує: 1) свого чоловіка, АНДРІЯ МИХАЙЛОВИЧА СЕРЕДИНА, 52 р., що під час громадянської війни виїхав до м. Ліону у Франції (останній лист від нього мала з р. 1928); 2) ФЕДОРА ГРИГОРОВИЧА СЕРЕДИНА, приблизно 65 р., який теж проживав у Франції; 3) ЄВГЕНІЮ ДМИТРІВНУ МАКАРОВСЬКУ, кузину, коло 50 р., що виїхала в р. р. 1926-27 з України до Парижу. Відомості про них слати на адресу: «Das Ukrainische Wort» (Für Frau A. Seredyn), (21a) Blomberg (Lippe), Deutschland, Engl. Zone.

16. Розшукую свого чоловіка Салиша Відомости слати на адресу: Anna Galysch, (23) Seedorf bei Zeven, DP-Camp.

17. ДМИТРО ФЕДЬО розшукує інж. ІЛЬКА КОГУТА і знайомих з Лазу — Радимна, пов. Ярослав. Адреса:
DP Camp-Frille Nr. 17 üb. Minden (Westf.)

18. ПАВЛИНА ДРАҐОН пошукує брата ҐОЯ ВАСИЛЯ, сина АНДРІЯ, з Вербиловець, пов. Рогатин. Адреса:
357 Remington St. Rochester 5, N.Y., U.S.A.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно монпареллю. Вартість оголошень: за розшуки — 50 пф. слово і за всі інші оголошення — 2 мм рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe), Neueterstrasse 50, Schliessfach 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівтірки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PR/I.S.C., CCG (BE)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 8056

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 60
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:
в Німеччині місячно 2 RM., цілорічно 12 RM., річно 24 RM.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО — 40 Rpf.
в Англії місячно 8 шил., цілорічно 4 шил., річно 8 шил.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 6
БЛЬОМБЕРГ 6 ЧЕРВНЯ 1948

ОСТОРОГА ПРОТИ «ЦИНІЧНОЇ МИРОВОЇ ПРОПАГАНДИ»

Американський міністер закордонних справ Джордж Маршал остерігає Америку, щоб вона не далася затягти себе в пастку веденою росіянами «цинічною мировою пропагандою». Західні демократії можуть виграти «холодну війну» лише через затримання своєї твердої постави. Разом з тим Маршал робить закид совєтському урядові, що він, опустивши цілі речення із заяви Бель Сміса, американського амбасадора в Москві, поданої Молотову, так її змінив, що вона може здатися світовій опінії, як спроба зближення до Совєтів.

Далі міністер заявив, що всі дотеперішні спроби Об'єднаних Націй і ради міністрів закордонних справ установити мир не привели ні до чого. Він певний, що, лише додержуючи твердого курсу, можна розв'язати найбільш складні труднощі і створити базу для миру. Тверда й послідовна політика американського уряду мусить переконати європейські народи в тому, що вони можуть опертися на Америку.

У своїх дипломатичних поступованнях і кроках, коли йдеться про політику на коротку мету, знаходиться совєтський уряд у вигідному положенні, бо він може маневрувати, не потребуючи, як це прийнято у демократів, піддавати свою політику публічним і широким дебатам своїх громадян. Наразі така метода вигідна для совєтів і спричиняє великі труднощі демократіям. (За «Норддойче Цайтунґ», ч. 11).

ЗНИЩИЛИ МОНАСТИР У ГОШОВІ

Католицька пресова агенція в Варшаві повідомляє, що большевики цілковито знищили й навіть вивезли руїни відомого монастиря о. о. Василіян у Гошові (Галичина, біля Стрия). В цьому монастирі знаходилась чудотворна ікона Божої Матері і до нього приходили богомільці на прощу навіть з далеких околиць. Причиною цього знищення був спротив людности Гошова і довколишніх сіл перейти на російсько-совєтське православ'я. Ченців гошівського монастиря внаслідок арештовано і вивезено вглиб СССР.

БЛАГОСЛОВЕННЯ АЛЛАХА ДЛЯ ІЗРАЕЛЯ

Нова жидівська держава Ізраель стоїть у тяжкій боротьбі з мохамеданами. До історичних курйозів слід зачислити благословення, яке в минулу п'ятницю наспіло до столиці Ізраеля Тель-Авів із столиці Тібету Лгасси від одного мільйона жидів-мохаммедан і тисячі жидів мойсейового віровизнання, що живуть у Тібеті. Це благословення має такий зміст: «Благословення Аллаха і його пророка Мохаммеда! В іменя одного мільйона мохаммеданських і тисячі семітських жидів шлю вам благословення Аллаха і його пророка Мохаммеда. Мез Арза, духовий провідник».

Маршал Монтґомері закликає до поготівля

Фельдмаршал лорд Монтґомері, шеф британського генерального штабу, у своїй промові минулої суботи вказав на те, що сьогодні готовість до війни «більш ніж колинебудь конечна». Ми не можемо більше розраховувати на те, — сказав Монтґомері, — що перед вибухом нової війни будемо мати перепочинок, під час якого зможемо зорганізувати і вишколити наші суходільні бойові сили».

Стрижнем нової британської оборонної системи буде об'єднана національна армія, що складатиметься з постійного війська і територіяльних дивізій.

Вислід комунальних виборів у Баварії

Минулої неділі відбулися у Баварії вибори до міських громад. Переможцями вийшли соціял-демократи, що здобули 30,9 проц. усіх голосів. На другому місці стоять християнські суспільники — 18,5 проц., на третьому — баварська партія, що бореться за незалежність Баварії — 15,5 проц., на четвертому місці йдуть комуністи — 10,1 проц. Християнські суспільники втратили порівняно з вислідом виборів 1946 р. майже половину своїх голосів на користь баварської незалежницької партії.

Президент Бенеш «заслужив на кару»

Перед недавніми парляментськими виборами в Чехословаччині вийшло розпорядження, що хто ухилятиметься від виборів і не віддасть свого голосу, буде покараний. Сенсацією цих виборів є те, що перший громадянин держави, президент республіки д-р Едвард Бенеш, ухилився, власне, від виборів і не віддав свого голосу на єдину, опановану комуністами, листу т. зв. національного фронту. Політичний світ стежить з цікавістю за тим, що станеться з президентом Бенешом.

Російський священик — совєтським шпигуном

У бразілійському місті Сан-Паольо викрито большевицького агента, що був на послугах большевицького совєтського консуляту в Монтевідео (Уруґвай). Цим агентом виявився російський православний священик Дімітрій Ткаченко. Це викриття викликало велику сенсацію, бо Дімітрій Ткаченко є перший з викритих в Америці шпигунів у рясах.

ПИШІТЬ ДОПИСИ З ТАБОРІВ!

ХТО БУДЕ АМЕРИКАНСЬКИМ ПРЕЗИДЕНТОМ?

Американці дуже цікавляться тим, хто буде їхнім новим президентом, вибори якого відбудуться цієї осени, і розписують на цю тему численні анкети. Ці анкети з останніх тижнів свідчать, що популярність Воллеса підупала від тієї хвилини, коли на обрії появилися, як кандидати на президента, Стессен і Ванденберґ. Вислід анкети з 10 травня був такий: якби Воллес кандидував проти Трумена і Стессена, він одержав би 5 проц. голосів, Трумен — 33 проц., Стессен — 56 проц. Одначе, що буде за місяць, того ніхто не знає.

АМЕРИКА — НАЙБІЛЬША ПРОМИСЛОВА ПОТУГА

Сьогодні США — найбільша промислова потуга світу. Перед другою світовою війною промислова продукція США становила 48 проц. усієї світової промислової продукції. Відтоді зросла вона в два рази. В самій лише текстильній промисловості інвестійовано 26 млрд. долярів. Впродовж 5 років вартість промислового устаткування зросла на 50 проц. Головний інвестиційний вклад в сумі 15 млрд. 941 млн. долярів зробила держава. Приватний капітал вклав у промисловість 9 млрд. 675 млн. дол. В наслідок кращої організації і раціоналізації праці збільшено продукцію на одну третину.

НОВІ ЛЕТУНСЬКІ БАЗИ

Швайцарська газета «Ді Тат» ч. 130 повідомляє з Вашінґтону: З тією самою спокійною впертістю, з якою Англія у 18-му, а головно в 19-му столітті розбудовувала свою систему морських баз, тепер Америка вкриває світ сіткою баз для своїх найтяжчих бомбардувальників. В останніх тижнях закінчено будову двох найбільших летовищ, які, на думку військових фахівців, змінюють всю стратегічну картину. В Німеччині летовище у Фюрстенфельдбрюку стало найбільшим летовищем на европейському континенті. Там можуть приземлюватись найбільші бомбовози. В північній Японії, на краю острова Гоншу вибудувано з допомогою 5000 японців, що працювали вдень і вночі, першу в Азії базу для найважчих бомбардувальників. Це летовище має кілька торів довжини біля 3 км і величезні підземні збірники та магазини.

Який засяг діяння має найбільший теперішній тип американського бомбовоза Б-36 свідчить останній комунікат американської команди летунства, а саме: цей бомбовіз відбув 36-годинний пробний політ на віддаль понад 12800 км, з повним вантажем бомб.

Нові індійські поштові значки

Індійський уряд замовив поштові значки в віденській друкарні. На них буде зображений Ганді. З 1947 р. у Відні друкують поштові значки для Ісляндії, Туреччини, Ірану, Болгарії та Ліхтенштайну. Ці відомості подаємо для наших філателістів.

ЗУСТРІЧ ДОСТОЙНИКІВ ДВОХ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ

По візитації найбільших українських осередків в британській зоні Німеччини, ВПреосв. Владика д-р. Іван Бучко завітав до Бльомбергу, де міститься Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону Німеччини. В цей самий час прибув до Бльомбергу найвищий Достойник Української Автокефальної Православної Церкви, ВПреосв. Митрополит Полікарп. ВПреосв. Владику д-ра Івана Бучка, який вперше побував у британській зоні, вітав короткою промовою, хлібом та сіллю Голова УЦДК проф. Г. Яловий.



Зустріч двох Достойників українських національних церков у Гайденав.

Всі учасники святочної зустрічі перейшли тоді до конференційної залі УЦДК. Була це незвичайно зворушлива хвилина, коли Достойники двох українських національних церков у присутності делегатів від усіх українських організацій англійської зони сердечно подали один одному руки і розцілувались, як рідні брати. Це був символ щирої, братньої любови і єднання, який викликав радісний усміх на обличчях всіх приявних. Немає і не повинно бути кордонів на Українській Землі, є тільки одна велика Українська Сім'я і не може бути кордонів в українських серцях. Оце була дійсна вимова цієї незабутньої хвилини, що заперечувала всякі різниці, а підкреслила з усією силою, що ідея в нації одна, хоч шляхи різні, хоч обряди різні, хоч недуги і способи лікування тих недуг різні...

Обидва владики запізнались з усіма учасниками наради. Потім промовив Голова УЦДК проф. Яловий, даючи чіткий образ всієї української еміграції в британській зоні, її працю, психічний і моральний стан, її успіхи і невдачі, і її сподівання на здобуття праці в широкім світі. Від провінції Нідерсаксен говорив Голова УДК дир. М. Луцький, від Шлезвіґ-Гольштайну — інж. М. Бачинський, від Вестфалії — мгр. Качала. Всі вони представили положення українських ДП, просячи допомоги від обох Достойних Гостей. Потім промовляли представники громадських виховних і харитативних організацій: п. Марія Біляк від ОУЖ, п. д-р. Плющ від СХС, б. полк. Омельченко від УНО, інж. Шехович від Пласту, д-р. Крупа від ЛУПВ, дир. Луцький від КОДУС'у, п. Ємець від СУМ'у. Всі вони подавали відомості про свою працю, про стан організації та про свої потреби. Наради протягнулись пізно в ніч.

КОРОТКІ ВІСТІ

— Британія експортує в США товарів більше, ніж вивозить звідтам. За перші чотири місяці цього року експорт Британії до США збільшився на 100 проц. супроти перших чотирьох місяців минулого року.

— На Комісії Закордонних Справ американського Сенату стверджено, що найкращою забезпекою проти нападу, поки Об'єднані Нації не створять загальних підстав світової забезпеки миру, є укладення договорів між поодинокими державами і групами держав з оборонною метою. Рішення Комісії викладене в рапорті, який до відома світу подав голова Комісії сенатор Ванденберґ. В рапорті стверджується, що міжамериканський договір в Ріо-де-Жанейро і договір Бенелюксу в Брюсселі не мають мілітарного характеру і звернені своїм вістрям лише проти агресора. (Кнт. Дейлі Мейл).

— Прем'єр-міністер Південно-Африканського Союзу Сматс уступає по 24 роках свого урядування. Він перепав при останніх виборах. Його противник Плессіс висунений національною партією. Сматсові тепер 78 років.

— Генерал-майор Ейрей, британський комендант англо-американської зони в Трієсті заявив, що найкращою розв'язкою питання вільної території Трієсту була б передача міста Італії ще поки альянтські війська знімуть окупацію. (Конт. Дейлі Мейл).

— У Серґар, в провінції Орісса в Індії, поліція стріляла на п'ятитисячну демонстрацію, що виступила проти заарештування кількох комуністів. У висліді 4 демонстрантів забито і 40 поранено.

— Згідно з постановами статутової комісії німецьких робітничих спілок, в якій були представлені християнсько-демократичні та соціялістичні німецькі кола, майбутня німецька конституція має спиратися на здорових федеративних принципах при співучасті окремих країв у законодавчих і виконавчих органах. Парлямент повинен складатися з двох палат. Засідання комісії відбулося 24 і 25 травня під проводом д-ра фон Брентано (Гессен) та в приявності представників Верліну.

— Совєти вирішили скликати наприкінці травня конференцію наддунайських держав у справі корабельного руху по Дунаю. Америка зажадала в цій справі попереднього порозуміння і підготовки конференції, на що не погодилися совєти, в наслідок чого плян конференції розбився. Як головну причину розбиття, подають те, що на цю конференцію не запрошено Австрію, з якою немає ще мирового договору в наслідок постійної опозиції совєтів. (АП).

Перед валютною реформою

Потверджуються чутки, що реформа німецької валюти відбудеться без співучасти німецьких урядових чинників. Усю відповідальність за цю справу бере окупаційна влада на себе. Голова Німецької Ради Правління д-р Пюндер звернувся листовно до окупаційної влади, щоб вона в підготовчій праці взяла до уваги також і німецькі пропозиції. Відповіді на це ще немає. В зв'язку з цим народжуються різні чутки, мовляв, обмінюватимуть старі гроші на нові у відношенні 10 до 2; що карбуються нові мідні, алюмінієві та ніклеві монети, і тому подібні вигадки.

Ревізія в таборі ДП

Під час ревізії, проведеної в югославському таборі ДП в Бравншвайґу, брало участь 150 осіб уніформованої і 50 неуніформованої німецької поліції. Знайдено велику потайку гуральню, сконфісковано 60 самогонних апаратів, кожний на 50 літрів, і заарештовано в зв'язку з цим декількох людей. Ревізію зроблено з розпорядження англійської влади. Під час обшуку в мешканців знайдено деякі крадені речі — радіоапарати, пістолю з 16 набоями, 230 фунтів тютюну, 15.000 папірос, 10.000 марок грошей, 100 пляшок горілки, багато мила й віз.

Дивний карний кодекс

Французький карний кодекс, застосований до потреб французьких колоній в Середній Африці, має такий параграф: «Продаж або безплатне віддавання людського м'яса підлягає карі примусових робіт». Інший параграф цього дивовижного карного кодексу передбачає кари за «продаж, купівлю та обмінну торгівлю людськими кістками для чародійних і магічних цілей».

Щастя, що Середня Африка не передбачена для переселення наших ДП, а то ще, чого доброго, їхні кістки могли б стати предметом торгівлі африканських тубільців.

Ізраель і жидівська еміґрація

Після проголошення жидівської держави Ізраель, в таборах, де мешкають жидівські ДП в Німеччині, появилися нові державні ізраїльські прапори. До мешканців цих таборів видано заклик, щоб вони реєструвались на виїзд до Палестини і записувались до жидівської армії. В офіційних жидівських колах передбачають, що біля 70 проц. жидів з Німеччини і Австрії зголосяться на цей заклик.

Жидівські добровільці із Східньої Европи.

Англійський часопис «Сандей Таймс» з 16 травня повідомляє, що в румунському порті Констанці та в болгарських портах Бурчас і Варні утворено табори для жидівських добровільців із Східньої Европи. Ці добровільці мають перейти 6-місячний військовий вишкіл під керівництвом совєтських інструкторів. Після вишколу добровільців перевезуть на 8-ми кораблях до Палестини.

До Комендантів і Керівників Культурно-Освітніх Відділів українських таборів та українських осередків у мішаних таборах

УЦДК просив Вас у своєму Обіжнику ч. 484 від 6. 5. 1948 надіслати до 25. 5. 1948 списки кандидаток від Ваших таборів на курси для керівничок дитячих садків. Передумовою відкриття таких курсів є: 20—25 зголошених кандидаток. Зголосилося ще дуже мало. Щоб не запропастити цієї конечної для української таборової дітвори справи, УЦДК ще раз просить Вас звернутися до своїх таборянок з закликом зголошуватися через Вас на ці курси.

Відділ Культури й Освіти УЦДК

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ

Звертаємось до наших Читачів і Прихильників, що живуть у таборах британської зони, в таборах Англії і Канади, з гарячим проханням прислати нам описи про життя на нових місцях переселення.

В першу чергу звертаємося до тих, хто володіє пером і хоч трохи обізнаний з журналістичною працею.

Просимо також надсилати нам для використання в газеті листи від переселенців до Англії, Канади та інших країн.

Редакція

У ЧОМУ НАША СИЛА?

(со) Основним тоном настроїв, що опановували нашу еміграцію під час великих європейських змін на початку 1945 року, була загальна журба про те, що з нами всіма буде, як ми влаштуємося в новій ситуації, як врятуємо наше життя, як охоронимо себе від тих страшних небезпек, що, як ликовісна мара, нависли над нашими головами. Дивлячись сьогодні вже з трирічної перспективи на ці тяжкі часи, мусимо з задоволенням ствердити, що врятував нас у першу чергу вроджений нам гін до самодопомоги, який стільки разів під час великої трагедії, що її наш народ переживав у найновішій нашій історії, рятував від загину цінні елементи нашої національної субстанції.

Згадати б лише ту допомогу, що за першої світової війни наші придніпрянські брати подали полоненим українцям бувшої австрійської армії і десяткам тисяч людей, що їх вивіз насильно царський уряд при евакуації Галичини в 1915 році. З другого боку, галицькі українці допомагали, як могли, полоненим братам-українцям бувшої царської армії, що попали в австрійський полон.

А після війни? Хіба не зворушує нас спогад великої мобілізації сердець для допомоги зруйнованим у тридцятих роках великими повенями гірським околицям Галичини з боку всенького українського населення Галичини, Волині, Холмщини, Полісся та Підляшшя. А рятування в 1942 році десятків тисяч дітей гірських околиць, коли подільські селяни сердечно приймали до себе цих дітей, щоб рятувати їх від голодової смерти. А 1944 рік, коли галицькі брати подали ретельну допомогу багатьом тисячам утікачів і насильно евакуованих придніпрянських братів під час катастрофального відступу німецьких армій з України. А потім, у загальне лихоліття на початку 1945 року, коли ми всі разом, з усіх українських земель — і з Придніпрянщини, і з західньоукраїнських земель, і з Буковини, і з Закарпаття — опинилися на вигнанні, хіба ми від щирого серця не допомагали один одному чим тільки могли? Хіба теперішні наші табори, оці вигнанські, неначе ті в Краю залишені наші сільські та міські громади, — це не витвір нашої взаємної самодіяльности?

Провидіння Боже і ласкава доля прийшли нам несподівано на поміч. Нас узяли під опіку різні допомогові міжнародні організації, спочатку УНРРА, а потім ІРО. Несподівана й успішна допомога цих організацій — треба це беззастережно ствердити — притупила в нас гін до самодопомоги. Віддаючи данину слабій стороні людської природи, ми пішли лінією найменшого опору. Всі надії поклали ми тепер саме на цю міжнародню допомогу. Але не забуваймо, що ця допомога — не вічна. Вона скоро скінчиться. Наближення цього кінця ми вже відчуваємо. Незабаром будемо залишені самі на себе. Ніхто не рятуватиме на дальшу мету наших культурних кадрів, наших старців, наших інвалідів, наших удів та сиріт. Коли сьогодні шляхом переселення є можливість улаштуватися в широкому світі нашим працездатним кадрам, то на те, щоб ці кадри, закоренившись на нових місцях, улаштувавшись там, взяли на себе журбу й обов'язок допомогти тим, що власною працею собі допомогти не можуть. Це начальний, природній людський обов'язок. Горе тій людській спільноті, яка не має серця для свого старого батька чи діда, беззахисної вдови, сироти чи обеззброєного для життєвої боротьби немічного інваліда.

Старовинний світ дав нам прекрасні приклади такої допомоги. Згадати б лише троянського героя Енея, знаного нам з «Енеїди» Котляревського, який, тікаючи з палаючої Трої, на власних плечах виносить з пожарища і рятує свого старенького батька Анхіза.

Усі проблеми, що під цю пору тривожать наші уми, відходять в тінь перед тією основною проблемою — як зорганізувати всеукраїнську, сьогодні вже в світовому маштабі, самодопомогу, всеукраїнську соціяльну опіку. Сягнімо до недавньої нашої традиції в цій ділянці і знайдемо багато будуючих прикладів та взірців, як це зробити. Традиції взаємної допомоги у нас живі і глибокі. Відновімо їх у наших душах. Мобілізуймо всі наші серця, всі сили для цієї самодопомоги, і тоді легше переживемо лихоліття, що його доля судила нам переживати.

Напередодні з'їзду культурно-освітніх референтів британської зони

З'їзд комендантів українських таборів започаткував ряд інших з'їздів громадських працівників у ділянках культурно-освітній, харитативній та переселенчій.

10 червня ц. р. в українському таборі Галлендорф УЦДК скликає з'їзд культурно-освітніх працівників і ставить перед ними такі завдання: 1). вибайти заходи до пожвавлення культурно-освітньої праці серед скитальців, 2). збереження на належній висоті морального рівня українців на еміграції і 3). організація пропаганди української справи серед чужинців.

Ці завдання продиктовані часом. Напередодні з'їзду ми констатуємо, що з часу, коли почали гинїджатя українці з Німеччини, темп громадського життя значно підупав і притупилася увага громадського активу в таборах до справ культурно-освітніх, до справ харитативних.

Натомість виникла психоза еміграційна. Нормальним є, коли всі ті, що сьогодні мають можливість виїхати з Німеччини, виїжджають, але ненормальним є змарнування часу значної більшости нашої еміграції аж до виїзду її з Німеччини. Не можемо дозволити собі такого стану, коли наші люди сидять і тільки чекають біля моря погоди. Не можемо спокійно спостерігати, як занедбуються цілі ділянки праці громадської, виробничої та виховної.

Переселенча психоза має бути припинена, а переселенча справа не знімає з нас обов'язку затримати відповідний темп нашого громадського життя. Наша еміграція не має права бути бездіяльною, кожний змарнований день на еміграції знижує нашу вартість взагалі, а в обов'язках перед батьківщиною зокрема.

Так, силою обставин ми змушені від'їжджати в широкі світи. А чи готові ми до цього, чи в достатній мірі використовуємо час, перебуваючи в Німеччині, чи маємо право думати тільки про себе, забуваючи про свої обов'язки перед нашою спільнотою?!

Думаю, що ні!

Ні, — тому, що ми не підготовили основної частини наших людей до праці, підвищуючи їх технічно-професійні здібности в різних ділянках сільського господарства та ремесла. А Німеччину варт було б використати, як передову країну, куди свого часу спеціяльно їздили, щоб учитися. Чи наші робітники багато скористалися з передових підприємств, бодай шляхом фахових екскурсій, а чи наші селяни добре приглянулися до культури сільського господарства в Німеччині, а чи багато наших українців зголосилося до вишкільних центрів ІРО, щоб здобути собі практичний фах? — На жаль, ні.

Ні, — тому, що увага послабла до наших храмів, які побудували ми на скитальщині з такою любов'ю і жертвенністю. А ми не можемо занедбувати найдорожчого, бо свідомі того, що коли в людині послабне релігійне почуття, що підносить і ушляхетнює душу та викарбовує на ній почуття права та моралі, тоді приходить її занепад, віддається вона диким нахилам, думає лише про власну користь, а конечним наслідком цього бувають ворожнеча, незгода, звироднілість супроти чого безсильними є всякі закони та суди і сила зброї.

Ні, і тому, що ми маємо коло 4 тисяч школярів, українських дітей, яких треба не тільки добре вчити, але й дати їм відповідні навички для поборювання труднощів, які на них чекають, куди б не поїхали.

Ні, і тому, що більшість українців поза Німеччиною почуватиме себе так, як герой повісти «Без язика» В. Короленка, який через незнання чужої мови опинився в становищі, що за малим не допровадило його до самогубства. Зрозуміле ж є, що, не опанувавши чужої мови, наші люди матимуть величезні моральні й матеріяльні втрати.

Ні, і тому, що притаманне нашій нації чуття альтруїзму занедбується. Молоде, здорове, життєтворче



Дітвора табору Гайденав вітає Вірсосв. Владику Кир Івана Бучка

від'їжджає в першу чергу, а виїхавши забуває, що тут, в Німеччині, залишилися старі, немічні та хворі. А спитаємо: на чию ласку, німецьку? — О, ні, даруйте! Ця ласка може боком вилізти. А чи підготували ми, а чи забов'язали ми моральних тих, що виїжджають з Німеччини, чи промовили до їх сумління про обов'язки перед тими, що не можуть їхати і не здатні заробити собі на кусень хліба? Якщо це зроблено, то здебільшого формально, парадно. А хіба не є обов'язком наших усіх організацій посилено працювати над вихованням чуття єдиної родини?

Ні, і тому, що в побуті наших українців є факти аморального порядку — антигромадського, антисоціяльного. Чи маємо ми право допустити до того, аби погана вівця все стадо ганьбила? Чи не обов'язком нашим є над цим працювати?

Ні, і тому, що коло наших інтересів починає звужуватися до інтересів особистих, а це аж ніяк не йде в парі з нашою місією еміграційною, з обов'язками амбасадора нашого народу на чужині, яким історія покликала нас бути.

І нарешті — ні, ще й тому, що не використані й на сотну частку всі ті пропагандивні засоби й можливості, які ми мусимо вичерпати до дна, щоб на всю широчінь поставити на міжнародньому форумі справу України і щоб привернути до цієї справи увагу всього цивілізованого, не уярмленого тоталітарними режимами, людства.

Можна навести значно більше наших недомагань і дошкульних місць в нашому еміграційному житті, але досить сказаного, щоб замислитися над тим, до чого повинні ми братися насамперед. Адже не всі ми їдемо вже завтра.

Г. Яловий

Валютна реформа принесе «тяжкі дні»

Міністер - президент північно-українсько-вестфальського уряду заявив в одній із своїх промов, що відносно недалекої зміни німецької валюти не слід робити собі ніяких ілюзій. Перехідовий час після зміни валюти буде дуже тяжкий, і німцям доведеться пережити «тяжкі дні».

НАЙНОВІШЕ ПРО ЕМІГРАЦІЮ

Перед слухачами доповнюючого курсу «вельфер.в», що його влаштували ІМКА у Нойштадті біля Ганноверу, виголосив 29 травня ц. р. містер Р. Еклі, регіональний переселенчий офіцер для Нідерсаксену, доповідь про найновіші події, постанови та пляни ІРО щодо переселення.

Подаємо тут найважливіші місця доповіді.

ІРО роз'язало питання транспорту на найближчий час, завдяки чому 27 пароплавів і численні літаки перебувають уже в його розпорядженні. Вони перевезуть 17.000 плюс 25.000 осіб, у першу чергу до Канади та Венесуелі.

Особи з афідавітами до США повинні терпеливо чекати на закон, який має незабаром появитись. Ті, що афідавітів не мають, не повинні чекати. Їм слід зголошуватись, коли йдуть записи до інших країн.

В найближчому часі кожного ДП будуть запитувати, які він має наміри, і, якщо він має бажання переселитись, то мусітиме сказати, в яку країну. В таборах усе ще є люди, які не знають, що мають робити з собою. Таким людям, треба служити радою, аби їм дати змогу рішитися. ІРО вирішило покликати до життя по всіх таборах дорадчі станиці, чи пак інформаційні бюра. Тим, які відтягатимуть свій від'їзд і не матимуть ясного пляну, а яким ІРО дасть змогу виїхати на працю до означеної країни і вони не захочуть, відібрана буде всяка дальша допомога. Про це зазначено в конституції ІРО.

Ось такі категорії ДП не можуть брати участи в масовому переселенні: 1. жінки з малими дітьми, 2. особи понад 45 років, 3. туберкульозники і венерики, 4. особи, не допущені з причин безпеки, 5. відкинені переселенчими комісіями, 6. інваліди.

Деякі особи зі згаданих вище матимуть нагоду виїхати не в квоті масового переселення, а індивідуально на перміти, що їх отримають від своїх кревних чи друзів із чужих держав. Інші залишаться в Німеччині, якщо не захочуть репатріюватись. Про умовини їх життя не вирішено ще нічого певного. Відомо тільки, що будуть вони зосереджені в окремих таборах чи санаторіях, і, поки буде чинне ІРО (ще два роки), матимуть опіку цієї організації.

Границю віку визначає не ІРО, а держави, які приймають переселенців. Очевидно, вони не згодні брати старших осіб, боячись нових соціяльних тягарів (Австралія, наприклад, дає автоматично кожній людині понад 65 років державну ренту). Але не виключене, що деяка кількість осіб понад 45 років, але працездатних, бодай в другу чергу дістанеться за море в квоті масових переселенців.

Родинами можна виїжджати тільки до Південної Америки — США, Австралія, Канада, Англія хочуть брати насамперед голів родин, а родини лише тоді, коли буде змога дати їм мешкання. Причиною цього є не тільки недостача вільних мешкань, але й бажання упевнитися, що голова родини може на прожиття цілої родини заробити і хоче пристосуватися до нових обставин.

ІРО не хоче ділити родин, а тому закликає всю родину до перехідного табору, щоб ствердити, чи немає в кого з її членів перешкод до еміграції з боку здоров'я. Вся родина (але не старі батьки) залишається тоді у збірному таборі. Передбачено створити в Канаді збірні табори для тих членів родини, що до зими не будуть забрані до Канади головами родин, які раніше виїдуть.

До Бразилії цього року не буде масового переселення. Виїдуть тільки ті, що вже мають за собою інтерв'ю в Бразилійській комісії (Бразилія хоче контрактів праці на 2 роки, а ІРО згоджується лише на 1 рік). Припинене також переселення до Палестини, Арабії та Тунісу. Умовини для поселення в Парагваю ІРО не вважає за корисні. Незабаром відпоручники ІРО виїдуть до Південної Америки, щоб особисто обізнатися з тамтешніми можливостями, бо ІРО не бажає переселювати ДП туди, де вони не матимуть ніякої майбутности. Чіле і Гватемала ймовірно приймуть велику кількість ДП.

В кожній країні ІРО матиме своїх представників, які боронитимуть прав переселенців і ними опікуватимуться. Все переселення може йти виключно через ІРО, і треба вистерігатись різних агентів, особливо тих, що вимагатимуть грошей. Навіть жидівське переселення йтиме тепер виключно через ІРО.

Нарікання на перехідні табори, на те, що там треба довго чекати на від'їзд, були не безпідставні. Але кожний початок важкий, тож і тут без наладнаного транспорту не можна було вдовольнити нетерпеливих персселенців. Та цей невідрадний стан покінчився. Законтрактування багатьох пароплавів і літаків дозволить пожвавити транспорти, що відходитимуть тепер у швидкому темпі.

Зате — запевнив доповідач — чутки про надужиття в перехідних таборах рішуче безпідставні. Багато доносів про підкупність затруднених урядовців, наприклад у Фалінгбостелі, виявились після розслідування зовсім брехливими. Ніхто не може бути скреслений зі списку призначених до виїзду, якщо лікарські оглядини закінчились позитивно і рентгенівські знімки не виказали недуги. Коли б з кимсь таке безправ'я трапилось, має той негайно поскаржитись переселенчому офіцерові ІРО, і немає сумніву, що буде вписаний знов до списку. Ті, кого відкинуть при медичних оглядинах, мають право йти зі скаргою через усі інстанції включно до Женеви. Коли хто має певність, що вже при перших оглядинах у таборі оцінка його здоров'я не була об'єктивна з особистих причин, тоді він може просити ІРО допустити його до іншого лікаря, особисто не знайомого.

Ті, кого визнано хворими, не втрачають права на переселення, хібащо тяжко хворі. Осіб, вади яких легко можна усунути (наприклад, брак зубів), залишаються в перехідному таборі, а ті, хто мусить підлікуватись, вертаються до свого табору, щоб після вилікування недуги відновити свої права на виїзд.

Оце — найважливіше з доповіді м-ра Еклі і його вияснень та відповідей на численні запити слухачів-вельферів. Шкода тільки, що з усієї британської зони бере участь у курсі тільки один українець-вельфер. Та на цю тему іншим разом.

Н-вич

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

На пошану героїв визвольної боротьби

У неділю 30 травня ц. р. український табір ім. Б. Хмельницького в Гайденав гідно відзначив річниці трагічної смерти провідників визвольної боротьби українського народу бл. п. Симона Петлюри і полк. Є. Коновальця. О 8 год. ранку на таборовому майдані організованим порядком зібралася адміністрація табору й місцеві організації: ветеранів, СУМ, Пласт та таборова охорона. Під команду б. сотника Фарейчука й під спів національного гимну урочисто-повільно піднісся на щоглу і застиг на півдорозі прапор жалоби. Ударив дзвін і всі пішли в церкву на відправу Служби Божої.

О другій годині дня таборові організації, доповнені колонами ЖІночої Організації, ІМКА, гімназії, народньої школи, церковних братств з вінками, оповитими жалібними стрічками, вишикувалися в похідну колону, на чолі якої стало духовенство обох церков у супроводі двох хорів в оточенні корогов. Жалібний похід, пройшовши головною вулицею табору, рушив на цвинтар, на якому таборяни побудували памятник Петлюрі. Підніжжя пам'ятника вкрилося вінками. По відправленні панахиди промовив до зібраних настоятель церкви о. Могучий. По проповіді організації продефілювали перед пам'ятником і рушили поворотною дорогою до табору.

О 9-ій годині вечора відбулася святочна академія. Сцену прикрашено великим гербом України й портретами Симона Петлюри та Євгена Коновальця, що їх розмалювали мистці Доброліж та Гаврилків гаслами, національними прапорами, килимами, дубовим листом і квітами. Коло портретів почесна сторожа: стрілець і синьожупанник.

По відкритті академії режисером Ю. Тамарченком, піяніст проф. А. Карпович виконав написаний ним «Жалібний прелюд». Змістовну, гарно побудовану доповідь, з властивим йому умінням промовця, виголосив культурно-освітній референт п. В. Мариненко. Спільною працею п. Мариненка і режисера Тамарченка доповідь зроблено в формі монтажу: у виконання доповіді вплетено ілюстрації, пісні, вірші, музику, що підкреслювали й гармонійно доповнювали окремі місця доповіді. Момент вшанування пам'яти трагічно погиблих Героїв української національної революції однохвилинною мовчанкою також вплетено в цей монтаж, при чому музично оформлено його виконанням жалібного «С-моль»-ного прелюду Шопена. Крім того, мистецьку частину доповіді становили, як завжди по-мистецькому виконані квартетом ім. Лисенка пісні: «Журавлі» в гарм. Колесси, «Прометей» та «Пісня гайдамаків» — Стеценка і «Чорна рілля ізорана» — Людкевича. Вокальний ансамбль «ІМКА», хор та музичний ансамбль гімназії

під умілим керівництвом п. Ю. Тамарченка виконали «Марш Січовиків» — Китастого, «Від синього Дону до сивих Карпат» — Гнатишина та національний гимн. Решту програми становили: деклямація вірша «Ти живеш» — Ситника, «Пам'яті С. Петлюри» — Лисянського та «Пам'яті Є. Коновальця» — Грицая, виконан ічленкинею СУМ'у М. Ковч, пластункою О. Остап'як та гімназистом А. Добрянським.

Нова форма передачі доповіді та застосована режисером система завіс, що забезпечила безперервне чергування промови доповідача з виконаними мистецьких точок, зробила велике враження на глядачів і слухачів.

Усім керівникам і виконавцям належиться признання за виконану працю. Головне, що знову жвавіше забило культурно-освітнє життя в таборі, що єднає в праці всі культурні і мистецькі сили.

Таборянин.

Українське Академічне Допомогове Товариство у Франції

Українське Академічне Допомогове Т-во у Франції (Париж) має на меті: а) обслуговувати духове життя українців у Франції, б) у міру можливости репрезентувати українське культурне й наукове життя перед чужинцями і б) подавати академічну допомогу потребуючій українській молоді.

Головою УАДТ є проф. О. Шульгин, а заступниками його — д-р. Д. Піснячевський, проф. В. Чала і проф. П. Шумовський. Генеральним секретарем УАДТ є пані А. Ковальська, а секретарем Управи — Б. Шемет. Всього членів УАДТ нараховує 60.

Тепер, як свідчить ч. 7 паризького українського часопису «Громада», звідки ми й беремо ці відомості, УАДТ має такі секції й комісії: а) наукову секцію, б) студентську комісію (КОДУС) і в) шкільну комісію. Медична секція перебуває ще в стадії організації.

І. Наукова Секція, головою якої є проф. Шульгин, має на меті встановити тісну співпрацю наукових робітників, що живуть у Франції, організуючи спільні сходини з доповідями членів, а також організуючи лекції та академії для ширшого українського громадянства у Франції. Досі Науковою Секцією були проведені академії, присвячені: а) пам'яті відомого українського громадського діяча Олександра Лотоцького, б) пам'яті славетного українського з европейським ім'ям вченого антрополога Хв. Вовка і в) пам'яті 30-річчя проголошення незалежности Української Народньої Республіки.

2. Студентська Комісія (КОДУС), працюючи спільно з Студентською Громадою, допомагає українській молоді вступати до французьких високих шкіл та дбає про полегшення матеріяльної скрути під час навчання. Досі вона виклопотала для потребуючих студентів-українців кілька стипендій, а також багато звільнень від платні за навчання. Нарешті, Комісія за час свого існування видала чимало грошових допомог потребуючим студентам. Керуючим секретарем Студ. Комісії є д-р. Д. Піснячевський.

3. Шкільна Комісія — має стати шкільною централею для всіх українських шкіл у Франції. Вона має опікуватися паризькою четверговою школою, яку заснувало в Парижі Академічне Т-во, та опрацювати плян створення нових четвергових українських шкіл з передбаченням існування в школі трьох груп: початкової та двох старших. Шкільна Комісія має на меті скликати з'їзд керівників шкіл на провінції, щоб прийти їм на допомогу у виконанні їхніх завдань. Керуючим секретарем Шкільної Комісії є проф. В. Чала.

Влітку 1947 р. УАДТ організувало дитячу колонію.

Голова УАДТ проф. Шульгин, маючи уповноваження від УВАН — Укр. Вільн. Академії Наук — репрезентує у Франції перед ІРО та ЮНЕСКО вільну українську науку та захищає інтереси наших науковців.

Подав Й. Волос

З'їзд українських журналістів у сторіччя «Зорі Галицької»

На своєму засіданні дня 23 травня в Авгсбурзі Головна Управа Спілки Українських Журналістів під головуванням д-ра С. Барана ухвалила скликати на 11 — 12 липня в Етлінгені або в Ашафенбурзі з'їзд українських журналістів на еміграції. На цьому з'їзді українські журналісти вшанують сторіччя появи першого українського часопису в Львові року 1848-го — «Зорі Галицької».

Монумент Симонові Петлюрі

Бібліотека ім. Симона Петлюри, після 14 років існування, була вивезена німецькими нацистами і, можливо, зникла. Та не зникла ідея створення українського культурного центру в Парижі, не зник цей монумент С. Петлюри — бібліотека знову існує.

Бібліотеку ім. С. Петлюри творили українські емігранти 24-х країн світу. Відродившись, вона через свою Раду закликає всіх синів і дочок України взятися за розбудову цього монументу. Ще року 1929, в день відкриття бібліотеки, оголошено, що 25 травня, день трагічної смерти Головного Отамана, є днем збірки на бібліотеку. Нагадуючи про це українському загалові, просимо видавництва, установи, видавців і друзів надсилати свої видання на адресу: Bibliotheque Ukrainienne Simon Petlura, 24, Rue de la Glaciere — Paris XIII, Рада Бібліотеки.

Ганновер вшановує пам'ять С. Петлюри і Є. Коновальця.

Заходами групи українських ветеранів вшанувало українське громадянство Ганноверу пам'ять Головного Отамана Симона Петлюри і полковника Євгена Коновальця панахидами, які в неділю 30 травня відправлено в православній (УАПЦ) і греко-католицькій церквах.

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Сенсаційний вислід виборів у Південно-Африканському Союзі

Велике враження в міжнароднім політичнім світі викликали щойно переведені вибори в Південно-Африканському Союзі, що досі належав до Великобританської Імперії. На виборах перемогла південно-африканська націоналістична партія з д-ром Маляном на чолі, а перепав фельдмаршал Джон Крістіян Сматс, що очолював Партію Унії. Ця остання партія стояла на платформі співпраці з Британською Спільнотою Народів. Її провідник Сматс був упродовж 24 років прем'єром і тепер мусів уступити в наслідок виборчої прогри своєї партії. Він був старим приятелем Англії та її воєнних міністрів Ллойда Джорджа з першої світової війни, і Вінстона Черчіла з другої світової війни. Він відіграв величезну ролю по визвольній боротьбі бурів, старих мешканців Союзу, проти панування англійців і допровадив щасливо до компромісу, що задовольнив незалежницькі стремління бурів і затримав Південно-Африканський Союз, як домінію в Британській Спільноті Народів. Д-р Малян, що за юних літ перебував в оточенні бурського генерала Герцога, в 1924 році впровадив, як міністер внутрішніх справ, бурський національний діялект, як другу обов'язкову мову в установах Південно-Африканського Союзу. В 1939 році він уступив зі становища міністра і весь час був в опозиції до уряду Сматса. Під час другої світової війни його симпатії схилялися вбік німців. При теперішніх виборах до парляменту він викинув гасла, що у майбутньому ні одна крапля крови південно-африканського народу не повинна проливатись поза межами і не в обороні рідного краю, і наполягав на забезпеченні панівного становища білих у відношенні до чорних мешканців країни.

Націоналістична партія Маляна праґне порвати всякі зв'язки Південної Африки з Англією. Це дуже турбує Англію, яка побоюється, що в наслідок цього послабне оборонне становище Британської Імперії. Один пункт програми національної партії каже: «Партія вірить, що республіканська форма правління, відмежована від британської корони, найкраще відповідає традиціям, положенню і стремлінням південно-африканського народу. Це єдина справжня ґарантія, що Південно-Африканський Союз не буде втягнений в якубудь великобританську війну.»

Лондонська преса по-різному ставиться до всіх цих подій. Одні висловлюють думку, що загальна кількість здобутих націоналістичною партією голосів не така вже й велика, щоб уповноважувала уряд до розірвання всяких зв'язків з Британською Спільнотою Народів. Справа обмежиться фінансовими і господарськими, але лише в малій мірі політично-військовими змінами. Інші вважають, що, маючи великі копальні золота, Союз готовий розірвати зв'язок з англійським фунтом стерлінґів і приєднатися до долярового блюку. Консервативний «Дейлі Мейл» пише: «Своїм зірванням зв'язків з Англією д-р Малян спричинився б до найбільшого успіху Кремля з часу захоплення ним влади в Чехії.» З другого ж боку, незалежний «Дейлі Експрес» заступає таку думку: «У Британській Спільноті Народів немає місця для опірних членів сім'ї.»

Поважною турботою для англійського уряду, з огляду на наявну ситуацію, є те, що станеться з тисячами англійських емігрантів у Південну Африку. Сматс обіцяв прийняти два мільйони англійських поселенців. За два останні роки він уже прийняв 37.000, а дальших 50.000 чекає на візи. Яке буде становище в цій справі д-ра Маляна, ще не знати, але можна здогадуватися, що новий південно-африканський уряд намагатиметься стримати хвилю емігрантів з англійських островів.

Вибори в Чехословаччині пройшли «гладко»

У неділю, 30 травня відбулися вибори до чеського парляменту і, як можна було передбачати, закінчились тим, що комуністичний Національний Фронт здобув величезну більшість. У неділю ввечері подано до відома, що тільки 10 проц. голосувало проти уряду. Тільки з сільських округ Словаччини прийшли відомості, що там 25 проц. голосувало проти уряду. На підставі остаточних підрахунків з понеділка 31 травня подають, що за уряд голосувало 6.429.690 виборців, а проти — 770.701. Виборцям поставлено було до вибору — голосувати на листу кандидатів, запропонованих урядом, або віддати білі, незаписані картки. На вибори мусіли йти всі. У багатьох місцях не було можливости віддавати білі картки таємним голосуванням, бо виборчі урни були поставлені в такий спосіб, що виборець не міг віддати свій голос так, щоб цього не бачили члени виборчої комісії.

В суботу перед виборами прийшла вістка, що президент держави Бенеш не підписав нової конституції. В зв'язку з цим розійшлися чутки, що президент задумує зараз же по виборах зрезиґнувати зі свого становища. Як кандидата, що має найбільше шансів стати президентом, називають Фірлінґера, провідника лівого крила соціял-демократичної партії, який недавно допровадив свою партію до злиття з комуністичною. Міністерство Інформації повідомило, що президент Бенеш має місяць часу, щоб підписати нову конституцію. Цей місяць минає дня 8 червня.

«Дейлі Мейл» з 30 травня повідомляє, що 9 членів чеської амбасади в Лондоні зрезиґнувало зі своїх місць на знак протесту проти способу переведення виборів до чеського парляменту, в тому числі військовий аташе ген. Плясс, його заступник полк. Ґрнцір і два секретарі амбасади Адольф Фельцман і М. Павлінц. Опротестовуючи ці вибори, вони заявляють, що в Чехословаччині виключена можливість існування опозиції, а опозиціонер кваліфікують як «ворогів республіки».

Трудноші Лондонської конференції шістьох держав

Лондонська конференція шістьох держав, в тому числі держав Бенелюксу (Бельгії, Голляндії, Люксембургу), Франції, Англії і США, натрапила при обговоренні питання Західньої Німеччини та її майбутнього уряду на такі труднощі, що ставлять під знак запиту успіх конференції. В британських урядових колах мають, одначе, надію, що наради зможуть усунути всі перешкоди.

Франція і держави Бенелюксу наполягають на тому, щоб Сполучені Штати Америки дали їм, ще перед вирішенням питання про Західню Німеччину, такі ґарантії військової допомоги, які забезпечували б їх від усякого нападу з боку Німеччини чи совєтів. Делеґація США висловлює погляд, що вже саме лише перебування американських залог в Европі повинно бути вистачальною ґарантією для загрожених держав. Але це зовсім не переконало делеґатів Франції. Підписання договору без цієї американської ґарантії наразило б французький уряд на гостру критику з боку правих та лівих партій і могло б допровадити до поважного політичного конфлікту. Виключно в цій справі відбулося таємне засідання, з якого, одначе, не подано вичерпних інформацій до відома світової. Франція заявляє, що ще зарано творити західньо-німецький уряд, і тому ставить пропозицію, щоб термін 1 вересня, коли мало б утворитися німецьке правління, відкласти далі.

До певного порозуміння прийшли держави в справі контролі рурської промисловости (вугілля і заліза). Відхилено зовсім англійські пропозиції про соціялізацію копалень і устійнено, скільки котра держава має користатися з рурської промисловости в своєму національному господарстві. Створено контрольний орган для Рурщини. Америка наполягала на тому, щоб цей орган контролі почав урядування лише після виходу окупаційних військ з Німеччини. Перемогло становище Франції, яка вимагала, щоб ця контрольна комісія зараз же розпочала урядування.



Владику Дра Кир Івана Бучка вітають пластуни табору в Гайденав

Бої в Палестині тривають

Уже третій тиждень, як палестинські жиди проголосили свою державу «Ізраель», і третій тиждень як ведуться кривавi бої жидів з арабами, які виступають проти створення держави в краю, де вони живуть також кільканадцять сотроків. З подіями в Палестині зв'язані справи всього Середнього Сходу та його нафтових джерел і шляхів до Азії та Індій. Зачеплені тут інтереси великих потуг і малих арабських племен, які в сумі становлять поважний чинник у міжнародніх взаємовідносинах. Всі зусилля встановити завішення зброї між воюючими сторонами не дали досі ніякого наслідку, бо, з одного боку, жиди не хочуть поступитися, а з другого — араби не погоджуються на перемир'я, кажучи, що час працює для жидів, а тепер перевага по їхній стороні. Вони здобули вже місто старий Єрусалим і ударили на новий Єрусалим, де більшість населення жидівська. Здобувши стару частину Єрусалиму, араби взяли багато полонених, завдавши жидам поважних моральних і матеріяальних втрат. Крім цього, сполучені арабські та египетські сили підійшли вже на віддаль 40 км до тимчасової столиці «Ізраелю», Тель-Авіву.

Рада Безпеки Об'єднаних Націй звернулася із закликом до обох сторін припинити бої, і визначила реченець 48 годин. Потім цей реченець, на вимогу араб'ів, продовжила. Араби виставили три умови: 1) невизнання держави Ізраелю, 2) припинення далішої іміграції жидів, 3) розв'язання всіх сіоністичних організацій. Проти виступив совєтський представник Громико, обстоюючи початкову пропозицію Америки. Арабські представники заявились за англійською пропозицією. Представник Ізраелю заявився за пропозицією совєтів. В п'ятницю мр. Австін повідомив, що США підтримують совєтську пропозицію і що Рада Безпеки не може вмивати рук у відношенні подій у Палестині. Відбулося голосування. Але тому, що не було відповідної кількости голосів за совєтською пропозицією, Рада Безпеки взяла за підставу до дальшого діяння становище Англії.

«Добре вигадана реклама»

На останньому засіданні альянтської комендатури міста Берліну англійський генерал Геберт дуже гостро виступив проти поведінки совєтського делеґата генерала Котікова, називаючи його виступи «гарно вигаданою реклямою» і закликаючи до корисної співпраці, а не до ставлення перешкод. Далі займався англійський генерал невідповідальною заявою Котікова про те, що нібито життєвий стандарт німецького населення в західній зоні Німеччини багато нижчий від того, що під совєтами. «Англієць, — сказав генерал, — помалу впадає в шал, але все має свої границі. Не моя справа займатися східньою зоною і не робив би я цього, коли б мене не спонукав сам ген. Котіков.» Ген. Герберт подав відомості із східньої зони на підставі самих совєтських джерел. Отже: 80 проц. бюджету провінції Бранденбурґ забрали совєти на потреби совєтської армії. Про життєвий стандарт свідчить така нотатка відповідального урядовця: «Нові поселенці мешкають по стайнях без вікон і дверей, буквально разом зі свиньми, коровами і між домашньою птицею, бо немає можливости їх десь примістити. Хвороби і загальне незадоволення перешкоджають у виконанні земельної реформи. Так само і в Берліні. Велику частину будівельного матеріялу, якого й так обмаль, взяла совєтська влада на розбудову установ, театрів і т. п., в той час, коли цивільне населення не має де притулитись, бо нї будову мешкальних будинків совєти залишають дуже мало. Він радить Котікову піти за прикладом англійців, які 50 проц. всього будівельного матеріялу призначають на розбудову цивільних мешкань. В совєтській зоні припадає 450 німецьких марок податку на мешканця, а в англійській тільки 270. Було б дуже цікаво перевірити, як ті несамовиті совєтські податки стягають і куди їх дівають. З 8,1 мільярда стягнених податків у совєтській зоні 6 мільярдів совєтська влада обернула на репарації, на кошти окупації і на інші совєтські потреби. Не менш як 35 проц. усіх податків надійшло з податку від алькоголю, іншими словами, податкова система совєтської зони полягає в переробці картоплі на алькоголь.

Всупереч пункту 14 Потсдамського договору, совєти стягають репарації з біжучої продукції. Це переважно товари, що мають бути вжитими на відбудову Німеччини, харчі та інші предмети першої потреби. Загалом більш ніж дві третини всієї суми, що стягається з німецького населення совєтської зони, поглинають совєти. Демонтаж залізничних колій у совєтській зоні загально знаний. Через протеґуван-

(Продовження на стор. 4)

КІНЕЦЬ ВЕСНИ

Зозуля кує, соловейко співає, хрущі літають над берізками і дубками.

Веселий травень-місяць весни.

Куди не глянь, всюди гарно, ясно і радісно.

В лісі по галявинах багато квітів. Пахучі фіялки, білі зірочки суничок, блискучі жовті козельці і матові поважні первенці. В полі цвіте ріпа, жито викидає колос.

Бджоли працюють до пізньої ночі. Вулики шумні й запашні. Тяжкі джмелі завзято збирають солодкий сік. Це літають самички. Вони страх які працьовиті. Самі будують перші комірки, самі здобувають поживу і годують хробачків. З них вийде перше покоління, виростуть робітниці, і тоді стане джмелисі легше і праця піде скоріше.

Цвіте черемха. Гарні, білі задурманюючі квіти. Жовта акація спустила вділ свої чудові китиці. Подивіться, чи є на її квітах бджоли. Якщо є — буде дощ, немає — буде гарна погода. Відцвіли груші, яблуні, вишні, сливи. В першу чергу ті, що є на південному боці, на сонечку. Кінець першому головному пожиткові бджіл. Цвіте білий та рожевий кінський каштан і глід.

Великі дерева мають маєстатичний вигляд. Липа викидає «крильця». Дуб насмітив навколо себе опалими квітами. Красує сосна. У великих соснових лісах все навкруги всипане жовтим пилком. На мокрявинах буяє глуха кропива, незабудька і барабольчак. В лісовій тіні скромно біліє конвалія.

Найбільше гамору і руху у пташат. Одні закінчують будувати гнізда, інші вже сидять на яєчках. Самички краще знають, як будувати родинний куточок, і переважно самі виконують тяжку інженерську працю. А самчики співають і розвеселяють подруг.

Кожний птах має свої неписані закони. Шпаки і горобці живуть громадами, а от сорокопуд і зяблик ніколи не дозволять в сусідстві бути якій іншій пташинці, — відразу бійки і крики.

Соловей, поважний громадянин, мешкає в кущах, любить, щоб близько була вода. Не всі соловейки добрі співаки. В перших днях весни спів їх непоказний, — почне і зіб'ється, не дотягне. Аж пізніше, особливо над ранками, співають вони на різні лади, заливаються у високих тонах.

Над ставками і на мочарах розкошує водяне птаство. Качки, курочки, вальдшнепи влаштовуються вигідно і на довший час. Он поважно виступає білий бузько. Йому море по коліно, нікого й нічого не боїться. Він — пострах жаб, ящірок і гадюк.

На полях чути перепеличку. Боже, який то чудовий спів! як він нагадує наші українські степи!

Одуд на узліссі, при пасовиську, мостить своє гніздо. Гарна пташина, але в гнізді у неї непорядок, сморід і повно паразитів.

Зозуля чатує, куди б найкраще яєчко віднести. Вишукує працьовитих пташат. Яєчко треба вміло, в дзьобку, принести і покласти, щоб ніхто не бачив. Це — не легка справа.

Сорокопуд має подостатком поживи і наколює живих хрущів на гострі колючки терновиску. Це його тимчасова комора.

В лісі тхір і ласиця вже мають малих. Їх не побачите.

Сернюки і олені вже водять за собою довгоногий молодняк. Зайчиха і крілики виводять другу зміну молодих.

Трав'яна, зелена жаби і ропуха відклали ікру. У них своя черга. Перша кладе яєчка трав'яна жаба.

Куди не глянь — будується щось нове, радість буяє по цілім краю.

Астрономи мають своє літо, календар кажде своє, а природа дотримується свого календаря.

Кінець весни в природі настає тоді, як відцвіла яблуня, не цвіте червона конюшина, колос жито, відцвів бузок, валія.

Астрономи числять на 21 червня. Цього прийшло значно ск

Л. Г

зане падає німецька продукція, а безробітних мобілізують до копалень урану в Саксонії. В поштових зарядженнях у справі пакетів беруть до уваги тільки совєтську зону Берліну, на шкоду всіх інших зон. Генерал Герберт перестерігає совєтського коменданта, що він є не диктатором Берліну, але тільки одним з чотирьох комендантів. Порушивши інші справи, як продаж дерева, заробітна платня та ін. генерал Герберт зайнявся справою продажу алькоголю в совєтській зоні, і то в ціні 72 марки, за пляшку, коли тижнева платня робітника пересічно виносить усього 50 марок. Представники американської і французької зон у Берліні приєдналися до становища генерала Герберта. («Телеґраф» 30. 5.)

КОРОТКО

— 10.000 тонн голляндського масла чекає на покупців, але даремно, як про це повідомляє голляндський міністер Мансґольт, бо конкуренційне данське та новозеляндське масло продається на ринку по 1,80 ґульденів, тоді як голляндське — по 4,70 ґульд. за кілограм (дпд).

— Д-р Герстенмаєр у своєму справозданні про подорож до Америки повідомляє, що там зростає обурення з приводу масового надсилання жебрацьких листів про допомогу від окремих німецьких громадян. На його думку, це може дуже прикро відбитися на готовості й жертвенності американського громадянства. (НДН). — Над цією справою варт було б призадуматися також і українським скитальцям.

— Військовий губернатор бритійської зони затвердив закон про земельну реформу, що його схвалив законодавчий орган провінції Шлезвіґ-Гольштайн. На підставі цього закону найбільша площа землеволодіння не може перевищувати 100 гектарів. (АП).

— Спеціяльна комісія американського Сенату 17 голосами проти 2 ухвалила викликати генерала Мак Артура для звідомлення про положення на Далекому Сході.

— Минулого четверга (27 травня) совєтський амбасадор у США зажадав негайної розмови з міністром закордонних справ США Маршалом. Розмова відбулася зараз же вночі.

— Міністер Маршал відіслав до Сенатської Комісії Закордонних Справ список усіх совєтських дій, якими гальмовано справу загального світового замирення. У списку подано 36 випадків порушення договорів за останній час з США і урядами інших держав. (Дейлі Мейл).

— Колишній комендант Американського Леґіону мр. Гріффітс заявив, що в США є 100.000 вишколених квіслінґів комуністичного фронту, які загрожують Сполученим Штатам Америки. Він жадає схвалення закону про притягнення цих громадян до відповідальности. Крім того, він нараховує ще один мільйон їхніх товаришів з робітничих сфер, симпатиків та поплентачів. (Конт. Дейлі Мейл).

— Французький уряд стоїть перед загрозою заворушень у зв'язку з наміром звільнити 150.000 урядовців з посад, з метою заощадження. Становище уряду захитане. Прем'єр-міністер хоче поставити на порядку денному парляменту питання довір'я до уряду. (Ройтер).

— Імператор Японії Хірохіто вирішив 12 серпня абдукувати. Такі чутки розійшлися після візити мікада у генерала Артура 6 травня. Абдукація збігається в часі з виконанням вироку смерти над колишнім воєнним міністром генералом Тойо, що був водночас шефом японського штабу і якого засуджено, як воєнного злочинця. Заступник теперішнього прем'єр-міністра Матсумото жадає в зв'язку з цим проголошення Японії республікою. (Ройтер).

— Денацифікаційна влада в Мюнхені ствердила документально смерть Гітлера. Це урядове ствердження його смерти було потрібне для проведення конфіскації його майна баварським урядом. (АП).

ДЕЩО ПРО ПРАЦЮ УДК В АРҐЕНТІНІ

Для тих, що збираються їхати в Арґентіну, і для тих, що вже мають афідавіти до цієї південно-американської республіки, цікаво буде довідатися дещо про працю українських установ цього краю і про УДК.

Стара українська еміґрація в Арґентіні — одна з наймолодших, на американському суходолі. Вона розпочалася приблизно чверть сторіччя тому. Вона не може рівнятися своїм числом з тією, що в США, в Канаді, чи хоч би в Бразілії. Але вона встигла вже виробити собі добру славу. Українці здобули собі опінію добрих і сумлінних робітників і з ними рахуються, як з позитивним елементом. Нова еміґрація повинна дбати за те, щоб цього доброго імени не сплямити.

Хоч українські люди порозсівались по всій країні, і тільки в деяких околицях є більші їх скупчення, але за чверть сторіччя потрапили створити досить поважні організації. Першою і найстаршою є товариство «Просвіта», що має десять власних домів. Це товариство утримує власний часопис «Українське Слово». Воно затверджене владою і поклало багато праці на культурно-освітнім і національнім полі.

Друге товариство — це «Відродження», органом якого є «Наш Клич». Воно теж визнане владою і має свої заслуги на полі громадського і політичного виховання.

Досі вся громадська робота спочивала на плечах частини свідомого своїх обов'язків громадянства. Ця частина складала свої гроші на купівлю домівок, на видавання преси, на революційну боротьбу в краю, на Український Музей, на правну і матеріяльну опіку над скитальцями. Нова українська політична еміґрація повинна зрозуміти, що з приїздом на місця нового поселення вона має обов'язок сплатити старій еміґрації і цілому народові свій борг вдячности і так само нести на своїх плечах тягар допомоги краєві і всім потребуючим українцям, як його несли досі старі еміґранти.

Наприкінці другої світової війни група українських ідейних людей в Арґентіні створила Український Допомоговий Комітет. Виявилося, що потреби негайної помочі тим, які потерпіли у війні, безмежні, що мало для цього самої, хоч би й значної, жертвенности українського арґентінського громадянства. Комітет дістав у влади дозвіл поширити свою працю і здобув до себе пошану, як поважна українська установа. Державна Дирекція Еміґрації іде нашому УДК назустріч, але, звичайно, про фонди мусить УДК старатися сам. Усе правління УДК працює безплатно. Є тільки один платний урядовець. Всі кошти, що їх має Комітет, ідуть на користь переселенців. Коли для переселенців існують різного роду обмеження до країв нового поселення, яких в Арґентіні немає, то в інтересі збереження фізичної субстанції українського народу було б уможливити арґентінському УДК поробити старання, щоб арґентінський уряд прийняв якнайбільше наших людей у свою країну. На це потрібно коштів. Ці кошти повинен арґентінський УДК дістати і від старої і від нової еміґрації.

Пляни допомогової акції УДК в Арґентіні

У «Меморіялі», що його зложив УДК в Арґентіні на руки Всч. Отця Ігумена Маркова, пишеться про ці пляни ось що:

«Арґентіна щиро відкрила свої гостинні ворота для наших братів. Одначе, на нас лежить тягар і обов'язок прийняти і влаштувати ці тисячі людей. ДЕ, ЯК і за ЩО?

Еміґраційний готель зайнятий і замалий, щоб дати приміщення та їду напливаючим масам народу. На нас упав великий тягар. Тому негайно мусимо купити чи винайняти відповідний хутір та приміщення, де були б і корови, і кури, і ярина, і овочі, щоб мати готовий перехідний пункт, де зможемо відгодувати та підкріпити тих, що того потребують, аж до часу розміщення їх на праці чи оселення на землі. Комітет має можливості з допомогою тутешніх банків набути добрі землі під колонізацію на довголітні та догідні сплати. Для цього потрібні гроші на початок, як для транспорту, так і для наділення людей живим та мертвим інвентарем і на засоби для прожиття на самих початках поселення.

Комітет передбачає створити ряд кооператив для еміґрантів, де можна було б примістити інтелектуальні сили, які не зможуть знайти праці за своїм фахом...

Лікарі, адвокати, інженери, професори, вчителі, артисти, музики, співаки — це той елемент, який має виховати майбутнє покоління з наших дітей для рятунку України. Зараз уже тут маємо на місці музиків-віртуозів, які в Европі здобули славу і признання. Ці люди зуміють своїм мистецтвом прославити ім'я України та зацікавити високопоставлених достойників для допомоги нашим скитальцям...

Розв'язання цих проблем — обов'язок усіх українців світу, а особливо українців Північної Америки, Канади та Бразілії.

Наш УДК виробить необмежену кількість афідавітів, може дістати землю на поселення, вже тепер дає працю для фахових робітників, ремісників та підприємців. Але він чекає на братню, помічну руку інших американських українців.

Страшна проблема туберкульози між новоприбулими — це питання дня. Закон Арґентіни не дозволяє на в'їзд туберкульозним: їх відсилають до Европи назад. Їм треба допомогти. Їх між прибулими маємо 5 відсотків.

УДК в Арґентіні, за підписами п. п. Івана Григоращука, як голови, і д-ра Євгена Стойкевича, як секретаря, звертається до Всч. Отця Ігумена, щоб він зволив розпропаґувати можливість допомоги для УДК між українцями Північної Америки. До цього повідомляє, що до цієї пори УДК вислав уже 15.000 афідавітів і приготовляє дальші.

На нашу думку, допомога повинна мати для кожного окремого переселенця характер позичковий, і тільки у вийняткових випадках могла б бути визнаною без обов'язку звороту, коли б людина не з своєї вини втратила здоров'я і можливість заробітку. Допомогові організації могли б зректися цієї позички, але тільки на користь другої подібної акції або якоїсь загальнонаціональної акції. А таких акцій в майбутньому буде більше, як у минулому, бо українська справа сама по собі актуалізується і ми мусимо її теж актуалізувати на різних відтинках світової думки і політики. Отож, нам завжди буде потрібний національний фонд. Право завідування таким фондом могло б припасти різним існуючим тепер Допомоговим Комітетам. Але це справа, що вимагає ширшого обговорення.

Між іншим, подаємо нашому громадянству до відома, що справу поселення в Арґентіні взяло собі поважно до серця ЦУДБюро в Лондоні. Воно нав'язало тісний контакт з УДК в Арґентіні, а крім цього з УЦДК в Бльомберзі. Справа в тім напрямі рушила вже з місця і належить їй тільки побажати дальшого успіху. Нашим заокеанським братам належиться з цього приводу велика шана і подяка.

О. Слободич.

З комунікатів УДК в Арґентіні

УДК подає до відома всім новоприбулим Братам та Сестрам таке побажання еміґраційних властей:

Законним побажанням Уряду є, щоб всі українці, які прибули сюди на основі афідавітів, виданих Еміґраційною Дирекцією, були зареєстровані в УДК — до диспозиції Уряду. Новоприбулі мають подати своє ім'я і прізвище, місце замешкання, своє заняття, фах та місце, де працюють. Тому, що Уряд в скорому часі має затвердити закон далекойдучої допомоги еміґрантам, просимо всіх виконати цей обов'язок, щоб не втратити свого права на допомогу і не наражати себе на неприємності з боку влади.

Тому, що надійшли скарги та нарікання від наших Братів, що деякі несумлінні підприємці використовують наших еміґрантів, даючи їм невідповідну до закону нагороду за працю, Управа УДК подає до відома, що в наступному числі «Бюлетеня» (офіційний орган УДК — прим. Ред.) подасть точний тариф платень, які в рамках законів повинні діставати наші робітники. Всі, хто вважає, що їхні заробітки не є вистачаючі, повинні зголоситися до УДК і подати свої заяви. Управа УДК подбає, що наші брати не були використовувані несумлінними господарями.

Ще раз, і востаннє, закликаємо всіх тих Вп. Панів нових еміґрантів, які в слушний час дістали позичку від УДК, а які вже працюють, щоб до 14 днів повернули позичені гроші або виправдали своє поступовання перед Управою УДК. Якщо до цього часу не виповнять своїх зобов'язань, Управа УДК буде змушена вжити правної дороги та проголосити прізвища дошкульників у своїм органі до публічного відома громадянства.

Всі три повищі комунікати вміщені в ч. 32 «Бюлетеню» і підписані головою УДК Ів. Григоращуком і секретарем д-ром Є. Стойкевичем.

До Керівників Культурно-Освітніх Відділів українських таборів та українських осередків у мішаних таборах

Вам усім вислано запрошення на З'їзд, який має відбутися у четвер та п'ятницю 10 і 11. 6. в українському таборі Галлендорфі № 25. Початок З'їзду о 10—ій годині ранку 10. 6. Подробиці про З'їзд і доїзд до Галлендорфу подані в запрошенні. Якщо до вечора 8. 6. Ви, з яких би то не було причин, цього запрошення ще не одержали, то 9. 6. у понеділок ранком виїжджайте до Галлендорфу.

Відділ Культури і Освіти УЦДК Бльомберг.

КАНАДА — ОЧИМА НОВОПРИБУЛОГО

Канада шукає виходу з теперішньої поважної господарської кризи, в яку вона після виграної війни попала. На її внутрішньому ринку грошовий обіг сильно зріс, а з тим зріс і попит на товари, продукція яких не є вистарчальна. Ціни підскочили. Робітників обмаль, але й тих підприємства не приймають до роботи, бо вимоги профспілок щодо платні зависокі. До того ж канадійська промисловість ще така слаба, що багато продуктів та машин для Канади ще й досі замовляється в США. Сьогодні Канаді бракує американських долярів, і вона не має чим платити за імпорт. Будучи вірителем для Бритійських островів та інших членів Бритійської Спільноти і ряду европейських країн, вона сама заборгувала в США. Це примусило уряд контролювати рух товарів і валюти через свій південний кордон. Довіз деяких товарів узагалі заборонено, а деяких обмежено. Натомість посилюється довіз паперу, дерева, залізної та ніклевої руди і хутра, бо на все це є попит у США.

Людність, занепокоєна можливістю девальвації канадійського доляра, домагається встановлення контролі цін, що, можливо, парлямент і схвалить в наступних тижнях. Канадійці побоюються нової депресії, яку вони кільканадцять років тому з тяжкою бідою переживали.

На такий схильований час припадає приїзд до Канади понад 10.000 ДП та 21.000 бритійців. Чужинці-ДП, зрозуміла річ, більше впадають в око. З різними думками та почуваннями приймає їх канадієць. Робітник боїться конкуренції, боїться, щоб не зменшилися можливості його заробітку, щоб не змаліла платня, бо пам'ятає ще недавні часи, коли держава не мала ніякої контролі над відношенням працедавця до робітника. До того ще й комуністи підсичують цей страх, щоб збудити ненависть до переміщених осіб, активних противників комунізму, свідків комуністичного будівництва та господарювання.

З другого боку, цей самий робітник усвідомлює собі, що Канада слабо заселена країна, що її багатства ще тільки починають використовуватись. Адже він бачив, як Канада прийняла в останніх десятиліттях сотні тисяч імміґрантів, і ніякої через це кризи не пережила. Він радий навіть, що приїжджають чужинці, які виконуватимуть, річ очевидна, просту роботу, а для тутешніх є нагода вибитися на форманів чи боссів, по-нашому — бриґадирів. Ще інші бачать, що справа йде до війни, і для оборонних цілей Канада потребує збільшити своє населення. Крім комуністів, канадійці радо бачать новоприбулих ДП. Деякі партії під час муніципальних виборів покликаються на розмови з ДП, щоб перемогти комуністичних кандидатів.

Звичайно, уряд з допомогою своїх відпоручників завдає собі труду, щоб новоприбулих якнайскорше та якнайкориснiше затруднити. Міністерство освіти поставило собі за мету навчити новоприбульців англійської мови, познайомити з Канадою, прищепити їм любов до цього багатого краю та підготувати на майбутніх його громадян. При цьому поводяться дуже обережно і пильно обсервують, яка на те постає реакція.

Декому з контрактових робітників по лісах та копальнях умовини праці й життя видаються дуже тяжкі. Ці умовини кілька років тому були далеко гірші. Канадійці задоволені з теперішньої поправи. Канада перебула вже примітивні піонерські часи, часи добрі тільки для сильних, заповзятливих людей. Одначе, для піонерів є ще поле для попису.

Закони про охорону прав робітників ухвалювано ще недавно, більшість законів увійшла в життя під час війни, коли збільшено, і то часто примусовим способом, число робітників. Нам з Европи дивно робиться, коли бачимо, як держава мало втручається і реґулює соціяльні справи затруднених. Ми критикуємо це як відсталість, а канадійців, незалежних робітників з власним капіталом, це цілком задовольняє. Ніхто не вимагає від них працювати довше як 8 годин денно, а за дальші години вони дістають у півтора рази більшу платню, і працедавці не можуть самовільно їх змінити. До того ж за цю платню можна добре з'їсти, убратися й дещо заощадити.

Ось як виглядають прибутки і видатки робітника:

Некваліфікований робітник на фабриці одержує 60—90 центів на годину, значить на місяць — 120 до 180 долярів, кваліфікований — 90 до 140 центів на годину, значить 180—270 долярів. Не говорю про самостійно працюючих фахівців. На фармах робітники одержують менше: від 50 долярів узимку до 100 долярів улітку. Трактористи одержують до 190 дол. на місяць. Платня для жінок менша на 30 проц. Робота в бюрі оплачується в засаді слабше. Молодь по закінченні середньої школи не дуже охоче йде на бюрову працю, хібащо нездатні до фізичної праці.

Місячне прохарчування для самітнього коштує 40—50 долярів у ресторані. Приватно харчуватися дешевше. Як на Канаду це харчування не дуже виставне, але на наші умовини з рідного краю — цілком добре.

Комірне за кімнату на місяць — 10—20 дол. (зокрема, в 30-тисячному містечку північно-західнього Онтаріо). Коли відкинути ще яких 6—7 дол. на автобус, 5 дол. — на прання, 5 дол. — на розваги і 10 дол. — на папіроси (денно 20 штук), решта залишається на одежу та на щадничу касу. Дальші ціни: чоловіче убрання — 50—100 дол., пальто (плащ) — 40 — 70 дол., черевики — 6 — 18 дол., сорочка — 4 — 7 дол., шкарпетки, краватки — приблизно по 1 дол., годинник американський — коло 20, а швайцарський — 70 дол., такий же золотий — на 20—40 дол. більше, радіоапарат — 40—200 дол., авто — 2000 дол. і більше (останнім часом ціна підскочила на 500 дол., бо уряд наклав податок-мито). Маленький, 4—5-кімнатний, дерев'яний дім, нашвидкуруч збудований, але всередині комфортабельний, коштує 3.500 дол. Їх будують стандартно на замовлення уряду, який продає їх на сплату, в першу чергу ветеранам. Цегляний або кам'яний дім такого ж розміру коштує на 1.000 дол. більше. Домів тепер мало. По містах самітні люди легко ще знайдуть собі кімнати, але родинам тяжче, бо воєнних чи післявоєнних новоженців дуже багато, і всі чекають на можливість купити або винайняти приміщення.

(Докінчення буде в ч. 7.)

З МІСЦЬ НОВОГО ПОСЕЛЕННЯ

Уривок з листа п. В. Ч., бувшого мешканця табору Гайденав.

Дорогий пане Д.!

...Хочу ще Вам розповісти про одну досить цікаву зустріч. Було це так. Біля автобусної зупинки я чекав на автобус разом з двома українськими робітниками, яких мав провести до місцевої біржі праці на розмову в зв'язку з переходом їх на роботу в копальні, в інше місце Англії.

Нараз перед нами, замість автобуса, зупинилося особове авто. Якийсь чоловік визирнув у вікно і запитав нас, куди ми хочемо їхати. Я сказав, що, мовляв, везу своїх товаришів туди й туди.

— Добре, сідайте в моє авто, — сказав англієць і відчинив дверцята.

Ми посідали. По дорозі він почав нас розпитувати, хто ми, як нам живеться в Англії. Я похвалив, подякував. Англієць розповів мені, що в 1939 році був у Польщі, сказав, що про українців чув, як про людей працьовитих і здібних.

Авто під'їхало до місцевої біржі праці. Робітники, подякувавши, вийшли, а англієць сказав мені таке:

— Я є член парляменту, вибраний від Оксфордської округи. Моє ім'я Даґс Пакер. Якщо у вас будуть якінебудь труднощі чи непорозуміння, якщо взагалі потрібна буде моя допомога, то прошу звернутися до мене. І дав свою адресу.

Я подякував і авто від'їхало. Я сказав українцям, хто їх віз, а вони мені:

— Про це варто і в газету написати. Отож, Ви й напишіть.

Здоровлю всіх щиро. Ваш В. Ч.

ПЕРЕСЕЛЕНЦІ З АНГЛІЇ І КАНАДИ, ПИШІТЬ ЛИСТИ З НОВИХ МІСЦЬ ПОСЕЛЕННЯ ПРО ВАШЕ ЖИТТЯ-БУТТЯ!

З ОСТАННЬОЇ ХВИЛИНИ

Дня 2 червня Сенат США ухвалив допустити впродовж двох років 200.000 утікачів і виселенців, з цього числа половину осіб з території, що в 1939 р. належала до Польщі і з прибалтійських країн. За фахом 50 проц. рільників. Першість мають сироти до 14 літ і військові, що воювали проти держав осі.

СМІХ ЦЕ, — ЗДОРОВ'Я

Між скитальцями.

До табору приїжджає аґітатор та намовляє бідних діпістів до повороту на батьківщину.

— Та ж «батько» до вас руки простягає, — каже він.

Діпісти чухаються в потилицю:

— Руки? От як він ноги простягне, тоді ми всі повернемось якнайхутчіше.

НОВА КНИЖКА

Юрій Тищенко

ДРУКАРСТВО

Порадник для робітників пера й друку.

Стор. 90 з ілюстр. і стандартом коректурних знаків. Ціна 7.— нім. м. Книгарням і продавцям 25 % опусту. Замовлення слати на адресу:

G. Tyschtschenko - Buchdruckerei (24 b) Post Heikendorf üb. Kiel

ОГОЛОШЕННЯ

Потребую для поновлення видань принаймні по одному примірнику всіх видань, які вийшли у Видавництві Бориса Тищенка у Відні протягом 1941—1944 років. Це видання переважно музичні, картки кольорові та образи. Також всі видання, які вийшли у Видавництві Юрія Тищенка в Празі. Дуже прошу пропозицію про продаж надсилати на адресу: Georg Tyschtschenko, (24 b) Post Heikendorf über Kiel. Lager Korügen.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно нонпареллю. Вартість оголошень: за розшуки — 50 пф. слово і за всі інші оголошення — 2 нм рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колеґія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на бритійську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe), Neuetorstrasse 60, Schliessfach 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівтірки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PR/I.S.C., CCG (BE)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 806»

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52 — Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:

в Німеччині місячно 2 RM., піврічно 12 RM., річно 24 RM.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО — 50 Rpf.

в Англії місячно 5 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 7
БЛЬОМБЕРҐ 13 ЧЕРВНЯ 1948

Гідна постава

Процес проти єпископа Варнави Настіча

Лише тепер появляються в пресі подробиці про процес проти православного сербського єпископа Варнави Настіча в Сараєві. На цьому процесі, що закінчився 1 березня ц. р., засуджено єпископа Варнаву на 11 років тюрми і примусових робіт. За німецьким християнським журналом «Дер Іберблік» нахріхтендінст аус дер Хрістліхен Вельт ч. 1 з 19 травня подаємо реляцію про цей процес:

«Сербські публіцисти, що живуть в Англії, зібрали подробиці про цей процес і виготовили звіт про нього. В цьому звіті читаємо: Сараєво — столиця республіки Боснії й Герцеговини, було свідком найбільш незвичайного процесу, проведеного в Югославії від часу, коли комуністи перебрали тут владу.

Все населення було обурене, коли рознеслася чутка про те, що підготовлено процес проти молодого православного єпископа для Боснії, Варнави Настіча, який лише рік тому був вибраний єпископом в сербському православному синоді під головуванням патріярха Гавриїла. Комуністи намагалися цим процесом скомпромітувати сербську православну церкву за її нібито ворожі дії проти комуністичної югославської влади.

Єпископа Варнаву приведено до залі, де відбувався процес, закутого в кайдани, як найбільшого злочинця. На запит судді, що оскаржений має сказати в справі заки дів, які йому ставлять, єпископ відповів: «Усі ваші оскарження є видумані й від А до Z сфалшовані. Кажу вам, я зовсім не журюся про себе. Ви можете мене вбити але це не важне. Сербський народ проти вас і весь цивілізований світ погорджує вами. Ви вже тепер програли війну.»

Спеціяльну ролю відігравала в процесі та обставина, що єпископ Варнава народився в Америці, проживав там до 9 років свого життя і там ходив до школи. У зв'язку з цим суддя його запитав: «Скажіть нам, ви є серб чи 'американець?» — Єпископ відповів: «Я є і одне й друге — я є і американець і серб, не зважаючи на те, чи вам це подобається, чи ні. Все ж таки одне я знаю: всі чесні серби і всі чесні американці стоять в рішучій опозиції проти вашої диктатури і тиранії!»

Акт оскарження закидав єпископові, що він у своїх проповідях виступав проти режиму, заявляючи, що під сучасним безбожницьким режимом, який панує в Югославії, взяли верх безправство, злочинність та насильство, і що настала конечна потреба розпочати акцію для усунення тиранії. На питання, чи дійсно оскаржений переконаний в цьому, він відповів: «Так, і більше того, я говорив те, що всі люди говорять, почувають і прагнуть.»

Невдовзі перед своїм арештуванням єпископ Варнава виголосив був промову, в якій провіщав упадок всього того, що діється не лише без Бога, але й проти волі Божої. Не тільки одна п'ятирічка, але п'ять п'ятирічних плянів проваляться, — сказав він, — бо вони придумані не на славу Бога й добро народу, а побудовані на брехні та насильстві і доведуть до світової катастрофи.

«Чи ви писали й говорили про те, що між Совєтами й Америкою вибухне війна, і що Москва є причиною всіх наших нещасть і всіх наших мук?» — запитав далі суддя. «Так, усе це я говорив, якщо йдеться про зміст і суть, тільки трохи іншими словами, — відповів єпископ. — Я вірю разом з багатьма іншими, що живуть тут і по цілому світі, що війна між Америкою і Совєтами неминуча. А втім, для чого ви у мене про це питаєте, коли ви самі про це знаєте? Зрештою, будьте певні, що совєти програють війну.»

Далі акт оскарження закидав єпископові співпрацю з національними сербськими повстанськими відділами четників, які борються проти комуністів. Справоздання сербських закордонних публіцистів підкреслює, що двічі приявні на процесі слухачі, не зважаючи на небезпеку, яка їм погрожувала з боку тітівської поліції, виявили голосно свої симпатії до єпископа. Раз, коли єпископ рішуче відмовився втягнути до свого процесу провідників національного спротиву і своїх власних друзів, що своїми зізнаннями могли б йому допомогти; другий, коли він, ні на одну хвилину не вагаючись, сміливо висловив свої думки й погляди і визнав усі свої вчинки. Він скорше сам себе обвинувачував, ніж боронився.

Суддя запитав єпископа, чи він вірить, що в дійсності прийдуть американці й усунуть теперішній режим в Югославії. Єпископ відповів: «Я глибоко в цьому переконаний. Я певен, що наш народ зустріне з радістю американську армію, як визвольну армію.» — «Скажіть нам, чи є єпископи, погляди яких різняться від ваших, і які це єпископи?» — запитав суддя. Оскаржений відповів: «Ви не маєте ніякого права і авторитету примусити мене говорити про речі, які є виключно справою церкви. Я знаю ваші думки. Ви ненавидите єдність у рядах нашого православного синоду, єдність між єпископатом і рядовим клиром. Терням в оці стоїть вам ця єдність і згода, що є між нашою церквою і нашим сербським народом. Ви хочете знищити цю єдність, але це — нездійсненна і безумна ідея. Єпископ Варнава ніяк і ніколи не допоможе вам у ваших намаганнях знищити цю єдність.», — заявив гордо оскаржений єпископ.

Відомості про перебіг процесу, неначе лявина, поширювались у Сараєві і по цілій країні, роблячи велике враження.

Дійсно, з подивом треба дивитися на героїчну поставу єпископа-страдника, а з ще більшим подивом на ту єдність, яка панує в лоні сербської православної церкви і між церквою та народом. Єдність, яка так потрібна в обличчі грізного ворога.



Свято на пошану гетьмана Богдана Хмельницького в українському таборі Ґайденав ім. Б. Хмельницького

БЕНЕШ УСТУПИВ

У понеділок 7 червня ц. р. о год. 9,45 підписав президент Чехословаччини д-р Едвард Бенеш заяву про своє уступлення з посту президента держави. Як причину цього, подав Бенеш поганий стан свого здоров'я.

На доказ подяки за його заслуги для чехословацької республіки одержав Бенеш у досмертне посідання, як свій сталий осідок, земельну посілість президента держави в Лянах. Крім того, йому виплачуватимуть платню, яка належить президентові держави, до кінця життя.

На основі чехословацької конституції, функції президента республіки перебрав на себе прем'єр-міністер Готвальд. Вибори нового президента повинні відбутися в понеділок 14 червня ц. р. Поважними кандидатами на президента є сам Готвальд і голова лівих соціялістів Фірлінґер.

ГОРОСКОП БЕНЕША

Гороскоп, тобто передбачення майбутнього, президента Чехословаччини Бенеша опрацював у 1945 році мюнхенський астролог Генцша. Він передбачав на зиму 1947—48 р. величезні труднощі в опануванні кризи. На липень і серпень цього року провіщав він найвищу точку цієї кризи з особистою загрозою для безпеки Бенеша. В кінці гороскоп каже: «Батьківщина висмикнеться йому з рук і стане йому ворожа. Бенеш не помре в Чехословаччині.»

Чехо-Польща і Болгаро-Славія

Німецька газета «Ді Вельт» ч. 66 подає цікаві інформації журналістки Фльори Левіс про приготування до організації на сході нових державних утворів. А саме — польські й чеські експерти мають опрацювати пляни тісної господарської співпраці, щось на взір господарської федерації між Польщею і Чехословаччиною, що мала б незабаром перетворитись у політичну федерацію. Над подібними плянами працюють також у Болгарії та Югославії. Болгаро-Славія мала б стати стрижнем майбутньої балканської федерації, до якої пристали б Румунія, Албанія та Греція тоді, як комуністи прийдуть в цих країнах до влади.

До Чехо-Польщі мала б згодом пристати Мадярщина. Цей державний утвір повинен відігравати поважну господарську ролю через створення великої вугільно-залізної бази зі шлезького та моравського басейнів, яка відповідала б своєю міццю Рурському басейнові. Обидві держави мали б будувати спільні фабрики та електровні, обмінюватись техніками й фахівцями. В короткому часі ця нова держава одержить спільну валюту і вестиме спільну закордонну політику.

Очевидно, що ці пляни підпорядковані одному генеральному плянові, опрацьованому в Москві, яка є сьогодні єдиним диспозиційним осередком для країн, що опинилися у сфері її впливів.

Що говорять троцькісти

Троцькісти, що перебувають у гострій опозиції до офіційних комуністичних партій, а передусім до Сталіна, мали недавно в Парижі свій 2-й конгрес. На цьому конгресі прийнято цілий ряд тез, що мають бути оголошені в окремому маніфесті. Між іншим, домагаються вони, щоб «імперіялісти залишили Палестину». На їх думку, на війну між СССР і Америкою не заноситься, бо Росія зайнята відбудовою і прагне не до повалення, а лише до невтралізації капіталістичного світу. Америка згуртовує світову реакцію для атаки на Росію, в якій панує диктатура не менш брутальна, як гітлерівська, але Росію треба боронити, як робітничу державу. Акція кандидата на американського президента Воллеса, на думку троцькістів, є «диверсійним маневром американського капіталізму». В Еспанії не слід сподіватися в найближчому часі ніяких революційних змін. (За «Нюс Кронікл».)

В справі Канадійського Допомогового Фонду

Український Центральний Допомоговий Комітет в Бльомберґу звертає увагу українських громадян британської зони Німеччини, що в британській зоні перебуває постійно п. Анна Храплива, відпоручниця Канадійського Допомогового Фонду — і в усіх справах, які стосуються до цього Фонду, треба звертатися лише й безпосередньо до п. Храпливої. Всі листи, що їх наші громадяни висилають (наприклад, у справі допомоги, переселення та ін) до Канадійського Допомогового Фонду в Вінніпеґу, звертаються для опрацювання до п. Храпливої, так що в інтересі скорого й евентуально успішного полагодження справи для українських скитальців нашої зони лежить звертатися безпосередньо в письмовій формі до п. Храпливої, яка в усіх доручених їй справах співпрацює тісно з УЦДК в Бльомберзі. Адреса п. Храпливої: Miss Ann Craplive, Zonal Executive Office, PW-DP Division — 66 th H. Q. C. C. G. B. A. O. R 15 — Lemgo (Westfalia) або ж для передачі їй через УЦДК: Ukrainisches Hilfskomitee in Blomberg — Lippe, Schliessfach 35 — з зазначенням, що лист призначений для п. Храпливої.

Соцінформ за Ізраель і Совєтський Союз

Як це не дивно виглядає, але большевики вважають за найбільших своїх ворогів різного роду і масти соціялістів. Де можуть, стараються вони їх знищити, а коли це з якихось міркувань невигідно, то розкласти і розкладених запрягти до свого воза. Це останнє зробили вони з усіма майже соціялістичними партіями країн поза залізною заслоною.

Для замилення очей, що мається, мовляв, з якимись ще самостійними соціялістичними партіями, створено для них на взір белградського Комінформу — Соцінформ, з'їзд якого закінчився цими днями в Варшаві. На цьому з'їзді виставлено домагання, щоб «робітники всіх країн всіма можливими способами підтримували нову державу Ізраель у її боротьбі».

В другій резолюції підкреслюється той великий господарський розвиток, який переживають країни, де панує так звана, «народня демократія» завдяки тісній співпраці цих країн з совєтами.

В третій резолюції соцінформісти протестують проти того, що на з'їзді незалежних від совєтів соціялістів, що в тому самому часі відбувався у Відні, викинуто італійських просовєтських лівих соціялістів з-під команди Неннї.

Стан прохарчування в світі

Англійська газета «Дейлі Мейл» повідомляє, що, в порівнянні з минулим роком, харчів у цьому році буде більше, але все таки недостатньо. Від 1938 року прибуло на землі 150 мільйонів людей. За життя наших дітей прибуде ще 500 млн., а коли боротьба з недугами матиме дальші успіхи, то навіть значно більше. Населення Европи зросло з 140 млн. першої половини 18 століття на 500 млн. і рік-у-рік збільшується. Одначе, сьогодні немає вже невідкритих континентів. Спадає врожайність землі. Природа потребує приблизно 500 років, щоб витворити один цаль (2,4 см) врожайного ґрунту, але людина через безоглядну експлуатацію виснажує 8 цалів (18,2 см) впродовж 2—3 поколінь. В Америці зрубують 3 дерева на 2 новонасаджені і біля 0,25 ріллі та пасовищ уже виснажено або поважно ушкоджено. В багатьох країнах опрацьовано пляни консервації ґрунту, але на поборення кризи треба дружніх зусиль і засобів цілого світу.

Д-р Малян їде до Лондону

Новий прем'єр-міністер Південно-Африканського Союзу д-р Малян у своїй першій промові по радіо заявив, що Південна Африка збереже добрі взаємозідносини з Великою Британією та іншими країнами Британської Спільноти Народів, якщо будуть респектовані суверенні права Південно-Африканського Союзу. Він висловився проти політики ізолювання Союзу, бо здає собі справу з тих обов'язків, які має Союз супроти інших народів світу.

Д-р Малян збирається їхати до Лондону. Це буде перший виїзд його поза межі Південної Африки. В Лондоні старатиметься д-р Малян здобути знову довір'я англійського капіталу, який після його виборчої перемоги почав був стягуватися з Південної Африки.

Приклад д-ра Маляна не зайвий раз показує, що щось інше є виборча пропаґанда і виборчі гасла, а щось інше реальна політика відповідального державного мужа.

КОРОТКІ ВІСТІ

— Москва згодилася відступити 50 проц. з воєнних відшкодувань, які їй належать від Фінляндії, і 300 млн. долярів з румунських воєнних відшкодувань. Мадярський уряд клопочеться, щоб і йому також знизили суму воєнних відшкодувань.

— Д-р Брюнінґ, колишній канцлер Німеччини ще з передгітлерівської доби, приїхав з Америки до Лондону. Довкруги цього приїзду кружляють різні поголоски.

— Австрійський уряд вирішив звернутися до уряду СССР з нотою-запитом у справі укладення мирового договору між Австрією та державами-переможцями, а також в справі стягнення з Австрії окупаційних військ. Як відомо, совєти продовжують ці справи в безконечність.

— Першим еспанським консулом у Німеччині від часу закінчення війни призначено Хуліо Паленціа. Його осідком буде місто Гамбурґ.

— В Баварії вибухла епідемія тифу, на який вмерло досі 25 осіб.

— У міродайних колах заперечують вістку, начебто в червні мали бути зменшені раціони хліба.

— Австрійське міністерство внутрішніх справ повідомляє, що від часу окупації Австрії зникло безвісти 500 осіб.

— На місце лорда Пекенґема, який уступив зі свого становища, парляментарним підсекретарем для справ окупованої Німеччини і Австрії призначено лорда Гендерсона.

— На ганноверському експортовому ярмарку, що скінчився минулої неділі, укладено 1416 торговельних договорів на суму 15 млн. 146 тис. 721 доларів.

— Нелеґальні, чорні фабрики тютюнових виробів у Німеччині викидають на ринок більше товарів, ніж урядові фабрики. Це мусіли ствердити високі німецькі урядовці.

—Колишній румунський король Михайло приїхав зі своєю нареченою до столиці Греції Атен. Там має відбутися їхнє вінчання.

— Італійський принц Алдіята закликає до хрестоносного походу XX століття. Найближчими днями він збирається з 300 сіцілійськими шляхтичами до Палестини, щоб перейняти там охорону Господнього Гробу.

— Колишній прем'єр-міністер Південно-АфриканськогоСоюзу фельдмаршал Смас запрошений до Англії на керівне місце в Оксфордському університеті.

— У зв'язку з намаганням ОН довести до перемир'я в Палестині, Англія заборонила вивіз зброї та амуніції до арабських країн, не зважаючи на те, що перебуває з ними в дружніх взаємовідносинах. З другого боку, Англія не впускатиме до Палестини з Кіпру і всіх теренів, що перебувають під її контролею, в тому числі й з Німеччини, жидів військового віку.

ПОСИЛЕНА УВАГА КУЛЬТУРІ!

(со) Сьогодні кожному вдумливому спостерігачеві й дослідникові ясно, що перемога большевицької революції на Сході викликала, крім господарської та політичної, ще й глибоку кризу культури не лише на теренах, опанованих большевизмом, але й у цілій Європі, а в деякій мірі й у цілому світі. Знищивши у себе вдома, так звану, «буржуазну культуру» і виповівши нещадну боротьбу цій «буржуазній культурі» в усьому світі, большевизм не створив нічогісінько помітного й цінного в галузі духової культури. В цій галузі він виявив себе цілковито імпотентним. По сьогоднішній день ні один з комуністичних мудреців не розшифрував, що то є оця голошена комуністами «соціялістична змістом і національна формою» культура. В галузі літератури, образотворчого мистецтва, навіть музики, як також в галузі науки, ця нова соціялістична духова «культура» виявилася як ідолопоклонство перед тоталітарним режимом та його чільними представниками, а в кращому разі перед тією гіперцивілізацією, яку большевики стараються перещепити на свій ґрунт з европейського Заходу й Америки.

Згаданою вище глибокою кризою культури охоплений і наш страдницький народ, що в цілості опинився під владою тоталітарного режиму. Культурні справи відіграють у нас першорядну ролю. Належимо ми до молодих, з буйними молодечими силами народів, що не вижилися ще культурно, що не пережили ще своєї героїчної доби культурного «штурму унд дрангу».

Натяк на таку добу можемо сьогодні більш як з чверть-столітньої перспективи бачити у буйних роках нашого політичного Великого Зриву в 1917—20 роках. Які великі надії подавав розмах наших культурних починів на всіх ділянках культурного життя! Поезія — тодішній Тичина, Слісаренко, Савченко, Рильський, Зеров і багато-багато інших, — образотворче мистецтво — Нарбут, Мурашко, Бойчук, — музика — Леонтович, Стеценко, Кошиць. Цей буйний гін до культурного розвитку заобсорбував стільки цінних сил і уваги, що їх не ставало на інших, не менш важливих відтинках, а в першу чергу на політичному відтинку. З болем казав наприкінці свого життя Михайло Грушевський: «Так, так, проспівали ми нашу революцію!»

Большевицька заморозь заморозила всі ці молоді паростки, що з них мав вирости прекрасний квітник української культури. Україна сьогодні, як і всі інші «благоденствуючі» під тоталітарним режимом народи, примушена покланятись тоталітарно-режимним і гіперцивілізаційним ідолам. Її така оригінальна й самобутня духова культура припинена в своєму природньому розвиткові і виставлена на тяжку пробу.

За щастя слід вважати, що, всупереч бажанням і стараням тоталітарного режиму, вдалося врятувати поважні наші культурні кадри і деякі культурні цінності. Сьогодні перед цими кадрами стоять надзвичайно важливі завдання, а саме — як це робили наші прапредки ще з племінної доби зі святим домашнім вогнем, — піддержувати нашу рідну, нам притаманну національну культуру, щоб вона була не згинула, не завмерла на непривітній чужині, а навпаки, щоб збагатила ту чужину своїми скарбами. Дальше завдання — приготовляти прихід непережитої ще нами героїчної доби нашого культурного розвитку, по якій щойно прийде; як природній наслідок, доба політичного розвитку. Адже наші сусіди поляки, власне пішовши в політичну неволю, власне на еміграції пережили таку свою героїчну добу. Їхні найбільші національні генії — Міцкевіч, Словацький, Красінський — виросли з політичної еміграції і творили під час політичної еміграції. Існує небезпека, що переселенська гарячка може притупити нашу увагу і наше зацікавлення культурними справами. Існує небезпека, що всенькe наше таборове культурне життя впаде в дрімоту, наші культурні зусилля будуть притуплені.

Отож, щоб тієї небезпеки уникнути, не марнуймо часу, але всі наші культурні сили нової і старої еміграції використовуймо на посилення культурної роботи, найбільшу увагу приділюймо культурним справам!

Історичної ваги судовий процес

Віктор Кравченко проти «Леттр Франсез»

Віктор Кравченко, високий урядовець Совєтської Торговельної Комісії у Вашінґтоні, який у 1944 році покинув свою посаду і в книжці «Я вибрав свободу» вияснив причини, чому так зробив, запізвав до суду французький часопис «Леттр Франсез» за образу чести. Суд призначено на 29 червня ц. р.

Недавно подав Віктор Кравченко заяву до преси, де вияснив причини виникнення цього процесу, яким тепер зацікавився цілий світ — і той, що перед залізною завісою, і той, що за нею. Кравченко заявляє, що 10 жовтня 1947 року газета «Совєтський Патріот», що її видавало совєтське консульство в Парижі, опублікувала статтю, в якій кинула на нього цілий ряд брехливих наклепів, мовляв, він злодій, що викрав секретні документи і передав їх в американський Державний Департамент, сподіваючись дістати велику плату за свою зраду. Державний Департамент узяв Кравченка під свій захист, і він готовий прийняти допомогу від усіх покидьків, зрадників і провокаторів. За 30 років арсенал антисовєтизму, пише газета, дуже збіднів, і захисники зверхприбутків та господарі атомової енергії шукають собі поживи в розбитих революцією і загниваючих клясах...

Кравченко на ці наклепи не звернув уваги. Він видав книжку «Я вибрав свободу», в якій піддав гострій критиці большевицьку владу і змалював образ підсовєтської дійсности. Ця книжка своєю правдою сильно підривала комуністичну пропаґанду в світі. Тому совєти стали шукати способів, щоб цю книжку знеціннти, а головно захитати довір'я до її автора. За деякий час літературний і політичний тижневик «Леттр Франсез», за підписом якогось Сім Томаса, видрукував на Кравченка таку брехню: «часто він залишався в нічних клюбах», — «п'ячив до ранку», — «в таких випадках він був не від того, щоб грати роль провокатора», — «робив борги», — «він уже постачив наших друзів деякими відомостями про совєтських офіційних осіб у Вашінґтоні», — «написав книжку на 60 сторінок, але його американські друзі написали за нього 1000 сторінок.»

Цю статтю негайно передрукувала вся комуністична преса Европи, щоб таким способом підірвати значення правди, описаної в книжці Кравченка «Я вибрав свободу». Тоді Кравченко вирішив притягнути «Леттр Франсез» до суду. Він пише в своїй заяві дослівно ось що:

«Леттр Франсез» в іншій статті заявляла, що я сам є аґентом Американської Таємної Служби і продався американському імперіялізмові. Особливо велике значення процесу в Парижі полягає в тому, що вперше за весь час існування совєтського режиму він буде примушений дати перед вільним судом відповідь за всі зроблені ним в Росії і за кордоном злочини, за методи тоталітарної контролі, що застосовувалась цим режимом до його громадян. Все це буде представлене на публічний суд трибуналу демократичної країни, де права обвинувачення і оборони в однаковій мірі обмежені — і таким чином увесь процес стане перед громадською думкою світу».

Як свідків проти Кравченка «пришили» йому три жінки, щоб довести, що він неморальний. Кравченко заявляє, що совєти виставляють проти нього аж три жінки, тоді як, на обурення цілого світу, не дали дозволу на виїзд тим жінкам з Совєтського Союзу, які повиходили заміж за американських вояків.

На процесі «Леттр Франсез» і ті, що за нею стоять, мусітимуть перед судом довести:

Хто з Американської Таємної Служби організував його втечу з Совєтської Торговельної Комісії, — хто і за які документи платив йому гроші, — які докази є на те, що він — аґент Таємної Американської Служби. Далі вони мусять спростувати твердження Кравченка і довести: що в Совєтському Союзі існує свобода слова і сумління; — що громадяни Совєтського Союзу вільні у виборі своєї професії і місця праці; — що профспілки незалежні і не є інструментом комуністичної партії, а навпаки, захищають права працюючих; — що Совєтський Союз не є поліційна держава, і апарат її не пригнічує і не тероризує народи Росії; — що в Совєтському Союзі не існує шпіонажу і контролі над громадським і особистим життям громадян, що немає там концентраційних таборів і мільйонів ув'язнених.

Далі вони повинні довести, що державні перевороти в країнах Східньої Европи відбувалися за згодою цих країн і без втручання Кремля, і що там, де панують Тіто, Димітров і Ґотвальд, народи вільні й щасливі.

Наприкінці Кравченко заявив, що не потребує на суді боротися нічим іншим як тільки правдою, щоб добитись перемоги над злом і брехнею. В Парижі, столиці вільної країни, свідки не зазнають фізичних катувань і морального терору. І вирок не буде заздалегідь ухвалений.

Кінцевий уступ заяви говорить про ДП:

«Але що станеться..., коли паризька трибуна почне одержувати тисячі нотаріяльно засвідчених листів-свідчень від ДП, які втекли з Росії і з вини совєтського режиму примушені в численних таборах Німеччини, Австрії та Італії переносити страшне і тяжке життя... І що, коли суд дозволить ДП різного віку пройти перед ним у ролі свідків, які зможуть розповісти правду про совєтський режим!»

З УКРАЇНСЬКИХ СПРАВ

До духового відродження нації

«Дух шіряє, куди бажає» ця істина, визнана ще старовинними латинцями, знаходить своє яскраве підтвердження в українському народі. Хоч як намагаються ворожі сили зломити український національний дух, припинити його культурно-духовий розвиток, задавити визвольні національні стремління фізичним терором, дешевою демагогією або звичайною брехнею, — дух живої нації шукає собі нових цілющих джерел і не дозволяє смертві, ти народньому організмові. Незвичайно яскраво це невмируще стремління позначається на відтинку релігійно-морального життя. Наскільки живе це змагання на рідних землях в обличчі суворої дійсности, — свідчать і свідчитимуть могили тих, що впали в обороні предківської віри. Глибокий релігійний ренесанс, як один з виявів необорного національного духа поза межами Рідного Краю, на еміґрації, можна розглядати також, як документ визвольної боротьби української нації.

Одним з таких документів є розвиток української католицької церкви в Канаді. 13 квітня ц. р. відбулася святочна Інсталяція Преосвященного Кир Ніля Саварина на Екзарха українців католиків Західньої Канади. На цю урочистість з'їхалися до Едмонтону 25 єпископів і архиєпископів, українських з Канади і США та англійських, на чолі з кардиналом Меквіґеном. В урочистій Службі Божій взяли участь незліченні маси народу, а саму Богослужбу відправив Кир Ніль. По відспіванні св. Євангелії відбувся акт відчитання Апостольського Мандату в латинській, англійській і українській мовах. Всі присутні стояли під час читання Апостольського Мандату, а кардинал, архиєпископи і єпископи познімали з голов мітри і піюски. Потім відбувся акт інтронізації. Кардинал Меквіґен в супроводі асисти зійшов зі свого трону, вийшов назустріч Преосвященному Нілеві, взяв його за руку і запровадив до трону по правій стороні. Преосв. Ніль надів тоді мітру і сів на троні, в лівій руці тримаючи жезло, а в правій архиєрейський хрест. Кардинал уклонився Кир Нілеві, єпископам, що сиділи по обох сторонах престолу, відійшов на своє місце, і на цьому гарний у своїй простоті і повний символіки акт інтронізації був покінчений.

Безумовно, призначення нового єпископа для Західньої Канади свідчить про ріст цієї церкви. За останніх 50 років ріст цей характеризують такі числа: у 1902 році не мали українці католики в Канаді жадних постійних священиків і мали лише 9 каплиць. У 1912 році було 12 священиків і 116 церков. У 1929 — 46 священиків і 240 церков, а в 1947 р. 124 священики і 467 церков.

По Богослужбі виголосив в англійській мові проповідь англійський архиєпископ Едмонтону Макдоналд, а в українській Впреосв. Кир Василій Ладика, єпископ Середущої Канади. Слід сказати, що єпископ Східньої Канади Кир Ісидор Борецький був теж на тій урочистій інсталяції.

Як подають українські канадійські часописи, 27 травня ц. р. відбулася друга урочистість подібного характеру, але в Торонто. Звідомлень про цю урочистість у нас ще немає. Цього дня відбулося посвячення двох українських єпископів номінатів: Преосв. Кир Ісидора Борецького і Преосв. Кир Андрея Роборецького. Святителями були Кир Василій Ладика, Кир Ніль Саварин і Кир Костянтин Богачевський з США. По священні проповідь по-англійськи виголосив Еміненція Кардинал Меґвіґен з Торонто, а по-українськи Кир Амброз Сенишин з США. На торжестві було багато сторонніх гостей і представників уряду.

Перший міжзональний з'їзд української ІМКА

16—17 травня ц. р. відбувся в Регенсбурзі перший загальний з'їзд представників існуючих осередків української ІМКА з американської та британської зон. Участь у з'їзді взяли 26 представників низових осередків ІМКА, а також репрезентанти українських центральних установ (ЦПУЕ, ОУЖ, СХС, ЛУПВ та організацій молоді). Надіслано багато листовних і телеграфічних привітань, в тому числі від Високопреосвященнішого Владики Полікарпа з благословенням для організації та д-ра Смука, директора ЗУАДК на Західню Европу. Світовий Комітет ІМКА - ІВКА прислав свого сеньйора-репрезентанта.

Перший день з'їзду мав святковий характер. Після урочистих богослужень відкрив з'їзд організатор української ІМКА інж. О. Литвиненко. Головою зборів обрано проф. Ветухова, заступником — керівника Управи ІМКА на британську зону інж. Рижевського, секретарями — В. Вереша і М. Томина.

Після цього з великим зацікавленням присутні вислухали ідеологічно-програмові доповіді: інж. Литвиненко — «Наша місія в світовому русі ІМКА», інж. Чорний — «ІМКА на службі українського народу», інж. Турчин — «Українська ІМКА на еміґраційному етапі», мґр. Білостоцький — «В здоровому тілі здоровий дух».

Другий день з'їзду був присвячений організаційним справам, для чого були створені комісії Статутарна, Мандатна й Резолюційна. На з'їзді вислухано звідсмлення про діяльність низових осередків та справоздання тимчасової Головної Управи і внесення головної Ревізійної комісії, які були одноголосно схвалені. Вислідом праці Статутарної комісії є затвердження з'їздом статуту організації. На основі нового статуту комісія запропонувала нові керівні органи української ІМКА в такому складі:

I. Головна Рада: Президент — інж. Литвиненко, члени — проф. Розгін, ректор Мартос, о. Дурбак, проф. Лисянський, протоієрей Овчаренко, інж. Несторович, проф. Марія Голуб, проф. Кабачків, інж. Кириленко.

II. Головна Управа: Голова — інж. Чорний, заступники — проф. Нагірний і інж. Рижевський, секретар — мґр. Білостоцький, члени — дир. Крамаренко, Л. Горбачевська мґр. Данишин, проф. Барановський і Туркало Марія.

III. Ревізійна комісія: проф. Ветухів, В. Вереш, Ф. Мищенко, О. Мельниченко, мґр. Утриско, інж. Вачинський.

По затвердженню керівних органів ІМКА прийнято відповідні резолюції.

Зі з'їзду українських ветеранів

8—9 травня ц. р. відбувся другий делеґатський З'їзд Союзу Українських Ветеранів. З'їзд пройшов в атмосфері вояцької дружби, діловитости і розуміння завдань часу з боку всіх учасників-делеґатів.

Після звіту про діяльність Головної Управи СУВ, що його зробив Голова СУВ ген.-хор. Раєвський-Смовський, і дискусій по звіту Голова З'їзду полк. Рибачук поставив внесок про уділення абсолюторія уступаючій Управі. Делеґати прийняли цей внесок бурхливими оплесками і одноголосно його схвалили.

Головною точкою З'їзду було затвердження нового статуту організації.

За новим статутом обрано Раду Союзу в числі 21 члена і 5 кандидатів з бувших старшин і вояків, а всі бувші генерали-члени Союзу до Ради входять автоматично. Найстарший рангою ген. полк. О. Павленко є Головою Ради Союзу. Обрано також Контрольну Комісію на чолі з ген.-хор. Палієм-Неїлом та Головний Товариський Суд.

Другою головною точкою було винесення ряду резолюцій та прийняття відозв до українців бувш. вояків, до ветеранів всього світу та до українського населення на еміґрації. В своїй постанові З'їзд задеклярував, що цілком і повністю підпорядковується нашому екзильному урядові на еміґрації та зобов'язався піддержувати Національну Раду.

Урочистою точкою З'їзду було посвячення прапору СУВ, яке відбулося на таборовій площі в присутності великої кількости громадянства. Прапор посвятили гр.-кат. і правосл. священики.

Головна Управа СУВ.

«Сьогочасне й минуле»

В скорому часі виходить друком під редакцією проф. д-ра З. Кузелі перше число наукового журналу українознавства «Сьогочасне й Минуле», яке появляється від Наукового Товариства ім. Шевченка як відновлення перерваного війною видання, що його редаґували проф. д-р Іван Раковський і славної пам'яти проф. д-р Василь Сімович. Перше число, що вийде в об'ємі 132 стор. великої вісімки, присвячене оглядові нашого наукового та культурного життя під час другої світової війни і по сьогодні. В першому числі візьме участь 35 авторів, між ними проф. Кубійович, проф. Щербаківський, проф. Мірчук, проф. Доманицький, проф. Кузеля, проф. О. Лаба, проф. Ковалів, проф. Пастернак, проф. Міяковський, доц. Е. Ю. Пеленський, професори Жуківський і Вигнанець, проф. Рудницький, проф. Кисілевський, проф. Витанович, проф. Радзикевич, д-р Ісаїв, д-р Ленцик, проф. Л. Окіншевич, проф. О. Оглоблин, проф. Ю. Полянський, дир. Л. Бачинський, д-р В. Витвицький, проф. Є. Храпливий і ін.

Етнографічні матеріяли з Полісся

Етнологічна Комісія Наукового Товариства ім. Шевченка просить надсилати на адресу секретаря Комісії д-ра Івана Сидорука (Мюнхен, 8, Верзайлештрассе 4-І кімната 10) такі матеріяли для наукового опрацювання із точним додержанням вимови: народні поліські пісні (веснянки, обжинкові пісні, колядки, щедрівки і т. ін.), загадки і приповідки, анекдоти і короткі оповідання, а далі — народні віруваннн з якнайдокладнішим додержанням мови текстів. Комісія просить рівночасно повідомити секретаря д-ра Сидорука, де перебувають більші скупчення еміґрації з Полісся.

Етнологічна Комісія Наукового Товариства ім. Шевченка

ДЕ НАШІ МАТЕРІ? ДЕ НАШІ БРАТИ?

Такими окликами і градом каміння прийняли мешканці українського табору ДП в Міттенвальді (південна Баварія) делеґацію совєтських офіцерів, які пробували намовляти мешканців табору до повороту на «родіну». Цю вістку подало лондонське радіо і німецька преса («Ганноверше Пресе» ч. 62, «Ганноверше Нойсте Нахріхтен», ч. 63).

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМЕН ПРО УКРАЇНЦІВ

У своїй промові в справі закону про допущення 200 000 еміґрантів до Америки президент Трумен, вичислюючи еміґрантів різних країн, згадав також і про еміґрантів з України. Це — перший випадок, коли високий державний достойник офіційно згадує про еміґрантів, що походять з України.

ЩО ТАКЕ ПЛЯН МАРШАЛА?

Всі і всюди пишуть і говорять багато про плян Маршала. Не всякому ясно, що собою являє плян Маршала. І в Америці і в Європі цим пляном дуже інтересуються. Постає питання, чому це так?

Друга світова війна знищила Європу господарсько так, що вона власними силами не може відбудуватись і втримати при життю всіх своїх мешканців. Європа тепер поділена на вільну західню частину і східню, підпорядковану Москві. Коли б обидві частини могли співпрацювати, Європа могла б сама себе врятувати. Москва подбала про те, що східня частина Європи майже не має господарського зв'язку зі західньою. Розділений на дві частини господарський організм не може жити так само, як і розрубаний на дві частини чоловік. Європа в нормальних часах виробляла багато товарів, продавала їх і за виручені гроші закуповувала всі ті харчі для свого населення. По війні знищена Європа не змогла нічого випродукувати, бо бракувало їй сирівців, фабрики були знищені. Їсти треба було, щоб жити. В цій тяжкій хвилині прийшла Європі з поміччю Америка, даючи харчі і інші продукти голодним європейцям. Тої помочі, одначе, було мало, щоб відбудувати господарство Європи так, щоб вона могла сама себе прокормити. Вічно Америка не могла посилати поміч. Отже, вона ріпшла поставити Европу на ноги так, щоб вона могла продукувати товари, їх продавати і купувати в світі те, що потрібне для життя. Коротко: Америка ріпшла привернути в Європі нормальний стан, де б все функціонувало так, як треба, і де б люди могли нормально жити, як люди, а не як жебраки.

Американський міністер Маршал запропонував Європі в 1947 році поміч для відбудови господарства у висоті коло 25 мільярдів долярів на протяг 5 років. Ото і є плян Маршала. 16 европейських держав, в тому числі і Британія, вхопились за ту поміч. І нині плян вже почав діяти. Підраховано, що при помочі Америки і яких 20–25 мільярдів долярів Европа прийде в 1951 році до рівноваги і зможе сама себе втримати при життю. Тобто вона буде продукувати, споживати, продавати і купувати, що їй треба, без чужої помочі.

Росія, розділюючи Европу на західню і східню відомою «залізною завісою», мала на меті свої інтереси. Не допускаючи до товарообміну між Західньою і Східньою Европою, Росія припускала, що на Заході постане голод і заворушення і тоді їй легко буде опанувати всю Европу. Плян Маршала перекреслив сподівання Росії і тому Росія відразу кинулась організувати свій план Молотова, щоб паралізувати досяги і поміч Америки. Плян Молотова полягає в заключуванні взаємних господарських пактів та посиленій розбудові індустрії в східній частині Европи. Через ту сматоху Росії появився на овпді, так званий, східній блок народів, чи коротше слов'янський блок. Йому Америка і Англія протиставить тепер західній блок. Чисто господарська справа повернулась в справу чисто політичну. Між обома потугами, Америкою і Росією, ведеться тепер «холодна війна нервів» як перший етап майбутнього зудару між Заходом і Сходом, незалежно від того, коли такий зудар відбудеться.

Плян Маршала можна розглядати з різних точок зору.

Політично: Плян Маршала є страшною перепоною на шляху побідного маршу російського націоналізму, чи пак комунізму, на підбій всього світу. Америка відчула загрозу собі з боку Росії і рішила поставити край російським імперіялістичним апетитам.

Військово: Для майбутнього зудару між Сходом і Заходом потрібний плацдарм для розгорнення сил, союзники та виробництво зброї. Америка рішила полегшити свою ситуацію тим, щоб забезпечити за собою західньоевропейські терени, поставити там на ноги потрібне для війни виробництво і приєднати собі союзників, які б стали при потребі в поміч американським дивізіям.

Господарсько: Давніще Европа купувала в Америці багато продуктів, а їй продавала свої продукти. Тепер Европа зубожіла, і нема в неї грошей на закуп американських продуктів. Сама ж вона нічого не продає, бо не може виробляти і тим самим не має чим платити Америці за товари. Американській індустрії грозить криза, бо для продуктів нема збуту. Криза погрожує безробіттям, безробіття—нуждою, а нужда—комунізмом, що й потрібно для Росії та її нанаситного імперіялізму. Плян Маршала рятує Европу, але рівночасно рятує і Америку від загибелі. Добре наладнаний товарообмін є порятунком для обох партнерів.

Культурно: Західня культура відчуває велику загрозу з боку російсько-азійського світу. Плян Маршала ставить межу для російської культурної експансії і рятує Европу і себе від культурної заглади.

Релігійно: Християнізм, як база нашого духового життя, відчуває смертельну загрозу з боку свого антипода — матеріялізму. Плян Маршала рятує дух від матерії, чи християнізм від антихристиянізму.

Церковно: Християнські церкви світу відчувають загрозу не лише з боку матеріялізму, але й сталінсько-православної церкви, що, хоч в основі є християнська, але стала на послуги російського імперіялізму. Плян Маршала дещо притуплює експансію російського православ'я.

Зусього видно, що плян Маршала—це не рятунок Европи, а рятунок світу від поневолення. Він в основному звернений вістрям проти намагання Сходу опанувати Захід і світ, ба навіть більше, — він перечеркує пляни Сходу супроти Заходу. Тим пояснюється та скажена кампанія яку веде Схід проти пляну Маршала, називаючи його імперіялізмом, закабаленням простого люду, невільництвом, капіталізмом, антидемократизмом, антикультурою, нахабством, хижацтвом, удавом, фашизмом, зрадництвом і чим хочете. Все це фрази, нічим не підперті, для облудрювання несвідомих людей, пущені в хід зі злоби, що не вдалось без перешкоди проковтнути Захід.

Виникає питання, чи плян Маршала принесе людству мир, чи нову війну. На це можна відповісти, що світ хоче миру, а хто хоче миру, мусить бути готовий до війни. Отже, плян Маршала є фактор миру. М. С.

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Атака на плян Маршала з несподіваного боку.

У п'ятницю 4 червня розпочались в американському Конґресі Репрезентантів гарячі дебати. А саме — гостро дискутовано навколо внеску спеціяльної парляментарної комісії, щоб бюджет для виконання пляну Маршала скоротити на 25 проц. Головний директор пляну Маршала Гофман зазначив, що схвалена вже сума є найнижчою, і не можна її ні в якому разі скорочувати без шкоди для загального успіху. Сам міністер Маршал на окремій пресовій конференції кинув пересторогу, щоб не розбивати суцільного пляну відбудови европейського господарства на дрібні допомогові акції, і висловив побоювання, що прийняття такої постанови захитає довір'я народів Европи до політики США і матиме поважний вплив на політичне положення Европи.

Урядовці міністерства закордонних справ і правління Маршалового пляну побоюються лихих наслідків від скорочення видаткової суми пляну, бо в такому разі: 1) постане небезпека захитання віри европейських держав до щирости і певности американських обіцянок. 2) непевність щодо висоти признаної суми матиме найгірший вплив на перебіг нарад 16 країн, охоплених пляном Маршала. 3) скорочення пошкодять побудові єдности европейських народів і в першу чергу втриманню військової співпраці, яка в основному спирається на американську допомогу. 4) дипломатична ініціятива США, що також спирається на пляні Маршала, може бути загальмована.

Причина причин: вибори президента.

Журналіст Вітней доводить, що події останніх тижнів в американському парляменті показують, що корисний розвиток світу великою мірою залежить від того, кого США оберуть на президента. Для світу велике значення має, чи президентом США стане Ванденберґ, речник пляну Маршала, чи Мартін, що є його виразним ворогом. Так само світ тривожиться, чи Мартін або який інший республіканець не переможе Трумена з демократичної партії на виборах.

Закінчення нарад Лондонської конференції шістьох держав.

Лондонська конференція шістьох держав по кількох тижнях нарад у справі майбутнього Німеччини видала 7 червня комунікат про узгіднення рішень. Ще перед проголошенням подано цей комунікат до відома совєтському посольству. Цим підкреслено, що совєти можуть до цієї справи теж зайняти своє становище і приєднатися до рішень Лондонської конференції.

Комунікат передбачає покликання до життя західньо-німецької Національної Ради для схвалення конституції і для підготовки до утворення західньо-німецького уряду. Комунікат не визначає речення, але неофіційно подають дату 1 вересня для Національної Ради і не пізніше як кінець 1948 р. для утворення уряду.

У справі Рурщини ухвалено створити інтернаціональну комісію, завданням якої є слідкувати за тим, щоб німці не скерували промисловости на військові цілі, а також рішати про розподіл вугля, коксу і сталі між потребуючими державами. В цій комісії німці мають трьох своїх делегатів, нарівні з Великобританією, США і Францією, а три держави Бенелюксу — кожна по одному делегатові.

Комунікат передбачає в половині червня скликання конференції трьох військових губернаторів і прем'єр-міністрів для з'ясування різних питань, зокрема питання зміни кордонів поодиноких німецьких країв. Найтяжчим питанням є кордони Надренії — Вестфалії. Також буде обговорена справа кордонів між зонами.

На конференції не прийшли до згоди в справі злиття французької зони з американсько-британською, в наслідок сильної опозиції Франції. Проект конституції повинні підтвердити красві сойми, і в цій справі може бути заряджений плебісцит (всенародне голосування). Комунікат не згадує про окупаційний статут, але можна передбачати, що його подадуть до відома у відповідний час. Рурщина повинна залишитися при Німеччині.

У справі дальшої окупації Німеччини повідомлено, що не може бути мови про стягнення окупаційних військ з цієї країни, поки мир в Европі не буде забезпечений. Коли б така можливість виявилася, то в цій справі мала б бути попереду скликана конференція окупаційних держав. Не вирішено на конференції, чи в такому разі має бути залишена окупаційними військами також і Рурщина, і як довго вона ще повинна бути під окупацією, коли Німеччина вже буде залишена сама на себе. По звільненні Німеччини з-під окупації окупаційні держави створять відповідну систему інспекції. Все це передбачав свого часу плян бувшого американського міністра закордонних справ Бернса, що був торпедований Москвою і не ввійшов у життя.

Малі територіяльні претензії держав Бенелюксу до західних кордонів Німеччини будуть взяті до уваги; так само вони мають забезпечену участь у справах окупації.

Як використати ДП під час війни

Цим питанням цікавиться американська протикомуністична організація CCI і пропонує створити підприємства, де тисячі протикомуністичних переселених з Европи осіб могли б знайти працю. На думку президента цієї організації, треба подумати над тим, як створити такі підприємства в Африці й на Близькому Сході. Ці терени, що дають великі можливості для численних господарських проектів, є разом з тим дуже важливими базами, які, на випадок мілітарних непорозумінь в Европі, треба було б за всяку ціну вдержати.

Отож, з ДП можна було б також створити протикомуністичний бойовий резерв. В разі вибуху війни, їх можна було б скоро зорганізувати в національні відділи, що, як пробоєві частини, йшли б на чолі походу і відігравали ролю визволителів своїх батьківщин. Навколо них збиралися б їхні земляки, щоб скинути ярмо гнобителя. Ідеться тут про 50 000 людей віком від 18 до 45 років. (Подано за «Ганноверше нойсте Нахріхтен», ч. 63)

Про виїзд родин до Англії

На конференції в Головній Кватирі у Дюссельдорфі 1 червня ц. р., на якій були також представники Українського Допомогового Комітету (Райн-Вестфалія), порушено, між іншими, такі справи: 1) Прискішення виїзду до Англії членів родин, голови яких уже довший час працюють в Англії, 2) Виїзд до Англії осіб, що не мають статуту ДП (але посідають засвідчення ІРО про правну охорону). Щодо першого питання. Головною причиною повільного вивозу членів родини до Англії є брак приміщень. Англійський уряд приготовляє приміщення для цих осіб і, в міру можливости, викликає членів родин на виїзд до Англії. В цей спосіб виїхало вже коло 1500 членів родин. Про час і чергу виїздів вирішує відповідний відділ «Вествард-Го» в Англії, куди належить звертатися в цих справах, зокрема особам, які зчайлили вже для своєї родини помешкання. «Вествард-Го» у Німеччині займається тільки вербуванням людей на працю і вивозом осіб, яких викликано на виїзд з Англії. Тому постіх, невиправдане гарячкування і, врешті, всякі інтервенції не можуть мати в цих справах у Німеччині ніякого впливу на прискорення виїзду.

Щодо другого питання. Зобов'язує й надалі видане свого часу заряджения, на підставі якого особи, що не посідають повного статуту ДП, можуть виїхати до Англії лише по закінченні 6 місяців від дня одержання посвідки про відбуття скринінґу в ІРО. Чутки про зміну цього заряджения не відповідають дійсності. Тільки вийнятково може бути скорочений цей реченець. Про це вирішує ІРО або англійська комісія ДІПАКС'у, який переводить реєстрацію осіб, що бажають їхати до Англії.

Реальні можливості виїзду, крім Англії, є до Франції, Бельгії, Голляндії, а з заокеанських країв — до Канади і Австралії (самітні або виїзд без родин). Справа виїзду до Парагваю й Венесуелі, на думку урядовця ІРО, не є ще поважна. Чужинці, одружені з німками, не можуть виїхати до Голляндії.

В Лондоні заявляють, що корисний вислід лондонських нарад для Німеччини залежатиме головно від самих німців. Англія задоволена з конференції, але французький уряд зустрівся у своєму парляменті і в громадянстві з великим опором. На думку опозиції, уряд не забезпечив Франції від нового нападу Німеччини, яка в скорому часі повернеться до здоров'я. В головному дорікають уряд за те, що він не добився від США виразної гарантії військової допомоги в разі воєнного нападу на Францію. Проти уряду виступили деголісти, комуністи і навіть деякі члени партії прем'єр-міністра Шумана, який зажадав від парляменту заяви довір'я; таку заяву він отримав, але це ще не значить, що парлямент затвердить (ратифікує) постанови Лондонської конференції.

Отже, доля міжальянтського порозуміння в справі Німеччини висить на волоску. Його провалу чекають совєти з великим напруженням. З цієї причини провідники французької і англійської соціялістичних партій Андре Філіп і Джемс Ґріффіт передчасно залишили міжнародню соціялістичну конференцію у Відні і поспішили до Парижу, щоб перемовити французьких соціялістів на сторону уряду. Але, без виразної американської гарантії військової допомоги для Франції і всіх держав Бенелюксу на випадок агресії, цієї згоди французький парлямент не дасть.

В останній хвилині радіо сповістило, що американський парлямент (палата репрезентантів) ухвалив одноголосно дати позичку і всяку допомогу тим західньоевропейським державам, які уклали між собою оборонний союз проти всякої агресії.

КАНАДА — ОЧИМА НОВОПРИБУЛОГО

(Початок див. ч. 6)

Які можливості заробітку має новоприбулий в Канаді. Місця некваліфікованих робітників є вільні і на фармах, і на фабриках, і на залізниці, і в лісі, і на копальні, і на кораблях, і в усяких інших підприємствах. Особливо літом є багато вільних місць. З огляду на незнання англійської мови, більшість новоприбулих мусить з цього починати.

На більших підприємствах новоприбулі ремісники чи кваліфіковані робітники можуть лише з трудом зайняти відповідне собі становище. Хоч там, може, мови й непотрібно, але місцеві дивляться згори і нерадо на чужих, які можуть виявитися як ліпші та солідніші від них знавці своєї справи, і усунути їх з нагрітих місць. Такі місця часом тяжче здобути, як заробити гроші на простій роботі і відкрити своє підприємство.

Праця в лісі чи на копальнях зв'язана з тим, що для цього треба виїхати в дикі райони, мешкати в примітивних бараках, бачити тільки товаришів праці і більше нікого. Зате там чоловік може більше заощадити. Але до такої праці треба здоров'я та сили.

На великих фармах робота майже вся механізована, не така тяжка, як у малих західньо-українських господарствах.

Такі самі можливості мають і всі фахівці з університетською освітою, аж поки вони не навчаться мови і не визнають їх европейських дипломів. Лікарські чи дантистичні дипломи нострифікувати тяжко, легше інженерам, бо тут вони потрібні (канадійські інженери втікали досі до США, бо там кращі заробітки). Для визнання правничих чи філософських студій треба ґрунтовно опанувати мову і добре вивчити Канаду. Для студентів також покищо невеликі можливості. Університети повні, і чужинців нерадо приймають, особливо на медицину та дантистику.

Іммігранти з родинами, щоб скорше стати на ноги, як правило, йшли працювати не лише самі, але й з жінками та зі здатними до праці дітьми. Ми не звикли до цього в своєму рідному краю, бо й не потрібно це було. Можливості праці для жінок на фармах відомі, в містах — по текстильних та краваєцьких фабриках, а також в кухнях і шпиталях.

Треба сказати, що в Канаді рід виконуваної праці, хоч би й найчорнішої, нікому не відбирає вартости і пошанівку, як було це в Польщі. Фалшивий сором треба відкинути. Єдиним мірилом вартости людини є тут доляри і нерухомий капітал. Навіть друга наша еміґрація, тобто після першої світової війни, заразилася цією матеріялістичною методою оцінювання людини. «Це гарна, дуже гарна людина — вартує 40.000 долярів і не забуває давати на народні цілі», — говорять канадійці. (Аж страшно подумати, що я вартую лише 20 долярів, бо в кишені більше не маю!) Готеляр та шинкар, що все життя дбали тільки за себе і зібрали по 30.000 долярів, вартують тут більше, як письменник, мистець чи суспільний діяч, що витратив роки на безплідну (бо без профіту!) працю. Ця атмосфера не дає Канаді чи США створити свою культуру. Таке заняття може собі дозволити тільки той, хто добився мільйонів і його амбіція заспокоєна.

Місця праці можна собі зорганізувати кооперативним зусиллям. Це єдиний вихід для наших нових іммігрантів під теперішню пору, коли вони ще не доробилися. Але не торгівельні кооперативи, бо вони дають працю лише одиницям, а виробничі кооперативи, які можуть затруднити цілі групи людей і дати можливість зайняти відповідні до кваліфікації місця, не боячись дискримінації, треба нам пропаґувати. Умовини до закладання підприємств є сприятливі, і, при як слід поставленій справі, розвиток і добрий заробіток запевнені. Я знаю, що там, в Европі, укладають пляни створення підприємства з ділянки українського народнього мистецтва. Я сумніваюся, чи воно матиме такий успіх, як собі там уявляють. Попит на мистецькі речі в Канаді не дуже великий, бо ціни на них зависокі. Рентабельна може бути тільки масова продукція не кустарним способом. Зрештою, чи випадає нам конкурувати з індіянським промислом, який включає в себе і різьбарство, і вишивки і килимарство, і шкіряні вироби, — тоді як ми можемо робити «бізнес» в інших ділянках. А тим великої пропаганди Україні не зробимо.

Ми маємо щастя, що в Канаді є вже дві наші еміґрації: перша, що приїхала ще до першої світової війни, і друга — до другої світової війни. Ця перша вже добре загосподарилась. Період після 1945-го року помітний тим, що велике число українців кинулося до промислу та торгівлі. Щоправда, це переважно дрібні підприємці, яких можна пересічно оцінювати на 20 — 30 тисяч долярів. Вони можуть багато допомогти в улаштуванні новоприбулих. Але їм бракує ще великого розмаху, і вони б'ються як можуть, щоб витримати конкуренцію і побільшити капітал. Розраховувати аж надто на їхню матеріяльну допомогу не можна, бо вони не хочуть ризикувати своїм капіталом на наші, може широко задумані, але непевні, промислові пляни. Зрештою їхня «бізнесова» ментальність, вже канадійська ментальність, значно різниться від нашої, яка останні десятиліття розвивалася своїм шляхом.

Канадійські українці багато зробили своїм організованим виступом для нас, теперішніх еміґрантів, домігшись допущення значної кількости українців, хоч самі в Канаді не відіграють великої політичної ролі.

Теперішня партія при владі — ліберали, не грішить аж надто великою симпатією до українців. Консерватисти, які мають шанси на найближчих виборах змінити лібералів, прихильно ставляться до українців і до української справи. Серед консерватистів є чимало провідних українців-канадійців. Але ще питання, чи консерватисти, здобувши з допомогою українських голосів більшість у парляменті, затримають свою прихильність до нашої справи.

Причиною недостатньої політичної ваги українців у Канаді, крім того, що вони стоять на четвертому місці, є партійне та релігійне розбиття і брак співпраці на місцях всіх українських груп. Комітет Українців Канади (КУК) — це дійсно великий осяг організованого українства, але ідея консолідації і спільного фронту на низах ще слаба. Партикулярні інтереси груп та амбіції окремих одиниць не дають ідеї єдности всіх українських канадійців глибоко врости в ґрунт.

Пересторога для іммігрантів у Канаді

Могутня організація правників Канади, з якою числиться уряд, підтримує законопроект, на основі якого канадійська влада відбирає натуралізаційні документи у тих канадійських громадян, які діють на шкоду Канади. Особи, позбавлені канадійського громадянства, можуть бути кожного часу депортовані до країни їхнього походження.

Зазначений законопроект, само собою зрозуміло, стосується також іммігрантів.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PR/I.S.C., CCG (BE)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 806»

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:

в Німеччині місячно 2 RM., піврічно 12 RM., річно 24 RM.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО —.50 Rpf.

в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 8
БЛЬОМБЕРГ 20 ЧЕРВНЯ 1948

Поклін могилам

(со) Зелені Свята, найкращі в літі свята по Великодні, присвячені в нас культові померших. Культ померших це найяскравіший вияв розуміння традиції і пошани для неї. Нарід без розуміння і пошани для своєї традиції, це «Іван роду непомнящий». Це постать трагічна, що не живе повнокровним життям, а нужденно животіє, хоча б і мала великі матеріяльні успіхи в житті. Наш нарід, на щастя, має глибоке розуміння для своєї традиції і з ніжністю плекає її у своїй душі. Це виявилося у буйному замилуванні до своєї традиції в революційні 1917—1920 роки і потім по першій світовій війні масові прощі до Крилоса під Галичем, де проф. Пастернак віднайшов у розкопках крилоської катедри славне княже минуле.

Сьогодні ми, вигнанці-скитальці, відірвані від Рідного Краю, від рідного ґрунту. Як же ж стократно більше, як колибудь, потрібний нам зв'язок з нашою традицією, потрібне животворне тепло, яке вона викликує в наших душах! В кліматі того тепла наша душа розвивається, росте, і потужніє. В кліматі того тепла родяться благородні патріотичні вчинки.

Зелені Свята — свята культу померших. Не маємо можливости, як це бувало там, дома, в Рідному Краю, — многотисячними струнками рядами, з цвітами і вінками і з церковними корогвами і образами, піти з поклоном на могили тих, що відійшли від нас на віки. Залишається нам уявою нашою перенестися на ті численні знані і незнані цвинтарі, де спочивають тлінні останки наших дорогих Покійників. Замість живих цвітів і вінків, зложім на їх далеких могилах цвіти наших спогадів про них, нашої пам'яті за них, навіяні теплом наших щирих сердець. Згадаймо їх у той день усіх, не забудьмо за ніякого.

Згадаймо тих, що ще на заранні нашої історії під прапорами князів Олега і Ігоря боролись за славу України під мурами Царгороду. Тих, що ведені Святославом Завойовником закріплювались на берегах Дунаю і тих, що згинули, відбиваючись від печенізьких орд. Згадаймо Володимирових і Ярославових воїв, що забезпечували Червенські городи на заході за Київською Державою. Згадаймо Ігоря Святославича і його воїв, що в українських степах добували слави в боях з половцями. Згадаймо тих княжих воїв, що станули оборонним муром над річкою Калкою, захищаючи Україну і Европу перед татарським заливом. Згадаймо Романа Великого під Завіхостом над Вислою.

Не минаймо козачих могил зпід Жовтих Вод, Пилявців, Корсуня і Полтави. Вони були історичним звеном, що нав'язував до княжої традиції і творив нову. Згадаймо тих, дорогих нашому серцеві вояків новітніх українських армій, що в обороні і для слави України змагались на вулицях Києва і Львова, під Крутами, Базаром і Чортковом. Згадаймо тих, що в час другої світової війни в обороні і для слави України зложили свої буйні голови на різних побоєвищах, у нетрях поліських багон і лісів та в Карпатських зворах. Згадаймо тих, які продовж нашої геройської історії втратили своє життя в боротьбі за кращу долю України, нераз серед жахливих мук у ворожих тюрмах і засланнях, на шибеницях, в концлаґрах і від розстрілів.

Вкінці згадаймо наших найближчих, наших батьків, матерів, братів, сестер, синів і дочок, що вже не живуть, що померли чи то природньою, чи насильною смертю.

Нехай спогад про них загартує наші душі на чужині до дальшого змагання за волю Рідного Краю. Нехай буде подякою їм за їхню жертвенну боротьбу, за традицію, яку нам полишили, традицію боротьби за кращу долю і повну волю нашого народу.

ПРОТИ ТАКТИКИ ПРИМУСУ І АҐРЕСІЇ

Минулого тижня президент Трумен виголосив дві знаменні промови. В одній з них, виголошеній в Каліфорнії, президент заявив, що Сталін знаходиться в полоні свого Політбюра і тому не всилі додержувати зобов'язань, що їх бере на себе. Ця заява, зроблена мабуть на підставі якихось важних і секретних відомостей президента Трумена, була несподіванкою навіть для його найближчого окруження.

Досі була поширена думка і справді воно так назовні виглядало, що править Політбюро, але в дійсности виконує тільки волю Сталіна.

У другій своїй промові, виголошеній на університеті в Беркелі, а її можна розглядати як продовження першої, президент Трумен жадає від Росії, щоб виявила свою миролюбність в той спосіб, що відречеться своєї «тактики примусу і аґресії». Неохота советського уряду співпрацювати з своїми союзниками з часів війни в ділі мира і відбудови світа, це найбільш прикре розчарування — заявив, при кінці през. Трумен. (Ган. Н. Н.)

СТРАТЕҐІЧНІ ПЛЯНИ СТАЛІНА

ТРИ ФАЗИ ТРЕТЬОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Швайцарський незалежний часопис «Ді Тат» помістив недавно статтю совєтського генерала Харпарідзе, в котрій автор висловлює погляд, що «холодна війна» між совєтами і західніми державами добігає оце свого кінця, а з державним переворотом у Чехо-Словаччині зроблений крок у мілітарній розгривці. Ген. Харпарідзе, що по одній поїздці за границю не захотів більше повертатися «на родіну», дає оце у швайцарському часописові свій погляд на майбутні військові пляни Сталіна.

Совєтський ґенеральний штаб передбачає три фази розвитку в майбутній третій світовій війні. Першою фазою було б захоплення совєтськими військами всієї Західньої Европи, що потривало б усього три тижні. У другій фазі наступив би удар на Еспанію і Північну Африку з рівночасним ударом через Ірак на Суезький канал. Тим способом Туреччина була б окружена. В обох фазах мусять совєти добре забезпечити західнє побережжя Европи проти Англії. По якімсь часі скупчення сил послідувала б акція на Далекому Сході. І та акція мала б вирішний характер. У плянах совєтської армії Китай забирає перше місце. Війна в Китаю потриває найменше два роки. Коли китайська територія всеціло знайдеться під володінням комуністів, тоді совєти запропонують Америці мир на умовах розподілу світа на дві великанські сфери впливів. Цей погляд між іншим сходиться теж своїми думками з другим справозданням, що поміщене в тому ж самому числі того самого часопису, а з якого виходить, що совєти перевозять свої найбільші військові сили до Середущої Азії.

І так маршал Толбухін, один з найздібніших совєтських ґенералів, дістав призначення головного камандувача над перською і турецькою границею з місцем осідку його Головної Кватири в Ташкенті. Це значить недалеко границь Індій, Афганістану і Персії.

Найбільшу надію покладають совєти на силі своїх військових частин, а саме: 30 дивізій повітряної флоти і спадунів — парашутистів, 20 панцирних дивізій, 40 піхотних дивізій, 15 кавалерійських і 15 артилерійських.

Військова промисловість так розбудована, що кожне її відгалуження на випадок чого можна буде заступити подібним в іншій околиці. Це на те, щоб забезпечитися на випадок знищення від атомових бомб. І тому найбільшою турботою совєтів не є атомова бомба, але нафта. Коли б англійцям чи американцям вдалось якимось способом знищити нафтову промисловість совєтів в Баку і в Румунії, то воєнний розмах совєтів потерпів би великі шкоди. (Ган. Н. Ц.)

Не дозвольте себе обманути

Відділ Головної Кватири повідомив всі Діпакси про те, що в брітійський зоні оперує організація «The Quarian Trust Co of Montreal» ,яка ніби має за ціль висилати ДП до Канада за платою 500 долярів. Це недозволений спосіб і тому Головна Кватира остерігає перед тою фірмою та закликає ДП, щоб вони зараз повідомляли найближчі органи поліції про появу осіб, що рекомендують себе представниками тієї фірми.

ПОЛЯГЛИМ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

У неділю 20 червня ц. р., на перший день Зелених Свят, о год. 3 пополудні, в Мюнхені на цвинтарі Вальдфрідгоф за участю Української Автокефальної Православної і Української Католицької Церков та хору «Україна» під мистецьким проводом Нестора Городовенка відбудеться посвячення хреста на символічній моґилі і

УРОЧИСТА ПАНАХИДА

пам'яти всіх загиблих, замучених і полеглих за волю і державність України. — В справі ближчих інформацій просимо звертатися: Мюнхен, Дахауерштр. 9/I. к. 3. Діловий Комітет.

КОРОТКО

— **Бувший маршал Франції Петен**, шеф французького уряду за часів гітлерівської окупації у Франції тяжко захворів у тюрмі на серце. Його свого часу засудив французький суд за співпрацю з Гітлером на довічну тюрму.

— **Мадярська комуністична поліція** розігнала велику католицьку демонстрацію проти удержавлення професійних шкіл, які з давніх часів існували в Мадярщині і тішились великою симпатією мадярського населення.

— **Пожнив'я війни.** В проливі Категат у Данії затонув пасажирський корабель натрапивши на невиловлену досі підводну воєнну міну. Вирятувано 261 пасажирів, а 130 таки втопилось.

— **Шведському королеві** Ґуставові V минуло 90 років. Це найстарший сучасний монарх у світі.

— **Дальша війна нервів у Берліні.** Совєти в Берліні дальше роблять перешкоди в свобідному курсі міжзональних поїздів. Останньо видали розпорядок, що відїжджаючі на захід з совєтської зони поїзди не будуть задержуватися на станціях в несовєтській зоні.

— **Нова Фінляндія рішатиме вільно** і без поліційного натиску, про те, чи хоче бути зовсім незалежною, чи бажає приєднатись до Канади. Є ще на світі країни, які вільно можуть рішати про свою долю.

— **Бійка в італійському парляменті** дня 9. ц.м. тривала між християнськими демократами і комуністами до 20 хвилин. За зброю послужили лавки, крісла, каламарі ітп. В бій вмішалось до 200 депутатів різних політичних напрямків. В бою ранили важче трьох депутатів.

— **Про кару смерти в Англії** проголосував у минулому тижні англійський парлямент. Англійська Партія Праці (Лейбур Парті) погодилась у тій справі на компромісове вирішення, а саме: Міністер внутрішніх справ дістане більші повновласті покористуватись правом ласки. Кара через повішення стосуватись буде вбивників державних урядовців і тих вбивників, що вживають для свого злочину отруї. (Ройтер)

— **Зміна турецького уряду** наступила дня 8 травня ц. внаслідок тяжкого господарського положення Туреччини. Новий уряд творить дотеперішній премієр-міністер Сака.

— **Зменшення совєтських окупаційних військ у півн. Кореї** заповіло північно-кореанське радіо. (Ройтер)

— **Знесення паспортового примусу** між французькою і англо-американською окупаційними зонами заповів премієр-міністер Надренії-Палатинату Альтмаєр.

— **Стидаються своєї нази, чи лізуть в овечу шкіру?** Комуністична Партія Німеччини (КПД) внесла прохання на руки військового ґубернатора брітійської зони Німеччини, Ґен. Робертсона, про зміну назви своєї партії на назву «Соціялістична Народня Партія Німеччини». Ґен. Робертсон не дав свого дозволу на зміну назви комуністичної партії. У брітійській зоні існує обов'язок реєстрації партій, їх назв і програмів на те, щоб була запорука, що партії будуть провадити свою політику в відкритий і чесний спосіб. (ДПД)

— **Німецького вахмайстра поліції Ріхтера** вхопили совєтські вояки з поліційної станиці Юліюсгютте в брітійській зоні і перевезли його до Ерліх в совєтській зоні.

— **Др. Шумахер**, голова соціялістичної Партії Німеччини (СПД) піддався дня 9 червня операції, яка пройшла щасливо. (ДПД)

— **Зараза тифу в Любек** (брітзона) поширилась до цього часу на 300 випадків. Смертельних випадків досі немає. Думають, що причиною поширення зарази — достава занечищеного зарязками тифу молока. (ДПД)

— **61 проц. арештованих фалшівників грошей у Баварії становлять «авслендери»**, як подає баварський міністер рільництва. Досі арештовано в Баварії 288 фалшівників. Було б цікаво ближче довідатися, що це за «авслендери».

— **При виборах до Люксембурзького парляменту** християнські соціялісти затримали своє керівне становище. Другою найсильнішою партією це соціялісти демократичного напрямку.

— **Успішну операцію в середині людського серця** перший раз в історії медицини перепровадив Лондонський хірург, як про те подає англійський лікарський часопис «Брітіш Медікель Журналь».

— **Бувший румунський король Михайло одружився** 10 травня ц. в Атенах з прінцесою Анною де Бурбон-Парма.

— **Заворушення в Мароко.** У французькому Мароко вибухли заворушення, внаслідок яких 42 особи втратили життя, з того 37 жидів. Щойно французька поліція положила кінець арабсько-жидівським заворушенням.

— **25.000 чужинців вояків** прийме американська армія на службу на підставі останньої ухвали американського сенату. По п'яти роках служби можуть ті вояки набути американське громадянство. (ап)

— **Совєтський майор Богданов поповнив самогубство.** В Сальцуфлен знайдено совєтського старшину Богданова з простріленою головою в його власному мешканні. Слідство виявило, що останніми часами терпів він умовою недугою. (ап)

— **Чехословацький посол в Швеції**, Едвард Таборски, що від 1939 до 1945 року був приватним секретарем б. президента Чехії Бенеша, уступив зі своєї посади на знак протесту проти резиґнації президента Бенеша. Так само запротестував братанич Бенеша, що працював в чехословацькому посольстві в Парижі. (ап).

— **Американський уряд запевнив**, що підтримає думку, щоб з Америки і Порторіко вислали в Німеччину 30 до 40 мільйонів фунтів табаку.

БОРИС ЛИСЯНСЬКИЙ

СВОБОДА

О, велична ідее свободи —
Пишне сонце над краєм руїн,
Ти пробуджуєш кволі народи,
Ти гартуєш їх волю і чин.

Ти даєш їм могутню зброю,
Ти даєш їм надхнення запал,
І туди всіх ведеш за собою,
Де ясніє святий ідеал.

Непохитна, міцна, непокорна,
Уся сповнена творчих стремлінь,
Вся незрушна, стійка, непоборна,
Все охоплена жаром хотінь!

О, найбільшая святосте в світі,
Стань при нас отут — вічно чатуй
І в повчальнім своїм заповіті
Дух зміцни в нас — навік загартуй!

Напої нас цілющим нектаром,
Дай пізнати нам вище добро,
Словни серце нам радісним жаром
Творчих дій нам відкрий джерело!

Стань усім нам святою метою,
Скуй в ланцюг один наші ряди
Та вперед до останнього бою
Переможно усіх поведи!

СВІДОМА ЧИ СЛІПА ОДНОБІЧНІСТЬ

«Ді Вельт» від 10 червня ц.р. подає таку багатомовну, хоч коротку інформацію своїм читачам:

«Бонн. — Неохочі до праці небажані. Партії і професійні союзи розпочинають у п'ятницю в місті Бонн протестаційну акцію проти задуманого Військовим Управлінням пляну переселення в місто Бонн Дпісів, котрі своїм небажанням працювати стоять на перешкоді збільшення продукції вугля в Рурщині.»

Таке одпіське, хоч і широко розбудоване речення, а скільки в ньому недоречности, несвідомости, чи свідомої неправди і несправедливости!

Перш усього треба ініціяторам протестаційної акції професійних спілок у місті Бонн знати, що ніодин з Дпісів тут у Німеччину з власної волі не приїхав, але загнала його тут світова, ним незавинена завірюха, або вивезли його силою на каторжну працю по німецьких підприємствах та баверах нацистичні власті. Тоді не піднісся в оборону невільницької праці ніодин протестаційний голос німецьких професійних спілок у місті Бонн, — правда також, що тоді ті «дпісти» були «бажаним елементом», і зовсім не «перешкоджували збільшенню вуглевої продукції Рурщини.»

Як видно з позитивної праці німецьких професійних союзів не тільки міста Бонн, але й цілої Рурщини, — лідери професійного німецького робітничого руху в акції за підвищення кальорій знаменито доцінюють харчові, мешканеві, санітарні, моральні ітп. умовини праці кожного робітника і беруть поліпшення тих умовин за передумовину максимальної видайности праці. Чому ж тоді не підійдуть з такою самою справедливою міркою до праці і умовин праці кожного робітника, без різниці?

Хочемо вірити, що після провірки і по прослідженні дійсних умовин праці ДП подібна нотатка ніколи не появилась би в поважному німецькому органі, а вже в ніякому разі ніодин німецький професійний союз не знайшовся би в такій ролі підцькувача, яку на себе тепер узяли професійні спілки міста Бонн. Правдою є, що подавляюча більшість ДП облягають різнодержавні вербункові комісії, щоб продертися через колючий кордон різних інструкцій і переїхати нарешті на якубудь можливу працю в людському суспільстві. Великий відсоток ДП став непримушений до праці в Німеччині, хоч умовини праці для них тут далеко гірші, як їх переносить кожний німецький робітник, в якого є тут родина, часто малий яринний город, окреме мешкання, національна атмосфера і, головне, надія, що колективно, чи індивідуально здобуває реальне майбутнє.

Кожний ДП, до цього часто з лихою пам'яттю недавньої невільницької праці, позбавлений тої моральної сили, яку може мати кожний німецький робітник. Крім цього кожний робітник ДП діставав заробітню плату в німецьких марках, які навіть при шпаровитості не давали ніякої заохоти, навпаки, збільшували тільки безперспективність. Додаткові харчові картки дуже часто тяжко було зреалізувати. Доказом цього масовий виїзд німецького населення Рурщини та Надренії в східні полоси брітійської зони в пошукуванні за картоплею, мукою і іншими продуктами для недоживлених родин. Коли пересічному німецькому робітникові така виправа по «золоте руно» харчів вінчалася успіхом, пересічний ДП залишався з порожніми руками, бо в нього тут, образово кажучи, «ні кола ні двора».

Ми розуміємо, що з інсталяцією повновартісної валюти зросте зацікавлення до праці, зросте подача рук охочих до праці, в той час, коли ще залишається загадкою, як високе буде запотребування на ті руки праці. Ми розуміємо цю **передбачливу тактику усування чужої робочої сили з терену.** Але чи мусить оця тактика доконче іти в розріз з ДП, чи навпаки, було б для самого німецького робітника і в інтересі цілої Німеччини **ліпше** узгіднити її з ДП?

Хіба ясно, що 99 проц. ДП бажає як найскорше вилетіти з Німеччини кудись на працю! Може найвище один — два відсотки з тих людей це асуспільний елемент примусових, або конюнктурних неробів. Більший, ближче незнаний відсоток інвалідів (в наслідок віку, нещасливих випадків ітп) бажає в деякій мірі на свої плечі забрати фізично молодшу, здорова маса ДП. Який здоровий глузд диктує бонненським німецьким професійним спілкам робити всім ДП лиху рекляму? Чи не краще спільним зусиллям старатися допомогти їм виїхати кудись на працю і звільнити німецького робітника від зайвої конкуренції на ринку праці, а німецьке народне господарство від тягарів суспільної опіки!? (пб)

Конференція керівників культурно-освітніх відділів українських таборів британської зони

Конференція відбулася 10-го і 11-го червня ц. р. в українському таборі Галлендорфі.

Порядок денний конференції:

1. «Організація культурно-освітньої праці в таборі» — реферував проф. др Дехтяренко Олекса.
2. «Релігійно-моральне виховання в українських таборах у сучасних умовинах» — реферував протопресвітер о. др Побігушка.
3. «Культурно-освітня праця в українських таборах сьогочасної скитальщини» — реферував редактор Кокот Сергій.
4. Біжучі справи.

Конференція прийняла наступні резолюції:

I. Конференція стверджує, що: культурно-освітня праця по українських таборах та українських осередках мішаних таборів, особливо в ділянці позашкільної освіти для молоді і для старших, за останній рік підупала.

Причинами цього є частинно виїзд культурно-освітніх робітників на працю поза межі Німеччини, але ще в більшій мірі — «переселенчі настрої», що опанували ввесь загал українських таборів.

II. Для зміни цього стану і поновного піднесення культурно-освітньої ділянки на належний рівень, Конференція вважає за необхідне:

1. У кожному українському таборі мусить бути керівник культурно-освітніх справ. Тому Конференція апелює до Комендантів, Управ і Таборових Рад українських таборів такого керівника в таборі мати. А де його немає, визначити його з людей, що найбільше по своїх кваліфікаціях на це надаються і по можливості не міняти його.
   Українцям у мішаних таборах теж подбати, щоб була особа, відповідальна за культурно-освітню працю в їхньому осередку.
2. У кожному українському таборі при керівникові культурно-освітнього відділу, як дорадчий орган при цьому, треба створити культурно-освітню колегію з представників: обох українських церков, таборового вчительства та українських таборових громадських організацій: ОУЖ, СХС, Пласту, СУМ-у, ІМСА, Союзу Українських Ветеранів, Політвязнів.
3. Для подолання труднощів культурно-освітньої праці керівникам культурно-освітніх відділів, разом з культурно-освітніми колегіями, заохочувати і притягати до культурно-освітньої праці, відповідно до здібностей і можливостей, всю українську таборову інтелігенцію.
4. Керівники культурно-освітніх відділів, разом з культурно-освітніми колегіями та всім активним і свідомішим громадянством, беруть на себе завдання сторити в українських таборах атмосферу взаємної толеранції і цим довести до згоди і єдности серед українців та дружньої співпраці між ними у всіх ділянках українського життя на скитальщині.
5. Комендантам таборів подбати, щоб, до часу запровадження в таборах Вельфер-Комітетів, сучасні керівники таборових культурно-освітніх відділів були залишені в штатах таборових робітників па зарплатню і на додатковий прилід.

III. Для задоволення сьогоднішніх потреб у ділянці культурно-освітньої роботи по українських таборах у першу чергу необхідно:

1. Посилити масову культурно-освітню роботу серед молодшого і старшого покоління шляхом старанно підібраних і актуальних лекцій та рефератів, проведених у популярній формі силами самих таборів.
2. Відкрити курси для неписьменних дорослих.
3. Створити при УЦДК лекторське бюро, завданням якого буде планово і з відповідною тематикою провадити лекції та реферати по українських таборах спеціяльно дібраним через УЦДК кваліфікованим лекторським персоналом.
4. Організувати в таборах бібліотеки і при них читальні.
5. Для цього звернутися УЦДК до українських таборян, що виїжджають із Німеччини, щоб вони здавали, принаймні, дублікати, своїх книжок до таборових бібліотек-читалень та до Українських Комітетів Бельгії, Канади, Франції, Аргентіни з проханням про допомогу книжками, які видаються на теренах їхньої діяльности в українській мові.
6. Відділ Культури і Освіти УЦДК подбає про своєчасну надсилку культурно-освітнім відділам таборів відповідних матеріялів і напримних для рефератів на академіях, присвячених українським національним і державним святам.
7. Культурно-освітній відділ табору мусить залучити для проведення академій відповідні таборові сили в найбільшій кількості.
8. Керівники культурно-освітніх відділів українських таборів подбають про заснування в таборах шкіл українознавства, або про пожвавлення їхньої праці в тих таборах, де вони вже є.
9. Організувати в таборах гуртки самоосвіти для позашкільної молоді.
10. Подбати про заснування в українських таборах аматорських драматичних гуртків, хорів, спортових гуртків там, де їх ще немає, та про пожвавлення їхньої праці в тих таборах, де вони її припинили.
11. УЦДК поновити свої заходи по створенню зонального репрезентаційного українського театру, який дасть змогу в українських таборах слухати і бачити високоякісні концерти і вистави.
12. УЦДК поновити рівно ж свої заходи щодо придбання дозволу на влаштування цього літа табору для 35-ти спортових інструкторів на місце тих, що виїхали на працю поза межі Німеччини.
13. Обовязково влаштовувати для позашкільної молоді і старших екскурсії, прогулянки, оглядини музеїв, відвідини виставок.
14. УЦДК форсувати заходи в справі організації курсів для садівничок. Ці сили, по скінченні курсів, як найшвидше включити в працю українських таборів.
15. Добитися тісної співпраці ОУЖ з керівництвом дитячих садків у повсякденній праці та покращання її.
16. УЦДК подбає про переведення не менше, як 6-ти місячних курсів англійської та еспанської мови, на яких можна було б повніше опанувати предмет навчання, а найголовніше, з відривом від виробництва для курсантів на час тривання цих курсів.
17. Керівники культурно-освітніх відділів зобовязуються, шляхом особистих розмов з своїми таборянами вжити заходів до збільшення кількости кандидатів до українських зональних фахових шкіл Британської Зони, згідно з Обіжниками УЦДК.
18. Вважати за доцільний і бажаний обізд українських таборів українськими поетами і письменниками з читанням своїх творів.

IV. Для піднесення релігійного і морального виховання в українських таборах необхідно:

1. Просити зверхників обох українських церков забезпечити кожний український табір і український осередок у мішаних таборах сталою духовно-релігійною опікою, а українських хворих по шпиталях і санаторіях духовно-релігійною обслугою хоч би час від часу.
2. Просити п. о. о. обох українських церков звернути свою увагу на оформлення актів цивільного стану, з огляду на невпорядкованість цієї справи до цього часу, що шкідливо впливає на моральний стан української громади.
3. Звернутися до міродайних церковних чинників з проханням: узгіднити у виголошуваних ектеніях поминання не лише Українських Великих Князів і Гетьманів, але також і українських Великих Мужів.
4. Тактовно залучати широкі маси молоді до відвідування церков.
5. Добитися повної співпраці між учителями та священиками в напрямі прищеплення основ релігії та моралі.
6. Учителів, що свідомо, чи несвідомо дають разючі приклади релігійно-морального згіршення, усувати від праці.
8. Усунути розкладницький елемент з усіх виховавчих закладів табору.
9. Заборонити молоді ходити в театр і кіно на вистави, які не мають окремого дозволу, зазначеного в афішах.
10. Добитися, щоб у таборових театрах, хоч один раз у місяць, були спеціяльні вистави для молоді і для дітей.
11. Навчання у виховавчих закладах провадити в дусі єдиної української літературної мови.

V. У ділянці пропаганди пропагувати через «Українське Слово» потребу творення самими українцями доброго собі імени на чужині своєю зразковою поведінкою та своїми добрими вчинками.

VI. В справі газети «Українське Слово» та музею УЦДК:

1. Керівники культурно-освітніх відділів приймають на себе обовязок розповсюдження у своїх таборах якнайбільшої кількости примірників одної газети Британської зони «Українське Слово».
2. Керівники культурно-освітніх відділів організовують надсилку до газети «Українське Слово» дописів з життя своїх таборів, а до музею при УЦДК різних матеріялів музейного значення, що лишаються, або без догляду гинуть в українських таборах.

VII. У справах Правильників, Зарядження і матеріялів з Конференції:

1. УЦДК випрацює Правильник діяльности керівників культ. осв. відділів в українських таборах.
2. Просити УЦДК і УОДК, щоб всі зарядження, які стосуються культурно-освітнього відділу і дотичать різних виховавчих закладів, обовязково проходили і через культурно-освітній відділ табору.
3. Видрукувати і розіслати до культурно-освітнього відділу кожного українського табору і осередку реферати, прочитані на Конференції, і Протокол її з резолюціями, на ній прийнятими.

Детальніший перебіг Конференції подамо в наступних числах «Українського Слова».

THE PREPARATORY COMMISSION FOR THE INTERNATIONAL REFUGEE ORGANIZATION

To:

All Baltic, Polish, Soviet, Ukrainian and Yugoslav Displaced Persons.

In its consideration of general problems connected with the facilitation of repatriation, PCIRO has, since its inseption, also given consideration to the problem of assisting displaced persons immediately upon their arrival in their homelands, as envisaged by the constitution. Unfortunately no positive steps could heretofore be taken, as PCIRO did not have adequate financial resources. However, PCIRO has recently been able to obtain a supply of food parcels, each of which weighs more than 9 1/2 kilogram net and contains approximately 20 days' worth of food. It has therefore been arranged that starting on 1st June 1948 each displaced person eligible for PCIRO assistance returning to Poland, the Union of Soviet Socialist Republics and Jugoslavia from the American, British and French Zones of Germany and Austria, as well as each member of his family, will receive one food parcel. This parcel is to be furnished in addition to the normal journey tation as the purpose of the parcel is to help each displaced person and his family to become re-establishment upon returning home. Distribution is to continue until the stock of parcels is exhausted.

PC IRO H. O.,
Palais des Nations,
GENEVA.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Схвалені на Конференції культурно-освітніх працівників в днях 10 і 11 червня в Галлендорфі резолюції видруковані повністю у минішньому 8 числі «Українського Слова». З цього приводу, а також для економії паперу, тих резолюцій окремо не будемо ані друкувати, ані розсилати.

Тому Відділ Культури і Освіти УЦДК просить усіх, хто тими резолюціями цікавиться, а особливо пп. Комендантів і Керівників культурно-освітніх відділів українських осередків у мішаних таборах, це восьме число «Українського Слова» набути для себе і старанно його переховати, бо ті резолюції будуть основою дальшої діяльности в ділянці культури і освіти не тільки для осіб офіційно до цієї праці покликаних, але і для всієї української інтелігенції брітійської зони Німеччини. Відділ Культури і Освіти УЦДК.

ПІДГОТОВЧА КОМІСІЯ МІЖНАРОДНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВТІКАЧІВ

До всіх балтійських, польських, советських, українських та югославянських перемішених осіб.

При розгляданні загальних проблем, зв'язаних з полегшенням в репатріяції, ПКІРО від початку свого існування розглядало проблему допомоги переміщеним особам після їх повернення на батьківщину, як передбачає конституція. На жаль до цього часу це не було можливим, бо ПКІРО не мало відповідних фінансових ресурсів. Недавно ПКІРО змогло дістати запас харчових пакунків, кожен з яких важить більше ніж 9,5 кг і вміщає харчові продукти, що споживністю дорівнюють 20-денному приділові. А тому було погоджено, що починаючи від 1 червня 48 р кожен ДП, що має право на опіку ІРО, повертаючись до Польщі, Советських Соціялістичних Республік та Югославії з американської, брітійської та французької зони Німеччини та Австрії, а також кожен член його родини, дістануть один пакунок кожен. Цей пакунок видається в додаток до нормального подорожнього приділу з метою допомоги кожному ДП та його родині після повернення на батьківщину. Розподіл пакунків буде продовжуватись, аж поки їх запас не буде вичерпаний.

Головна Квартира ПКІРО
Палац Націй,
ЖЕНЕВА

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

За господарське відродження Европи і за світовий мир.

Ці два питання, тісно з собою сплетені, натрапили в минулому тижні на дорозі до своєї розв'язки на великі перешкоди. До господарського відродження мав послужити відомий плян Маршала; до політичного роззброєння повинна була причинитися Лондонська конференція шістьох держав. Вона мала завдання вирішити долю Німеччини та її уряду на найближчий час і узгіднити становище західніх альянтів до всіх політичних і господарських питань Німеччини. Вона подавала надію, що до її постанов приступлять також совети.

Атаку на плян Маршала відбили.

Перед спеціяльною комісією американського сенату міністер Маршал рішучо застерігся проти проекту 26 проц. вкорочення коштів пляну відбудови Европи. Таке вкорочення стане причиною провалу цілого пляну, Европа не стане на власні ноги до 1952 року, а 16 народів, що тепер з'єдналися під пляном Маршала, втратять зовсім довір'я і довагу до США і полетять у невідому пропасть. В допомогу міністрові Маршалові прийшов у своїй промові головний господар виконання пляну Маршала — Павло Гофман, що також протиставився всяким скороченням коштів допомоги 16 державам Европи. На його думку вкорочення унеможливить доставу машин і рівноварних для відбудови Европи американських товарів, і в практичному виконанні зведе цілий плян на ніщо. Без достави харчів, сирівцю, бензини, Европа не вилікується. Американська і брітійська окупаційні зони виказують несподіваний недобір 260 мільйонів долярів на контісвого експорту. Коли цього недобору не можна буде зліквідувати найголовніша частина програму відбудови провалиться і це може мати тяжкі наслідки в міжнародній політиці.

У наслідок цього становища міністра Маршала і адміністратора Гофмана сенатська комісія заявилася проти якогобудь вкорочування коштів пляну Маршала. Таким способом замість пропонованих палатою репрезентантів 4-х мільярдів долярів на 15 місяців, — плян Маршала отримає призначених раніше п'ять мільярдів і 55 мільйонів долярів на 12 місяців. Адміністратор Гофман повідомив, що до цієї пори звидатковано з Маршалового пляну 365 міль. долярів. Наступна рата 95,6 міль. вже готова до виплати, а з тієї рати призначено 941.320 долярів на закупно пшениці для французької зони Німеччини.

Усунена загроза для постанов Лондонської конференції.

Незвичайно тяжку боротьбу мусів звести французький міністер заграничних справ Відоль перед своїм парляментом, щоб переконати його про потребу приняття постанов Лондонської конференції. Дебати, що розпочалися в парляменті пополудні 11 червня, продовжувалися кілька днів. Міністер заявив, що сам він не захоплюється вислідами конференції, але французька делегація вимогла все, що в даних умовах можна було вимогти, тим більше, що ніодна з потуг не є за відлученнями Рурщини від Німеччини, а в справі утворення німецького уряду і інших німецьких справ Америка і Антлія рішились діяти навіть без Франції.

Міністер остерігав парлямент перед приняттям рішення, що допровадило б Францію до повного осамітнення і до розлуки з дотепершніми певними приятелями. Тільки на підставі постанов Лондонської конференції Франція має змогу чувати над розвитком подій у самій Німеччині, брати участь у контролі і в господарстві Рурщини, забезпечитися перед усяким нападом з боку Німеччини, якої окупація повинна тривати довший час. Він жаліє, що в тих справах немає єдности між колишніми альянтами, та краще, коли вирішують ті проблеми три потуги, ніж ніхто. При кінці промови міністер заапелював до парляменту, щоб заховав він у таку важну хрилину холодну кров і в ім'я любови до Франції не залишив її в такім моменті на леду. Коли парлямент поставиться засадничо позитивно до постанов Лондонської конференції, то деякі зміни в них можна буде ще в користь Франції осягнути.

Найгостріше проти французького уряду за Лондонську конференцію напався комуністичний посол Білю, який твердив, що в Лондоні альянти зрезигнували з німецьких відшкодувань, зменшили контінгенти достави німецького вугілля, залишили на боці справу безпеки і провалили всю справу контролі

Німеччини. Неменш гостро критикував уряд генерал де Ґоль, називаючи його нездібним до правління і до вилікування французького господарства. Він закликав французький нарід замінити цей уряд іншим. Провідник соціял-демократів Леон Блюм ще раз повторив свій жаль, що Лондонська конференція означає остаточний розрив між Сходом і Заходом. Мабуть він хоче дожити до тої «згоди», якої дочекалися польські і чеські соціял-демократи... Сам премієр-міністер Шуман перестерігав опозиційні партії, щоб важкі міжнародні справи не служили їм за відбивну до внутрішніх партійних розрахунків і не наражували Франції на небезпеку. Коли представник соціялістичної лівиці Кот заявив, що тепер рішається не так доля уряду, як майбутнє Франції, то зібрав великі оплески навіть з лав міністрів.

Державам БЕНЕЛЮКСУ приймають постанови Лондонської конференції. За ними Франція також.

Саме в таку важку для французького уряду хвилину прийшла з Лондону вістка, що Голяндія, Бельгія і Люксембург одобрили постанови Лондонської конференції. Це викликало в Парижі і в парляменті велике враження, бо тоді Франція залишилася би дійсно осамітнена. Правда, що проти постанов Лондонської конференції з інших причин виступають також німецькі партії. Чи з їх голосом будуть альянти рахуватися, це питання. В кожному разі у Франції сильно обурюються з того приводу, що деякі німецькі партії висувають за великі вимоги. Але помимо різних застережень французькі християнські — суспільники і соціялісти таки голосували за прийняттям постанов Лондонської конференції. Внаслідок цього вісьмома голосами понад приписане число усунено загрозу провалення постанов Лондонської конференції.

ОДНОГОЛОСНО

Теперішній румунський парлямент одноголосно і «добровільно» погодився схвалити закон про націоналізацію, чи пак удержавлення промислу, торгівлі і транспорту. Також корабельні лінії і всі кораблі, ті що плавають у Румунії і пішли на дно поза Румунією, мають бути удержавлені. Не буде вже капіталістів у Румунії! Може настане мир і згода між пролетаріятом? Може настане «рай?»

БЕВІН ПРОТИ ЗБОЛЬШЕВИЧЕННЯ НІМЕЧЧИНИ

На великім зібранні англійської партії праці в Шіффілд заявив мін. загр. справ Англії Бевін, що совети хочуть так само поступити з Німеччиною, як поступили з Польщею та Чехо-Словаччиною. На це не погоджується Велика Брітанія. З Німеччиною не можна так поступати, наче тут був би ще Гітлер.

МИР У ПАЛЕСТИНІ НА «ШОВКОВІМ ВОЛОСКУ»

Англійський часопис «Таймс» закликає Велику Брітанію і США виробити ясний плян щодо Палестини, бо стан завішення зброї там висить на шовковій ниточці. Жиди і араби договорюються на острові Родосі, але вони не дійдуть до порозуміння, коли їх залишиться самих. І навіть, коли б їх делеґати там до чогось домовилися, то в краю їх ніхто не послухає. Ось уже кільканадцять годин, як проголошено і повідомлено всюди про обов'язкове, перемир'я, а в багатьох місцях тривають бої і жиди собі і араби собі мають докази проти ворогів, що нарушили мир. Араби заявляють, що по чотирьох тижнях завішення зброї почнуться нові бої, коли жиди не погодяться на арабські пропозиції. Сирійський арабський міністер заграничних справ вніс скаргу на жидів, що вони з літаків бомбардували вже по заключенні завішення зброї місто Дамаск. Радіопромовець жидівського уряду повідомив, що в Йорданській долині, коло Тиверіядського озера, наступали араби на жидівські лінії.

ҐОТВАЛЬД ЧЕСЬКИМ ПРЕЗИДЕНТОМ

Новим чеським президентом по уступленні Бенеша вибрано одноголосно комуніста, дотеперішнього прем'єр-міністра Ґотвальда. Перший раз в новітній історії Чехословаччини вибори відбулись не шляхом таємного голосування картками, а явно через піднесення рук. Отже нічого дивного, що Ґотвальда вибрано одноголосно. Цей спосіб вибору президента передбачений новою чеською конституцією, якої не хотів підписати Бенеш і тому уступив.

Дотичний параграф тієї конституції каже, що коли кандидата на президента видвигне щонайменше 100 послів, а контркандидата видвигнуло менше послів, тоді кандидат, що його видвигнуло 100 послів, вибирається явно.

Вибори відбулись на бувшому королівському замку у Празі-Градчанах. По виборі новий президент перейшов перед фронтом нової замкової сторожі, а з гармат відано 21 стрілів як салют, для нового президента. Бенеш на цілій тій параді не був присутній.

ЗАПОТОЦКИЙ ЧЕСЬКИМ ПРЕМ'ЄРОМ

Новим чеським прем'єром стане по всій ймовірності дотеперішній заступник прем'єра Антін Запотоцкий, — це старий комуністичний діяч, провідник профсоюзів. Вибір Ґотвальда президентом й призначення Запотоцкого прем'єром означає цілковиту побіду комунізму в Чехословаччині й відмежування зразкової колись демократичної республіки від Европи.

«СКАДИНАВСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ»

Ідея з'єднених держав Европи зискує чим раз більш прихильників. Першою клітиною тих з'єднених держав можна вважати об'єднання «Бенелюкс» себто Бельгії, Нідерландів і Люксембурга. А оце в п'ятницю минулого тижня данський міністр закордонних справ Ґустав Раємуссен заявив на пресовій конференції в столиці Данії Копенгагені, що данський уряд запропонував урядам Норвеґії і Швеції створення спільного скандинавського парламенту, до якого увійшли б представники усіх трьох скандинавських держав, себто: Данії, Норвеґії і Швеції. Цей парламент мав би право займатись теж заграничними та військовими проблемами усіх трьох держав. З того видно, що ідея з'єднених держав Европи починає прибирати вже реальні форми, та що европейська історія йтиме іншими шляхами ніж інша досі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ СЕНАТ ЗАТВЕРДЖУЄ ВІЙСЬКОВИЙ ЗАКОН

В четвер минулого тижня американський сенат затвердив 78 голосами проти 10 закон про повне введення загальної обов'язкової військової служби.

На основі новоухваленого закону, всі мужчини Америки від 19-ого до 25-го року життя обов'язані відбути військову службу. До 1949 року американська збройна сила збільшиться з 1 міл. 446 тис. вояків на 1 міл. 795 тис. вояків. Крім цього, 161 тисяч 18-літніх юнаків може бути прийнятих до армії як добровольці, так що загальне число збройних сил Америки в мирний час виноситиме 1 міл. 956 тис. вояків.

202 ТИСЯЧІ ДП ПОЇДЕ ДО АМЕРИКИ

Американський парламент ухвалив в п'ятницю 11 ц. м. закон, який дозволяє прийняти як емігрантів в найближчих двох роках 202 тисячі ДП.

На це число складається 200 тисяч ДП, які живуть в таборах в Італії, Австрії і Німеччині, як теж 2000 чехів, що втікли з Чехословаччини по недавнім комуністичнім перевороті в тій країні.

З ПЕРЕСЕЛЕНЧИХ СПРАВ

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ПЕРЕСЕЛЕНЧІЙ УПРАВІ

Що з списками до Аргентини?

Аргентина, як відомо, ще не склала угоди з ІРО і не хоче брати на себе жадних зобов'язань щодо европейських скитальців. Принципово вона не проти в'їзду скитальців до Аргентини, але сама не хоче нести на це жадних фінансових витрат. ІРО з свого боку погоджується на свій кошт відвезти деяку кількість скитальців, зокрема українців до Аргентини, але з умовою, що Український Допомоговий Комітет в Аргентині дасть ІРО відповідні ґарантії щодо опіки над нашими скитальцями після прибуття до Аргентини. Це вимагає великих коштів на утримання технічного апарату. Цього, на жаль, Комітет не має і тому дати таку ґарантію не може. У цій справі Центральна Переселенча Управа, п. Др. Роман Смук і Аргентинський Допомоговий Комітет звернулися до українських Комітетів в США і Канаді з відповідними листами, щоб знайти вихід з цього становища.

Цими днями Аргентинський Допомоговий Комітет повідомив нас, що уряд задержав на деякий час видачу дозволів на в'їзд до Аргентини. Йому приобіцяно однак видати незабаром 3100 нових дозволів на в'їзд для скитальців із Німеччини і Австрії. Усі нові списки бажаючих виїхати до Аргентини, Комітет одержує і буде далі оформлювати. Підчас перевірки надісланих списків Комітет ствердив, що деякі особи поміщені на кількох списках, що дуже утруднює виготовлення дозволів. Комітет просить не поміщувати в списках осіб старших понад 60 років, що не мають дітей чи кревних, які могли б після приїзду заопікуватися ними на місці. Хворі на легені, трахому та інші важкі хвороби будуть висланні назад до Европи, усі новоприбулі до Аргентини переходитимуть в Аргентині сувору лікарську комісію. Тому до лікарських перевірок треба ставитись серйозно.

Комітет повідомляє, що йому вдалося розмістити на поселення в районі Мендоза (під горами Андами), усіх українців, які приїхали недавно з Італії. Вони займаються управою ріллі і поводиться їм зовсім добре.

Канада хоче прискорити переселення скитальців.

Як повідомляють американські газети, Канадійський парламент вимагає прискорити і збільшити кількість переселення европейських скитальців до Канади, особливо кваліфікованих робітників і інтелектуалістів. Чотири західні канадійські провінції погоджуються зараз прийняти велику кількість нових імігрантів.

З держави, що прихильна до українських скитальців.

З заморських держав Параґвай був першим, що прихильно поставився до українських скитальців і широко відчинив свої границі для імміґрації. Параґвайський уряд потребує рільників, але також спеціялістів гірників, ґеологів, креслярів ітп. Але треба, щоб то були добрі фахівці, а не так, як це було з москвинами, що подавали себе за спеціялістів, а коли приїхали, показалося, що небагато з них користи. За деякий час вони тут захопили деякі позиції і використовують їх у невластивий спосіб. Параґвайський уряд впізнав, що москвини таки тягнуть за Московщиною, хочби в її теперішньому виданні. Не так справа мається з українцями. Але треба найперше, щоб вони здобули собі довіря і пошану в уряді в першу чергу своїм фаховим знанням, а тоді зможуть вони допомогти багатьом іншим українцям.

Дуже багато інформацій про Параґвай дав українським скитальцям п. Падучак. Але його добрих замірів не зрозуміли і просто несправедливо накинулись на нього, буцім то він урядовий аґент. Посипались різного роду фалшиві інформації, дописи з наклепами, які тільки ускладнили добре розпочату акцію і наробили шкоди самим скитальцям. Про те, звідки пішли ті наклепи, не треба аж здогадуватися. Це від тих, що не бажають зміцнення українського свідомого елементу в Параґваю. Вони заговорили, що п. Падучак продає українських скитальців в параґвайську неволю, в дійсності залежало їм на цьому, щоб український скиталець попав у безнадійне становище, а з того мали корись його відвічні вороги. В дійсності справа мається так, що початково досить лихо і тяжко приходилось пробиватися першим українським колоністам, що тут прибули від 1936 по 1939 рік. Але за так короткий час вони приспособились і сьогодні, Богу дякувати, їм нічого не бракує. Сам п. Падучак вистарався і вислав 38.000 дозволів на виїзд. Але справа з'упинилась, бо наші позірили нашим москвинам, а тимчасом москвини виробили собі дозволи на 10.000 осіб, «козацького роду», бо параґвайський уряд не довіряє чистим москвинам. Коли ж українці не прибувають, то уряд принимає тих з «козацького роду».

Коли б до Параґваю прибула одна добра ґрупа українських рільників, то була б можливість старатися за дальші дозволи, якщо перша виправдається як добрі і політично певні колоністи. Коли ж того не буде, то шкода починати старання за нові дозволи. Треба звернути увагу й на те, що параґвайський уряд не робив жадних завваг, коли в родині були старші віком люди, або й інваліди. Він дозволяв і їх перевозити, коли ближча родина брала їх на свою ґарантію і заявляла охоту їх утримувати. Землі тут багато і може дістати кожний стільки, скільки потрапить обробити. Це була дуже добра нагода, але в Европі пішла нагінка на добру справу, або з несвідомости, або зі злої оцінки міжнароднього положення, або просто з провокації.

Цими днями приїжджає до Параґваю італійська делеґація, щоб перебалакати з параґвайським урядом про прийняття італійських переселенців. Коли вони добалакаються до путнього, то нам уже буде запізно, бо наші місця заберуть італійці. Тоді треба буде подякувати тим українським ґазетам, що не подумавши, як слід, згаряча вбили справу.

А треба пам'ятати, що багато труду коштувало це нашому Тву «Просвіта», яке здобуло собі довіря і привілей перед іншими націями, що хочуть тут поселитися. Коли б італійській комісії не довелось добитись до успіху в переговорах з параґвайським урядом, тоді УЦДК дістане інформацію від параґвайського українського Тва «Просвіта». Також п. Падучак пришле свої інформації, бо це ділова людина і привязана серцем до скитальської долі. Від ІРО є повідомлення, що в Авґсбурзі і Розенберґу збирається ґрупа о. Куницького до переїзду в Параґвай. Коли ця ґрупа тут приїде і розглянеться в терені, то набуде переконання, що можуть приїхати і дальші ґрупи, а тоді знайдеться місце і для культурно-освітніх і адміністраційних фахових сил. Ці три родини, що тут прибули, дуже були здивовані, що не тільки тубільці живуть у Параґваю, як писала «Трибуна», але французькі, еспанські, італійські, московські і німецькі колоністи. Неправда також, щоб тут не було залізничних і звичайних шляхів, та що тут нічого не можна купити. Все те є і дальше буде розвиватися, а доля колоністів як усюди, так і тут, залежить в головному від них самих, як вони собі постелять. Треба тут працювати, праця іде в користь тому, хто працює і суспільству. Ніде на землі немає раю, нема його теж і в Параґваю. Пропаґанди ніякої він тут не потребує, але праці. Фабрик тут мало, спеців тут мало. Фабрики треба розбудувати, міста треба розбудувати, підприємства треба розбудувати, землю треба розкопати, шляхи треба далі розбудувати — праці для кількох поколінь! Ущерть! Про дальші справи дістане УЦДК від нас вістку, якщо буде важна потреба, літунською поштою. І літунська пошта тут також є.

Український Комітет Допомоги в Параґваю.

СЛЬОЗИ

В одну прекрасну, тиху, срібну ніч
Питався місяця пахучий квіт мімози:
«Скажи мені, ти бачив цілий світ,
чи бачив ти хоч раз правдиві сльози?»
Здивований запитанням таким
Сріблистий місяць ніжної мімози,
Він тихо, сумно відповів:
«О так! Я бачив справжні сльози.....
В палатах царських часто я гостив,
І часто заглядав в цариці карі очі,
І снєгом моїм так часто я сріблив
Перлисті сльози у сутінках ночі.
Я бачив бідну хату рибака,
Де з голоду ціла сім'я вмирала,
І, тулячи до себе діти-бідняка,
Їх мати тяжко й жалібно ридала.
Над ложем хворого в шпиталі я бував,
Де смерть неумолима вже чекала,
І, тяжко плачучи, там жінка молода,
Схиливши голову, останньої хвилини
ждала.
І в келію чернечу промінь мій проник,
Убогі стіни тихо освітились,
Там під хрестом, схиливши скорбний лік
Монашка молода і плакала й молилась.
В мале віконечко високої тюрми
Я тихо заглядав, весь сумом оповитий.
Там молодий борець, самотній між
людьми,
Чекав кінця, сльозами весь залитий.....»
І все затихло..... місяць не світив,
І наче від жалю схилився цвіт мімози.
Й тихо, сумно ірошептав:
«О так! Ти бачив справжні сльози».....

Р. Ш.

Це вірш 15-літньої пластунки.

З життя в Українському таборі «Запоріжжя» в Окері (Англійська зона)

В прикрашеній зеленню і вишиванками залі табору 16. 5. 1948 р. відбулося «Свято Матері». Змістовний реферат з нагоди свята виголосила пані Назаренкова. Дальше пройшли деклямації і вміло підготовлені народні танки. На бандурі виконав кілька народніх пісень п. Мельник Федір.

Складаючи цвіти перед образом Матері Божої діти просили:

«Пречиста Діво, зішли багато щастя і сил нашим матерям, щоб нас виховали на повновартісних громадян Самостійної Соборної Української Держави, а Неньці Україні — ВОЛЮ і СВОБОДУ.»

Дня 30. 5. мешканці табору вшанували память Героїв, що впали за волю України. На таборовій площі висипана, символічна могила, де вже третій рік мешканці табору вшановують пам'ять Героїв.

Могила святочно прибрана. Панахиду на могилі відслужив і виголосив патріотичну промову о. дек. Москалик.

В другій частині свята інж. Омельченко виголосив реферат.

Відспіванням національного гімну закінчено свято.

(Ок. Во.)

ВАЖНЕ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ УЧЕНИХ

Генеральний Вікаріят Апостольського Візитатора українців в Західній Европі в Мюнхені подає до відома Вп. Панів Професорів-науковців, що відпоручники католицьких університетів в Америці, Впр. о. Вальш і о. Рооней приїжджають до Німеччини в цілі ангажування вчених на виїзд до Америки. Щоби дати змогу заінтересованим до особистої зустрічі з вищеназваними професорами, подається до відома слідуючі реченці і адреси, куди слід особисто звертатися. Від 24. до 26. червня в Мюнхені-Пазінг, Канцелярія Апостольської Візитатури (Плянеґґерштрассе 22). Від 26. червня до 1. липня Фрайбург (Брайсгау) в о. Протопресвітера Боднара (Бусштрассе 22/I). Від 2. до 6. липня — Американська Католицька Місія — Ґранкфурт-Гехст. Від 7. до 16. липня — брітійська зона — Меппен, Ганновер, Гамбурґ. В Ганновері адреса о. Протопресвітера Ґра Побігушки. (Ан дер Лістерштрассе 1/3. м. 29).

ПАМ'ЯТІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

У тристаріччя (1648—1948) відбудови Української Держави під проводом гетьмана Богдана Хмельницького відбулася в Міттенвальді в таборі «Ґеркасерне», в днях від 5 до 7 червня Спільна Конференція Історичних Секцій Української Вільної Академії Наук та Наукового Товариства ім. Шевченка, присвячена пам'яті Богдана Хмельницького з рефератами: Проф. д-ра Б. Крупницького — «Богдан Хмельницький в українській історіографії» і проф. д-ра О. Оглобліна — «Економічні проблеми Хмельниччини».

ІСТОРИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ,

присвячена проблемам історіографії, методології та джерелознавства.

1. Проф. д-р В. Петров, Історичні коріння сучасних політичних ідей. 2. Проф. д-р Б. Крупницький. Проблеми поступу в історії. 3. Проф. П. Курінний. Питання степу в історії України. 4. Проф. д-р О. Пріцак. До проблеми кочових імперій (Двокоролівство). 5. Проф. В. Мацяк. Україна й Литва в міждержавних взаєминах 1-ої пол. XIV ст. 6. Проф. д-р Н. Полонська-Василенко. Деякі проблеми з історії Запоріжжя. 7. Проф. В. Гришко. Проблема виборних і підпомочних козаків на Україні. 8. Проф. д-р О. Оглоблин. Українська історіографія доби Розумовського. 9. Проф. д-р Білецький. Методологія вивчення історичних пам'яток. 10. Проф. П. Курінний. Річ як джерело історичного знання. 11. Проф. Л. Окіншевич. Історично порівняльна метода в історії українського права.

МИСТЕЦТВОЗНАВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ УВАН,

присвячена проблемі: Мистецтво і побут.

Проф. д-р В. Петров,—Мистецтво — фольклор — поезія — світогляд. 2. Проф. д-р З. Лисько. Музичні інструменти княжої доби. 3 Проф. П. Курінний. Українське золотарство. 4. Проф. П. Мегик. Характер українського одягу на малюнках О. Ріґельмана. 5. Проф. д-р В. Січинський. Зв'язок народнього мистецтва з історичним. 6. Проф. В. Гасвський. Побутово-етнографічний театр. 7. Проф. д-р Л. Білецький. «Лісова Пісня» Лесі Українки. 8. Проф. Д. Горняткевич. Український побут в польському малярстві. 9. Проф. П. Зайцев. Нарбут. 10. Проф. Д. Горняткевич. П. І. Холодний—мистець і людина.

ВСЯЧИНА

Таємниця голосування

Чому люди так, а не інакше голосують, цю таємницю старався збагнути статистичний інститут Ґалльопа в Америці і дійшов до таких вислідів: Переведена тим інститутом анкета виявила, що 58 проц. людей голосує так як решта найближчої рідні. 21 проц. голосує інакше як рідня. З жінок 25 проц. голосує інакше як їх чоловіки. Згідність в голосуванні в них збільшується з віком. В подружжях до 30 р. життя 30 проц. голосує незгідно. Майже половина самітніх осіб голосує інакше як родина.

Лихі прикмети жінок і чоловіків.

У США існує інститут, що час від часу видає анкети до громадянства на різні питання. Рік тому він поставив такий запит: «Які хиби твого чоловіка чи дружини тобі найбільше дошкуляють?»

Цікаві були відповіді чоловіків, що йшли за такою чергою:

1. Грозливість, 2. Марнотратство, 3. Невміле ведення хатнього господарства, 4. Вігання по сусідках, ресторанах та пиячення, 5. Пліткування, 6. Себелюбство й пажерливість (а купи мені ще це!), 7. Байдикування, 8. Гукання на чоловіка і його поневолення, 9. Нехарність, 10. Любощі з іншими.

Отже, подумайте, читачки, що і в якій черзі вашим чоловікам нелюбе.

А відповіді жінок ішли в такій черзі:

1. Пиячення, 2. Нехтування жінчиних порад, 3. Себелюбство, 4. Знущання над родиною й жінкою, 5. Невірність (ось ця справа аж на п'ятому місці!), 6. Скупість, 7. Незацікавленість хатою, 8. Брак пошани й любови до жінки, 9. Нарікання, 10. Картярство й куріння тютюну.

Чоловіки! Подумайте над тим добре!

З місць нового поселення

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЛИКДЕНЬ В АНГЛІЇ

Приходиться просити в Вас вибачення, що так довго не писала, але Мама хіба добре нас знає, що без причини я не мовчу. Не думайте, що причиною була якась хвороба. Ми всі три досі здорові і тільки дивуємось, як при тих всіх обов'язках, що на нас спали, ми даємо собі раду. Мама знає, що я ніколи не можу собі обрахуватись і по пляну розложити час і заняття. А тепер хіба якесь чудо! — що справляюсь — бачиться, сам Бог нам допомагає. Наближався Великдень і треба було зорганізувати спільне «свячене» для дівчат Ноттінґгаму. Але звідки ж взяти тарелі посуду і харчів тих, що їх можна набути тільки на картки? Ми кілька днів збирали гроші на те і кілька днів при допомозі одної англійки-католички закуповували товар, що його можна набути без карток. В міжчасі запросив нас один табір наших полонених на свята до себе. І це стало причиною всього балаґану. Одні кажуть: їдьмо! Другі кричать: Лишаймось! Ніяк не можна було їх перемовити, бо кожна перемовніша другої, а всі хочуть аби стало по їхньому. Діло не просте: між полоненими багато гарних хлопців. Всі! Але є ще й молоді! А це теж щось значить.

Ну, найважніша перешкода була та, що саме в Великий Четвер і Велику П'ятницю мусіли ми їхати співати на концерт коло Манчестеру, куди запросила нас директорка гостелю, де ми мешкали, заки заїхали до Ноттінґгаму. Отже до'«свяченого» залишилась була тільки субота. То ми поїхали в четвер на концерт, а в Велику П'ятницю, ніхто не сподівався, поїхали до місточка Штокпорт, щоб подивляти славне на всю околицю чудо. Його кожний може тут провірити сам. А саме в гарно положеній на горбі католицькій церкві є статуя Богоматері. Точно тому рік, поклав один священик на голову статуї віночок кремових рож. По деякім часі хотів його зняти і помітив, що вінок не зів'яв. Тому залишив їх на фігурі. І так ті рожі залишились по сьогодні живими, лишень з кремових зробились золотавими. Ми дуже щасливі, що власними очима бачили цей чудовий віночок, що вже цілий рік не в'яне і котрий стягає відвідувачів-католиків з цілої Англії. Посилаю при цьому фотографічну знимку цього віночка, щоб Мама показала його нашим знайомим. Я хотіла переслати його до Редакції «Часу», але тепер поклали другий віночок і ми чекаємо, що з цього вийде.

Піднесені на духу ми повернулися до себе і все пішло нам гаразд З табору полонених прийшов лист що ми не можемо туди їхати, бо там змінилася справа з їздою автобусами. Отже й минулася причина нашого «балаґану». Ми приготовили все до «свяченого», саме дістали з кухні при католицькій катедрі від монахинь кави, дістали філіжанок, багато солодкого, застелили обрусами стіл, понакладали писанок, цвітів, свічок. З околиць Ноттінґгаму приїхало багато цивільних українців, умовились щодо Богослужби з парохом і чекаємо на свого священика. А він не приїхав. А тим часом наші полонені прочитали в часописові, що буде співана Богослужба і їх з 150 приїхало до нас. Що з ними робити? Нам прикро, що немає нашого священика, попросили, щоб англійський священик відправив Богослужбу і посвятив паски. Полонені заспівали «Христос Воскрес», «Ангел вопіяше» і «Єлици». А потім перепросили цивільних українців, які пішли до міста, до реставрації, а запросили полонених. А їх уже назбиралось до двох сотень. І чим їх приняти, коли заготовлено «свячене» на 50 до 60 осіб? Аж дивимось, зникають наші дівчата одна по одній з хати. А по деякім часі тащать усе, що тримали в себе по хатах. Стало для всіх і ще лишилося і наша англійка-католичка дивувалася і прирівнювала наше «свячене» до весілля в Кані Галилейській, або до тої події в Біблії, де Христос нагодував 5.000 натовпу п'ятьма хлібами і рибою. Тільки в нас це не було, як бачить Мама, чудом, лишень добрим серцем наших сварливих дівчат. Тут, на тім пункті, всі вони об'єднались. Потім співали світських пісень, завели «гайлок», прийшли ще й на «обливаний понеділок». Але і їм дістався теж «обливаний понеділок». В гайлках і в забавах у понеділок брали участь усі, в тім числі, також наші цивільні українці. Були задоволені і старші і молодші хлопці з полонених і наші товариші праці з околиці і залишився нам усім гарний спомин з першого українського Великодня в Англії. Згадуємо також прегарну промову мґра Статкевича, який закінчив свої слова надією, що ще заспіваєм повним вільним голосом «Христос Воскрес» на нашій відродженій вільній Україні. **«Мері», Дуся і Дася.**

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЦІ ЗУСТРІЧАЮТЬ КОРОЛЕВУ АНГЛІЇ

(Нижче подаємо без змін) уривок з листа молодої українки, що народилася й виросла в «щасливій Радянській Україні», а нині працює як робітниця на одній з текстильних фабрик в околицях Манчестеру.)

«...А тепер напишу Вам про одну велику подію, яка сталася в моєму житті. Дня 2. 6. 1948 до нашого міста приїхала королева Англії. Вона відвідувала одну із фабрик міста, що знаходиться якраз у сусідстві з нашою. На день раніше, всі вулиці, якими вона повинна була переїздити, були прибрані прапорами ітп.

Саме у той час ми були на праці. В пів до другої фабрика стала і всі ми повиходили на вулицю, де вже було багато робітників і мешканців міста. О год. 2-ій по вулиці почав їхати цілий ряд авт, в одним з яких знаходилась королева. Дивно — робітники так кинулися всі на вулицю, що перешкоджували рухові авт. З усіх сторін чулися привітання. Королева також вітала всіх і мені здавалося, що вона в той час порівнялась з усіма. Ми, звичайно, пропхались також на самий перед. А коли авта відїхали, ми пішли ще до тієї фабрики, яку вона відвідувала і бачили, як виглядало прийняття. Все було так просто і так свобідно, що мені помимоволі згадалось НКВД. Можете собі уявити, що б то було в нас?! А тут було тільки пару поліцаїв, які наводили порядок на вулиці. Ця подія зостанеться добрим спогадом на все моє життя.

«РАЗ ДОБРОМ НАЛИТЕ СЕРЦЕ»....

(Нові поселенці не забувають за закинутих у Німеччину скитальців.)

«Раз добром налите серце в вік не прохолоне!» Ці слова великого українського поета силоміць нагадуються, коли читаєш і довідуєшся з листів наших нових поселенців, як в ім'я національного солідаризму намагаються негайно нести допомогу тим скитальцям в Німеччині, яким ще не пощастило виїхати на працю «за велику воду». Знак, що в таборових злиднях не спорожніли їх серця від ідей, що вони їх мали ще в рідній хаті. І другий знак, що не в порожній патріотичній фразі вони добачують користь для загальноукраїнської справи, **але в добрім чині, в допомозі українській людині**, де б вона не жила, хто б вона не була — а була б у дійсній потребі. Ось для прикладу лист з провінції Онтаріо, недалеко Торонто:

«Форт Вільям, 19. V. ц. р. Шановний Пане Інженіре Б....й!

Засилаю Вам і Вашій Родині палкий український привіт. Працюю в тартаку. Моя перша платня виносила 72 центи за годину. Останніми часами піднесли мені мою платню на 7 центів більше за годину. Місцеві канадійські робітники діставали по 5 до 10 центів більше, бо вони знали свою роботу і їм вона ішла справніше. Нас тут усіх 87 бувших ДП скитальців. З того коло 20 з Фалькенберґу, між ними п. Спольський. Михайлишин. Сурмач та інші. Маєм свій чоловічий хор, драматичний гурток. Вони дали вже кілька вистав і концертів. З колядками наш хор виступів у радіо. Зроблено багато протикомуністичних віч між українцями і також між канадійськими англійцями.

Ми себе тут добровільно оподатковували по 2 доляри на місяць і за ті гроші посилали пачки для деяких потребуючих українців в Европі. Головно ми допомагали хворим.

Дня 16 травня відбулися в нас віча проти п'ятої комуністичної колонни. При тій нагоді зібрано багато аплікацій та грошей на переселення якнайбільшої кількости скитальців з Европи. Наш табір зробив велику несподіванку для канадійців, бо зложив 500 долярів на переселення двох людей, де всі інші зложили 626 долярів. Тут на 30.000 усіх мешканців живе коло 6.000 українців. Але вони релігійно та політично розбиті і тому не мають ніякої сили. Не можуть навіть одного радного вибрати до Міської Ради. На тім кінчу. Ваш К. ч В.

ТІЛОМ У КАНАДІ...

(З листа священика — переселенця з кінця квітня ц. р.)

Щиро дякую за інтересні новини. Я дуже цікавлюся тим, що діється на скитальщині, бо признаюся, **що я тілом у Канаді, але духом з Вами.**

Чим дальше від Рідного Краю, тим сильніша і глибша туга — ностальгія за Ним. З першим гудком сирени, яка дає знак, що корабель відчалює від берега, вриваються глибоко в серце великий жаль, туга і біль за рідною, за рідним селом, за Батьківщиною. Чи ця вже така українська вдача — ця сантиментальність, чи це природне кожній людині...

У Канаді помалу привикаю до тутешніх звичаїв і обичаїв, до зимного клімату. Ось зараз кінець квітня, а в нас щойно в травні топляться сніги. Праці маю багато, бо мушу постійно їздити по місійних станицях. І справджується те, про що мене попереджували, що моя теперішня парохія більша ніж Перемиська дієцезія. Але людей мало. Сьогодні сушу собі голову над питанням, як одного дня обїхати цілий терен, щоб усюди покласти плащеницю і посвятити паски. Тільки при допомозі літака можна б задоволити вимоги всіх вірних. Всежтаки почуваю себе задоволеним з моєї місійної праці. Та й життя тут далеко краще ніж було в Европі. Не треба ні документів, ні харчових карток, ні «бецугшайнів». Немає ніяких «Арбайтсамтів». Жий, де хочеш, роби, що хочеш, тільки працюй, щоб добути собі гроші на прожиток.

А між іншим дуже корисно для кожного побачити світ, набратися в ньому досвіду, навчитись чужої мови, щоб, повернувшись додому, віддати свої відомості і здібності на послугу Батьківщині. **С. І.**

НАБІР ЖІНОК В АНГЛІЮ.

«Ді Вельт» з 12 червня ц. р. повідомляє, що чотири англійки, депутатки палати репрезентантів, вибираються 28 червня ц. р. в довшу подорож до Німеччини, а саме в Північну Надренію і Вестфалію та в Долішню Саксонію, щоб там, на місці, зайнятись вербуванням жінок ДП до Англії в рямцях плану «Вествард Го». Наші таборові управи і мужі довіря в мішаних таборах повинні підготовити ґрунт для цього, щоб українське жіноцтво в таборах скористало з нагоди вирватися з Німеччини на постійну працю та вироблювало собі в світі ту добру славу, якою користувались завжди українські люди праці, коли виїжджали на сезонові, чи на постійні зарібки на чужину.

10 КЕР-ПАКЕТІВ ЗА НОВИЙ БАНКНОТ

В часописах появилась вістка, що на чорному ринкові Німеччини, а саме в Мінхені, появились вже в продажу нові банкноти. Влада заперечує ці відомості, а фінансовий дорадник американського військового уряду в Віртенберґ-Баден, Джон ван Стайрем на одному публічному зібранні пообіцяв кожному, хто перед валютовою реформою пред'явить будьякий банкнот тієї нової валюти, видати даром 10 кер-пакетів. Цікаво, чи знайдеться така спритна людина.

ЗАКРИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ В ПРАЗІ

Чеський уряд наказав розв'язати товариство «Музей визвольної боротьби України». Цей музей розв'язано остаточно в дні 30 березня ц. р. Можна догадуватись, що діяла тут якась «вища» каральна рука.

АРҐЕНТИНА ВИЗНАЄ УКРАЇНЦІВ

Аргентинський уряд визнав українців, як людей окремої національности. Досі аргентинський уряд брав на увагу лише державну приналежність. Тепер на особистих документах буде зазначено національність українська.

ПОМЕР ЕПИСКОП КОЦИЛОВСЬКИЙ

Український канадійський часопис «Світло» подає вістку, що в мінській в'язниці помер перемиський гр.-кат. епископ Кир Йосафат Коцилоовський.

РІЛЬНІ ПРОДУКТИ БЕЗ КАРТОК

Відділ для справ прохарчування і сільського господарства при Господарській Раді у Франкфурті підготовляє план, на основі якого деякі продукти сільського господарства мали б бути по переведенні грошеної реформи продавані без карток. Список тих продуктів підготовляється.

СОВІТИ СЛІДАМИ МАРШАЛА

Совітська урядова газета «Ізвестія» із середи 9. 6. ц. р. подала вістку, що Росія готова запропонувати своїм найближчим сусідам свій власний Маршаловий план. Газета хвалиться, що, мовляв «Совітський Союз є тепер в такому положенні, що може підвищити господарську допомогу усім тим країнам, що є з ним у приязних відносинах.

ВІДОМІСТЬ

про одержання та розподіл дарів за час існування УЦДК (вересень 1947 — 30. 5. 1948 р.)

Нижчеподаною таблицею повідомляємо українських скитальців британської зони Німеччини, що Український Центральний Допомоговий Комітет (УЦДК) британської зони Німеччини за час від вересня місяця 1947 року по 1 червня 1948 року одержав від допомогових організацій Шанхаю, Аргентини та Канади, і роздав між українських скитальців по областях слідуючу кількість речових дарів:

ч. п/п	НАЗВА	ПРИБУЛО: З Шанхаю	З Аргентини	З Канади	Разом	ВИБУЛО: Для області Нідерланд.	Область Вестфал.	Область Шлезвіг Голшт.	Громадськ. організац. і шпитаді	Разом	Решта на 1. 6. 48.
1	Різні панчохи і скарпет.	3	13	833	849	420	180	180	58	838	11
2	Чолов. і жіночі светри	7	35	542	584	86	36	36	138	296	288
	Чоловічі речі:										
1	Плащі	2	3	246	251	53	25	22	52	152	99
2	Піджаки	19	57	415	491	208	74	75	70	427	64
3	Черевики і мешти	2	6	221	229	113	31	28	51	223	6
4	Штани	16	33	308	357	186	64	62	45	357	—
5	Шкіряні куртки	—	—	18	18	9	4	4	1	18	—
6	Сорочки верхні	7	42	285	334	92	47	32	93	264	70
7	» спідні	2	48	155	205	60	40	40	15	155	50
8	Підштанці	6	47	10	63	—	—	—	23	23	40
9	Комбінезони спідні	3	1	93	97	10	7	7	5	29	68
10	» верхні	2	12	—	14	—	—	—	14	14	—
11	Кальоші	1	—	23	24	13	5	6	—	24	—
12	Камізельки	9	31	279	319	178	56	58	12	304	15
13	Шалики	—	2	120	122	50	20	20	32	122	—
14	Кашкети-капелюхи	—	3	164	167	15	97	27	11	150	17
15	Краватки	—	—	132	132	65	25	25	17	132	—
16	Піжами	—	—	3	3	—	—	—	1	1	2
	Жіночі:										
1	Черевики і мешти		3	616	619	321	109	122	43	595	24
2	Гумова обува	—	—	66	66	30	10	11	6	57	9
3	Плащі	7	3	845	855	497	138	137	65	837	18
4	Жакетки	4	1	10	113	63	21	21	8	113	—
5	Сукенки	13	32	2145	2190	1188	387	329	91	1995	195
6	Спідниці	20	21	1338	1379	648	268	268	67	1251	128
7	Блюзки	21	5	1426	1452	705	344	343	57	1449	3
8	Сорочки	3	17	64	84	29	13	9	14	65	19
9	Підштанці	—	12	12	24	8	4	3	3	18	6
10	Плащі купелеві	—	—	10	10	7	1	1	1	10	—
11	Нагрудники	1	—	6	7	6	—	—	1	7	—
12	Берети-капелюхи	—	—	23	23	7	1	8	4	23	—
13	Муфти-редикюлі	4	—	5	9	4	2	2	1	9	—
14	Піжами	—	—	25	25	14	4	4	2	24	1
	Дитячі:										
1	Черевики і мешти дит.	1	—	255	256	124	57	53	11	245	11
2	Гумова обува	—	—	52	52	31	10	11	—	52	—
3	Плащі	5	2	365	372	208	77	77	9	371	1
4	Піджаки	10	27	263	300	150	45	45	16	256	44
5	Сукенки	8	19	675	702	350	126	126	63	665	37
6	Спідниці	2	7	334	343	180	60	61	14	315	28
7	Блюзки	3	11	314	328	180	66	66	15	327	1
8	Білизна	27	—	625	652	312	134	134	26	606	46
9	Штани	19	6	392	417	195	83	83	29	390	27
10	Светри	7	—	501	508	228	104	104	53	489	19
11	Комплекти	3	2	72	77	32	12	12	19	75	2
12	Дрібні речі	15	—	4512	4527	2507	838	814	356	4515	12

Голова УЦДК проф. Гр. Яловий
Член-керманич відділу суспільної опіки О. Фармич
Бухгальтер І. Тараскон

РОЗШУКИ

20. КЕНДЗЄРСЬКИЙ ПЕТРО з села Волковець, пов. Борщів (Галичина), шукає родини: КЕНДЗЄРСЬКИХ, КУЗИКІВ або одновсельчан. Писати на адресу:
Mr. P. Kenozierskyj, Rorketon, Man. Canada.

Від Адміністрації «Українського Слова»

Просимо:
1) П. П. Передплатників нашого часопису при зміні місця свого осідку подавати нам завчасно нові адреси, —
2. всіх П. П. Кольпортерів «Українського Слова» подати дані, по скільки примірників в часопису висилати кожному з них, а примірники, що лишилися нерозпроданими, повернути нам, —
3) всіх, що отримують наш часопис від ч. 1, а ще не розрахувався з нього розрахуватися, —
4) тих наших людей у Німеччині, що передплачують часопис для своїх знайомих закордоном, оплачувати вартість його подвійно, бо поштова оплата часопису закордон коштує 0.50 нм.

Адміністрація «Українського Слова».

ДО УКРАЇНЦІВ У В. БРИТАНІЇ

В цілі кращого поширювання тижневика «Українське Слово» на терені В. Британії адміністрація пошукує на місцях по таборах та більших осередках, де живуть українці, кольпортерів. Кольпортери одержують 25 % опусту.

Бажаючі подадуть до 10 липня 1948 на адресу „Ukrainske Slowo", 21a Blomberg (Lippe), Neue Torstr. 50, Germany. Br. Zone, наступні дані:

1. **Прізвище і ім'я,**
2. **Рік народження,**
3. **Звання,**
4. **Точна адреса в Англії, на яку висилати газету,**
5. **Кількість українців в таборі чи околиці,**
6. **Кілько висилати газет,**
7. **Напишуть зобовязання з підписом,**

що по розпроданні газети гроші сейчас вишлють на адресу: Central Ukrainian Relief Bureau, 218 Sussex Gardens, London, W. 2. Paddington.

Поодинокі передплатники, які не можуть користати зі збірних передплат, вишлють передплату до ЦУД Бюра, з зазначенням на „Українське Слово", а до адміністрації відпис відтинка поштової виплати та подадуть докладну адресу. Прізвища і адреси писати латинкою, друкованим.

Адміністрація.

ДО УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ІНСТИТУЦІЙ ТА ГРОМАДЯНСТВА

Газета «Українське Слово», що її видає Український Центральний Допомоговий Комітет, через обмеженість накладу потребує матеріяльної підтримки.

Щоб не підвищувати ціни примірника, щоб дати можливість користатися з газети тим, хто не має можливости її купувати (хворі в шпиталях та санаторіях, немічні, непрацездатні), і щоб розбудувати газету, потрібні кошти, яких під цей час Комітет не має.

УЦДК звертається з закликом то українських організацій, інституцій та всього українського громадянства британської зони складати посильні пожертви на пресовий фонд «УС».

На пресовий фонд «Українського Слова» зложили:

К. Лисович, Лемго, — 50.— нм. Управа Табору Дістервеґшуле, Білефельд, — 100.— нм, Т. Оленовська — 10.— нм, М. Концевич — 10.— нм, В. Опанасенко — 10.— нм, А. Бронницький — 10.— нм, Г. Кевеш — 5.— нм, І. Рудницький — 5.— нм, В. Несторович — 10.— нм, А. Бараник — 20.— нм, Т. Данилко — 50.— нм, Б. Коссак — 5.— нм, Ю. Дячук — 5.— нм, М. Голубець — 10.— нм, О. Катринець — 5.— нм, М. Сахно — 10.— нм, С. Крицький — 10.— нм, В. Костів — 5.— нм, В. Михайлюк — 20.— нм, Й. Гриневич — 20.— нм, І. Сітарський — 20.— нм, Ф. Сітарський — 20.— нм, всі з Білефельду.

Інж. А. Козак, Кіль, — 50.— нм, д-р І. Зварун, Кіль, — 20.— нм.

Й. Гриневич, Білефельд, — 50.— нм. ред. А. Котович, Кіль, — 10.— нм, проф. Л. Білецький, Авґсбурґ, — 20.— нм, інж. Л. Панасенко, Мунстер/Лаґер, — 10.— нм, О. Кавуненко, Фалькенберґ, — 20.— нм, д-р М. Жегаллович, Вітерсгайм, — 10.— нм, проф. Ю. Хома, Лінторф, — 10.— нм, проф. С. Вожаківський, Гайденав, — 20.— нм, І. Борисюк, Гамбурґ (Цоо), — 5.— нм, Момот, Бохольт, — 5.— нм, д-р О. Діхтяренко, Галлендорф, — 10.— нм, д-р Сніжко, Галлендорф, — 20.— нм, О. Василько, Фрілле, — 20.— нм; Й. Клименко, Галлендорф, — 10.— нм, В. Шевченко, Бльомберґ, — 50.— нм.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно нонпарелею. Вартість оголошень: за розшуки — 50 пф. слово і за всі інші оголошення — 2 нм рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»
Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neuestrasse 60, Schliessfach 52.
Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PR/I.S.C., CCG (BE)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 805»

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 60
Schliessfach 62 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:
в Німеччині місячно 2 RM., півріччо 12 RM., річно 24 RM.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО — 30 Rpf.
в Англії місячно 8 пен., півріччо 4 шил., річно 8 шил.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси
Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 9
БЛЬОМБЕРГ 27 ЧЕРВНЯ 1948

ПІДПИСАННЯ СТАТУТУ У. Н. РАДИ

«Дня 10. червня 1948 р. українські політичні партії й організації, а саме: 1) Українське Національно-Демократичне Об'єднання, 2) Українська Соціялістично - Радикальна Партія, 3) Українська Соціял-Демократична Робітнича Партія, 4) Українська Партія Соціялістів-Революціонерів, 5) Українська Революційно-Демократична Партія, 6) Український Національно-Державний Союз, 7) Організація Українських Націоналістів, 8) Організація Українських Націоналістів - Революціонерів, — підписали статут Української Національної Ради.

Таким чином вичислені партії признали, що всі державно-правні прерогативи верховного державного органу Українського Народу належать єдино Державному Центрові Української Народної Республіки».

Підготовча Комісія для організації Української Національної Ради.

НА ПОРОЗІ ЦУПКОГО ЖИТТЯ

(вп) Разом з цілою Західньою Німеччиною також ДП, що живуть у ній, переживають день 20 червня 1948 р., в якому впроваджено нову валюту. На перший погляд здавалося б, що ця справа не дотичить ДП, не має до них ніякого відношення, та що не матиме в майбутньому впливу на їх долю. Одначе це тільки до деякої міри так: в дійсності зміна німецької валюти матиме великий вплив на долю тих багатьох тисяч українців, що ще довший час мусітимуть залишитися в Німеччині. Їх доля в великій мірі залежатиме від гідної постави і національної обов'язковости їх самих, але й тих, які вже відїхали, або небавком могтимуть від'їхати в краї нового поселення.

У першу чергу мусимо винести деяку науку з того, чого ми були свідками в минулу неділю, а що є лишень початком довгого розвоєвого процесу, який нас попереджує. Можна сміливо сказати, що 20 червня скінчився в Західній Німеччині час провізорії, тимчасовости, невпорядкованости, який для одних був пригожим «диким полем» для здобування матеріяльних дібр, чи хоч би тільки звичайних засобів до життя, а для других вічною непевністю, що буде завтра, з чого житиме він і його родина вже в слідуючій годині. Тут було поле безмежне для всякої лакомої наживи і немилосерного визиску, беззахисности або нужди ближнього, з одного боку, і розпучливої безнадії — з другого. В такому хаосі, на чужому для себе терені, ще й у довготривалому безвитлядді, серед виключних умовин, довелось проживати великій масі переміщених осіб. Багато виявило свою моральну стійкість і національно-суспільну дисциплінованість. Деяка частина в найгіршому випадку сходила на манівці, в кращому випадку діставала невластиве уявлення умов прожитку на чужині. Затрачувалося, або притемнювалося таке винесене ще з Рідного Краю розуміння вартости громадських чеснот як: працьовитість, пильність, запопадливість, ощадність, поміркованість, жертвенність і взаємодопомога.

Треба собі виразно усвідомити, що той стан провізорії і непевности минув. Починається цупке життя з усіма його моральними і матеріяльними вальорами. Треба ще сильніше як досі взяти себе в руки. Гріш повертається до свого давнього значення, а з ним виростають вимоги суспільного життя і повертається повага до громадянських чеснот. Новий гріш треба буде важко заробити і стисло обрахувати його призначення. З ним прийде теж і боротьба за працю на ринку праці. В кого буде більше моральної сили, морального здоров'я і витривалости, цей втримається, — в якої нації буде більше почуття солідарности і жертвенности, ця нація переможе і здобуде до себе пошану світу.

Тому треба привчатись жити не лише в перспективі найближчого дня. Треба, образово висловлюючись, сісти на довгу хвилю і порядкувати своє і своїх найближчих життя під кутом далекої перспективи. Треба здати собі справу, що одиноким засобом, щоб вдержатись на поверхні життя, залишається завжди праця, праця і ще раз праця. Тому треба собі забезпечити працю, чи тут, у Німеччині, чи далі в світі. Треба розумно господарити зароблених грошем, бо він може придатися в переселенні.

Прийдеться устійнити чергу своїх видатків. На перший плян, очевидно, вийде втримання найважнішого нашого вальору: здоров'я. Отже, видатки, зв'язані з утриманням нашого і наших найближчих життя, на харч і евентуальні ліки та гігієнічні умови життя — будуть перші. Другий необхідний видаток на виховку дітей. Третій: свої культурні вимоги, що ставлять людину на належну висоту в громаді — на пресу, книжку, театр. Четвертий: на потреби тої національної спільноти, до котрої належу, від якої чекаю, на випадок, сам допомоги і сам своїми силами хочу допомогти до її росту і перемоги моєї найвищої ідеї, що називається вільною волею України.

Прийдеться, хоч би лепту удовиці, віддати на потреби українських допомогових комітетів, що вже нам допомогли і можуть стільки ще допомогти, коли матимуть на те фонди, бо фонди не падають манною з неба, але від громади. Треба допомогти нашим харитативним організаціям, як СХС, і культурним організаціям, бо прийдеться і нам і нашим близьким користати з їх допомоги і послуг.

Передумовою їх існування наша жертвеність. Вони тим більше можуть розвинути свою корисну діяльність, бо гріш набрав вартости і немає небезпеки, що фонди здевалюються. Сила-силенна военних інвалідів, сиріт, немічних старців чекає від нас помочі. Був би стид для людей сильних не помогти слабшим. Пам'ятаймо за народню мудрість: «Громада по нитці, — бідному сорочка!»

Американська фльота на Серед-земному морі

13 американських бойових кораблів на чолі з величезним бойовим кораблем «Міссурі», на якому в минулу війну підписали перемир'я з Японією, виїжджає на великі морські маневри в Середземне море. Можна надіятись, що такі маневри викличуть в деякого на сході відповідний респект до поважної сили західних держав.

Хвиля комуністичних страйків у Франції

У хвилині, коли французький уряд занятий переговорами з коаліційними партіями, вибухли страйкові заворушення в Клермон — Ферран. Комуністичні і соціялістичні депутати накинулися в парляменті на поліцію, кричучи «Геть з убивниками! Геть з кровожерцями» та зажадали від міністра внутрішніх справ, щоб він дав вияснення щодо своїх зарядженнь. Відповідаючи на заміти комуністичних послів, міністер внутрішніх справ заявив, що поліція мала на собі сталеві шоломи, кріси і всю потрібну зброю, що її отримує на випадок облоги. Між арештованими страйкарами було трьох поляків, двох італійців, один португалієць, чотирьох еспанців, один німець, один марокканець і три індокитайці. Міністер остеріг усіх чужинців, щоб не йшли на приманку французьких агітаторів, бо автоматично будуть виселені як чужинці з Франції. Крім цього страйкарі вживали слізних газів і інших недопускальних речовин проти поліції. На ті слова комуністичний депутат Марсель Кашен назвав міністра «брехуном». Міністер закінчив свою промову думкою, що не може допустити до цього, щоб жмінка робітників накидала свою волю всій масі французького робітництва. (Дейлі Мейль)

Шість передумов французького парляменту

Схвалюючи незначною більшістю 8 голосів постанови Лондонської конференції, французький парлямент поставив своєму урядові шість умов, від яких узалежнив його участь у переведенні в життя постанов шістьох держав у Лондоні: 1) Франція ще раз підкреслює свою неуступність про потребу інтернаціоналізації копалень і тяжкого промислу в Рурщині. 2) Франції буде забезпечена контроля всієї німецької промисловости, щоб перевести вивласнення колишніх магнатів промислу, 3) Франція жадає особистої забезпеки перед нападом та належних їй репараційних сум. Ця забезпека лежатиме в довготривалій військовій окупації Німеччини і стягненні окупаційних військ з Німеччини щойно тоді, коли мир буде цілковито забезпечений. 5) Франція наполягає на тому, щоб у справі Німеччини рішали всі чотири потуги. 6) Військове Управління Німеччиною мусить у своїй політиці брати в основу господарські і політичні інтереси Европи.

Нова історія в Комендантурі міста Берлін

На засіданні комендантів Берліну прийшло до нового непорозуміння. Головував на тому засіданні советський полковник Єлісаров. Коли американський комендант Гавлей по дванадцяти годинах нарад з перевтоми залишив нараду і попросив полковника Бабока, щоб той у його заступстві брав дальшу участь у парадах, полковник Єлісаров заявив, що советська делегація вважає вихід полковника Гавлея для себе образою і не буде більше брати участи у дальших засіданнях Ради Комендантів, хіба, що полковник Гавлей виправдається. Ціла історія склалася на пів години перед північчю. На порядку нарад була між іншим справа підвишки заробітних платень для робітників Берліну. На цьому пункті зійснували розходження і з боку англійського коменданта була свого часу поставлена пропозиція, щоб робітникам признати від 15 до 20 проц. підвишки. Тоді внесення, те перепало внаслідок советського опротиву. Перед двома тижнями советський комендант Берліну, генерал Котіков, на власну руку зарядив в советській зоні підвишку заробітньої платні. Представники трьох інших окупаційних держав назвали те самовільне заряджения советського коменданта ухилом проти чотиродержавного Нравління міста Берліну.

Гнівні різниці поглядів у справі ДП в Сенаті США

Гнівні різниці думок по відношенні до жидів і католиків викликав у Сенаті Сполучених Штатів Америки схвалений оце закон про допущення 205.000 ДП з Европи до США, який то закон відослано до Білого Дому для підпису його Президентом Труменом. Попереднього дня роблено в Палаті Репрезентантів даремні заходи в тім напрямі, щоб дати першість тим переміщеним особам, що прибули на терен окупаційних зон перед 22 грудня 1945 р. Більшість переміщених жидів, як це стверджено, прибула щойно в початках 1946 р. Не мали успіху спроби поліпшити той закон на засіданні Сенату, але стверджено, що постанова щодо католиків ішла в тому напрямі, щоб половина переміщених осіб була взята до уваги з країн як Литва, Латвія, Естонія і Східня Польща, в яких переважає протестанське населення. (Ройтер)

Комуністична амнестія в Чехо-словаччині

Новообраний президент Чехо-Словаччини Ґоттвальд проголосив 19 червня амнестію для звичайних кримінальних злочинців у Чехії і подав умови, на підставі яких політичні в'язні можуть старатися за амнестію, або за зменшення кари.

Звичайні кримінальні злочинці повинні бути зараз звільнені з тюрми, коли їх кара не перевищає одного року. Засудженим на більшу кількість літ має бути кара зменшена аж до року. Амнестія не діє автоматично по відношенні до політичних в'язнів, котрих справи мають бути розглянені окремо на їх індивідуальні прохання.

Зате амнестія має дотичити всіх тих громадян Чехо Словаччини, що видерлись за границю, але готові повернутись на родіну на протязі найближчих трьох місяців. (Ройтер)

АМЕРИКАНСЬКЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ Л. УКРАЇНКИ

В Америці підготовляють видання творів Лесі Українки в доброму перекладі на англійську мову. Це видання фінансуватиме Союз Українок в Америці, який зібрав для цього спеціяльні кошти.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС У БРАЗІЛІЇ

У Бразілії почав виходити новий тижневий часопис «Хлібороб». Як заявляє часопис, він стоятиме рішуче в обороні демократичних ідеалів.

З американської зони Німеччини прийшла до нашої Редакції смутна вістка, що в Ашаффенбурзі помер визначний український громадянин, професор

Аркадій Петрович ЖИВОТКО

Покійний, активний діяч і борець визвольного змагання 1917 – 1920 років, людина незвичайно милої вдачі і тихої, але великої праці, співробітник Українського Соціологічного Інституту в Празі, автор численних наукових творів, член Управи Спілки Українських Журналістів, визначний громадський діяч, впродовж трьох десятків літ життя на політичній еміграції поклав багато заслуг для пропаганди української справи на чужині. Він поклав наукові підвалини під історію української преси та політичної публіцистики і залишив по собі більшу кількість грунтовних праць з тої ділянки. Смерть проф. Аркадія Животка належить до болючих втрат нашого громадянства. Висловлюємо Його Родині на цьому місці своє найщиріше співчуття.

Редакція «Українського Слова».

ПОВІДОМЛЕННЯ

З огляду на різні чутки, що кружляють по брітійській зоні, УЦДК цим подає до прилюдного відома, що ніяких пачок з американської зони УЦДК не одержав.

УЦДК на Брітійську Зону Німеччини.

ВТЕКЛИ З РУМУНІЇ ЛІТАКОМ

У Зальбургу, в Австрії, приземлився румунський літак з 22 пасажирами. Більшість з тих пасажирів примусила пільота змінити приписаний йому курс і летіти на захід. Усі пасажири заявили, що вони не хотять вертатися до Румунії. З того видно, що в Румунії мусить бути «дуже добре», коли власні громадяни з неї тікають.

З організаційного життя українців у Франції

На день 3 і 4 липня 1948 р. заповіджений III Конгрес Об'єднання Українських Робітників у Франції. Конгрес відбудеться в Парижі.

Від Адміністрації

У звязку зі зміненою ситуацією внаслідок проведеної грошової реформи Адміністрація «Українського Слова», не маючи ще законних приписів про реактивування грошових вплат в рахунок передплат, висилає наш часопис лишень таким Вп. Передплатникам, які мали наперед вплачену передплату до дня 15 червня 1948 р. У справі висланих на нашу адресу грошей пізніше як 15 червня 1948, дамо відповідне вияснення пізніше.

З огляду на те, що платні і винагороди працівників, поштові оплати, залізничі оплати ітп., в розумінні нових законних приписів залишаються такі самі, ми наразі не можемо обнизити ціни часопису.

Адміністрація «Українського Слова»

Радісна й щаслива подія

(со) В сьогоднішньому числі «Українського Слова» подаємо текст комунікату Підготовчої Комісії для Організації Української Національної Ради про підписання статуту УНРади. Це подія для української національної спільноти, що опинилась на еміґрації, дуже радісна, а для майбутньої української політичної акції дуже важлива.

Отже, корабель змонтовано, вітрила розгорнуто! Він готовий до далекої і, мабуть, багатої на різні пригоди подорожі. Все залежить тепер від залоги корабля, від його капітана, його помічників, стерничого. Легше корабель змонтувати, ніж ним плисти і кермувати, та ще в бурхливий, непевний час. В такий час на кораблі мусить бути сувора дисципліна серед моряків і подорожніх, максимальна льояльність членів командного складу у відношенні до себе, до проводу і навпаки, взаємна толеранція, а також глибоке почуття відповідальности команди судна за нього самого, його залогу і подорожніх. Будемо сподіватися, що всі ці прикмети й чесноти знайдуться в залозі та в командному складі, українського судна, що плистиме під прапором УНРади.

На минуле треба кинути заслону. Хай вона закриє це часом аж надто прикре минуле. Відчалюючи від берега в далеку путь, треба всю свою увагу загострити на ціль, до якої збираємось плисти і яку намагатимемось осягнути. Ця далека ціль мусить постійно стояти перед нашими духовими очима, вся наша увага мусить бути присвячена пристроям та інструментам, що допомагають добрій орієнтації на безкраїм морі, по якому пливемо, й сприяють найкоротшою і найбільш безпечною дорогою добитись до цілі.

Залогу українського корабля творять усі під цю пору сущі українські партії, крім дуже важливого консервативного відтинка, а саме українських монархістів-гетьманців. У своєму пресовому комунікаті вони вияснюють засадничі, принципові причини, що не дозволяють їм вступити до УНРади. Відрадне в цьому те, що тон комунікату достойний, спокійний. З того тону можна сподіватись, що опозиція гетьманців до УНРади буде льояльна, держана в межах державного резону. Розумна опозиція — це велика штука, якої довго й вперто треба вчитись. Така опозиція дуже часто навіть необхідна, бо оберігає пануючу більшість від різних помилок і нерозважних кроків.

Українському кораблеві під прапором УНРади бажаємо щасливої путі і осягнення наміченої благородної мети.

Реформа німецької валюти

Опівночі з неділі 20 червня 1948 р. на понеділок 21 червня введено в трьох західніх німецьких окупаційних зонах, а саме брітійській, американській і французькій, нову німецьку валюту. Нові гроші мають назву «Дойче марк» (німецька марка), старі гроші втратили свою вартість. Як дрібний здавковий гріш остають ще в обігу до 31 серпня ц. р. одномаркові банкноти старої німецької марки і марки, виданої альянтами (т. зв. альянтські гроші), півмаркові альянтські банкноти, п'ятьпфеніґові гроші. Одначе всі ці гроші мають тепер лише одну десяту попередньої вартости, цебто одна марка — 10 пфеніґів, п'ять пфеніґів — пів пфеніґа.

До 31 березня 1949 р. можуть бути в обігу як здавкова монета 10 пфеніґів і 50 пфеніґів з алюмінія, але теж як одна десята давнішої своєї вартости.

В неділю 20. 6. ц. р. в цілій західній Німеччині видано в заміну 60 старих марок на кожного мешканця по 40 нових марок з тим, що решту 20 марок мають видати продовж найближчих двох місяців. До суботи дня 26 червня ц. р. кожний мешканець Німеччини має зложити у банках, щадничих касах (крім поштових щадничих кас), або спеціяльно для тієї цілі зорганізованих фінансових станицях всі старі гроші та зголосити усі свої й своєї рідні банкові чи щадничі конта. В якому часі та в якому відношенні будуть вимінені ці зложені гроші і зголошені конта, про це скажуть в одному з слідуючих законів, що дотичать зміни валюти. При остаточній виміні усіх зложених грошей відрахують тих 60 марок, які кожний одержав на руки в дні 20 червня, одначе невідомо в якому відношенні.

Ціни на товари, що продавались на картки і бецуґшайни, остають ті самі, що й досі. Заробітні платні остають теж ті самі, що були. Ті, що одержують платні з долу, цебто при кінці місяця за минулий місяць, повинні одержати платню за червень у новій валюті, але тільки 70 % тієї платні, за місяць липень повинні вже всі одержати повну платню у новій валюті.

400 РОДІВ ТОВАРІВ У ВІЛЬНОМУ ПРОДАЖУ

Враз із переведенням валютової реформи цілий ряд товарів (біля 400 родів) будуть продаватись у вільному продажу. Найважніші з них — всяке домашнє і кухонне приладдя, різного роду мебель, електричне приладдя враз з електр. лампочками, радіоапарати, ровери, машини до писання, машини до шиття, мотоциклі, авта, годинники. На карточки будуть продаватись дальше майже усі харчові продукти, одяг і взуття, при чому на одяг і взуття все населення Німеччини дістане відповідні картки т. зв. пункти, в рямцях яких можна буде по твердих цінах купити собі і своїй рідні одяг і взуття.

Введення нової валюти й пущення на вільний ринок цілого ряду товарів викликало велике заворушення на т. зв. «чорному ринку» для якого тверда валюта і вільний ринок — це цілковитий погром.

ЕМІСІЙНИЙ ЗАКОН

В понеділок 21 червня ц. р. видали військові управління західньої Німеччини емісійний закон, яким надається право т. зв. «Банкові Німецьких Країв» видавати на майбутнє грошові банкноти до суми 11 міліярдів марок.

ПОДАТКОВА РЕФОРМА

Враз з валютовою реформою має бути переведена основна реформа податків в тому напрямі, що вони будуть знижені й справедливо розложені.

З'їзд культурно-освітніх референтів

З великим зацікавленням українці табору Галлендорф читали в газеті «Українське Слово» за 6 червня статтю під заголовком «Напередодні з'їзду культурно-освітніх референтів брітійської зони». Керівники таборових установ і інституцій в цій статті, як у дзеркалі, побачили себе, а для рядових таборян найцікавішим у статті було те, де написано, що 10 червня з'їзд має відбутись у Галлендорфі; всі ж загалом були горді з того, що табір Галлендорф обраний місцем для почесної праці людей, що їх проф. др. Білецький уже на з'їзді назвав так: «Культурно-освітній референт — це сторож моральних цінностей українського народу, це око морального виховання молоді. Де він на своєму місці, там будується церква, школа, театр і т. ін.» Табір Галлендорф якраз і підходить до такої праці, бо він своїм укладом життя непорушно зберігає свої віковічні національні традиції, Христову віру, набуту віками національну культуру, свою національну честь і вміння чесно працювати.

На 10 червня припало свято — Вознесення Господнє. Ранком лунають дзвони в церквах, кличуть своїх вірних до Служби Божої. Приїжджі — делегати з'їзду та представники центральних українських установ, організацій і об'єднань також крокують до церков за своїм віровизнанням. Греко-католики до своєї церкви, а православні — до УАПЦ. По закінченні Служби Божої приїжджі обмінюються враженнями про зовнішній та особливо про внутрішній стан церков. Розпитують, як, коли, на які кошти таборяни побудували ці прекрасні Храми Божі. У всіх задоволені, радісні обличчя. А таборяни відповідають на всі запитання приїжджих і з гордістю підкреслюють, що ці дві церкви — це рідні сестри Христової Віри, які глибоко шанують одна одну, дають приклади єдности, релігійно-моральної етики, національної свідомости та братерства між українцями табору обох віровизнань. Проваджаючи прибулих, таборяни довідуються від «компетентних осіб», хто ці приїжджі. «Компетентні особи» указують пальцем, пояснюють: «Ота пані з торбинкою через плече — то представниця Комітету Українців Канади, пані Анна Храплива, ото — голова убілена сивиною, — то проф. др. Білецький — Керівник Відділу Культури і Освіти ЦПУЕ, той у чорному вбранні проф. Яловий — Голова УЦДК, цей сивий, з маленькими підстриженими вусами — то др. Біляк, заступник Голови УЦДК, а ото найвищий між ними — то проф. Вожаківський — Голова Краєвого Комітету СУМ'у брітійської зони.

По обіді з'їзд приступив до своєї безпосередньої праці. Після процедур організаційного порядку, з'їзд заслухав привітання та сердечні побажання приїжджих представників та представників місцевої самоуправи, місцевих організацій та установ. Спеціяльно прибув вітати учасників З'їзду заступник коменданта ДІПАКС'у, мр. Вілкенсон. З'їзд заслухав такі реферати:

1. «Організація культурно-освітньої праці в таборі» — реферував проф. д—р Дехтяренко Олекса.
2. «Релігійно-моральне виховання в українських таборах у сучасних умовинах» — реферував протопресвітер о. д—р Побігушка.
3. «Культурно-освітня праця в українських таборах сьогочасної скитальщини» — реферував редактор Кокот Сергій.

Делегати походять з різних кутків брітійської зони Німеччини, але в прочитаних рефератах кожен з них бачив життя свого табору. Глибоко аналізуючи культурно-освітню роботу в її повному об'ємі, реферати намічають і конкретні заходи поліпшення її. Всі делегати прийняли участь в обговоренні рефератів, але додавати майже не було чого, — кожен тільки говорив, як він буде виконувати працю в себе на місці, в таборі.

Головуючий, референт Культ.-Осв. Відділу УЦДК інж. В. Шевченко, закриваючи З'їзд, висловив надію, що праця З'їзду дасть гарний врожай на місці, в таборах, коли учасники З'їзду в першу чергу активізують себе, а потім уже притягнуть до співпраці всі наявні культурно-освітні сили в таборах.

Приявний на З'їзді Голова УЦДК проф. Яловий звернувся до культурно-освітніх діячів з апелем у таких словах: «Не всі їдемо завтра! Це гасло зобов'язує нас до праці. Ми мусимо констатувати, що темпи нашої праці зменшились, і зменшились тому, що більшу частину наших людей опанувала думка, що ось не сьогодні-завтра від'їжджаємо «за океан» або будь-куди — і всяка праця непотрібна. Це є хибна думка, бо багато з нас ще довгий час перебуватиме тут в таборах. Ось тому ця конференція є не випадкова. На конференції ми повинні виявити, що ми зробили на місцях і як зробили, і тут же намітити, що маємо робити далі і як робити. Ми спроможні працювати краще, ніж працюємо, а від цього й жити краще, ніж живемо».

Юрій Ягодський

Підготовна акція еміґрації до Сполучених Штатів Америки з бритійської зони Німеччини

(Від нашого кореспондента)

Схвалений щойно Палатою Репрезентантів і прийнятий Сенатом США закон про допущення 205.000 ДП в США, дає теоретичну змогу кожному четвертому скитальцеві шукати місця праці в США. Про схвалення цього закону пишемо окремо в іншому місці нашого часопису. Коли візьмем до уваги, що у всіх зонах Німеччини нараховується приблизно 800.000 ДП, з того 130.000 жидів, котрі по стабілізації в Ізраель повинні захотіти там будувати своє майбутнє, тоді вигляди на виїзд до США багатьох українців, що втратили змогу повернутися на свою Батьківщину з політичних і віровизнаневих причин, стають доволі реальні.

Відповідальні українські кола в Новому Краю і на скитальщині розпочали підготовну акцію в справі можливости виїзду деякої частини скитальців також до США. Ще немає всіх подробиць закону, ані докладних даних про спосіб виконання схваленого закону. Тому тим більш цінна ініціятива наших відповідальних чинників.

В дні 24 червня 1948 р. відбулася у Франкфурті н. М. довша, дуже важна конференція представників Українського Допомогового Комітету бритійської зони Німеччини в складі голови УЦДК проф. Гр. Ялового і заступника голови Дра Ст. Біляка і голови Ганноверського УОДК М. Луцького з начальним директором ЗУДАК-у доктором Романом Смуком, в прияві голови Переселенчої Ради проф. М. Вєтухова і управителя франкфуртського Відділу ЗУДАК-у дра Б. Карпевича, — в справі підготовної акції до еміґрації частини українських скитальців бритійської зони Німеччини до США.

Подробиці цієї акції будуть подані в наступних числах «Українського Слова».

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

РЕФОРМА НІМЕЦЬКОЇ ВАЛЮТИ І ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ

Після довготривалих спроб розв'язати німецьке питання в порозумінні з советами, після гірких розчарувань, як про те заявив президент США Трумен, західні альянти рішились самі приступити до розв'язки німецького питання, найтруднішого з усіх повоєнних проблем, і без співучасти з советами. Правда, вони помимо численних советських «вет», помимо загвожджування міжнародніх конференцій пустою советською пропагандною балаканиною, помимо зірвання конференції в Москві і Лондоні через представників советської делегації, завжди ще зверталися до советів з пропозиціями співраці, але натрапляли завжди на ще сильніший советський спротив. Врешті в березні цього року совети зірвали ще й засідання Міжальянтської Контрольної Ради в Берліні, що була найвищою міжальянтською установою, яка згідно з іншими повинна була рішати про Німеччину. А далі почали совети так звану «холодну війну», на яку США і Велика Брітанія відповіли мобілізацією Европи і світу проти советської аґресії і загрозили збройною інтервенцією всюди там, де комуністична пропаганда і політика загрожувала б якійбудь вільній країні. Вислід розмови шістьох держав у Лондоні в справі Німеччини переконав советів, що в тім питанні західні держави не пожерлись між собою. Крім цього Маршалів плян давав надію великої допомоги у господарській відбудові знуждованих країн Европи, в тім числі і Німеччини. Аж оце прийшла дальша згідна ухвала західніх альянтів у справі Німеччини, а саме: в справі зміни німецької валюти і в справі реформи цілої податкової системи.

РЕАКЦІЯ СОВЄТІВ

З усього видно, що советів заскочила така постава західніх альянтів. Вони, очевидно, не були приготовані, щоб рівночасно з ними проголосити реформу валюти в своїй зоні Німеччини. Тепер існує поважна загроза, що обезцінена німецька марка масово перемандрує зеленою границею до советської зони і поглибить там господарське спустошіння до решти. Крім цього у західніх зонах негайно введений плян Маршала візьме сильніше в руки ціле господарство Німеччини, алеж дозволить свобідніше орудувати великою кількістю продуктів, які прибудуть з інших країв, а головно з Америки. Вже виготовлено список більш ніж 400 предметів господарського і консумпційного вжитку, які появляться в вільному продажу на німецьких ринках збуту. Крім цього німецьке господарство дістане сирівець, з якого німецькі робучі руки продукуватимуть товар для самої Німеччини і на експорт за границю, з чого Німеччина зможе сплачувати свої воєнні довги і репарації. Чи зможуть у тій стадії виконати те все совети?

Тому посипались тепер протести про недотримання західніми альянтами умов, заключених в Ялті і в Потсдамі. Тому пішла пропаганда, що заведення нової валюти в Західній Німеччині остаточно розколює Німеччину на два окремі організми, а західній організм впрягає на послуги американському імперіялізмові. З тої причини Польща протестує проти постанов Конференції Шістьох у Лондоні і жадає скликання Міжальянгської Контрольної Ради в Берліні, хоч та Рада не сходиться не з вини західніх альянтів.

Берлінський советський комендант видав зарядження для цілого Берліну, що в ньому надалі обов'язуватиме стара німецька марка, або та, що її небаром советські власті накажуть перестемплювати. Брітійський ґенерал Робертсон заявив, що Берлін далі залишається під управлінням всіх чотирьох альянтів і зарядження советського коменданта не буде обов'язкове для трьох західніх зон Берліну.

ЧИ СОВЄТИ МІНЯЮТЬ ТАКТИКУ?

В останнім часі множаться познаки деякої зміни на овиді советської заграничної політики та советських сателітів. Оце в Греції затихає комуністичний партизанський рух, урядові війська притискають комуністів до болгарської, югославянської та альбанської границі, а їх ґенерал Маркос хотів почати переговори, але уряд з ним не захотів балакати. Болгарія ж сама зі свого боку заявила бажання договоритись з Грецією, про що місяць тому не було й мови.

Крім цього з Лондону (ІРІ) повідомляють, що великий турецький часопис «Кумгурієг» в Стамбулі подає до відома, як то в великій таємниці перед світом таки провадяться за закритими дверми якісь переговори між Сходом і Заходом з тим, одначе, що Схід не публікує вже без згоди і порозуміння з партнерами своїх завваг у пресі, як це зробив тоді, коли американський амбасадор говорив з Молотовом в чотири очі. Еспанський часопис «Ія» піддає думку, що й тим разом західні альянти погоджуються на переговори. Але під якими умовами, про те не говориться.

РЕАКЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ

В Німеччині щораз тяжче і безвиглядніше ставало життя при старій валюті. Але реформа тяжко вхопила всіх. Поважні німецькі діячі підкреслюють тягарі, що випливуть з тої реформи, та, з другого боку, кажуть, що це нарешті дає кожному німцеві можливість будувати свій добробут від самого споду. Німці знайдуться тепер в 90 відсотках бідняками. Це час, в якому німці почнуть ліквідувати конкурсову масу гітлерівського банкрутства. Прийде важкий час для багатьох підприємств, але, при допомозі кредитів, вони можуть скоро стати на ноги. Тільки для лежнів і легкодухів прийдуть тяжкі дні.

АМЕРИКА ГОТУЄТЬСЯ ДО ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА

Три американські партії уже розпочали серйозні змагання за здобуття Білого Дому в Вашінґтоні, де резидує кожночасний президент Америки. Відбуваються партійні передвиборчі конференції і з'їзди, на яких висувають кандидатів на президента. Одна партія вже має готового кандидата, цього, що переписується отвертими листами з маршалом Сталіном. Цей кандидат називається Воллес. Але загальна думка така, що помимо підмоги, яку отримав він від Сталіна, у Білому Домі не засяде. Головний бій іде між демократичною партією, яка тепер при владі і з її боку урядує тепер президент Трумен, і між республіканською партією. Партія республіканців відбуває оце свої великі зібрання і висуває кандидатури Тафта, Дівея, Ванденберґа і інших. Саме тепер рішається, якого кандидата поставить вона проти кандидатури Трумена. Всі твердять, що маршал Айзенговер

ПРОТОКОЛ засідання УЦДК від 9 червня 1948 р.

Присутні: Проф. Г. Яловий Голова УЦДК, Др. С. Біляк Заступник Голови, Інж. Шевченко член Комітету, Мір. Фаринич член Комітету, п. Анна Храплива Відпоручн. Канад. Доп. Фонду, Дир. М. Луцький Голова ОУДК Нідерсаксен, Др. Плющ Голова Упр. СХС, Інж. Зибенко Референт СХС.

І. Слухали: Організація джерел допомоги для скитальців.

Ухвалили: Кожна Харитативна Установа на Брітійській Зоні повинна проявляти максимум ініціятиви до вишукування засобів допомоги, звертаючись до відповідних споріднених організацій, а вони, жертводавці, зумовлять суттю допомоги. Начальність відпоручника Канадійського КУК'у в Брітійській Зоні зобов'язує всі наші організації свої апеляції до жертводавців, що входять до складу КУК'у, проводити через відпоручника КУК'у в Брітійській Зоні.

б) Внутрішня організація джерел допомоги проводиться тільки за узгідненням з УЦДК.

в) Узглядняти прохання СХС про дві збірки на рік, як традиційні збірки. Внести їх до пляну УЦДК.

II. Розподіл обов'язків між суспільними відділами УЦДК та СХС:

1. До обов'язку СХС належить медично-санітарна та матеріяльна опіка над хворими.
2. Моральна і матеріяльна допомога інтернованим і полоненим.
3. Лікарсько-санітарна опіка над скитальцями.
4. Медично-санітарна освіта та пропаганда серед скитальців.
5. Організація розшукової роботи провадиться [illegible] УЦДК.
6. Над інвалідами продовжує опіку СХС, а УЦДК несе відповідальність правної опіки та їх затруднення. З часу, коли організація інвалідів буде оформлена, як громадська клітина, — питання опіки над інвалідами переглянути.
7. Сиротами і вдовами опікується СХС.
8. Всі інші категорії нашого укр. суспільства підлягають опіці УЦДК.
9. Матеріяльний добробут визначених вище категорій підопічних зумовлюється використанням всіх матеріяльних ресурсів, що знаходяться в посіданні УЦДК і СХС.
10. Розподіл допомоги на окремі категорії підопічних відбувається Радою Суспільної опіки УЦДК в порозумінні УЦДК та СХС та передається організації згідно з розподілом функцій.

Від Адміністрації «Українського Слова»

Просимо:

1) П. П. Передплатників нашого часопису при зміні місця свого осідку подавати нам завчасно нові адреси, —

2. всіх П. П. Кольпортерів «Українського Слова» подати дані, по скільки примірників часопису вислати кожному з них, а примірники, що лишилися нерозпроданими, повернути нам, —

3) всіх, що отримують наш часопис від ч. 1, а ще не розрахувалися, за нього розрахуватися, —

4) тих наших людей у Німеччині, що передплачують часопис для своїх знайомих закордоном, оплачувати вартість його подвійно, бо поштова оплата часопису закордон коштує 0.50 нм.

Адміністрація «Українського Слова».

став би наївно президентом, коли б лишень дав свою згоду кандидувати. Але він такої згоди не дає.

Очевидно, що самі вибори і висліл виборів має ведетенське значення для світової політики.

ОСТАННІ ВІСТІ

НАРАДИ «ЧОТИРЬОХ» ПРО ГРОШОВУ РЕФОРМУ НА ТЕРЕНІ БЕРЛІНУ

В дні 22 червня маршал Соколовський, головний командувач советської армії в Німеччині, прийняв запрошення англійського генерала Робертсона на конференцію у справі впровадження нової німецької валюти в Берліні.

Голова Господарської Німецької Ради в советській зоні Гайнріх Рау подав до відома, що з уваги на те, що Берлін таки являється столицею Німеччини, не дістане окремої валюти, але буде втягнений у систему реформи валюти в цілій советській зоні. Тому, що досі справа реформи валюти розглядалася в масштабі загальнонімецькому, в советській зоні пороблено лишень вступні приготування. В советській зоні виплачують цілу суму 60 марок, які не будуть брані до розрахунку при заміні дальших грошей. Також інтереси дрібних щадників мають бути оберігані.

КОРОТКІ ВІСТІ

— **Польща і Мадярщина** підписали дня 18 ц. м. договір про взаїмну допомогу на випадок нападу на них з боку Німеччини або її майбутніх союзників.

— **Катастрофа пасажирського літака**, що летів з Каліфорнії до Ню-Йорку, коштувала життя 45 особам. На літаку зайнявся вогнем один з моторів. Літун хотів рятуватися приземленням, але виминаючи одну копальняну вежу на горі Кармель, зачепив за проводи великої електричної натуги та горючи розбився на гірській скелі. Більшість трупів згоріла до непізнаки. (дпд)

— **Премієр-міністер Франції Шуман** і міністер заграничних справ Відоль задумують в найближчих тижнях уступити зі своїх становищ, як кажуть, з приводу «поганого стану їх здоров'я.

— **Сполучені Штати Півн. Америки** задумують удвоє побільшити свої повітряні воєнні сили в Европі. У пляні перегрупування тих сил в половині серпня ц. р. є також переведення ловецьких літаків з полоси Панамського каналу в Европу.

— **Вибух складу амуніції в Букарешті** в ночі з 18 на 19 червня потягнув за собою багато жертв в людському житті і майні.

— **Советські власті в Берліні** дозволили транспорт товарових поїздів у советську зону, але під умовою строгої контролі вантажу з їх боку.

— **Ескадра американських повітряних суперфортець** відвідає Англію в середині наступного місяця на запрошення англійського міністра воєнних повітряних сил.

— **Бувший премієр-міністер Франції Блюм** виїжджає на кілька днів в Англію, при чому зложить візиту університетові в Оксфорді.

—**Генерал Карло Яновсек**, чеський герой другої світової війни, який вславився своїми вчинками як літун чехо-словацької армії, приречений судом на кару смерти за шпіонаж у спілці з якоюсь незнаною жінкою, — дістав оце 18 літ в'язниці в заміну за кару смерти. Його позбавили генеральського ступня, а арештували кілька тижнів тому в хвилині, коли хотів через границю втікти в Німеччину. Проти нього свідчили чотири полковники чеської армії. Незнана жінка мала завдання перемовлювати чеських літунів до дезерції. (Дейлі М.)

— **61 японських вуглекопів** згинуло в наслідок експльозії газу в копальні вугля у Кіюшю. Нещастя сталося на глибині 6500 стіп. Подібне нещастя сталося теж у Мітсубіші, де згинуло 8 вуглекопів. (ап)

— **В Бельгії погрожують генеральним страйком**. 250.000 робітників металевого промислу вже страйкує. Розпочаті урядом переговори не дали позитивного висліду.

— **Перший індійський генерал-губернатор Раянопаляхарі** зложив присягу на індійську конституцію дня 21 червня ц. р. Досі такими генерал-губернаторами і віцекоролями були лишень англійці.

— **Заступники лютеранських церков в США** зажадали від президента Трумена, щоб він відкликав свого особистого посла при Ватикані Тейлора, бо це суперечить конституції США.

— **Група 50 до 60 озброєних болгарів** напали вночі на пригранічне турецьке село близько Едірне і завернулись щойно тоді, коли їм дало відбій турецьке військо. Один турецький вояк вбитий, один болгарський важко ранений. Це один з поважніших болгарських нападів на турецьку територію і він викликав велике напруження між Болгарією і Туреччиною.

— **В чеському Берні** арештовано 24 німців під замітом підготовки до повстання.

— **15.000 тонн американського свіського і мексиканського волового м'яса** закупив уряд США, щоб забезпечити прохарчування американської і брітійської зон Німеччини. (дпд)

— **Провідник італійських комуністів Тольятті** вибрався в суботу 19 червня в подорож до Москви чи до Варшави.

— **Александер Пароді**, постійний делегат Франції до ОН, виїхав 21 червня літаком з Ню-Йорку до Парижа на нараду з французьким урядом.

— **Двотижневі воєнні вправи 17 англійських підводних лодок** розпочинаються недалеко Ірляндських островів. У кінцевій фазі вправ, коло 5 липня ц. р. приєднаються до вправ також повітряна і морська фльоти.

— Загострення «холодної війни» з боку советів сподіваються західньо-европейські дипломати в зв'язку з закінченням лондонської конференції 6-ти держав у справі Німеччини. Совєти намагатимуться витиснути західні держави з Берліну, щоб змогти там проголосити «загальнонімецький уряд» («Абенд-пост».)

ТРИ ЕВРОПЕЙСЬКІ УНІЇ

Французький журнал «Ле Монд» подає, що брітійський міністер заграничних справ Бевін передбачує утворення трьох европейських уній, а саме: 1) Західньої, до якої належали б Велика Брітанія, Франція і Бенелюкс, 2- Середземноморської з Італією, Грецією і Туреччиною, і 3) Скандинавської, в яку входили би Швеція, Норвегія і Данія. В майбутньому всі вище названі унії мали б з'єднатися в одну.

Як зловили сербського героя Дражу Михайловича

Минулого року сумління світу стряслося від обурення, коли почуло про страту сербського генерала Дражі Михайловича, який уславив себе боротьбою проти німецького наїзника, а потім поставився проти тих ворохобників, що, зачумлені чужими кличами, виступали проти свого короля Петра і самохіть ішли під чужу кормигу.

Дражу Михайловича зловили дня 13 березня 1947 р. агенти Тіта. Про це докладно розповів белградський кореспондент Ройтера М. Радулович. Останні місяці на волі переховувався Дража Михайлович в гірській печері з трьома найвірнішими старшинами четників, а саме полк. Калабічем, сотником Василевічем і сотником Ковачем. Вони пірвали зовсім зв'язки зі світом і харчувались слимаками та лісовими рослинами. Єдиною людиною, що знала, де живе Михайлович, був селянин Сіма.

В січні 1947 року прибули до Сіми 12 переодягнених в уніформи четників — агентів югославської служби безпеки. Вони заявили господареві, що шукають доброго сховища. Вони нічим не викликали підозріння Сіми. По кількох тижнях Сіма прийшов до такого переконання, що ці люди можуть бути доброю охороною для Михайловича. Вони радо на це погодились. Сам Михайлович звернувся в цей час депешою С О С (морський заклик кораблів у небезпеці) до американців з проханням, щоб вислали йому літак і перевезли його до Італії.

Ранком 13 березня хтось вистрілив недалеко печери Михайловича. Полковник Калабіч усіх розбудив. «Охорона» зараз же вискочила з печери. Михайлович спитав Калабіча, що діється. Тоді пролунав другий постріл. Михайлович вийшов останній зі сховища. Він побачив перед собою труп селянина Сіми. За хвилину впали поцілені кулями сотник Василевіч і Ковач. Останнім загинув полк. Калабіч. «Хто на нас напав?» — спитав Михайлович свою «охорону». Замість відповіді агенти схопили його і віддали в руки Тіта.

Про суд над Михайловичем, про його страту, про протести всього культурного світу проти цього судового вбивства, знають наші читачі з минулорічної преси.

На «братніх дворах» у Парагваю

Господарські будинки на братніх дворах просто збудовані і урядженні. Здебільшого покриті соломою. Деякі збудовано з цегли, інші з висушених глиняних цегол або з добрих дощок. Підлогу зроблено з міцноутрамбованої червоної землі. Звичайно в житлових будинках не знайдете паркетної підлоги, гарячої чи холодної води, ні центрального огрівання. Це ми підкреслюємо, бо дехто, приїжджаючи до нас, сповідається тут мати різні вигоди, що їх ми забезпечити не можемо. Треба мати на увазі, що наше поселення збудовано в середині пралісу. Але у нас є добрі криниці зі здоровою водою. Наші житлові умови набагато кращі ніж у тубільців. Але вони прості і скромні. В усіх помешканнях є відкриті каміни, майже усі мають електричне освітлення.

Харчі складаються головно з місцевих продуктів, в першу чергу з м'яса і мандіоки. Мандіока — це рослина багата на крохмаль і вживається в Парагваї замість картоплі. Крім того їдять кукурудзу, сою, інші боби і солодку картоплю. Весною є салата, морква, капуста, цибуля, червоні буряки й інша огородина, а літом карунгадені, кабаки, виноград, помаранчі, цитрини, банани, залежно від пори року. Пшениця в нашій країні не росте добре і її мусимо спроваджувати, тому хліба в нас їдять мало. Ясць в нас також не багато, а тому не всі одержують. Ми почали плекати худобу і в нас її не багато, тому і молока мало. Молоко і масло даємо в першу чергу дітям, жінкам і хворим. Досить часто за доброго збору видаємо членам нашого товариства мід, або сироп з цукрової тростини. Наші харчі прості, але достатні і здорові. Думка про те, що без праці тут легко себе можна прохарчувати, бо природа багата, помилкова. Щоб здобути тут харчі, треба напружено працювати і постійно боротись з бур'янами, муравлями, птахами і саранчою. Саме наприкінці минулого року багато наших членів товариства за великої спеки тижнями знищувало саранчу. Це була завзята боротьба, саранча загрожувала знищити нам весь урожай. При цій нагоді мусимо сказати ясно, що одинокий поселенець не в силах дати собі з такими силами природи ради. Тільки спільними силами, з великою напругою, звичайно вдається спасти частину врожаю.

Окремим професіям надаються переваги при імміграції до Парагваю, а саме селянам, ремісникам і технікам. Урядові йдеться про те, щоб ті особи, що приїжджають до Парагваю, не осідали в Асунсіоні, а в терені, а селяни щоб обробляли землю. На братніх дворах працюють різні професії а братське Гуттеріянське Товариство вважається сільсько-господарським поселенням. Тому воно має можливість приймати людей різних професій. Лікарям дається за законом дозвіл на виконування практики, коли вони здадуть повний лікарський іспит в еспанській мові, що останніми роками бувало рідко. Ми маємо свою лікарню і визнаємо наших лікарів, тому можемо надати працю чужоземцям, зрозуміло, що тільки під проводом і за відповідальністю наших лікарів. Зрештою принципіяльно і вони мусять бути готові до всякої праці, але водночас ростуть внутрішні потреби і вже відчувається недобір нафти. Цей недобір унеможливлює совєтам ведення великої війни, хіба, що совєтам поведеться опанувати нафтові терени Близького Сходу. В багатьох ділянках висліди продукції залишились далеко поза плянами. І так нові копальні вугілля повинні були дати в 1947 р. 38 міль. тонн, а принесли всього 4 мільйони тонн. Плян на 1947 р. передбачував коксові печі з видайністю 3,8 мільйонів тонн, коли в дійсності в перших шістьох місяцях осягнуто видайність лишень 900.000 тонн.

СОВЄТСЬКИЙ ТИСК НА РОСІЙСЬКУ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ В США

Наприкінці минулого року в Санфранціско відбувся собор російських єпископів. Головним предметом нарад собору було питання про злиття російської православної церкви Америки з московською патріяршою церквою. Від московського патріярха на переговори до Ню-Йорку прибув митрополит Григорій. Патріярша церква поширює в Америці розкішно видані книги про «свободу релігії в СССР». Але все це діє слабо на основну масу російської еміграції в Америці. Собор став на позицію адміністративної незалежности російської православної церкви у США від московського патріярха.

Митрополит Феофіл зробив таку заяву співробітникові санфранціської газети «Екземінер»: «Вимоги, що їх поставив нам емісар російської православної церкви в Совєтській Росії, коли б ми їх прийняли, поставили б нас під панування церкви, якою тепер керує совєтський уряд. Ми не підемо на те, щоб нас використовували, як знаряддя комуністичної пропаганди».

Вимоги патріярха Алексея митрополит Феофіл сформулював так: 1) Російська православна церква в Америці повинна стати незіддільною частиною російської православної церкви в СССР. 2) Церква ця повинна обрати на митрополита людину, прихильну до патріяршої церкви в Росії.

Вимоги московського патріярха та його емісара митрополит Феофіл характеризував, як тактику, що нагадує тактику комуністів в ОН.

У посланні Собору єпископів говориться: «Обізнавшись з усіма матеріялами в цій справі (ставлення до московської патріярхії. Ред.), ми прийшли до однодушної ухвали: берегти автономію нашої північно-американської церкви непорушною, молячись за страждущу серед войовничого державного безбожництва російську церкву та її ієрархів».

ДО УКРАЇНЦІВ У В. БРИТАНІЇ

В цілі кращого поширювання тижневика «Українське Слово» на терені В. Британії адміністрація пошукує на місцях по таборах та більших осередках, де живуть українці, кольпортерів. Кольпортери одержують 25 % опусту.

Бажаючі напишуть зобовязання з підписом, що по розпроданні газети гроші сейчас вишлють на адресу: Central Ukrainian Relief Bureau, 218 Sussex Gardens, London, W. 2. Paddington

Поодинокі передплатники, які не можуть користати зі збірних передплат, вишлють передплату до ЦУД Бюра, з зазначенням на „Українське Слово", а до адміністрації відпис відтинка поштової вплати та подадуть докладну адресу. Прізвища і адреси писати латинкою, друкованим.

Адміністрація.

Промислова продукція совєтів

На основі даних американського державного департаменту совєтська промислова продукція осягнула сьогодні передвоєнний рівень. Продукція сталі, що в р. 1940 давала 18,3 мільйонів тонн, по війні значно зменшилася, але сьогодні починає зростати. До 1951 року повинна дорівнять передвоєнному станові. Одначе неправдоподібно, щоб згідно з п'ятирічним пляном дійшла до 25,4 міль. тонн. Одним з «вузьких» місць совєтської продукції являється вугілля. В 1940 році його добувано 166 міль. тонн, а в 1947 р. 170 мільйонів тонн. Одначе цей зріст наступив внаслідок експлоатації копалень, яких якість вугілля дуже низька. Добуття нафти позначується в 1947 р. 26 мільйонами тонн проти 31 міль. тонн у 1940 р. П'ятирічний плян перебачує на 1950 рік 35 міль. тонн. Мабуть ця цифра буде осягнута,

Проглянути ворога наскрізь

Проглянути злого ворога наскрізь! Іти слід у слід за ним, за його тінню, за тінню його тіні, не залишити його ніде і ніколи незавваженим, дізнатися про всі його заміри, залізти йому в саму душу, але так, щоб він цього не помітив, словом, проглянути його наскрізь... оце було завдання американської розвідки під час другої світової війни, яке вона виконала сумлінно і тим прислужилася до повної перемоги демократичних держав над тоталістичною Німеччиною.

Кожна держава підзорливо зберігає таємниці своєї розвідки. Все ж таки дещо дістається до публічного відома. Також американська розвідка по покінченій переможно другій світовій війні відслонила рубець таємниці, як вона працювала в часі війни з Гітлером і Японією. Про те незвичайно цікаво розповідає Томас В. Джонсон:

По наглім, страшнім, бо несподіваним ударі японців під Перл-Гарбором, де пропали майже без бою найкращі воєнні американські кораблі, стало відповідальним військовим колам США ясно, що щось з американською розвідкою не в порядку. Працює вона за «пєсі» гроші, старими методами, як каліка або недорозвинена дитина. Тоді держава скарбниця сипнула грішми, перестала на цьому робити нерозумні ощадності, бо виявилося, що така ощадність мстить великими матеріяльними і моральними шкодами. Розвідка запросила науковців і розроблено наукові засади для розвідкової служби і праці. З другого боку, затягнули до праці людей простих, зі здоровим хлопським розумом. Вони приносили прості спостереження, а світ науки брав усе те, що приносили і сірячки і кармазини, під наукову аналізу і з того логічно зроджувався дальший доцільний плян праці.

НИШПОРИЛИ, ЯК МИШІ

Щоб здобути найпотрібніші відомості для штабу армії, нишпорили, як миші, рились по бібліотеках, використовували найдрібніщу нагоду і недогляд ворога. Про фізичні властивості Алеутських островів, про погоду і дощі довідались з бібліотеки Палати Репрезентантів. Фотографічна знимка в німецькім журналі повчила їх про існування 40-міліметрової протилетунської гармати. В німецькій газеті знимка літака перед фабрикою показала, де продукують такий тип літака. Знимка автостради перед тунелем казала здогадуватися, що там саме під землею захована фабрика зброї. Висланий туди літак поробив знимки, які стовідсотково потвердили здогад. Через кілька тижнів тої фабрики внаслідок її збомбардування не стало. Щоб довідатися, де побудовані німецькі рафінерії нафти, або якими дорогами курсують німецькі кораблі, треба було заставляти сотні людей, щоб провіряли фрахти, зіставляли накладні, асекураційні (страхові) папери. Таким способом дійшли, де в підземеллях японського міста Токіо працюють японські підземні фабрики амуніції.

«ПИЛЮЛЬКИ НЕ ПОМОГЛИ...»

До квітня 1942 р. американські переслідувачі німецьких підводних лодок давали себе найганебніше в світі обдурювати німецькими хитрощами. Де тільки американським підслуховим апаратам вдавалось відшукати на безмежнім океані вод воркотіння підводної лодки, то з того завжди виходив пшик. Тут вона безумовно мусіла бути, тут показувалися бульки, а стріляєш — даєш хуха! Аж одного разу вибухла в морських глибинах бомба, а зараз потім на морському плесі показались широкі, червоні, повітряні бульки. Старшини розвідки позбирали ті бульки і передали докладному розслідуванню. Вже давніше вдавалося почути, що ті бульки видають звук, подібний до воркотіння мотору. При нагоді вибуху тої бомби під водою взяли американці в полон одного німецького старшину з іншого поблизького корабля. Американський старшина розвідки кинув у сторону німецького старшини насмішливу притику: «А, тим разом на ніщо придалися вам ваші пилюльки!». Після тих слів розв'язався в німецького старшини язик і він документно вияснив таємницю пилюльок, що обманювали американські підслухові апарати і закривали дійсне положення німецьких підводних лодок.

РАПОРТИ АМЕРИКАНСЬКИХ ЯПОНЦІВ

На Великім Океані (Паціфік) більш ніж 4 000 американських японців ризикувало життям, тортурами і довголітньою неволею, стаючи на службу американської розвідки. Вони входили до перших бойових ліній, прислали понад два мільйони рапортів, приказів, мап і описів японських фортифікацій і планів. Один рапорт подав японський винахід, як поборювати страшну недугу малярію.

У всіх воєнних операціях в Европі, при першому ударі вже були старшини розвідки, котрі розбивали каси ворога і скрипки воєнних штабів ворога, бо вони показували дальші замисли ворога. Тим способом відшукали мапу замінованого поля на Сіцілії і наблизили день перемоги в Італії.

Американський науковий світ дав армії безцінні вартості. Винайнов радар, при допомозі якого можна було скоро вивідатися про всякий рух у повітрі і на землі, коли він походив з моторів. Він заглянув у море і вневможливив німецьким підводним лодкам їх ницівну діяльність. Науковий світ допоміг відшифровувати тайні ворожі депеші. Спеціяльні фотографічні вдосконалені апарати дозволили штабам діставати найдокладніші теренові відомості про ворога.

ВИЗВОЛЬНІ ПІДЗЕМНІ РУХИ

Американська розвідка стояла в тіснім контакті з визвольними, підземними (підпільними) народніми рухами. У 16 краях американська розвідка скинула для партизан 27 000 тонн зброї, багато харчів і тисячі інструктованих агентів, які давали провід і вказівки визвольним частинам, відсилали своїми радіовисильнями звідомлення про потреби підпілля і інший розвідковий матеріял. Ті агенти разом з визвольними групами врятували життя приблизно 5 000 американських летунів. З агентів згинуло до 100 осіб. Як на їх працю і небезпеку, то число їх втрат невелике. Дуже великі заслуги в боротьбі проти Японії поклала розвідча Китайсько-Американська Організація «Сакко». Вона співпрацювала з урядом Чан Кай-Шека.

II. конференція культурно-освітніх референтів СУМ-у британської зони Німеччини

Дня 6 червня в таборі Галлендорф (брит. зона Німеччини) відбулась Друга Конференція культурно-освітніх референтів Спілки Української Молоді брітійської зони Німеччини. В Конференції взяли участь 12 учасників з правом рішального голосу і 8 з правом дорадчого, які заступали такі осередки СУМ-у: Ганновер, Геттінген, Гайдена, Дельменгорст, Фалінгбостель, Зеедорф, Фалькенберг, Мюнстерлагер, Окер, Гослар і Галлендорф.

Конференцію відкрив Голова Крайового Комітету СУМ-у проф. Вожаківський.

Від імені табору делегатів вітали Голова Таборової Ради др. Мелешко і Культурно-освітній Референт — проф. Діхтяренко. Після закінчення привітань, які наспіли від деяких осередків СУМ-у і Крайової Управи СХС та покликання секретаря Президії приступлено до ділової частини Конференції.

Реферат під заг.: «Національне і державницьке виховання народу» прочитав Культ-осв. референт Крайового Комітету СУМ-у проф. П. Клименко.

Після реферату відбулась жвава дискусія, в якій крім делегатів узяли участь і гості. Дальші звітодавці підкреслювали необхідність пожвавлення співпраці між молоддю і старшим громадянством у ділянці виховання молоді.

В деяких таборах, де при кермі засіли ворожі нашій справі люди, всякий прояв національно-освідомної праці натрапляє на великі труднощі. Однак, наперекір цим перешкодам СУМ проводить інтенсивну працю над вихованням своїх членських кадрів. Нераз Спілка Української Молоді була ініціятором поважних дій нашого громадянства в пропаганді нашої визвольної справи перед чужим світом. Напр., великі маніфестації в пам'ять жертв голоду в Україні 1933 року, які відбулись у Ганновері, Зеедорфі, Фалінгбостелі, в яких брали участь тисячі людей, були заініційовані нашою молоддю. По самих же осередках СУМ-у працюють чи працювали українознавчі курси, курси різних напрямків, хори, драматичні гуртки, бібліотеки. Гірше стоїть справа з фізичним вихованням. Майже кожен із звітуючих референтів підкреслював брак доброго зв'язку між Крайовим Комітетом, передусім його Культ.-осв. Відділом і осередками на місцях та відсутність контролі над роботою осередків. В заключенні звітів промовив Голова Крайового К-ту СУМ-у проф. Вожаківський. У своїй промові він подав конкретні напрямні в праці над вихованням молоді. Особливу увагу він присвятив питанню організації преси для молоді та справі організації юнацтва (дорасту).

У черговій доповіді на тему: «Релігійно-моральне виховання молоді» о. протоєрей Юрій Татомир, настоятель місцевої УАПЦ, висвітлив методи ворогів у поборюванні таких основних чинників у вихованні людини як родина, церква, нація. Дальше він підкреслив значення церкви, як невичерпного джерела в моральному вихованні людини.

Після закінчення доповіді промовив до зібраних парох Укр. Грек.-Католицької Церкви о. декан Осип Каменецький. Свою коротку, але змістовну промову він присвятив питанню виховання молоді.

В рефераті «Культурно-освітня праця СУМ-у» проф. Клименко подав основні напрямні культурно-освітньої праці СУМ-у.

Покликано Резолюційну Комісію в складі пп. ред. Ємця, Данилишина і Почтаря для опрацювання резолюції, яку й згодом прийнято після малих поправок. Також прийнято постанову про потребу видавати сумівський часопис.

Анатоль Демусь

Чи можлива організація української колонії в Австралії?

Центральна Переселенча Управа одержала цікавий лист-відповідь від єдиного старого українського імігранта в Австралії, ветеринарного лікаря п. Д-ра Ст. Варчинського. Його міркування для нас дуже цінні і заслуговують на пильну увагу.

«Листа Вашого з дня 9. березня одержав і радо можу послужити Вам всякими інформаціями щодо Австралії, бо тутешні життєві відносини перед війною і по війні мені дуже добре знані. Кілька днів тому вислав я на Вашу адресу до Мюнхену для інформації Управи дві книжки в англійській мові (ілюстровані) видані Департаментом для інформації в Канбера, з яких довідаєтеся про всі найновіші відомості і статистики про Австралію.

Ще перед війною носився я з думкою закласти невеличку хліборобську укр. колонію в Австралії і в тій цілі обїхав всі стейти Австралії і перестудіював цю справу дуже докладно. Подаю Вам короткий мій звіт про Австралію:

Лише 20-25 проц. всієї землі австралійського континенту має достаточні опади пригожі для вжитку рільництва і скотарства і тільки на цих землях можливо збільшити хліборобське населення. Але і ці частини Австралії, положені переважно над берегами моря, шириною до 50-150 км, підпадають періодичним посухам і деякі з них вимагають обводнення через іригаційні системи. Різні стейти переводять в життя зараз або найближчими роками нові проекти наводнення. Земля в Австралії назагал убога і мало видайна в порівнанні з американськими і канадійськими преріями, але при системі екстензивної господарки (бо землі тут подостатком і відносно дешева) і при повнім змеханізуванні управи землі хліборобство є поплатне. Дрібне рільництво і інтензивне, вигідне лише на невеликих клаптиках землі, особливо урожайних, положених переважно над берегами рік або в сфері існуючих іриґаційних систем. Це здебільшого садівництво, годівля дробу і молочарство а навіть управа рижу. Управа пшениці може бути значно поширена не через пошукування нових теренів пригожих для пшениці, що їх тут майже нема, бо практично всі такі терени вже зайняті давними поселенцями, але через більше інтензивну і наукову господарку. Це саме відноситься до годівлі овець меріно, вовна яких найліпша в цілому світі. Бо і тут є ще можливість збільшити продукцію і видайність вовни одної вівці на 50 процент через ліпшу консервацію, інтензивну управу пасовиськ і більше фахові досліди над відживленням овець і через поборювання різних овечих хвороб. Одначе є ще в Австралії, частина около 18.000 квадратових англійських миль, положена в північнім Квінсленді, субтропічна частина Австралії, що відповідає приблизно стейтові Ст. Паольо в Бразилії що до клімату, дуже слабо залюднена, яка на думку знавців має чи не найліпші землі в світі, пригожі для молочарства. Частина цеї землі, т. зв. Атертон Тейберленд, це гірське плято — положене около 1000 метрів понад морем і тому має клімат відносно лагідний і не гарячий, дощеві опади достаточні і рівномірні через цілий рік, з вічнозеленими і буйними пасовиськами. В р. 1938 я відвідав цей чудовий край і він так мені подобався, що власне там хотів я заложити невелику українську колонію. Уряд Квінсленду дає там землю задармо 100 акрів для нових поселенців під умовами викорчувати ліс і вибудувати хату — подібно як це було в Канаді. Клімат там здоровий і немає жадних тропічних хвороб і для наших поселенців дуже пригожий. Коли б вдалося нам видістати дозвіл уряду на поселення кілька тисяч наших земляків, на мою думку, тільки в тій частині є ще одинока можливість поселення для українців. Розмови про те, що північна Австралія і великі вільні простори в центральній можуть приміститити мільйони людей цілком помилкові, бо з одного боку тропічний клімат над берегами Північної Австралії не дозволяє поселити більшу кількість білих людей, а з другого вся Центральна Австралія це пустиня, положена нижче позему моря і гірша навіть від Сагари.

Індустріяльний розвиток Австралії, хоч і має великі вигляди в будуччині, бо тут є великі поклади вугілля, заліза, алюмінія, золота, цини і т. д. але за браком нафти, якої мимо безнастанних пошукувань ще не вдалося до тепер відкрити, за браком великих рік, озер і водопадів, а тим самим водної сили (як це має Канада і Америка) — він до певної міри обмежений. Це все зваживши пригадую, що в найближчій будуччині Австралія може легко помістити 7-8 міл. нових поселенців, а не безчисленні мільйони, як це думають в Європі. Нова еміґрація мусить бути постепенна і добре уплянована, як це і робить зараз австралійський уряд, щоб надалі зберегти там високий життєвий рівень. Одначе мій проект буде на разі важко зреалізувати, бо повоєнний федеральний уряд Австралії не погоджується на поселення більшої маси чужинців разом на одному місці і, як заповів, не хоче в Австралії творити меншин і зв'язаних з цим проблем, як це є в Європі. Мимо цього я дорадджую Вашій Управі заохочувати наших земляків, щоб в якнайбільшім числі голосилися до Австралійської Комісії в Німеччині на виїзд до Австралії, бо робітник тут добре платний, він має тільки 40 годин праці в тиждень і зараз великий брак рук до праці. Пізніше по двох роках побуту в Австралії, як контракт праці з урядом скінчиться, багато з наших еміґрантів може старатися про найми землі (100 акрів) в Атертон Тейберленд (Північний Квінсленд), чого їм ніхто не може заборонити, щоби заложити там ядро будучої невеликої нашої колонії, як це зробили італійці давно перед війною. Вони приїхали без гроша, але з сильними і здоровими руками до тяжкої праці на плянтаціях тростини цукрової в Квінсленді. Сьогодні тисячі їх є там і майже всі тяжкою працею доробилися гроша і позакуповували або позакладали плянтації цукрової трощі і належать зараз до найзаможніших і найліпше просперуючих плянтаторів цукрової трощі в Австралії. Клімат в тій частині Квінсленду дуже гарячий і парний, опади дощеві тропічні і праця на плянтаціях, на мою думку, для наших людей не надається. Тропічний клімат для білих людей здоровий, як країна положена на висоті 1000-2500 метрів понад морем, чого Австралія з виїмком Атертон-Тейберленду немає. Побережжя Квінсленду лежить в сфері циклонів, що часто спричинюють в деяких частинах великі шкоди в рільництві. З кінцем квітня приїхала до Австралії партія еміґрантів балтійців і між ними коло 150 українців. Незабаром приїжджає знову нова партія балтійців. Чи будуть між ними українці, не знаю. Мій братанок, що приїхав з першою партією, говорив мені, що в слідуючих транспортах будуть набирати щораз то більше українців також з родинами.

Я людина старша по фаху лікар-ветеринар і зараз з причини слабкого стану здоровля не працюю більше. Як самітний, маю час і волю зайнятися нашими імігрантами і хочу заложити в Сиднею Товариство опіки і допомоги нашим еміґрантам в Сидней, а також поробити старання перед відповідними урядовими чинниками про прихильне відношення до наших еміґрантів. Австралійці уперше мають нагоду стрінутися з українським імігрантом, бо крім пані Антонишин, вдови, яка живе в Макай в Квінсленді, більше українців в Австралії не було.

В Австралії взагалі про Україну і українців нічого не знають і щоб мати змогу розпочати пропаганду нашої справи, прошу післати мені всяку літературу в англійській мові і часописей видаваних в Америці, бо тут з приводу заборони висилати доляри до Америки, тих книжок не можна дістати.

Як буде виїжджати найближчий транспорт українців до Австралії, то нехай привезе з собою один малий килим і гарні гуцульські вироби, бо ці речі будуть мати великий збут і хочу зробити рекляму для них.

Кілька днів тому відвідав я нововідкритий табор для імігрантів в Ватунт, 50 миль від Сидней, де приїхало 200 українців. Всі вони дуже вдоволені і мають знаменитий харч. На жаль коло 60-80 з тих людей вилучилося від решти українців і признають себе росіянами, а декілька поляками. Це дуже сумне явище.

Треба, щоб всі наші люди надалі привозили з собою національні одяги.»

Центральна Переселенча Управа рада сповістити наш загал, що її старання знайти зв'язок з нашими старими імігрантами в Австралії мають успіх. Наш земляк Вп П. Др. С. Барчинський дав свою ласкаву згоду, бути нашим представником в Австралії і поробити від нашого імені відповідні старання перед Австралійським урядом про масовий дозвіл іміграції українських скитальців до Австралії.

Загальне ставлення Управи до переселення наших скитальців до Австралії позитивне, хоч теперішні умови переселення в деякій мірі не відповідають нашим інтересам. Передусім до негативних явищ належить те, що австралійський уряд набирає самітних чоловіків і жінок та лише останнім часом погодився на виїзд разом бездітних родин. Правда, уряд дав свою згоду брати скитальців з родинами, залишаючи покищо останні кілька місяців в таборах. Але, чи це може кого заохотити переселитись до Австралії? — Хто в таку хуртовину згодиться залишити свою рідню в Німеччині?

Крім того нам відомо, що Австралійський уряд до деякої міри з підозрінням відноситься до імігрантів людей не англо-саксонської раси і боїться їх скупчення в одному місці, не бажаючи мати до діла з проблемами національних меншостей, що їх так багато в Европі.

Тому ще не відомо, як уряд поставиться до потреби національно-культурного і релігійного обслуговування скитальців. Ці проблеми Управа тепер попробує поставити перед урядом через п. Др-а Ст. Барчинського. Гадаємо, що оскільки в Австралії при владі є лейбористський уряд, нам вдастся ці проблеми позитивно розв'язати.

Управа подає до відома нашого загалу, що незабаром вийде спеціяльна брошура про Австралію, в якій буде висвітлено її всі політичні і господарські проблеми.

Австралія наряду з США, Канадою і Аргентиною уявляє поважний інтерес для українських скитальців своїми широкими господарськими можливостями.

У СПРАВІ ВИЇЗДУ ДО США

Треба сподіватися, що незабаром буде ухвалено новий імміграційний закон в США, який після того почне діяти.

У зв'язку з тим ще раз звертається увагу тих всіх осіб, що бажають виїхати до США, щоб вони заздалегідь приготовляли собі слідуючі документи:

1. метрика народження в 2-ох пр.
2. поліційна посвідка побуту в Німеччині в 2-ох пр.
3. поліційна посвідка моральности в 2-ох пр.
4. для жонатих — посвідка вінчання в 2-ох пр.
5. у випадку поновного одруження, повдовіння, розводу, відповідна посвідка в 2-ох пр.
6. 3 (три) паспортові знимки для візи і 3 пасп. знимки для Екзіт Перміту, величиною 6x6, зняті спереду, на тонкому папері і на ясному тлі. На відворотній стороні знимки треба написати своє повне ім'я і прізвище.
7. Заява поруки або потвердження одної з допомогових організацій, що така запорука буде нею видана. Така порука у свій час буде видавана Злученим Українським Американським Допомоговим Комітетом.

Підчеркується, що дія нового закону буде розтягнена на всі 5 західні зони Німеччини і Австрії. Докладніші інформації як також формулярі подань Personal Data Form можна буде одержати у свій час в таборових, повітових і обласних Переселенчих Управах, а на англ. зоні — в Українському Допомоговому Комітеті, Blomberg/Lippe, Neuetorstr. 50, Britische Zone.

Злучений Укр. Американський Допомоговий Комітет
Представництво на Европу

УСМІХНИСЬ, — НЕ ЖУРИСЬ!

КНИЖКА ПРО КОХАННЯ

Зажурена пані в книгарні: — Чи не має в вас книжки, котра поучувала б недосвідчених жінок, в який спосіб вони найкраще могли б з'єднувати собі любов чоловіків до себе?

Книгар: — О, прошу пані. Коли послухаєте рад автора цієї книжки, любов вашого чоловіка до вас буде тривати на 10, а то й на 20 літ довше.

Зажурена пані з радістю: Яка це книжка? Покажіть мені її скоро.

Книгар: Прошу. Коштує 10 марок нової валюти.

Зажурена пані: Дам двадцять, щоб тільки скорше дістати її в руки і прихилити надалі серце свого чоловіка до себе.

Книгар: Ця книжка під заголовком: «Як дешево і смачно варити»

ВДЯЧНИЙ ЗАБУДЬКО

Максим: Слухай Климе, чи ти, бува, не забув, що я тобі на дорогу в американську зону ще перед новою валютою 1000 марок позичив?

Клим: Хай Господь милує! Зовсім не забув! Це ж був для мене в часі моєї подорожі найкращий спогад з нашого табору.

МІЖ ДОБРИМИ СУСІДКАМИ

— Знаєте, сусідко моя люба, я вже вісім літ за чоловіком і він завжди ще закоханий.

— Цікаво, цікаво! А скажіть, котра тепер у нього за чергою?

З АНГЛІЙСЬКОГО ГУМОРУ

Коли в Англії дуже гірко було з харчами, — а що було тяжко, за доказ може послужити факт, що й сьогодні існують ще деякі труднощі в прохарчуванні, — тоді якийсь помисловий англієць висловив думку, що добре було б використати для поправи харчування населення рибу з рік і ставів.

— Як?! — посипались з різних сторін вигуки обурення. Рибу з рік і ставів потребуємо тільки для рибальського спорту. Риба з рік страшенно смердить. Її їдять тільки дикуни з глибокого европейського континенту!

Але виявилось, що таку пропаганду вигадали торгівці і рибалки, що постачають морську рибу і вони боялися конкуренції річних риб для свого товару. Тому та пропаганда не мала успіху. Тоді один з власників рибальських човнів розліпив по місті таке оповіщення:

«Ми, морські рибалки, знаємо тільки один можливий спосіб, як річну рибу можна зготовити так, щоб людина без огиди могла їсти. Береться рибу з ріки, шкрябається її докладно дві години, мочиться її цілу ніч в солоній воді, потім сильним дротом привязується її до здоровенної доски, припікається помалу на вільнім вогні, але так, щоб якнайменше пошкодити доску, а коли риба починає від вогню воняти, тоді її викидається геть, а з'їдається доску.

Надзвичайна чемність

Телефоністка помилково сполучила якогось пана не з тим номером, який він хотів.

— Дуже мені прикро, — сказала вона, — я дала вам не той номер.

— О, це дрібниця! — відповів чемний пан. — Я певний, що ви дали мені досконалий номер, далеко кращий від того, який я просив, тільки, на жаль, я не міг його зужити.

Діялося це в Англії. Приклад чемности, гідний наслідування.

Наука для говоруна

Один доморослий говорун, приїхавши з континенту до Англії, рішив використати першу ж нагоду, щоб у товаристві англійців на якомусь прийнятті виголосити промову. Виписав цю промову на аркушиках паперу і почав читати. Це читання тривало більш як чверть години. Скінчивши, говорун спитав свого сусіда-англійця, що він думає про його промову.

— Ви зробили три помилки, — відповів англієць. — Перше — ви читали, замість того, щоб говорити. Друга — ви зле читали. А третє — цього взагалі не варт було читати.

ДОБРА ЖІНКА

Чоловік: А вже ти пришила мені той ґудзик, моя люба?

Жінка: Ні, Петрусю. Я не могла ніяк знайти ґудзика, і зашила петельку.

В СПРАВІ ЗАКОРДОННИХ СТИПЕНДІЙ

Комісія Допомоги Українському Студентству (КОДУС) переводитиме і цього року (1948-49) підбір стипендистів на закордонні стипендії, перш-за-все до Бельгії, Голяндії, Франції, Італії, Швеції та Англії і просить при внесенні прохань приймати на увазі:

Усі прохання мають бути писані власноручно з зазначенням, що кандидат студіює і коли давні студіювати, де задумує студіювати, яка його докладна адреса під час студій і на ферія і які має особисті папери (ДП, ідентарт).

До прохання мусять бути долучені такі документи:

1. Відпис матурального свідоцтва з зазначенням успіхів;
2. Короткий життєпис з особистими датами;
3. Посвідка вищу на школу, в якій кандидат студіює;
4. Посвідки про поступи в науці, іспити, тощо.
5. Рекомендації дотичної студентської громади і високої школи або професорів, у яких кандидат студіює;
6. Посвідка про матеріяльний стан кандидата і його батьків (з докладною адресою);
7. Посвідка фактичного знання чужих мов;
8. Посвідка про поведінку, видана місцевою парохією дотичного віровизнання;
9. Для виїзду — посвідки про стан здоров'я від лікаря і про поведінку від поліції, обидві в англійському перекладі;
10. Для прохань про стипендію до Франції — відпис метрики.

Бажані рекомендації від інших українських установ, як наприклад, СХС, ОУЖ, Пласт, ЛТП і ТТП, СУМ.

Прохання вносити через українські студентські громади до філій КОДУС-у, а де їх немає — безпосередньо до Президії КОДУС-у у Фюрті.

Реченець внесення прохань на зимовий семестер 1948—49 р. 15 липня ц. р.

Стипендії призначені в загальному кандидатам до 30-го року, для старших віком тільки виїмково. Бельгійські й голяндські стипендії зарезервовані головно для студентів економії, агрономії і техніки, в дальшому для студентів медицини, романської філології, суспільно-політичних наук, права і філософії. Із стипендій у Франції можуть користатися студенти мистецтва.

Комісія Допомоги Українському Студентству

ЦІКАВА МАПА

На сторінках «Нью-Йорк Таймсу» з дня 7 березня ц. р. вміщена цікава мапа, яка ілюструє комуністичні впливи в Европі.

До країв, що цілковито підлягають тим впливам, зачислено: Албанію, Болгарію, Чехословаччину, Фінляндію, Югославію, Німеччину (совєтську зону), Мадярщину, Польщу і СССР. Усі ці краї числять разом 297 мільйонів 773 тисячі населення.

Як краї сильно скомунізовані, зазначено на мапі: Францію, Грецію і Італію, де є разом 94 мільйони 800 тисяч населення.

Помірковані комуністичні впливи репрезентують: Австрія, Бельгія, Данія, Голяндія, Німеччина (західні зони) і Швеція. Разом 81 млн. 462 тис. населення.

До країв, в яких є мінімальна кількість комуністів, або їх зовсім немає, належать: Еспанія, Ірляндія, Люксембург, Норвегія, Португалія, Швайцарія, Велика Британія і Туреччина — разом 115 млн. 530 тис. населення.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкуються переважно вонпарелію. Вартість оголошень: за розшуки — 50 пф. слово і за всі інші оголошення — 2 ім рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neuetorstrasse 50, Schliessfach 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PR/I.S.C., CCG (BE)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 805.»

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:
в Німеччині тримісячна 2.40 DM., піврічна 4.80 DM., річна 9.60 DM. — ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf.
в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 10
БЛЬОМБЕРҐ 4 ЛИПНЯ 1948

Утворення архидієцезії Української Католицької Церкви в Канаді

Українська Католицька Пресова Служба з Вінніпегу (Канада) від 21 червня 1948 р. подає:

«ВПреосв. Кир Василій Ладика став Архиєпископом.

Вінніпег, 18 червня. — Нині наспіла до Вінніпегу надзвичайна вістка від Апостольського Делегата в Оттаві Його Ексцеленції Преосвященого Ільдебрандо Антонютті, Апостольського Делегата Канади і Нової Фунляндії. А саме:

Святіший Отець Папа Пій XII, на своєму консисторі у дні 21 червня 1948, проголосить між іншим також: вивищення Його Ексцеленції ВПреосв. Кир Василія Ладики, Єпископа Ординарія Екзархату Середньої Канади, до гідности Архиєпископа. Святіший Отець робить це вивищення, щоб піднести заслуги ВПреосв. Кир Василія, що він їх положив для добра нашої Церкви і українського народу в Канаді.

Тим самим Святіший Отець підносить нашу Церкву в Канаді до стану Архидієцезії, яка обіймає дві Дієцезії: одну на заході а другу на сході Канади.»

Важливе вияснення аргентинського УДК

«Буенос Айрес, 11 червня 1948. До УЦДК на британську зону Німеччини.

Підтверджуємо одержання Вашого листа і дякуємо за вияснення щодо компетенції Вашого Комітету. Признаємось, що ми не орієнтувались у цьому, і це спричиняло нам багато клопоту. Під теперішню пору найбільш актуальною є справа допомоги біженцям в Аветрії. Переглядаючи Ваші списки ми констатуємо, що майже немає молодих віком осіб. Дозволимо собі звернути Вашу увагу, що для осіб старших віком тяжко дістати тут працю по підприємствах. Новоприбула еміграція не радо працює на ріллі, а кожний старається жити в місті, де тяжко навіть з мещканням. Це почасти викликало невдоволення урядових чинників і було однією з причин, що Д. Е. затримала видачу авторизацій не лише українцям, але всім.

Але мимо тих перешкод, сподіваємось одержати певну «квоту», з чого скористаються і біженці з Вашої зони. Списки присилайте далі на нашу адресу: Калле 24 де Новіембре 438, Буенос-Айрес — а не на Вікторія 676.

На списках містіть в першу чергу свідомий і вартісний елемент. Хворих завертають до Европи, — головно хворих на заразливі недуги. Старих, без опіки, не вміщуйте на списках, бо Д. Е. їх і так скреслить, а ми маємо з цього приводу неприємності.

Просимо проголосити в пресі, щоб приватні особи не зверталися безпосередньо до нас за інформаціями не вносили прохань про допомогу без Вашого відома і т. п., бо на такі письма не будемо відповідати. Це відноситься і до ваших організацій — церков, таборових управ, станових організацій, тощо. Листування з поодинокими особами забирає нам чимало часу і пожирає багато грошей, що їх можна ужити інакше і з більшою користю.

Фотокопії авторизацій будемо пересилати Вам через ЦУДБюро в Лондоні. У прилозі пересилаємо Вам копію нашого листа до п. д-ра Смука в американській зоні.

Хто і яким способом здобув Берлін

У передовиці французького часопису «Се Матен — ле Пей» так вияснюється справа здобуття Берліну советськими військами:

«Ми пригадуємо собі одну з конференцій в Ялті, коли Сталін на превелику силу добився від Рузвельта і Черчіла обіцянки, щоб вони не дозволять своїм військам наступати на Берлін; так само пригадуємо собі, як неймовірно швидкий прорив панцерних частин Бредлея і Паттона без причини затримано, щоб дати російським частинам змогу оточити Берлін саме тоді, коли дорога до столиці була зовсім вільна, бо її самі німці відкрили для вмаршу американським і англійським військам.

Хто провадив тоді чесну гру?»

Політичний вулкан в Югославії

Світ переживає сенсацію, якої вже давно не переживав. Комінформ — наслідник Комінтерну — на своєму таємному засіданні, що відбулося в столиці Румунії Бухаресті, викляв дотеперішнього югославського комуністичного диктатора маршала Тіта, що був прообразом свого вчителя і покровителя Сталіна. Цю сенсаційну вістку подало насамперед «Руде Право» — центральний орган чеської комуністичної партії, а лише на другий день надрукувала ухвалу Комінформу про виклятя Тіта московська «Правда».

Смертельні гріхи Тіта

Виклинаюча Грамота Комінформу закидає Тітові, його найближчим співробітникам, центральному комітетові комуністичної партії Югославії і, нарешті, всій партії цілий ряд протикомуністичних смертельних гріхів, як от: троцькізм, протисовєтська настанова, демагогічна тактика і націоналістичні тенденції; зокрема, закидають Тітові та його приятелям фалшиву орієнтацію в міжнародньому положенні, страх перед імперіялістами і бажання зговоритися з ними, неправильне розуміння ролі селянства, яке Тіто вважає за найсильнішу базу югославської держави, замість пролетаріяту, віддання партії під команду понадпартійного народнього фронту, в якому об'єднані різні кляси та політичні групи, між ними й деякі буржуазні партії. Та, мабуть, найсмертельніший тітівський гріх полягає в тому, що він насмілився піддати під поліційний нагляд советських військових фахівців, що вишколювали югославську армію.

Рада Комінформу і постава Тіта

Комінформ радить, щоб Югославія повернулася до правдивої марксистської політики, змінивши верхівку югославської комуністичної партії. Тіто досі не висловився в справі прокльону, кинутого на нього, але, знаючи, мабуть, добре звичаї Москви супроти непокірних слуг своїх, покинув столицю Югославії і переїхав разом з усіма своїми найближчими співробітниками до своєї літньої резиденції Блед у Словенії, недалеко італійського кордону.

Враження у світі

Вибух політичного вулкану в Югославії зробив величезне враження в цілому світі. Світова преса і радіо гудуть про цю сенсацію. Світ з цікавістю чекає на дальший розвиток подій в Югославії, подій, що можуть мати вирішальний вплив на дальший розвиток европейських і світових подій. Всі підкреслюють з задоволенням той факт, що поза залізною завісою не все в порядку у комуністів, так, як би на перший погляд здавалося, і що можна чекати ще й інших несподіванок. Наприклад, є вже вістка про чистку в румунській комуністичній партії, з якої усунено її секретаря і міністра господарства Джіорджу Дей. В польській комуністичній партії, як видно з енунціяцій органу цієї партії «Дзєннік Людови», вибухла паніка. Не кращий, мабуть, стан і в інших середньо- та східньоевропейських комуністичних партіях. Коли завів такий вірний досі Тіто, то кому ж тоді вірити? Тяжкі часи настали для большевицької Москви, а радість і надія починають ворушити серця тих, що через ту Москву все втратили.

Відповідь Тіта

У газеті «Борба» — органі югославської компартії, Тіто відкидає закиди, зроблені йому і югославській компартії, як наклеп та видумку, і закликає партію до осягнення трьох цілей, а саме:

1. збереження політичної і економічної єдности в державі,
2. найтіснішої співпраці з СССР і східніми державами,
3. сполучення Югославії, Болгарії і Албанії в одну державу.

Дальші постанови в зв'язку з грошовою реформою

Останні постанови в зв'язку з грошовою реформою стосуються обміну на нову валюту сум, злежених у банках, сплати боргів і інших належностей. В загальному при обміні зберігається відношення 10 : 1. Половина суми залишається до вільної диспозиції власника і записується як «вільне конто». Друга половина буде забльокована як «нерушиме конто». Про цю другу половину конта вийде рішення продовж 90 днів, і доля її залежатиме від загального врегулювання та розвитку німецького господарства. Але також «вільне конто» підпадає обмеженню, і то так довго, щоб податковим властям уможливити потрібну перевірку конт. Щодо приватних осіб зобов'язують такі приписи: Всі старі грошові сумй понад 5.000 рм будуть перевірювані, щоб ледачих платників і можливих чорнобазарників притягти до заплат. Кожна поодинока особа або родина має право розпоряджатися сумою до 250 нм і диспонувати нею на вільнім конті. Ремісники і працівники вільних фахів мають право висоти 500 нм, коли дістануть на це згоду фінансових урядів. Так звані, виплати «на кожну голову» по 60 нм, з якої суми 20 нм виплатять протягом одного місяця, будуть стягнені з конта 540 рм. Наприклад: коли хтось зложив 1000 рм., то йому за тих 60 нм стягнуть 540 рм, а залишать на конті 46 нових німецьких марок.

Для підприємств зобов'язують такі приписи: Кожне підприємство дістане відразу цілу суму в відношенні 10 : 1, коли матиме на це згоду фінансового уряду, або коли доведе, що в нього працює принаймні 20 робітників. З підприємств, яким виплачено, так звані, переходові суми для виплат, будуть ці суми стягнені у відношенні 10 : 1 від їх повної суми, зложеної в райхсмарках.

Ворги проходять теж переоцінку в відношенні 10 : 1. При цьому закон передбачає деякі полегшення щодо сплат. Заробітні платні, ренти і пенсії, запалі по 20 червня 1948 р., переоцінюються у відношенні 1 : 1. Цебто в дотеперішній висоті.

Цікаві наслідки грошової реформи

Хтось дотепний завдав собі труду дослідити, на які потреби витрачали люди перші «добрі-марки». На 69 запитаних 29 зовсім не зважились витягати з кишені коштовний гріш. Пані видавали першу марку на молоко, хліб, масло і ярину. Були й такі одчайдушні, що відразу ж витрачали по кількаднадцять марок на кухонний посуд, який можна було дістати без «бецугшайну». Ану ж завтра здогадаються і не буде, тому . . . хапай зараз! Були дуже зворушливі події. Якийсь завзятий курець гукнув безнадійно: «А папірці, будь ласка, для папірос можна дістати? — «Ох, ласкавий пане, скільки вам лише треба!»

— Продавці папірців стали ласкавими, а покупці найласкавішими. Зате в ресторанах, в яких раніше не можна було дочекатися в черзі крісла, тепер вже пусткою. Усі гості перейшли до приватних харчівень. Така невдяка. Подібна історія з готелями і пансіонами. Колись треба було за два-три місяці наперед замовляти кімнату, тепер над кожною кімнатою висить табличка «вільне», але ніхто не поспішає її винаймати. Культура впала. Ще недавно за газетою летіли, тепер газета мусить летіти за читачем. Але газета все одно виграє, бо в культурнім світі людина без інформації, як тіло без їжі.

КОРОТКІ ВІСТІ

— **Втікають з Берліну.** У зв'язку з берлінськими подіями багато берлінців намагаються втекти з міста, деякі аж до Швеції.

— **Спеціяльні виказки** дістануть німецькі втікачі зі сходу і збомблені.

— **Перших фалшівників**, що намагались підробити нові 50-маркові банкноти арештовано в Вайдені (Оберпфальц). Вони ще не встигли свої «гроші» пустити в обіг.

— **12 мільйонів осіб, що пропали без вісти**, нараховує міжнародня організація втікачів. До цього числа не враховано тих, що пропали в Совєтському Союзі.

— **Літаки проти приморозків.** В американській місцевості Ферфілд у стейті Огайо вжили 7 літаків, які літаючи дуже низько над територією в 1400 га, засіяних пшеницею, вчинили такий вітер, що приморозок, який загрожував засівам, не витримав і пустив.

— **50 років у тюрмі** в Медіоляні перебув Енріко Джіюдічі. Він не читав ніяких газет і не слухав радіо. Не знав, що на світі за цей час змінилося.

— **«Право Ліду»**, чеська соціялістична газета, що виходила протягом 50 років, тепер перестала виходити. Читачі замість неї дістають комуністичне «Руде Право».

— **Син Сталіна**, ген. майор Василій, за успішне виконання завдань відзначений совєтським орденом червоного прапора.

— **Англійські поїзди** на лінії Ганновер — Берлін віддано до вжитку цивільних німців. Але для переїзду цими поїздами вимагають окремих «цугерзунгкарт».

— **Зріст антисемітизму в світі** стверджено на Конгресі світового жидівства, який відбуває свої наради в Монтре в Швайцарії в присутности делегатів жидівства з 50 держав. Голова Жидівського Виконавчого Комітету д-р Гольдман висловив з цього приводу побоювання, що антисемітизм появляється в таких державах як Вел. Британія і США, де раніше не було сліду антисемітизму.

— **Німецька пошта** вручає посилки (листи, книжки, часописи) також на закордонні адреси.

— **Комуніст Рудольф Коль**, міністер праці німецького краю Баден-Вюртемберґія, на нараді урядів заявив, що в найближчих кількох місяцях в цьому краю буде до 250.000 безробітних. (дпд)

— **Голляндія і совєтська зона Німеччини** уклали торгівельний договір на суму 30 мільйонів голляндських ґульденів.

— **24.000 німецьких полонених** залишається добровільно в Англії і не бажає повертатися до Німеччини.

— **На пропозицію Аргентіни** Рада Безпеки ОН вирішила не порушувати більше дискусії на тему Еспанії Франка. Проти пропозиції висловились лише Росія і Україна.

— **600 леґальних жінок** віком від 12 до 20 років має Фон, ватажок — королик однієї з округ британського Камеруну. Коштують вони йому досить мало, бо ходять без одягу і не визнають навіть нових модних сукенок. Камерунська влада обдумує спосіб, як би старого короля врозумити. (юп)

— **Сконфіскували** 2.105 машинових крісів і 35.625 ручних ґранат різних типів в Італії на протязі п'яти місяців. Ця кількість більша, ніж усе озброєння італійської поліції. (дпд)

— **Міжнародня організація праці** схвалила резолюцію знову прийняти в свої ряди НімЗеччину і Японію. (дпд-

У ВИДАВНИЦТВІ »ЗАГРАВА«

ВИЙШЛИ ДРУКОМ НОВІ КНИЖКИ:

1. У селищі смерти — Р. Кіплінґ, 126 стор. 8⁰, ціна 2.20 ДМ
2. Оборона Буші — М. Старицький, 128 стор. 16⁰, ціна 1.20 »
3. Енеїда (повне видання) — І. Котляревський, 87 стор. 8⁰, ціна 1.60 »
4. Фізична географія, підручник для народніх шкіл та нижчих кляс гімназій — І. Марієнко, 120 стор. 8⁰, ціна 3.60 »
5. Українсько-англійський словник »Ліліпут« 260 стор. 64⁰, ціна 2.40 »

ВКОРОТЦІ ПОЯВЛЯТЬСЯ ДРУКОМ:

1. Диявол погноблений — О. Павлів-Білозерський, історичний роман у двох частинах.
2. Краса і сила та інші оповідання — В. Винниченко.
3. Українсько-еспанський словник »Ліліпут«.

Книжки висилається за попереднім надісланням грошей або за післяплатою. При ґуртових замовленнях дається опуст в розмірі 10 — 30%.

Genos. Verlag und Druckerei »Sahrawa«
(21a) Blomberg (Lippe) Neue Torstr. 50.

ДІЙСНІСТЬ ПОВЧАЄ

(со) Політика — це водночас і глибока наука і велике мистецтво, яке дуже важко собі засвоїти. Підручника для вивчення цієї науки і мистецтва досі ще ніхто не написав. Найкращою книгою, з якої її можна навчитись — це саме життя, а найкращий засіб для засвоєння її — це є безпосередній життєвий досвід. Нагода, щоб безпосередньо з книги життя можна було прочитати добрий розділ з ділянки політики, трапляється доволі рідко, і коли така нагода трапляється, треба її використати.

На наших очах пишеться надзвичайно цікавий і важливий для всієї світової політики розділ, що йому на ймення «Драматичний політичний бій за Берлін».

Тут, в цьому бою можна виразно спостерігати дві відмінні тактики, подиктовані різними стратегічними установами. Большевики застосувують тактику залякування, тактику дразнення, тактику, що набирає часом вигляду гістеричного борсання. Нам, невтаємниченим, трудно вгадати, чи ця тактика — це рафіновано зіграна комедія, щоб залякати, змучити, вичерпати нерви противника і від змученого та заляканого добитись уступок, чи ця тактика є наслідком дійсної нервозности та розгублености, яка запанувала в наслідок маловідомих нам причин у большевицькій верхівці.

Відмінною від большевицької є тактика англосаксів. На нервозні й часом гістеричні большевицькі борсання англосакси відповідають спокійною, продуманою, послідовною і по всій імовірності доцільною дією. Треба дивуватися дійсно надлюдській терпеливости, з якою приймається всі большевицькі провокації, як замкнення всіх доїздових суходільних та водяних (крім повітряних) шляхів до Берліну, вилучення електричного струму для окупованих альянтами частин Берліну, проголошення Берліну суцільною господарською частиною совєтської зони. Альянти відповідають на всі ці провокації, які мають на меті викинути їх з Берліну, що вони не думають Берліну опускати, і, доки не полагоджена остаточно справа суходільних шляхів, комунікуються з Берліном повітряним шляхом.

Чи ця тактика застосування терпеливости і впертости на оборонних позиціях є ознакою альянтської безпомічности? Все показує, що так не є і що ця тактика подиктована генеральною стратегічною установою, яка має на меті збереження хоча б за дуже велику ціну, — але не за всяку — миру у світі. Яка це ціна і яка границя англосакської терпеливости ми, невтаємничені у тайни великої світової політики, не знаємо.

Слідкуючи за тим драматичним політичним боєм за Берлін, що розгортається перед нашими очима, ми маємо нагоду вивчати високої кляси політичну гру, маємо нагоду в політичній показовій лекції пізнати, яку велику ролю в політичній боротьбі за намічену ясну ціль відіграє терпеливість, впертість і послідовність, а коли можливо — готовість до розумного компромісу.

Користаймо з рідкої нагоди і вивчаймо цю лекцію уважно, а вона напевно придасться нам до вжитку як у власному домі, так і у відношенні до наших сучасних та майбутніх політичних приятелів, ворогів чи просто партнерів.

ВІСТІ З ТОГО БОКУ «ОТ УЖҐОРОДА ДО КРЕМЛЯ...»

(вс). Газета «Радянський Селянин», що виходить у Києві в перекладі на калікувату українську мову, в числі за 25 квітня ц. р. присвячує цілу сторінку Закарпатській Україні під назвою «Весна Закарпаття». Матеріял до цієї сторінки подав незнаний досі Маріян Барвінчук. Але під цим матеріялом радо підписався б і сам член царської Державної Думи, чорносотенний лідер Володимир Пуришкевич. Лаврам скромного журналіста Маріяна Барвінчука позаздрив би мабуть, і п. Чухнов з усією його програмою «єдіної» і головне «неделімої».

А починає свій пересичений оптимізмом огляд Закарпатської України Маріян Барвінчук так:

«Хороші весняні ранки над Ужгородом, коли цвітуть сади і над пробудженим містом лине пісня радянських солдатів. Вони крокують по бруку, і пісня, що рветься з їхніх грудей, відбивається луною в передгір'ях:

Много вьорст в походах пройдено
По земле і по воде,
По совєтской нашой родіни
Не забилі ми нігде.

Вітчизна! Тут, за гірськими перевалами, проходить її передній край».

Так починає Маріян Барвінчук свій опис Закарпатської України.

А далі він широко розписує «вільний колгоспний труд», «багаті наслідки колгоспного господарювання, що його тепер радісно запроваджує в себе селянство Закарпаття», змальовує нових «героїв соціялістичної праці», їхні «стахановські успіхи, перемоги» і т. д.

Але ні разу в усій статті від початку до кінця не зустріне читач назви: Закарпатська Україна. Її немає. Натомість вживає автор послідовно: Закарпаття. І аж коли читач терпляче дочитує сторінку, в кінці її знаходить розгадку, чому саме треба вживати назви Закарпаття, а не Закарпатська Україна. Виявляється, як твердить Маріян Барвінчук в кінці статті, здавна, ще перед приходом совєтської армії, серед народу Закарпаття «ходило мудре народнє прислів'я»: «От Ужґорода до Кремля — русска земля». То ж то й воно! А ми цього й не знали.

Панове валуєви, пуришкевичі, денікіни, чухнови — закрийтеся і мовчіть, бо ясніше й більше, як сказав журналіст з київського «Радянського Селянина» ви не скажете!

Євгеній Онєґін вступає до колгоспу

«Литературная Газета» — орган Правління Союзу Письменників СССР — з 22 травня ц. р. в ч. 41 вміщує велику рецензію якогось А. Борщаговського під назвою, що спиняє на собі увагу: «С художника спросится». Після ряду розторощувальних критичних статтей проти Ю. Яновського, М. Рильського та багатьох інших українських письменників і поетів, — статтей, що інкримінували їм усі сім смертних гріхів «буржуазного націоналізму» за їхні твори останніх, повоєнних років, розпочалася, як бачимо з зазначеної вище рецензії, чистка українських творів, писаних у 30-х роках і свого часу не дочищених і не вичищених. Цим разом жертвою падає український письменник Іван Ле за його «Роман Міжгір'я».

За словами самого ж совєтського критика: «роман витримав 14 видань в українській мові. Декілька видань — в узбецькій мові... Він популярний на Україні... Залічений він до кращих творів української совєтської літератури... Письменник-комуніст виявив у цьому творі живий інтерес до історії і побуту братнього узбецького народу, тим самим виступивши проти хутірсько — «ізоляціоністської» практики буржуазно — націоналістичних письменників».

То в чім же річ? Яких же ще фарб можна додати до кращої характеристики твору з совєтської ортодоксально — критичної палітри? Але ні, не в фарбах справа. Подібний вступ, то є вже такий роками вироблений і широко практикований спосіб совєтської літературної критики: спочатку похвалити, погладити по голівці, а тоді взяти люшню і по тій же таки голівці щосили лупнути. Отже, читаємо в рецензії далі:

«Одначе, інтерес і вартісність цієї книги не тільки зменшується, але подекуди й зовсім знижується через великі ідейні та художні помилки автора».

То ж бо то й воно — ідейні помилки!

Але які ж саме ідейні помилки добачує тов. Борщаговський у «Романі Міжгір'я», що, як відомо, багато років фігурує в програмах з української літератури середніх совєтських шкіл?

Даємо ще раз слово рецензентові: «В Івана Ле згадки про «азіятську» кров... зливаються з шовіністичними вихватками. Узбеки в романі переживають якусь вигадану неповноцінність, завзято вступаючи в конфлікт з европейцями (читай: росіянами В. С.) Автор раз-у-раз змальовує картини, що перекручують суть національного питання, прищеплює шкідливу думку про якісь конфлікти між узбеками і росіянами, що нібито відбувалися в 20-х роках. Цьому сприяє й те, що більшість росіян в романі — це вороги або обивателі».

Людині, що бодай трохи обізнана з історією 20-х років у Совєтському Союзі, нема чого й пригадувати про конфлікти, що їх нібито висмоктав з пальця автор «Роману Міжгір'я». Але про ці конфлікти, з цілком зрозумілих причин, невигідно згадувати сьогодні в совєтській літературі, вигідніше приписати їх фантазії письменника, і всю вину за ці конфлікти на цього ж письменника покласти. А за одним заходом цьому ж таки письменникові можна приписати й усі перекручення в реалізації національного питання, що сталися протягом останніх двадцяти років, зокрема, в Узбекістані.

Одначе, маючи на оці лише наперед поставлене завдання, рецензент забуває сам про те, що він уже написав, і буквально двома уступами нижче зазначає:

«Ми не кличемо письменника до підфарбовування (в оригіналі — лакировки В. С.) дійсности. Ніхто не хоче (?), щоб він сьогодні, коли конфлікти двадцятих років усунені життям, запевняв нас у тому, що їх зовсім не було. Мова йде про інше: дистанція дозволяє нам вглянутися глибше в суть минулих подій...»

Коротко кажучи, рецензент вимагає далі від автора виданий 14 разів твір «Роман Міжгір'я» докорінно переробити в дусі останніх ухвал і постанов центрального комітету комуністичної партії. А свою вимогу обґрунтовує таким солідним аргументом, — він посилається на російських клясиків, які, мовляв, невтомно переробляли і припасовували свої твори відповідно до вимог життя.

Те, що все російське є і беззастережно мусить бути взірцем для українського письменника (та хіба ж тільки письменника!) — на території УССР є річчю загальновідомою. Проти рожна не попреш. А ось те, що російські клясики змінювали, переробляли й припасовували свої твори відповідно до вимог сучасної їм дійсности — це вже є цілком новий винахід сучасного російського літературознавства.

А проте, якби О. Пушкін чи то Л. Толстой дожили до наших днів, то дуже можливо, що під натиском критики з «Литературної Газети», за якою стоять уніформовані критики з аргументами поважнішими, ніж перо й чорнило, докорінно переробили б свої твори, і Анну Кареніну вписали б до комсомолу, а Євгенія Онєгіна — до колгоспу.

В. С.

ТРИ ФЕДЕРАТИВНІ КОНЦЕПЦІЇ

(пб) Вже довгий час на сторінках українських і польських часописів на скитальщині, а також у староеміґрантській пресі обох народів на різних континентах ведеться багатослівна дискусія на тему ліквідації старих польсько-українських чварів. Перешкод на цій вибоїстій дорозі багато, категоричних причин, щоб та справа так чи інакше вже теперішнім поколінням була вирішена, ще більше. А все ж таки історик майбутнього, чи безсторонній глядач, вже сьогодні можуть ствердити, що сама справа поза перші кроки, вроді «тур ді ме» старомодного кадриля, аж ніяк не рушила наперед. Дармащо сучасна історична доба приступає до нашого покоління з категоричною вимогою створення життєздатного і сильного в політичному, господарському і мілітарно-захисному розумінні державного організму між такими двома колосами, як Росія і Німеччина.

Історик майбутнього мусить ствердити, що на цю справу витрачено багато холодного чорнила, мало, або й зовсім нічого, теплоти серця. Не підлягає сумніву, що стрижневим хребтом центральної і південно-східньої федерації були б український і польський народи. Вдача або невдача погодження пересуджує справу. Всяка спроба безсердечного підходу вбиває саму істоту порозуміння ще перед порогом окреслення спасенної мети. А ворог збоку має тисяч нагод і способів ще кинути кістку незгоди.

З дотеперішнього перебігу дискусії виходить ясно, що обидві заінтересовані сторони, обтяжені баґажем минулого, тратять перспективу сучасного та майбутнього, і в консеквенції цього відскакують назад далеко далі від справи, як були на початку дискусії.

З усього досі у дискусії про можливі федерації сказаного висуваються три концепції розв'язки українського питання: в східньоевропейській, межиморській і чорноморській федерації.

Концепція України в східньоевропейській федерації по важкому досвіді з царською і большевицькою Росією мало має переконаних визнавців між українцями, зате її форсують між українцями різними дозволеними і недозволеними засобами старі й нові російські еміґрантські кола. Цю концепцію українському народові, що пам'ятає Валуєвих, Кагановичів та Хрущових, можна нав'язати тільки силою.

Друга концепція т. зв. АЛОН'у чи Межимор'я мала всі дані для того, щоб здобувати собі щораз більше прихильників в українському публіцистичному світі і серед широкого громадянства, яке дуже уважно прислухалося до голосів своїх і чужих дискутантів. В останнім часі схвалені резолюції Конґресу Американської Польонії і розпочаті, без відповідного насвітлення про свою доцільність, акції Звйонзку Зєм Всходніх, створення окремого Фонду Зєм Всходніх для пропаґанди ревіндикації цих земель без відома чи всупереч самого ж населення цих земель, насторожили самих завзятих оборонців цієї концепції між українцями, не згадуючи про білорусинів і литовців. А шкода! Можна було при властивім підході до розроблення цієї концепції добувати з традиції всі виховні моменти минулого і щиро підкреслювати все позитивне і здорове для майбутнього.

Третя концепція т. зв. чорноморська, що нав'язує до традиції гетьмана Петра Дорошенка, Мазепи і Центральної Ради, бере до уваги федерацію всіх народів, що довкруги Чорного Моря, отже: Балкани, Кавказ і Україну. Стрижнем цієї федерації є знов таки Україна і Туреччина. Ця федерація теж господарськи самовистарчальна (нафта, вугілля, залізо, мідь і рільна продукція), з мілітарно-захисного боку сильна, опановує суходільні і морські шляхи до Іраку, Ірану, Індії та Африки і забезпечує одну з світових торговельних артерій Головне, що внутрішньо вона сильна і не має ніяких територіяльних ані міжнаціональних суперек. Прихильники цієї концепції підкреслюють, що «чорноморська» федерація матиме за завдання забезпечити себе тільки від півночі, а забезпека з боку можливої німецької небезпеки сходить уже на другий плян.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ «УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА»

Подаємо до відома нашим читачам і передплатникам, що:

1) часопис «Українське Слово» після грошової реформи коштує в Німеччині 20 пф поодиноке число, —

2) тримісячна передплата на часопис в Німеччині — 2,40 дм, —

3) тримісячна передплата закордон — 8,40 дм, —

4) гроші висилати або нашими поштовими чеками на наше конто 80569, поправивши перед тим на чекові напис «RM» і «Reichsmark» на «DM», або поштовими переказами на адресу: „Ukrainske Slowo", (21a) Blomberg/Lippe, Postschliessfach 52,

5) на відтинках чеків і переказів точно зазначувати, на що саме гроші призначаються, —

6) про зміну адрес завчасно повідомляти нас, —

7) часопис нікому безкоштовно не будемо висилати, —

8) сподіваємося на підтримку читачами часопису приєднанням передплатників і пожертвами на пресовий фонд «Українського Слова» — єдиного українського часопису на англійську зону.

Адміністрація «Українського Слова»

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

ПОЧАТОК ЗЛА І ДОБРА — ГРОШІ

Міжнароднє положення в минулому тижні загострилося дуже, хоч не безнадійно. А почалося з малої причини, і не знати, який тому може бути кінець. Початком зла стали гроші. Як можна було передбачити, у відповідь на альянтську зміну німецької валюти в західньонімецьких зонах, совєти відповіли зміною валюти в своїй зоні. Пробували були втягнути до цієї зміни й цілу територію Берліну, але їм це не вдалося. Почалася тоді свого роду ліцитація (авкціон). Большевики стали виплачувати на голову по 70 своїх нових марок, мовляв, у нас ліпше. Це в відношенні 1:1. А дальших 1000 марок у відношенні 5:1. Крім того вони загрозили всім німцям у своїй зоні арештом, коли в кого знайдуть альянтські-німецькі марки. Берлінці вже обом валютам причепили свої назви: альянтські марки називають «клеями» (від американського генерала Клея), а совєтські — «тапетами» (мабуть тому, що, на них треба наліплювати щось наче «тапети»). Західні альянти дозволили, щоб «тапети» курсували також в альянтських зонах, а крім того дали усім своїм берлінцям поміняти старі марки на нову валюту в совєтській частині Берліну. Тепер кожний берлінець, ніби те покірне теля, що двох маток молоко ссе. Біда тільки в тому, що східня німецька марка вже багато втратила на вартості і її віддають 15 штук за одну альянтську.

Одначе, совєти закрили всі дороги, а на головній, якою альянти довозять харчі до Берліну, розшили рейки і тепер кажуть, що шлях потребує довгого ремонту. Вони припинили також електричний струм і весь вантажний рух. На це альянти заявили, що вони мають час, бо вже передше запровіянтували Берлін на чотири тижні і тепер постійно довозять харчі літаками, яких двісті постійно перебувають в дорозі.

ЩО ПИШЕ СВІТОВА ПРЕСА?

Світова преса жваво коментує берлінські події. Знаменний голос англійської газети «Обсервер»: «Коли б нюрнберзька хартія була тим, чим вона нібито повинна бути, тобто основою нового міжнароднього карного закону, тоді Сталін і Молотов були б вже давно обвинувачені за злочин проти людства. Ми не всилі успішно поборювати совєтські наміри, тому, що ми пасивні, тоді як росіяни мають сильніші позиції. Коли ми будемо вести боротьбу далі в цій площині, то вести її будемо в умовах, які витво-

ПРАЦЯ НАШИХ ЗАМОРСЬКИХ БРАТІВ

Український Допомоговий Комітет в Арґентіні

Арґентінський Український Допомоговий Комітет, так само як Українські Допомогові Комітети США і Канади, розгорнув широку акцію серед власного українського громадянства, а також серед різних відповідальних урядових чинників, щоб промостити шлях українському скитальцеві до нових місць поселення. Про це ніколи не повинен забувати ні один скиталець. Без допомоги, і то жертвенної, наших братів за морем ми не були б визнані за надійний елемент і не добилися б до дверей світу, хоч які вони нібито широкі.

Останнім часом усі вище згадані комітети розпочали жваву дискусію над способами якнайскорішого переселення максимальної кількости українських біженців по різних краях нового континенту. Наші комітети не можуть своїми фінансовими ресурсами рівнятися до жидівських, чи хоч би й польських. Тим більша їх заслуга перед народом.

Найбідніший з трьох вище названих, мабуть таки, арґентінський, хоч можливості в нього різні, а може й більші від інших. В листі цього Комітету до д-ра Смука повідомляється про бажання переселити 50.000 біженців з Европи до Арґентіни. Від найкращого бажання до фактичного виконання дорога далека й тяжка, але не безнадійна, особливо, коли громадянство свідоме і призвичаєне не тільки брати, але й давати.

З кореспонденцій, які прибувають до Редакції нашого часопису, виходить, що арґентінський уряд зайнятий тепер розбудовою промисловости, і ця проблема стоїть у нього на першому місці. Отож, країні потрібно добрих, кваліфікованих робітників, тим більше чорноробів. Українське робітництво виробило собі тут добру опінію в промислових колах. Вже переконалися, що українські робітники — переконані антикомуністи, і це в багатьох підприємців вирішує, чи людина може бути прийнята на працю. В багатьох випадках скомунізовані старі робітники кидали комуну, коли довідувались правду з уст нової політичної еміґрації.

Справа сільськогосподарської колонізації також важлива, але стоїть на другому пляні. Вона ведеться доривочно, і немає ще вироблених колонізаційних законів. Але наш Комітет сподівається дістати відповідний терен. Це тим більш реальне, що тубільне населення масово переходить у місто і залишає село, бо в місті і більше розваг і краща заробітна платня, як на «кампах». Наш же, прив'язаний до землі, селянин почуватиметься тут добре, тим більше, що й на село доходить уже радіо і інші цивілізаційні здобутки людства.

Арґентінський Комітет не розпоряджає потрібними фондами, не має відповідного будинку, а завдання ростуть з дня на день. Ось хоч би влаштування конечно потрібного Бюра Посередництва Праці, чи організація переходових таборів — справи невідкладні. Також полагоджування біжучої пошти і різних урядових чинностей вимагає сил і коштів.

Тому кожний біженець, що виїжджає або вже виїхав на працю, нехай не втинає поли від українського громадського життя, але як вояк стає сам на посту.

П. П. КОМЕНДАНТИ та Керівники К. О. Від. укр. таборів!

Відділ Культури та Освіти УЦДК доводить до Вашого відома, що 2-х тижневі курси для керівничок дитячих садків уже дозволені. Курси відбудуться від 26. 7. до 7. 8. 1948 в українському таборі Галлендорфі. Про подробиці УЦДК повідомить усіх кандидаток, що вже зголосилися на курси, через газету «Українське Слово». Перед виїздом на курси кожна кандидатка Вашого табору мусить знятися через Вас у Вашому ДПАКС і з харчування і взяти від нього відповідну про це посвідку на підставі якої ДПАКС № 105, до якого належить табір Галлендорф, зачислить кожну кандидатку у себе на харчування. УЦДК просить Вас повідомити про це Ваших кандидаток уже тепер. Багато ще таборів не зголосили своїх кандидаток на ці дуже важливі курси. УЦДК просить зробити це якнайскоріше, надсилаючи зголошення до Бльомберґу. Відділ К. іО. УЦДК на Британську Зону Німеччини.

рили для себе росіяни, і програємо її теж у вищій площині міжнародньої дипломатії. А все ж таки в наших руках дуже важливі карти. **Ми, а не совети володіємо атомовою бомбою і маємо можливість дослівно стерти з землі потугу Совєтського Союзу, що загрожує світовому мирові.** Сталін і Молотов здають собі з цього справу. Без сумніву, у відповідь на ультимат, врочений не в Берліні, а в Москві, в якому була б поставлена виразна вимога звільнення шляхів до Берліну, — росіяни з респектом відступлять. У повітрі чути мюнхенські настрої (1938-го року). Коли ми тепер захитаємось і Берлін впаде, тоді за найближчі два роки, в наслідок деморалізації европейських демократичних сил, утратимо всю Німеччину, а з нею і всю континентальну Европу.»

ТРИ ПОТУГИ РАДЯТЬСЯ НАД ПОЛОЖЕННЯМ

По всьому світі дзвенять телефони і гудуть літаки з спеціяльними дорученнями до різних урядів і політичних та військових штабів. Три західні потуги ведуть безперервні наради в справі наявного поважного положення. Рознеслися чутки, що приготовляється гостра нота з рішучою вимогою до володарів Кремля. Але слідом за чуткою прийшло її заперечення. Англосакси хочуть спокійно оцінити ситуацію. Франція не втрачає надії на те, що прийде хвилина, коли можна буде дипломатичною дорогою добалакатися з Москвою.

УРЯД І ОПОЗИЦІЯ

На суботнішнім засіданні англійської палати репрезентантів заявив британський міністер військових справ: «Коли б нещасним випадком, — повторюю, нещасним випадком, ми були примушені встрянути в війну, то можу запевнити всіх, що британська армія, не зважаючи на перешкоди, докаже першокласну справність. Це не погроза і не залякування, це — правда!» На засіданні взяв також слово представник опозиції до теперішнього соціялістичного уряду Англії, колишній воєнний прем'єр і голова правиці Черчіл. Його промову зустріла палата з захопленням, коли він для підтримки уряду в такій хвилині заявив, що вся опозиція приєднається до рішучої постави уряду. На масовім мітингу в Лютові він сказав: «Врятування миру полягає в цьому, щоб бути сильним, і вкупі з усіма свободолюбними народами, довести нападникові, що ми рішені за свою справу боротися в кожнім випадку, коли він свій злочинний намір захоче перевести в діло.»

ПЕРЕДВИБОРЧІ НАСТРОЇ В США

Чим ближче до листопадових виборів президента в США, тим більше зростає передвиборча гарячка не лише в Америці, але, як бачимо по світових подіях, також у цілому світі. Це ж не жарти — це наймогутніша і вирішальна в світі сила стає на нові рейки, до яких мусить пристосуватися всяка інша сила, бажає цього вона, чи ні.

У самих США стали до передвиборчого змагу три партії: демократична, республіканська і Воллеса. Головний бій розіграється між двома першими партіями, третя Воллеса не входить, мабуть, у рахунок, дармащо пішов ій на підмогу сам Сталін, вважаючи, що з Воллесом йому найкраще по дорозі. Та не в цьому діло. Найважливіше буде те, що скаже сам американський народ, з ким йому найкраще по дорозі.

ПЕРЕДВИБОРЧА ПРОГРАМА АМЕРИК. РЕСП. ПАРТІЇ

Перед виборами кожна партія старається з'єднати для себе якнайбільше виборців, і тому за кілька місяців наперед висуває свою програму, в якій часто критикує ту партію, що в даній хвилині стоїть при владі. Головний бесідник республіканської партії на її Конгресі, губернатор штату Іллінойс, Двайт Гріп, піддав у своїй промові гострій критиці дотеперішню політику демократичної партії. Він сказав, що демократичні президенти Рузвелт і Трумен роздарували плоди перемоги ще задовго перед тим, як американські вояки цю перемогу здобули. Росіянам дозволено взяти Берлін. В Ялті і Тегерані проголосував президент за віддання Польщі і великої частини Китаю під панування Росії. В Потсдамі другий президент погодився на панування совєтів над іншими сателітними державами і визнав за совєтами виключне право опанувати східню Німеччину і Чехословаччину.

На нічній нараді Конгресу республіканської партії колишній президент Гувер закликав партію взяти провід у боротьбі за здобуття вільности і миру в світі. Республіканська партія мусить бути готова побороти тиранів Совєтського Союзу, які вважають для себе за найкорисніше утримувати в світі невпевне становище — не то миру, не то війни.

Окремою резолюцією партія схвалила не втікати від світових проблем, але прагнути до міжнародньої співпраці.

ГРІЗНИЙ СУПЕРНИК ПРЕЗИДЕНТА ТРУМЕНА

По висуненні програми конгрес республіканської партії за третім голосуванням майже однодушно (1094 голосами) поставив у кандидати на президента США губернатора стейту Ню-Йорк Томаса Едмунда Девея. А вистачило б йому дістати лише 548 голосів. Це дуже грізний суперник теперішнього президента Трумена якого, мабуть, висуне в кандидати демократична партія, до якої він належить. Хто такий Девей? Він народився 1902 року в маленькому містечку стейту Мічіген. Має правничу освіту і був адвокатом, поки став губернатором. Він не величний на зріст і кажуть, що це була однією з причин, через яку він перепав при виборах на президента в 1944 році. Правда, найважливішою причиною його невдачі було те, що тоді мав він проти себе таку величину американського маштабу, як президент Рузвелт. Він виявив незвичайну енергію, коли став губернатором Ню-Йорку і йому приписують велику заслугу в винищенні злочинного підземного світу гангстерів у Ню-Йорку. А це була не зовсім легка справа. У партії він репрезентує ту її частину, що стає в обороні робітничих інтересів, а в закордонній політиці обстоює рішучість в діях і керівниче становище США в світовім господарстві і політиці.

ЯКА ПОЗИЦІЯ ПРЕЗ. ТРУМЕНА

Демократична партія не має визначнішого діяча, як президент Трумен, який останнім часом здобув собі багато прихильників. Трумен — переконаний демократ, і тому він також проти большевицької агресії і диктатури. Американські професійні спілки, що являють собою поважну силу, заявили ся за президентом Труменом проти Девея. Сподіваються, що урядничий елемент також голосуватиме за Трумена. Сьогодні тяжко сказати, який буде вислід, хоч обидві рішальні партії рішучо запевняють, що по їх стороні буде перемога.

КОРОТКО

— **Американська окупаційна влада заборонила** діяльність чехословацького національного комітету західних зон Німеччини. Комітет збирав пожертви також між колишніми судетськими німцями, а це викликало обурення. (еп-Бер.)

— **90 мільйонів** німецьких марок сконфіскували совєтські власті на границі своєї зони. При цьому арештовано до 1000 осіб, що хотіли ці гроші перепачкувати з західніх зон у совєтську. (юп)

— **Як тифозно запідозрених**, затримують совєтські власті в окремих таборах усіх подорожан із західніх зон у совєтську. (пол)

— **Всі переслідувані** з расових, політичних і релігійних причин отримуватимуть від 1 липня свої ренти і допомогу в новій валюті. (дпд)

— **Французький міністер внутрішніх справ** відбув важливу нараду з комендантами військових округ, з заступниками генерального штабу і з комендантами поліції про способи поборювання небезпечних для державного порядку заворушень.

— **Першу таких розмірів демонстрацію** від часів квітневих виборів влаштувало 50.000 скомунізованих робітників у Медіоляні в Італії. Вони заповіли боротьбу проти уряду де Гаспері. (ап)

— **Голова мадярської католицької церкви** в Мадярщині, кардинал Мідсенті, проголосив викляття з церкви всіх тих визначних мадярських політиків, що голосували за закон про удержавлення церковних шкіл. (дпд)

— **Годинникова бомба**, підложена правдоподібно комуністами, вибухнула в телефонічній централі в Солуні і поранила 9 осіб. (Ройтер)

— **Секретні рухи совєтських військ** для підтримки дипломатичної офензиви Молотова занважено в останніх тижнях у Польщі і в совєтській зоні Німеччини. Нейтральний спостерігач, який недавно повернувся з Росії до Швеції, каже: «на протязі кількох тижнів можна спостерігати рухи військ у Німеччині і Польщі. За останній час збільшилось совєтського війська на 120.000 в порівнянні з станом попереднього року. (Дейлі Мейл 25. 6.)

— **Комуністичні загони Маркоса** залишили свої опірні пункти в північній Греції і втекли до Албанії звідки відстрілюються з гармат. Позиції урядових військ досить сильні. Знайдено 79 трупів з загонів Маркоса, в той час, як урядові війська мали 7 убитими і двох пораненими. На Пелопонезі в бою під Загаров, де брало участь 1000 ворохобників, впало продовж чотирьох годин 170 ворохобників. В Атенах виконано присуд смерти на шістьох комуністах, що брали участь в убивстві міністра судівництва Ладаса. (Децлі Мейл)

— **В. Британія, США і Франція** окремою нотою запротестували проти арештування совєтами австрійського поліційного урядовця Марека. Совєтський генерал Курасов відкинув протест. (Ройтер)

ЩО ПИШУТЬ І ГОВОРЯТЬ

1. КАЛМИЦЬКИЙ ТИЖНЕВИК. «ОБОЗРЄНІЄ».

На американській зоні Німеччини виходить російською мовою калмицький тижневик «Обозрєніє». Не зважаючи на назву «калмицький», в ньому не відчувається ні в мові (російській), ні в змісті написаного, що його видає національна калмицька громада. Це звичайнісінька, як мовою, так і духом, російська газета. Як видно, видають її цілком зросійщені калмики і (користуюся їхнім виразом) «сторонніке русской орієнтації». «Цим і пояснюється, що в ч. 43 за 6. VI, 48, наприклад, юрид із серйозною й об'єктивною статтею Ф. К-ая про «Народнього Малахія» в українському театрі В. Блавацького, автор якої високо ставить як саму п'єсу українського письменника М. Куліша, так і художню інтерпретацію її режисером В. Блавацьким, ми натрапляємо на «істінно-русскіє калам-бури» якогось А. Погодіна під наголовком «Каменюка». У цих «жартах» ми читаємо такі російські іронічно-шовіністичні вирази, як «Сагайдак — стопроцентний українец,» щоправда, він же й «сторонніх русской орієнтації». І, звичайно, цей А. Погодін (калмик?!), як «стопроцентний сторонніх русской орієнтації» і істінно-русского шовінізму, вкладає в уста українця Сагайдака таку фразу: «для нашого брата не дуже грамотного діпі-українця чужомовне слово «коммюніке» (комунікат) незрозуміле», і «коли ми вимовляємо його на рідній українській мові, воно звучить, як «каменюка»... Одне слово: бідні й некультурні українці, вони навіть слова «комунікат» не розуміють, бо не дуже грамотні!.. Як бачимо, давні, ще з царських часів, «Малороссійскіе анекдоти» метікого Раєвського зробили чималий вплив на вироблення «літературного стилю» А. Погодіна... Але при чому тут калмицький тижневик?!..

2. ПОВСТАННЯ В ОДЕСІ.

У цьому ж числі 43 газети «Обозрєніє» за 6. VI. 48 якийсь Н. Раєвський переказує розмову з «русским моряком», що, за його словами, місяць тому втік із чорноморської фльоти. Цей моряк розповідав про **вибух повстання інвалідів в Одесі.** Ось ця розповідь моряка у переказі Н. Раєвського:

— «Ви знаєте, як за часів останньої вітчизняної війни наш уряд (російський) вміло й голосно звертався до патріотичних почуттів «русского народа», грав на національній струнці «русской душі». Після закінчення війни совєтський уряд за інерцією якийсь час у взятому національному напрямку, себто надавав деяких пільг учасникам війни, проявив деяку турботу щодо інвалідів, надавши їм прав мати маленькі приватні підприємства: рундучки, кравецькі та шевські майстерні. З оцих пільг інваліди останньої війни широко користувалися і якось налагодили своє життя.

Та потім уряд ці пільги скасував і, виявляючи «батьківське піклування» про інвалідів, наказав їм харчуватися в загальній їдальні, де поступово почали годувати огидною «баландою». Становище стало безмежно тяжке. На цьому ґрунті серед інвалідів (а їх в Одесі нараховують біля 30.000) виникло сильне невдоволення.

І от на початку квітня (поточного року) група їх влаштувала демонстрацію на вулицях Одеси, протестуючи проти скасування пільг. Невелика група демонстрантів швидко перетворилася у великий натовп. Частина цього натовпу вдерлася до приміщення державного банку та інших державних установ, влаштовуваши в них погром та вбивши кількох партійців-урядовців. До інвалідів приєдналися цивільні люди. Створився справжній розгром совєтських установ.

Коли міліцію (що з'явилася встановлювати порядок) демонстранти розігнали, були викликані місцеві війська НКВД. Межи військом НКВД та демонстрантами, що озброїлися, хто чим попало, зав'язалася боротьба. Одеса захвилювалась. Чутки про події у місті дійшли до матросів двох военних крейсерів, що стояли в одеській гавані. Моряки заступилися за інвалідів, які складалися здебільшого з колишніх матросів. Розпочався справжній бій. Тоді на допомогу військам НКВД були викликані армійські частини.

Три дні продовжувалася кривава драма. Кінець-кінцем урядові війська придушили повстання. У місті серед інвалідів-моряків були переведені численні арешти й почалася кривава розправа...

Кораблям було заборонено заходити до одеського порту. Одеситам заборонено було виїздити з міста...

Влада пильно приховала одеську драму від решти населення СССР...

Лише небагатьом морякам (тим, що взяли участь у повстанні) пощастило втекти за кордон...»

Якщо це оповідання правдиве (а щоб упевнитись, треба шукати ще й інших джерел його підтвердження), то воно є доброю ілюстрацією до тих настроїв і тої внутрішньої ситуації, що панує тепер в Україні.

Й. Волос

ПОВІДОМЛЕННЯ

Відділ Інформації ЦПУЕ повідомляє, що в суботу 10. 7. 1948 в год. 18,15 за вім. часом, по Радіостанції Франкфурт передаватиметься концерт української музики й пісні. В концерті приймають участь: мішаний хор під мистецьким проводом дириґента Нестора Городовенка, капеля бандуристів ім. Шевченка під мистецьким керівництвом Григорія Китастого та соліст: Ніна Слободіна й Михайло Ольховий.

Від. Інформації просить таборові ради організувати слухання цього концерту через таборові радіоточки.

За вільне від терору і страху життя

Від часу Великої Французької революції 1789 р., що проголосила декларацію прав людини, впродовж цілого 19 століття ішло велике змагання людства за визволення від політичного ярма і господарського визиску. Велике своїми політичними і соціяльними здобутками 19 століття занотувало у своїй історії розкріпачення селянства, скасування неволі чорних людей, заборону торгівлі невільниками, зробило великі кроки в національному і соціяльному визволенні людини. Всі ці осяги сплюгавили, забризкали брудною піною новітні тоталітарні «ідеї» двадцятого століття, завернули історичне колесо розвитку далеко поза середньовіччя, коли все ж таки гегемонами були моральні і соціяльні доктрини християнства. Якщо ще в старинному латинському законі читаємо правну засаду, що нікого не вільно в'язнити, хіба згідно з законом, тоді зрозуміємо, наскільки наше століття відстало від попередніх. Ідейний зміст національних рухів 19 століття злочинно викривлено і замінено жорстоким клясократичним і монопартійницьким людожерством та людоненависництвом.

Спрагнена спокою та християнської любови до ближнього, людина праці в половині 20 століття, в боротьбі проти хижаків і новітніх равбріттерів, жагуче бажає вільности від страху і терору! Щоб це жагуче бажання наснажити динамічною силою для повалення тиранії і насильства, треба щоб людство пізнало правду і зненавиділо брехню, щоб погорджувало звироднілими злочинами і полюбило справедливість, треба, щоб воно по-геройськи й виступило проти узаконеного звірства і зненавиділо всякий терор і жах, як знаряддя влади. З цією виховною метою і містимо це смутне оповідання.

Жах Саксенгавзену і Ораніенбургу

Масові катівні в Саксенгавзені і Ораніенбургу, з їх модерною технікою тортурування та вбивання людей, належали до менших своїми розмірами концентраційних таборів, що їх масово організував німецький націоналістичний режим Гітлера. Були більші, що пожирали мільйони безневинних жертв, як, наприклад, Авшвіц, Майданек і т. д. Саксенгавзен і Ораніенбург пожерли тільки по 100.000 людей, бо не могли більше вмістити, і не вистачило часу і змоги винищити всіх, кому судилось туди попасти. За час існування цієї нацистичної установи в ній ув'язнено 200.000 осіб різних національностей, з чого вимордувано, закатовано лише половину.

Історія цього концтабору

Зродився цей виплід здичавілої людської бестії в загальному пляні винищування «ворогів народу», тобто ворогів гітлерівського націонал-соціялістичного режиму. Його безславний початок датується 1937 роком, коли тут почали мордувати німецьких політичних в'язнів: соціял-демократів, комуністів, а головно католицьких духовників, учених і науковців та визнавців справжньої демократії. Персональний склад правління цього табору добирано по докладній перевірці професіоналів катівського звання. Це ж не жарти — знайти людей, що не втомляться, не зворушаться, катуючи днями і ночами тисячі людей!

Їх там було чотирнадцять, що чекали заплати за людську кров і муки від свого партійного проводу, а дочекались людського презирства і суду обуреного людського сумління. Це: Кайндль, Гемпель, Кернер, Еккаріюс, Рен, Вреншайд, Зорге, Шуберт, Кнітлер, Фіккер, Заатгоф, Саковскі, Цандер і Фреземан.

Способи мордування.

Розстрілювано поодиноко і масово. Була постійна шибениця для вішання і пересувна, яку переносили з місця на місце, щоб ширити жах серед замкнених у льохах людей. Була установа для спалювання, газування і задушування в водяній парі. Людей труїли газами і впорскували їм отруту в тіло. Випробовували на людях, як на дослідних кріликах, різні бацили, гази, полум'я. Досліджували процеси різних захворювань і лікування, до чого вживають звичайно тільки щурів та морських свинок. На в'язнях випробовували, зокрема, отруйливу кислоту, т. зв. «препарат циклон А». У таборі було страхітливе подвір'я, що його називали «індустріяльним». На цьому подвір'ї винищено десятки тисяч совєтських полонених, без причини, проти всіх засад міжнародного права і людяности. Там вигублено масами громадян 47 різних національностей.

Страшні таборові будні.

Починався для в'язня день о п'ятій годині ранку, кінчився о сьомій годині вечора. За цілу днину давали людині 200-240 грамів хліба і пів літра яринової зупи. На цих харчах мусіли в'язні виконувати непосильно тяжку працю. При цьому піддавано їх різним вигаданим на кожний день знущанням. Їх підвішували на палях, катували і сікли на, так званих, «козлах», примушували до руханкових вправ аж до повного зомління; їх запоторювали до пивниць, не даючи ні води, ні їжі, де вони божеволіли з жаху і вмирали.

Один з нелюдів, Зорге, викликав якось уночі 28.090 в'язнів і звелів їм до ранку стояти на «струнко». Це за те, що під час вечірнього рапорту забракло одного в'язня. Виродок Бреншайд вигадав для себе забаву. Це була для нього дуже кумедна «бригада безчобітних скакунів». Пан комендант вишукав для «бригади» чудову, на його думку, площу для перегонів. Це була на 700 метрів довжини траса, місцями бетонована, місцями висипана гострими камінюками, місцями залита водою. Від шостої години ранку до п'ятої години вечора влаштовував пан Вреншайд на цій площі божевільні змагання. Кожний змагун мав пробігти «маротонським бігом» 40 кілометрів з 15-кілограмовим тягарем. Цей винахід дуже подобався всім надзірним чинникам саксенгавзенівської катівні.

Від цієї «забави» пана Бреншайда згинуло 20.000 людей. Від 1942 року ані Саксенгавзен, ані Ораніенбург не були всилі виконати покладених на них «обов'язків». Вони мусіли відступати частину своєї «роботи» до таборів в Авшвіцу (Освенцім), в Майданку і в Бергєн-Вельзені. До р. 1945 відіслано туди 26.000 в'язнів, бо свої кати не могли подолати завдання. А «працювали» не зле. Ось, наприклад, Кнаттлер, Шуберт, Зорге, Фіккер, Гемпель, Саковскі, Цандер... На їх долю припадає 18.000 совєтських полонених, яких вони власноручно розстріляли на «індустріяльному подвір'ї». При цьому не треба забувати, що, при всій їх запопадливості, вони ще знаходили час на різні вигадки, щоб в'язням ще більше досолити, якусь нову тортуру видумати, зомлілих відправити до камер, померлих викинути та ще й у реєстри записати...

Комендант табору Кайндль дістав у лютому 1945 р. наказ від Гіммлера і Геббельса вимордувати всіх в'язнів концтабору, щоб і сліду якогобудь свідка не залишилось.

Вірні «кровожерній ідеї»...

Ген, Кернер, Рен і Вавмкеттер залюбки взялись за діло. Вже в лютому власноручно вимордували вони 5.000 в'язнів, а 16.000 відіслали до інших «млинів смерти». 18 квітня 1945 року над головами «героїв терору» зависли чорні хмари. Куди ховати кінці, де самому ховатися?! Гітлер обманув. Переможні фанфари в радіо перед вермахтсберіхтами замовкли. Приходять дні гніву, дні страшного суду над безбожним ділом! Інспектор концтаборів Німеччини Глюкс дає комендантові Саксенгавзену наказ заладувати останніх 45.000 в'язнів на човни та пароплави і затопити їх у пристані Любек. Виконати це завдання взялися Ген, Кернер, Фреземан і Фіккер. Та було вже запізно. Хоч гітлерівський режим пиндючився, що не скапітулює, а таки скапітулювати мусів. Злочин став нагий на позорищі світу.

Судили їх усіх совєтські судді і засудили на кару смерти. Ха! ха! ха!

З українського життя

У вакаційному таборі «Вюрмзее» під Ганновером.

По закінченні навчального року в чотирикласовій народній школі в українському таборі ім. М. Лисенка в Ганновері, частина молоді зараз же зголосилася до вакаційного табору, що його за 22 км від міста влаштувала англійська військова влада для дітвори скитальців усіх націй. Через тиждень по від'їзді дітвори звернувся до мене її опікун — пластун Юрко Левицький з проханням, щоб я відвідав дітвору і відправив у таборі Богослужбу. У самі Зелені Свята я виїхав автом табору «Вюрмзее» в гості. Була 8 год. ранку. День був гарний, теплий по дощовій ночі. По обох сторонах автостради зелень дерев чергується зі зеленню збіжжя на полях, що вже починає висипатися з колоса.

Проїжджаємо кілька огрядних німецьких сіл. В них святочний настрій. Тут і там чути церковні дзвони. Німецька молодь, а також старші з молитовниками в руках поспішають на Службу Божу. Це мило вражає. В'їжджаємо в лісову околицю: сосни, смереки, берези. На закруті дороговказ: «Цур Ґастштетте Вюрмзее». Ось і ціль нашої їзди. В'їздова брама з соснового дерева, гарно виконана, а на ній напис по-англійськи: «Гол-дейс Кемп». Табір розкинувся навколо німецької гостинниці. За брамою по одній і другій стороні шатра, а в них — наші діти. Тепер вони всі зібралися, щоб привітати свого катехита.

Пластун Юрко Левицький вітає мене від імені всіх і знайомить з провідницею оселі міс Балей. Вона питається мене, чи розумію по-англійському. Вона дякує мені, що приїхав, каже, що діти вже кілька днів чекають мого приїзду. Міс Балей пояснює організацію оселі, де молодь буде за чергою перебувати по три тижні. Табір буде приймати дітей різних націй. Тепер є 60 українських дітей. Вони всі чисті і чемні. Питаюсь, чим діти займаються. Дістаю відповідь, що це оселя відпочинкова, багато часу діти присвячують іграм та забавам і цілі дні перебувають на свіжому повітрі та на сонці. Вони купаються в озері і вправляються в плаванні. На озері є кілька ґумових човнів. Їдять чотири рази на день. По обіді обов'язково всі сплять.

Я подякував провідниці за її пояснення і почав збиратися до Богослужби. По дорозі познайомився ще з харчовою референткою, англійкою, міс Меклін. Діти обступили мене з веселим усміхом на устах, розповідають про своє життя в таборі. Всі здорові, веселі, задоволені. Їсти мають досить.

— Котре з вас хоче повертатися додому? Може хто хоче поїхати зі мною автом до Ганноверу?

— Ніхто! — кричать усі. — Нам тут добре!

Службу Божу я відправив в таборі на підвищенні. Вся українська молодь виолухала її в рядах під проводом своїх провідників Юрка Левицького, п. Несторовича і інших. По Богослужбі я сказав їм пару слів науки і заохотив до гарної і гідної поведінки, щоб не осоромили нашого народу і щоб залишили по собі якнайкраще враження в тих, що працюють над їх вихованням. Під кінець заспівали всі пісню: «Боже, вислухай благання».

По Богослужбі відвідав я шатра нашої молоді. Їх легко розпізнати, бо всі вони були п маєні зеленими галузками. У кожному шатрі по вісім ліжок. Вони англійські, невисокі, вистелені чистими таборовими коцами. Перед шатрами тризуби, а на декотрих ще й пластові лелійки, гарно виложені з лісового моху. В дівочих шатрах ще гарніше. Майстерно і декоративно дібрані тут і там галузки, квіти і вишивки.

На год. 11 мені треба вже було бути в Ганновері, де на мене чекало громада вірних також на Богослужбу. Я попрощався з провідницею табору і подякував їй за опіку над українською дітворою. Попрощався також з провідниками нашої молоді, з молоддю, і виїхав на відправу Богослужби в Ганновері.

о. д-р Ф. Побігушка

Дельменгорст у пошану поляглим.

У Зеленосвяточну неділю після Богослужби всі таборяни вирушили організованим походом з табору на місцевий німецький цвинтар, де знаходиться братська могила 120 українців, що померли на чужині, як жертви другої світової війни. Похід, що мав дійсно імпозантний вигляд, очолювала церковна процесія з панотцями обох українських церков. Попереду несли національний герб, прапор і 13 вінків від управи табору і організацій. За вінцями крокувала шкільна дітвора і старше громадянство трійками. Похід пройшов вулицями міста і зробив помітне враження на чужинців. Під співи жалібних пісень похід наблизився до могили. Могила, що її минулого року спорудили самі таборяни, пишається високим дубовим хрестом з тризубом та написом, який розповідає, хто в тій могилі спочив навіки. По зложенні вінків оба панотці відправили панахиди і виголосили урочисті проповіді. Приявні короткою мовчанкою віддали пошану пам'яті померлих. Від СУМ'у промовив місцевий голова осередку п. Любомир Вірстюк. Потім хор відспівав «Вічну пам'ять», кілька патріотичних пісень, і учасники поминок попрощались з могилою із твердою вірою, що настане хвилина, коли український народ зможе перенести останки своїх мучеників на звільнену рідну землю.

Учасник.

Літні табори для дітей українських скитальців.

Як минулого, так і цього року ІМКА. Тім 6 у Дельменгорсті організує для дітей скитальців свого району літні відпочинкові табори для шкільної молоді. Табори розташовані в лісі, коло містечка Вільдесгавзен. Керівником таборів є українець, інж. Рижевський, який виявив багато організаційного хисту і енергії, щоб вони принесли молоді якнайбільше користи. Відкриття таборів дня 1 липня 1948 року. Молодь перебуватиме в таборах групами по два тижні. Українським чинникам слід потурбуватися, щоб наша молодь якнайчисельніше скористала з тих таборів, щоб фізично й духово відпочити. Щасть, Боже, доброму ділу!

Обсерватор.

Поет — жертвам голоду 1933р.

7 червня в таборі Білефельд український поет Михайло Ситник влаштував літературний вечір, на якому прочитав своє нове оповідання «Людоїдка». З великим зацікавленням вислухали присутні це оповідання, присвячене жертвам штучного голоду на Україні в 1933 році. Вставанням і хвилинною мовчанкою вшановано пам'ять тих, які 15 років тому трупом всіяли родючу українську землю. Бурхливими оплесками подякували слухачі поетові за його поезії, присвячені месникові за наші кривди — героїчній УПА.

Мунстер-Ляґер за культурною працею.

У ділянці культурно-освітньої праці Мунстер-Ляґер не хоче залишитися останнім. Молодь дбає про те, щоб на цьому полі не спало все сном блаженних, або, заклавши руки, дрімливо чекало на переселення.

Пластова і сумівська молодь спільною працею підготовила п'єсу «Хмара» Суходольського. П'єсу з успіхом відіграли 19 червня ц. р. Тепер готують до постави «Назара Стодолю».

У глибокім поклоні незабутнім могилам.

Культурно-освітня Референтура табору Мунстер-Ляґер подбала про те, щоб мешканці нашого табору, згідно з стародавньою традицією, вшанували на другий день Зелених Свят усіх дорогих нашому серцю покійників, а зокрема віддали глибокий поклін Героям наших визвольних змагань на полі бою, культури і громадського життя.

Напередодні, тобто в неділю 20 червня стрункі лави Пласту та СУМ'у, при мерехтливому світлі запалених смолоскипів, вирушили з своїх домівок на збірний пункт біля школи. Тут молодь вислухала короткі пояснення культурно-освітнього референта про походження і значення свята. Після цього молодь з піснею продефілювала вулицями табору і стала півколом коло символічної могили. Під спів національного гимну піднесено український національний прапор на щоглу.

У день свята таборяни вислухали Службу Божу, яку відправили панотці в наміренні покійників. О 7 год. веч. біля церкви сформувалась процесія. Попереду процесії представники таборових організацій несли вінки, далі йшло духовенство обох українських віровизнань, хори, ще далі ветерани визвольних змагань, чоловічий та жіночий відділи Пласту, організація СУМ і вкінці — всі мешканці табору. Під спів церковних пісень процесія підійшла до символічної могили, коло якої вже тримали почесну варту пластуни і сумівці. По урочистій панахиді виголосив панотець релігійно-патріотичну проповідь, в якій закликав вірних не забувати за славні вчинки наших Героїв і віддавати пошану Предкам. Потім забрав слово один з ветеранів, закликаючи молодь стояти вірно за ті ідеали, за здійснення яких боролись цілі покоління українського народу.

Після панахиди відбулась у театральній залі святочна академія, яка розпочалася промовою голови міцевого СУМ'у. Далі йшли співи та деклямації нашої шкільної, сумівської і пластової молоді, ритмічні вправи пластунів і зворушливе кінцеве слово нашого культосвітнього референта. Академію закінчено відспіванням національного гимну.

Таборянин

ВСЯЧИНА

Здобуття міжплянетних просторів.

Те, про що тільки мріяли автори фантастичних романів, як Герберт Велз, Жюль Верн, Жулавський і ін. стає тепер дійсністю. Людина знання наважилась здобути простір і час, тобто зменшити значення простору і збільшити значення часу. З допомогою ракетної конструкції і атомової енергії стає сьогодні можливим опанувати простір. Німецька бомба V2, побудована на ракетній засаді, осягає швидкість 1600 метрів на секунду. Найновіші спроби американських конструкторів літаків перевершують осяги німецьких ракетних бомб. Обраховано, що треба тільки в п'ять разів збільшити швидкість ракетної бомби V2, щоб вона переборола притягальну силу Землі і в невтральній смузі мандрувала безконечно довкруги Землі. Коли ж ракета осягне швидкість 11.263 метри на секунду, тоді вона зможе подолати притягання Місяця і впасти на Місяць. При цьому можна обрахувати, щоб стрільно не впало на Місяць, але облетіло навколо нього і повернуло знову на Землю. Очевидно, що така перша подорож відбудеться без живої людини. Але око і вухо людини можуть бути присутні на такій ракеті, робитимуть знімки під час подорожі і нотуватимуть всі зміни. Тоді людина вперше побачить другу сторону Місяця, якої ще не бачив ніхто. Так само людина зможе побачити, як виглядає наша Земля з віддалі 368.160 км.

Сила і багатство морів.

Безмірні води океанів і морів перестають бути таємницею для вчених. Великий дослідник понадповітряних просторів Пікард думає тепер дістатися до глибин моря більших ніж 1 км. На цих глибинах, так само як у стратосфері, панує темна ніч. Вже раніше від Пікарда вчені думали над тим, як використати силу морських хвиль, або силу припливів і відпливів моря. Тоді людство могло б заощаджувати на вугіллі і нафті, запаси яких з часом можуть зовсім вичерпатися. Крім погінної сили, океани криють в собі багато таких скарбів, які при перерібці можна вживати для прохарчування людства. Досліджено, що води океанів мають у собі й інші багатства. Наприклад, одна кубічна миля морської води містить 3 мільйони 764 тисячі тонн маґнезійної соли, 70.000 тонн чистої маґнезії і близько 700 кг золота. Загальну вартість кубічної милі морської води розцінюють на 26 мільйонів фунтів стерлінґів. Одначе, ще не винайдено способу, щоб ці скарби з води дешевим коштом видобувати.

Територіяльні здобутки Росії.

В наслідок війни Англія може записати на своєму воєнному конті територіяльні, матеріяльні і престижеві втрати, США не мають ніяких територіяльних надбань, хоча здобули господарську перевагу в світі, зате совєти можуть занотувати величезні територіяльні зиски. Від вересня 1939, тобто від часу укладення договору Молотова з Рібентроппом, СССР зайняв або втягнув у сферу свого безпосереднього впливу такі землі, які перед війною йому не належали:

Західня Україна з 10,150.000 населення, Литва — з 2,800.000 населення, Латвія — 1,350.000, Естонія 1,120.000, Басарабія і Буковина — 3,784.000, Молдавія — 2,200.000, Петсамо (Фінляндія) — 4.000, Карпатська Україна — 800.000, Південний Сахалін — 415,000, Курільські острови — 4,500. Всі ці землі становлять територію в півтора рази більшу, ніж сучасна Франція. Це землі, що безпосередньо включені в Росію. Але в сферу безпосередніх впливів підпали крім того: Польща, Юґославія, Чехословаччина, Румунія, Мадярщина, Болгарія і Альбанія, а частинно Німеччина і Австрія.

Пропаща людина.

Німецька і американська поліція призначили за зловлення 17-літнього німецького хлопця 70.000 рм і 70 «кер-пакетів». Ця небезпечна «птичка» має в історії свого короткого, але бурхливого життя кільканадцять грабунків і убивств, в тому числі замордування одного американського і одного німецького кримінальних урядовців. По виконанні тих злочинів дістав він десь підроблені документи на виїзд до Америки, одержав візу і виїхав. Але в Америці розпізнали фальшиві папери і відставили багатонадійного молодця до Европи. Тут в Бельгії його зловили. Найбільше з цього радий буде дуже до нього подібний хлопець у Мюнхені, Гельмс, якого вже п'ять разів садовили в тюрму, думаючи, що мають у руках справжнього злочинця.

Німецька народня мудрість про гроші.

Цікаво познайомитися з німецькими прислів'ями про гроші: «Купую те, чого мені не треба, — сам себе обкрадаю.» — «Заощаджений пфеніґ — двічі зароблений.» «Жертволюбний часто стає багатшим за скупиндрягу.» — «Позичати позичай, але віддачі не чекай!» — «Часом корисно й на гроші не дивитися!» — «З добрим ремеслом далі зайдеш, як з 1000 ґульденами.» — «Зиск воняє приємно, хоч би й з смердючого місця.» — «Гріш робить з Івана пана і з пана дурня.» — «Золотий молоток розбиває залізні брами.» — «Хто не має золота в кишені, мусить медом в устах надолужувати.» — «Не один будинок показує, що на ньому не заощаджували грошей, та заощаджували розум.»

ВІДОМІСТЬ

Про одержання та розподіл дарів за час існування УЦДК (вересень 1947 — 30. 5. 1948 р.)

Нижчеподаною таблицею повідомляємо українських скитальців британської зони Німеччини, що Український Центральний Допомоговий Комітет (УЦДК) британської зони Німеччини за час від вересня місяця 1947 р. по 1-е червня 1948 р. одержав від допомогових організацій Канади та Арґентіни і роздав між українських скитальців по областях слідуючу кількість харчових дарів:

п/п №	НАЗВА	Одиниця виміру	ПРИБУЛО: З Канади	ПРИБУЛО: З Арґентіни	ВИБУЛО: Область Нідерсакс.	ВИБУЛО: Область Вестфал.	ВИБУЛО: Область Шлезвіг Гольштайн	ВИБУЛО: Громад. організац. і шпиталі	ВИБУЛО: Разом	Решта на 1. 6. 48 р.
1	Пюре з городини	дози	20833	—	10464	4128	4128	1676	20396	437
2	Цикорій	»	335	—	150	75	75	23	323	12
3	Сардинки	»	338	—	120	60	60	97	337	1
4	Помаранч. сік	»	4528	—	2304	672	864	471	4311	217
5	Нудлі	пакет	1575	—	672	336	336	231	1575	—
6	Манна каша	дози	693	—	360	144	144	44	692	1
7	Мушка	»	882	—	400	200	200	81	881	1
8	Зупа »Охо«	кубики	30651	—	13440	6720	6720	3579	30639	12
9	Вітаміни	дози	1392	—	752	235	235	159	1381	11
10	»	таблет	200000	—	96000	40000	40000	16200	192200	7800
11	Сухі яйця	кг	2232,5	—	1116	304	457	233,5	2110,5	12[illegible]
12	Сухе молоко	»	4462	—	2288	657	838	355	4078	384
13	Тран	бочок	7	—	4	1	1	1	7	—
14	Товщі	кг	—	24	—	—	—	18	18	6
15	Горох	»	—	20,5	—	—	—	20	20	0,5
16	Рюк	»	—	10	—	—	—	5	5	5
17	Олива	»	—	5	—	—	—	3	3	2
18	Сливи	»	—	0,8	—	—	—	—	—	0,8
19	Дитяча присипка Пудер	дози	9792	—	1008	360	360	2	1730	8022

Голова УЦДК проф. Гр. Яловий
Член-керманич відділу суспільної опіки О. Фаринич
Бухгальтер І. Тарасюк

З ВІДДІЛУ КУЛЬТУРИ І ОСВІТИ УЦДК

1. Шкільний рік закінчується 30 червня. Всі учні дістають свідоцтва. Новий шкільний рік починається 1 вересня. В новому шкільному році буде повних 10 місяців науки. Ніяких скорочень не дозволено.
2. Матуральних курсів в новому шкільному році не дозволено організовувати. Молодь може вчитися в існуючих гімназіях: Галлендорфі, Ганновері і Гайденав.
3. Матуральні свідоцтва важні лише за підписом Обласного Інспектора.
4. Перехід учнів з однієї школи до другої допускається лише на підставі свідоцтва відходу, при тому перехід серед року дозволяється тільки в ту саму клясу, в якій учень навчався в попередній школі чи гімназії. Це устійнено і з американською зоною.
5. У всіх школах народніх, середніх і фахових негайно запровадити в офіційних зносинах титулування — «учитель», у відношенні до членів педагогічного персоналу. Титул «професор» зберігається тільки за тими членами педагогічного персоналу, яким присвоєне таке звання відповідними науковими установами, або тими особами, яким цей титул був наданий відповідною шкільною владою.
6. Особи, що перебувають в областях Шлезвіг-Гольштайн, Гамбурґ і Вестфалія, де немає повних гімназій, а хотіли б скласти іспит зрілости (матуру) — можуть вносити подання до Відділу Культури і Освіти УЦДК в Бльомберзі і долучать перебіг життя і шкільної науки. Треба точно подати, які, де і коли покінчено школи. З свідоцтв зробити власноручний відпис, без леґалізації. Це відноситься і до тих осіб, які мають свідоцтва інших держав, хотіли б мати такі свідоцтва як в середніх школах Німеччини, Польщі і Чехії. Для тих кандидатів буде створена окрема комісія, або приділиться їх до існуючих повних гімназій.
7. Відділ Культури і Освіти створить верифікаційну комісію для тих осіб, що загубили свої свідоцтва зрілости і для верифікації учительських дипльомів. Подання вносити як вище. Крім того, вчителі подадуть перебіг своєї учительської служби.
8. Кожний курс, який би він не був, має відкриватися лише за згодою обласного шкільного інспектора. Такі леґалізовані курси діставатимуть відповідні свідоцтва.
9. Про ці всі зарядження повідомлено Головну Квартиру і відповідні шкільні власті німецького шкільництва.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Вельмишановний Пане Редакторе!

Дозвольте через Вашу почитну газету скласти подяку п. Христині Федорівні Яловій і Наталі Михайлівні Бельській за їхню цілорічну й жертвенну працю коло наших дітей, яких вони виховували і навчали і яким дали змогу успішно скласти іспити з усіх дисциплін за першу клясу гімназії.

О. Вертелецький
О. Котенко

На пресовий фонд «Українського Слова» до грошової реформи зложили в рм.:

Табір Мунстер Лягер — 500.— рм, Д. Федьо, Фрілле — 25.— рм, укр. група в таб. Фрілле: М. Данилишин — 20.— рм, Е. Мотика — 10.— рм, Г. Нариляк — 5.— рм, О. Ціко — 30.— рм, Е. Юрович — 5.— рм, І. Сидорук — 5.— рм, С. Лужецький — 10.— рм, Г. Росинський — 10.— рм, В. Ковальчук — 5.— рм, Л. Миськів — 5.— рм, А. Зінкевич — 5.— рм, П. Живачевський — 10.— рм, А. Шевчук — 5.— рм, М. Ситник — 5.— рм, К. Тарасюк — 5.— рм, І. Данилів — 5.— рм.

ДО УКРАЇНЦІВ У В. БРИТАНІЇ

В цілі кращого поширювання тижневика «Українське Слово» на терені В. Британії адміністрація пошукує на місцях по таборах та більших осередках, де живуть українці, кольпортерів. Кольпортери одержуть 25 % опусту.

Бажаючі напишуть зобов'язання з підписом, що по розпроданні газети гроші відразу вишлють на адресу: Central Ukrainian Relief Bureau, 218 Sussex Gardens, London, W. 2. Paddington

Поодинокі передплатники, які не можуть користати зі збірних передплат, вишлють передплату до ЦУД Бюра, з зазначенням на „Українське Слово", а до адміністрації відпис відтинка поштової вплати та подадуть докладну адресу. Прізвища і адреси писати латинкою, друкованим.

Адміністрація.

МУЗЕЙ БРИТІЙСЬКОЇ ЗОНИ

По кінець червня офірували до музею різні речі (книжки, образи, фотографії, таборові вироби, летючки і т. ін.) слідуючі особи: інж. Шевченко — 3, д-р Віляк — 8, о. Шило — 45, проф. Яловий — 2, проф. Лорченко — 5, УЦДК — 8, табір Райне — 1, ред. Волинець — 148, різьбар Мухін — 4, ред. Кокот — 6, інж. Рижевський — 40, д-р Є. Пеленський — 15, Центральний Музей (обмін) — 167, митр. Полікарп — 107, ред. Ємець — 2, ред. Павлів — 12, М. Маланюк — 12, арт.-маляр В. Петрук — 6, мгр. Фаринич — 1, Л. Бачинський — 62.

Усім жертводавцям складаємо подяку і просимо не забувати й на майбутнє.

Керівництво Музею

РОЗШУКИ

21. Микола Жарко, син Григора, 32 р., родом з с. Шендерівки, Корсунського повіту на Київщині, розшукує свого дядька Захара Жарка, сина Лавра, з с. Шендерівки, що виїхав до Німеччини в р. 1919. Писати на адресу: DP Camp Wietersheim (21a) Post Minden (Westf.)

22. ГАЛИНА ЯРЕМА (дівоче прізвище НЕСТЕРОВИЧ) з с. Рогені, пов. Коломия, розшукує братів: 1) ІВАНА НЕСТЕРОВИЧА та його синів: ІВАНА і МИХАЙКА; 2) МИКОЛУ НЕСТЕРОВИЧА і його синів: ВАСИЛЯ і ЮРКА. Відомості слати на адресу: Mrs Jarema, 77 Spadina Ave, Sault Sre Marie, Ont., Canada.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно нонпареллю. Вартість оголошень: за розшуки — 10 пф. слово і за всі інші оголошення — 50 пф. рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»
Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neustorstrasse 60, Schliessfach 52.
Редакція приймає відвідувачів у вівтірки і четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDP /0235/ SEC (G)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 8056

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:

в Німеччині тримісячна 2.40 DM., піврічна 4.80 DM., річна 9.60 DM. — ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf.

в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.

ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for »UKRAINSKE SLOWO«, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 11
БЛЬОМБЕРГ 11 ЛИПНЯ 1948!

До ВП. Керівників Культурно-освітніх Відділів по українських таборах

Конференція в Галлендорфі постановила, що: «керівники культурно-освітніх Відділів приймають обов'язок розповсюджувати по своїх таборах якнайбільшу кількість примірників єдиної газети британської зони Німеччини «Українське Слово».

Сьогоднішній критичний стан газети вимагає якнайбільше цієї обіцяної уваги до неї. Вживіть усіх можливих для Вас заходів, зверніться за поміччю до всіх свідомих українців-таборян з найгарячішим закликом купувати «Українське Слово» в самому таборі, чи надсилати передплату наперед, а так само складати добровільні датки на пресовий фонд «Українського Слова».

Підтримуйте свою газету, так потрібну Вам у нашій зоні.

Український Центральний Допомоговий Комітет.

Протикомуністична демонстрація в Празі

Після демонстрації на святі чеських «Соколів» та їх гостей югославських фізкультурників з симпатіями для Тіта, відбулась у вівторок, дня 6 липня, в чеській столиці Празі многотисячна демонстрація, якої учасники вигукували такі кличі: «Хочемо на президента Бенеша!», — «Нехай живе Бенеш!» ітп. Поліція розігнала демонстрацію і арештувала багато її учасників. Частину демонстрантів звільнили того ж таки вечора.

Де гукнули, а де відгукуються...

Московське радіо за 29 червня ц. р. переповіло статтю, вміщену в «Правді», яка пригадує комуністам їх обов'язок боборювати всіма засобами релігію і всілякі забобони. Від часу війни це вперше так одверто виступив офіційний орган партії проти релігії. З чеської Праги під датою 2 липня повідомляють, що в прикордонній чеській смузі комуністичні гуртки вдерлися до кількох церков, пограбували вартісніші предмети та золото і пошкодили церковну обстанову. Де гукали, а де відгукнулось!

Помер єпископ Коциловський

Український канадійський часопис «Світло» подає вістку, що в київській в'язниці помер перемиський греко-католицький єпископ Кир Йосафат Коциловський.

Хто пише до УЦДК

Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону Німеччини в Бльомбергу подає до відома всіх громадян, які звертаються до нього з листами у різних справах, що в зв'язку з тяжким фінансовим положенням, спричиненим валютовою реформою, Комітет зможе давати письмову відповідь тільки в тім випадку, коли в листах будуть долучені поштові значки на відповідь. Так само при телеграфічних запитаннях просить УЦДК оплачувати відповідь. Число телефону УЦДК — 167, Бльомберг-Ліппе

Конференція з представниками американської католицької церкви

У середу 30 червня британську зону відвідали шість американських католицьких священиків, що прибули до Німеччини як представники допомогової акції скитальцям від американської католицької церкви та її харитативної організації NCWC (National Catholic Welfare Conference)

Організація ця розвинула досить широку допомогову діяльність на терені британської зони. Керівником її є польський священик о. декан Войцеховський, що живе в Ганновері й звідси провадить допомогову акцію на край Нідерзаксен та Шлезвіг-Гольштайн. Розподіл жертв цієї акції перебуває в руках українця мгр Костюка, а в Вестфалії — в руках литовця п. Димші. Обидва вони діють на цих теренах з рамени о. Войцеховського що є відповідальний за цілість акції.

Шість американських католицьких священиків відбули в Ганновері конференцію з священиками-делегатами поодиноких націй, що живуть на скитальщині в британській зоні. Були там представники-священики від українців, поляків, литовців, лотишів, югославів та мадярів. Американські священики заявили, що ціль їхнього приїзду є, попереше, дати матеріяльну — передусім харчову допомогу скитальцям, подруге допомогти їм переселитися до США по ухваленні американським Конгресом закону про допущення до цієї країни 200.000 скитальців на протязі двох років.

З великим заінтересованням вислухали вони представлення поодиноких священиків про тяжкі й загрозливі умовини життя скитальців по таборах і обіцяли посилити в своїй організації допомогу харчови- ми засобами. А в переселенчій справі, заявили вони, що уряд США має плян у такій черзі її переводити: в першу чергу виїдуть ті особи та родини, що мають у США своїх рідних, далі рільні робітники, домова служба та фабричні робітники. Очевидно, переселювати будуть і інші категорії осіб. Потішаючим запевненням їхнім було те, що до США переселювані будуть цілі родини, а не як дотепер було. Другим запевненням, яке дали американські представники, було те, що хоч дотепер переселенча акція до США йшла дуже повільно, на майбутнє вона буде значно прискорена. В справі переселення дуже багато залежить від самих скитальців. Якщо в перших транспортах переїдуть в Америку люди праці, позитивний елемент для держави, то це запевнить скорі й чисельні транспорти дальших переселенців. І навпаки, невідпорні, чи навіть клопітливі для держави перші транспорти багато пошкодять скитальцям, що в наступну чергу мали б переселятися на грунт США.

Докладні інформації про стан життя скитальців та їхні потреби дав полковник англійської армії Мр. Ковентрі, що є представником для справ католицького віровизнання при Головній Військовій Кватирі.

По конференції з священиками представники Американської Католицької Церкви відвідали два табори скитальців у Ганновері і в Акку Стеффорд, щоб на місці безпосередньо і особисто зазнайомитися з умовинами життя і праці скитальців. Потім поїхали на американську зону в місто Франкфурт, де міститься централя NCWC.

о. др. Ф. Побігушка.

Вислід виборів у Фінляндії

1 і 2 липня фінський народ обирав свій новий парлямент.

До висліду теперішніх виборів прив'язував комуністичний блок велику вагу. Укладення договору приязни з СССР, призначення нових комуністичних міністрів на місце тих, що їх усунено в наслідок недовір'я парляменту, а найголовніше обіцянка уряду СССР обнизити Фінляндії до половини визначені їй мировим договором репараційні суми — все це були великі атути при виборчій агітації, яких ні одна партія не могла недоцінювати у виборчій боротьбі. Щодо останнього питання, не можна було фінському населенню виявнити, хто саме має заслугу в здобутті обіцянки знижки воєнних репарацій, чи уряд Фінляндії, що кілька разів ставив таку вимогу до Москви, чи впливи комуністів, які весь час були проти висування таких вимог, чи, нарешті, їх висунуто в самій Москві. Але дорога від обіцянки до виконання ще далека.

А тим часом після перевороту в Чехословаччині фінське громадянство занепокоїлось, що те саме може повторитися у Фінляндії, що, як відомо, дуже прив'язана до демократичних свобід і дорожить своєю незалежністю.

На основі останніх, хоч ще не остаточних підрахунків, вислід виборів у Фінляндії у порівнянні з 1945 роком (цифри для 1945 р. в дужках) такий: селянська партія 56 (49), соціял-демократи 55 (50), комуністи 37 (49), консерватисти 32 (29). Новий парлямент зійдеться 21 липня. Президент держави Паасаківі, парляментарним звичаєм, доручить пост прем'єра представникові найсильнішої партії, цебто селянської партії. Щоб мати опозицію в середині, а не поза урядом, покличуть до уряду теж комуністів.

— Може доїхати, але не може повернутись. Як повідомляють, совєтські конструктори змайстрували такий літак, що може долетіти до будьякого промислового району США. Але не може повернути назад. Таких літаків мають совєти вже кілька соток. Таку заяву зложив головнокомандуючий американською повітряною флотою генерал Спаац, який недавно уступив.

ТРИ ДЕРЖАВИ ПРОТЕСТУЮТЬ

Невиданим в історії способом наважились совєти окупувати для себе цілий Берлін і викинути американців, англійців та французів з їх зон, дармащо це суперечить заключеним договорам. Знані є в історії випадки, що ворог облягає якусь твердиню і бере її голодом в часі війни. Совєти хочуть взяти Берлін голодом в часі миру і не від ворога, але від союзників, які по договору заняли відповідні західні сектори Берліну і виконують там таку саму адміністраційну працю, як совєти в своїому східньому секторі. Внаслідок цього поступку совєтів, грозить голод двом мільйонам німецького населення західніх секторів Берліну.

При цьому совєти не поступають тут отверто, але закриваються неправдою, буцімто вони «ремонтують» шляхи. В останнім тижні генерали Клей, Робертсон і Кеніг, як губернатори західніх зон Німеччини, звернулися безпосередньо до совєтського губернатора, щоб він припинив голодову блокаду. Соколовський відмовився це зробити і знов закрився за «технічні трудноші».

Тому при кінці минулого тижня всі три західні альянти, кожний зокрема, передали совєтським представникам у своїх державах гострі протестні ноти для передачі їх у Москву. Ноти були однозвучні, хоч подані окремо. Як відповість на ті ноти Москва і яка буде потім відповідь чи акція альянтів, цього сьогодні ніхто не знає. Світ очікує з великою напругою розвитку дальших подій.

Президент Трумен певний своєї перемоги

«Дейлі Мейл» за 2 липня ц. р. передає погляди президента Трумена щодо успіху своєї кандидатури на президента в листопадових виборах. Він певний, що демократична партія поставить його вже на першому голосуванні як свого кандидата. Він поб'є і Дюї і Варрена і стане президентом. На його думку, пані Рузвелт була б доброю кандидаткою на місце заступника президента. Щодо кандидатури маршала Айзенговера на «це саме місце, то вона залежить виключно від його власної заяви». В кінці повідомляє «Дейлі Мейл», що пані Рузвелт відмовилась займати будьяку урядову посаду.

Чистка в поліції

Совєтська окупаційна влада перевела ґрунтовну й до тих пір небувалу чистку серед німецької поліції в Саксонії. Одного дня виповіджено працю всім поліціянтам, навіть таким, що служили в саксонській поліції від 1945 р. Проти цього розпорядження немає жадного відклику. Цю вістку подала німецька газета «Курієр», що виходить у французькій зоні.

Джерело антисемітської отруї

Дорадник для жидівських справ при військових окупаційних урядах в Австрії і Німеччині, проф. Уіліям Габер, закликав світовий жидівський конгрес, що відбувся в Монтре в Швайцарії, щоб він «поручив небо і землю» та добився того, щоб забрати жидівських ДП з таборів. На його думку їх присутність на австрійській і німецькій території стається джерелом антисемітизму, отруї, яка сьогодні проникає цілий світ.

Загострення положення в Берліні

Совєтське командування гостро запротестувало проти вживання підберлінських озер для причалювання англійських гідропланів з вантажем вугілля і харчів тому, що водні дороги належать до совєтської зони. Крім цього це командування видало пересторогу, щоб американські літаки придержувались повітряного коридору.

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ БРИТІЙСЬКОЇ ЗОНИ

Українці британської зони від недавнього часу дістали дозвіл військової британської влади на видавання при Українському Центральному Допомоговому Комітеті власного друкованого органу — тижневика «Українське Слово».

«Українське Слово» повідомляє своїх читачів про всі новини з українського суспільно-громадського життя.

«Українське Слово» подає інформації зі світу, містить політичні огляди і тримає читача в курсі міжнародньої політики.

«Українське Слово» з першоджерел сповіщає своїх читачів про всі новини, зв'язані з переселенням до інших країн.

«Українське Слово« — інформатор і порадник українців британської зони з усіх питань, які цікавлять і хвилюють нашу еміґрацію.

Сьогодні «Українське Слово» — єдиний періодичний друкований орган британської зони — перебуває в надзвичайно скрутному фінансовому положенні. «УС», що виходило досі обмеженим тиражем, після валютної реформи, не може бути поширюване в тій ціні, яка забезпечила б оплату всіх процесів, зв'язаних з його виготовленням. Надалі газета зможе виходити лише при тій умові, коли буде значно збільшений її тираж, тобто коли її активно й масово підтримають самі ж читачі.

З огляду на це, УЦДК звертається до всіх українців британської зони з закликом передплачувати її індивідуально й масово, приєднувати нових передплатників і поширювати свою газету по всіх місцях зосередження української еміґрації. Лише в цей спосіб зможемо ми зберегти свою едину і власну газету. Одночасно звертається УЦДК до всіх українців, а також усіх українських громадських установ і організацій із закликом творити пресовий фонд «Українського Слова», складаючи на цю мету добровільні датки. Прізвища і назви установ і організацій-жертводавців систематично друкуватимуться на сторінках газети.

Український Центральний Допомоговий Комітет

Куди йти молоді

(со) Закінчився щасливо ще один на еміґрації шкільний рік. Педагогічні наради вчителів та надзірні органи підбивають підсумки пройденого року, складають балянс проробленої праці, виготовляють звіти, насичені різними статистичними даними. Безжурна шкільна молодь, як звичайно молодь, тішиться, що, нарешті, як це в Гоголевім «Вію» бурсаки співають: «кондиції желанні наступили, нас всіх додому розпустили».

Та є дві категорії людей, що їх чола після короткої радости вкривають глибокі борозни задуми й турботи. Це — батьки учнів, які журяться дальшою долею своїх дітей, і випускники середніх шкіл, які склали іспит зрілости і стоять на широкому життєвому роздоріжжі, не знаючи, котрий шлях обрати. Пожурімося й ми з ними і потурбуймося допомогти їм шукати виходу. Але спершу треба зробити декілька загальних зауважень на тему вирощування наших інтелігентських кадрів.

Слід ствердити, що це вирощування відбувалося в ненормальний спосіб, без будь-якого пляну. Та й як можна було скласти будьякий плян в тяжких умовах бездержавности нації та ще нації, в наслідок політичної неволі, ненормально розвинутої. Адже наша нація — це нація без рівномірно розбудованих суспільних станів, з величезною перевагою двох станів — селянства і робітництва, в більшості малокваліфікованого або некваліфікованого. Посилаючи дітей до середніх і високих шкіл, наші селяни й робітники, дрібноміщани й інтеліґенти хотіли цим шляхом забезпечити для своїх дітей кусень хліба — і більше нічого. Це наставлення було й у самих дітей, і по закінченні середньої школи вони вибирали собі найбільш поплатні фахи, або такі фахи, засвоєння яких коштувало найменше грошей і часу, як от священик, учитель. Багато з них не доходило до цілі, ставали на половині дороги і залишались без ніякого інтеліґентського фаху. Таких серед нас дуже багато, і сьогодні це найбільш нещасні та жалюгідні люди.

Ця тенденція студіями здобути собі якусь життєву позицію і кусень хліба, хоч яка вона анормальна, панує й сьогодні на еміґрації серед величезної більшости молоді та батьків. Проти цієї тенденції та ще й на еміґрації надзвичайно важко боротись.

Але українська суспільність, яка своєю жертвенністю на КоДУС уможливлює переважаючій більшості нашої високошкільної молоді продовжувати й закінчувати студії, має деяке право вимагати хоч від малої частини цієї молоді, щоб вона не забувала своїх обов'язків перед нацією. Як так піде далі, як іде до сьогодні, то незабаром ми залишимося без українських науковців, без педагогів, без правників, економістів, бо молодого нарибку того роду кваліфікованих інтеліґентів майже немає. Коли старе їх покоління відійде, не буде їх кому замінити. Це жорстока, але правдива дійсність, якій сміливо треба подивитись у вічі. Браку світлих гуманістів, істориків, етнографів, антропологів, публіцистів, висококваліфіковних правників і теологів не заступлять хоч би не знати які славні лікарі, ветеринари, фізики, хеміки, інженери. Всі ці фахи — міжнародні і їх, в разі пекучої потреби, на початку творення молодої держави можна визичити на час у чужинців. А тих, перших, ніхто нам не визичить. Вони мусять бути свої, рідні, зв'язані тісно з народом і готові до жертвенної праці для народу.

Хотілося б, щоб цих кілька скромних завваг на важливу, на нашу думку, тему стали предметом застанови так самої молоді, що зі свідоцтвом зрілости в руках вибиратиме дальший свій життєвий шлях, як і для природних батьків цієї молоді та для Батьків народу.

ЗУСТРІЧ УСС

Вже вдруге ця невелика, але діяльна горстка Українських Січових Стрільців у Німеччині та Австрії зібралася на свою — хто його зна чи не останню!? — збірку. Вперше 31 січня і 1 лютого, а тепер 19 і 20 червня 1948 р. у Ґанггоферзідлюнг, Реґенсбург. І валютна реформа не спинила цих непоправних мрійників, творців Легенди, і вони, 78 осіб, з'їхалися, щоб іще порадитися у наших українських справах і своїх, організаційних; щоб побачитись, — бо ж 34-33 роки не одного дуже змінили. — Згадати друзів та й пожартувати по давній звичці.

Перший день з'їзду проминув на нарадах делегатів. Отаман Никифор Гірняк та Іван Поритко й Осип Навроцький склали звіт. За нецілих п'ять місяців багато праці покладено для організації УСС. Але найбільше уваги присвячено праці над об'єднанням усіх українських комбатантів у одну сім'ю. У нараді теперішнього з'їзду, перевівши деякі зміни в статуті, м. ін. назву «Союз» змінено на «Братство УСС», доповнивши Головну Раду й Управу Братства (дехто з членів виїхав чи виїжджає за океан), знову присвятили багато часу справам: об'єднання комбатантів і видаванні праць до нашої визвольної історії.

Перший день з'їзду закінчено «Піснею і танком», які, для привітання з'їзду, улаштувала народня школа ім. Андрея Шептицького в театр. залі Оселі. Після концерту відбувся чайний вечір для Усусусів.

Другий день з'їзду, 20. 6. Зелені свята, виповнено святочною програмою. Ранком, ухваливши привіт й резолюції, вислухавши привіти з'їздові, всі учасники пішли до церкви, де Вспр. Генер. Вікарій о. М. Вояковський, УСС, у сослуженні Всч. отців Степана Кіржецького та Миколи Куницького — УСС-ів, відправив торжественну Службу Божу. Після Служби Божої, виголосивши коротку, змістовну й повну палу — присвячену УСС-ам — проповідь ВСпр. Ген. Вік. О. М. Вояковський відслужив панахиду за упалих за волю України.

Святочно й велично відбулася передача Легенди УСС на руки пластового куреня ім. Хведора Черника з Міттенвальду. В год. 16-ій, з приводу негоди — в просторій залі зібрались усі УСС-и, згаданий пластовий курінь і вся пластова молодь Оселі, представники всіх установ і товариств та громадянства. Свято передачі відкрив отаман Никифор Гірняк. Слово — повне змісту, поваги, знеслости, — про «Легенду УСС» виголосив Роман Купчинський. Отаман Н. Гірняк пояснив ціль цієї символічної передачі легенди на руки пластунів куреня ім. Хв. Черника.

Увечері, 20. 6., в театр. залі Оселі відбувся «Вечір стрілецької пісні». Виконавці були: хор «Сурма» під кер. проф. О. Плешкевича; В. Блавацький — деклямація; Льоньо Лепкий — доповідь про Стрілецьку пісню. Далі — виведено другу дію «Шаріки» Я. Барнича, під його ж музичним проводом.

Після театру відбулась спільна вечеря УСС-ів із представниками пласту, місцевої нашої влади, установ, товариств, УПА, громадянства й театру.

В усіх УСС-ів лишилось бажання: на рідній землі, у Києві — Львові ще зустрітись!...

М. О.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАМАГАННЯ РОСІЙСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ, І ЧОГО МОЖНА ЧЕКАТИ ВІД ТОГО УКРАЇНЦЯМ

По шпальтах сусідських газет.

Російська еміґрація активно діє в напрямку самоорганізації. Ось у тій же газеті «Обозреніе» ч. 44 за 13. VI. 48 знаходимо відомості про організацію двох центрів російської еміґрації.

Поперше, знаходимо тут деклярацію з'їзду делегатів, що відбувся з метою створення **Центрального Представництва Російської Еміґрації — ЦПРЕ.** Цей з'їзд у Мюнхені обрав «Совєт» і Правління «Совєта». До цього Правління увійшло 6 членів: Бервік А., Долін А., Кузнєцов Й., Міхайловскій Ан., Чухнов Н., Шокальській Мих. На репрезентанта російської еміґрації обрано Юр'єва Сергія, а на заступників — Свіщова Івана та Мельнікова Миколу. Міститься це ЦПРЕ у Мюнхені.

В керівництві ЦПРЕ опинилася, здається, монархічна група старої російської еміґрації. А чого від цього новотвору можна чекати українцям, видко з того, що член Правління ЦПРЕ **Микола Чухнов** старанно розсилає своїм прихильникам і симпатикам **україножерну «літературу»** на зразок: **«Ігор Бутенко — Что должен знать каждий об украінцах».** (Мюнхен, 1948, ст. 21.) З цієї книжечки читач довідується, що «Украіни не било, нет і бить не может», що «украінскій народ — видумалі полякі», що українці — це «убійци» і «аґенти враґов Россіі» і т. ін.

Ця ж, видко, група російської еміґрації раніше ще видала більшу книжку кн. **А. М. Волконського «Историческая правда и украинофильская пропаганда»** (Мюнхен, 1947, стор. 86). Її то, цю книжку, і поклав в основу свого «твору» Ігор Бутенко. З передмови до'істінно-русской» книжки Волконського ми дізнаємося, що це є церевидання книжки, написаної ще в 1920 році, яка, до речі, **була перекладена і надрукована французькою та англійською мовами.** Отож, французи та англійці мають «добре джерело» для ознайомлення з українським питанням в «науковому» освітленні, російського чорносотенного напрямку...

Подруге, тут же надруковано «Обращеніе к россійской еміґраціі в Германіі», з якого довідуємося про створення другого російського організаційного центру. Цей другий центр — під назвою **«Германское Об'єдіненіе Областних (Російських) Комітетов»** — утворився в Гамбурзі. Він не визнає Мюнхенського ЦПРЕ, бо воно, мовляв, «створилося на основі несправедливої виборчої системи» і є «партійною організацією»...

До керівного органу цього Об'єднання увійшли: П. П. Каліновскій (голова), В. А. Нікітін (заступник), О. В. Анісімов, А. В. Поппель, J. І. Муратов, С. Г. Куліш і А. С. Віссаріонов.

Яку позицію щодо українців займає ця російська організація, незабаром, певно, з'ясується.

Й. Волос.

«ХТО ВИНЕН—НЕВІСТКА!»

Тільки люди з високим почуттям справедливости визнають за собою вину, коли їм у житті щось не ведеться. Інші шукають «невістки», на яку можна перекинути всі сім головних гріхів. Українська народня мудрість гірко відзначила долю цієї «невістки», яка в усьому мусить бути винна, за все відповідальна, хоч насправді її роля в домашньому господарстві чоловікових батьків може бути зовсім мала, або й ніяка. Але на неї сипляться всі незаслужені докори «свекрухи».

У незавидному положенні «невістки», на голову якої можна перекинути всі можливі обвинувачення, опинилися ДП, ці обезправнені, позбавлені опіки своїх держав людські істоти, яким війна забрала буквально все, що було для них святе, і все, що до другої світової війни давало їм часто навіть дуже високу ціну в їх власних країнах.

Мало почесну ролю «свекрухи», що свою власну вину хоче зіпхнути на голову «невістки», взяли на себе в англійській зоні «Ганноверіше Ноєсте Нахріхтен». Двічі чи тричі на тиждень «свекруха» знайде причину, щоб погерцювати собі по «невістці». Це, з одного боку, образливо, а з другого — нерозумно. Та є ще третій бік справи: неслушний, несправедливий і фалшивий підхід згаданого німецького часопису до всіх ДП. Ніде і ніколи ні одна таборова управа, а вже найменше ДП-преса не брали в оборону не протеґували і не приховували злочинних елементів, що звичаєм усіх злочинців втискаються у порядне товариство. Навпаки, ДП-преса тривожно — дбайливо бореться за те, щоб вдержати на високому рівні суспільну мораль ДП. Таборові управи, не маючи прероґатив влади, своїми засобами часто самі викривали злочинні елементи і видавали їх у руки судам. Про все це «свекруха» може й знає, але мовчить...

В ч. за 24 червня ц. р. «Ганнов. Н. Нахріхтен» називають табори ДП «островами блаженних», де безпечний притулок знайшла собі чорна торгівля і куди ніякому фінансовому урядові не вдалося проникнути, щоб перевести фінансову інспекцію. Так і не так! Не знаємо, чи фінансові уряди щось робили в цьому напрямі. Мабуть ні, бо це зовсім не оплачувалося би. Таборові майстерні і підприємства обслуговують виключно таборян, і їх фінансові бази і можливості такі нікчемні, що не покрили б коштів інспекційних заходів. Зате відома справа, що німецька поліція дуже часто мала змогу в товаристві англійських властей переводити ревізії в таборах, але справжні централі чорної торгівлі знаходила вона завжди поза таборами. Так було, наприклад, у краю Ліппе, чи в околицях Гамбурґу, куди товар з чорного ринку ішов цілими поїздами, і зовсім не був обслуговуваний діпісовими залізницями і залізничниками. Отже не на «островах блаженних», але десь на «суходолі» лихо!

В ч. 74 за 29 червня «Ганнов. Н. Нахріхтен», сповнені турботою за мораль платників податків, слушно побоюються, що фінансовій системі Німеччини по переведеній валютовій реформі може серйозно загрожувати законспірований чорний ринок. Чорний ринок, пишуть «Ганнов. Н. Нахріхтен», — це власне та діра, яка може дуже пошкодити всьому фінансовому й податковому плянуванню Німеччини. Що така діра існує, доводить факт, що безпосередньо перед 20 червня, в день 20 червня і пізніше процвітав чорний ринок оплачуючи старими марками такий закордонний товар, як шоколяда, папіроски і кава, та ба, закуповуючи навіть старі марки за нові!!..

Очевидно, всі ці гроші знайшли собі діру знов таки.. в таборах ДП. Так каже «свекруха». Чому? Бо на підставі парагр. 21 грошового закону ч. І, таборяни ДП не підпадають під примус здачі грошей. Вони його здають у таборах. А відомо, що табори знаходяться в тіснім зв'язку з чорними ринком. Отже, окаянна «діра» — в таборах! Так твердить згаданий німецький часопис. А в дійсності справа виглядає інакше.

Відомо, що мешканці таборів ДП здали свої старі гроші 20 червня, а отримали нові двома — трьома днями пізніше. Значить, «діра», могла бути не в таборах ДП, але десь поза таборами. І не такі то великі суми здавали ДП в старих марках. Пересічно не перевищували вони 200 марок на голову. А конт по поштових касах, по банках діпіси не мають. Отож, стріляти з гармати і кричати, що ДП валять німецьке господарство, делікатно кажучи, занадто відважно. При цьому не треба забувати, що жаден ДП не пішов би на совєтську Зону Німеччини, щоб збути там свої «чорноринкові марки». Коли поплив туди мільярдовий струм марок, з якого совєтам вдалося переловити лише незначну частину, то певно поплив не з таборів, бо діпіси сиділи тоді всі на своїх «блаженних островах».

Для чого пишеться такі нісенітниці? Невже ж люди справді вірять у те, що пишуть? Чи може стараються вони сіяти ненависть між німецьким населенням до тих, що їх німецька війна найтяжче побила? В такому разі, повертаємось до свого твердження з ч. 7. «Українського Слова». А саме: коли німці хочуть, щоб якнайбільше діпісів виїхало на працю поза Німеччину, то в їх інтересі було б робити цим діпісам добру, а не злу, та ще й несправедливо злу, славу. Ще одна важлива справа. Табори ДП можуть спокійно погодитися на фінансову інспекцію їх підприємств. Голий розбою не боїться, як каже українське прислів'я. Але чи є запорука, що «свекруха» дасть тоді спокій «невістці»? Мабуть, ні! У цілім культурнім світі, крім відомих установ у тоталітарних державах, тримаються засади, що лежачого не б«ють. ДП не зі своєї вини, лежать побиті долею. Чи треба ще знущатися над ними і бити їх тому, що вони безборонні?! (ПВ).

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКА ДЕРЖАВА

У четвер 6 липня ц. р. проголошено у Франкфурті над Майном на спільній конференції військових губернаторів Західньої Німеччини та західньонімецьких президентів міністрів три важливі документи про створення західньонімецької держави.

Перший документ про скликання до 1 вересня ц. р. німецьких законодавчих зборів, які мали б ухвалити нову німецьку конституцію, прочитав американський військовий губернатор генерал Клей. До цього зібрання мали б вислати своїх послів усі західньонімецькі провінції, вибираючи одного посла на 750.000 населення. Як виходить з цього документа Західня Німеччина мала б бути федеративною державою, але з одним центральним урядом.

Другий документ, який прочитав англійський військовий губернатор генерал Робертсон, дає західньонімецьким президентам міністрів переглянути дотеперішні границі між західньонімецькими краями і, коли це потрібно змінити їх, але так, щоб не творити ані надто великих, ані надто малих країв.

Третій документ про окупаційний статут, який дістане нова німецька держава, прочитав французький військовий губернатор генерал Кеніґ. Цей статут управильнює взаємовідносини між окупаційними владами і майбутнім центральним німецьким урядом. На основі приписів цього окупаційного статуту, окупаційна влада зберегла б за собою ведення закордонних справ і закордонної торгівлі Західньої Німеччини та контролі над деякими ділянками її внутрішнього життя.

Проголошення цих документів є великим кроком наперед у напрямі впорядкування повоєнної Европи та відкриває нову сторінку в европейській історії.

НЕМАЄ ВИГЛЯДІВ НА ЗАМИРЕННЯ В ПАЛЕСТИНІ

Наближається термін закінчення перемир'я в Палестині — 9 липня, але не видно ознак, щоб посередницька акція ґрафа Бернадотте в справі наладнання добросусідських відносин між арабами і жидами вдалася. На острові Родос засіли представники арабів і жидів, вислухали пропозицій представника Об'єднаних Націй, але до згоди не дійшли. Наприкінці минулого тижня обидві сторони повинні були дати відповідь.

Але ні одна сторона не хоче поступитися. Обидві нерадо ставляться до переговорів, бо кожна сподівається від них тільки погіршення свого положення. Жиди кажуть: переговори можуть провадитися лише довкруги питання про зміну границь Ізраелю. Але ці границі визнані багатьома державами, а найважніше, що їх підтримує Америка, з одного боку, і СССР — з другого. Араби кажуть: Ізраель мусить зникнути, і ми зробимо все, щоб його не було. Не йдеться, отже про пересунення границь, але про те, щоб їх загалом не було!

У таку важку хвилину останні англійські війська залишили палестинську пристань Гайфу і правління передали у руки жидів. І це ще більше озлобило арабів. На підставі засад чотиротижневого перемир'я жадна сторона не повинна поліпшувати свого стратегічного положення, змінювати військових частин і її становищ, довозити зброю і т ін. Тим часом передача пристані в руки жидів значно поліпшує їх положення.

Кожна з сторін має проти себе докази в порушенні постанов перемир'я. В одному місці араби стріляли на жидівські беззбройні транспорти, що довозили харчі, в іншому місці жиди пробували перевезти панцерні авта на підмогу своїм бойовим частинам.

ЗАГРОЗА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ В ІЗРАЕЛЮ

Через кілька днів після укладення перемир'я до берегів Палестини коло місцевини Натанія, прибув корабель із зброєю для жидівської терористично-військової організації Ірґун-Цвей-Левмі. На цім кораблі були також діти. Урядові війська Ізраелю, дотримуючи умов перемир'я, почали обстрілювати корабель, на якому вибухла пожежа. Було багато вбитих і поранених. Заарештовано понад дві сотні членів організації Ірґун. На це організація, яка недавно в цілому вступила в жидівську армію, відкликала своїх членів з війська і заповіла, що буде діяти на власну руку, хоч би й проти уряду.

ПЕРЕДІСТОРІЯ РОЗРИВУ ТІТА З КОМІНФОРМОМ

У світовій пресі підкреслюють, що це вперше за 30 років існування Комінтерну, чи то пак Комінформу, стався такий випадок, що московський комуністичний центр засуджує і викидає цілу комуністичну партію разом з її найчільнішими провідниками. За нашим рахунком це другий випадок, бо

перший стався з Українською Комуністичною Партією (УКП). Але випадок з югославською комуністичною партією зачіпає світову політику в її дуже небезпечний період і може тяжко відбитися на всій політичній стратегії Комінформу, тоді як випадок з УКП вдарив тільки по УКП. А це тому, що Москва тоді була всесильна в Україні і могла безкарно мститись на неслухняних «націоналістах і зрадниках», як тоді називали українських комуністів. Світ був або байдужий, коли не ворожий українській справі, абож сприяв Москві.

Тепер справа інакша. Тіто і югославська комуністична партія виросли самі, мають власну армію, і світ пізнав уже московські імперіялістичні затії за заслоною комуністичної фразеології. В Україні можна було просто виарештувати, вистріляти, позасилати безкарно всіх укапістів та ще й нагнати страху всім неукапістам. А тут ні! Можуть це зробити самі тільки югославці. Але чи захочуть? Влізти в Югославію силою, як це зроблено з Україною, при теперішній ситуації в світі не можна. Можна хіба тільки крадькома, як у Греції підкидати з боку поліна до вогню. Справа піде на УНО, хтось поставить внесення, щоб розслідувати винуватця і винуватець закриваючи очі, мусітиме знов користати з права «вета» і не допускати, щоб правда уже правду пізнав.

Уважні спостерігачі з боку підтверджують, що в коміформській сім'ї з Тітом уже від кількох місяців щось рвалося. Ще тоді, коли Тіто хотів створити другий Совєтський Союз і то на Балканах. На те не погодився Сталін і по деякім часі все втихло. Між ставлеником Комінформу Димітровим, і між Тітом ішла тим часом тиха, завзята драка за повноту влади в державі.

Розходження і неполадки можна було помітити теж при нагоді вшанування дня народин Тіта. Давніми часами приходили сердешні привітання і від Сталіна і від партії і від Димітрова. Тепер їх не було. Переведено процес проти видних членів партії в Любляні, яких рапом наклеймили зрадниками і агентами гестапо. Відсунено від уряду найближчих співробітників Тіта, міністрів Юховича, Гебранга і генерала Велебіта. Аж покінчилося те все подіями, яких правдивого змісту сьогодні не можна ще розчовпати, ані наслідків передбачити.

ЩО ПИШУТЬ І ГОВОРЯТЬ

ДОВКРУГИ ТІТА

Справа «ребелії» югославського комуністичного диктатора у міжнародній політиці настільки незвичайна, наскільки й важлива. Тому й насвітлення різних пресових і політичних органів таке багатогранне, що не можна байдуже пройти повіч, не подавши їх до відома наших читачів, тим більше, що ця справа в багатьох місцях стосується питань, дуже важливих у розвитку подій на південно-східньому відтинку Европи, де розгрузується також українське питання. Ось кілька голосів преси:

ЦЕ НЕ В ЗВИЧАЮ СТАЛІНА!

Орест Розенфелд пише в «Ле Популер», часописі французьких соціял-демократів: «Чи й справді відважились югославські комуністи виступити проти найвищої комуністичної влади, проти свого найвищого пана і майстра в Кремлі? Чи Тіто такий безпечний за свою владу? Кремль не напався б на югославського прем'єр-міністра, не маючи певности, що може його роздавити. В кожному разі, є це не в звичаю Сталіна. Хібащо справа зайшла вже так далеко і існує небезпека, що лихо може перекинутися на інші держави східнього блоку держав і треба цьому протидіяти».

ПРАГА, НЕ ПРАГА,—В МОСКВІ ПОВАГА

П'єр Кюльман пише у «Франс Лібр»: «Хто беззастережно не виконує наказів з Москви, того викидають,—і це доказ, що засади Комуністичного інтернаціоналу надалі залишаються незмінні. Місцем засідання може бути Прага чи Варшава різниці, чи вони комуністи, чи ні».

А ЦЕ ТЕЖ МАЄ СВОЄ ЗНАЧЕННЯ!

Жан Даменмюллер пише в «Об»: «Червона армія стоїть на віддалі 60 км від Белграду (югославської столиці). Це мусіло вплинути на Тіта, хоч він цього і не виявляє. Безумовно, це змушує його збирати довкола себе всіх націоналістів, без різниці, чи вони комуністи, чи ні». Часопис «Комба» каже: «Коли читаєш енергійну відповідь Югославії Комінформові, приходить думка, що югославські комуністи таки бажають договоритися, але не хочуть ніяк зійти до ролі винних в усьому.

НАХИЛ КОМУНІЗМУ ДО ЛЮДОЖЕРСТВА

Англійський часопис «Дейлі Телеграф» у статті під наголовком «Комунізм має нахил до канібалізму» подає: «Кремль звик пожирати своїх дітей і тепер думає робити те саме з комуністичним доростом Середньої і Східньої Европи, що робив у себе зі старою большевицькою гвардією. Коли комуністичний вовк пожирає собі подібних, він завжди співає одну і ту саму пісню».

А КОЛИ ЦЕ ЗНОВ ЛИШЕ ВЕЛИКА БРЕХНЯ?...

Старий англійський консервативний часопис «Дейлі Експрес» недовіряє: «Аж ніяк не можна позбутися підозри, що всю цю кризу зіграли як комедію, щоб напередодні якоїсь нової комінформівської витівки, засипати всім очі піском».

КОРОТКО

— **Запит до французьких соціялістів** поставив Роберт Бонї в часописі «Орор»: чи випадок з Чехословаччиною, випадок з Югославією, випадок з Берліном не відкрив їм, нарешті, очей на те, чого вони досі не бачили? Як треба боронити французьку демократію від комунізму?

—**Керовані комуністами** італійські професійні спілки закликають сім мільйонів італійських робітників до південного страйку. За страйковий льозунг висунено вимогу поліпшення заробітної платні і виплата окремих додатків для сімейних.

—**Дев'ять югославських утікачів** віддало себе в руки італійської прикордонної сторожі, заявивши, що не бажають жити під режимом Тіта.

— **Генерал Маркос**, провідник грецьких комуністичних ворохобників, також засудив Тіта, заявивши, що Тіто своїм наміром створити ще один СССР на Балканах порушує рівновагу між балканськими державами.

— **На 9 липня ц. р.** призначено нараду представників англійських профспілок з французькими інженерами в справі побудови підморського тунелю що сполучував би Англію з Францією.

— **250.000 швайцарських годинників** на підставі торговельного договору відіслала Швайцарія до Бразілії.

— **Єгипетський уряд не дав згоду** на перевіз харчових продуктів до жидівських колоній у Негев через єгипетські боєві лінії в Палестині.

— **До Сіднею в Австралії** відіслано з Англії шість мільйонів набоїв на вимогу австралійських селян для боротьби з лисами, що нищать добробут австралійського селянства.

— **Генерального секретаря** румунської комуністичної партії Джюрджея арештовано за те, що мав буцімто протиставитись замірам включити Румунію у склад СССР. Він був членом-основником Комінформу.

— **У липні і серпні** заповідають в морській пристані Неаполі в Італії відвідини американської військової фльоти.

— **1500 німців**, яких заскочила в дорозі заборона переїзду в Берлін, скупчились у Ганновері. Вони кштують досі 30.000 нових німецьких марок, які думають колись повернути. Покищо мусить їх прохарчовувати комунальний уряд. Вони думають під'їхати потягом до останньої «незамороженої» стації, а далі мандрувати 30 км пішки. (нц)

— **20.000 одягових пунктів і 240 одягових карт вкрадено в одного німецького урядовця у його власнім мешканні. (дпд)**

— **З усіх 66.000 дітей у Бремені** 17.000 відмовились брати дохарчування, бо не мають 30 пфенігів на оплату обіду. (дпд)

— **До Роттердаму в Голляндії** прибуло 1500 студентів університету з США і Канади, щоб в Европі продовжувати свої студії.

— **Сімох німців і одного поляка** арештовано у Франкфурті і Вайдені за підроблення нових німецьких марок.

— **69.000 незамельдованих німців** жило в Гесії у французькій зоні, очевидно, з чорного ринку. З них зголосилося 11.000 до праці, коли не стало старої валюти. (дпд)

— **700-літня річниця побудування** прегарної катедри в Кельні припадає на день 15 серпня ц. р. Вона була пошкоджена бомбами і тепер зремонтована. На свято прибудуть багато американських і европейських кардиналів та інших достойників. Богослужбу відправить папський легат, а проповідь виголосить німецький кардинал Др. Фрінгс.

— **Бельгійський екскороль** Леопольд заповів, що зречеться престолу, коли всенароднє голосування великою більшістю не заявиться за його поворот на трон.

— **Папа римський** виготовляє енцикліку в соціяльних питаннях, в якій займе становище до признання прав робітникам і до справ капіталу.

— **Перший Конґрес Міжнародньої Федерації** видавців часописів і редакторів у Парижі, в якому взяли участь представники 12, держав, схвалив резолюцію, в якій домагається достави паперу для денників що найменше на 6 сторін. (Ройтер)

— **Скасування карток на хліб** і вільної торговлі мукою в найближчому майбутньому, з огляду на добрі жнива в Східній і Західній Европі, сподіється Моріс Пат, директор Допомогового Фонду Дітей при ОН. Молоко буде раціоноване ще протягом більше, ніж два роки. (Ройтер)

Скасовану недавно карткову систему на харчі в СССР думають знову впровадити від серпня цього року. Причина: апарат не виправдав покладених на нього надій. Таке повідомляють з Ню-Йорку.

Комінформ переніс свої бюра з Белграду до Букарешту.

— **Державна Рада Безпеки Великобританії** зібралася 28 червня на важливу нараду з участю прем'єр-міністра Етлі і маршала Монтґомері.

— **Відкрито таємну комуністичну організацію** при нагоді арештування 10 чоловіків і однієї жінки, що підмовляли робітництво до страйку і саботажу. Організація мала свої осередки в Марселі, Генуї, Кардіфі, Буенос-Айресі і Ню-Йорку.

— **Британський генерал Мак-Міллан заявив**, що від часу закінчення мандату англійська армія в Палестині мала втрати: чотирьох воїнів убитими і 15 пораненими. У минулому році було 174 убитих і 417 поранених.

— **Південно-східньо-азійська конференція** в обороні світового миру закликала Голляндію і Францію, щоб вони вивели свої війська з Індонезії. Але конференція, в інтересі світового миру, не звернулася з закликом до СССР, щоб він вивів свої війська з Румунії, Мадярщини, Польщі, Чехословаччини, Прибалтики і України.

— **Помер найстарший син Ґандія Ґіраляль.** Його відреклась родина тому, що він прийняв християнство.

—**Можуть літаками відбувати подорожі** до Берліну, Відня і Лондону німецькі горожани, на підставі найновіших розпорядків англійських окупаційних властей. Подорож з Гамбурґа до Берліна коштуватиме 70 нм. з Гамбурґа до Лондону 195 нм.

— **Вільної продажі тютюну** і сигаретів домагається союз продавців тютюну у Франкфурті.

—**Найбільше літовище** в світі відкрито до публічного вжитку в Америці в місцевості Айдлевілд, коло Ню-Йорку. Воно має 20 кв. км обширу.

—**Епідемія тифу** ширіться в околиці Любеку. Занотовано 306 випадків захворіння. В сезоні овочів треба їх перед їдженням добре прополоскувати, щоб не заразитись тифом.

—**Від 1 липня ц. р.** продаються у Бремені, що належить до американської зони, американські папіроски зовсім без карток по 6 нм. за пачку.

—**Німці ощаджують.** У німецькому місті Бохум, у Рурському басейні, зложили німці в щадничих касах 21 мільйонів і 500.000 нових німецьких марок, як свої ощадності від часу запровадження нової валюти.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО НА ВИСТАВЦІ В ДЕРБІ

19 червня ц. р. на великій текстильній фабриці в Дербі (Англія) відбулася виставка виробів народнього мистецтва, в якій поважну участь взяли українці. В цій виставці брали участь: англійці, українці, литовці, лотиші, естонці і поляки. Виставкою керував комітет створений з представників зазначених націй. Від українців в комітеті був голова відділу Союзу Українців Британії (СУБ) п. І. Горобець.

Відвідувачі англійці дуже зацікавилися українською частиною виставки, на якій були представлені вишивки, різьбарські вироби, взори з народніми українськими мотивами і т. п. Організатори виставки — п. Ірина Лучків, п. Христина Мишак і п. Іван Горобець — були зодягнені в українські національні костюми. Представниця від централі СУБ п. Коростовець пояснювала відвідувачам походження експонатів. Числа відвідувачів виставки перевищило 9.000 осіб. Під час виставки українці подарували вишивану сорочку п. Сімсонові, директорові персонального відділу фабрики «Брітіш Сіленс», який завжди дуже радо поспішає українцям-робітникам з допомогою в різних справах. Слід відзначити українців що допомогли в організуванні цієї виставки, це: пп. І Горобець, Кондратюк, С. Сеница, М. Минько, Копка, Левицький, Стецьків, Польовий, Ірина Лучків Христина Мишак і Марія Хандога.

Про виставку вмістила допис і фотознімку українського відділу місцева англійська газета.

М. Кристачевський.

ТЕАТР «РЕНЕСАНС» У ТАБОРІ РАЙНЕ

Український табір у Райне став місцем постійного осідку українського театру «Ренесанс» під керівництвом артиста сцени і співака Гр. Ярошевича. Свою діяльність у Райне розпочав цей театр у дні приїзду до табору ВПреосвященного єпископа Бучка дня 18 травня ц.р. невмирущою «Наталкою Полтавкою». Громадянство табору влаштувало артистам після вистави овацію, нагородивши їх китицями троянд. У своїй промові комендант табору вітав артистів, як постійних мешканців табору.

Увечері 26 травня з великим успіхом на сцені таборового театру пройшов безсмертний «Запорожець за Дунаєм» у виконанні артистів театру «Ренесанс», з участю п. Павловської, кольоратурне сопрано якої, високо цінять свої і чужі слухачі. І тут не обійшлось без признання для артистів і без квітів для артисток, що виконали свої ролі взірцево.

У місяць пізніше театр поставив оперу «Майська ніч». Виповнена по береги заля обдаровувала гру артистів довготривалими оплесками. Щиро оплескували глядачі найкращі місця у виконанні самого маестра Ярошевича і, корифейки театру п. Мартинюкової. Пані Степняк уміло повела масового глядача в країну казки і на висоті завдання виявив себе Каленик у виконанні пана Довганюка.

Театр «Ренесанс» дбає також про виховання і вишколення дорасту. Він добирає здібнішу молодь і, не зважаючи на те, що артисти вибувають, виїжджаючи до інших країн, підготовляє в найближчому часі вистави «Назар Стодоля» і «Пошились у дурні». Театр «Ренесанс» не забуває й за інші табори, в яких перебувають українські скитальці. Він дав по кілька вистав у переходових таборах в Лінторфі і Падерборні, де, крім згаданих вище п'єс, виставлено ще й «Катерину» і дано гарний концерт.

О.Л.

СВЯТО ГЕРОЇВ В УКРАЇНСЬКОМУ ТАБОРІ У ГАЛЛЕНДОРФІ

20 червня, на перший день Зелених Свят, мешканці табору у Галлендорфі гідно вшанували пам'ять наших героїв, які віддали своє життя на вівтар нації. З приводу цього відбувся похід на цвинтар кацету, який лежить у лісі недалеко табору. Цей цвинтар впорядкували мешканці нашого табору ще в 1945 році. В самому центрі цвинтаря насипано символічну могилу й поставлено великий дубовий хрест. На могилі положено пропам'ятну таблицю з написом в англійській, українській і французькій мовах. На цвинтарі знаходиться 806 спільних могил, в яких знайшла вічний спочинок невідома кількість різнонаціональних жертв гітлерівського режиму.

Увечері о год. 7. рушили процесії з обох наших церков малим походом в напрямку цвинтаря. З вінками йшли організовано СУВ,СУМ, таборова охорона, ОУЖ, пласт, гімназія, народня школа. Несено вінки також від таборової ради, управи обох наших парафій, ЛУПВ, СХС.

На цвинтарі перед символічною могилою пан-отці Юрій Татомир і Осип Каменецький відправили спільну панахиду. Співали обидва наші церковні хори. Після панахиди виступив з промовою п. Клименко. Таборова охорона і пласт несли почесну сторожу. У поході взяли участь масово, крім організацій і установ, також мешканці табору.

Таборянин.

НАШІ СЕРЦЯ В ПОКЛІН ТІНЯМ ГЕРОЇВ

(Гайденав і Зеедорф спільно вшановують пам'ять полеглих за волю.)

Цьогорічні зеленосвяточні поминки в таборі Гайденав відбулися не за звичайним шаблоном, але за інструкцією Краєвого Комітету СУМ'у. О 8 год. ранку на таборову площу організовано прибули: таборова управа, пласт, СУМ, СУВ, ІМКА і ОУЖ. Піднесли до половини щогли національний прапор, запалили на символічній могилі вічний вогонь і зложили вінки від організацій. Вогонь горів цілий день. До першої половини дня почесну сторожу при могилі тримав пласт, потім СУМ, а врешті ІМКА.

Рівно о 23 годині дня сходяться на освітлену площу колони місцевого пласту та пласту з Зеедорфу, СУМ з своїм прапором, комбатанти, жіноча організація і ІМКА. Голова осередку СУМ'у Фалько звітує Голові Краєвого Комітету, що все готове до відправлення панахиди. Площа заповнена таборянами. З церкви прибуває духовенство двох українських віровизнань, хори і вірні. На «возглас» священика о Потелицького засвічуються смоло-скипи. Таборова Управа і комбатанти тримають в руках свічки. Панахида скінчилася. Проповідь виголошує греко-католицький священик. Гості, сумівці і пластуни з Зеедорфу складають на могилу вінки. Промовляє комендант табору п. Гусар. Його промова глибоко зворушує всіх. Особливо, коли він починає викликати імена Героїв: Петлюри, Коновальця, Ольги Басараб, Олени Теліги, начальника штабу УПА Савура і всіх знаних і незнаних, таких дорогих нашому серцю.

Коли скінчилася урочистість, 80 сумівців, 200 пластунів і 40 комбатантів з запаленими смолоскипами рушили вулицями німецького села до літнього табору, що лежить на відстані 8 кілометрів. Там о першій годині по півночі пластуни запалили ватру. Голова Краєвого Комітету СУМ'у п. Вожаківський виголосив промову, в якій вияснив значення Свята Героїв. Він закликав пластову молодь до з'єднаної праці з сумівцями не тільки при нагоді свят, але в житті і в змаганні за добро нації. Пластуни склали приречення-присягу. Після цього пластуни і сумівці спільно приступили до різних пластунських розваг. Було весело, гарно, щиро. Аж проміння сходячого сонця нагадало всім, що пора додому. Щойно о шостій годині ранку впала команда: «Розійдись!». Враження незабутнє.

Сумівець

СКРОМНИЙ ВИЯВ ВЕЛИКОЇ СПРАВИ

Нещодавно (13 червня ц. р.) музична школа табору ім Богдана Смельницького, що нею керує досвідчений педагог-піяністка п. Яніна Марченко, закінчила другий навчальний рік великим концертом-звітом своїх учнів.

На великій сцені таборового театру, де нераз виступали визначніші представники українського мистецтва на еміграції, на цей раз виступала здебільша дітвора — майбутня зміна сьогочасних музик. Дивлячись на цю малечу, яка тягнеться до музичної освіти, та на їхніх батьків, що і в тяжких умовах таборового животіння дбають про музичне виховання своїх дітей, співчуваєш їхньому піднесеному настрою й хвилюванню і радієш серцем, що музична душа нашого народу живе і змагається за краще життя, що й у великій скруті наш народ прагне духовости і виявляє велику життєстійкість. Зворушує й те, що 17-20-літня молодь в своєму прагненні до науки не соромиться сісти на одну шкільну лаву з 10-літніми дітьми. Немає тут і великої переваги дітей інтеліґенції, привілеєм якої була колись музична освіта: дітй шофера, електромонтера вчаться поряд з дітьми лікаря, артиста, професора.

Беручи все це до уваги, мимоволі оцінюєш цей скромний учнівський концерт, як вияв великої культурної справи, що її веде школа.

Музична школа (власне, школа гри на фортепіяно) в процесі навчання вже дала змогу виявитися не одній талановитій дитині. Вирізняється своєю музичною обдарованістю 12-літній Юра Дубовський (кляса п. Марченко). Провчившися лише 8 місяців, він виконав свої п'єски чисто, ритмічно, музикально й упевнено. Почуваєш, що світ звуків — це рідний і любий йому світ.

Дуже миле враження справила своєю грою Талочка Сорока (кл. п. Помірко), що показала м'яке туше, музичність і технічну вправність, а також Світлана Вожаківська та Рая Уласевич (обидві кл. п. Марченко), які, як то кажуть, «ростуть на очах» і в опануванні технічної вправности і в розвитку технічного почуття. Деякі хиби у їхній грі треба віднести на рахунок заважкого репертуару («Буря» Бургмюллера та ін.).

Не так яскраво, але цілком нормально розвиваються й учні Г. Ільчинська, Ю. Мариненко, Х. Лукомська (кл. п. Помірко) і А. Пастернак (кл. проф. Карповича, потім кл. п. Марченко).

З учнів старшого віку Ліда Василик (кл. п. Марченко) досягла найбільших успіхів (соната Гайдна, Екосез Бетговена), завдяки яким стає кандидатом до старшої групи (керівник проф. Карпович).

Помітно пішов уперед М. Різник і особливо П. Прищепа, що, всупереч початковій оцінці, дуже посунувся технічно.

Відзначаючи старанну працю педагогів і успіхи учнів, хотілося б зробити й деякі зауваження та подати деякі поради. Нам здається, що дещо напружена, не вільна гра багатьох учнів є наслідком заважкого репертуару. Тому порадимо педагогам не переоцінювати успіхів учнів і не форсувати їхнього навчання, особливо на початках, що закладають основу музичного й технічного розвитку.

Крім викладу гармонії, як окремої дисципліни для старшої групи, ми б радили викладати (як окрему дисципліну) для всіх учнів теорію музики, наполягаючи на практичних вправах з метру й ритму. Без цього гра учнів і далі хибуватиме на неритмічність.

Великою допомогою в опануванні метру й ритму було б якнайбільше застосування сумісної гри. На

жаль, у великій програмі концерту грі в чотири руки дано лише один номер.

Зате приємно було бачити невеличкий показ ритмо-пластичних вправ, проробленних балетмайстром п. М. Мілан, і доводиться тільки шкодувати, що цими вправами охоплено лише групку в 9 учениць, тоді як такі вправи були б корисні всім учням, як чудовий засіб для розвинення метро-ритмічного почуття. При цьому пластичність рухів бажана, але різноманітність метроритмічна є далеко цінніша. Отже, необхідна співпраця балетмайстра з теоретиком.

Школи не задовольняє нас постава рук (наприклад, у Чопенко) та педалізація, заранo впроваджувана (прим. у Лозинської). На місце останньої скорше треба вводити заняття з читання нот.

Впадає в око повна відсутність в програмі п'єс українських авторів чи п'єс українських своїм музичним матеріялом, в той час як педагог школи проф. А. Карпович, маючи добру і теоретичну й піяністичну освіту, вільно міг би створювати такий репертуар, а дещо вже й має.

На адресу учнів та їхніх батьків ми дамо раду — не розкидатись на одночасне навчання грі на кількох інструментах. Не велика бо шана людині, що тільки «бринькає» на піяніно, «пілікає» на скрипці, «трошки грає» на акордеоні. Це — найгірше аматорство, що не має нічого спільного з культурою.

Нарешті, кілька слів на адресу керівника школи та культурно-освітньої референтури. Школа міститься в двох кімнатах з двома інструментами. Щодня учень має лише 50 хвилин навчання, тоді як треба півтори-дві години. У школі навчаються 28 учнів, а десятка півтора дітей чекають на змогу попасти до школи. Педагоги п. Я. Марченко і п. Г. Помірко переобтяжені, а учні недовантажені. Крім того, наявність у таборі добрих артистичних сил дає цілковиту можливість відкрити й інші кляси — співу, скрипки, акордеону і т. зв. народніх інструментів (мандоліни, гітари). А це дало б змогу ввести клясу ансамблю, надзвичайно корисну особливо для піяністів.

Приносячи педагогам щире признання за їхню сумлінну, а часто й жертвенну працю, доказом якого були гучні оплески і квіти, їм піднесені, висловлюємо надію, що школа з честю простуватиме наміченим шляхом.

Ю. Тамарченко

З МІСЦЬ НОВОГО ПОСЕЛЕННЯ

НАРЕШТІ, В КРАЮ, ДЕ СПРАВДІ ДИХАЄШ ВІЛЬНО

По різних важких переживаннях в Італії, таких самих, як у 1945 і пізніше переживали майже всі скитальці, мені вдалось виїхати з Італії в далекий світ — Аргентіну. Їхав я аргентінським кораблем, що ще недавно був американським військовим кораблем. Замість 24 днів, моя подорож тривала всього 16 днів. Морська хвороба мене не бере, і тому подорож була приємна. Приїхав я на тутешню осінь. Попимо осени досить гаряче. Приїхав я до Буенос-Айрес і в початках життя було дуже невигідне. Тому я не міг писати, а ще й до цього не було в мене грошей, які я перед моїм відїздом мусів залишити своїм рідним, бо зі мною вони їхати не могли і я чекаю їх приїзду. Перший тиждень я жив в еміграційному домі, де виробив собі єдиний документ, без якого не можна тут стати до роботи. Тиждень тому я перейшов до готелю і почав працювати. Умови життя не такі аж надто гарні, як дехто рахує, але для нас, скитальців, вони таки добрі. Місто Буенос-Айрес величез не місто, щось на 20 до 30 км у промірі. Воно дуже гарно положене, комунікація догідна і дешева. Хоч на провінції життя дешевше, але з провінції тут пруть, бо тут кращі зарібки, ну й місто. Я мушу тут жити, бо чекаю на свою родину. Для всіх нас як правило до роботи, — фізична праця, коли немає конкретного фаху — тесляр, слюсар, механік ітп. Всякої роботи дуже багато і тому влаштування з роботою дуже просте. Найліпше щодо платні і забезпечень по різних державних і муніципальних варстатах, але там приймають тільки молодих до 35 років. По різних приватних підприємствах трохи тяжче, бо як правило платять лишень за пророблені години, а за свята не враховують. А свят тут досить. Також за дощові дні не зараховують. По більших тимчасових роботах платять до 20 пезів за день. На менш постійних від 12 до 14 пезів. На загал тут кажуть, що хоч як крути, то важко більше заробити як 300 пезів. Те вповні вистачає на прожиток. Харчі дешеві і голодувати не будеш. Сама найтяжча справа з мешканням. Ціни такі: папіроски від 10 пезет в за 10 штук, хліб білий 35 центів, яйця 2 пези тузінь, м'ясо від 40 центів кіло, масло два з половиною кіло. Овочі і фрукти відносно дорогі. Дві кімнати з кухнею 300 до 350 пез. Одна кімната від 70 до 150. Врешті хто на що натрапить. Найтяжче знайти для родини. Це тому так дорого, що мешкання дістаєте з другої руки цебто піднаймаєте вже в піднаймача. Місцеві платять мало. Свобода життя така, що ми її ніколи не мали (хоч червоних тут добре притискають!) Останньо я дістав пропозицію корисної праці в мебльовій фабриці з магазином і там маю дістати мешкання. Це під умовою, коли вже буде в мене родина. Місячна ставка 300 пез. і робота постійна. У всякому разі те знай, що на самому початку треба братися за кожну працю, яку дають, а там потім можна розглядатися за ліпшою. Тепер знайомлюсь з тутешніми українцями. Помогти вони помагають, але не дуже й самі сильні під фінансовим оглядом. Твій.

ЖИТТЯ У ФРАНЦІЇ

Багато українських скитальців знайшло останнім часом притулок у Франції. Тому цікаво подивитись, як виглядає сучасне життя у Франції. Перше, що впадає тут в вічі, це велика кількість товарів, але не для кожного француза (ну, й скитальця теж) вони доступні через брак грошей. Щось як тепер у Німеччині. Наживаються тільки повоєнні паскарі. Чорний ринок диктує ціни. Звичайному робітникові ще тяжко, хоч уряд перевів уже й реформу валюти і докладає всіх старань, щоб полегшити життя робітників, визначити їм вищу заробітну платню й унормувати умови життя. Все одно ціни ще не постійні і країна хвилює страйками. Не бракує підпалювачів, що дістають накази іззовні. Тяжкі умовини життя стали причиною того, що ресторани стоять порожні, зате оживились домашні вогнища, спортові імпрези і більше народу ходить до церков. Франція переживає свого роду відродження. Коли в 1938 році число народин налічувано на 612.000, і французи смутно похитували головою, що їх рід вимирає, в 1947 році нараховують уже 860.000 народин і число це має тенденцію збільшуватись. З цього радіє вся Франція і дивиться з надією у майбутнє.

З КУЛЬТУРНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ У ФРАНЦІЇ

I. Видання української літератури.

У Франції діє лише одно більшменш значне українське видавництво «Громада» (6, Rue Gesnier Guy, 6, Paris XX), що його заснував інжинер С. Сазонтів.

Це Видавництво досі видало за редакцією проф. І. Борщака такі книжки: 1) О. Стороженко — «Марко Проклятий», 2) Т. Шевченко — «Вибраний Кобзар», 3) М. Костомаров — «Книги битія українського Народу», 4) М. Грушевський — «Автобіографія».

Крім того, готуються до друку з художньої літератури: 1) В. Винниченко — «Краса і сила», 2) І. Франко — «Оповідання», 3) М. Вовчок — «Вибрані творн», 4) С. Гребінка — «Приказки», 5) М. Уманець — «Антін Головатий». З історичної літератури в стадії друку перебувають: 1) І. Борщак — «Слідами Мазепи у Франції», 2) І. Борщак — «Василь Горленко». Укр. літерат. (1853—1907).

Поряд з виданнями українською мовою, «Громада» випускає в світ книжки французькою мовою, для ознайомлення французького суспільства з різними моментами українського життя. Надруковано вже книжку І. Борщака — «Митрополит Шептицький». У друку «Опис України», зроблений французьким інж. Боплапом, що перед Хмельниччиною об'їздив Україну, будуючи фортеці, і склав карту тодішньої України. Бажано було б, щоб ця книжка з'явилася і в українському перекладі. Заплановано також видання французькою мовою автобіографій Мих. Драгоманова та інших книжок.

II. Видання журналу й часописів.

Те саме Видавництво «Громада» видає: 1) Незалежний українознавчий збірник «Соборна Україна», що його редагує проф. І. Борщак. 2) Двотижневик «Громада» за редакцією інж. С. Созонтова, що також є позапартійним демократичним часописом.

Року 1947 вийшло чотири числа «Соборної України». Ці збірники (що являють собою, власне, журнал) присвячені питанням української літератури, мистецтва й науки. Ведені солідно й документально, але разом з тим цікаво й приступно й для середнього читача.

Двотижневика «Громада» в 1948 р. вийшло до кінця травня 10 чисел. Це також добре ведений, як на наші умови, часопис, що провадить не тільки українську інформативну роботу, а й дбає про громадсько-політичне виховання своїх читачів. В кожному числі знаходимо також коротку статтю французькою мовою. Призначення цих статей — інформувати французьку громадськість про різні українські справи, зокрема тут знаходимо статті про Шевченка й Петлюру, пов'язані з відповідними датами.

Крім згаданого часопису, у Франції виходить тижневик «Українець у Франції», близький до греко-католицьких церковних кол, та місячник греко-католицької церкви — «Вісник».

Подав Й. Волос.

«ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ВІСНИК» НА ЧУЖИНІ

У Регенсбурзі (американська зона) в місяці травні появилося перше на чужині число «Літературно-Наукового Вісника» з такому зверхньому вигляді, як виходив ще за редагування Івана Франка і Михайла Грушевського. Червона окладинка на титульній сторінці позначена: Річник XXXII, 1948, травень, книжка І (на чужині), Регенсбург, з друкарні видавництва спілки «Українське Слово». Редактор В. Шульга, стор. 160. На останній сторінці окладинки внизу напис: «З технічних причин т. І ЛНВ виходить на основі ліценції в-ва «Час», але ні Видавництво, ні Редакція «Часу» з ЛНВ нічого спільного не мають».

ВСЯЧИНА

Кара за довоєнництво

Франкфуртський суд засудив членів комуністичної партії Фрідріха Вагнера і Ганса Йордана, одного на 8, другого на 5 літ тюрми за те, що вони були таємними агентами Гестапо і в наслідок їх доносів багато їхніх партійних товаришів-комуністів засуджено загально на 300 років в'язниці.

Гості з-поза залізної заслони

На полі біля Кее сюр Мер приземлився чехословацький літак, з якого висіли три чехословацькі старшини і одна пані. Коли прибула французька жандармерія, старшини вже встигли переодягнутися в цивільний одяг.

Совети окуповують західньонімецькі марки

«Нувель де Франс» повідомляє, що комуністична меншість у берлінському магістраті думає виступити і добиватися повноти влади способом на чеський зразок у Празі. Але перешкоджає цьому альянтська обсада Берліну. Останні події в Берліні завдали багато втрат німецькій комуністичній партії. Виявляється, що берлінці не дуже довіряють советській марці. Є вже фотографічні знімки, які показують, що найкращі покупці альянтських марок — советські військовики.

Голос семи націй

Міжнаціональна Пресова Секція, постійний орган порозуміння ДП-преси при Міжнаціональному Комітеті, виконуючи ухвалу міжнаціональної конференції представників ДП-преси англійської зони, що відбулася 9 квітня в Бльомбергу випустила перше число пресового бюлетеню в англійській мові під наголовком «Сім націй говорять». Ці сім націй це: білоруси, естонці, лотиші, литовці, поляки, українці та югослави.

Завданням бюлетеню є інформувати чужинців про справи ДП, об'єднаних в Міжнаціональному Комітеті, і, як видно з першого числа, бюлетень намагається успішно це благородне завдання виконувати. Графічне оформлення бюлетеню гарне і відповідає своїй цілі.

В першому числі бюлетеню є також жмут відомостей про українців, а саме: 1. сторінка українських біженців в британській зоні, 2. релігійні та культурні справи, 3. переселення українських біженців, 4. Українська Жіноча Організація, 5. Українська Санітарно-Харитативна Служба.

Аргентіна визнає українців

Аргентінський уряд визнав українців, як людей окремої національности. Досі аргентінський уряд брав на увагу лише державну приналежність. Тепер на особистих документах буде зазначена національність українська.

Виставка ДП в Амстердамі

Головна Кватира ІРО в Бад Кіссінгені (американська зона) плянує влаштування в Амстердамі (Голляндія) виставки праць мистців-ДП. Голляндський музей Ріке дає приміщення на влаштування цієї виставки.

Німецька марка, англійський фунт

Німецька газета «Ді Вельт» ч. 75 подає з вірогідного урядового джерела відомість, що в майбутньому члени окупаційної влади зможуть обміновати англійський фунт на нові німецькі марки у відношенні 1:13,30, тобто за одного фунта 13 нм 30 пф.

Щасливі татари

З Швайцарії виїхало до Істамбулу 200 інтернованих наприкінці війни кримських татар. Вони забрали з собою 18 жінок-швайцарок. Цих татар, як мохамедан, забрала до себе Туреччина, зобов'язавшись дати їм турецьке громадянство і поселити одружених у містах, а неодружених по селах. Як відомо, совети після відступу німців з Криму виселили всіх кримських татар за їх протисоветську поставу.

Клопоти торгівців збіжжям

Американські торгівці збіжжям побоюються труднощів із збутом збіжжя, бо цьогорічний урожай в Европі заповідається не гіршний, а подекуди навіть кращий, як перед війною. В Канаді ціна жита впала несподівано з 4 з половиною доляр на 2 доляри 66 центів. Цікаво, чи думають ці торгівці про голодуючих і про те, як їм допомогти?

Що б ви купили за нові гроші?

Анкету на таку тему розіслала одна газета в Західній Німеччині. Відповіло на неї понад 5.000 людей різного стану, фаху й заняття. У списку 38 предметів першої потреби перші місця займають такі речі: чоловічі й жіночі черевики, чоловіча і жіноча білизна, чоловічі убрання, домашнє приладдя, жіночі панчохи. На останніх місцях списку стоять такі предмети: краватки, килими, спортове знаряддя, дитячі панчохи, книжки, друкарські машинки і туалетні артикули.

Німці — непоправні нацисти

Міжнародній комітет для дослідження европейських проблем запевняє, що при вільних виборах більшість німців голосувала б за нацистів.

ТІТОВА НЕРОЗБЕРИХА

Тітовська афера в Югославії дальше ще сповита таємницею. Ціла закулісна машинерія тієї афери наразі ще невідома. Світ, що пильно придивляється до всього, бачить лишень те, що діється на відкритій сцені. А діються там дивні речі. Югославська компартія і югославські народні маси, як про це пише югославська преса, заявляються за Тітом. Альбанія, за якою стоїть хтось сильніший, лає Тіта і зриває господарські та культурні зв'язки з Югославією. Болгарія і Мадярщина «політикують»; займаючи непрактиковану досі в тім світі, в якому живуть, позицію. Одною півгубою погоджуються з ухвалами Комінформу та засуджують Югославію, Тіта і югославську компартію, а другою півгубою заявляють бажання зберігти дружні взаємини з «братньою» Югославією. Західні держави заняли наразі вичікуюче становище. У чеській Празі, де відбувається з'їзд чеських руханкових товариств »Сокіл», югославська молодь, що прибула до Праги в гості на те чеське свято, демонструвала з транспарантами свою прихильність до Тіта. На самому грищі ця молодь так уставилась, що з тої уставки кількадесять тисяч чеських глядачів могли вичитати слово «Тіто». Це дуже сподобалося приявній публиці і вона довго та бурхливо оплескувала вчинок югославських спортовиків і змагунів. Сама Москва не коментує цієї афери ні одним словом.

Зате швайцарська комуністична партія заняла прихильне до Тіта становище. А на засіданні партійного комітету комуністичної партії Трієсту прийшло з того приводу до бійки між прихильниками Тіта і Комінформу.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ «УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА»

1. **Часопис «Українське Слово», тижневик, коштує в Німеччині 20 пф поодиноке число, —**
2. **Тримісячна передплата в Німеччині — 2,40 дм, — піврічна — 4,80 дм, —**
   Тримісячна передплата закордон, внесена в Німеччині, — 11,20 дм,
3. **Передплату висилати або поштовими чеками для:** UKRAINSCHE ZEITUNG "UKRAINSKE SLOWO" in BLOMBERG (LIPPE). Konto Nr. 805 69, Postscheckamt Hannover **або поштовими переказами на адресу:** „UKRAINSKE SLOWO", (21a) BLOMBERG (LIPPE), Neuetor Strasse 50.
4. **На відтинках чеків і переказів точно зазначувати, на що саме гроші призначається. Кольпортери подають, за яке число часопису і за скільки примірників висилають, —**
5. **Бажаючі взяти на себе кольпортаж часопису, повідомляють про це адміністрацію «УС», подаючи свою точну адресу й повідомляючи, скільки примірників часопису їм висилати, —**
6. **Кольпортери отримують 20 процентів опусту за кольпортаж від розпроданого часопису, відраховуючи цю суму при висиланні грошей від розпродажу, —**
7. **Кольпортери мають пересилати гроші на конто «УС», а примірники часопису, що лишаються нерозпроданими, повертати адміністрації «УС» раз на місяць, —**
8. **Передплата, внесена на часопис до грошової реформи, буде перерахована передплатникам у відношенні 10:1, —**
9. **Передплатникам, які не поновлять передплати до часу виходу останнього числа часопису, за яке гроші вже вплачені, виходу часопису будемо стримувати, —**
10. **Кольпортери, які не внесуть грошей за продане число часопису зараз же після розпродажу його, не отримають дальшого числа «УС», —**
11. **Про зміну адреси, як і про передачу кольпортажу, завчасно повідомляти адміністрацію «УС»,**
12. **Часопису безкоштовно нікому не будемо висилати, —**
13. **Оплата оголошень для розпродажників — 10 пф за слово, індекс — 50 пф за рядок.**

Адміністрація «Українського Слова»

ВІДОМІСТЬ

про одержання і розподіл англійських книжок за час від 7. 2. 1948 — 30. 6. 1948.

Український Центральний Допомоговий Комітет одержав від Українського Допомогового фонду в Канаді через Червоний Хрест 3747 англійських книжок 43 назв. Деякі назви мали по 1—2 книжки, деякі по 100—240 книжок, а 4 назви по 360—1200 книжок.

Відділ Культури і Освіти УЦДК обійнявши з дня 9. 2. 1948 подав про це до відома Українським Обласним Допомоговим Комітетам і, поручив ці книжки придільти до учительських і учнівських бібліотек, а також до шкіл і курсів англійської мови (як підручники зга. лектура до читання).

Усі книжки поділено пропорційно до кількости молоді і курсантів в кожній області. Латинські книжки придільмо окремо до області Нідерландсен, де є вищі кляси гімназії.

Розподіл книжок був такий:

Назва	Одержано з Канади	Видано: Область Шлезв. Голшт.	Область Нідерландсен	Область Вестфалія	Громадські організації
1. Різні англійські книжки і підручники.	3747	491	2547	326	100
Разом	3464	Лишилося на 30. 6. 48	285		

Голова УЦДК проф. ГР. ЯЛОВИЙ
Член-керманич Відділу Культури і Освіти: Інж. В. ШЕВЧЕНКО
Референт шкіл британської зони: Л. БАЧИНСЬКИЙ

Листування редакції.

Вп. Авторів дописів з життя української еміграції і Авторів статтей, нотаток, оповідань, віршів тощо, повідомляємо, що **засадничо** не будемо вміщувати їх матеріялу в «Українському Слові», коли він уже був десь друкований, або призначений до ще якогось іншого українського часопису на еміграції в Европі.

Вп. Дописувачі повинні залучити поштовий значок, коли бажають мати якесь окреме вияснення з боку Редакції.

У справі студій в Голляндії.

Комісія Допомоги Українському Студентству матиме цього року змогу пристісти деяку кількість нашого студентства на вищих школах в Голляндії.

У Голляндії є такі вищі школи:

1. Політехніка в Делфті біля Гааги з відділами будівництва машин, електротехнічним, споруджения доріг та мостів, архітектури, фізичним, технологічним (хемія), гірничим, будування літаків та кораблів і мірничим. Студії тривають шість років, на мірничому відділі — 3 роки.
2. Вища Агрономічна Школа в Вагенінгені.
3. Католицька Економічна Школа в Тільбургу.
4. Державна Економічна Школа в Роттердамі. Студії на обох школах тривають шість років.
5. Католицький університет в Ніймегені.
6. Державний університет в Амстердамі з усіма факультетами.
7. Державний університет в Утрехті з усіми факультетами.
8. Державний університет в Гронінгені з усіми факультетами і
9. Державний університет у Лейдені з усіми факультетами.

Закордонні матури визнаються на прохання, студенти, що перейшли 25-ий рік життя й починають студії, мають скласти вступний іспит з деяких предметів. Від молодших цього не вимагається. На вищі семестри приймають на підставі індексів із інших університетів.

Вписове на голляндських вищих школах становить 30 гульденів, річна оплата — 325 гульденів. Звільнення від оплати можливе, дідетів майже з правила звільняють. Після 4-ох років студій від оплат звільняють автоматично.

Виклади відбуваються в голляндській мові, і тому знання цієї мови обов'язкове. До всіх прохань про голляндські стипендії належить долучати авторитетну посвідку про відповідне знання голляндської мови. Кандидати на стипендії одержать за надісланням поштових значків окремий формуляр, що має бути долучений в голляндській або англійській мові до прохання про стипендію. Час вношення прохань 15. липня ц. р.

За Комісію Допомоги Українському Студентству
Проф. д-р З. Кузеля.

РОЗШУКИ

23. Володимир Смішний розшукує свого сина Романа 20 р. Писати на адресу: (21a) DP Lager Wietersheim, Post Minden (Westf.).

24. Робова (Скрипак) Ольга розшукує батька Сергія Робова, який в 1943 р. виїхав до Німеччини. Далавурак Стефан розшукує Яремчука Стефана з с. Осташівці, пов. Коломия, який останнім часом перебував в околиці Ганноверу. Розшукувані мають звертатися на адресу: D. Porcchniak, 49 Linden Gardens, Notting Hill Gate, London, W 2, England.

25. Гавриленко Ольга з чоловіком розшукують свого батька Гавриленка Івана Васильовича з Дніпропетровської обл., міста Новомосковське, вул. Гапришів Кут № 1, який ще р. 1945 перебував на праці в м. Геттінген, в Німеччині. Листи слати на адресу: Michel Muzyzyn, La Valette par Robiac Gard, France.

26. Вертелецький Олександер розшукує знайомих: Кочетова Андрія, Алексеєва Івана й Черевцова Олександра. Писати на адресу адміністрації «Українського Слова».

27. Олександре Андрійовичу, Галочко, Леоніде Васильовичу, озовіться на адресу: Slawko, (21a) Blomberg/Lippe, Neuetorstr. 50.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно нонпарелю. Вартість оголошень: за розшуки — 10 пф. слово і за всі інші оголошення — 50 пф. рядок. Гроші надсилати поштовим переказом на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британській зоні. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Загравa» Blomberg (Lippe) Neuetorstrasse 50, Schliessfach 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 17 год. Незаховання рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDP /0235/ SEC (G)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 8054

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:

в Німеччині тримісячна 2.40 DM., піврічна 4.80 DM., річна 9.60 DM. — ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf.

в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.

ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for »UKRAINSKE SLOWO«, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 12
БЛЬОМБЕРҐ 18 ЛИПНЯ 1948

ПЛЯН ПЕРЕСЕЛЕННЯ 80000 ДП ВПРОДОВЖ ОДНОГО РОКУ

ДО КІНЦЯ 1948 РОКУ 40000 ДП ВИЇДЕ З БРИТІЙСЬКОЇ ЗОНИ

КОНФЕРЕНЦІЯ ГОЛОВНОГО ДИРЕКТОРА ІРО НА БРИТІЙСЬКУ ЗОНУ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ДП ВІД УСІХ НАЦІЙ

На день 8 липня ц.р. скликав Головний Директор ІРО на британську зону Німеччини, генерал-майор Феншейл, першу цього роду інформаційну конференцію, на яку запросив, крім штабу своїх найближчих референтів, також по двох представників допомогових (також дорадчими званих) комітетів від кожної нації, з яких рекрутуються ДП. На конференції були заступлені, крім українців, делеґати від польського, югославського, литовського, латиського, естонського і інших національних комітетів. Від українців брали участь Голова УЦДК проф. Г. Яловий і Заст. Голови УЦДК др. Ст. Біляк.

Конференція відбулась у приватнім мешканні ген.-майора Феншейла, в старовинним німецькім лицарськім замку в Міленбурґу коло Ашенґе. Інформаційну частину розпочав сам ген.-майор, який виголосив близько двогодинну промову такого змісту:

Діяльність ІРО ґрунтується на засадах, вироблених для цієї організації міждержавними чинниками при народженні цієї організації, і вона незмінно проявляється в трьох головних завданнях:

1) репатріяція до країн походження ДП, 2) допомога і організація та опіка при переселюванні ДП на нові місця праці, 3) опіка і втримання існуючих таборів ДП.

Щодо першого завдання, то репатріяція є першим і головним завданням ІРО. Але в цьому напрямі ніякого примусу не буде, зате репатріянти будуть користуватися повною опікою ІРО аж до хвилини, коли стануть на рідній землі. ІРО має докладні інформації про всі країни походження ДП. Кожному, хто бажає повернутися в рідні сторони, будуть уділені вичерпні вияснення і поради. Осіб, що бажають повертатися, не вільно застрашувати та відмовляти. Всяка аґітація проти репатріяції заборонена. У найближчому часі старшини і відпоручники держав, з яких походять ДП, відвідають знову табори в асисті альянтських старшин. Нікого не примушується йти на влаштовувані тими відпоручниками зібрання, але застерігається проти всяких виявів обурення чи чинної зневаги представників згаданих держав, бо це могло б допроводити до дуже тяжких наслідків і кар супроти тих, що брали б участь у таких ворожих акціях.

Є категорії осіб ДП, що не мають виглядів на переселення, бо ні одна держава не виявила бажання їх прийняти. Це є:

а) Матері (дівчата) нешлюбних дітей, яких у британській зоні нараховується 4.000 з 8.000 дітей.
б) Хворі на венеричні недуги.
в) Асоціяльні типи (карані за різні кримінальні і аморальні злочини). Для таких ДП залишається одинокий шлях: репатріяція.

Щодо другого завдання, тобто до переселення, ІРО докладає всіх зусиль, щоб якнайхутчій його виконати. Але досі стояли на перешкоді: брак більших фондів на ту ціль, брак транспортових можливостей і брак договорів з деякими краями поселення. Та все ж таки в найближчому адміністраційному році 1948/49 будуть у справах переселення довершені великі речі. ІРО вдвоє збільшило свою програму переселення. ІРО мусить поспішати, бо перед ним ще лише нецілих два роки існування. Тепер, по схваленні закону про допущення 205.000 ДП до США, шанси для виїзду ДП на працю в різні держави збільшилися. ІРО постаралось за більшу кількість транспортових кораблів і літаків для перевозу еміґрантів. Ті краї, з якими ІРО уклало договори, ставляться щораз гуманніше до переселення ДП разом з родинами.

Багато людей прикладає надмірні надії на можливість виїзду до США. Ще досі немає докладних виконавчих інструкцій до щойно схваленого закону. Часто преса подає невірні інформації. Щодо еміґрації до США, то вона буде відбуватися за докладним пляном, що його виробить спеціяльна для цієї справи іменована президентом Труменом комісія, зложена з трьох осіб. Треба ствердити, що схвалення закону про допущення ДП до США було великим і гуманним жестом Америки у відношенні до ДП. Але сам закон передбачає різні обмеження та сім різних черговостей. Мине ще довгий час, поки взагалі машинерія переселення до США буде наладнана. Також по її наладнанні еміґраційні

(Продовження на стор. 3)

Бюро Публічної Інформації
Тел. Лемго 672

Повідомлення Ч. 142/АК
26 червня 1948 р.

Підготовча Комісія Міжнародньої Організації Втікачів
Головна Кватира Британської Зони

Для опублікування кореспондентом.
26 червня 1948. Негайно.

ДП мають право претендувати на повернення їм власности, що є в США

Переміщені особи та втікачі, що мешкають у британській зоні Німеччини, дістали право подавати заяви про повернення їм власности, веденої Бюром Чужинецької Власности в Сполучених Штатах. Про це було оголошення Підготовчої Комісії Міжнародньої Організації Втікачів.

За законами Сполучених Штатів претензії на повернення чужинецької власности не можуть бути узглядені, якщо заява не буде подана протягом двох років після дати, коли власність відді рано, або до 8 серпня, що є останнім терміном.

Правний заступник колишнього власника, або його заступник в інтересах спадщини, уповноважений або законної операції, може подати заяву, якщо він відповідає вимогам, що їх ставить закон. Офіційну форму заяв (APC 1 A) можна набути в американських консулятах.

Спеціяльна інструкція британської влади щодо власности закордоном буде додана.

Представник британського міністерства закордонних справ відвідав УЦДК

Дня 6 липня ц. р. представник британського міністерства закордонних справ п. Вілкінсон в товаристві вищих урядовців британської окупаційної влади відвідав Український Центральний Допомоговий Комітет в Бльомберґу (британська зона). В розмові з п. Вілкінсоном порушено в першу чергу переселенчу акцію до Англії та англійських доміній. УЦДК просив приспішити темпо переселення, об'єднати переселенців з родинами, які залишилися ще в Німеччині, забезпечити переселенців у Великобританії духовною опікою, уможливити українській учнівській молоді студії в англійських університетах і, нарешті, організувати турне українських мистців по Англії. П. Вілкінсон обіцяв дезидерати УЦДК взяти під прихильну розвагу, при чому заявив, що англійська влада та працедавці дуже вдоволені з українських переселенців, згадав, що виставки українського мистецтва (передусім вишивки), влаштовані в Англії, а також концерти українських хорів, користуються серед англійців загальним признанням.

Не хочуть бути сателітами Москви

Рубець заслони за кулісами югославського видовища починає поволі відслонюватись. Виявляється, що поза Тітом стоїть група комуністичних теоретиків, що з принципових позицій поборюють безпринципову політику Москви. Один з цих теоретиків, старий югославський комуністичний провідник Шяде, виступив у газеті «Борба» проти Москви із гострою статтею під наголовком «Безпринципова боротьба проти так званих принципів». Методи, застосовувані Москвою супроти Югославії, називає турецькими методами терору, застосовуваними під час кількасотлітнього панування в Сербії.

Найпікантніше місце названої статті таке: «Резолюція Комінформу апелює до, так званих, здорових елементів югославської робітничої кляси. Ці елементи повинні повстати проти партії і державного проводу. Це, — завважує з сарказмом автор, — діється, мабуть, для задоволення тих вождів нових демократій, які вернули до своїх країн літаками, виголошуючи впродовж чотирьох років до своїх народів промови через радіо, замість робити те, що робили югослави.»

Нові бої УПА в Чехословаччині

Чеські міністерства військових і внутрішніх справ видали спільний комунікат, з якого виходить, що в східній Словаччині від травня ц. р. ведуться завзяті бої чеських військ і чеської поліції проти відділів Української Повстанської Армії. Чеські часописи подають, що відділи УПА зайняли важливі позиції з другої війни. В бою відділи УПА втратили 344 бійців, з них 59 вбитими, 39 раненими, решту полоненими.

В останніх місяцях багато чеських і словацьких вояків приєдналося до УПА. Чеські комуністичні газети закликають уряд, щоб він повів рішучу боротьбу проти УПА і проти чеських та словацьких частин, що в підпіллі ліквідують чеських комуністів, і проти того чеського та словацького населення, яке сприяє повстанцям і забезпечує їх харчами та інформаціями.

Куди поїдуть ДП британської зони?

На конференції з представниками національних комітетів в дні 8 липня ц. р. загальний директор ІРО ген. Феншейл подав програму переселення ДП, яку ІРО має виконати в адміністраційному році від 1 липня 1948 до 30 червня 1949. В тому часі ІРО передбачає переселення 80. 300 ДП, з того числа в другій половині 1948 разом 40.625 осіб, — а решту в першій половині 1949. В тому часі проектується вислати: до Бельгії 5.000, до Франції — 8.000, до Голляндії — 1.000, до Англії — 5.000, до Австралії — 8.000, до Канади — 20.000, до США — 15.000, до Аргентіни — 10.500, до Колюмбії — 4.000, до Парагваю — 2.000, до Венесуелі — 1.000 осіб, решту до інших країн. До Бразілії і Люксембурґу не передбачається в цьому році ніякої еміґрації. Індивідуальна еміґрація (на власний кошт), на думку ІРО, осягне число 7.325 осіб.

Нові капітали для Европи

Американський уряд дозволив американським приватним підприємствам інвестувати в рямцях Маршалового пляну свої капітали до висоти 300 млн. долярів. Їм ґарантується вимінятн їхній евентуальний зиск у чужій валюті на доляри. Ці ґарантії відносяться до видавців газет, журналів і книжок, а також фільмових продуцентів. Ґарантії будуть протягатись на 14 років. Ніяких ґарантій щодо самого зиску, а також ніяких забезпечень і охорони перед ризиком американський уряд цим приватним підприємцям не дає.

ЙОСИФ ВЕЛИКИЙ І ЙОСИФ МАЛИЙ

Німецька газета «Ді Вельт» (ч. 80) дотепно зіставляє двох Йосифів; з яких одного, а саме Йосифа Сталіна, називає великим, а другого Йосифа Броза-Тіта малим. В газеті читаємо:

«Від часу, як в кінці двадцятих років Комінтерн з понаднаціонального керуючого комуністичними партіями органу ставав чимраз більше органом совєтської закордонної політики, виникло противенство між зорієнтованими на Москву і йдучими за всіма зиґзаґами сталінської лінії комінтернівськими функціонерами і між виросліми зі свого ґрунту й респектуючими інтереси своєї батьківщини місцевими комуністичними провідниками. Ці два роди комуністів не можна гостро розмежувати. Можна сказати, що в ґрудях більшости комуністів живуть оці дві політичні душі, з вийнятком хіба російських комуністів, які можуть себе цілковито ідентифікувати зі світовим комунізмом. Але вже в комуністів з України, кавказьких чи середньоазійських племен це роздвоєння виступає чимраз виразніше, і воно є предметом частих московських атак проти «національних ухилів». Дуже яскраво виступає це роздвоєння, виросліх в атмосфері племінної гордости балканських народів, які відчувають це як російську зарозумілість, коли від них вимагають, щоб вони підпорядкували свої інтереси цілям Москви; і коли їм по останньому засіданні Комінформу заявили, що «інтереси Советського Союзу є абсолютно тотожні з інтересами робітників усіх країв».

Тіто — це лише один серед багатьох, що не є з тим згідні і яких швайцарська газета називає спільною назвою «тітони».

З виклинальної ґрамоти Комінформу й відповіді на неї Белграду видно, що ядром усіх проти Тіта висунених закидів є його занадто сильна оборона інтересів Югославії: «Тіто хоче своєї балканської федерації, щоб скріпити позицію балканських держав супроти Совєтського Союзу, знову ж Москва воліє мати безпосередню справу з народами, можливо для того, щоб могти їх поодиноко включити до Совєтського Союзу».

І закінчує «Ді Вельт» свої розважання так: «Не слід переціновати впливу конфлікту між двома Йосифами на світову політику. Все ж таки цей конфлікт виявив дві речі: розмір кризи в комуністичних партіях Східньої Европи, як і той факт, що Москва під ніякими умовами не визнає ніякого національного, незалежного від Кремля комунізму, навіть тоді, коли його носієм є найвизначніший комуніст поза межами СССР».

Титани і тітони

Швайцарська газета «Ді Тат» з 5 липня ц. р. робить дуже дотепне порівняння між легендарним бунтом грецьких півбогів титанів проти найстаршого бога Урануса і теперішнім бунтом Тіта та його прибічників, яких газета називає тітонами, проти Сталіна. Газета пише: «Титани належали до грецького божеського племени. Вони зчинили бунт проти свого «царя-батюшки» Урануса та збезчестили надбога Зевеса. За це Зевес скинув їх у тартар, тобто в пекло.

Нав'язуючи до цієї старогрецької легенди, будуть собі люди в Росії у 2000 році після народження Христа оповідати легенду про тітонів, що намагались зчинити бунт проти «батюшки-Сталіна» і проповідували хулу проти надбога Леніна. За це їх з'їджено, як тартарський біфштекс.

До цієї легенди буде доданий совєтський додаток, а саме: диявол прийнявши непоказний вид плютократичного Трумена, підкупив тітонів 25-ма мільйонами долярів. Тітони не послухали розумних порад «батюшки Йосифа», сховали погані гроші в кишені і зникли у підземеллі».

Справді, дотепно перелицьована старогрецька легенда.

ОСТАННІ ВІСТІ

Відповідь уряду СССР на ноти урядів США, Англії і Франції

В дні 14 липня ц. р. уряд СССР подав до преси і радіо, а також до відома урядів США, Великої Британії і Франції, кожному зосібна, свою відповідь на їх ноту з протестом проти голодової блькади Берліну.

Зміст відповіді до урядів усіх трьох західніх держав засадничо подібний і зводиться ось до чого:

Совєти не є проти того, щоб конферувати в справі цілої німецької проблеми, але не погоджуються на ніякі вступні передумови в справі Берліну. Совєти далі обстоюють погляд, що західні альянти не дотримуються умов, заключених з СССР в Ялті і Потсдамі, що їх зломили по відношенні до Німеччини і Австрії, запровадили окрему валюту і стремлять проти духа тих умов залишатися в Берліні, який лежить у східній зоні Німеччини і в цілості належить до совєтської зони. Своїми зарядженнями в Берліні совєтський уряд став в обороні господарського життя совєтської зони Німеччини.

Становище англійської преси і уряду

Становище майже всієї найповажнішої англійської преси в повищій справі однозгідне, що стан, витворений совєтською голодовою блькадою Берліну, на довшу мету не до втримання і без небезпеки для миру не можна тої ситуації продовжувати. Тому, на думку англійської преси, мусить бути наперед усунений той стан, щоб можна було приступати до обговорення проблеми Німеччини в цілому. Англійський уряд ще не заявив свого становища до совєтської відповіді. Зробить це щойно тоді, коли дістане офіційний текст тої відповіді.

Совєтські маневри коло берлінського коридору

Совети зарядили великі маневри сухопутньої і повітряної армії на 8 км від застереженого для західніх держав коридору до Берліну. Американський ґенерал Клей ствердив, що совети безумовно мали право влаштувати такі маневри, але мабуть було б їм дуже неприємно, коли б сталося таке нещастя, що котрийсь з альянтських літаків впав би на совєтський літак.

Замах на провідника італійських комуністів

В дні 14 липня один італієць виконав замах на життя Толіятті, голову італійської комуністичної партії. Атентатчик зовсім не старався втікати. Заявив, що замах виконав, бо не бажає, щоб Італія знайшлась у Комінформі. Толіятті живе і в стані його здоров'я не наступили компліка́ції, так що існує надія втримання його при житті. В цілім краю з приводу того замаху влаштували комуністи страйки і заворушення і погрожують ґенеральним страйком. Англійський часопис «Таймс» осуджує цей атентат, кажучи, що він є політичною помилкою, бо Толіятті належав до комуністів, які парляментарним способом добивались до влади і відкидали терор.

Що буде, коли...

Англійський часопис «Дейлі Мейл» ставить питання, що станеться, коли большевики дадуть відмовну відповідь на протестну ноту альянтів і відповідає:

«Коли росіяни відмовляться від усякої співпраці, тоді саме мусять діяти альянти. Не буде іншої ради, як зорганізувати озброєні супровідні поїзди на коридорнім шляху, котрі росіяни, або перепустять, або мусітимуть їх затримувати оружною силою.»

Молоді – на дорогу в життя

«Як же ви собі, пане, уявляєте? Я — магістер, і ви хочете, щоб я працював у фармера, чи копав рови? Це ж пониження моєї професії!»

(З листа українця-канадійця, вміщеного в нинішньому числі «Укр. Слова».)

(со) Справа майбутности нашого інтелігентського нарибка, нашої середньо і високошкільної молоді настільки важлива, що варт її насвітлити і обговорити з різних боків. У попередній статті п. з. «Куди іти молоді?» насвітлено одну сторону медалі, тобто конечність скорого і раціонального розміщення цьогорічних випускників наших середніх шкіл на відповідних факультетах вищих шкіл. Але існує ще друга сторона медалі.

Що має зробити молода людина, коли перед нею відкривається можливість скорого виїзду на фізичну працю до Англії, Канади, Австралії чи Америки? Тут навмисне названо лише ці краї, бо вони мають більш-менш подібний стиль життя, відмінний від інших країн. На нашу думку, ті, що почувають себе фізично сильними і здоровими, повинні з цієї можливости скористатись, не визбуваючись ані на один момент бажання в недалекому майбутньому таки почати і скінчити високошкільні студії в новому краю.

В Америці і Канаді такі речі, коли молода людина наперед фізичною працею здобуває собі відповідну суму грошей, влаштовує собі життя під матеріяльним оглядом, закладає навіть родину і лише тоді забирається до студій на університеті чи політехніці, — на порядку деннім. Яскравим прикладом цього є герої оповідань визначного американського письменника Джека Лондона, та й він сам, що з соціяльних низів вибився на вершини суспільної драбини. Фізична праця в американському світі у великій пошані, і це — сила цього світу.

Послухаймо другої цитати з листа українця-канадійця, надрукованого в цьому числі «Укр. Слова», яку рекомендуємо уважно прочитати нашій молоді, а саме:

«Ректор університету під час ферій, замість відпочивати, натягає на себе драні оверголі (штани), солом'яний капелюх і разом з професорами кидає снопи у фармера. Цілі ферії працює у полі, оре кіньми чи трактором і т. д. У нас (за малими винятками) це вважали б великим пониженням — тут вважається великим признанням для інтелектуальних людей, що й самі науку мають і вчать її інших, але також не стидаються найчорнішої фізичної праці.»

Порівняйте уважно і вдумливо наведену цитату з цитатою, поданою на вступі цієї статті, де молодий магістер говорить про пониження своєї професії фізичною працею, і перед вами на всю широчінь стане проблема нашої інтелігентської молоді на тлі нової життєвої ситуації, в якій вона сьогодні опинилась. Позбутись ментальности, що глибоко закоренилась, переробити спосіб думання, що шляхом спадковости вже десятки літ переходив і переходить з діда на батька і з батька на сина — справа не легка. Одначе, треба з цією ментальністю зірвати, бо вона неправильна і нездорова, а що найважливіше — надзвичайно шкідлива в тому тяжкому положенні, в якому перебуває наша еміграційна суспільність. Не слід нашій молоді покладати всі надії і будувати свої життєві пляни на КоДУС'і та інших допоміжних джерелах. Вони короткотривалі і мало певні. Треба розбудовувати свої пляни на своїх власних силах і своїх власних можливостях.

Коли частині нашої молоді потрібно пройти шмат життьового шляху в поті чола, у тяжкій фізичній праці, треба на це сміливо рішитись. Існує небезпека, що дехто на цьому шляху задовго забариться, відстане, а може навіть залишиться на нижчому щаблі суспільної драбини. Цим не слід зражуватись, бо на кожному щаблі можна бути дуже пожиточним членом своєї суспільности і почувати себе особисто щасливим. А хіба це не найважливіше у житті!

Англійські парляментаристи в ганноверському таборі

Дня 29 червня ц. р. відвідала табір ім. Лисенка група послів англійського парляменту в складі 11 осіб (в тому 6 посолок). До участи в стрічі з англійськими гістьми запросив місцевий 76 ДІПАКС також представників Українського Комітету. По коротких відвідинах декількох кватир в одному з таборових блоків, церкви та кравецько-трикотарської майстерні, відбулася в бюрі місцевого ДІПАКС'у конференція. Англійці цікавилися наставленням українських скитальців до переселення в Англію та до великобританських доміній. Представник Українського Комітету виявив, що українські скитальці ставилися від початку переселенчої акції найбільш позитивно до переселення в Англію і головно до англійських доміній, хоч у дечому їх сподівання не зовсім були задоволені.

На запит, чим оправдується це позитивне ставлення, була відповідь: українські скитальці вірять, що найкращий захист, найбільш підходячу для них працю знайдуть саме в англійських країнах. Вони переконані, що їх доля й майбутнє зв'язані у великій мірі з далекосяглою і розумною політикою англійської спільноти народів, та що найкращі можливості повороту у слушний час на Батьківщину існують з країн Британської імперії.

В дальшій розмові зголосив представник Українського Комітету наступні завваги і бажання у справі переселення:

1) Основним бажанням українських скитальців є можливість переселення цілої української спільноти, при чому першочерговим питанням є переселення цілих родин. На оправдання цього бажання треба підкреслити, що родина для скитальців являється по втраті всіх матеріяльних надбань і Батьківщини одиноким скарбом. Правильно цей факт підтвердив перед довий англійський політик мр. Черчіл в обороні скитальців у промові 1946 р., підкреслюючи, що скитальці після останньої війни — це долею биті люди, яким залишилась одна тільки цінність: родина.

2.) У ту саму площину ставлять українські скитальці потребу рівночасного переселення своїх старих, непрацездатних, хворих та сиріт, при чому слід додати, що працездатні українські скитальці, які в сучасний момент майже одинокі знаходять заінтересування держав для їх переселення, неодноразово декларували готовість перебрати на своє власне утримання непрацездатних скитальців, навіть не кровних родичів і тим дали запевнення, що та категорія людей не стане тягарем для країни переселення.

3.) Серед тих старців і непрацездатних знаходиться дуже цінний елемент української політичної еміграції і тому вони заслуговують в першу чергу на захист.

У вияснені запиту, як пояснюється в даному випадку поняття «політичної еміграції», була відповідь, що українська політична еміграція — це свідомі громадяни, які мусіли покинути Батьківщину, або не могли до неї повернутися, рятуючись перед неминучим політичним і релігійним переслідуванням та в ім'я протесту проти тоталітарного режиму і жорстокого терору. Українські політичні емігранти не можуть повернути на рідну землю, доки не буде зліквідований пануючий там режим і тому радніш бажають продовжувати важкий шлях скитальщини з надією, що західні демократії знайдуть можливості їх захисту і оборони.

Англійські гості дякували за подані інформації і запевнили, що використають їх у відповідний спосіб.

ЩО ПИШУТЬ І ГОВОРЯТЬ

Самі засуджують своє правосуддя

Дві найголовніші совєтські газети «Правда» і «Ізвестія» вмістили гострий виступ совєтського генерального прокурора Софонова проти совєтського правосуддя. Софонов громить суддів і прокурорів за недолугу боротьбу з такими переступами, як хабарництво і спекуляція. В багатьох випадках не можна встановити винних. Слідства тягнуться в безконечність. Присуди виносяться занадто лагідні. В інших випадках скалюються присуди, не зважаючи на відсутність доказів. Судові урядовці спізнюються до бюр і працюють недбало.

А що могли б сказати мільйони нещасних совєтських засуджених, що караються в таборах примусової праці та страшних большевицьких тюрмах!

Большевицька п'ята колона реорганізується

Газета «Континенталь Нюс Сервіс» з 18 червня подає вістку, що большевицька п'ята колона реорганізується. Керована Комінформом, діє вона через усі комуністичні партії світу. Більшість поважніших становищ займають люди, вишколені в Росії. Кожна акція старанно підготовляється і включається до військової схеми. Большевицька п'ята колона більш гнучка, ніж була німецька п'ята колона і має ідеологію, яку легше застосувати до місцевих умовин. В одній країні вона сталінська і пролетарська, в іншій — скрайньо націоналістична, в ще іншій країні — нібито католицька або ліберально-демократична. Надзірним органом цих колон є осередки закордонного департаменту совєтського міністерства безпеки. Крім того, цей департамент опрацьовує оперативні пляни та вишколює керівників акції. Кожна совєтська закордонна стійка має експозитуру «сьомого бюра», якого завданням є узгіднювання дій, ведення картотек, контроля фінансів місцевих компартій та нагляд над військовою підготовкою диверсійних і саботажевих груп.

П'ята колона діє всюди, діє рафіновано і тому треба її остерігатись і інших від неї остерігати.

Московський патріярх говорить

Московський патріярх Алексей мав розмову з англійським кореспондентом агенції Ройтера. На питання, чи існує в Росії свобода вірувань, була відповідь: «Свобода вірувань гарантована конституцією». На питання, скільки вірних є в СССР, була відповідь: «З причини відділення церкви від держави та з причини пануючої релігійної свободи, не маємо під цю пору докладних описків членів віроісповідних громад. Число цих громад зростає». На питання, що патріярх думає про Сталіна, як провідника совєтського народу, він відповів: «Не лише друзі, але й вороги СССР знають і визнають, що маршал Сталін є геніяльним провідником совєтського народу. Треба додати, що церква має прихильну підтримку Сталіна». На питання, чи існує конфлікт між теорією і практикою комунізму та релігією, була відповідь: «Питання не є ясне. Зрештою, православна церква в СССР не знаходиться ні з ким у конфлікті».

Одним словом, серафімські відносини між безбожницьким урядом і християнською церквою. Цікаво, що сказали б самі вірні про ці відносини.

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Висвітлення таємниць Варшавської конференції сателітів СССР

Як відомо, Москва спонукала підвладні собі держави середньої і східньої Европи зійтися на спільну конференцію у Варшаві, щоб зайняти становище до створення західньо-німецької держави, до положення в Берліні і до переведеної грошової реформи у трьох західніх зонах Німеччини. Швайцарський часопис «Базлер Нахріхтен» в ч. 278 повідомляє, що Варшавська конференція не проходила так рівно, щоб з неї міг бути задоволений совєтський міністер закордонних справ Молотов. Особливо гостро виступили зі своїми вимогами поляки, що висловились навіть проти наміру СССР усунути західніх альянтів з Берліну, бо це могло б тяжко відбитися на польському господарстві. Польща мусіла б тоді постачати для східньої Німеччини вугілля і втратила б в наслідок цього добрі гроші західніх держав. Між іншим поляки поставили запит до СССР, що зробив би він, коли б західні альянти зажадали, щоб їх допустили до завідування шлезькими копальнями вугілля, так само як совєти жадають, щоб їх допустили до завідування Рурщиною. Яку відповідь дістала польська делегація від совєтської делегації невідомо.

Центральний пункт уваги світу — Берлін

Хоч Берлін — це тільки малий відтинок великої німецької проблеми, але трагічні й комічні ситуації, які витворилися останнім часом дуже гостро в зв'язку з колишньою німецькою столицею, надають Берлінові першорядну ролю в історичній дії сучасної доби.

Англійський уряд вирішив у цій важливій справі вислухати голос свого народнього представництва.

Дебати у справі Німеччини в англійському парляменті

Дебати, які відбулися 30 червня ц. р., своїм значенням нагадують історичний час перед другою світовою війною, коли в 1938 і 1939 році вирішувано уступки західніх держав гітлерівському імперіялізмові в справі Австрії, Чехії і врешті Польщі. Англійська преса закликала й тепер до рівноваги духа, щоб розмовами про атомові бомби не ширити воєнної паніки. Одначе, в самих дебатах чути було подих воєнної небезпеки і різку, холодну відвагу її гідно зустрінути, коли не буде інакшого виходу.

Репрезентант опозиційної консервативної партії Мак Міллан з признанням підкреслив думку англійського міністра закордонних справ Бевіна, який зазначив, що ніхто в Англії не згодиться на капітуляцію в справі Берліну перед совєтами. Треба зміряти силу волі альянтів і СССР. Хоч ризик війни грізний, але політика страху напевно приведе до війни.

Колишній міністер закордонних справ Іден сказав: Тепер не може бути навіть думки про відступ. Не зважаючи на численні провокації, не вірю, щоб Кремль справді хотів війни, але най найменший сумнів тільки насмілить володарів СССР і дальший їх наступ неминуче приведе до війни. Час, щоб виявити неуступність, саме тепер настав.

Репрезентант лібералів Баєрс заявив: Наука з 1938 і 1939 років доводить, що уступливість зовсім не оплачується. Мир можна зберегти, коли миролюбні народи мають волю протиставити напасникові перевагу своїх збройних сил.

Репрезентант соціялістичної лейбор-партії Кросман сказав: Мусимо залишитися в Берліні і зробити Франкфурт столицею демократичної Німеччини. За кожного урядовця, за кожну жінку чи дитину, яку перевозимо з Берліну до Франкфурту, мусимо в Берліні скинути одного парашутиста.

Міністер Бевін відповів спокійніше, але дуже рішуче: На підставі документів відповідальність за наявну ситуацію в Німеччині падає виключно на совєти. Англія хотіла, щоб контролю над Німеччиною здійснювали всі чотири потуги, але зовсім не хотіла того, щоб диктував тільки один. Маршал Соколовський твердив неслушно, що Берлін лежить у совєтській зоні. Під кінець війни в Німеччині англійські війська зайняли Вісмар над Балтійським морем і більшу частину Тюрінгії, але добровільно відступили ці території большевикам, щоб дотримати умову з 1944 р. про розмежування окупаційних зон. Одним з пунктів цієї умови є віддання Берліну під управління чотирьох потуг. Англія, Америка, Франція, а також британські домінії, постійно інформовані про положення, не залишать Берліну. Ніхто з нас не скапітулює.

Не вдалось залякати загрозою війни

І дійсно, англійський уряд і уряди Франції та Америки не виявили найменшої охоти капітулювати перед Кремлем, але, навпаки, почали приготовлятись навіть на найгірше, а тим часом вислали у вівторок 6 липня три гострі ноти, в яких протестують проти голодової блокади Берліну. У нотах ні одна з трьох потуг не ставить реченця, до якого б совєти мусіли заявитися. Тим самим вони дають можливість совєтам мирно полагодити справу Берліну. В англійській ноті виразно вказується на грізне міжнароднє положення і доводиться, на яких правних основах західні держави є і залишаться у Берліні. Британські війська ніколи не були б віддали совєтам східніх просторів Німеччини, коли б був у них сумнів, що совєти не дотримають умов з 1945 р.

Цілий світ із затамованим віддихом слідкує за дальшим розвитком драматичних подій. А тим часом Москва відповіді не дає, мабуть, не легко там тепер справу вирішити.

Молотов проти Жданова

Тим часом у Москві, як пише французький часопис «Ленді ді Манш» з 28 червня, іде боротьба між групою Молотова і Жданова. Молотов — за припинення «холодної війни» і за міжнароднє порозуміння, щоб спокійно скріпити свої сили закордоном і всередині СССР. Жданов — за революційну активність комуністичних партій у інших державах, бо СССР програв бій із пляном Маршала. Він домагається зліквідувати союз комуністичних партій в европейських державах з некомуністичними і зробити з них інструмент для викликання комуністичних революцій. В наслідок боротьби цих двох напрямків у Кремлі, настало замішання в сателітарних державах, як Югославія, Чехія, Польща, Румунія, Мадярщина, і в комуністичних партіях цілого світу. Тим часом цамір Москви заморити голодом два мільйони берлінців і імперіялістичні пляни Кремля підірвали довір'я світу і комуністів до комунізму взагалі.

Чи Соколовський уступить?

У Берліні ходять чутки, що маршал Соколовський не поверне вже з Москви на своє становище шефа совєтської військової адміністрації. Думають, що він дістане якесь велике становище в совєтській армії, а до Берліну на його місце прибуде хтось інший. Але цей інший може прибути лише тоді, коли скінчиться гостра берлінська криза.

КОРОТКО

— **Радарові стрільна.** Уперше в історії новітньої зброї застосує американська фльота стрільна, керовані радаровими хвилями. Ці стрільна будуть вжиті в районі Перл Гарбор — морської бази, знищеної японцями на початку американсько-японської війни. Керованих радаром стрілен застосують для затоплення 30.000-тонного бойового корабля, що називається «Нью-Йорк».

— **Акти німецького генерального штабу** поляки знайшли біля місцевости Штреліц на Шлезьку. Ці акти відносяться до років 1939-1945 і є їх аж 15 залізничих вагонів.

— **Антоні Іден в Німеччині.** Колишній англійський міністер закордонних справ Антоні Іден відвідав минулого тижня Німеччину, щоб ознайомитися з її теперішнім положенням.

— **Німецький уряд прохарчування** подає до відома, що лише краєві овочі можуть продаватися без карток. Усі імпортовані овочі продаватимуться на картки.

— **Підвищення раціонів для німців.** У місяці серпні будуть підвищені для німців раціони м'яса з 100 на 200 г і картоплі з 9.500 на 14.500 г, зате будуть обнижені раціони товщу з 700 на 690 г у місяць.

— **Тепло лише в серпні.** Гамбурзька метеорологічна стація заповідає, що липень буде холодний і мокрий, а тепло настане лише в серпні.

— **Вилучення з обігу дрібних грошей.** Пригадуємо, що 31 серпня 1948 р. будуть вилучені з обігу такі дрібні гроші: банкноти на 1 марку давні німецькі та альянтські, банкноти альянтські на півмарки і металеві монети на 1 і 5 пфенігів. Металеві монети на 10 і 50 пф. будуть в обігу ще до березня 1949 року.

— **Закриття комуністичної газети.** Американська окупаційна влада в місті Бремені закрила на 4 тижні комуністичну газету «Трибуну демократії», що в демагогічний спосіб критикувала зарядження цієї влади.

— **Катастрофа американського літака.** Біля міста Кенігсштайн коло узгір'я Тавнус в американській зоні Німеччини впав двомоторовий американський транспортовий літак типу Ц-47, який возив харчі для Берліну. Троє американських летунів згинуло.

— **Рузвелт хотів жидів оселити в Абесінії.** Під час передвоєнної кризи 1938 р., коли жидівська проблема була на порядку дня, президент написав до Муссоліні листа, в якому пропонував створити в Абесінії, що була тоді колонією Італії, жидівську державу. Муссоліні відкинув цю пропозицію.

— **15 мільйонів англійців до Австралії.** Австралійський уряд провадить переговори з англійським урядом у справі еміграції 15 мільйонів англійців до Австралії. План еміграції обчислений на одне людське покоління, тобто на 75 років.

— Б'ють китайських комуністів. З Нанкіну повідомляють, що урядові китайські війська розгромили в Середньому Китаї біля місцевости Тунгчу комуністів. Комуністи мали 100.000 втрат.

— Припинили вивіз нафтових продуктів. Мабуть, як кару за тітовський бунт, Румунія припинила вивіз нафтових продуктів до Югославії.

— Ратифікація договорів. Англія і Франція ратифікували остаточно свої договори з Америкою у справі Маршалового пляну.

— Якометті замість Неннї. Генеральним секретарем лівосоціялістичної італійської партії, що на її чолі стояв досі Неннї, прибічник тісної співпраці цієї партії з комуністами, став Якометті. Чи партія й далі співпрацюватиме з комуністами — покаже майбутнє.

— Нові банкноти в совєтській зоні. Щойно по переведеній на поспіх грошевій реформі будуть випущені в совєтській зоні Німеччини нові грошові банкноти. Вимінюватимуть ці гроші за дотеперішні, як їх берлінці дотепно називають «тапети», у відношенні 1:1.

— Пересунення на право виявили останні вибори до голляндського парляменту.

— Дунайська конференція в Белграді. Міжнародня конференція в справі плавби на Дунаю має таки відбутися 30 липня ц. р. в Белграді. В цій конференції візьме участь також СССР. Це означало б, що совєти, не зважаючи на виключення югославської компартії з Комінформу, не хочуть втрачати контакту з Югославією на терені закордонної політики.

— Встановлення совєтсько-польського кордону. У четвер 8 липня підписано в Москві між Польщею і СССР остаточний договір у справі совєтсько-польського кордону.

— Генерал Айзенговер відмовився невідклично від кандидатури на президента з рамени демократичної партії.

ВІЛЬНЕ СЛОВО ЧИТАЧА

Оцією статтею—закликом відкриваємо рубрику «Вільного слова читача», яку ми заповіли в 1-му числі нашого часопису.
Редакція

РЯТУЙМО НАШІ УСТАНОВИ

В останньому числі «Українського Слова» вмістив УЦДК оголошення, щоб скитальці, які хочуть одержати відповідь на їх письма, долучували поштові значки на відповідь. На мою думку, не повинно було таке оголошення появитися, бо це не приносить нам чести, але, з другої сторони, це оголошення змушує нас призадуматися над критичним фінансовим станом наших установ, в якому вони опинилися по валютовій реформі. Ми мусимо мужньо заглянути прикрій дійсності в вічі і знайти правильну розвязку, бо ні механічне скорочення штатів, ані поштові значки справи не розв'яжуть. Ми мусимо усвідомити собі, що наші інституції стоять перед загрозою припинення всякої діяльности. Ми не можемо і не сміємо допустити до їх ліквідації, бо це наші громадські установи, які повинні організувати і координувати наше життя тут на скитальщині. Це не є справа таких чи інших людей в комітетах, а справа українських установ як таких, справа українського представництва, яке не сміє ліквідуватися, бо це був би в першій мірі сором для нас самих. Ми можемо мати такі чи інші заміти (слушні чи неслушні) відносно дотеперішньої діяльности цих наших установ, але нам не вільно погребати установи. Я свідомий того, що зараз ніхто з нас грошей не має, всім нам їх не вистарчає, але коли є велика потреба, то кожний з нас певним добровільним датком, певною «вдовиною лептою» піддержить свою інституцію. Цей добровільний даток буде правдивою жертвою і виявом повної національної зрілости.

Я хочу вірити, що ми негайно зберемо потрібні гроші по наших таборах і перешлемо їх до диспозиції УЦДК, який уже дістав дозвіл від Гол. Кватири в Лемго на збірку добровільних датків на потреби його діяльности. Щоб улегшити громадянам виконати їх національний обов'язок повинні Управи Таборів призначити довірену людину, у якої складали б громадяни пожертви, які опісля переслано б з листою жертводавців до УЦДК. Я певний, що громадянство зрозуміє вагу хвилини і зложить найконечніші фонди, але, з другої сторони, вважаю за свій обов'язок апелювати до УЦДК, щоб він оцінив належно цю жертву громадянства і перевів грунтовну реорганізацію установи згідно з існуючими потребами, щоб при найменшій витраті сил і коштів осягнути максимум користи для скитальців.

Коли ми об'єктивно проаналізуємо можливості і осяги праці Комітетів впродовж минулого року, то мусимо ствердити, що організація їх, яка частинно була нам накинена, не була зовсім доцільною. Мені видається, що я не поповнюю тут жадної ересії, порушуючи цю матерію, бо я вважаю, що ця інституція є наша і для нас, удержувана нашими фондами і кожний з нас може висловити свою думку що до її організації в наміренні, щоб вона працювала якнайкраще. Коли інституція має служити нам, то повинна бути так зорганізована, як це для нас потрібно, а гроші на це ми мусимо дати.

На мою скромну думку, беручи під увагу можливості праці Комітету, уважаю, що цю працю може виконати з повним успіхом один комітет на цілу англійську зону, найкраще з осідком в Ганновері з його представниками в областях Вестфалії і Шлезвіг-Гольштайн. Делегати таборів вибирали б лише голову Комітету і його заступника, а голова покликував би як працівників обласних представників на внесок делегатів областей і конечні відповідні фахові сили до праці в Комітеті. Статут, наданий Комітетові Гол. Квартирою, не може тут бути на перешкоді і напевно не буде, бо ж ніхто не може вимагати від нас удержувати інституцію, яка нам не відповідає. На нашу інституцію, до якої маємо довір'я, гроші мусять знайтися.

Скільки цих грошей потрібно? Я застановлявся над цим і навіть пробував устійнити потрібні, на мою думку, штати такої установи, які запевнювали б нормальну і корисну її працю для нас. На особові і річеві витрати Комітету з обласним представництвом належало б передумувати коло 6000, а на культурно — освітню і суспільну опіку коло 4000 марок місячно — разом коло 10 000 марок місячно. Коли б лише 10 000 громадян заплатило по марці місячно (у нас є около 15 000 в віці від 16—55 років), то Комітет мав би забезпечені потрібні йому до діяльности фонди.

Річ ясна, що Комітет, мусів би щомісяця здавати фінансовий звіт, бо це утвердить довір'я до установи і вплине на побільшення нашіх жертвенности, коли зайде до цього усправедливлена потреба.

В такому самому критичному фінансовому положенні перебуває і наша харитативна установа СХС, яка, згідно з порозумінням з УЦДК, перейняла на себе моральну і матеріяльну опіку над інтернованими і полоненими, лікарсько-санітарну опіку над скитальцями, опіку над сиротами і вдовами. Хто поможе нам, як ми самі собі не поможемо? Два рази дає, хто зараз дає — каже римська пословиця. Тому не зволікаймо ані хвилини і організуймо негайну поміч нашим інституціям, вплачуючи добровільні датки на комітети і на СХС.

Я уважав за свій громадянський обов'язок подати під розвагу громадянства цих кілька думок, бо справа вимагає у загальному нашому інтересі негайної розв'язки.

Якимецький

З місць нового поселення

ГОВОРИТЬ СТАРИЙ «КАНАДІЄЦЬ»

Дістаю листи з різних сторін, куди тепер вибираються українські скитальці, і приходжу що раз більше до переконання, що з усіх країн підсонням найбільше нам підходить Канада. Правда, хто сильний, у кого сильна воля пробитись і чести не втратити, собі помогти і для України жити, той усюди знайде для себе добрі умовини. Бо в нього самого передумова всіх умов; це — охота до праці.

Все ж таки людям старшим не радив би я іншого вибору як Канаду.

Подаю причини: канадійський клімат дуже зближений до нашого старокрайового. Наприклад, південне Онтаріо, це — новий наш Крим. Там ростуть усілякі овочі і ярина. Підсоння дуже лагідне, ще в чому краще, ніж галицьке. Також Британська Колюмбія це — провінція з кліматом, в якому немає зовсім зими. Правда, — там вогке повітря і воно надається лише для людей з здоровими легенями. Західні провінції, як Манітоба, Саскачеван і Альберта — мають клімат дуже здоровий, зимою холодний, але не такий, як деякі люди говорять. Морози дуже рідко доходять до 40 степенів Фаренгайта. Зима довга, весна коротка, літо коротке, тільки осінь гарна і тягнеться аж до місяця жовтня. Мені здається, що в цих трьох провінціях найздоровіше жити.

Між новоприбулими до Канади трапляються й старші люди. Дехто працює на фізичній роботі, декому пощастило влаштуватись по наших невеликих інституціях. Дають собі раду, як можуть допомагають. На таких людей наші звертають більшу увагу і, як потрібно, допомагають при підшукуванні праці. Старші жінки і взагалі наше жіноцтво могли б досить добре влаштуватися, коли б зайнялися вишивкарством, бо за вищивки добре платять і свої і чужі.

Не від речі буде сказати, що Канада для деяких наших людей буде розчаруванням, а щонайменше чимось незрозумілим. В Европі на першім місці тут — праця, без різниці, яка вона. Праця тут є благородним ділом і працю кожний шанує. Ось приклад: ректор університету під час ферій замість відпочивати натягає на себе драні «оверголі» (штани), солом'яний капелюх і разом з іншими професорами кидає снопи в фармера, робить у полі, оре кіньми чи трактором і виконує інші господарські роботи. У нас (за малими винятками) це вважалось би великим пониженням.

У Канаді вже є немало новоприбулих. Треба сказати правду, що наш загал щодо багатьох розчарувався. Українці, що прибули сюди за часів першої еміграції (по визвольній боротьбі) плекали надію, що ось приїдуть скитальці, оживлять приспане життя і поведуть українську справу наперед. Сталось, одначе, навпаки. Приїхали і почали «роботу», з якої користають комуністи. Фармери, що давніше були схильні виставляти афідавіти, тепер мають досить політиканства і перестали писати, щоб не збільшувати розрухи. Не таких тут чекали і тепер не хочуть, щоб нетямущі своїми сварками розкладали наш і без цього надірваний здобуток. Большевики затирають з утіхи руки і де можуть, там ще підливають оливи до вогню. Та ще й поведінкою своєю шкодять. Приїхали і ахкають: «Як же ви собі, пане, уявляєте? Я ж маґістер і ви хочете, щоб я працював у фармера, чи копав рови? !.. Це ж пониження моєї професії!». А в той самий час у дуже багатьох випадках син фармера має покінчений університет, має один чи більше дипломів, працює на ріллі, в копальні, копає рови, як потрібно, і не стидається. Фармер порівнює цих двох типів і... з обуренням висловлюється про скитальців. Як чорні круки, большевики вишукують такі інциденти. Тутешня большевицька преса розписується на всі голоси, які то «панки» поприїжджали до Канади, що не хочуть працювати. Робляться доноси до уряду, які дістають супорт (підмогу) від деяких скомунізованих урядовців, чи просто від аґентів «ясного сонечка». На цьому терпить не лише наш загал, і наше ім'я в Канаді, але найбільше ті, які вже так багато натерпілись і далі зостаються на скитанні.

Я сам обіжджав табори лісових робітників. Бачив усе, і те, що зле, але бачив і прекрасних людей, і хотілось би, щоб цих останніх було більше. Там де добрі провідники, там усі дбають за згоду і порядок і пильнують інших. Цих людей люблять не лише наші, але й провідні англійці і французи, з якими я зазнайомився і з ними говорив про новоприбулих.

К-ий

ЇХ ЗНОВ МАНИТЬ ЧУЖЕ!

Добрий Друже! Дозволь передати Тобі мій товариський український привіт. Довго я не писав листів, пробач. Моє життя проходить по старому. Працюю на фабриці, але вже на іншому місці, як помічник майстра цеху. Половина дня, або й більше, залишається мені на дозвілля. Зараз у нас тарна погода, і ми ДП, виходимо на сонце, щоб загоріти. Англійці, бачиться, цього не люблять. Я недавно був у І. Ч. за 30 миль відділь і там з ним Віра Т.

Павло С. (брамкар) збив кількох Англійців на рунді в боксі і отримав нагороду і будуть його посилати на вищі курси в Лондон.

Чи Тобі відомо, що колишні українські пластуни, Федір і Іван, стали називати себе «великоросами», а українців називають «малоросами». Чи Тобі було відомо, що Федорів батько боровся проти Петлюри в армії Денікіна? Зараз вони вчаться російської мови, а з української насміхаються. Спочатку носили пластову форму і лелійки з тризубами, а тепер ті сорочки взяли на роботу, тризуби позакидали, а Федір особливо несе двохголового орла. У нас тих русофілів знайдеться до 20. Очолює їх капітан власовської армії Є—в, а релігійним лідером (православним русским, а не українським автокефальним) є Б., який на царському прапорі намалював тризуб і говорить, що ми українці, а то підлизи західняків. Раз була в нас українська виставка і на ній ми давали українськи відзнаки, український прапор, то Федір відразу вийшов і зняв українську відзнаку. Тепер цікаво мені довідатися, чи Ти далі ходиш до школи, де працює батько і взагалі, як там поживаєте? (підпис)

Лекція проф. д-ра Я. Пастернака в Ганновері

Користаючи з короткого побуту **проф. Я. Пастернака в Ганновері,** дня 9 липня ц. р., місцева українська студентська громада запросила його, щоб він прочитав лекцію на сходинах членів громади з ділянки своєї спеціяльности — археології. Вволюючи прохання студентів, якими постійно й сердечно опікується, проф. Пастернак прочитав лекцію на тему: «Стан археологічних дослідів на терені українських княжих городів».

Цю надзвичайно цікаву лекцію наші ганноверські студенти і запрошені ними гості вислухали з великою увагою. Студентські сходини, на яких була прочитана лекція, відкрив студент ветеринарії Сабара, а вітав достойного гостя від імени студентів, п. Романович.

ПЛЯНИ ПЕРЕСЕЛЕННЯ 80.000 ДП.

((Закінчення з стор. 1)

службовики США будуть переводити серйозну селекцію кандидатів на виїзд. ІРО доцінює позитивно вагу великодушного акту США, але ген.-майор почуває себе до обов'язку перестерегти загал ДП перед різними неофіційними вістками в пресі про це переселення — а заразом закликає ДП користати з усіх можливостей виїзду в інші країни, щоб не втратити потім всякої можливости виїзду.

Третю частину своєї промови присвятив ген.-майор Феншейл справі опіки і втримання таборів. ІРО робить настирливі заходи, щоб підвищити дотеперішні харчові рації. Є договорення з британською окупаційною владою, що в майбутньому будуть підвищені харчові рації для працюючих. ІРО має в пляні збільшити правну опіку над ДП і з цією метою будуть у таборах покликані правні дорадники з кругів юристів ДП. Релігійній опіці і шкільництву зверне ІРО збільшену увагу. Перестерігається молодь ДП, щоб не розпочинала тепер студій на німецьких університетах, бо ІРО не зможе тими студентами опікуватися аж до часу покінчення студій. Часті факти зміна студентами раз вибраних факультетів — дуже небажані. У британській зоні перебуває тепер канадійська університетська комісія, з якою ІРО переговорює в справі набору здібних студентів на канадійські університети. Мистці, тільки великої міри, можуть втриматися в країнах переселення, середньої міри нехай не тішать себе надмірними надіями, бо вони можуть опинитися в гіршому положенні, ніж звичайні або кваліфіковані ремісники. Шпитальництво перейде в руки німців, — бо ДП не мають достатньої кількости кваліфікованого медично-санітарного персоналу. Опіці над дітьми буде присвячена особлива увага ІРО а в першу чергу сиротам.

У другій частині конференції, забирали слово представники ДП. Перше слово одержали представники українців, які висунули слідуючі домагання, необняті промовою ген. Феншейла:

1. Уможливити старцям, інвалідам, хворим, інтеліґентам, нездібним до тяжкої фізичної праці, переселення до інших країв поза Німеччиною, при чому звернути увагу, що інтеліґенти є готові кожночасно також до фізичної праці, яка відповідає їх фактичним силам.

2. ДП знайшлись після валютової реформи в Німеччині в тяжкій матеріяльній ситуації, яка вимагає негайної помочі через справедливу вальоризацію їх ощадностей.

3. Стягання по 7 нім. марок на особу за удержання в таборах є цілковитою матеріяльною руїною ДП. Відносний розпорядок повинен бути скасований, або пристосований до нових умовин життя.

4. Для унормування правної опіки влаштувати курси для правних таборових дорадників.

5. Влаштувати курси фахового перевишколу.

6. Дати допомогу для видавання шкільних підручників для дітей ДП.

7. Видавати пресові бюлетені ІРО для вжитку преси ДП.

У дальшій черзі представники поляків, литовців, лотишів, югославів і естонців порушили справи: репатріяції, переселення родин, санітарних непорядків по таборах, процедуральні неполадки в переходових таборах, скринінґу бувших вояків СС ненімецької національности, потребу постійних зустрічей з начальними властями ІРО і ін. Ген. Феншейл і його співробітники слухали уважно домагань, що їх висували представники ДП, і просили написати їм ці домагання на письмі.

На цьому ген.-майор Феншейл закрив конференцію, яка дійсно спричинилася до вияснення цілої низки пекучих питань і стала запорукою успішної співпраці ІРО з національними представництвами скитальців.

ПРОЦЕС КРАВЧЕНКА ВІДКЛАДЕНИЙ

Процес Кравченка, про який ми повідомляли в попередніх числах, відкладено в наслідок того, що головний обвинувачений не з'явився на розправу і не можна його було віднайти, щоб доручити йому обвинувачення і візвання. Тепер Кравченко вносить скаргу також проти часопису, що вмістив брехню проти нього, і проти відповідального редактора цього часопису. А ті вже не можуть сховатися.

ЩО СОВЄТИ РЕСПЕКТУЮТЬ

Американська газета «Ню Йорк Таймс» з 8 липня ц. р. пише: «Респект, який совєти мають до якогось краю, стоїть у прямому відношенні до кількости дивізій, якими цей край розпоряджає.

Американська допомога Греції і Туреччині. Маршалів плян і Західньо-Европейська Унія не вистарчають, щоб спинити совєтів. Росіяни можуть кожної хвилини, коли б цього захотіли, напасти на Европу.

Для цього промисловість Европи і США мусить наладнати якнайдалі йдучу співпрацю. Кожний танк і кожна рушниця, яку віддасться до розпорядження Західньої Европи, спричинюється до вдержання світового миру.

ПОВОЄННЕ ОЗВІРІННЯ

По двох роках викрито недавно страшний злочин, який зайшов в містечку Целле коло Гамбургу. Тридцятилітній Гайнріх Маєр з допомогою якоїсь подружньої пари заманили гамбурзького пасказя до парку, там його вбили, забрали в нього 45.000 марок, а тіло затягнули в хату. В хаті тіло зварили і продавали його в консервних коробках на чорному ринку. Вбитий називався Мак і був будівельним майстром.

З українського життя

Не припиняти культурно освітньої праці!

(Допис з табору Дельменгорст)

У зв'язку з виїздом великої частини працездатних і з надіями на дальші можливості виїзду, зовсім неоправдано падає в деяких таборах запал до культурно-освітньої праці і в тих, що мають відїжджати, але падає теж зацікавлення в тих, що їм доведеться ще довший час чекати на свою чергу. Тяжке таборове життя набридло вже кожному, особливо, коли дістає відомості від своїх близьких, яким пощастило вже виїхати. Еміграційна «гарячка» полонила уми і на тому терпить наука і культура, до якої завжди і всюди повинен бути інтерес, бо людина вчиться до самої смерти і культурною свідомою вона мусить бути в кожній країні, в яку прийдеться їхати.

Так само неслушно падає інтерес до таборових організацій. Саме тепер вони будуть найбільш потрібні, бо молоді немає, а громадою люди сильні, цебто в організаціях можна краще захищати свої інтереси, або переводити в життя невідкладні праці. Треба боротися проти загальної апатії. Пряця наших організацій, товариств, шкіл, гуртків, курсів, хорів, аматорських театрів мусить бути пожвавлена. А до цього повинні далі влаштовуватись концерти, виставки, імпрези, розривкові вечорі, бо тим способом втримаємо свої нерви і будемо сильніші, щоб битися з недолею. Коли нема в нас об'їздового зонального професійного театру, то треба нам по таборах організувати далі аматорські вистави і вчитись від кожного, хто знає щось краще, бо на нових місцях поселення неодному це придасться.

Приємною несподіванкою для габораян Дельменгорсту була п'єса «Перехитрили», що її поставив місцевий аматорський гурток під проводом директора Подригулі. Не зважаючи на загальний дещо пригноблений настрій, а було це 27 червня ц. р., гурток завзято продовжував працю, щоб вивчити і п'єсу і музику до неї. До музичної частини багато праці приложив проф. В. Вірстюк, котрий з напівання зложив партитуру для орхестри. Наполегливою працею, з невишколеними музиками, добився великого успіху. Поодинокі актори вповні виконали свої ролі. Декорації, які розмалював п. Прулевич, чарували публіку і доповняли вдачу. Цілому гурткові і поодиноким керівникам належиться від табору щира подяка.

Глядач.

З НАУКИ І ТЕХНІКИ

Хірургічна медицина лікує психічно хворих.

Наука — велика потуга. Сильніша за всі державні потуги. Без неї поступ неможливий. За нею великі заслуги для добра людства, перед нею безконечні можливості, що межують з країною казки. Вона творить чудеса. До таких чудес, про які давніше не можна було навіть мріяти, належать спроби лікування психічно хворих хірургічним способом.

Американські часописи повідомляють, що останнім часом два американські професори медицини в Філядельфійському університеті зробили 14 операцій мозку психічно хворих людей. Такі операції дають надію повертати психічно хворим їх здоров'я. Один з професорів, відомий невролог Шпіґель походить з Відня, другий, Віціс, народжений в Америці, вславився своїми операціями людського мозку. Вони твердять, що причиною психічного розладу є порушене функціонування нервової субстанції частини мозку, т. зв. «талямусу». Коли «талямус» не постачає як слід з передньої частини мозку до задніх нервових імпульсів, тоді настає захворіння. Обидва вчені винайшли апарат, який дозволяє їм дійти до «талямусу», не ушкоджуючи мозкової субстанції. З допомогою рурочки-голки досягає оператор до «талямусу» пацієнта, вирізує частину черепа і рентґенпроміннями усталює положення, в якому перебуває оперована частина мозку. Потім перепускається туди електричний струм.

Цілий рік провадили вчені свої досліди на звірятах. Потім відважились перевести операції на людях, що хворіли на схізофренію, чорну меляхолію і інші психічні та нервові недуги. Три перші операції не були вдалі, бо ще не було потрібної техніки. З восьми дальших оперованих пацієнтів один помер, три видужують, а чотирьох відпустили, як цілком здорових; з них один уже працює у фармера.

Розбудова світової торговельної фльоти.

Колись моря та океани були від нас далеко. Сьогодні чекаємо всі ми, щоб вони взяли нас на свої плечі і перенесли в краї нашого нового поселення. А море без кораблів або без, так званого, тоннажу, узяти нас на свій хребет не може. Знасмо, що величезну кількість тоннажу потоплено під час минулої війни. Тепер світ будує нові воєнні і торговельні кораблі. Перше місце в цьому будівництві займала і займає Великобританія. За справою розбудови торговельних кораблів слідкує англійський уряд, т. зв. «Ллойд Ріджістер». В 1946 р. світові корабельні майстерні спустили на воду разом 2,127,421 брутто-тонн. З цього числа 1,131.245 брутто-тонн припало на Англію і Північну Ірляндію (53.9 проц.), а решту треба зарахувати на інші корабельні майстерні. У 1947 р. збудовано 2,111.886 брутто-тонн, з чого 1,202.024 припадає на Англію і Півн. Ірляндію (56,9 проц.). Після Англії висотою продукції корабельного тоннажу йдуть: Швеція — 222.598 брутто-тонн, США — 164.848, Канада — 103.987, Франція — 91.911, Голляндія — 87.801, Італія — 62.247, Данія — 69.695.

В першому кварталі 1948 року помітне деяке обниження корабельної продукції, але Англія все таки залишається на першому місці.

Іспити зрілости в гімназіях області Нідерсаксен

У днях від 24 червня до 2 липня ц. р. від'їхся іспити зрілости під проводом інспектор: проф. Степана Бобедика в таких гімназіях області Нідерсаксен:

а) Геттінген — матур. курс. Іспит здали: 1. Величко Петро, 2. Мельничук Оксана, 3. Миколенко Людмила, 4. Савдик Юрій, 5. Ткаченко Олександер (з дуже добрим поступом). Репробовано на цей рік: 3 кандидатів на письмовому, а 4 на усному іспиті. б) Ганновер. 1. Голуб Степан, 2. Дмитрук Дельфіна, 3. Дмитрук Полікарпа, 4. Іванюк Борис, 5. Казимирчук Софія, 6. Ковальська Раїса, 7. Ковальська Тамара, 8. Котляр Святослав (з дуже добрим пост.), 9. Кривенко Марія (з дуже добрим пост.), 10. Мельниченко Лідія, 11. Пирогів Дмитро, 12. Семенко Валентина (з дуже добрим пост.), 13. Яцусь Осип. Іспит здали всі абітурієнти. в) Гальдендорф. 1. Андрушко Юрій, 2. Бистко Микола, 3. Крупа Степан, 4. Кузьменко Михайло, 5. Станьки Григорій.

«ДОЛІШНЬО-САКСОНСЬКІ НОВИНИ»

УОДК в Ганновері дістав з відділу при військовім управлінні Долішньої Саксонії, що відає справами ДП, повідомлення про те, що незабаром почне виходити в англійській мові часопис «Нідерзахсен Ньюс» («Доліпньо-саксонські новини»). В цьому повідомленні вміщене запрошення до ДП, які володіють пером, присилати дописи на 14 таких тем: 1) німецька економіка і праці з відбудови, в яких ДП співпрацюють з німцями; 2) історичні теми; 3) опера, театр, музика; 4) оповідання, поезії, легенди; 5) загальні побутові проблеми Німеччини, добродійна акція і т. ін.; 6) студії з природи; 7) спорт і розвага; 8) фейлетони і листи; 9) фольклор і звичаї; 10) щось цікаве для дітей.

Дописи не повинні бути більші як 500 слів для кожного числа.

Дописи ДП були б добрим джерелом інформації про життя і працю ДП та про їх культурну вартість. Охочі дописувати (в англійській мові) нехай звернуться до Редакції цього часопису, або до УОДК: Ганновер, Ан дер Лістер Кірхе 1.

ЗІСТАВЛЕННЯ

Про одержання та розподіл зошитків за час від 3. 12. 1947 до 30. 6. 1948.

Український Центральний Допомоговий Комітет в Бльомберґ одержав від Канадійського Допомогового фонду зошити і бльоки (засунові).

Зошити роздані через Обласні Допомогові Комітети для молоді учі шая та курсів і для студентства вищих шкіл. Бльоки одержали інспекторати, канцелярія УЦДК і громадські організації.

Зошити були трьох родів: звичайні, різнокартонні для зошитів (черетки) живті і цератові, лишої якости (40-артикові).

Роздано їх згідно такого плану:

Одержано з Канади:	Зошити: звичайні.	цератові.	жовті.	Бльоки.	Разом
Одержано 3. 12. 47	4048	1525	1950	160	7683
Видано:					
Одділ:					
Шлезвіг-Гольштайн	401	20	235	20	776
Нідерсаксен	3284	737	1271	20	5312
Вестфалія	327	50	324	20	721
Студентські громади:					
Кіль	—	72	—	—	72
Геттінген	—	153	—	—	153
Бонн	—	108	—	—	108
Клаусталь	—	39	—	—	39
Мюнстер	—	18	—	—	18
Громадські організац.					
Канцелярія УЦДК	3	1	9	43	56
Шк. інспекторат	—	—	—	20	20
Жіноча орган. Редакція	4	—	11	37	52
Разом видано:	4019	1198	1950	160	7327
Лишилося:	29	327	—	—	356
Цілість	4048	1525	1950	160	7683

Це зіставлення подано до прилюдного відома в часописі «Українське Слово» ч. 12. з дня 18. липня 1948.

Голова УЦДК проф. Г. Яловий.
Члев-керівник Відділу Культури і Освіти інж. В. Шевченко.
Референт вікіл британської зони. Л. Бачинський.

ВСЯЧИНА

Добрий рахунок, але зле покінчився.

Герман Маєр, багатий купець у Бремені, що торгував взуттям, придержував, скільки міг, взуття на ліпший час, і придержав у такий спосіб 2.600 пар першорядної передвоєнної шкіряної продукції. Мав він чоловічі й жіночі чобітки та черевики. Дитячого взуття у нього не було. Чекав на грошову реформу. Взуття замурував глибоко в стіні дому, затинькував, забезпечив від вологости. Словом, як путящий і господарна людина. Але така «господарна людина», що спокійно дивилася, як мешканці Бремена ходять босі або в дерев'янках, не сподобалась кримінальній поліції. Перед самою грошовою реформою вона нечемно застукала, але не до помешкання пана Маєра, а... до тієї стіни. Невдячна стіна зрадила свого пана. Її пробили і забрали перехований скарб, що витримав усі англійські і американські бомби. Всі чоботи повитягали за вуха. Пана Маєра також потягли з його рідного мешкання. Від того часу сказав він шість слів. Перші три слова промовив, коли розбивали стіну: «Це — моя руїна!» Ще три слова промовив на суді: «Я є невинний». Але йому не повірили.

Спосіб проти нечистої сили.

У Банкогу, в Сіямі, один з духовників сіямської віри поширив чутку, що незабаром появиться в цьому містечку справжній чорт, який убиватиме жінок. Більш як 700 жінок дали собі обстригти волосся, щоб цим нечисту силу, яка прийде в місто вбивати жінок, обманути. Мабуть в тім сіямськім випадку жіноча хитрість переможе.

Шукають душогубки.

У всіх трьох західніх зонах Німеччини шукає поліція однієї жінки, що в злочинній цілі вживає порошків або сигарет, насичених якоюсь отруйною речовиною. Вона відвідує головно самітних жінок, пропонує їм каву або чай і, досипаючи в філіжанку отруту, вбиває їх. Коли жінки втрачають притомність, вона плюндрує мешкання і забирає всі коштовності. Кілька жінок вона таким способом позбавила життя.

Самогубство полоненого з СССР.

З Гамбургу повідомляють, що в Сендергорсті покінчив самогубством бувший полонений німець, який недавно повернувся з большевицького полону. Він перебув війну, перебув тяжкі умовини неволі, але не міг пережити тих безсердечних умовин, які застав у рідній краю, повернувшись до Німеччини. Хоч він і став до праці в Сендергорсті, але урядовці магістрату відмовились йому дати дозвіл на мешкання, а коли прийшла зміна валюти, не дали йому ані харчових карток, ані 40 нових марок. Союз німецьких полонених, що були в Англії, вислав протест до міністра Арнольда, з різучою вимогою покарати бездушних урядовців магістрату, які заступаючись параграфами, поставили молоду людину в безвихідне становище. (дпд)

Зневажили цвинтар.

Минулого тижня шайка молодих хуліганів у Нентерсгавзені (Гессія) зруйнувала понад 20 жидівських гробівців на жидівському цвинтарі. На одному з надгробних каменів намалювали гітлерівську свастику. З інших місцевин Гессії повідомляють про такі самі випадки порушення спокою мерців на жидівських цвинтарях. У міністерстві внутрішніх справ вияснюють, що ці смутні події не мають ніякого політичного підкладу.

Безробіття в англійській зоні.

На підставі звідомлення центрального уряду праці число безробітних від 31 травня ц. р. до 2 липня зросло з 213.000 на 247.000.

Біда малим, де великі б'ються.

З пресових і радієвих повідомлень останніх трьох тижнів мали наші читачі нагоду довідатися про існування такого містечка, як Гельмштедт. Про нього раніше ніхто й не думав, аж нагло ввійшло воно в історію новітньої Европи. Саме з цього міста почалися словнозвісні совєтські «технічні труднощі», з приводу яких зникли з залізничного насипу рейки, і не можна було пропустити до західніх зон Берліну ні одного поїзда, особливо з харчами, хоч за цими харчами побивалися два міяьйони берлінських голодних мешканців. Але попсувались не тільки залізничні шляхи. Звичайними дорогами, навіть стежками, якими колись сотні тисяч контрабандистів переходили «зелену границю» з документами і без документів, не можна було ні проїхати ні пролізти. В наслідок цього недавно ще многолюдний Гельмштедт завмер. Щоправда, на маленькій стації ще товчуться хлопчиська, які за старої марки заробляли десятки тисяч з чорного ринку, але при новій марці настало в них безробіття. Ходить ще кілька тіней, яких нещастя застало посеред дороги. Вони були в своїх родичів у західніх зонах і мають усі правильні документи. Ходить сліпий воєнний інвалід, який вистарався потрібні посвідки з війни і хоче повернутися додому. Урядовці кажуть: «Ідіть, спробуйте». Їдуть і чують від большевицьких солдатів тільки одне слово, якого вони навчились: «Цурік!» Нема що їсти, нема де мешкати, нема за що повертатись. Магістрат міста Гельмштедт видав уже 124.000 німецьких марок, щоб ті, яких затримала «холодна війна» між великими потугами, повернулися додому і не валялися в даремному вичікуванні попід тинами.

КОРИСНА КНИЖКА

Юрій Тищенко — Друкарство, порадник для робітників пера і друку, КНВ (Культурно-Наукове Видавництво), Кіль-Коріґен, 1948 рік. Авторські права застережено. Вискладано й надруковано першими учнями друкарської школи в Коріґені. Друковано 700 примірників, Сторінок 90.

Зміст книжки: 1. Вступ, 2. Початки друкарства в Европі, 3. Початки друкарства на Україні, 4. Готування матеріялу до складання: а) розмір шрифтів, б) виділення, в) характер складів, г) розрядка. 5. Організація друкарні, 6. Устаткування складальні, 7. Вимір друкарських матеріялів, 8. Черенок та його елементи, 9. Літери та значки шрифтів: а) лінія шрифту, б) лінійки та кінцівки, вусики, в) пробільний матеріял, 10. Шрифти (характеристика): а) розміри, б) різниця шрифтів щодо місткости, в) різниця шрифтів щодо похилости, г) елементи літер, ґ) серія шрифтів та гарнітура, д) різниця шрифтів щодо начерку, е) серія звичайних шрифтів, є) серія латинських шрифтів, ж) серія академічного шрифту, з) серія брускових шрифтів, 11. Ручний набір: а) виключка рядка, б) виставлення набору та обв'язування його, в) розбирання складеного тексту, 12. Коректа, стандарт коректорських знаків, 13. Праця метранпажа, 14. Готування форм до друку, 15. Процес друку, 16. Стереотип, 17. Машини.

Книжечка видана чепурно, ілюстрована численними клішами. З користю й приємністю прочитає її не лише фахівець, що має діло з друкарською справою, але й кожний ляїк. Автор книжки — старий і досвідчений еміграційний видавець і редактор Юрій Тищенко.

Ще одна воєнна біда.

Було це в травні 1944 р. Гітлер наказав Муссоліні, щоб той за всяку ціну тримався на, так званій, «лінії Гітлера», недалеко Риму. Муссоліні тримав цю лінію, доки міг, а далі пустив. На цьому фронті наступали мароканці. Коли вони прорвались, їх жертвою впали майже всі жінки від 8 до 80 років життя. Тепер після мароканців залишилися мароченята. А в містечку Есперія, де воювали негри, попалось їм в руки 700 жінок. Бувало й таке, що перед неграми брали італійських жінок мароканці, а перед мароканцями негри. Але траплялося, що під час голоду італійки самі лізли під ніж, щоб якось прогодувати родину. Тепер матері відрікаються своїх дітей, особливо, коли вони чорні або муляти (мішанці). Ними опікується орден Анунсіятів. У винищеній босвими лініями околиці немає приміщень, люди мешкають по шатрах, або по бараках. Для безпритульних дітей немає місця. Лікарські комісії стверджують, між цих дітей великий процент венерично хворих, туберкульозних і недокрівних. Це ще одно горе, що його по собі залишила друга світова війна.

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

Хто знає, що нас чекає?! Кожне ремесло, кожне практичне знання корисно знати, може воно придасться у дальшій дорозі нашого життя. Про користь з годівлі кріликів усі знають. На цьому місці хочемо дати практичну пораду, як виправляти шкірки дрібних тварин домашнім способом. Такі шкірки досить тривкі, елястичні і добрі, лише не витримують частого перебування на дощі. Їх можна уживати на хутро, ковніри, рукавички, дитячі плащики і т. ін.

Загальне правило каже, що шкірки бувають добрі лише від забитих тварин, від самчиків краще, ніж від самиць, що годують малих. З подохлих або потрощених тварин шкіри менше тривкі.

Шкірку здіймають в такий спосіб: гострим ножем розрізують посередині, від голови до кінця хвоста і від лап до середнього розрізу. Ріжуть від сторони живота. Знята шкірка мокра, має на собі товщ, м'ясо і різні фляки. Для того, щоб їх відчистити, розкладають шкірку на столі, вирізують усі більші кусні товщу, м'яса і жилки. Потім лопаткою, що її звичайно вживають склярі або тинькарі, вишкрябують від середини до кінців лап. При цьому лопатку треба тягнути за собою, а не ставити її проти шкірки гостро. Після цього шкірку гарбують. Роблять це кількома способами. Найпростіший такий:

Приготовляють розчин з 50 грамів галуну, 100 грамів кухонної соли і одного літра води. Розчин повинен мати кімнатну температуру. У такім розчині шкірка лежить три дні. Після цього шкірку викручують, як білизну, витрішують і натягають на стіл, дошку або двері, щоб вона висохла. Суху шкірку мнуть в руках, щоб вона стала м'якою і гнучкою. Шерсть зачісують звичайною щіткою.

Другий спосіб гарбування з допомогою житньої муки та хемікалій не подаємо, бо він дорожчий і трудніший.

Л. Бачинський.

Вивезли перемиський архів

Канадійська газета «Українські Вісті» повідомляє про вивезення архіву греко-католицької церкви з Перемишля до Варшави і Люблина. В цьому повідомленні читаємо: «При нашій катедрі в Перемишлі, яку тепер зайняли по вивезенню наших владик польські кармеліти, існував в приміщеннях капітули архів, заснований крилошанином Лаврівським наприкінці 18 століття. Були там безцінні скарби нашої давнини, почавши від славної корони Данила, яку подарував св. отець Інокентій IV і якою Данило коронувався в Дорогичині 1253 року. Були там старі княжі грамоти, писані скорописом на пергамені. Були перводруки, інкунабули, старі, надзвичайно цінні видання венеційських і римських книг. Були прастарі наші євангелії, переписані рукою що по сотнях років не померкли в своїй прадавній першій красі. Були там старі малюнки і різи. Були стародавні монети, навіть перські, старогрецькі й староримські. Були манускрипти наших владик, томи книг з часів унійної полеміки, власноручно списані дії церкви митрополита Кишки з часів Замойського собору — і тисячі тисяч культурних скарбів, яких не встигли понищити турки й татари».

Таке повідомляють «Українські Вісті». Будемо сподіватися, що ці культурні скарби українського народу повернуть колись туди, де вони мають бути, тобто до українських музеїв і архівів.

ДО УКРАЇНЦІВ-ПРАВНИКІВ БРИТИЙСЬКОЇ ЗОНИ

Головна Кватира ІРО плянує впровадити інституцію правних дорадників по таборах ДП британської зони — на взір такої ж інституції в американській зоні.

Цею справою, як загалом правною обороною українських скитальців, повинні зацікавитися українські юристи, які досі, на жаль, ще незорганізовані. В травні ц. р. покликано до життя при Міжнаціональному Порозумінні ДП британської зони Об'єднання юристів ДП, в якому є також представники українців, що взяли на себе обов'язок перевести статистику українських юристів у британській зоні Німеччини. З ініціятиви цього Об'єднання юристів ДП приступає Головна Кватира ІРО до влаштування тридневого курсу для юристів у місяці серпні ц. р. у Нойштадті коло Вунсторфу. У програму цього курсу входять реферати з усіх найважніших ділянок законодавства, що обов'язує ДП в Німеччині. Курс буде ведений у німецькій мові. Побажана якнайчисленніша участь українських юристів, у першу чергу тих, що задумують стати правними дорадниками (платними) у таборах ДП. Ті, що бажають прослухати цей курс, повинні негайно переслати зголошення на адресу УЦДК у Бльомберґ (Lippe, Nesterstr. 50) для «Правного Відділу» та подати ім'я, прізвище, дату народження, нас і місце покінчення правничих студій, правниче звання, теперішню точну адресу і означення числа Дипаксу. Окремих повідомлень у цій справі до таборів не висилається.

Проф. Г. Яловий
Голова УЦДК
Др Ст. Біляк
заст. голови і референт правної оборони

На пресовий фонд «Українського Слова» зложили до грошевої реформи:

Невідомий — 20. — рм, інж. Дм. Троян, Госляр — 60.— рм, Гр. Кручак — Бад Ребург — 20. —рм, Дм. Величко, Вольфсгаген. — 30. — рм.

РОЗШУКИ

27. ОЛЕКСАНДРЕ АНДРІЙОВИЧУ, ГАЛОЧКО, ЛЕОНІДЕ ВАСИЛЬОВИЧУ, озвіться на адресу: Slawko. (21a) Blomberg-Lippe, Neuetorstr. 50

28. ГАЛИНА ЯРЕМА (дівоче прізвище НЕСТЕРОВИЧ) з с. Рогені, пов. Коломия, розшукує братів: ІВАНА НЕСТОРОВИЧА та його синів: ІВАНА і МИХАЙЛА; 2) МИКОЛУ НЕСТЕРОВИЧА і його синів: ВАСИЛЯ та ЮРКА., Відомості слати на адресу: Mrs Jaremа, 77 Spadina Ave, Sault Ste Marie, ont., Canada.

29 ПЕТРО СОЛОДЕНКО розшукує рідних і знайомих з с. Єзупіль, пов. Станіславів. Адреса: Petro Solodenko. British. DP. Hospital, Station 2. 23) Hanthosen /OLDB.

30. ALEKSANDRA BARABAS. 20 Pages St. St. Catharines. Ont. Canada. пошукує сина АНАТОЛЯ БАРАБАША 23 р., з Харківської області, з яким розлучилася на Словаччині.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно цонсарелю. Вартість оголошень: за розшуки — 10 пф. слово і за всі інші оголошення — 50 пф. рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»
Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Загреда» Blomberg (Lippe) Neuetorstrasse 50, Schliessfach 52.
Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 17 год. Неамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDP /0235/ SEC (G)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 805 66

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:

в Німеччині тримісячна 2.40 DM, піврічна 4.80 DM, річна 9.60 DM. — ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf.

в Англії місячно 6 пенсів, піврічно 4 шил., річно 8 шил.

ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси.

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for »UKRAINSKE SLOWO«, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І. Ч. 13
БЛЬОМБЕРҐ 25 ЛИПНЯ 1948

Совєтський страх перед повною контролею атомової енергії

У передмові до справоздання Державного Департаменту США про намагання поширити контролю атомової енергії в світовім маштабі, міністер Маршал заявив, що США і далі рішуче настоюватимуть на тому, щоб таку контролю якнайдокладніше перевести. Міністер Маршал дає перегляд дворічних безуспішних зусиль США добитись у цій справі якоїсь згоди з совєтами. Совєтські пропозиції він вважає невистарчальними. «Краще, щоб не було жадної контролі, ніж вона має бути неповна і тільки про людське око, — заявляє міністер Маршал. — Атомова енергія мусить бути використовувана тільки для мирних цілей, і це є найбільш пекуча справа цілого людства».

Але як можуть совєти погодитися на те, щоб різні контрольні комісії мали беззаперечне право заглядати в кожну закутину Совєтського Союзу, який тепер скріплює залізну заслону, щоб ніхто з громадян СССР не довідався, що робиться на Заході, і щоб ніхто з Заходу не ходив вільно по СССР?!

Геть з «народньою демократією» — нехай живе справжня демократія!

У минулу неділю 20.000 берлінців демонстрували на площі перед Шенеберзькою ратушею. Письменник Ґерт Тевніссен викинув гасло, яке прийняли маси: Геть з «народньою демократією, нехай живе справжня демократія!» Він зазначив, що комуністи — це боягузи, бо ні одна німецька партія не проголосила алярму серед своїх членів, тільки комуністична, і, крім того, вона вимагала чистки поліції, щоб мати повне забезпечення для себе з цього боку.

Сіднеї Ґруссон за активну допомогу східньоевропейським народам

«Ню-Йорк Таймс» від 13 червня ц. р. в кореспонденції Сіднея Ґруссона з Варшави подає інформацію про боротьбу східньоевропейських народів проти большевизму, яку вважає за безвиглядну якщо ці народи не дістануть від західніх демократій допомогу не тільки моральну, але також у зброї. Кореспондент стверджує, що більша частина опанованих совєтами народів, за вийнятком хіба самих росіян, є проти комунізму і бореться проти нього з таким самим завзяттям, як боролася свого часу проти нацизму. Автор стверджує під совєтами наявність сильно розгалужених революційних і повстанських рухів, які є найсильніші в кордонах самого Совєтського Союзу, головно в Україні, Білорусі та в прибалтійських країнах.

(«Свобода»)

ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС!

ЗАЯВА СОВЄТІВ У СПРАВІ ГОЛОДОВОЇ БЛЬОКАДИ БЕРЛІНУ

У хвилині, коли з'єднання американських повітряних суперфортець летіли на допомогу обложеному совєтською голодовою блькадою Берлінові, а в голляндському місті Гаазі відбувалися важливі наради над створенням грандіозного військового, т. зв. Північно-Атлянтійського Союзу Західньо-Демократизних Держав, в хвилині, коли Трумен радився з представниками Генерального Штабу США, — совєти раптом змінили тактику і заявили, що вони самі погоджуються харчувати все населення Берліну, отже й населення західніх зон Берліну. Вони заявили, що роблять це з гуманітарних причин, щоб берлінці не голодували. Ця заява совітів, яку називають також офертою, викликала зрозуміле враження в цілому світі. Політичні та дипломатичні кола, а також кореспонденти поважних світових пресових агенцій розглядають цю заяву як деяке відпруження надто вже загрозливого міжнароднього положення, але висувають водночас свої міркування. Вони кажуть, що найпростішою розв'язкою справи було б просто відкрити всі шляхи довозу так, як це було до цього часу. А тепер насуваються труднощі і питання, про які немає ще згадки в совєтській декларації, а саме: коли розпічнеться довіз до Берліну совєтських харчів, на скільки вистачить обіцяних совєтами запасів і коли дозволять совєти Польщі і Чехії довозити до Берліну свої продукти. Під час блькади західні альянти провадили переговори з Польщею і Чехією в справі довозу харчів до Берліну і вже були договорилися, аж раптом ці країни відмовились від договору, кажучи, що їм це совєти заборонили.

Дальші міркування такі. Совєти заявили, що висилають 100.000 тонн зерна до Берліну. На це їм відповідають, що це буде лише п'ята частина того зерна, яке совєти за час від 1 липня 1947 р. до 30 червня 1948 р. вивезли з східньої зони Німеччини до себе на допомогу колективістичному господарству.

Західні демократичні держави мали звернутися в особі своїх голів, отже короля Англії, президента США і Франції, до голови СССР (а не до Сталіна) Николая Шверніка з рішучою вимогою остаточного усунення блькади. Чи будуть тепер ці ноти післані, треба вичекати. Тим часом західні держави заявили, що вони й далі будуть довозити харчі літаками.

АРЕШТИ КОМУНІСТИЧНИХ ПРОВІДНИКІВ у США

В останній хвилині подають, що судові власті США зарядили арештування тих комуністичних провідників, що діяли на шкоду США, приготовляли заворушення та страйки з наміром захопити насильно владу, для тоталістичної комуністичної партії і виконували шпигунську роботу на користь однієї чужої держави. Арештовано головного обвинуваченого і його прибічників, інших шукають. Сітка була досить розгалужена.

КОНҐРЕС КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ В ЮҐОСЛАВІЇ РОЗПОЧАВСЯ

Згідно з призначеним реченцем, розпочався в столиці Югославії Белграді 21 липня Конґрес Югославської Комуністичної Партії, на який запрошено всі комуністичні партії. Як відомо, Комінформ і російська комуністична партія з усіма комуністичними партіями сателітних держав відмовились узяти участь в цьому конґресі. Отже, це буде перший (поза троцькістами) конґрес комуністичних партій, на якому не буде ні комуністичної партії СССР, ні офіційного представника Комінформу, хібащо зашиється туди якийсь провокатор. Подробиць про наради цього конґресу ще немає.

ЧОРНІ ДНІ ТЕРОРУ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Дейлі Мейл» повідомляє, що чехословацька поліція арештувала 76 цивільних осіб і трьох вояків чеської червоної армії, в зв'язку, як заявляють урядово, «з пожвавленням терористичної активности політичних чеських утікачів, що потайки повернулися з американської зони Німеччини». Терористична організація мала в пляні політичні вбивства та саботажі і шпигунську роботу. Зокрема, приготовляла замах на життя чеського міністра оборони ген. Свободу, під час недавнього свята «Сокола». Арештовано при цій нагоді Міляна Хоца, що в травні місяці вбив майора Срама. Хоц мав признатися, що в місяці лютім втік до Баварії і там вступив на службу американської розвідки. Централею терористичної і шпигунської акції проти Чехії урядовий комунікат називає чеський еміґраційний Комітет у Регенсбурґу.

Другий конґрес европейських парляментаристів відбудеться в вересні ц. р. в Швайцарії у містечку Інтерлякен. (дпд)

Процес проти 50 членів хорватської партизанської організації «Усташа» розпочинається в Загребі в Югославії. Коменданта Усташі Любо Мілоша обвинувачують в замордуванні 200.000 людей. Організації зажидають також шпіонаж на користь Америки і Ватикану, а також, що вона стояла на послугах хорватського «квіслінґа» Анте Павеліча. (ап)

Комуністичну пресу в Баварії заборонено на один місяць з тої причини, що в ній вміщено злобну карикатуру проти альянтських окупаційних властей Бізонії.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ВСЕВОЛОД ПЕТРІВ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ГЕНЕРАЛ-ХОРУНЖИЙ

З Американської зони Німеччини прийшла сумна вістка, що 10 липня ц. р. в шпиталі в Авґсбурзі помер Генерального Штабу Генерал-хорунжий Всеволод Петрів. Покинула ряди української політичної еміґрації людина кришталевого характеру, що всі свої духові і фізичні сили присвятила великій справі визволення свого народу від гніту, визиску, образи і пониження. Помер жовнір, що завжди стояв на стійці, не знав утоми, зневіри і не визнавав свого особистого щастя тоді, коли його треба було пожертвувати в ім'я ідеалу Соборної Української Народньої Республіки.

Військову академію Генерального Штабу закінчив Покійний в 1910 році. Під час першої світової війни досяг ранґу полковника ґвардії і був начальником штабу 7 Туркестанської Стрілецької Дивізії. За постановою Української Військової Ради Третього Сибірського Корпусу, прийняв командування Першим Українським Запорізьким Полком кінних гайдамаків ім. Костя Гордієнка і з цим полком пробився з Румунії через збольшевизовані банди на Україну і включився в ряди Української Армії. В травні 1919 р. командував Волинською Групою, а в липні цього ж року був покликаний на пост військового міністра уряду УНР. У вересні 1920 р. дістав ранґ генерал - хорунжого Генерального Штабу і був призначений членом Вищої Військової Ради при Уряді УНР.

На еміґрації Покійний працював в Українському Педагогічному Інституті ім. Мих. Драгоманова в Празі, був членом Комітету в зв'язку з пацифікацією Галичини, членом Соціялістичного Інституту в Чехословаччині і дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. В часі нової політичної еміґрації дістався до американської зони Німеччини і тут поринув знову в громадську працю.

Відійшла від нас одна з найвизначніших Постатей Українських Визвольних Змагань, визначний мемуарист, публіцист і військовий фахівець.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГЕНЕРАЛ МИКОЛА ШАПОВАЛ

Ще одна смутна вістка про велику втрату прийшла до нас з часописом «Українець у Франції» від дня 4 липня ц. р. Помер дня 25 червня цр. Ґенерал Української Армії Микола Шаповал в місцевості Селенкур, який довгі роки стояв на чолі «Української Громади у Франції» соціялістичного напрямку. Арештований німцями, ген. Шаповал, тяжко підупав на здоров'ї. За молодих літ, ще за царського режиму, був свідомим і активним українцем. Під час визвольних змагань відограв поважну ролю в розбудові Української Армії та в юнацькій школі, як фаховий старшина. На еміґрації віддався громадській праці і організував українські робітничі громади. Покійний — рідний брат відомого соціолоґа і соціялістичного діяча, теж уже померщого Микити Шаповала. Вічна Йому пам'ять!

НЕОФІТ КИБАЛЮК

Дня 9 червня ц. р. на 54 році життя помер професор богослов'я, бувший поручник армії Української Народньої Республіки, визначний український політичний і громадський діяч, письменник і журналіст бл. п. Неофіт Кибалюк. Ще одно гаряче серце впало на важкому шляху української політичної еміґрації другого великого ісходу двадцятого століття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Комендант відділу УПА Бурлак-Шиґельський перед чеським судом

Чеська преса повідомляє, що незабаром чеський найвищий військовий суд у Кошицях судитиме коменданта відділу УПА Бурлака-Шиґельського та його чотирьох товаришів. Вони попали в чеський полон, коли переправлялись через ріку Бар у вересні минулого року під час рейду УПА по Словаччині. Від вересня до листопада їх допитували в місті Жіліно російські, польські і чеські старшини, а на початку грудня їх перевезли до твердині в Кошицях, звідки в кінці січня ц. р. їм пощастило втекти. Але вони скоро попали знов у руки погоні. Незалежно від вироку чеського комуністичного суду, їх мають видати в руки совєтам, що готуються при цій нагоді зробити «показовий процес».

НАКИНУТЕ ПЕРЕМИР'Я

Рада Безпеки Союзу Об'єднаних Націй сімома голосами проти одного голосу сірійського делеґата і при трьох голосах, що стрималися від голосування, а саме СССР, України і Аргентіни, ухвалила, що в Палестині і, зокрема, в Єрусалимі має бути проголошене перемир'я між жидами і арабами. Коли б воюючі сторони не послухали цієї ухвали, вони будуть вважатися порушниками світового миру і проти них будуть вжиті міжнародні військові сили, що є в розпорядженні Союзу ОН. Жиди й араби підкорились цій ухвалі і від суботи 17 липня з 2 год. по півночі почалося між ними перемир'я.

КОНФЕРЕНЦІЯ 16 МІНІСТРІВ

У неділю 25 липня ц. р. відбудеться в Парижі конференція 16 міністрів закордонних справ тих держав, що охоплені пляном Маршала. Головою конференції буде бельґійський прем'єр Анрі Спаак. Конференція, на якій буде присвячений також адміністратор фондами для виконання Маршалового пляну Гофман, має застановитись над дальшим виконуванням Маршалового пляну. Такі конференції, що є дуже важливими стапами у відбудові Европи, сильно не подобаються деяким панам зі Сходу, які воліли б, щоб у Европі панували повсякчас хаос і нужда.

НІМЕЦЬКІ ПРИДІЛИ НА СЕРПЕНЬ

Німецькі нормальні споживачі дістануть у місяці серпні такі приділи: 10.000 г хліба, 1500 г поживок, 12000 г картоплі, 125 г кави-сурогату, 200 г масла, 1000 г риби, 625 г товщу, 125 г сиру, 3000 г відтовщеного молока, 1500 г цукру та 750 г суших овочів.

ПРОЄКТ ЖИДІВСЬКО-АРАБСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Граф Бернадотт, посередник ОН у переговорах між арабами і жидами в своїх мирових пропозиціях обом сторонам висуває проєкт створення спільної арабсько-жидівської союзної держави, яка обіймала б теперішнє королівство Трансйорданію і Палестину. Ця держава складалася б з двох союзних держав, а саме — жидівської і арабської. Жиди дістали б західню Галилею, а пустиня Негеб і Єрусалим припали б арабам. Жидівська меншість у Єрусалимі одержала б автономію. Гайфа мала б стати вільним портом, а летовище Лідда — вільним летовищем. Крім того, Єрусалим мав би бути цілковито відмілітаризованим.

Архиепископ кентерберійський д-р Фішер вислав на руки московського патріярха Алексія свої побажання з нагоди 500-літньої річниці незалежности російської православної церкви. (Д.Фольксцайтунґ ч. 79.)

Забута істина

(со) Є істини загально пібито визнані й шановані, а в буденнім життю, в життьовій практиці постійно величезною більшістю людей нехтувані. До таких істин належить євангельський вислів: «віра без діл мертва єсть», що в перекладі на світську мову означає: «не словами, а ділами доказуй свою віру й правду».

Не збираємось з висот газетної проповідниці доказувати вартість і значення цієї істини взагалі. Хотілося, б лише з становища тієї ситуації, в якій ми опинилися на еміграції, оцінити і перевірити вартість тієї віковічної, хоч так часто призабуваної, істини, і то так у відношенні до нашої, так би мовити, внутрішньої і зовнішньої політики.

Це цілком нормальна і природна річ, що наша еміграція, опинившись в атмосфері й кліматі широких демократичних свобід, поділилась на різні політичні групи і течії, які стараються агітацією і пропагандою приєднати для своїх ідей і програм якнайбільше прихильників. Одначе, коли ці групи і течії обмежилися б тільки самою лише агітацією і пропагандою своїх ідей, а в щоденній політичній дії через живих носіїв голошених ідей і програм не виказували їх правильности й вищости над програмами та ідеями, голошеними іншими групами, то їх віра «мертва єсть». Коли хтось голосить пишномовні патріотичні гасла і напрочуд гарні національні ідеї, а всякому про цю людину відомо, що вона у приватному житті займається брудними матеріяльними махінаціями, або ще гірше — в сутінях ночі доконує справ, що суперечать карному законові і кримінальним приписам, то знаймо, що цієї людини віра «мертва єсть».

Коли наш «західняк» заявляє, що він під оглядом національно-державної свідомости стоїть вище від «східняка» і тому повинен бути над ним гегемоном, і що він є правдивий соборник, а не доводить цього своєю політичною освітою, своєю високою ідейністю, своїм тактом, вирозумілістю на хиби та недомагання свого брата, то віра його «мертва єсть».

Коли «східняк» голосить, що він, як син українського материка, як той, що з його довкілля виріс Шевченко, Леся Українка, Лисенко, як той, що найбільше натерпівся в большевицькому пеклі за Україну, є природним гегемоном у всеукраїнській спільноті й патентованим собо рником, а не має зрозуміння для слабих сторін свого західнього брата і терпеливости, щоб своїм власним, живим прикладом його в його хибах переконати й перевиховати, — його віра «мертва єсть».

Не може той, хто сам налогово курить, проповідувати іншим закинути цю шкідливу для здоров'я звичку. Лише переставши сам курити, має він на таке пропповідування право. Не може «західняк», що враз зі своїми предками прожив сотні років у польській політичній, соціяльній і культурній неволі і виніс з тієї неволі багато немилих для «східняка» навиків, робити «східнякові», що враз зі своїми предками прожив сотні років у московській неволі, закидів за його різні, що відгонять московщиною, звички, і навпаки. Це очевидна, але теж, на жаль, забута істина.

Та найбільш дразливі ці забуті істини на відтинку нашої, так би мовити, зовнішньої політики.

Живучи на еміграції, в зовсім чужому для нас довкіллю, мусимо здати собі справу, що ми є предметом напруженої й пильної обсервації. Нас судять і далі судитимуть не з наших словесних, хоч не знати яких гарних, заяв, не з наших гарних співів, ігор та танців, а з нашої щоденної поведінки в житті, нашого відношення до таких поважних життєвих справ, як праця, обов'язок, з нашого виховання. Перед уважливим оком озброєного кількасотлітнім досвідом і культурою чужинця, що загляне нам в нашу душу глибоко, ми не сховаємо наших органічних і набутих хиб за параваном хоч би якої гарної та привабливої фразеології.

З-за океану, головно з Канади та Америки, приходять до нас перестороги, що доля дальшої нашої еміграції залежить від тих, так би мовити, перших піонерів еміграції, які тепер виїздять. З їхніх діл, з їхньої поведінки судитимуть нас, як цілість, як національну спільноту. Не з пропаганди нашої, а з діл наших судитиме й цінитиме нас цей світ, в якого руках тепер наша доля. Не заперечуючи слова, яке теж має велике значення в житті, мусимо привчатись пробивати собі шлях у нашому скитальському житті ще й щоденними ділами та добрими прикладами.

Правда буває іноді гірка, як бувають гіркі найбільш успішні ліки — назвати б хоча хініну, що одинока лікує пропасницю. А проте, треба її ковтнути заради оздоровлення організму.

ЩО ПИШУТЬ і ГОВОРЯТЬ

Таємнича відозва

Як повідомляє німецька газета «Кур'єр» з 5 липня ц. р., що виходить у французькій зоні Берліну, тут появилася цікава німецька відозва. Ця відозва підписана якоюсь таємною «Командою руху спротиву республіканських охоронних формацій в Німеччині». Відозва починається такими словами: «Берлінці, камрати, легіонери! Хай живе боротьба за свободу Берліну і за борців руху спротиву в кацетах російської зони!» Відозва стверджує, що т. зв. СЕП (Соціялістіше Айнгайтспартай — теперішня назва компартії Німеччини) поставила себе своїми вчинками поза законом людяности. Як ворогів людськости ч. 1, названо у відозві таких осіб: Піка, Ґротеволя, Ульбріхта (усі три — провідники СЕП), президента берлінської поліції Маркграфа та інших визначних функціонерів.

Яку ролю має відіграти Албанія

«Ді Вельтвохе» в ч. 765 пише, що в суперечці між Комінформом і Тітом першу рунду виграв Тіто. В Югославії не було ані сліду заворушення проти нього. Боротьба проти Москви прихилила на його сторону навіть його політичних ворогів, що готові з ним співробітничати, коли б він злагіднив трохи свій режим. У Болгарії не було жадних югославських демонстрацій. Тисячі портретів Тіта висять там далі. Коли проголосили засудження Тіта Комінформом, перед югославським посольством у Софії зібрався величезний натовп, що вигукував: «Тіто наш!» Такий самий характер мали демонстрації в Празі. Це зовсім не є ентузіязм до особи самого Тіта, але це є відзначення факту, що Тіто перший з-поміж усіх сателітів виступив проти Москви.

«Ля Батай» від 7 липня ц. р. вважає, що спір буде поглиблюватися. Сталін не може Тіта знищити так, як своїх дотеперішніх противників. Не може також вжити того засобу, що лікує всі турботи відразу. Єдина рада — це вжиття червоної армії, і до цього прийде, бо на світі немає місця для обох — Сталіна і Тіта.

Радіо в Штутґарті від 7 липня каже, що Албанія має відіграти ролю провокатора, що примусить Тіта до воєнної проти себе акції, а Москва тоді виступить в оборові Албанії. Турецький часопис «Ватан» вважає, що перенесення Комінформу до Букарещту дає доказ, що Росія не довіряє Болгарії. Англійський часопис «Сандей Таймс» з 4 липня пише, що Росія вже сто років діє на Балканах, і кожний знає, яка доля чекає її противників. Досить пригадати долю Стамбулійського, короля Олександра і Драгу. «Ді Ноє Цайтунґ» у ч. 53 повідомляє, що в Відні сумніваються щодо щирости боротьби «національного комунізму» в інтернаціональним, можливо що весь цей спір заграли навмисне. Правда виявиться тоді, коли Югославія зажадає від Австрії відступлення Карінтії. Коли Росія підтримає цю вимогу Югославії, тоді буде видно, що увесь спір є тільки комедією.

Що буде, коли...

«Ноєс Тагеблят» у ч. 78 переповідає розмову свого кореспондента з редактором однієї великої американської пресової агенції. — «Не розуміємо, — каже цей редактор, — як можна взагалі дискутувати над тим, чи ми залишимо Берлін, чи будемо добиватися якогось компромісу». —«А що буде, коли росіяни знайдуть спосіб, щоб унеможливити повітряним шляхом доставу харчів до Берліну?» — запитав кореспондент. Відповідь: «Також і тоді залишимося в Берліні. Скажемо тоді берлінцям і цілому світові, що сотні вагонів з харчами стоять на границі зони, що сотні літаків тримаємо напоготові, щоб перевезти харчі. Тоді світ довідається, що Росія заголоджує Берлін на смерть. З Берліну може нас висадити тільки збройна атака, але ми не віримо, щоб большевики пішли так далеко».

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Натрапила коса на камінь

В останній ноті, що була відповіддю на ноти трьох західніх альянтів у справі знесення голодової блькади Берліну, совети перестали гратися в піжмурки та прикриватися різними «технічними труднощами», мовляв, «рейки чопсувались», але виступили одверто. Виходить ясно, що голодова блькада була заздалегідь продумана і виконана з метою щонайменше такою, щоб викинути альянтів з Берліну і відбитись у міжнародній політиці за такі болючі поразки, як програні вибори в Італії і в Фінляндії, криза в Югославії, демонстрації в Чехословаччині, чи хоч би запровадження нової валюти в Західній Німеччині в час, коли совети ту справу прогавили.

Совети в своїй ноті заявили, що вимагають знов скликання конференції чотирьох (в тім числі і совети) у справі цілого німецького питання, і не погоджуються ні на які передумови. А за одну з таких передумов вони вважають саме вимогу альянтів припинити голодову облогу. Не треба забувати, що совети самі своєю поставою унеможливили всі три конференції чотирьох, які відбувалися впродовж двох років, і самі розпочали виголоджування західніх секторів Берліну. Тут натрапила коса на камінь. Західні альянти рішуче заявили, що з Берліну не вступляться, а совєтську ноту вважають за відмовну і невистачальну.

Парлямент напоготові

Англійський парлямент готовий, не зважаючи на літні ферії, до того, щоб зібратися кожної хвилини, як тільки це буде потрібно. Проти американських парляментарних звичаїв, президент Трумен скликав американський Конґрес на надзвичайне засідання на день 25 липня ц. р., замість на січень наступного року, як це було у пляні.

Міністри радяться

У голляндському місті Гаазі скликано на 19 липня ц. р. конференцію міністрів закордонних справ п'яти західньоевропейських держав (Англія, Франція, Бенелюкс) для обговорення справи Берліну.

160 суперфортець над Европою

Негативна відповідь совєтського уряду на альянтські протестаційні ноти викликала дуже знаменну реакцію американського генерального штабу. На наказ цього штабу вже відлетіло до східньої Англії 60 американських повітряних велетнів, з яких скидано атомові бомби на Гірошіму та Нагасакі, т. зв. суперфортець. З Вашінґтону повідомляють, що незабаром має відлетіти до західньої Німеччини для зміцнення американських летунських баз в Европі ще 100 суперфортець. Можна гадати, що ці тверді заходи вплинуть заспокійливо на розбурхані ждановські нерви та мізки.

Літаки возять і будуть возити

Тим часом американські та англійські транспортовці й далі возять харчі до Берліну, який відвідав англійський повітряний маршал лорд Теддер. Він заявив дослівно таке: «На мою думку, королівська повітряна фльота може продовжувати постачання Берліну без ніякого обмеження в часі.

Англійці не бояться погроз

У відповідь на погрози німецької ліцензійованої совєтами газети «Тегліхе Рундшав», що, мовляв, совети незабаром змінять приписи щодо користування повітряним коридором до Берліну, відпоручник британського повітроплавства капітан Райт заявив на пресовій конференції, що такі зміни можна завести військовим способом, тобто через воєнну дію.

Або — або!

Совети, очевидно, зле розцінили власні і альянтські позиції. Вони розраховували на розходження між західніми альянтами і на небажання їх встрявати в війну. Тим часом альянти виступили однозгідно і недвозначно зазначили, що готові на всякі несподіванки. В альянтській пресі голосно і одверто почали обговорювати потребу здобуття вільного проїзду в Берлін навіть з допомогою збройної сили, а з другого боку висунули плян, щоб всю цю справу передати до Ради Безпеки і навіть на повне зібрання Об'єднаних Націй, яке має відбутися в вересні. Тим часом вони заповіли, що совєтську блькаду будуть поборювати своєю блькадою, а саме: закриють для совєтських кораблів Панамський та Суезький канали і звернуться до Туреччини, щоб вона заборонила проїздити совєтським кораблям через Дарданельську протоку. Для цього воєнна фльота США і Великої Британії взяла курс на Дарданелі. Таким чином совети були б відрізані від світу.

Починаються лагідніші розмови

У статті під наголовком «Російська тактика» німецький часопис «Ганноверше Ноєсте Нахріхтен» влучно характеризує теперішнє положення: «Не можна, отже, перебільшувати воєнної небезпеки і треба припускати, що совети мають немалу охоту провадити переговори, очевидно, не тому, що вони так дуже закохані в мир або в німців. Коли взяти це до уваги, що совєтська армія непомалу занепокоєна масовими дезерціями своїх вояків, що кола, близькі до росіян, у переговорах в Карльгорсті підкреслюють велику стурбованість у совєтській Головній Кватирі, то таких речей не вільно легковажити. Коли ж росіяни так потребують переговорів, то цікаво придивитися тепер до їх тактики.

Наростає ще більша загроза для світового миру

Уся німецька преса підкреслює внутрішні труднощі Совєтського Союзу, незадоволення серед сателітів і неспокої у країні, при чому зазначає, що українські партизани також не дають большевикам спокою. Але найповажніші події наростають на Далекому Сході, де комуністичним арміям вдалося перейти велику і дуже важливу з стратегічного боку ріку Ян-тсе-кіянґ і пробитись на південь. Це може вирішити долю Чіянґ-кай Шека і всього китайського правління. Там рішаються найбільш життьові інтереси Америки. Туди ж звертають свої очі совети. Недарма республіканський кандидат на майбутнього президента США Дюї дорікав теперішньому урядові демократів за те, що занедбав справи Далекого Сходу.

Замах на Толіятті

У середу 14 липня ц. р. відбувся в Римі біля італійського парляменту револьверний замах на провідника італійських комуністів Пальміро Толіятті. Замах виконав 25-річний сіціліянський студент з місцевости Нанія на ім'я Мікель Паллянта де Рандаццо. Він прийшов до парляменту і хотів дістатися всередину, щоб бачитись з Толіятті. Його туди не впустили, і він лишився чекати коло брами, аж поки Толіятті не вийшов з будинку. Коли провідник італійських комуністів сідав у своє авто, атентатчик зробив чотири постріли з револьвера і тяжко поранив його в груди і хребет. Толіятті відвезено негайно до шпиталю, де відбулась операція і чотири трансфузії крови. Стан здоровля Толіятті дуже важкий, і існує поважна небезпека для його життя.

Атентатчик дав себе спокійно заарештувати. Він заявляє, що він безпартійний, а в Толіятті стріляв тому, що не хотів би, щоб Італія попала під владу Комінформу, до якої вів її Толіятті.

Італійський прем'єр-міністер де Гаспері, папа Пій XII і багато інших визначних осіб заплямували цей замах як шкідливий і недопустимий у політичній боротьбі. Італійська комуністична партія проголосила в зв'язку з замахом генеральний страйк, що тривав від вечора середи до ранку п'ятниці — разом 36 годин. Під час страйкових заворушень вбито 7 і поранено 120 осіб. Москва, намагаючись використати замах на Толіятті, скидає вину на фашистів, яких нібито підтримує уряд де Гаспері. Комуністи домагаються демісії уряду де Гаспері, одначе де Гаспері має підтримку більшости парляменту і йому вдалося опанувати ситуацію.

У Франції впав уряд Шумана

Урядові Шуманґ опозиція хотіла скреслити поважну суму з військового бюджету. Прем'єр-міністер Шуман заявив, що цю справу він передасть, як справу довір'я, на розгляд парляменту, бо теперішню хвилину вважає за найменш пригожу для зменшення військових видатків. Справа перейшла під голосування. За внесок уряду голосувало тільки 214 послів, проти — 297, в тому числі 163 комуністи. В наслідок цього прем'єр оголосив демісію уряду. Президент Оріоль провадить з усіма партіями переговори про утворення нового уряду. Коли не дійде до згоди, відбудуться нові вибори. Кажуть, що генерал де Ґоль, проти якого виступають комуністи і соціялісти, готовий прийти до влади.

КОРОТКІ ВІСТІ

Міколайчик у папи. Міколайчик, колишній віце-прем'єр варшавського уряду, який недавно втік з Польщі, був прийнятий на авдієнції в папи. Міколайчик є тепер головою міжнародньої селянської організації, т. зв. селянського фронту, що має свій осідок у Вашінґтоні.

Як комуністи замилюють очі. Баварські комуністи, щоб замилювати наївним людям очі, відреклися навіть свого знаку, тобто серпа і молота. Мало того, вони, готові навіть зректися червоного прапора і рекомендують своїм членам шанувати німецький республіканський прапор — чорно-червоно-золотий. Але щастя в тому, що на світі чимраз менше дурнів.

Присуд смерти на Бюлера. Польський суд у Кракові засудив колишнього шефа уряду генеральної губернії д-ра Йосифа Бюлера на кару смерти.

Кара за слухання американського радіо. Мадярська поліція виарештувала цілий ряд мадярських громадян за те, що вони слухали американські авдиції, т. зв. «Голос Америки». Американський уряд запротестував проти такого грубого порушення демократичних свобід у країні, яка вихваляється, що тільки в неї, побіч Москви, панує правдива демократія.

Припинення відпусток. Американський військовий губернатор припинив відпустки всім американським воякам та урядовцям в Берліні з огляду на транспортові труднощі.

За німецькі кордони з 1937 року. Німецький соціяліст Віллі Айлер домагався на соціялістичній конференції у Лондоні привернення Німеччині кордонів з 1937 року, бо інакше загрожуватиме Европі третя світова війна.

Жертвенні козли. Совети знайшли вже жертвенних козлів теперішньої берлінської кризи. Мають ними бути два німецькі залізничні урядовці, які завинили, що залізнична лінія Берлін-англо-совєтська границя й досі не направлена. Цих «страшних злочинців» мали вже арештувати.

Чистка в чеських спортових товариствах. Як наслідок останніх протиурядових демонстрацій на з'їзді чеських спортових організацій «Сокіл», заповіджено в управі цих організацій «чистку» від небажаних елементів.

Колишній німецький генерал-фельдмаршал Бравхіч та генерал Штрас звільнені з англійської неволі і повернулись до Гамбургу.

Данську королеву Інгрід, разом з двома донъками, восьмирічною Маргаритою і дворічною Анною Марією, поранено в наслідок зудару їх авта з деревом. Королева сама провадила авто. Життю шофера, що сидів біля королевої і найтяжче поранений, загрожує поважна небезпека.

Голляндська принцеса Юліяна, як регентка, доручила після виборів утворити новий уряд колишньому прем'єр-міністрові Беелю.

ВІЛЬНЕ СЛОВО ЧИТАЧА

НА КРУТОМУ ПОВОРОТІ

У передовиці «Українського Слова» від 27 червня ц. р. під заголовком «На порозі цупкого життя» зовсім вірно з'ясовано стан німецького господарства після грошової реформи. Так само вірно змальовано положення і відношення цієї реформи до ДП. Це є тепер окрема проблема, якої ні промовчати, ні словами відсунути не можна. Треба до неї реально і ділом підходити. Інакше зломить вона не одну екзистенцію. Треба до неї пристосуватися кожному зокрема, а ще більше гуртом. Тільки в гурті можна підтриматн слабших із загальною метою рухати цілий організм наперед. Тут усі ми за кожного відповідальні.

У згаданій статті «Українського Слова» подано батьківські поради, як маємо пристосуватись до господарської переміни в найближчому часі, і їх варто завжди мати на увазі. Треба устійнити і впорядкувати власні видатки в рямках зорганізованої української спільноти (важливі чотири пункти!), щоб створити по можливості тривкі передумови для вдержання матеріяльної і духової рівноваги в боротьбі за щоденний хліб.

По грошовій реформі німецьке населення збіднило. Поперед усього зменшились грошові засоби (фінансовий капітал), які так чи інакше є рушієм продукції і торгівлі. В теорії зменшилися на 90 проц., у практиці — на 95 проц. Банки і каси виплачують 5 проц. від вкладів до 5.000 рм., всі більші капітали заблоковані. Грошова реформа болюче вдарила по сірому консументові (споживачеві). Недостача грошей у споживача відбивається некорисно на загальних торгівельних оборотах. Зменшуючи можливість купівлі товару, зменшує в продуцентів (виробників) охоту втримувати продукцію на дотепершній висоті, а навіть змушує її зменшувати.

Позбавлене грошей населення не в силі покрити всіх видатків на прожиття у такій мірі, як перед грошовою реформою. Продукційним (промисловим і хліборобським) та торгівельним підприємствам, що працюють лише для збіднілої внутрішньої консумції, а не вміли або на мали змоги здобути закордонні ринки, загрожує фінансова скрута. Їх власні капітали і доразові кредити на ведення підприемства скоро вичерпаються, дорогі сирівці і високі податки, відносно висока заробітна платня, незмінені чинші і т. п.— все це примусять шукати виходу в редукції робочої сили і адміністраційного апарату. Коли ж у цих умовинах тяжко буде дістати працю німецькому робітникові, то тим тяжче чужинцеві, яким є кожний ДП. «Тут прийде до слова засада, що свій своєму рад.

При цьому мусимо тверезо придивитися до дійсности. Перед війною в англійській зоні жило 17 мільйонів душ. Тепер, по приході втікачів і виселенців зі Сходу, з додачею 200.000 ДП, населення зросло до 23 мільйонів. Незабаром прийдуть ще полонені і інтерновані з різних сторін. Сама ж німецька промисловість ледве чи перевищила 50 проц. передвоєнної. Тому треба всім ДП здавати собі з того справу і використовувати всяку можливість для виїзду в інші краї поза Німеччину, і залишити думку про те, що теперішній час— переходовий і його перечекати в Німеччині. Перш за все треба рахуватися з тим, що буде деяке число таких, що справді не зможуть переселитися. Тоді треба дбати, щоб таких було якнайменше.

Правда, велика більшість українських ДП перебуває в таборах ІРО, де одержує покищо безплатно мешкання, харчі і лікарську допомогу. Тепер вони мають змогу пристосуватися до порад, поданих у статті «На порозі цупкого життя». Але ІРО не вічне, а положення німецького господарства і вигляди наші на працю в ньому малі, і це повинно бути для нас осторогою. Залишається тоді одвертим питання: що робити?

На це питання повинен свою увагу звернути УЦДК, потім самі читачі нашого часопису і інші громадські чинники. Сам я в цій справі заберу слово в одним з чергових чисел «Українського Слова». В. І.

Не залишаймо занедбаних могил

Всяка держава по закінченні війни дбає за тлінні останки своїх героїв, що впали на полі бою в своїм краю чи на чужині, і опікується могилами тих громадян, що в наслідок воєних дій, викинуті насильством чи виконуючи доручення своєї влади, померли на чужині.

У нас немає рідної держави. І часто наші жертви війни згорали на чужім жертовнику. Але вони наші. Їх трагедія — наша трагедія. І ми не сміємо на чужині забувати за могили, що виросли далеко від рідних сторін, тим більше, що може незабаром залишимо їх або на позорище, або на пошану нашого народу. Бо хто з чужинців зайде на цвинтар і побачить наші занедбані могили, слушно може нас засудити.

Ще в серпні 1946 року засновано при ЦПУЕ Комісію Охорони Могил, завданням якої є організація опіки. Цього року Комісія склала справоздання за два роки своєї праці і тепер вирішила прискіпшеним темпом узятись за повне впорядкування могил, що виросли в Західній Німеччині за час від 1939 до 1948 року. На цьому місці редакція «Українського Слова» подає заклик Комісії Охорони Могил:

«Просимо Вас негайно приступити до приобіцяної співпраці з нами, тобто в першу чергу: 1) поінформувати всі свої низові клітини про працю КОМ Центрального Представництва Української Еміграції. 2) Наказати всім своїм низовим клітинам перевести збирання фотознімок з наших цвинтарів і могил, і весь той матеріял у двох примірниках негайно переслати за посередництвом Центрального Українського Допомогового Комітету на британську зону до Комісії Охорони Могил у Франкфурті (М. Люгіслянд 1 II). Фотознімки (з підписами, хто їх робив і про які могили йдеться) потребуємо для виготовлення потрібних кліше для видачі пропам'ятного альманаху, що повинен вийти трьома мовами: українською, англійською і німецькою. 3) Для пожвавлення діяльности КОМ, треба також у Вашій зоні запросити активних людей доброї волі до співпраці з нами, що хотіли б безкорисливо допомогти нам виконати святий обов'язок.

Поширенням мережі співробітників Комісія Охорони Могил сподівається здобути також потрібні фонди. Більше серця і діл для України — менше слів!

З українських справ

АМВРОСІЙ МЕТЛИНСЬКИЙ ЯК ПЕРЕКЛАДАЧ АВСТРІЙСЬКИХ ПОЕТІВ

У літературному, мистецькому і науковому додатку («Ді Варте») до великого віденського тижневика «Ді Фурхе» з 8 травня ц. р. вмістив доцент університету в Ґрацу д-р Григорій Лужницький статтю під назвою «Австрія у слов'янській літературі» («Український поет зустрічає Анастазіюса Ґрюна та Теодора Кернера»). Автор докладно спиняється над перекладами Метлинського поеми «Батьківщина», що її написав Анвастазіюс Ґрюн (фактично граф Антін Авершперґ) та поеми «Добраніч», що її написав другий визначний австрійський поет Теодор Кернер. Обидва ці переклади вміщені були у збірці Амвросія Могили (псевдонім Метлинського), яка появилась 1839 року під назвою «Думки і пісні та ще дещо». Д-р Лужницький розглядає між іншим моменти, що заполонили Метлинського, а саме: в Ґрюна — гаряча любов до батьківщини і біль після її втрати; в Кернера — любов до природи, яку Метлинський також пристрасно кохав. Автор статті підкреслює характеристичний факт, що не в західньо-українській літературі (в Галичині, як частині тодішньої Австрії), а у східньо-українській літературі (Метлинський був професором Київського, а пізніше Харківського університету) знайшла відгук патріотична творчість Анастазіюса Ґрюна.

«ІДЕЯ СИМОНА ПЕТЛЮРИ»

Під таким наголовком появилася у польській «Кроніці» (Франкфурт, 23 травня ц. р.) стаття пера відомого польського журналіста Клявдіюша Грабика. Автор розглядає світлу постать Головного Отамана під аспектом політичного договору в Варшаві, і робить висновок, що «синтезою Петлюри була незалежність України в солідарному, безпосередньому співдіянні з Польщею». Автор нарікає, що цього заповіту не виконувано впродовж 28 років, при чому багато зусиль ужито на те, щоб провідну думку цього ж заповіту викривити й викреслити з пам'яти українського громадянства. Ситуація під цим оглядом засадничо до сьогодні не змінилась. Добре було б, якби автор статті (зрештою, написаної з теплотою для діяльности Петлюри) хоч би натяком згадав про політику Польщі між 1920 і 1939 роками на Західній Україні, політику, яка кинула найгустіші тіні на концепцію політичної співпраці України й Польщі. Було б це врятувало статтю від найбільшого її прогріху: односторонности.

Н.-вич

СЕНАТОРКА ОЛЕНА КИСІЛЕВСЬКА В КАНАДІ

У половині червня ц. р. прибула до Канади з Німеччини сенаторка п. Олена Кисілевська на сталий побут. В Канаді має вона свого сина Володимира, що працює на урядовій посаді. Олена Кисілевська — це загальновідома на Західній Україні письменниця і організаторка жіноцтва. Перед війною редагувала вона місячник «Жіноча Доля». Сенаторкою була обрана до варшавського сенату.

ВІДПОВІДЬ УКРАЇНСЬКОМУ КОНГРЕСОВОМУ КОМІТЕТОВІ ВІД КОМІТЕТУ ОБ'ЄДНАНОЇ ЕВРОПИ

Свого часу Український Конгресовий Комітет в США вислав листа до б. британського прем'єра Вінстона Черчіля, вітаючи його ініціятиву в справі створення европейської єдности на конгресі европейських федералістів у Гаазі в половині травня ц. р. При цій нагоді Укр. Конгресовий Комітет висловив надію, що европейські державні мужі звернуть увагу на Україну, без визволення якої не може бути ані повної европейської єдности, ані тривалого миру. На цей лист недавно прийшла відповідь від очолюваного Черчілом Комітету Об'єднаної Европи, в якому стверджується, що листові Укр. Конгресового Комітету присвячено належну увагу.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ ВІТАЄ ПРЕЗИДЕНТА ІЗРАЇЛЯ

Укр. Конгресовий Комітет вислав 15 червня ц. р. президентові Ізраелю д-ові Хаїмові Вайцманові листа, в якому з задоволенням стверджує, що жидівський народ здобув власну і незалежну державу і, що український народ у великій мірі може зрозуміти і оцінити цей факт, бо сам уже віками і з найбільшими жертвами бореться за свої національні права. Треба згадати, що д-р. Вайцман належить до тих жидівських провідників, які вже під час української визвольної боротьби в 1917-1920 рр. розуміли і ставилися з симпатіями до українських змагань. Лист до д-ра Вайцмана підписав голова Українського Конгресового Комітету Степан Шумейко.

ФОРТ ШЕВЧЕНКА

1850 року Шевченко, після нового арешту і слідства, був висланий з Оренбургу на нове заслання до форту Новопетровського на півострові Мангишлаку, на березі Каспійського моря.

Форт цей збудований 1846 року. Спочатку носив він назву Новопетровського, а року 1857 перейменовано його на Александрівський. Тоді там було лише кілька примітивних касарияних будівель. Тепер цей форт названо «Фортом Шевченка» на пам'ятку перебування там нашого поета. Як пишуть совєтські «Известія», тепер там постав промисловий осередок, а місто розбудовано. Місцеві старі люди оповідають, що у великому міському парку перші дерева посадив Тарас Григорович. В цьому ж парку збереглася землянка, побудована Т. Шевченком. Поруч з землянкою росте пірамідальна тополя. Оповідають, що в тіні цієї тополі, сидячи на лаві, зробленій з фосфоритів, Шевченко малював.

В парку знаходиться музей. В кількох кімнатах зібрано чимало документів, які оповідають про життя і творчість Великого Кобзаря. Музей доглядає старий казак Сатантул. Батько його допомагав нашому поетові будувати землянку і насаджувати навколо дерева.

ВИЙШЛО ЧЕТВЕРТЕ ЧИСЛО «УКРАЇНСЬКОГО БЮЛЕТЕНЮ»

З датою 15 червня появилося в Нью-Йорку четверте число «Українського Бюлетеню» в англійській мові. В числі, крім коротких вісток на українські теми з-поза залізної заслони, на-

---

Остап Павлів-Білозерський

Трагічна любов Тюті

(Знімка з табору ДП)

I

В старого Дмитра Гринева була в рідному краю родина: молодший син Михайло, невістка Параска, дві внучки, Марійка і Люба, та 20 моргів закупленого подільського чорнозему. Старший Дмитрів син Іван вдався в батька і майже відземком виїхав ще перед другою світовою війною до Канади здобувати собі самостійно місце в світі. Так само Дмитро виїхав перед першою світовою війною з рідного краю наймитом у Канаду, а повернувся заможнім господарем.

Молодшого сина оженив саме перед другою світовою війною. Не відділив йому з ґрунту нічого. Невістчине поле присунули до свого, до табулі для записів не ходили, бо обом було б прикро. А сварки в них і так не могло бути. Так їх укорінених друга світова війна з ґрунту зігнала і в оці німецькі бараки закинула. В старого Дмитра ніби половину життя вирвало, не треба й бомби! Тепер тільки половина сім'ї в нього. Друга половина там залишилася. Ех! Не зародить вона вже нікому так, як йому родила!...

Старий і син ходять, як отруєні. Старий мовчить, неначе б людей за своє жебрацтво стидався. Молодий за всяку роботу хапається, аби забути! Ага, забудеш! Думки, як кмарі!

Пішла одного разу Параска на німецьке село. Дві курки і когута в хату принесла.

«А щоб тебе сила Божа! Вже не потерпиш до котрогось часу?!... Ні! Не можу! — Дітей шануй! Дітям немає тут чим дихати в тій комірчині, а ти ще курок тут понаносила! — І діти мені немилі!...»

Тоді старий вийшов поза бараки. Серце взяв у жменю, очам не дав плакати. Невістка має рацію. Що вартують діти без господарки, без землі!?...

Син вийшов поза табір. Коли повернувся, приніс з собою мотику, лопату і граблі. Німець за каву відступив йому кусень свого городу. Ось на три скиби. Коло бараку є теж кусень, що його можна використати. Гріх бархлом у хаті гнити!

Пішли втрійку. Діти за ними. Барак зачинили.

«Чужа! Чужа, та й годі! Запах не той! Руки коло тої землі, як коло мерця! І груда не така! Боже, дай скорше до хати повернутися, бо тут нам ні вмирати, ні жити!...»

Але за деякий час земля скорилася. Почала проситися, щоб її сполоти. Що ж вона винна?! Ти до людей претензію май, не до неї, сердешної!...

Старому Дмитрові Параска ще один лік на його смуток вигадала. Одної суботи отакі два маціцькі підсвинки *) принесла. Перед вікнами свинюшник збудували, для старого лавку перед вікнами змайстрували. Нехай у неділю по Богослужбі на лавку сяде і, як хрунькають пацята, послухає.

Тепер старий сидить часто перед бараком на лаві, а літа воєнні коло нього, як докучливі мухи. Старий від них відмахується. Та Парасці це йде зручніше. Ось несе вона повне коритце для пацят. Вже одну муху прогнала. Підсвинки Параску занюхали, одне поперед другого до господині деруться, мало свинюшника не розвалять. Друга муха відлетіла. Пацята квичать, одне одного від корита боками відсувають, рожевими мордочками Параску вітають. Теть дочиста немудрий світ перед бараком переінакшили. Дмитрове чоло виполоджується. Він примикає старі очі, щоб нічо йому його образу не заступало. Увесь обертається в слух, і блискавкою туди, де його ґрунт, де половина його серця залишилася, летить. Але не долітає, бо на серці має жаль каменем. Одне каліцтво таке життя, як тут. Волі Божої в ньому ані стільки, що чорного за нігтем. Лихий попутав. Слова молитви до неба не доходять, бо мало в них віри. Без жару в серці нині люди застигають, гніву Господнього вони переблагати не варті!..

*) Раніше можна було в деяких таборах тримати поросята і птицю. Потім і це заборонили.

Він сам також не вартий! Не треба було хати лишатися! Там треба було смерти чекати і зогнити! Нехай були б усіх повбивали...

То вам так, діду, здається. Що з нашої сварки сьогодні, коли рації не має з нас ніхто! Не згинули б від німецької кулі, то на Сибіру б пропали! Війна, діду! Все одно в своїй хаті не залишилися б!

II

У таку родину принесли Тютю. Коли її ловили, думала, що станеться з нею щось гірше. З оповідань старших за неї курок знала, що треба добре ховатися, коли на господареве подвір'я зайдуть чужі люди. Тоді тій курці, що її зловлять, не довго по світу попасати.

Але не дуже то Тютя й смерти боялася. Від одної старої корови, яку господарі різникам продали, такої мудрости навчилася: від смерти рано чи пізно не втечеш! Прийде час, тобі від людей призначений, і мусиш прощатися з життям, бо таке буває також з людьми, якими керує також вища за них сила.

Коли їй розв'язали ноги і вона стрепнулася, зараз їй полегшало, бо, коло себе побачила свою подругу Чубатеньку і свого богатиря когута, що заходив до неї ще на старому місці зі сусідства. Але тут же на них наскочили діти нових господарів. Треба було втікати, бо капосні дітиська видирали їх собі з рук і боляче душили. Врешті, прийшла ніч і дитиська дали їм спокій.

Помалу Тютя привикла до своїх нових господарів і навіть до їхніх дітей, особливо до старшої Марійки. З першого разу тяжко їх було зрозуміти. Ніби люди, а мова в них не така. Тютя була розумніша від Чубатої і від самого когута. Врешті когут виявив себе зовсім дурнішим від Тюті, а може зовсім не цікавився тим, що до нього люди говорили. Тютя найскорше зрозуміла Марійку. «Тютенька, Тютенька!» — кличе її Марійка, а вона зараз же до неї іде, аж усі в хаті сміються. Навіть той страшний дід Дмитро. Вона присідає перед Марійкою, і за це дістає від неї найсмачніше м'ясо, що його для неї Марійка відложила з обіду. Господиня лає Марійку: «Ти чого курці даєш м'ясо?! Хіба не знаєш, як його тяжко в бавера заміняти?!» Але Марійка ховає тоді м'ясо від мами і по обіді таки несе «своїй Тюті». Тютя дуже полюбила Марійку.

Багато страху наїлася Тютя, поки навчилася розуміти мову своєї нової господині. «Сіла, сіла!» — нібито ласкаво примовляє до неї господиня, а руками так і гребе. Тютя втікала, як несамовита, а раз таки її господиня вніймала — і нічо... тільки помацала. Зараз же її і по головці погладила, пустила, ще й зерняг насипала. Від того часу, скільки разів її господиня присідати попросить, вона послушно присідає. За це її господиня дуже полюбила.

З подругою Чубатенькою Тютя має правдивий клопіт. Ніяк не може її навчити, як вона з молодшою сестрою Марійки Любою має у згоді жити. Мабуть, Люба Чубатенькій добре боки м'яла, бо дикунка «Тюба» завжди їй з рук видиралася і з великим криком до вікон билася. Одного разу герой когут став Чубатенькій на оборону. Коло самого ока Любі кров пустив і так довго її дзьобав, аж його, розлюченого, від дитини відірвали. Тоді господиня хотіла когута зарізати. Але Марійка випросила. І за це Тютя ще більше полюбила Марійку.

Одного разу щось незрозуміле для Тюті сталося в хаті. Хоч вона вже багато навчилася розуміти їх мову, але цього ніяк не розкумекала:

«Син Іван прислав афідавіти з Канади. Брат Іван усю родину стягає. Завтра господарі їдуть до Фалленбостелю.»

А далі, то вже Тютя зрозуміла все, і стало їй дуже страшно. Одного підсвинка господарі продають, одного ріжуть і всіх курей мають теж порізати.

Марійка тоді в плач. Аж заноситься. Вона не дозволить Тюті зарізати. Можуть замість Тюті зарізати її саму. «Тебе зарізати не можемо —, відповідають господарі, — але й з Тютею до Канади нас не пустять.» — «Робіть, що хочете, а я Тюті не дам!»

І Тютя чує, як господарі радяться. З підсвинка, з Чубатенької та з когута м'яса буде аж надто, а Тютю таки жаль різати і її залишать. Ще хотіла Тютя Чубатеньку і когута богатиря перестерегти. Але не судилось їй міняти людських постанов. Марійка для певности цілу ніч тримала Тютю коло себе. Коли Тютя рано вийшла з хати, побачила, що когут і Чубатенька і підсвинок уже неживі. Пішла вона тоді попід стіну бараку і журилася за них ціле передполудне. Жаль не відлягав від її серця, і пішла з плачем у поле. А коли вечором повернулася до хати, задубіла. Довго, довго чекала. Ніхто не відчинив дверей. Не вийшла також Марійка, що кожного вечора сама відносила її до ліжка. Вискакувала Тютя до вікон. Заглядала через шибу в хату. Так, як це часто робила, коли їй не відчиняли хати. Тепер у хаті ані світла, ані руху. Раз-у-раз підскакувала Тютя до вікон. Аж замоталася в шнурки, на яких господар сушив тютюнове листя. Так її повішену за ноги зловила якась чужа жінка і занесла в свою хату. Вона її гладила. Але від цього Тюті зовсім не ставало легше. Врешті, господиня поставила її на землю, згасила світло, і Тютю вхопив всесильний пан тьми і приказав забути за денні турботи.

Ранок був прикрий. Всесильний пан світла довго чекав півневих співів і, не дочекавшись, вийшов похмурий, непривітний, холодний. Тютя недовірливо вийшла з-під ліжка, куди була засунулася вночі. Не подивилася на зерно, що їй насипала була незнана жінка. Почала битись крильми у вікна, в двері. Жінка випустила її з кімнати — і за нею. Тютя тоді бігом до Марійчиної хати. Зачинена. Тоді вона до вікна. Що сили намагалася втриматися на шнурках та дротах, що їх понавішував для тютюну її недавній господар. В хаті не побачила нікого. «Ой, нема твоєї Марійки, небого! Від'їхала далеко!» Тютя зрозуміла, зайшлась плачем і з незміриою тугою вийшла в поле. Так добивалась даремно цілий тиждень і щораз нагальніше. Аж одного разу не могла вилабудатись з дротів і шнурків і задушилась. А саме тоді повернувся ще один раз старий Дмитро з Марійкою. Побачила Марійка Тютю, і ніхто її не міг заспокоїти в її жалю за Тютею.

«Вбила її любов до своєї хати, — сказав задумливо старий Дмитро.— Так і мене вона колись передчасно вб'є» — додав. І тільки було його всієї розмови.

друковано цікаві статті: «Кво вадіс, Полоніе?» (Куди йдеш, Польщо?) про українсько-польську проблему, про українсько-польський територіяльний спір, велику статтю в 30 річницю окупації України совєтами, статтю проф. Смаль-Стоцького «Совєтські злочини проти людства». Бюлетень виконує велику працю для роз'яснення українського питання в міжнародніх колах.

ТРИ РОКИ ПРАЦІ

Ми на шкільному святі в Ганновері. Українська гімназія ім. О. Олеся закінчує навчальний рік і з цієї нагоди влаштовує концерт.

Промовляє директор гімназії. Тепле слово на дорогу тим молодим людям, що дістають цього року атестати. Їх усіх прізвища подані в попередньому числі «Ук. Слова». Валентина Саленко, Святослав Котляр і Марія Криленко дістають відзнаки. Це вже третій випуск ганноверської гімназії. Разом з двома попередніми випусками гімназія видала матуральні свідоцтва п'ятдесятьом учням. Наступний навчальний рік має почати, якщо не зайдуть якісь поважні зміни, до 190 учнів.

Під час роздачі матуральних свідоцтв до стола, за яким стоїть директор гімназії, твердим, бадьорим кроком підходить тринадцять молодих людей. Цю твердість і певність відчуваєш і на матуральних іспитах. Ми читали цілком задовільні (а як для гімназії на скитальщині, дуже добрі) письмові іспитові праці абітурієнтів, чули на усіх іспитах, як правило, добрі відповіді, в яких почувалося тверде знання пророблено матеріялу. Роки війни, як і строкатість людського матеріялу, з яким доводилось мати справу викладачам гімназії за цей час, іноді дають ще знати, але чимраз менше.

Брак шкільної бібліотеки, фізичного та хемічного кабінетів, як і неймовірний у нормальних умовах факт, що гімназія мало не два роки працювала у льоху (випадково, не призначеному для житла льоху) гімназія компенсувала в цілому році сильним складом викладачів, серед яких є кілька професорів високих шкіл з багаторічним стажем.

Не випадковий факт, що всі три відмінники з цьогорічних абітурієнтів — учні, що, на відміну від переважної більшости своїх товаришів у клясі, вчаться в цій гімназії від самого початку її існування. Три роки наполегливої праці дають свої добрі наслідки. **Р.Р.**

ПЕРШИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ НА ЧУЖИНІ

З ініціятиви Центрального Представництва Української Еміграції, в порозумінні з Санітарно-Харитативною Службою та на підставі взаємного бажання двох, дотепер існуючих, інвалідських організацій — Союзу Українських Інвалідів та Секції Укр. Інвалідів при Союзі Українських Ветеранів — скликано в днях 9—10 червня ц. р. в Новому Ульмі (амер. зона Німеччини) Перший З'їзд Українських Інвалідів на Еміграції.

Сюди прибули делегати від інвалідів 3-ох українських таборів британської зони, а саме з Галлендорфу, Геттінгену і Гайденав.

З'їзд відкрив представник Організаційного відділу ЦПУЕ і вказав м. ін. на необхідність існування одної інвалідської організації, яка б несла моральну та матеріяльну опіку всім інвалідам української національности, яких доля особливо щодо виїзду поза межі Німеччини покищо майже безвиглядна. ЦПУЕ обіцяє допомагати всіма можливими засобами об'єднаній організації інвалідів.

Бувший пор. Марчук — заст. голови дотеперішнього Союзу Укр. Інвалідів на Баварію подав обширну інформацію про стан праці Союзу та труднощі, які ставали на шляху в перших кроках цієї організації. Потім схвалено статут і резолюції і обрано Управу єдиної, сконсолідованої організації, назва якої звучить: Союз Українських Інвалідів на Чужині. Збори відбувались під аспектом щирого взаємодовір'я і толеранції. Між делегатами й гостями панувала радість. Ідея вояцької чести українського вояка, підстаршини, молодшого та старшого, штабового й високого старшини огорнула їх серця. Скрізь на обличчях присутніх можна було помітити почування щирости, взаємодовір'я. З'їзд закінчився відспіванням українського національного гимну та трикратним «Слава Україні!»

Учасник З'їзду
Михайло Палцан

З місць нового поселення

Що ви нам везете?

Дорогі Панство!

Нарешті, віднайшов Вашу адресу і можу написати кілька слів. А проте, до сьогодні дійсно не мав часу навіть почухатися в голову, бо цілий майже час був у дорозі. Але по черзі.

Я приїхав, чи то пак прилетів до Канади 4 травня. Лет був прекрасний, погода дописала мені надзвичайно в дорозі. Вправді, як вилітав з Лондону, то падав дощ, але це Англія плакала за мною, зате, як прилетів до Монтреалю, то сонце чудесно сміялося, очевидно, радіючи, що я приїхав. А коли я два дні походив, чи точніше поїздив прекрасним біком по Монтреалю, то настало трясення землі! Канада почула, хто на ню ступив! Або, як то кажуть, жартуймо, поки годні!

Далі полетів я до Торонто, а з Торонто знов підхмарними просторами до Вінніпегу. Вся дорога взяла 21 годину, отже, як бачите, я людина свого віку! Назад буду летіти вже хіба атомною силою!

Зглибивши в Англії тайни кулінарного мистецтва, тепер для відміни фармую і досліджую вплив саскачеванських комарів на поезію!

Вже зглибив тайники канадійсько-українського патріотичного діяння (СУС, УНО, КУК, БУК, УКЮ, ЛУКЖ, УСГ, МУН, СУМК і тому подібні чи ще більше дивовижні криптоніми) і можу сказати майже так, як небіжчик Цезар: вені, віді — і дайте мені спокій, хай більше не відео!

Зачинаю приходити до переконання, що наша рідна чудесна калабанька під Кобиловолоками Козолупівського району, то все таки незглибимо глибока безодня.

Але поза тим живемо, працюємо і чекаємо. Проте, чекання — це національна прикмета і національно-націоналістичний обов'язок кожного українця.

Ми, канадійці українського походження, глядимо на Ваші європейські проблеми з висоти абстизи, чи б пак піддашшя Форд Готелю, і не можемо сказати, щоб надто тужили за Вашим прибуттям на вільну канадійську землю. Бо, властиво, що Ви везете зі собою? Поезію? Прозу? Фантазію? Мистецтво? Агій, та за це тут ніхто зламаного цента не хоче дати. Винайдіть спосіб, щоб корова родила відразу четверо телят, то тоді станете дійсно вартісним елементом!

Отже, відповів Вам на одне питання, яке Ви напевно, побачивши мій лист, хотіли б завдати.

Єс, сер!

Я думаю, що Ви мене розумієте.

Життя тут добре, можна заробити (тільки, боронь Боже, не пером!), можна добре жити і віджившлятися.

Але більше другим разом!

Сподіваюся, що Ви знайдете час написати мені кілька слів. Напишіть докладно про новини на полі, небі українського життя. Ми про це мало чуваємо!

Зустрічав у Вінніпегу безсмертного проф. К-ча. Незмінний і непоправний.

Для Пані Добродійки уцілування рук, знайомим привіт!

Тисну Вашу десницю
Ваш Нестор.

Українська колонія в Бельгії

З'їзд української еміграції в Бельгії відбувся 20 червня ц. р. при співучасті 350 делегатів. На з'їзд прибули також представники ІРО, ІМКА, Бельгійських Християнських Синдикатів, делегати козачого руху, представники від югославів. Письмові привітання надіслали обидва архипастирі українських церков, центральні українські організації з різних країв, папський нунцій у Бельгії, міністерство праці і Рада Польських Організацій у Бельгії. З'їзд бурхливими оплесками вітав старшин УПА Вернигору і Жана, які давали вияснення про боротьбу в краю. Про З'їзд умістили обширні нотатки бельгійські часописи «Ля Лібр Бельжік» і «Гет Фольк». По звітах з діяльности та схваленні резолюцій, зокрема резолюції про «нерозривну зв'язаність еміграції з героїчною боротьбою УПА на рідних землях», обрано нову управу з інж. А. Кішкою, як головою, К. Мулькевичем, як заст. голови, В. Макаром, як секретарем, і Я. Пришляком, як скарбником.

Помер дир. Омелян Бачинський, визначний педагог та культурно-освітній діяч у містечку Шерат у Бельгії, в хаті свого сина, що тепер працює у копальні вугілля. Покійний має за собою велику наукову працю в ділянці шкільництва, з Його ім'ям зв'язаний ріст «Рідної Школи» в Галичині, на Закарпатській Україні і на скитальщині, особливо в Бельгії, де був він першим шкільним інспектором.

Увага, радіослухачі! 27 липня ц. р. о год. 18 — 18.20 надаватиме Голяндська Католицька Радіовисильня (Гільверсум ., довжина хвилі 300 м) концерт хору Української Католицької Семінарії в Голяндії. В програмі церковні і народні пісні під орудою проф. Антоновича.

Українські радіопередачі у Детройті в Америці

Український щоденник в Америці «Свобода» від 17 червня ц. р. повідомляє, що після п'ятитижневої перерви директори Української Радіопередачі в Детройті Микола і Юлія Шостакевичі почали передавати українські програми з великої радіовисильні в Дірборні (ВКМГ 1500 К).

Програми під назвою «Мелодіес оф Україне» мають передаватися англійською мовою покищо тільки раз на тиждень від 10-11 ранку (амер. часу!). Вокальні продукції передаватимуться українською мовою.

ВСЯЧИНА

600 АТОМОВИХ БОМБ

З огляду на напружену міжнародню ситуацію звернулись американські високі військові круги до президента Трумена з проханням, щоб він видав розпорядження, хто відатиме запасом атомових бомб — чи, як досі, комісія для господарювання атомовою енергією, чи американська армія. Запас цих бомб виносить сьогодні 600 штук.

Разом з тим американський міністер оборони Форрестель подав до відома, що американський збройний промисел дістане до свого розпорядження впродовж найближчих 12 місяців шість мільярдів долярів. В порівнянні з останніми 12 місяцями це означає зріст коштів на озброєння на 250 проц.

ЧИ ТАКОЖ САБОТАЖ?

Недалеко міста Дуйсбургу на картопляному полі селяни знайшли підозрілої якости гумовий мішечок. Цей мішечок віддали до британських властей. По розслідуванні в мішечку виявлено біля 50 штук картопляного жучка, шкідника, який може нищити величезні картопляні поля. Подібний випадок трапився недавно також в околиці Детмольду, де два німецькі хлопчики знайшли подібний мішечок з картопляними жучками. В цій справі ведеться слідство.

БЕЗ ЗНАННЯ ГЕОГРАФІЇ

Всім відомо, що кішка дуже прив'язується до мешкання. Останні дві війни дали дуже багато спостережень, що кішки повертаються на згарища і залишаються жити між руїнами. А оце новий доказ. Один американський громадянин переселився з міста Буффало в штаті Нью-Йорк в околицю Вашінґтону. Разом із своїми речами узяв він останнім автом також кішку з породи «анґора». Але кішка вискочила з авта і побігла в сторону свого давнього місця перебування. Прибула вона до своєї хати аж по 30 днях, пройшовши 640 км. Керував нею тільки інстинкт, бо ні географії краю вона не вчилась, ані дороговказів читати не вміла. Добрих людей за дорогу теж не розпитувала.

НОВІ ПОШТОВІ ЗНАЧКИ І НОВИЙ ПОШТОВИЙ ТАРИФ

Старі, перештемпльовані поштові значки втрачають на цьому тижні свою вартість. Поштова належність за всі посилки має бути знижена на 25 проц.

ВСЕ БУЛО В ПОРЯДКУ, АЛЕ...

Німецький передвоєнний винахід «лебенсміттелькарта» — це щось ніби готові гроші, і тому німці їх дуже люблять. Велику, а навіть надмірно перебільшену любов до «лебенсміттелькарти» виявили складачі друкарні Петерсена в Ганновері. Коли до керівника друкарні прийшли два урядовці кримінальної поліції і заявили, що по довірочнім запевненні заздрих людей їм відомо, що хтось потайки кохається в «лебенсміттелькартах» і їх виносить, керівник друкарні обурився і сказав, що це неможливо. Йому не повірили, перевели слідство і відкрили цілу систему, що з її допомогою викрадали лебенсміттелькарти, не зважаючи на сувору контролю керівника. Сімох аматорів арештовано, в тому числі двірника, який завжди встигав повідомити своїх спільників, коли йде контроля. Арештовано також трьох аматорів з-поза персоналу друкарні. Тепер вони сидять і чекають суду.

НОВІТНІ ПАДОМНИКИ ДО СВЯТОЇ ЗЕМЛІ

Український часопис «Канадійський Ранок» повідомив свого часу, коли ще Англія виконувала свій мандат у Палестині, що 25.000 советських громадян, перемагаючи в собі страх за свій ухил перед всеможним Політбюром, звернулися з проханням до британських властей, щоб ті дозволили їм відбути прощу до святих місць у Палестині. Тоді саме розгорнувалась в Палестині війна між арабами і жидами. Французький часопис «Карефор» подає з того приводу таку свою заввагу: «Зрозуміло, що таке прохання поставило британське міністерство закордонних справ у дещо заклопотання.» А від себе «Канадійський Ранок» додає: «Ця несподівана маніфестація «побожности» советських «богомільних» громадян у момент, коли в Палестині розвогнюється боротьба, не насуває ніякого сумніву про справжні цілі цієї масової «прощі». Пишучи про це, французька преса пригадує історію з троянським конем, який тим разом у советській одежі хотів би зайняти місце 12.000 німецьких туристів, що напередодні німецько-польської війни також відбули збірну прогульку до Гданська і інших країв, що згодом були зайняті Гітлером.»

ПЕРЕСЕЛЕНЧІ СПРАВИ

Документація осіб, що мають авторизацію на в'їзд до Аргентіни.

У порозумінні з Головною Кватирою Контр. Комісії Німеччини (Сі-Сі-Джі) і Головною Кватирою ІРО, п. А. Храплива, представниця Канадійського Допомогового Фонду, почне цими днями переводити документацію тих осіб української національности, що посідають авторизацію на в'їзд до Аргентіни (фотокопії з дозволом на в'їзд). П. Храплива відвідає в першу чергу українські табори. Всіх українців, які мають фотокопії на руках, або знають адреси інших українців, вміщених на спільних фотокопіях, просимо зголоситися до п. Храплявої під час її побуту або ж повідомити УЦДК (Переселенчий Відділ) у Бльомберґу.

Заважуємо при цій нагоді, що документацію греко-православних неукраїнської національности переводить, у порозумінні з Головною Кватирою п. Герард, представник греко-православної організації в Гамбурзі.

Переселення до Аргентіни

Бюлетень ч. 17, виданий Переселенчим Відділом ІРО на Шлезвіґ-Гольштайн, приносить вістку, що в недалекому часі буде створений в Німеччині аргентінський консулат з осідком у Гамбурзі. Цей бюлетень подає в справі документації тих, що бажають переселитися до Аргентіни, наступні вимоги:

а) Посідання дозволу на в'їзд до Аргентіни (фотокопії з авторизацією).

б) Всі особи понад 15 років життя мусять мати окремі індивідуальні документи подорожі.

в) Компетентна влада мусить підтвердити релігію кандидата, яку він зазначає.

г) Кандидат мусить мати доказ для потвердження, що родичі (кревні), які мешкають в Аргентіні, є дійсно його родичами, і мусить бути визначена ступінь спорідненя.

ґ) Кандидати мусять мати посвідку про стан здоров'я (перешкодою в переселенні є брак ока, руки, ноги, пальця і т. п., посвідку про добру поведінку від поліції, посвідку лікаря про відсутність трахоми, про щеплення від віспи.

д) Дві фотокопії дозволу на в'їзд до Аргентіни.

Виїзд на працю до Англії

Відтепер приймають на працю до Англії чоловіків віком до 35 років життя і лише до праці у вугільній промисловості.

Умовини виїзду для жінок залишаються без змін.

«Бездержавні», що відповідають цим вимогам, також можуть бути прийняті на працю в Англію. Англійські власті закликають усіх, що бажають виїхати до Англії, вивчати англійську мову, бо її знання — це велика допомога в одержанні праці.

Переселенчий Відділ УЦДК

ДО ВСІХ УЧИТЕЛІВ БРИТІЙСЬКОЇ ЗОНИ

Загальні Збори вчителів британської зони заплянровані на 24 серпня ц. р. Крім цілого ряду питань, зв'язаних з загальним і фаховим шкільництвом, на цих зборах переведеться організація станового товариства «Учительська Громада» британської зони, згідно з статутом. В короткому часі статут буде надісланий до всіх таборів.

Відділ Культури і Освіти ЦПУЕ і центральне товариство «Учительська Громада» в Авґсбурзі звертаються до всього вчительства негайно сплатити членську вкладку у висоті 50 пфеніґів за місяці червень і липень.

Ці гроші будуть обернені позичково на видання єдиного вчительського журналу «Українська Школа». По розпродажу журналу видавництво зверне позичку Головній Управі, а остання поверне областям і зонам та переведе розрахунок згідно з статутом.

Журнал «Українська Школа» буде надісланий всім учителям нашої зони. Дирекція зобов'язана стягнути з платні вчителів по 1 нм за журнал і гроші вислати на адресу редакції.

Подаємо це до відома всім учителям британської зони і просимо директорів народніх, середніх і фахових шкіл негайно зібрати у всіх учителів по 1 нм членських вкладок — на видання журналу «Укр. Школа» і переслати їх до Відділу Культури і Освіти при УЦДК в Бльомберґу.

Подати нам число примірників «Української Школи», які треба вислати на адреси директорів шкіл для тих осіб, які хотіли б цей журнал придбати. (батьки, непрацюючі вчителі, книгарні і т. д.)

Відділ Культури і Освіти
при УЦДК в Бльомберґу.

КОРОТКО

Криваві сутички між советськими військовими частинами і німецькими цивілістами відбулися в околицях Дрездену, під час яких згинуло 8 німців.

Торговельні переговори. Англійський міністер торгівлі Гарольд Вілсон заявив, що між советами і Англією почалися наново торговельні переговори.

До п. п. кольпортерів «Українського Слова»

Закликаємо всіх п. п. кольпортерів «Українського Слова» висилати гроші за продані числа часопису негайно після розпродажу їх, а тих з них, що ще не розрахувалися, зараз же розрахуватися, бо дальшу висилку їм часопису стримаємо.

Адміністрація «Українського Слова»

Об'їзна українська мистецька виставка в Америці

У Вашінґтоні 11 червня ц. р. відбулася нарада між представником ІРО, п. Мек-Гошеном, представницею Американської Федерації Мистецтв, п-нею Повп та між д-ром В. Галаном і п-нею О. Задорецькою від Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в справі плянованої об'їзної виставки українських мистецьких творів по Америці. На виставці були б заступлені кращі твори українських малярів з таборів ДП в Европі, що їх погодились перевезти до Америки відповідні американські власті. У висліді нарад вирішено, що виставка почнеться восени у Вашінґтоні під протекторатом ІРО, Американської Федерації Мистецтв і ЗУДАК'у.

КУРС ДЛЯ ПРАВНИКІВ ДП АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

Заповіджений у попередньому числі «Укр. Слова» курс для правників ДП відбудеться в Нойштаті б. Вунсторфу з кінцем серпня ц. р. У програму курсу увійдуть: основи обов'язуючого цивільного закону, судова процедура перед англ. судами, суспільні обезпечення, право праці. Викладачами будуть: англійський правник, урядовці правного відділу ІРО та два визначні німецькі юристи. По кожному викладі відбудеться дискусія. Курс буде тривати від 3 до 5 днів і буде провадитися на німецькій мові. Харчування забезпечене. Доїзд залізницею безплатний для тих, що найдальше до 2 серпня ц.р. зголосять письменно до УЦДК (Бльомберґ, Ноеторштрассе 50) своє бажання взяти участь у курсі з заподанням числа свого ДІПАКС-у та місця осідку властивого «Реліф-Деташменту». Побажане, щоб у цьому курсі взяли найчисленнішу участь українські правники. З поміж учасників курсу будуть визначені правні дорадники по таборах ДП. Окремих повідомлень не висилається.

Правний Відділ УЦДК.

РОЗШУКИ

27. ОЛЕКСАНДРЕ АНДРІЙОВИЧУ, ГАЛОЧКО, ЛЕОНІДЕ ВАСИЛЬОВИЧУ, озовіться на адресу: Slowko. (21a) Blomberg-Lippe, Neuetorstr. 50

29. ПЕТРО СОЛОДЕНКО розшукує рідних і знайомих з с. Єзуполь, пов. Станіславів. Адреса: Petro Solodenko, Britisch. DP. Hospital, Station 2, (23) Huntlosen/Oldb.

30. ALEKSANDRA BARABAS. 20 Pages St., St. Catharines. Ont. Canada, шукує сина АНАТОЛЯ БАРАБАША 23 р., з Харківської области, з яким розлучилася на Словаччині.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно нонпареллю. Вартість оголошень: за розшуки — 10 пф. слово і за всі інші оголошення — 50 пф. рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»
Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neuetorstrasse 50, Schliessfach 52.
Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

Купуйте і передплачуйте «Українське Слово»!

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDP /0235/ SEC (G)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neueterstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 805

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 60
Schliessfach 62 Tel Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:
в Німеччині тримісячна 2.40 DM., піврічна 4.80 DM., річна 9.60 DM. — ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf.
в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for »UKRAINSKE SLOWO«, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ | УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ | РІК I Ч. 14 БЛЬОМБЕРҐ 1 СЕРПНЯ 1948

КОМУНІКАТ
Української Національної Ради

Нав'язуючи до актів українського національно-державного будівництва і до традиції української національно-визвольної боротьби від давнього минулого по сьогоднішній день та спираючись на волю діючих тепер українських політичних організацій, створено Українську Національну Раду.

До Української Національної Ради увійшли представники українських тепер діючих політичних організацій, а саме: Українського Національно-Демократичного Об'єднання, Українського Національно-Державного Союзу, Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії, Української Партії Соціялістів-Революціонерів, Української Соціялістичної Радикальної Партії, Української Революційно-Демократичної Партії, Організації Українських Націоналістів і Організації Українських Націоналістів-Революціонерів.

В днях 16-20 липня 1948 року в одному з міст Західньої Европи відбулася перша сесія Української Національної Ради. Відкриття Української Національної Ради довершив Голова Директорії Української Народньої Республіки та виголосив державно-правну деклярацію.

Українська Національна Рада, по зложенні присяги усіх її членів, обрала свою Президію в складі Голови, чотирьох його Заступників та Секретаря.

На місце дотеперішнього Виконного Органу Українська Національна Рада прийняла до відома новий його склад, який зложив присягу перед Українською Національною Радою, як своїм зверхнім органом.

Впродовж своїх засідань Українська Національна Рада схвалила свою Деклярацію та важливі постанови загальнонаціонального значення, а між іншими: створення національного фонду, національного катастру, Світового Союзу Українців та інші, які передала Виконному Органові до реалізації.

Створенням Української Національної Ради та Виконного Органу в новому складі повстав спільно-єдиний український національно-політичний Центр, до якого від довшого часу змагали українські політичні організації.

Дня 21. липня 1948.

Президія Української Національної Ради.

Продовження традиції українських державних змагань

Перша сесія Української Національної Ради

Державна воля кожної нації залежна в найвищій мірі від неї самої, від її волі і від її діл. Державно-творчою, а згодом, або водночас незалежною стає кожна нація тоді, коли вже направду нема їй терпцю бути тягловою силою у чужих «бистротечних поїздах», і коли в ній зродилось необорне бажання життям або й смертю захистити своє власне право вільного господаря на своїй землі.

Коли цього необорного бажання не вистачає, тоді шкода виголошувати пусті деклярації про любов до своєї держави чи народу. А необорним те бажання повинно бути у внутрішнім житті народу. Проявляється воно в масовій посвяті своїх особистих і гурткових інтересів для добра цілої національної спільноти. Утворення Української Національної Ради — це вияв цієї посвяти, який подає надію, що відроджена традиція змагання за свою волю на своїй землі закінчиться здійсненням заповітних мрій українського народу.

Перша сесія Української Національної Ради відбулася в одному з міст Західньої Европи 15 — 20 липня ц. р. Вона — законна переємниця Української Центральної Ради, Українського Національного Конґресу і Національних Рад Західньої і Закарпатської України з часів визвольних змагань Великої Національної Революції і Державности в 1917 - 1920 і 1938 - 1939 р. р. на Закарпатті. Вона — виразник могутнього, часто криваво-смертельного руху опору проти інвазії тоталітарних гітлерівського і комуністичного режимів на наші землі, що шматували наш осамітнений в непосильній боротьбі народ впродовж останніх 30 років. Тепер приєднала вона свій леґальний, від народу їй доручений, прапор до боротьби всіх західніх демократій за волю і за культуру вільної людини і вільних народів. У складі Національної Ради умандатовані всенароднім голосуванням представники і відпоручники нововирослих сил. Її леґітимація незаперечна.

Сесію УНРади відкрив Голова Директорії Української Народньої Республіки. Найстарший віком член УНРади перший склав присягу:

«Присягаю Богові і своєму народові, що буду вірно служити моїй Батьківщині, боротися за її визволення і в своїй діяльності руководитися єдино добром української нації».

Таку присягу склали потім усі члени УНРади і після цього обрали постійну Президію з голови, двох його заступників і двох секретарів.

По переведених виборах президії склав державно-правну деклярацію Президент Директорії, в якій між іншим згадав, що заключений у найбільш несприятливих умовинах т. зв. Варшавський договір з 1920 р. перестав бути важним уже за пів року після його підписання, бо не ратифікувала його ні одна сторона, а Польща ще й зломила його своїм сепаратним миром з Росією у Ризі. — Головною підставою нашої боротьби, — сказав президент, — були й будуть власні сили українського народу. Та, спираючись на ці сили, ми мусимо шукати таких могутніх союзників, які в своїх інтересах допомогли б нам, бо без сторонньої допомоги наші завдання будуть занадто тяжкі. Тільки шукаючи союзників, ми не сміємо іти на якісь компроміси в справі нашої державної суверенности та інтеґральности наших земель».

Після цієї деклярації Президент Директорії зложив присягу на руки Голови Національної Ради. У дальших нарадах обрала УНРада Виконний Орган Українського Національно-Політичного Центру і проголосила свою принципову деклярацію:

Повний текст деклярації на стор. 2.

Борис Лисянський

Наша сучасність

Ні, ні, не нарікай на те,
що Вища Сила
Нам не дала сконать
в безжурности багні
І на шляху життя
нам щедро розпалила
Тяжкого змагу віщії вогні.

Ні, не кажи, що ця
доба проклята
Нам знищила всі
радощі буття;
Із наших мук —
зродилася посвята,
З терпінь повстала
воля до життя.

Ми вже не кріпаки,
не мирні гречкосії,
А горді лицарі — невтомнії борці,
В своїх хотіннях — вічно молодії
І вічно жертвенні
прийдешности творці.

І це ж вона,
та боротьби стихія
Нам у серцях святий
збудила шал
І нас підтримала,
як світлая надія,
І силу нам дала,
і стійкість, і запал.

Як радісно — в палкім
жару змагання
Життєвих бур гіркавий пити мед
І у п'янкім екстазі поривання
Іти без сумнівів, іти усе вперед!

СТАРАННЯ ЗА ДОПУЩЕННЯ 400.000 ДП ДО США

Американська республіканська партія висловилась проти доцільности скликання надзвичайної сесії американського Конґресу, заявляючи, що президент Трумен скликав її тільки з передвиборчих міркувань. Партія вирішила скористатися з першої нагоди, щоб відкласти сесію на пізніший час, як тільки Конґрес полагодить кілька питань внутрішнього і господарського характеру. Конґрес почав свої наради 26 липня ц. р.

Американська преса підкреслює загрозу для США з боку комуністів, які, певні того, що Америка скорим кроком наближається до господарської кризи, думають використати її для переведення в життя своїх замірів.

У продовженні нарад Конґресу президент Трумен висловився за ухвалення закону про допущення 400.000 ДП до США у загальному пляні впродовж чотирьох років, включаючи у цю суму тих 205.000, що їх мають перевезти впродовж двох перших років.

«Поступова партія» Воллеса висуває четвертого кандидата

У Філядельфії розпочалися наради прихильників колишнього заступника президента Воллеса. Вони проголосили назву своєї партії іменувавши її «поступовою». Воллеса висунуто як четвертого з черги кандидата на прзидента США при виборах у листопаді ц. р. Під час нарад комуністи вигукували: «Воллес або війна!» Коли в промовах згадувалось прізвища Трумена, як кандидата демократичної партії, або Дюї — республіканської партії, в залі кричали: «Геть! Геть!» На нарадах було багато представників американських, негрів. Кореспонденти подають, що в залі продавались «буржуазні присмаки», чого не було під час нарад буржуазних партій, республіканської і демократичної, які відбувалися в цій самій залі.

Воллес висунув таку програму: Мир з Росією, скасовання закону про обов'язкову військову службу, знищення всіх американських атомових бомб. Його заступник Тейлор додав до цього ще: контролю цін на товари, розбудова житлових будинків, соціяльні і господарські реформи. Крім цього, на конференції вирішили наступного тижня «рушити маршем на Вашінґтон», щоб там від Конґресу домагатися схвалення програми «поступової партії».

Склад нового французького уряду

Хоч новий прем'єр — міністер Франції Андре Марі досить легко отримав довір'я парляменту, та не так легко було йому утворити новий уряд. Католицькі партії не могли забути соціялістам, що вони провалили коаліційний уряд Шумана, а соціялісти не були приготовані взяти відповідальність на себе за ті міністерські портфелі, які їм прем'єр пропонував. Нарешті, устійнено, що заступником прем'єра має бути голова французьких соціялістів Блюм, Колишній прем'єр Шуман — міністром закордонних справ, а Бідоль виходить з уряду.

На першому ж засіданні парляменту, коли представлено йому членів кабінету, комуністи розпочали атаку проти незалежного соціяліста Рейно, який одержав портфель міністра фінансів і довів уже давнішими часами, що вміє розгризати тверді горіхи. Комуністичний внесок недовір'я новому урядові очевидно, провалився.

XIV Олімпіяда в Лондоні

Традиційні, перейняті Европою від старовинної Гелляди, олімпійські спортові ігрища, 14-ті черги по їх відновленню розпочинаються в Лондоні в четвер 29 липня ц. р. Напередодні цього дня, в середу пополудні 28 липня, прибув до англійського портового міста Дувру бігун з олімпійським смолоскипом, запаленим 17 липня від вічного олімпійського вогню, що горить біля грецької гори Кроносу. Цей смолоскип передає з рук до рук естафета, яка складається з 1635 бігунів, з яких останній висів у Дуврі. Цим смолоскипом запалив бігун олімпійський вогонь на спортовому майдані у Вемблеї біля Лондону, і він горітиме там весь час, поки триватимуть ігрища, тобто від 29 липня до 14 серпня. Прибули на те свято змагуни від 36 народів.

Ігрища відкрив у четвер 29 липня о 17 год. англійський король. В цей момент зі стадіону випущено 5.000 білих голубів, які полетіли на всі чотири сторони світу, щоб понести вістку про відкриття ігрищ.

В ігрищах беруть участь понад 5.000 змагунів, що репрезентують 36 націй. Більшість змагів відбуватиметься на спортовому майдані у Вемблею. Болгарія і Румунія відмовили заповіджений приїзд своїх змагунів, виправдуючись «технічними труднощами». На майдан прибуло понад 80.000 глядачів. Сподіваються, що на ігрища приїде загалом 500.000 чужинців. Цікаво, скільки між ними буде українців? На жаль, український спорт цим разом не буде заступлений на міжнародніх олімпійських ігрищах.

Мільйони радіослухачів матимуть можливість слідкувати за ходом ігрищ, бо цілі фраґменти їх є подавані через спеціяльну радіовисильню, збудовану біля спортового майдану.

✝

о. МИКОЛА ПОТЕЛИЦЬКИЙ

Чужа сторона заховала навіки ще одне гаряче українське серце в сиру землю. Громаду українських скитальців спіткало ще одне горе, а ближчу сім'ю вкрило жалобою.

Зовсім несподівано, ще в силі віку, помер парох Української Греко-Католицької Церкви в Гайденав.

о. МИКОЛА ПОТЕЛИЦЬКИЙ

Покійний народився 24 листопада 1891 р. По закінченні гімназії записався на теологію. Покликаний українською владою до зброї стає у визвольних рядах Української Армії і переходить з нею всі її гарні і тривожні дні Слави. Рукоположений 14 листопада 1920 року, віддається з запалом душпастирській праці. Перед другою світовою війною став парохом у Путятинцях Рогатинського повіту, де багато сил і здоров'я присвячує громадській праці на різних ділянках широко розгорнутого перед війною організаційного життя в Рогатинщині. З Рідної Землі вирвала Його ворожа сила. Останні два роки присвятив душпастирській праці в скитальськім таборі в Гайденав. Осиротив жінку і сина — юнака, що тепер перебуває в Англії і з яким не бачився від кінця війни. Вічна Йому Пам'ять!

НІМЕЦЬКІ ПАРТИЗАНИ В СОВЄТСЬКІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНИ

Совєтська влада засудила 21 німця на тюремне ув'язнення терміном до 25 років за приналежність до німецького «підпільного протисовєтського терористичного руху». У засуджених знайдено зброю, вибухові матеріяли і ручні ґранати.

МАЮТЬ ГОВОРИТИ З МОЛОТОВИМ

По узгідненні питання щодо способу полагодження «берлінської» міжнародньої кризи між міністрами закордонних справ США, Великої Британії і Франції, вирішено, що амбасадори цих держав упродовж 48 годин відвідають міністра закордонних справ Молотова і зажадають у нього вияснення в справі усунення голодової бльокади Берліну. Це не повинно мати ультимативного характеру, але при цьому амбасадори мають заявити готовість своїх урядів приступити з совєтами до обговорення справ цілої Німеччини. Лише тоді, коли відповідь російського уряду буде незадовільна, уряди західних держав вживуть дальших заходів у справі бльокади.

ПРИПИНЕННЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО РУХУ ДО СОВЄТСЬКОЇ ЗОНИ

Західні альянти проголосили припинення залізничного руху між західними зонами і совєтською зоною Німеччини за вийнятком транспортів з хворими. Є це, мабуть, перший відплатний крок за берлінську бльокаду з боку совєтів. Як причину цього подають так само технічні труднощі, а також той факт, що совєти не повернули значну кількість вагонів, що їхали із західніх зон у східню. Голляндський уряд висловив з приводу цього англійсько-американського зарядження свій жаль, кажучи, що такий захід позбавляє західні держави можливости транспортувати товари у східню зону Німеччини і далі на схід. А крім того, він ще доливає оливи до берлінського вогню.

Горі іміем серця!

(со) Довго в душах мільйонів українців леліяна мрія стала дійсністю. Концентрація всіх національно-державних творчих сил стала дійсністю. Один диспозиційний центр для самостійницько - соборницького українства став дійсністю.

Про це сповіщає весь український народ, неначе радісний звук дзвона на воскресній утрені, «Декларація Української Національної Ради» проголошена 17 липня 1948 року.

Сльоза радости забриніла в оці не одній і не одному з нас, коли читали ми навіяні повагою і повні відповідальности слова «Декларації». У слушний час, у пору великих приготувань цілого світу до прийдешніх подій з'явилася ця «Декларація». Розуміємо і відчуваємо всіма фібрами своєї душі, що від розвитку цих майбутніх подій залежатиме доля нашого народу — і то раз на все, бо після них, мабуть, іншої спроби й нагоди для осягнення нашої задушевної мрії вже не буде. Ці прийдешні події не повинні застати нас неприготованими, розбитими, розсвареними, бо тоді колесо історії, пройшовши над нашими головами, розчавить нас, як червяків. Цього свідомі натхненники й автори «Декларації Української Національної Ради» і тому кличуть вони «під прапор Незалежної Соборної України всіх, кому він дорогий». Кличуть під цей прапор для боротьби за своє право, бо «Український народ тільки в боротьбі здобуде своє право».

Одначе, автори «Декларації», як політичні реалісти, дивляться реально дійсності в очі. Вони бачать, що «визволення України, як і інших поневолених народів, це одночасно справа міжнароднього миру та демократичного розвитку світу». Ворогом цього міжнароднього миру та демократичного розвитку є російський большевицький імперіялізм, «і тому оборона перед ним неподільна і вимагає одностайного морального й політичного фронту всіх сил, готових боротися за найвищі національні та вселюдські ідеали, проголошені за другої світової війни Атлантійською Хартією».

«Стоячи на засадах незалежности і соборности, Українська Національна Рада вважає необхідною політику близьких взаємин і тісної співпраці в першу чергу з усіма народами, поневоленими Москвою».

Ми процитували найсутніші місця «Декларації», що віддзеркалюють її основну думку. Взагалі ж «Декларація» — це програма для українства на найближчу історичну епоху, і тому, обговорюючи українські справи, ще не раз прийдеться до неї повертатись, так, як не раз повертаємось до універсалів Української Центральної Ради чи заяв львівської Загальної Ради, а пізніше Національної Ради.

Різної масти наші зовнішні вороги, як і свої малодухи старатимуться знецінювати значення «Декларації» як і самий факт виникнення Української Національної Ради та її екзекутивного органу. Тому всі свідомі й вірні сини України муром повинні стати довкруги свого найвищого національного органу і боронити його від всяких нападів зовнішніх і внутрішніх.

Женімо геть зневіру й сумніви із сердець наших! Горі іміем серця, «бо пора це великая єсть...»

Декларація Української Національної Ради

Український Народе!

У час важкого народнього лихоліття, напередодні історичних подій у міжнародньому житті, відповідальні представники українських політичних організацій об'єднались і створили Українську Національну Раду, як представництво українського народу в його боротьбі за державну незалежність.

Український народ віддавна вів боротьбу за свою свободу. В революції 1917 року український народ виявив свою політичну волю актом Центральної Ради в Києві 22-го січня 1918 року про відновлення української держави під назвою Українська Народня Республіка, створенням Західньої Української Народньої Республіки дня 1. листопада 1918 року у Львові, як рівнож актом Всеукраїнського Трудового Конгресу дня 22-го січня 1919 року про злуку всіх українських земель в одну Соборну Державу.

Відновлена Українська Держава не посягала на чужі землі та бажала жити в мирі зі своїми сусідами. Своїм громадянам, без огляду на їх національну приналежність, стан і віру, Українська Народня Республіка забезпечувала законами повну рівноправність і свободу. Одначе, проти вільної української держави пішли війною її сусіди.

Український народ був змушений вести боротьбу на кількох фронтах. Крім боротьби на півночі з російськими большевиками і на заході з Польщею, Україна мусіла також на південно-східньому фронті відбивати наступ армій царських генералів. Армія Української Народньої Республіки, оточена з усіх сторін, позбавлена зв'язків зі світом, вищена пошестями, без постачання мусіла залишити в листопаді 1920 року разом із Урядом на чолі з головою Директорії Симоном Петлюрою українську державну територію. Українську землю розділили між собою советська Росія і західні сусіди України.

Московська большевицька влада зразу почала нещадно грабити й нищити український народ. Масовими арештами, засланнями до концентраційних таборів, розстрілами і пляново зорганізованим голодом вимордовано мільйони українських селян, робітників та інтелігентів.

Російський большевизм повів рівночасно безоглядну боротьбу проти української національної культури, а тисячі українців, що працювали для її розвитку, заплатили за це своїм життям. Знищено Українську Православну Автокефальну Церкву: її єпископи, духовенство і тисячі вірних загинули в тюрмах і на засланнях.

Так звана Українська Советська Соціялістична Республіка, проголошена російськими большевиками, як одна з республік Советського Союзу, стала знаряддям московського імперіялізму для господарського визиску та політичного поневолення України. На західніх українських землях Польща і Румунія повели на окупованих ними українських територіях політику винародовлення та господарського визиску. Не зважаючи на таке важке положення, український народ не припиняв боротьби за своє національне визволення і вів її під усіми окупаціями в різних формах та всякими засобами.

Друга світова війна завдала українському народові нові тяжкі удари. Німецька окупація обернула українську землю в одну велику руїну.

Проти цієї окупації український народ виступив збройними організованими повстаннями, що в не малій мірі прискорило поразку німецьких армій на сході Европи.

Після відступу німецьких військ по всіх українських землях прокотилась нова хвиля червоного терору. Його жертвою впали сотні тисяч убитих і замучених по тюрмах і засланнях. Виявом цього терору була також насильна ліквідація Української Греко - Католицької Церкви на західніх землях України в 1945 році: заарештовано та вивезено митрополита, всіх єпископів і тисячі духовенства та вірних.

Не зважаючи на те, український народ не скорився перед насильством і терором. Українські повстанські сили, відомі під назвою Української Повстанської Армії, що вели в час війни боротьбу з німецькими та большевицькими наїзниками, ведуть її організовано і далі під гаслами визволення українського народу та відбудови української незалежної держави.

Большевицький терор примусив сотні тисяч українців покинути свій Рідний Край. В умовинах коли український народ на своїй землі не може відверто виявити своєї політичної волі, організована українська еміграція має право та обов'язок бути речником його визвольних змагань перед світом.

Український народе!

Нав'язуючи до актів українського національно-державного будівництва, Українська Національна Рада постановила реорганізувати державний центр Української Народньої Республіки і покликати до життя поновлений Виконний Орган, відповідальний перед Національною Радою.

Українська Національна Рада проголошує перед цілим культурним світом свій однодушний протест проти окупаційної влади російських большевиків в Україні і стверджує, що ця влада не має права виступати іменем українського народу.

Українська Національна Рада заявляє, що т. зв. уряд советської України є тільки експозитурою московської комуністичної влади, яка панує над українським народом лише силою зброї і засобами терору.

До часу, коли український народ зможе свобідно виявити свою Волю на власній землі, справу українського народу заступає перед світом державний центр Української Народньої Республіки, що свого часу одержав на те уповноваження від вільно обраних українських законодатних установ незалежної демократичної України.

Українська Національна Рада кличе під прапор Незалежної Соборної Української Держави усіх, кому він дорогий. В той час, коли наш народ перебуває в оковах московсько-комуністичної диктатури, і коли загрожені основи його життя, тільки українська єдність і повна самовідречення боротьба за народню справу може врятувати Україну.

Український Народе!

Схиляємо голови перед силою Твого духа, перед величністю Твого страждання і перед героїзмом Твоєї боротьби. Нечувано тяжкі умовини Твого життя у большевицькій неволі! Проте не тратимо віри в нашу перемогу. Прирікаємо Тобі, що всі свої сили присвятимо на те, щоби минувся весь жах Твоїх безмірних страждань, щоби громадяни України стали вільні від страху за своє життя, здоров'я, за долю своїх найближчих, щоб визволилися від голоду і від насильства над їх думкою і вірою. Поминаємо усіх, що віддали своє життя за народ, вітаємо всіх, що караються під большевицьким терором, де б вони не перебували, єднаємось духом з усіми нашими братами і сестрами в Україні і поза Україною сущими.

Українська Національна Рада буде боротися за здійснення в українській, незалежній державі всіх демократичних громадянських вольностей, за здорову українську родину, за передачу землі селянам у трудову власність, за вільну працю і законну її охорону, за зищення визиску і за найвищий добробут працюючих, за державне порядкування великою промисловістю, за вільні індивідуальні підприємства, за організацію вільної кооперації і за всебічний розвиток духової культури.

Українська Національна Рада поборюватиме всякі тоталітарні і диктаторські прямування і стоятиме за рівноправність усіх громадян України, незалежно від їх національности, раси чи віри.

Український Народ тільки в боротьбі здобуде своє право. Одначе визволення України, як і інших поневолених народів, це одночасно справа міжнароднього миру та демократичного світу. Російський большевицький імперіялізм є загрозою для всього світу і тому оборона перед ним неподільна та вимагає одностайного морального і політичного фронту всіх сил, готових боротися за найвищі національні та вселюдські ідеали, проголошені за другої світової війни Атлантійською Хартією. Організація боротьби з комуністичним тоталізмом та імперіялізмом мусить охопити всі поневолені і загрожені російським большевизмом народи. Не сама фізична перемога, а перемога ідей, зокрема повне здійснення великих кличів про основні права нації і людини, спроможні відвернути однакову для всіх загрозу, створити нову систему міжнародніх відносин, і забезпечити тривалий мир у світі.

Стоючи на засадах незалежности і соборности, Українська Національна Рада вважає необхідною політику близьких взаємин і тісної співпраці в першу чергу з усіма народами, поневоленими Москвою.

Тільки напруженням усіх державно-творчих сил, при внутрішній згоді та об'єднанні біля свого національно - політичного центру, справа українського визволення досягне успіху та знайде належне зрозуміння і спричинення у світі.

В братній любові, суцільними лавами, з вірою в перемогу правди і справедливости, приступаємо до святого діла.

Нехай живе Український народ!

Нехай живе Незалежна Соборна Українська Держава!

Нехай живе спільний фронт боротьби народів, поневолених Советським Союзом!

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА

В липні 1948 р.

»МОСТІМО ШЛЯХ ПРАВДИ ПРО УКРАЇНУ«

Український щоденник «Свобода», що виходить у Джерсі Сіті і Ню-Йорку, в числі від 18 червня повідомляє, що саме вийшов з друку четвертий том «Українського Квартальника» в англійській мові з такими головними статтями на актуальні теми: «Україна — союзником поза залізною заслоною» — Вільяма Генрі Чемберлена, «Наступ на українську культуру» — проф. Кларенса Манінга, «Сталінський панславізм в Злучених Державах» — Володимира Душника і багато інших. В «Укр. Квартальнику», як бачимо, пишуть і свої і чужі знавці української справи, поширюючи правду про Україну в Америці, яка досі дуже мало знала про нашу батьківщину, а в майбутньому може завадити на її долі. Тому в інтересі кожного свідомого і активного українця — підтримати своєю передплатою цей поважний журнал, що є страшніший для ворогів України, ніж яка-будь зброя. Треба дати йому фінансову підставу, щоб міг він попасти до рук кожному чужому політикові і державному мужеві не тільки в США, але всюди, де тільки заходить у цьому потреба. Велике діло розпочав Український Конгресовий Комітет, а продовжувати його повинні всі громадяни України, де б вони не жили. У першу чергу нова українська еміграція, що називає себе залюбки політичною, мусить зрозуміти вагу цього журналу.

АКТУАЛЬНІ СПРАВИ ДП — ПРЕДМЕТОМ НАРАД НАЦІОНАЛЬНИХ КОМІТЕТІВ БРИТІЙСЬКОЇ ЗОНИ

Рада Міжнаціонального Порозуміння ДП британської зони Німеччини запросила представників Національних Дорадчих Комітетів британської зони Німеччини на конференцію в актуальних справах переміщених осіб. Конференція відбулася 22 липня ц. р. в Бльомберґу під проводом ініціятора цієї конференції, Голови Ради Міжнаціонального Порозуміння д-ра С. Біляка. В конференції взяли участь представники естонців, лотишів, литовців, поляків, українців і югославів.

В ході нарад обговорено і вирішено поробити спільні заходи в деяких справах, які стосуються загалу британської зони. На чоло цих справ висунулась недалека **еміграція до США.** Представник лотишів інж. Трапанс познайомив учасників конференції з подробицями недавно ухваленого Конґресом США імміґраційного закону. На жаль, закон передбачає численні обмеження та застереження, які можуть легко цілу акцію звести з гуманітарного шляху на вербунькову акцію, аналогічну до тієї, яку переводять вже тепер всі інші держави. Обмеження звань, допущених законом, вузьке поняття родини, неточна дефініція альянтеських комбатантів — спричиняють неясності, які можуть більше відбитися на некористь заінтересованих в переселенні скитальців. Згідно з найновішими вістками, на скликаному президентом Труменом надзвичайному засіданні Конґресу мають бути переведені зміни цього імміґраційного закону в тім напрямі, щоб уможливити переселення до США тим особам, в першу чергу жидам, які прибули на терен Німеччини або Австрії після 22 грудня 1945 року.

В тому стані справи вирішили учасники конференції звернутися з означеними пропозиціями до Центрального Міжнаціонального Порозуміння в Мюнхені для подання дезидератів загалу ДП в справі цього закону представникові американського уряду в Німеччині.

Другою з черги точкою нарад була опіка над старцями, інвалідами та непрацездатними. Вирішено познайомитися ґрунтовніше з цією справою на наступному засіданні, по зібранні потрібного статистичного матеріялу, та розглянути зголошені вже конкретні пропозиції учасників конференції.

Дуже багато уваги присвячено **критичному матеріяльному положенню,** в якому опинилися Національні Комітети в британській зоні у наслідок валютної реформи. Національні Комітети (в тому числі також український) не одержують ні від кого ніяких постійних субвенцій і здані виключно на добровільну жертвенність своїх земляків ДП. Одинокий лише польський Національний Комітет одержує деяку матеріяльну підтримку польських заморських і суспільних організацій, завдяки якій може провадити нормальну діяльність. Всі інші комітети, в тому числі й український, стоять з огляду на брак будь-яких грошових засобів перед загрозою припинення дальшої діяльности. А ця діяльність особливо потрібна в теперішній час, коли наближається збільшена переселенча акція, відбуваються різнорідні переміщення таборів, йде підготовка до нового шкільного року, завважується психічне напруження серед загалу ДП у зв'язку з світовою ситуацією. Беручи це під увагу, конференція доручила ред. Кіцберові (естонцеві) підготовити матеріял в цій справі до міродайних чинників окупаційної влади ІРО.

Конференція висловила надію, що загал ДП, розуміючи вагу своїх Національних Комітетів, не дозволить на їх ліквідацію через брак найконечніших фондів.

Вкінці порушено ще на конференції справу щораз настійніших неоправданих **атак німецької преси на ДП** за їх немовбито злочинність, ведення чорної торгівлі і т. д. Вирішено зібрати відповідний матеріял і на наступному засіданні обговорити й визначити заходи проти цього шкідливого явища.

На цьому провідник конференції д-р Біляк закрив нараду, подякувавши учасникам за живу участь в нараді та заповів наступне засідання на першу половину серпня цього року.

В обороні українських скитальців

Відомий український діяч п. Антін Глинка, посол до канадійського парляменту, виголосив 31 травня ц. р. сьому - впродовж останніх трьох років велику промову в канадійському парляменті в обороні людських прав для ДП. Він різкими словами плямував негідні методи примушування скитальців до повороту туди, де їх чекають релігійні і політичні переслідування. Між іншим, він висловився також проти методи приманювання такими словами:

«Вживання хліба як принади, щоб віддати голодних, пригнічених, нещасних і безборонних християн у кігті тиранських і безбожницьких режимів, залишиться гидкою плямою на совісті Заходу протягом багатьох майбутніх поколінь».

Гостро висловився він і проти суворого добору людей на переселення:

«Число скитальців, відкинених іміграційними комісіями, ніж виносить від 20 до 58 проц. неприйнятих, теж завелике, коли гуманітарність відограє взагалі якусь ролю в цій справі».

Свою промову закінчив посол Глинка такими глибоковідчутими думками:

«Ми повинні дати добрий приклад і адит азиль (безпечний притулок) якійсь частині того мільйона людей, що втекли від комунізму. Від щирого серця, ради Господа Бога, випустім тих людей з їх кліток і впровадьмо сюди тих, що хочуть до нас прибути!».

Фільм з українського життя в Канаді

У Канаді і в Сполучених Штатах Амер. висвітлюють великий фільм з життя перших українських поселенців у Канаді. Він показує, скільки муравлиної праці і організаційних здібностей виявили перші піонери української заробіткової еміграції. В надзвичайно тяжких умовах треба було опанувати природу і з диких пущ зробити культурний край. Цей фільм повинен виконати також виховну ролю між сучасною українською політичною еміграцією, яка мусить переставити себе на заробіткову або піонерську еміграцію в тих районах Канади, що чекають ще цивілізованої праці.

Попереджаємо тих наших передплатників, які не поновили передплату на «Українське Слово», що з наступного тижня стримаємо їм висилку часопису.

Адміністрація «Українського Слова»

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Перед новою нотою

По совєтській негативній відповіді на альянтську ноту в справі Берліну помітно на альянтському дипломатичному відтинку велике пожвавлення. Американський військовий губернатор в Европі генерал Клей виїхав раптово літаком до Вашінґтону і відбув якісь дуже важливі конференції з президентом Труменом та міністром закордонних справ Маршалом. До президента Трумена був навіть запрошений генерал Клей два рази, що є незвичайне у звичаях Білого Дому. Що ці панове говорили — нікому невідомо. Широка публіка мусить задовольнятись лише офіційними, дуже загальними заявами різних достойників.

Миролюбні заяви

Маршал заявив у середу 21. 7. на пресовій конференції, що Сполучені Штати Америки зроблять усе можливе, щоб довести до якоїсь позитивної розв'язки берлінської кризи та відвернути від світу трагедію нової світової війни.

На своїй тижневій пресовій конференції заявив президент Трумен, що на його думку є добрі виглядн на мир. Одначе, в своїй промові на надзвичайному засіданні Конґресу, він сказав, що на випадок господарської кризи в США мусить прийти до війни. Америка не зможе тоді прийти з допомогою европейським державам, а це скінчиться комуністичного агресією. Тому треба відхилити небезпеку господарської кризи в США, щоб зберегти світовий мир.

Республіканський кандидат на президента Дюї та генерал Айзенговер, що відбув з ним конференцію, заявили, що Сполучені Штати Америки мусять твердо триматись у Берліні. На питання, чи можна знайти мирну розв'язку берлінської справи, генерал Айзенговер відповів: «Очевидно, що так, бо я думаю, що немає нікого такого у світі, хто в цей момент утратив би в такій мірі розум, що прагнув би насильної розв'язки цієї справи а допомогою зброї. Генерал Клей після конференції з президентом Труменом висловився так, що на його думку є виглядн на збереження миру, але додав, що повітряний міст до Берліну мусить бути подвоєний. Америка вишле до Німеччини велику кількість додаткових 10-тонних літаків, які зможуть поборювати успішно совєтську блькаду навіть взимі, доставляючи для Берліну 5.000 тонн харчів денно.

Далі заявив генерал Клей, що він не вірить у те, щоб росіяни хотіли війни і вважає, що виглядн на мир є добрі. Англійський міністер закордонних справ Бевін виступив у парляменті з заявою, що західні держави готові до переговорів і навіть до відновлення конференції чотирьох альянтських міністрів закордонних справ, але з умовою, що наперед буде знята блькада Берліну.

Закордонні кореспонденти, які ще досі сидять у Москві, доносять, що й там рахуються з можливостями відновлення конференції чотирьох і називають навіть місце цієї конференції, а саме Вашінґтон.

Літаючі дипломати

Тим часом після повернення генерала Клея з Вашінґтону почався великий рух між дипломатами. У Берліні в головній кватирі генерала Клея відбулася таємна конференція, на якій були присутні лондонський і московський американські амбасадори та дорадник міністра Маршала в російських справах. Про цю нараду не видано ніякого повідомлення. Після берлінської наради згадані дипломати від'їхали поспішно до Лондону, де відбудуть наради з англійськими дипломатами. Можна лише здогадуватись, що всі ці наради мають щось спільне з новою протестаційною нотою західніх держав, яка власне приготовляється.

В усій цій дипломатичній метушні не бере майже ніякої участи Франція, яка в обличчі великої міжнародньої кризи переживає свою чергову домашню кризу.

ТРАГЕДІЯ БАЛТІЙСЬКИХ НАРОДІВ

Балтійські народи уже дев'ятий рік переживають невимовну трагедію, подібну до тієї, яку переживає український нарід тридцять років під московською совєтською владою. Німецький часопис «Ді Тат» у 190 числі повідомляє, що багато балтійських утікачів, які залишили своїх жінок у краю, дістали від них листи з проханням, щоб повертали до дому. Деякі відважились і поїхали. Незабаром декому з них пощастило втекти знову до Німеччини. І що ж вони розповідають? У балтійських державах уневажнено урядовим декретом усі подружжя з особами, які втекли за кордон. Жінки, яких насильно розведено, одержали наказ з поліції листовно закликати своїх чоловіків до повороту. Через якийсь час вони дістали знов наказ, — протягом двох тижнів вийти заміж. У селах, де при владі стоять місцеві комуністи, такі жінки часто брали фалшиві шлюби з своїми знайомими або родичами. Але там, де при владі стоять наслані російські комуністи, жінки мусіли погодитися на шлюби з тими чоловіками, яких їм призначили, щоб їх самих, або їхні родини не вивезли на Сибір. В наслідок цього багато бездітних жінок втекло в ліси, інші покінчили самогубством. А тих людей, що на заклик своїх жінок повернулися до краю, влада ставить перед «народній трибунал», що засуджує їх на кари від 2 до 25 років примусової праці.

АРЕШТИ НА МАДЯРЩИНІ

Земляки Белі Куна, першого голови комуністичного уряду Мадярщини по першій світовій війні, переживають тепер важкий час масових арештів. Радіо минулого тижня повідомило про заарештування 29 осіб, яких обвинувачують у тому, що вони буцімто плянували державний переворот у Мадярщині зараз же після виведення з неї совєтських військ. Цікаво, чи можна б назвати зрадником цілий мадярський нарід, якби він після виведення чужих військ всенароднім голосуванням заявився проти комуністичної влади? Цього тижня розійшлась радіом вістка про арештування 60 урядовців міністерства. Це єдине міністерство було в руках некомуністів і, очевидно, по всіх засадах «совєтської демократії» мусіло дочекатися своєї черги в серії постійних арештів. Мадярський селянин незабаром буде бачити свою землю, як своє ліво вухо і, по-сталінівськи підбичований, здаватиме хліб комуністичній владі. В кінці тижня радіо принесло ще одну цікаву вістку з «щасливого мадярського раю»; в тім самім мадярськім міністерстві рільництва звільнено 80 урядовців, які ще в ньому працювали. На їх місце прийдуть «специ» по викачуванню плодів людської праці.

Що є на ділі з канадійськими афідавітами

Час від часу люди в Німеччині й Австрії зголошуються з афідавітами, які вони одержали від українців з Канади в 1945 і 1946 р.

Треба зазначити, що ці афідавіти висилали канадійські українці заєдиначо з тою ціллю, щоб захистити наших людей від небезпеки репатріяції. В тих роках ніхто не знав, які правила будуть відносно еміґрації. Одначе, тепер, по двох роках, люди зголошуються з тими афідавітами з враженням, що вони є добрі для еміґрації до Канади, та незрозуміло для них, чому ІРО не покликає їх перед Канадійську Комісію. Це — одна сторона.

З другої сторони, в Канаді є люди, які виповнили такий афідавіт тому два роки з надією, що цей афідавіт є визнаний урядом, отже тепер нарікають, чому рідня чи знайомі не приїжджають до Канади.

(Виявлення Центрального Допомогового Бюра в Лондоні)

Хочемо звернути увагу як тим, що мають афідавіти з Канади, так і тим, що повиставляли афідавіти в Канаді, що афідавіт, який був виставлений тому два роки або більше, не є важний, бо еміґрувати до Канади не можна на афідавіт, що хтось має в Німеччині.

В Канаді мусить певна відповідальна особа (не конечно горожанин) виставити свого роду афідавіт, а саме виповнити урядовий формуляр ч. 55, який має бути пересланий до Еміґраційного Відділу.

Коли Еміґраційний Відділ це одобрить, тоді ім'я одобреної одиниці чи родини буде переслане до Канадійської Місії на континенті, як рівночасно і до ІРО. ІРО покликає людей до переходових таборів, де вони з'являються перед Канадійську Еміґраційну Місію.

Канадійська Еміґраційна Місія не має права нікого покликати. Лише може звернути увагу ІРО, подаючи їм імена людей, що є на їх листах і яких формуляри ч. 55 вони мають на руках. Також Канадійська Еміґраційна Місія не має права видавати перепустки, або вибирати людей свобідно. Вони видають візи тим, що вже мають перепустки.

Вищезгадані інформації відносяться до всіх, які є номіновані з Канади.

Інший спосіб еміґрації до Канади — це зголошення до Вербункових Комісій, на специфічні праці.

З Канади приїздили представники лісничих підприємств, копалень та індустрії. Ці люди в дійсності поручаються за тих, яких вони виберуть, бо поки хтось може бути представлений перед канадійську місію на специфічну працю, він насамперед мусить бути одобрений Вербунковою Комісією і аж потім з'являється до Канадійської Еміґраційної Місії по візу.

Подаємо ці інформації тому, що є багато непорозумінь під цим оглядом.

Це є сьогодні надзвичайно актуальна справа. Отже ми зі своєї сторони просили б усіх тих, що виставили афідавіти комусь, щоб зараз же повідомили тих людей безпосередньо, що вони не думають нічого зробити, а як ні, щоб знайшли когось, щоб виставив добрий афідавіт і вдався до уряду за їх допущенням до Канади.

Також зі своєї сторони хочемо подати до загального відома, що хто має статус ДП, а саме підпадає під опіку ІРО, його кошти подорожі будуть оплачені ІРО. Є старання з огляду на обмежений фонд ІРО стягати кошти переселення з кого можливо, але коли хтось не має грошей на переселення родини, тому ІРО заплатить.

дир. А. І. Яремович.

Важне для українців в Австралії і для тих, що туди ідуть

Останнім часом стали прибувати до Австралії, враз з балтійцями, також українці. Користуючись з того, що немає там української організації, московські аґенти замануюють українських імігрантів до російського клюбу. Совєтський консул видав навіть окреме оголошення, щоб усі бувші громадяни СССР реєструвались у нього.

Щоб наші брати не дали зловити себе на приману Москви, гурт українців, що живе довші роки в Австралії, бажає вийти назустріч усім українським еміґрантам. Постала наразі в цій цілі ініціятивна група, до якої входять знані з своєї служби для української справи такі українці, як А. Шкардун, Ґ. П. Бодня, пані П. Дударка й М. Мережаний.

Члени цього комітету радо виходитимуть до пристані в Брізбейн назустріч новоприбуваючим українцям і дадуть на місці всі потрібні інформації про українські колонії й життьові умовини в Австралії.

Тому належить тим українцям, що недавно прибули до Австралії і тим, що мають намір туди виїхати, звертатися з довірям на адресу:

M. MEREJANY, 90 Stephens Rd., South Brisbane, Australia.

Повищу вістку містимо на основі переписки з членами згаданої групи. Тому що це важлива справа, просимо українські часописи її передрукувати.

(Новий Шлях)

«Вісник Головної Кватири PCIRO»

Відділ Інформації Головної Кватири ПЦІРО британійської зони в Лемґо, починаючи з 20 липня ц. р., видаватиме щотижня інформаційний бюлетень для вжитку ДП-преси і громадян ДП таборів.

«Вісник Головної Кватири ПЦІРО» від 20 липня ц. р. підкреслює, що його інформації матимуть вагу урядових повідомлень. Зміст цього бюлетеню базуватиметься не на чутках, але на солідних інформаціях та фактах з зональної Головної Кватири ІРО в Лемґо та з Головної Кватири ІРО в Женеві.

I. Офіційне проголошення закону США про прийняття 205.000 ДП

205.000 старанно вибраних переміщених осіб та переміщених сиріт, що користуються опікою ІРО, будуть прийняті на протязі двох наступних років до США. Американська Комісія, створена з трьох осіб виробить виконні приписи до цього закону. Всі переміщені особи та втікачі мусять зрозуміти, що закон має теж обмеження та застереження, які не дозволять всім ДП користатись з цього закону. Зрозуміло, що ДП або втікачі, які прибули до Німеччини, Австрії чи Італії по 22 грудня 1945 р. автоматично позбавлені цим законом можливости переселення до США (за вийнятком 2.000 чехів, що від І січня 1948 р. втекли з своєї країни, або деякі переслідувані особи німецької та австрійської державної приналежности, що ще не влаштувались у своїх країнах). Так позбавлені можливости переселення ті ДП, що І січня 1948 р. не перебували в західніх секторах Берліну, Відня або в Італії.

Кандидати на виїзд до США мусять відповідати вимогам американського іміґраційного закону щодо стану здоров'я, моральности і т. ін. Американська Комісія для ДП мусить упевнитись, щоб для кожного імігранта заздалегідь перед його приїздом до США була забезпечена праця і мешкання. Є ще багато інших обмежень, відсоткових відношень та передумов у законі, про які можна буде дізнатися, коли ДП Комісія розпочне свою працю. Тому кожний ДП повинен звернути увагу на те, яке застосування може мати цей закон до його особи. Нікому з ДП не слід відкладати своїх прохань про репатріяцію або переселення в іншу країну, спираючись на надію виїхати до США. Результатом фалшивої недооцінки і реальних можливостей може бути жаль та розчарування. **Вільям Еллем Так. Екзекутивна Секція ПЦІРО.**

II. Туреччина пропонує переселення мохамеданам

Від 22 липня в таборі Венторф урядує турецька місія з Анкари, яка прийматиме до Туреччини мохамедан, що їх коло 1500 осіб працюють у німецькому господарстві. Приймаються цілі родини, які зараз же по прибутті в Туреччину можуть набути турецьке громадянство. Відповідний договір з Туреччиною уклало ІРО кілька тижнів тому.

III. Жертви концентраційного табору в Терезіні Терезієнштадт)

Інформації про осіб, які були, або загинули в цім таборі подає: **Ministerstwo Socialni Pece, Patraci Sluzba, Hybernska ul. 2. Praha II. CSR.**

Посвідку депортації, нумер транспорту і посвідку смерти подає теж ця установа.

IV. Збільшені харчові раціони

Урядові чинники ПЦІРО з приємністю повідомляють про збільшення харчових приділів для деяких категорій ДП, можливо вже від І серпня. Право на підвищені раціони матимуть діти до 20 років життя, туберкульозно хворі і туберкульозні працівники, нездібні до праці, особи понад 60 років, вагітні жінки і кормлячі матері, хворі в шпиталях. ДП, що мають посвідку від медичного офіцера про недостатню вагу в наслідок недоживлення, мають право на додаткових 760 кальорій. Скаля для нормальних споживачів ДП буде такою самою, як для німецького населення — 1715 кальорій на липень. За всі харчі, що дістають ДП понад 1012 кальорій, платить ПЦІРО.

V. Податки від ДП, що мають платню

Відділ Праці ПЦІРО і ПВ / ДП відбувають 21 липня нараду в справі податкових оплат тих ДП, які мають платні заняття. Всі погоджуються, що дотеперішні приписи незадовільні.

VI. ДП-родини до Австралії

Головна Кватира ПЦІРО в Лемґо дістала у минулий вівторок радісну новину для тих родин, голови яких виїхали на працю до Австралії. Австралія є спроможна тепер перевезти родини і особи, що були на утриманні тих ДП, які вже влаштувались в Австралії. Відповідно до інформацій, отриманих від австралійської військової місії, точно обмежена кількість членів родин і осіб на утриманні може бути відправлена кожним кораблем, що транспортує робітників до Австралії. Перший список затверджених членів родин на виїзд передала Австралійська Військова Місія до ПЦІРО в Лемґо для реалізації в найближчому часі.

Як «Новий Край» допомагає скитальцям

«Свобода» в ч. 140 подає деякі інформації про допомогу, яку подає Український Католицький Комітет новим імігрантам, що приїжджають через Ню-Йорк до США:

«Доступ до кораблів у порті для зустрічі імігрантів мають право лише представники тих організацій, які спроваджують нових імігрантів до Америки. «Нешенел Кетолик Велфер Конференс» спроваджує їх найбільше і її працівники — «волонтір воркерс» зустрічають і допомагають новим імігрантам. Український Католицький Комітет, який очолює ВПресов. Амвр. Сенишин, подбав про те, щоб при зустрічі скитальців у порті були також наші жінки, а Генеральний Вікарій Всч. Антін Лотович зайнявся цією справою на місці. Вже минув рік, як кожний раз ідуть наші жінки зустрічати скитальців і дають їм потрібну поміч і пораду.

По залагодженні всіх формальностей у порті, таких скитальців, що приїжджають до родини, віддається родині, а таких, що приїжджають на афідевіти католицької організації, відсилається до готелю на тимчасове приміщення. Імена наших жінок, що працюють в порті: Софія Кравчук, Теся Микитин, Анна Курило, Марія Демидчук — всі з Брукліну, й Катерина Пелешок — з Ню-Йорку. Вони мають постійні перепустки, видані федеральною іміграційною владою, а для виказання організації, від якої працюють, мають на рамені пояски з написом ЦНВЦ (латинськими буквами). Бувають випадки, що до кораблів допускають ще декого іншого, одначе такі особи не мають нічого спільного з працею при обслуговуванні нових імігрантів при висіданні, при перевірці їхніх пакунків митними урядовцями та при полагоджуванні інших правних формальностей.

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет і Український Переселенчий Осередок робили старання, щоб українські жінки могли зустрічати і тих нечисленних українців, що приїжджають через організацію Ворлд Чорч Сервіс, але там заявили, що мають вистарчальну кількість своїх кваліфікованих жінок для цієї мети. Імігрантам, які залишаються в готелю Український Переселенчий Осередок допомагає вишукувати мешкання і працю. Трапляється, що свіжоприбулих імігрантів хочуть використовувати. Проти таких надужить треба доконче співділати з Українським Переселенчим Осередком. Не можна теж до цього Осередку ставити зависоких вимог, бо й таке траплялося».

Одна із зразкових українських громад в США

У неділю 13 червня відбулося в Ютіці велике віче місцевого Українського Допомогового Комітету, на яке з'явилися українські громадяни з навколишніх місцевостей Ром, Геркімер, Літл Фолс та Ст. Джеймс. Відкрив віче голова Антін Шамайда. Головним бесідником був екзекутивний директор ЗУДАК'у др. Володимир Галан, а про схвалений новий іміграційний закон промовляв видавець «Ютіка Пресс» Б. Вилейемс. З місцевих бесідників говорили о. М. Ярош і о. Осип Боднар, як представники громад. Під час віча зібрано 500 дол. на допомогову акцію та вирішено продовжувати збірку. На зборах схвалено, що українська громада Ютіки і околиць прийме та допоможе поселитися і одержати працю 100 новим українським родинам, які приїдуть на підставі нового закону.

КОРОТКО

Звільнили комуніста міністра праці на домагання трьох інших німецьких партій у Вюртемберґ-Бадені. В обґрунтованні цього рішення говориться, що після подій у Берліні співпраця некомуністичних міністрів з комуністичним неможлива.

Таємничий атентат на будівлю Об'єднаних Націй у Лейк Сакцес в Америці. Малий літак типу «Пайпер Каб» скинув парашут з якимсь слабим запальним чи вибуховим матеріялом на будинок, в якому Об'єднані Нації відбувають свої наради. Одні кажуть, що атентатчик хотів таким способом демонструвати в обороні загроженого миру, інші — що вчинив це студент летунської школи Суліна, у якого в голові трохи не в порядку і який, крім цього відчуває якусь незрозумілу ненависть до інституції Об'єднаних Націй.

Заборона комуністичної партії на півострові Маляя. На Маляйському півострові англійська влада заборонила діяльність комуністичної партії, тому що останнім часом її діяльність виявлялася лише в організуванні страйків, заворушень та повстань.

Індонезійська республіка припинила політичні переговори з голляндською владою, зате дала згоду провадити переговори про майбутнє незалежної маляйської республіки.

— Скасують незабаром заборону приватних подорожей до Еспанії з Англії.

— Англійський парлямент розїжджається на ферії 30 липня. Збереться знов у половині серпня, якщо не примусять його якісь важливі події зібратися раніше.

ВСЯЧИНА

Приємна новина для курців

Господарське Правління при Контрольному Уряді Бізонії поставило пропозицію збільшити у місяці серпні тютюнові приділи для населення Бізонії вдвоє: тобто для чоловіків до 80, а для жінок до 40 сигарет. Це була б половина приділу з 1947 року. Крім того тяжість тютюну має бути краща. Досі 60 проц. продукції покривано з кращих фабрикатів. Директор Господарського Відділу д-р Ерхард поставив пропозицію, щоб тютюн, а також автомобільні гумові опони передано вільному ринкові, бо цього товару є вже стільки, що всяке запотребування може бути покрите. Є надія, що відповідальні господарські чинники погодяться на ці пропозиції. Правда, торгівці тютюновими виробами висловлюють сумніви, вказуючи, що чорний ринок має 170 мільярдів сигарет, якими в конкуренції збиває урядово визначену їх ціну.

Немає означеної твердої ціни на яйця.

У відділі прохарчування Господарської Ради один з радних спростував чутки, буцімто ціну яєць визначено на 50 пфенігів за штуку. Сама Бізонія може покрити тільки 20 проц. запотребування з власної продукції і тому ціна може бути визначена тільки в зв'язку з імпортом. На Раді стверджено, що теперішня ціна на молоко зависока.

Харчові приділи в серпні.

На місяць серпень призначено для звичайного споживача 300 грамів м'яса і 5.000 гр. картоплі на перші дві декади. Приділи риби на біжучий харчовий період дійсні тільки до 31 липня.

Не так трагічно, як здається.

Деяка кількість українських скитальців має надію дістатися до США, особливо після схвалення закону про допущення 205.000 ДП американським Конґресом і Сенатом. Ця надія зросла в тижні, коли президент Трумен заявив, що на надзвичайнім засіданні Конґресу, що його президент скликає на наступному тижні, він домагатиметься допущення ще 200.000 ДП до США. Тим то українським скитальцям цікаво знати як виглядає життя в США, особливо тепер, коли ця світова потуга стоїть напередодні президентських виборів. Цілий світ цікавиться вислідом виборів і з увагою слідкує за виборчою кампанією, яка розгортається тим гостріше, чим ближче до дня виборів, що відбудуться у листопаді цього року.

Але велику помилку робила б людина, яка на підставі виборчої кампанії хотіла б робити висновки про дальше життя в США або про американську внутрішню чи закордонну політику. А це тому, що передвиборчий час в США підпадає окремим звичаям і законам, не подібним до звичаїв будь-якої іншої країни. Саме тому український щоденник «Свобода» перестерігає українців в Америці і поза Америкою, щоб вони не брали надто поважно деяких гострих розходжень, думок та критичних висловів щодо громадського життя в США, бо можуть дійти до зовсім помилкових висновків. В Англії розуміють найкраще Америку і американців, а проте і в Англії під час минулих президентських виборів робили багато фалшивих висновків. Тільки такі люди, як прем'єр-міністер Черчіл, сприймали тоді спокійно «погрози» та «ревеляції», що їх проголошували ріжні кандидати на президента та їх партійні прихильники. Знаючи добре Америку, Черчіл був певний, що як тільки буде проголошений вислід виборів, уся балаканина, усі «ревеляції» підуть з вітром і ніхто про них не буде й згадувати. День по виборах — і все заспокоїться. Кандидат, що програв, поздоровить з перемогою того, хто вийшов з виборів президентом, і життя поплине далі спокійним руслом, хіба що втратять урядові посади ті особи, чия партія провалилась на виборах, бо на їх місце прийдуть люди з партії, що перемогла.

Недавно президент Трумен у своїй передвиборчій промові назвав теперішній американський парлямент найгіршим з тих, що були за час історії США. А було їх аж 80. Така характеристика Конґресу, ще й з уст президента держави, могла б захитати віру в законодавче тіло не одну державу, що не знала б дійсного стану, могла б допровадити до фалшивої політики. Мовляв, у США все валиться. А тим часом і ця критика американського парляменту не виглядає так страшно, бо треба взяти до уваги, що в цьому випадку президент Трумен не говорив як президент за своїм урядовим столом, але як кандидат на президента. Далі треба знати, що більшість членів Конґресу США по останніх виборах складається з республіканців, а сам президент Трумен — демократ і, як заступник президента Рузвелта, обняв по його смерти становище президента. Тому міг президент-демократ назвати Конґрес для себе найгіршим Конґресом, бо складається він переважно з республіканців, хоч у дійсності в цьому Конґресі можуть бути й найсвітліші люди, і, як з усього видно, вони там і є, коли впродовж двох років загально-американська політика не потерпіла. В цьому напрямі українські політичні провідники й діячі могли б дечого навчитися.

«Комуністичні СА»

Коли Гітлер добивався до влади, він творив пробоєві частини, завданням яких було тероризувати протигітлерівську опозицію, розганяти ворожі до націонал-фашизму зібрання, побивати визначніших провідників демократичних та соціялістичних організацій і.т. д. Ці терористичні відділи називалися «Зондерабтайлюнґен». Тепер починають у Німеччині таким самим способом пробивати собі доріжку комуністичні «СА». З американської зони повідомляють, що в місті Вюрцбурґ заповіда німецька соціялістична партія прилюдне зібрання, на якому мав бути виголошений реферат на тему: «Голодова блєкада Росії проти Берліну». Комуністи скликали з цілої округи своїх терористів, і вони на зразок колишніх СА розігнали численно зібрану публіку. Провід зібрання був поліцист з тієї ж копальні Ґюнтів і дав про це знати до поліції. Але поліція поставилася пасивно. Вона не реагувала навіть тоді, коли напасники били присутніх на зібранні жінок і чинно зневажили промовця соціяліста Ернста Шумахера. Так німецькі соціялісти пізнають комуністичну тактику.

Лови на людей

Діялось це у 150 — річчя, без малого, проголошення прав людини Великою французькою революцією і через 100 років після скасування панщини і кріпацтва.

У місяці квітні 1947 року сільського робітника Ервіна Д. з Мекленбурґу у совєтській зоні Німеччини зловили і разом з сімома іншими, такими, як він, робітниками «добровільно» приставили до совєтських копалень урану в Аруе. Пильнували їх там добре, але все ж таки по одному році підневільного перебування на каторжних умовах праці Ервінові Д. пощастило втекти ще з одним хлопцем до Берліну, де він заховався у бункері коло Ангальтербангофу, що його тепер перетворено на готель. Та не довго прийшлося хлопцеві спокійно жити, бо незабаром знайшов його там відомий йому ще з копальні поліціст, 19-літній Ервін Дехав, цим разом переодягнений на «цівіля». Разом з Дехавом на душу і тіло втікача почав наставати другий поліціст з тієї ж копальні Ґюнтер Радлєоф. Але за втікача заступився один з урядовців готелю і дав знати американській поліції, що арештувала двох «ахотніков» на вільних людей. На слідстві виявилося, що на ці лови вислав обох поліцистів совєтський полковник Єлемін. Воронились вони тим, що такий наказ отримують вони лише у тих випадках, коли виникає підозра, що втікачі вкрали з копальні гумові чоботи або гумовий одяг. Але їм доведено, що так чи інакше вони повинні були звернутися до американської поліції, і їх поступування визнано протизаконним.

«Совєти зайняли Ганновер!» — але лише у Білефельді

День 17 липня ц. р. випав для Білефельду дуже гарячий, хоч температура назагал була низька, як звичайно цього року в липні. Привід для гарячих настроїв у Білефельді дав сам обербюрґермайстер Лядебек, що за власним підписом наказав видрукувати в урядовій газеті таке повідомлення:

«На підставі радіевого повідомлення совєти зайняли Берлін і альянти мусіли його залишити. Британські літаки возять до Берліну не харчові продукти, але зброю. Совєти щойно зайняли Ганновер. До цих трьох урядово стверджених чуток додаю від себе ще таку вістку: саме при закінчуванні редактування «Урядового Вісника» ведуться в моїм урядовім бюрі переговори з совєтським генералом Х. у справі передачі міста в совєтські руки. 16. 7. 1948. Підпис: Лядебек, Обербюрґермайстер».

Люди прочитали «Урядовий Вісник» та повідомлення в справі передачі Білефельду в совєтські руки — і зчинилась справжня паніка. Почали зопалу пакувати і бомбардувати начальника залізничної стації запитуваннями коли відходить останній евакуаційний потяг на захід. Очевидно, що відразу ж знайшлися сиромудрі скептики і недовірки: «Неможливо!» А простота наступала: «Як неможливо?! Меншенскінде, подивись, сам Лядебек підписався і каже, що в його бюрі ведуться переговори з російським генералом!» Паніка тривала довгий час. Нарешті, все вияснилося: бюрґермайстер хотів лише оголосити всі неймовірні чутки, які ходили по людях і відбирали їм охоту до життя. Але «урядово» ствердив відомість, що в його канцелярії провадяться переговори про передачу міста. Коли б був написав, що ця «відомість» це також погиненька чутка, то було б усе в порядку. А то вийшло, що всі вістки правдиві. Люди, особливо ті, що завжди ходять перелякані, настрашились, і треба було їм довго пояснювати, що це пан обербюрґермайстер тільки неправильно висловився.

АЖ ДВІ СОТНІ НАЙБЛИЖЧОЇ РІДНІ

Американський фармер Джордж Смітс з Белфорту помер на 88 році життя. Сиротами по ньому залишилися: 6 синів, 3 доні, 87 унуків, 111 правнуків і 7 праправнуків. Разом 214 сиріт. Українські емігранти! Беріть приклад з старого Джорджа Смітса і наслідуйте його у всім, крім одного: живіть по 100 років! Та не забувайте навчити своїх зграбнуків, звідки вони походять, яка їх мова і котрий край у світі для них повинен бути найдорожчий.

ЦІКАВА РОЗМОВА БІЛОГО З ЧОРНИМ

«Канадійський Ранок» переповідає цікаву розмову бідного негра з паром однієї християнської церкви в Ню-Йорку, до якої належали великі ню-йоркські багачі, усі білої раси. Негр хотів стати членом цієї християнської громади. Парохові це було не на руку, бо він боявся, що проти цього обуряться всі його багаті парохіяни. Отож між ними відбулася така розмова:

— А ти, сину, роздумав добре над цією справою?

— Моє рішення тверде! — відповів негр.

— Іди тоді додому, молися всього дня до Ісуса Христа і проси, щоб Він тобі сказав, що ти повинен стати парохіянином саме нашої церкви.

Негр зрозумів дипломатію, не відповів нічого, але за кілька днів повернувся знову.

— Ну, що? Молився? — запитав його парох.

— Молився. — відповів негр.

— І що ж тобі сказав Ісус Христос?

— Сказав мені таке: «Навіть і не думай, щоб тебе до тієї церкви прийняли. Ось я вже п'ять років стараюсь зайти до їх церкви, але й мене також вони туди впустити не хочуть.»

ПЕРЕГОНИ ГОЛУБІВ

Одне з доліншньо-саксонських товариств у Ганновері влаштувало перегони поштових голубів на відстань від Ганноверу до Кельну. Випущено 1182 голубів, що пересічно пролітали 1500 метрів на хвилину. Найскорший голуб перелетів 300 км за 180 хвилин. Нагороджено п'ять голубів за найвищу швидкість».

ПОДЯКА

УЦДК складає щиру подяку українцям, які внесли добровільні датки на суспільні цілі

Табір Фалькенберґ.

по 5 н. марок

Бачинський Марко.

по 3 н. марки

Гудим Едвард.

по 2 н. марки

Козоріз Михайло, Дворянин М., Юхим М., Пляцан С., Дем'янчук, Волинин Р., Рябко В.

по 1 н. марці

Кардаш Е., Борисоглібська, Дячишин Д., Кошовала Е., Гуревич М., Миколаєнко М., Дячун І., Шмігельський С., Каменюк А., Мальних Д., Лящено В., Федоренко П., Лящено Г., Ремітник М., Юзьба В., Склепінська А., Баранка П., Дорогин Х., Дніпровський Г., Коцінський М., Своромець А., Матяшин С., Гуцевський Ф., Мерко В., Шайнога С., Бойко В., Усенців М., Кашіршин Г., Данів С., Гура М., Гавришко С., Гура Г., Гнатьо М., Федан С., Селецький С., Мурований І., Дубина П., Нагруд І., Іванюта С., Фаріон І., Рудик П., Кушнір І., Василькевич Д., Верхола О., Голод О., Харченко З., Остапик М., Волинин В., Кутас Я., Козак Б., Дяченко П., Довгоп'ят І.

по 50 пф.

Зелінський О., Смолійчук М., Стасюк Я., Яроцкий А., Крупа Г., Луців М., Сидоренко М., Дордус В., Дмитрів М., Івасюк Р., Косцінський І., Удич М., Семчів Д., Яблонський, Коханець С., Лучинський І., Ратушняк Е., Сторонщук, Дудар Т., Гела С., Наболотний В., Юрків О., Яремаї., Вовк Д., Пастолюк П., Тимчишин А., Дорошський В., Гавриленко Л., Іващенко П., Ланчук В., Кравченко М., Корнилло І., Дацик М., Гурба Й., Мозир Г., Смолій І., Телега М., Миклашевич І., Перезізник І., Тимошенко М., Юхта О., Мінкора В., Гавриленко М., Недошитько Т., Шевчко Т., Цимбал В., Іванко Ф., Аболіт М., Сяткик П., Тараненко І., Кириленкин І., Шпара Г., Вениченко А., Предчук М., Рябенко О., Пирожник Г., Гостенко П., Кутас С., Корсун Я.,

по 10 пф.

Прокопишин В., Петрашин В., Гаврилин П., 40 пф., Тимощук Т., 70 пф.

Табір Літорф

О. Бойсак В., — 30 н. м.

по 20 н. м.

Річковий М., Яковина М., Ковала М., Мосора М., Терлецький, Хома С.

по 15 н. м.

Гавриляк.

по 10 н. м.

Гуменик, Грачун, Грищук О., Лялач А., Дмитерко Л., Войтина О., Корбула В., Оникко М., Пасіка М., Коломець В.

по 5 н. м.

Івасютик В., Колитко М., Грабас Е., Мазепа С., Кунь М., Паращук М., Ковалів С., Коваленець С., Теплий С., Волошин Г., Яворський С., Лялик Г., Лоповський І., Давид А., Бідик І., Грабовенський Г., Брездень В., Войсак М., Буда Й., Дикий О., Данцик Н., Маланик П., Мацмут П., Христовський М., Клецач В.,

Ліщинський В. 3 н.м., Фурман О., 2 н.м.,

Табір Райне

по 20 н.м.

Манушко В., Пундяк В., Науменко І.,

по 10 н. м.

Манушко В., Гарматюк М., Назаревський П., Бродса П., Пилипенко А.,

по 5 н. м.

Іванців М., Манартович К., Волинський О., Морозова А., Петель П., Вінко, Янко В., Волинська Г.,

по 3 н. м.

Кутельський М., Врублевський М.,

по 2 н. м.

Саботюк В., Телюк П., Степовий, Ралдер, Яворський., Врублевська М., Ярошевич Г.,

по 1 н. м.

Микулинський, Кобзар,

Ковтун Д. — 4 н. м.

Голова УЦДК проф. Г. Яворський.

Фін. референт інж. Шевченко Вол.

Повідомлення

Доводиться до відома п. п. культурно-освітніх референтів, які були на конференції в Ганнендорфі 10 та 11 червня ц. р., що фотографічні знімки, зроблені під час конференції, вже готові. З замовленнями на ці знімки треба особисто комісному звернутися до п. Губаренка Володимира: (20) Hollendorf über Braunschweig DP Camp 28.

Відділ Культури і Освіти УЦДК

РОЗШУКИ

31. АННУ КУЛАЦЬКУ, народ. в Любині, пов. Ліско (на Лемківщині), що до серпня 1944 року перебувала в Бад Констат біля Штуттґарту, розшукують свояки з Англії і Франції. Звідомлення слати на адміністрацію «Українського Слова»: (21a) Blomberg (Lippe). Postschließfach 62.

«Українське Слово»

Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет для британської зони. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neustadtstrasse 60, Schließfach 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівторок та четвер від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

ДІМ ДЛЯ МОЛОДІ, ЯКА НЕ МАЄ ОПІКИ

Подаючи нижче «Проспект Дому для молоді без опіки» до відома української молоді віком від 16 до 18 років, якій признано статус ДП, але яка не має батьків і перебуває в українських таборах британської зони, а також до відома української адміністрації наших таборів, УЦДК радить їм усім звернути свою пильну увагу на ті можливості, які дає цей Дім своїм вихованцям.

УЦДК просить комендантів українських таборів зібрати всю молодь свого табору у відповідному віці і дати їй для виповнення на звичайному аркуші паперу заяву, зразок якої при цьому додається. Зібравши всі заяви, з опінією про кожного кандидата (ку) своєю власною та директора школи або пантотця, надіслати всі матеріяли до УЦДК в Бльомберзі до 10 серпня 1948 року.

Для з'ясування неясностей звертатися телефонічно до УЦДК.

УЦДК на
британську зону Німеччини.
Бльомберґ, телефон ч. 167.

ПРОСПЕКТ ДОМУ ДЛЯ МОЛОДІ, ЯКА НЕ МАЄ ОПІКИ

ІРО звернулося до американського добродійного товариства «Унітаріан Сервісе Комміте», щоб це товариство взяло на себе керівництво домом і школою для хлопців і дівчат віком від 16 до 18 років, які не мають опіки.

Молодь, що не має опіки, — це сироти або ті, що мають батьків, але живуть без їхньої опіки. Дім для молоді має своїм завданням створити для молоді можливості жити, вчитися і бавитися в здоровій місцевості і під відповідним наглядом та опікою. Цей Дім дасть можливість набути певні фахи: кравецький, шевський, радіомеханічний, електромеханічний, загальної механіки, столярський, будівельний, рільничий, куховарський, голярський. Молодь вивчатиме англійську, еспанську, а на бажання й інші мови, біологію, гігієну, фізику, математику й інші науки відповідно до можливостей знайти вчителів. До числа викладачів буде закликаний також кваліфікований керівник спорту та позашкільних вправ. Для молоді будуть створені можливості займатися спортом на вільному повітрі, відбувати ігри в помешканні, відвідувати кіно, спеціяльні клюби, бібліотеки та вивчати музику.

Життя в Домі Молоді буде зорганізоване на засадах демократії, кооперації та самодопомоги. Кожний вихованець Дому Молоді зобов'язаний буде брати участь в загальній співпраці для розвитку почуття демократичности та громадськости.

Дім Молоді буде домом його вихованців, які під час перебування в ньому зберігають статус ДП.

Від усіх кандидатів (ок) вимагатимуть, щоб вони додержували регуляміну Дому. Вихованці Дому самі братимуть участь у складанні цього регуляміну.

Кандидатів прийматимуть до Дому Молоді на підставі їхніх заяв, рекомендацій та особистої розмови кожного з них із керівником Дому або його заступником. Під час перебування вихованців у Домі Молоді відповідальність за опіку над ними нестиме виключно Управа Дому. Якщо вихованець не виявить охоти до співпраці з Управою Дому або свідомо не додержуватиме регуляміну, то Управа Дому такого вихованця передасть для дальшого розпорядження відповідному Національному Комітетові.

Побут в Домі Молоді є привілеєм, а не примусом.

Проспект Дому Молоді і формуляри заяв для кандидатів (ок) розподіляють Національні Комітети через адміністрацію таборів, в яких перебуває молодь, що не має опіки.

Г. Г. Ульріх
Керівник Дому Молоді,
яка не має опіки

ЗАЯВА

про прийняття до Дому Молоді, яка не має опіки

1. Ім'я та прізвище . . . . .
2. Адреса табору і № Дипакс'у . . . . .
3. Дата народження . . . . .
4. Національність . . . . .
5. Релігія . . . . .
6. Якими мовами розмовляєш . . . . .
7. Якими мовами читаєш . . . . .
8. Якими мовами пишеш . . . . .
9. Скільки років був у школі . . . . .
10. Яке свідоцтво отримав по закінченні школи . . . . .
11. Яких предметів учився в школі . . . . .
12. Який стан здоров'я . . . . .
13. Назвати хвороби, на які колинебудь хворів . . . . .
14. Якої мови хочеш навчитися . . . . .
15. Які фахи найбільше тебе цікавлять: шиття і крій, радіомеханіка, шевство, рільництво, жіноче кравецтво, електромеханіка, загальна механіка, куховарство, чоловіче кравецтво, столярство, будівельні фахи, голярство (фризієрство).
16. Якими видами спорту хотів би займатися . . . . .
17. Що з найбільшою охотою робив би у вільний, вільні від праці . . . . .
18. Які мають спеціяльні заінтересування . . . . .
19. Подай дані про твою родину . . . . .

Підпис . . . . .

На звороті цієї заяви подай короткий перебіг свого життя, а також вкажи, чи що сподіваєшся від Дому Молоді в твоїм дальшім житті.

До цього подання долучити рекомендації двох осіб, які особисто знають кандидата (ку) або його (її) здібності та охоту до самопомочі.

Мр. Г. Г. Ульріх
(Унітаріан Сервіс Комміте)

У видавництві »Заграва«

є в продажу такі видання:

	НМ
Улян Кириленко — Рахунки I кл.	1.80
» » II кл.	2 —
» » III кл.	2 —
» » IV кл.	3.20
Е. Ю. Пеленський — Українська читанка II кл.	3.50
» » — » » III кл.	3.50
» » — » » IV кл.	3.50
І. Маріємко — Фізична географія	3.60
П. П. — Українсько-англійський словник (ліліпут)	2.40
І. Котляревський — Енеїда	1.60
В. Ганьківський — Мати й немовлятко	1 —
В. Стефаник — Вибрані новелі	—80
Р. Л. Стівенсон — Пекельна пляшка	1 —
Підкова Степан — Сміх на дозвіллі	—80
О. Сторожепко — Закоханий чорт	1 —
Хвильовий—Косинка—Слісаренко — Оповідання	1 —
Р. Кіплінґ — У сенцці смерти	2.20
М. Старицький — Оборона Буші	1.20
Ю. Павлів Білозерський — Диявол погноблений, I част.	2.40
Українські народні казки	—30
Божа наука-катехиз для грекат.	4 —
І. Крип'якевич — Історія України	1 —

Книжки висилаються за попереднім надісланням грошей або за післяплатою. При гуртових замовленнях належиться відповідний опуст.

Genos. Verlag und Druckerei »Sahrawa«
(21a) Blomberg (Lippe) Neue Torstr. 50.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDP /0235/ SEC (G)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 806

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) - Neuetorstrasse 60
Schliessfach 62 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:

в Німеччині тримісячна 2.40 DM., піврічна 4.80 DM., річна 9.60 DM. — ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf.

в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.

ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таку адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 15
БЛЬОМБЕРҐ 8 СЕРПНЯ 1948

Високопреосвященнішому Владиці Митрополитові УАПЦ Полікарпові найкращі побажання кріпких сил і Божої Ласки в Проводі Української Церкви для добра Українського Народу в день Іменин складає з висловами найглибшої пошани.

Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону

Високопреосвященнішого Владику Митрополита Полікарпа вітають в день Його Янгола парафіяни Свято-Покровської Церкви в Гайденав і молять Всемогутнього Господа низпослати Йому многих літ для дальшої великої праці на добро і славу Української Автокефальної Православної Церкви.

Настоятель Свято-Покровської Церкви в Гайденав

Допоможімо тепер, бо завтра буде пізно

(Справа наших скитальців на Президії ЗУАДК)

11 липня ц. р. у Філядельфії (США) відбулось засідання Дирекційної Ради Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету за участю канадійських українців о. д-ра Василя Кушніра, п. інж. Володимира Косара та представника ЗУАДК на Европу д-ра Р. Смука.

У своїй доповіді про піврічну діяльність ЗУАДК екзекутивний директор д-р Вол. Ґалан підкреслив, що це було півріччя найбільших зусиль і найбільших успіхів в організаційній і допомоговій праці Комітету.

ЗУАДК зорганізував уже відповідний апарат, що його треба б у майбутньому зміцнити й поширити. Крім головної канцелярії ЗУАДК у Філядельфії, до ЗУАДК належить ще Жіноча і Харчова секції, переселенчі осередки в Нью-Йорку і Філядельфії. Окрему частину в діяльності Комітету творить організаційна сітка Представництва ЗУАДК в Европі з його бюрами в Мюнхені, Франкфурті, Штутгарті. Зальцбурзі.

ЗУАДК провадив широку допомогову акцію для найбільше потребуючих скитальців. У Німеччині закуплено в Американської Армії 5000 харчових пакунків та з США вислано 3160 пакунків з товщами, цукром, кавою та іншими вартісними продуктами. Окремо стоїть медична допомога.

Переселенча акція провадиться увесь час з метою допомогти українським скитальцям в якнайбільшій кількості переселитись до США, Канади та країн Південної Америки. Ця акція до США набирає тепер широкого розмаху після затвердження імміграційного закону. Комітет звернувся до українських парохій, окремих українських громадян, торговельних палат і навіть безпосередньо до губернаторів окремих стейтів з проханням допомогти розмістити якомога більше українських скитальців. Від двох стейтів Меріленд і Мейн одержано позитивні відповіді. Є порозуміння з іншими допомоговими організаціями в справі корпоративних афідзвітів. Нарешті, визначається справа спровадження до США наших сиріт.

У своїй тригодинній доповіді д-р. Смук змалював картину сучасного правового, побутово-матеріяльного і культурного стану українських скитальців в Европі. «Тут на місці, — сказав д-р Смук, — я зустрівся з проблемою, що її не можна було ні вивчити, ні вичитати в книгах, бо це цілком нова проблема допомоги скитальцям. Цю проблему я пізнав і давав собі з нею раду. Про це свідчить наша праця».

Д-р. Р. Смук закінчив такими словами свою доповідь: «Доложіть всіх зусиль, щоб допомогти скитальцям тепер, бо кожний втрачений день може означати для них смерть духову і фізичну. Якщо хочемо допомогти, мусимо допомогти сьогодні, бо завтра може бути пізно».

ТРЕБА БУДЕ ВЖИТИ СИЛИ

Заява Бевіна в парляменті

„Уперше від закінчення війни ужив відповідальний державний муж слова, що є твердою погрозою в сторону советів, які своєю поведінкою в справі берлінського конфлікту можуть привести до збройного зудару. Ці слова сказав в англійському парляменті у четвер 29 липня ц. р. міністер Бевін. Він заявив, що з моменту закінчення війни англійський уряд звернув головну свою увагу на спрямування всіх робочих сил на відбудову англійського господарства. «При наших міркуваннях, — заявив він дослівно, — не могло нам навіть спасти на думку, що політика одного з наших воєнних союзників може довести до такого стану, що мабуть треба буде вжити сили».

На таку заяву парлямент застиг у мовчанні, а Бевін продовжував: «Ситуація, яка тепер створилася, примушує нас, певна річ, перевірити все наше дотеперішне наставлення. Британський уряд рішений зробити все необхідне, щоб бути готовим на всяку ситуацію. Я певний, що парлямент згодиться зі мною в тому, що не є побажане, щоб я склав тепер публічну заяву, що вже зроблено або може треба буде зробити, щоб зустріти гідно майбутні можливості».

Далі заявив Бевін, що, з огляду на теперішнє напружене міжнародне положення, він стоїть у постійному зв'язку з британськими домініями.

Черчіл від імени опозиції з місця заявив, що уряд у справі закордонної політики може розраховувати на повну підтримку його партії. Він запитав Бевіна, чи думає уряд припинити демобілізацію англійської армії до часу, поки берлінська проблема буде успішно розв'язана. Бевін відповів, що власне тепер уряд розглядає цю справу. І дійсно, наступного дня в п'ятницю 30 липня Бевін відбув конференцію з шефами штабів армії, фльоти й летунства та скликав засідання комітету оборони при британському кабінеті міністрів.

А проте, міністер Бевін і президент Трумен свого часу заявляли, що вживуть усіх дипломатичних заходів, щоб розв'язати берлінське питання, не застосовуючи сили зброї. Які це будуть заходи і які є можливості поладнати конфлікт з огляду на опір Москви, покаже майбутнє.

У червоній армії назріває неспокій

«Дейлі Телеграф» від 19 липня пише, що в віденському парку хтось цими днями розкидав летючки, на яких зазначено: «Червень 1948 р. Ч. 15 періодичного часопису антикомуністичної організації в советській армії.» Кореспондент «Дейлі Телеграф» пише, що вже раніше чув про поширювання недеґальної літератури між советськими вояками, але тільки тепер на власні очі побачив одну з таких летючок. У летючці, між іншим, говориться про дезерцію з армії, обвинувачується советський уряд у готуванні нової війни і описується тяжкі кривди і надужиття в Росії. Такі летючки широко розходяться між советськими окупаційними частинами в Австрії і ще в більшій мірі у Німеччині. Дезерція в останньому часі надзвичайно зросла, поширилась на старшинський корпус і стає поважною турботою для командування. Зокрема, дезерція зростає в частинах, розташованих в Україні та на Мадярщині. Частина дезертирів з'явилась останнім часом у британській зоні Австрії.

Летючка обговорює справу харчових приділів і констатує дивовижу, якої немає ні в одній армії світу. Виявляється, що в советській армії є аж п'ять різнородних харчових приділів: від найнижчого для звичайного рядовика до найвищого, призначеного для старшин НКВД. Далі в летючці висловлюється обурення з приводу звільнення генерала Лебеденка зі становища командира гарнізону тільки тому, що ходив на церковні Богослужби до православної церкви. Летючка закінчується таким ствердженням:

«Народи знають уже правду про кровожерний і невільничий характер большевицької системи. Вони не хочуть служити справі поневолення вільнолюбних країв. Вони шукатимуть на Заході безпеки і долі».

Справа оплат ДП на кошти утримання

УЦДК одержав відповідь на свою інтервенцію в справі оплат на кошти утримання від працюючих ДП такого змісту:

1) Відповідне розпорядження розглядається наново, і досі не видано ще остаточного рішення в цій справі.

2) Тимчасово заряджено: якщо заробіток затруднеиого ДП не перевищує 5 нм денно, сума всіх оплат не може перевищувати 3 нм на день, без різниці, яка велика в нього родина. Так само, коли платню виплачують йому тижнево або місячно, тоді при тижневій платні до 30 нм всі оплати не можуть перевищувати суми 17.50 нм, а при місячній платні до 120 нм не можуть перевищувати суми 70 нм без огляду на число членів родини.

Український Центральний Допомоговий Комітет

Тіто — пан ситуації

З'їзд югославської комуністичної партії обрав до Центрального Комітету одноголосно Тіта, як голову партії, і його прибічників, як членів. До ЦК партії увійшло 28 робітників, 2 селян і 33 розумових працівники. Обрано також усіх трьох секретарів партії, проти яких висловився був Комінформ. В кінцевій резолюції з'їзд відкинув критику Комінформу, але одночасно висловив надію, що після полагодження непорозумінь з російською комуністичною партією югославська компартія зможе знову повернути до Комінформу. У міжнародній політиці Югославія поводиться покищо так, ябито в неї не було конфлікту з советами.

Мадярська сенсація

Президент мадярської республіки Тільді уступив зі свого становища. Причиною його уступлення був арешт його зятя Віктора Чернокі, колишнього мадярського посла в Єгипті, якого обвинувачують у державній зраді та шпигунстві. Теперішні можновладці Мадярщини підготовляють на президента якогось комуніста, коментуючи справу уступлення Тільді. Західньоєвропейська вільна преса звертає увагу на подібність цієї справи до недавнього уступлення Бенеша в Празі і вважає Гільді жертвою чистки, що відбувається тепер на сході. Президентом вибрано голову Робітничих Партій Сакашіца.

Другий раз виміна грошей у совєтській зоні

В днях від 25 до 28 липня переведено в совєтській зоні Німеччини і Берліну виміну так званих тапетованих марок на нові східньонімецькі марки, в відношенні 1:1, до висоти 70 марок, а решту треба було зложити до банку. Зі зложених до банку грошей можна буде вибирати щойно по 15 серпня ц. р. Як повідомляє часопис «Телеграф», у Потсдамі недалеко Берліну, урядовці, що переводили виміну, уневажнювали велику кількість здаваних марок, кажучи, що вони фалшовані. Уневажнювали майже кожний третій банкнот на 50 і кожний другий на 100 марок. Публіка страшно нервувалась з цього приводу, що так багато нагло знайшлось у її руках «фалшивих» грошей. І слушно. Коли за один місяць стільки натворилось «фалшивих» марок, то що чекає людину за цілий рік?!..

Справа виплати поголовної квоти

З німецьких компетентних фінансових кіл повідомляють, що 20 нм у новій валюті з т. зв. поголовної квоти 60 нм повинні бути виплачені у законом передбаченім реченці.

ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС!

Привіт СУМ'у Українській Національній Раді

На урочистих зборах осередку Спілки Української Молоді в Галлендорфі, які відбулися 27 липня 1948 р., ми з радістю вислухали Декларацію Української Національної Ради — цей важливий історичної ваги документ. З великим задоволенням ми сприйняли повідомлення про об'єднання всіх наших політичних партій і організацій в Українській Національній Раді.

Ми глибоко переконані, що всі члени Української Національної Ради будуть вірою і правдою служити своєму народові.

Ми запевняємо Українську Національну Раду, що всі її постанови будуть для нас дороговказом і законами, а коли Батьківщина накаже устами Української Національної Ради, ми готові виконати найвідповідальніше завдання.

Хай живе Українська Національна Рада — єдиний Провід Українського Народу! Хай живе Українська Повстанська Армія! Хай живе Українська Нація! Хай живе Українська Самостійна Соборна Держава!

Осередок Спілки Української Молоді в Галлендорфі

— **Артур Лейтенант**, лідер німецької ліберальної партії, заявив на зборах цієї партії у Бранденбурзі в советській зоні, що прийшов час припинити тоталістичні забаганки німецької комуністичної партії СЕД (Соціялістіше Айнгайт Дойтшляндс)

ВІДКРИТТЯ ДУНАЙСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

У п'ятницю 30 липня ц. р. о 15 год. відкрив югославський міністер закордонних справ Сімїч у Белграді Дунайську конференцію. Конференція відбувається у сильно обставленому поліцією будинку народнього університету. Конференція має полагодити справу плавби по Дунаю, що має довжину 2.500 кілометрів. Західні держави заступають принцип вільної плавби по Дунаю для всіх держав, а совєти вважають, що право плавби належить лише тим державам, які лежать над Дунаєм. В конференції беруть участь, крім чотирьох великодержав, ще й Югославія, Чехословаччина, Румунія, Мадярщина, Україна, Болгарія і, як обсерватор, Австрія, бо совєти не хочуть визнати їй права участи. Це перша конференція, на якій представники східніх, контрольованих совєтами, держав мають більшість. На чолі совєтської 14-членної делеґації стоїть Вишинський, який, їдучи до Белграду, відвідав по дорозі Прагу, що у зв'язку з цією конференцією побоюється деяких територіяльних змін на свою некористь. Характеристичне, що маршал Тіто не брав участи у відкритті конференції.

ПРАЦЯ «П'ЯТОЇ КОЛОНИ» В США

«Дейлі Мейл» від 1 серпня подає зміст зізнань пані Елізабет Бентлі, що до 1945 р. почувала себе ідейною комуністкою і покинула партію, коли в своїй праці як стенотипістка в різних державних установах переконалася щодо справжніх цілей цієї ворожої до США організації.

Вона зізнала, що Гаррі Декстер Вайт, колишній заст. міністра фінансів, належав до групи, яка давала інформації російським аґентам. Ґрігорі Сільверместер грав подвійну ролю, як аґент таємної російської розвідки і службовець Ради Безпеки США. Ляфлін Кірі, бувши секретарем президента Рузвелта, хоч і не був комуністом, але був відповідальний за те, що таємниця умовних знаків дійшла до відома Росії. Пані Бентлі, як свідок у справі заарештованих 12 комуністичних провідників, зізнала, що Сільверместер належав до групи, яка постачала інформації своєму шефові в Ню-Йорку. Перед сенатською комісією зізнала пані Бентлі, що вона вступила до партії в 1935 році і в 1940 році дістала від комуністів завдання збирати для них інформації. Вона сказала, що в уряді є дві головні групи, з якими вона співпрацювала: група Сільверместера і група Віктора Перля. Цей другий був зайнятий в уряді воєнної промисловости. Далі вона перелічила кількох великих урядових достойників, що були на совєтській службі. До групи Сільверместера зараховує вона також Відьєма Тейлора, що був урядовцем міністерства фінансів. Вона не знає, яка була його праця, але знає, що він виїжджав закордон і якийсь час служив у Португалії.

КОРОТКІ ВІСТІ

— **Вождь комуністичних партизанів** у Греції Маркос вдруге звернувся до уряду Греції з пропозицією про мир.

— **Льокальний патріотизм** виявила мюнхенська міська рада, яка ухвалила звільнити всіх небаварців німців з посад, коли прийдеться редукувати урядничий апарат. Тож нехай сидить менше здібний німець, аби баварець, на магістратському кріслі. Може від цього магістратське крісло порозумніше.

— **Двігнер — попутник нацизму.** Суд у справах нацизму в місцевості Фюссен визнав відомого німецького письменника Едвіна Еріха Двігнера, автора відомої, а заразом жахливої епопеї з часів громадянської війни в Росії під назвою «Між білими і червоними» — попутником нацизму і засудив його на 1.500 нових німецьких марок кари.

— **«Голос Америки» під державною опікою.** Знаний радієвим слухачам «Голос Америки» перебирає від 1 жовтня від приватних радієвих товариств американське міністерство закордонних справ.

— **Проект світової конституції** виробили вчені американських і канадійських університетів і переслали його відділові Ліги для підтримання світового уряду в Кельні.

Китайський міністер оборони схвалив виконання кари смерти на китайському генералі Чов-чінґ. Сіянґу за те, що втік зі своєю дивізією з поля бою проти комуністів в околиці Шантун. (ап)

Вимоги до нашої загально-громадської репрезентації

Великоднім передзвоном влетіла до змучених скитальчих душ радісна вістка про те, що наші політичні угруповання нарешті таки дійшли до взаємного порозуміння і прийняли до здійснення висунену урядовими чинниками нашого Громадського Центру ідею створення Української Національної Ради. Тим з більшою радістю сприйняла наша людність повідомлення про те, що цей орган всегромадського представництва урухомлено, і що до його складу увійшли заступники всіх земель нашої етнографічної території — з рядів як старої, так і нової еміграції — серед яких ясніють загальновідомі імена випробуваних наших патріотів та заслужених громадських і політичних діячів. Але й самі учасники цієї безперечно історичної в розвитку нашої політичної думки й національної державности, а тому й безперечно важливої події, цебто члени нашого еміграційного парляменту, не уявляють собі всієї глибини і всієї безмірности тієї втіхи, що її викликав у душі рядового члена нашої скитальчої маси акт створення Української Національної Ради. Якась тепла любов і стіхійна ніжність виривається з тієї змученої і депримованої турботним життям української душі та, розітнувши імлу життєвої буденщини, лине до тієї далекої залі, де зібралися наші «мужі громадського довір'я», і опромінює їх своєю моральною благодаттю. Нехай же наші молоді парляментарії відчують всю силу цієї благодаті, а водночас і увесь розсяг того обов'язку, що його вона на них покладає. Хай не забудуть ні на хвилину, що за сумлінне виконання цього обов'язку вони несуть формальну відповідальність перед нашим еміграційним загалом, а ще більшу в своїм розсягу фактичну відповідальність перед усім нашим народом і його національною майбутністю. Тому то все наше суспільство з найбільшою увагою та неослабною пильністю слідкуватиме за дальшою чинністю Української Національної Ради, відповідно реагуючи на всі додатні та від'ємні прояви тієї чинности. У нинішній, насичений історичним змістом, а тому й безмірно відповідальний час українська громадськість не може ставити своєму органові національного представництва значних щодо обсягу та змісту вимог. Ідилія згоди між членами Національної Ради та лагідної їх співпраці сама по собі ту нашу громадськість ще не задовольнить. Від свого представницького органу вона вимагатиме широко закресленої в перспективі простору й часу, а тому і далекойдучої політики. У своїй основі наша національна проблематика є проблематикою близької й дальшої майбутности, у відношенні до якої поточна українська сучасність служить лише переходовим містком. Не занедбуючи потреб і вимог цієї сучасности, наше національне представництво та його виконний орган повинні, проте, плянувати й розбудовувати свій організаційний чин в аспекті розсяглих і многогранних завдань нашої майбутности, конкретно втіленої в образ духово-потужної та доцільно-організованої на ґрунті наших прадавніх національних традицій української демократичної (незалежно від форми внутрішнього політичного устрою) державної ідеї.

У перших днях свого перебування в школі новоспечений школяр нерідко виявляє цілком невідповідну лінію поведінки, що її він ніяк не потрапить пристосувати до умовин нормалізованого життя школи та підвищеного рівня її вимог. Але минають тижні і цей самий хлопець помітно еволюціонує, психологічно змінюється, занурюючись в атмосферу нових життєвих умовин та набираючись свідомости того, що так ось «босякувати», як це він дозволяв собі дотепер, будучи «вільною дитиною вулиці», — вже далі не можна, що тут треба вже «підтягатись», підноситись до загального вищого рівня, що на ньому стоять уже інші шкільні товариші, які в противному разі його жорстоко засміють. За аналогією з цим ось школярем треба і нашим парляментаріям насамперед усвідомити собі повну зміну життєвої декорації, що зайшла саме від того моменту, коли вони набули титул депутата до загальнонаціонального представництва. Цей титул до чогось таки зобов'язує і чогось вимагає. Зобов'язує він насамперед до високого етичного рівня та повного самоусвідомлення розмірів прийнятих на себе завдань і моральної за них відповідальности. А для цього вимагає він повної перебудови психіки — в напрямі цілковитого її увільнення від убогих трафаретів сучасности та переставлення її з вузьких торів «політики таборової» на широкі тори «політики всенаціональної та загальносвітової». Знаємо добре, що зробити це не так то легко. Дошкульний атавізм може тут не раз гірко датися в знаки. Але побороти його вимагають людська гідність та депутатська честь наших новообраних мужів довір'я. Нині вони опинилися на становищі юнаків, допущених до матурального іспиту. Українська громадськість щиро бажає їм, як своїм законним репрезентантам, той ось іспит з найбільшим успіхом скласти і дістати повноцінне свідоцтво громадсько-політичної зрілости.

Борис Лисянський.

КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

Головна Управа Союзу Українок Америки заповіла скликання Світового Конґресу Українського Жіноцтва, що має відбутися у місті Філядельфії 1 і 2 жовтня цього року. Після минулорічної Панамериканської Української Конференції, це буде чергова велика організаційно-громадська імпреза загальноукраїнського порядку.

Почин та ініціятиву скликання Світового Конґресу Українського Жіноцтва перебрав на себе Союз Українок Америки, зглядно його Головна Управа з п-нею Оленою Лотоцькою на чолі. В теперішніх обставинах це цілком нормально і мудро, що цю ініціятиву перебрали на себе провідниці американських українок, бо на це вони мають не тільки найбільші можливості, але й необхідний загальноукраїнський громадський авторитет, зв'язаний з теперішнім становищем Америки в світі. Союз Українок Америки, заснований ще в 1925 році, виправдав це становище своєю громадською працею та своїм становищем в загальноукраїнських і не тільки жіночих справах. Цей авторитет припадає Союзові Українок Америки головно після другої світової війни, коли большевицька окупація Західньої України зліквідувала там головну базу українського жіночого руху.

Союз Українок Америки нараховує тепер 3.000 членів, зорганізованих у 54 відділах по більших українських осередках. Між ними є 8 відділів жіночої молоді. Важливою подією в організованому житті американсько-українського жіноцтва було прийняття Союзу Українок Америки до Міжнародньої Федерації Жіночих Клюбів, що поставило організацію українського жіноцтва як рівноправну побіч подібних організацій всіх інших вільних народів.

Про саму організацію Світового Конґресу Українського Жіноцтва довідуємося ще такі подробиці:

Конґрес скликається за почином і старанням Головної Управи Союзу Українок Америки. Для організації та переведення Конґресу створено ширший Конґресовий Комітет, у склад якого входять голови всіх відділів СУА та поодинокі визначніші громадянки. Комітет відбуде своє перше повне засідання у Філядельфії 20 червня і тоді ж будуть обговорені подробиці Конґресу.

До участи в Конґресі запрошені представниці українських жіночих організацій з европейської еміґрації. З Европи мали б приїхати на Конґрес визначні українки-громадянки, між ними п-ні Ірина Павликовська, голова Об'єднання Українських Жінок на Еміґрації, секретарка цього Об'єднання Дарія Ребет, Марія Віляк та редакторка жіночого часопису «Громадянка», Людмила Івченко. Будуть запрошені також американські гості, головно п-ні Еленора Рузвелт, Дорот Тамсон, Пирл Бек та інші.

Ціллю Світового Конґресу Українського Жіноцтва є відповідне організаційне охоплення українського жіноцтва в цілому світі, встановлення відповідної бази і напрямних його багатобічної праці, чітке визначення його ролі та завдань в загальному українському житті; ціллю цього конґресу є «сказати своє вільне слово в обороні поневолених сестер і братів та їхнього права до незалежної української держави».

Світовий Конґрес Українського Жіноцтва є ще в стадії підготовки і його оцінка була б ще передчасна. Проте, вже сьогодні можна з признанням підкреслити, що українське жіноцтво продовжує виконувати свою важливу місію, разом з чоловіками турбується долею України та поневоленого українського народу і намагається дати й свій зорганізований вклад у змаганні за краще завтра. Це заслуговує на тим більше признання, що в цих грізних часах та важних обставинах українська жінка двигає також головний тягар української родини і турбот будня. Що більше, нам усім відомо, що ця сама українська жінка під час війни й сьогодні на Рідній Землі пліч-о-пліч з чоловіками стояла і стоїть в безпощадній збройній боротьбі проти жорстокого ворога. Українські дівчата в рядах леґендарної УПА виконували важливі завдання медсестер, зв'язкових, розвідачок, а то й звичайних вояків. Вони як справжні героїні вміють жити і вмирати за Україну.

Немає сумніву, що Світовий Конґрес Українського Жіноцтва підкреслює цю важливорішальну ролю української жінки в українському історичному становленні і буде дальшим важливим кроком вперед до кінцевої мети. Зорганізований, збірний голос українського жіноцтва під час Конґресу у вільній країні США може пролунати голосніше і переконливіше, як всі інші дотеперішні українські голоси. В цій надії та зі заслуженим признанням заслуг українського жіноцтва і важливости його дальших завдань, як в родинному, так і громадському українському житті, треба тільки від серця повітати цю важливу ініціятиву Союзу Українок Америки та всіляко допомогти, щоб заповіджений Світовий Конґрес Українського Жіноцтва відповів почесній ролі української жінки та важкому положенню українського народу.

(«Свобода», ч. 124)

Союз Українок Америки — член Генеральної Федерації Жіночих Організацій в Америці

Український жіночий часопис у США «Наше Життя» в ч. 6. повідомляє про прийняття Союзу Українок Америки в члени Дженерал Федерейшен оф Воменс Клобс.

Союз Українок Америки, а так само й інші національні групи в Америці вживали заходів, щоб ця велика американська організація прийняла їх в свої члени. Але досі лише українкам вдалося це через СУА. Вони сьогодні належать безпосередньо до Дженерал Федерейшен оф Воменс Клобс і мають рівні права з іншими членами організації. СУА дістав право на 29 правних делеґаток, які візьмуть участь у майбутніх щорічних конвенціях цієї організації, і через них дізнається організоване жіноцтво Сполучених Штатів про українські справи.

ВІЛЬНЕ СЛОВО ЧИТАЧА

Що далі робити?

Цим питанням закінчено статтейку «На крутому повороті» (ч. 13 «Укр. Слова») з обіцянкою спробувати дати на неї відповідь. Ми свідомі того, як важко дати якусь ясну й вичерпну відповідь на це настирливе питання, що стоїть перед кожним з нас. Справді, по першій війні мали ми досить численну політичну еміґрацію і могли б скористатись з її досвіду, але не зовсім, бо тодішні умовини, так міжнародні, як і внутрішні тих країн, що прийняли нашу еміґрацію, були зовсім інші, ніж сьогодні. Все ж таки один твердий досвід маємо з попередньої еміґрації, а саме: навіть найбільш прихильні нам країни кінець-кінцем почали видаляти чужинців поза свої границі. Наприклад, Чехословаччина, яка відносилася спочатку до еміґрантів дуже прихильно, від 1936 року стала масово видаляти наших скитальців. Дуже брутально поступила Німеччина, видаючи Польщі навіть тих, що шукали в неї право азилю. Перед другою світовою війною не залишилося в Німеччині (без Австрії) більш як 500 українських еміґрантів.

Годі встрявати в причини ліквідації нашої еміґрації. Були причини політичні, але найважливіші причини були економічного порядку. Одним словом, не було місця для чужинців.

Отож, на всю широчінь стає питання: чи можуть наші люди залишитися і заробити на прожиття в тій Німеччині, яка програла війну, і досі не знати ще, в якій мірі її програла і які будуть наслідки цієї програної. На нашу думку, в Німеччині немає ніяких виглядів для маси наших скитальців, і вони мусять переселитись до таких країн, де зможуть створити для себе хоч би найскромніші умовини для життя. Такими країнами є потребуючі робочих рук західньоевропейські країни, передусім Англія, Франція та Бельґія, а також країни Північної та Південної Америки. Одначе, справа переселення пов'язана з дуже складними й болючими проблемами розлучення на деякий час родин, проблемами старих, немічних та інвалідів.

Справи сьогодні стоять так, що переселятися без ніяких перешкод можуть працездатні, не зв'язані родинами або ж ті, що погоджуються на деякий час залишити свої родини в Европі. Багато наших людей не погоджується на розлуку і воліють чекати не знати чого.

Послухаймо, що на цю тему пишуть наші скитальці, що вже виїхали: **«Живемо четверо в одній кімнаті. Сплю з дітьми на дерев'яному ліжку без сінника, а чоловік на землі. Діти хворіють. Чоловік праці не має, не має й часу шукати її, бо мусить крутитися коло дому і мені допомагати. Жаліємо, що виїхали.»**

Другий пише: **Приїхав у січні. Працю дістав по двох тижнях. Живу в таборі. Висилаю Тобі (тобто жінці) керпакет і доляра на поштові значки, щотижня буду висилати пакунок. Два місяці шукав мешкання і не міг знайти. На спілку з двома приятелями закупили ми парцельку і будуємо хату. Не буде це палац, але на перший час вистарчить. В січні можеш приїхати. Папери і шифкарту для Тебе й дітей уже вислав. Добре Ти зробила, що не поїхала зі мною. Не мав би я Тебе де примістити, а так сам якось просумусь, заощаджу гріш, і потім буде нам краще.»**

Третій пише: **Маю добру, хоч і тяжку, працю і маю доброго босса (шефа). Він вистарався для нас кімнату разом з кухнею. Тепер роблю меблі для цього мешкання. Чи дістала від мене пакунок? Папери для Тебе вислав мій шеф через консула. Можеш приїхати, біди не буде.»**

Два останні листи вказують, що в першу чергу мусить рятуватися за всяку ціну людина, яка може працювати й заробити на себе і на родину, яку вона пізніше також врятує. Родина спочатку, на розробку, на чужині стає здебільшого для батька тягарем і перешкодою. Пізніше, по влаштуванню, стає вона для нього поміччю і розрадою.

Багато наших людей боїться їхати в деякі — головно південноамериканські — країни, бо ті, що туди поїхали, пишуть, що, мовляв, культура там дуже низька, доводиться зустрічатися з мавпами та дикими звірями віч-на-віч. Але, пишуть вони, їсти є всюди доволі. Подумайте і вибирайте між доброю їжею та безробіттям і голодом за деякий час в Німеччині, між товариством мавп в Америці чи в Австралії і товариством ведмедів на Сибіру.

Правда, їхати без родини трохи ніяково. Але й на це є порада. Журбу батьків за їхні родини треба бодай почасти заспокоїти. Комітети, таборові управи, а головне опікуни в переселенчих таборах повинні зорганізувати достатню опіку над жінками й дітьми щонайменше впродовж двох-трьох місяців від часу виїзду батьків. За цей час напевно відгукнуться ті, що від'їхали, і подадуть допомогу своїм родинам. Дуже можливо, що дехто з них не пошкодує датку на допомогу комітетові, який зможе використати ці гроші на допомогу жінкам і дітям тих батьків, що від'їхали і ще не вспіли влаштуватись.

Справа старців, немічних та інвалідів — це окрема проблема, якої не будемо тут розбирати, бо це забрало б забагато місця. Цій проблемі слід присвятити окрему статтю. Скажемо тільки, що коли б вдалося переселитись і забезпечитись працею всім нашим працездатним скитальцям, то й проблема допомоги для цих непрацездатних була б тим самим у великій мірі розв'язана, бо було б поважне й живе джерело цієї допомоги.

З сказаного вище випливають такі висновки: не сподіватись на чужу поміч і на поміч наших заокеанських братів, бо вона обмежена і короткореченцева, а старатися самому знайти працю і влаштуватися так, щоб можна було влаштувати й свою родину; кожний з нас мусить використати родинні зв'язки та знайомства за океаном і старатися всіма способами і за всяку ціну дістати потрібні документи на виїзд.

Не можна чекати аж до того останнього моменту, коли ІРО замкне свого гаманця, і кожний скиталець, що залишиться в Німеччині чи Австрії, опиниться в ситуації такій, як Адам і Ева після вигнання з раю.

І. В.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

Українське жіноцтво Ганноверу в пошану княгині Ольги

День 24 липня — день української княгині Ольги. Княгиня Ольга — це опікунка, патронка українського організованого жіноцтва на еміґрації, що гуртується в одинокім своїм товаристві ОУЖ (Об'єднання Українського Жіноцтва»). Українське жіноцтво в Ганновері вирішило гідно відсвяткувати цей день. Не так воно легко приходиться організувати такі свята в умовинах таборового життя. Але свята відбуваються, вони завжди знаходять охочих виконавців і слухачів, бо показують українське минуле в мистецькому оформленні і нагадують українцям та чужинцям все те, що творили попередні покоління. А тим українцям, що цих традицій не знають, бо нізвідки їх було їм засвоїти, прищеплюють любов до рідного слова, мистецтва й історії.

Свято княгині Ольги в Ганновері пройшло з успіхом. Слово Голови ОУЖ про княгиню Ольгу, в супроводі кількох добре підібраних і майстерно виконаних деклямацій про походи Ігоря і про мудре керування Ольги державою, було завершене інсценізацією. Маленька україночка прекрасно виконала ролю дівчинки — Ольги, дочки перевізника, яку благословляв старець і пророкував їй велике майбутнє. У другій дії інсценізації гурток гімназисток в українських одягах, у віночках дав картину українського традиційного народнього свята Івана Купала. В картині майбутня княгиня кидає свій віночок на воду в хвилині, коли приїхав князь Ігор. Обоє виконавці (Ольги і Ігоря) добре виконали свої ролі. Загальний танок з купальськими піснями зачарував публіку так, що вона нагородила виконавців бурхливими оплесками.

Після першої частини відбувся концерт: сольо, дуети, струнна оркестра, фортеп'янове сольо і хор дівчат-гімназисток.

Треба відзначити всіх, хто наполегливою працею це свято організував, перед перешкодами не капітулював, чого треба було, добивався і інших підтягав. Треба було добитись залі, організувати репетиції, дістати й пошити костюми, скласти програми, поговорити з усіма виконавцями, запросити гостей і найголовніше — всіх бажаючих розмістити в залі. Маленька заля ганноверського великого табору завжди стає причиною різних непорозумінь.

Велику і корисну справу робите ви, українки, коли поза переселенськими справами думаєте ще й про національне виховання. Продовжуйте цю працю. Вона потрібна!

Ольга П.

Літній табір ІМКА у Детлінґені

У дощовий день 1 липня гамірно на подвір'ї табору Дельменгорст. Батьки дають останні поради і перестороги від'їжджаючим дітям. Аж ось чути сигнал і авто вирушає. Діти радіють і співають.

Літній табір недалеко, на лісовій поляні. Дітвора влаштовується по шатрах, по п'ять в одному. Дощ не вадить. Розміщуються вигідно і практично. Хлопці біжать у ліс і прикрашають шатра зеленим вітям. Появляються національні емблеми. Це все на чистому піску, прибране шишками і свіжим мохом.

Керівник табору п. інж. Ржевський радіє з успіхів праці української групи. Лунає дзвінок і наказ збору на головній площі. Організовано, на чолі з своїм провідником, марширують наші хлопці на призначене місце. Лунає команда і починається акт відкриття літнього табору ІМКА. Стоять українці, поляки, лотиші, литовці і естонці. В короткому привіті і піднесенні прапора ІМКА усимволізований перший період літнього табору. Починаються гри і забави.

Міжнаціональні розгри відбувались в таборі майже щодня. Було і кіно. Погідними вечорами влаштовували ватру. Українці відзначались красою своїх пісень.

Харч був добрий, багатокалорійний і різноманітний. В останніх днях побуту проведено загальну «Олімпіяду». У міжчасі відбулось грек.-кат. польове Богослуження, яке відправив о. І. Сендецький, з участю українців, поляків і литовців. Вівтар був гарно прибраний. Співала українська молодь. Прекрасною проповіддю зворушив о. Сендецький і українців і поляків, що розуміють по-українськи. Але прийшов і час розлуки між хлопцями, які за цей короткий час встигли вже не лише зазнайомитися, але заприятелювати. На зміну хлопцям прибули дівчата. З новими силами може дітвора знову повертатися до ігкіл. **Вірстюк Любомир**

Еміграційний рух у таборі Дельменгорст

Від початку еміграційної акції, тобто від 8 травня 1947 р. по сьогодні, виїхало з табору Дельменгорст до країн переселення 386 осіб — в тому числі 233 чоловіки, 111 жінок і 42 дітей. З них до Англії — 144, до США — 15, Канади — 106, Франції — 11, Бразилії — 80, Австралії — 27, Швеції — 3. Табір мав усього 800 — 900 мешканців. М.

Українсько-білоруські міжтаборові шахові змагання

(Галлендорф — Ватенштедт)

У неділю 27 червня в таборі 25 у Галлендорфі відбувся шаховий турнір між командами шахістів українського табору в Галлендорфі і білоруського табору «АВС» у Ватенштедті. На десяти дошках тривала вперта боротьба впродовж двох годин. У складі обох команд брали участь старі, випробувані шахісти, а також молодь. З нашого боку першу партію закінчив програю шахіст швидкого темпу п. Ведзик, що грав на останній дошці. Слідом за ним перемогою закінчив свій змаг Максимчук. Далі обидва з молодих, — Тилька і Вобик — закінчили, програю, але Ревак і Вичишин проголосили свою перемогу. Гра вирівняна. Інж. Миршавка, що грав на четвертій дошці, дав на деякий час перевагу білоруським гостям. Але Височин примусив свого противника скласти зброю. Рахунок знову вирівняно. Далі шахісти Монаховець і Максимів закінчили вперту боротьбу дальшою перемогою. Рівно по двох годинах турнір закінчено відношенням сил 6:4 у нашу користь.

Відплатні змагання, що відбулися 11 липня в білоруському таборі в Ватенштедті між тими самими командами, в яких брали участь найкращі змагуни з обох сторін, скінчилися великою невдачею наших гостинних господарів, у відношенні 10:0 у нашу користь.

В. М.

Вшанування пам'яти Гетьмана Павла Скоропадського в таборі Гайденав

У неділю 11 липня з нагоди дня тезоіменітства Св. П. Гетьмана Павла Скоропадського в церкві табору ім. Гетьмана Богдана Хмельницького в Гайденав відправлено урочисту панахиду. Панахиду правив Митрополит УАПЦ ВПреосв. Полікарп у співслуженні численного духовенства. Було також духовенство і вірні Української Греко-Католицької Церкви. Перед початком панахиди п. о. С. Молчанівський у короткому змістовному слові обрисував заслуги Пок. Гетьмана для українського народу. Відзначаючи тридцятиліття від часу Гетьманської Держави у 1918 році, промовець підкреслив позитивні моменти того часу.

Велична церковна відправа, мелодійний спів церковного хору справили велике враження на вірних обох віровизнань, що в великій кількості заповнили церкву.

П. С.

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Переговори в Москві

Пресові агенції різних країн підкреслюють, що совєтські радіо і часописи або зовсім замовчують берлінську затію і запобіжні кроки західніх альянтів, щоб не допустити до голоду в Берліні, або змальовують їх у фалшивому світлі. Це для того, щоб совєтський народ не дізнався, хто винуватець. З другого боку, Кремль бачить, що західні альянти ніяк війни не хочуть, і це насмілює його до дальшої небезпечної гри. Цілий світ з напруженою увагою слухав по радіо, що західні альянти на минулому тижні вирішили через своїх амбасадорів у Москві безпосередньо поговорити з Молотовим. Тільки кремлівські диктатори нічогісінько не знали і ніяких гостей не сподівались, бо сам Молотов виїхав на відпустку, а панове Робертс (Англія), Ведель Сміт (США) і Шатеньо (Франція) мусіли чекати і повідомляти свої уряди, що в Москві нема з ким говорити. Тоді виринула думка говорити з Сталіним. За два дні приїхав Молотов, прийняв кожного з амбасадорів, і нарешті договорились до того, що призначено розмову з Сталіним. В минулий понеділок увечері відбулася ця розмова, яка тривала дві години. Ні один з учасників зустрічі не хоче дати ніякого вияснення про те, до чого договорились. У всіх чотирьох столицях, що вирішують світові події, також мовчать. Щойно тоді, коли наради чотирьох приведуть до якогось висліду, преса дістане певні відомості. Американські дипломатичні кола в Лондоні не сподіваються добрих вислідів з нарад у Кремлі, бо кажуть, що кожне рішення, яке Кремль вимагає, веде до опанування Західньої Німеччини Росією. Коли б переговори з Сталіним не допровадили до пуття, альянти задумують надіслати другу ноту до Москви, яка матиме історичну вагу. Тим часом держава Колюмбія вирішила поставити в ОН питання про розгляд справи Берліну, як справи, що загрожує світовому мирові.

Совєтський делеґат погрожує на Дунайській конференції

На конференцію в Белграді в справі судноплавства на Дунаю дивляться в світі як на прообраз тієї конференції, яка мала б розпочатися в справі миру з Німеччиною і Австрією. Після першої світової війни Дунай визнано міжнародньою транспортною територією, якою американські, англійські, бельгійські чи французькі кораблі могли б вільно перевозити свої товари. Тому на цю конференцію мусіли запросити також Англію, Америку та Францію. Раніше мала в цій справі голос і Італія. Тепер з совєтської принуки запрошено всі наддунайські комуністичні держави і на конференції мають вони сім голосів проти трьох. Югославія, хоч і має в деяких питаннях інші потяги, як її сусіди, у важливих справах іде за совєтами та їх сателітами. Вони вже відкинули внесення США, щоб Австрію допустити як рівноправного учасника на конференцію. Совєтський делеґат Вишинський відмовився дати свою згоду на передискутування цієї справи, бо США, мовляв, ставлять її в ультимативній формі. Коли б делеґація США ще раз поставила в такий спосіб якесь внесення, учасники наради будуть змушені виключити західніх альянтів з нарад конференції. Совєтський делеґат зобов'язався у вівторок подати готовий проект у справі судноплавства по Дунаю, в якому дасться право плавби тільки тим державам, що лежать над Дунаєм. Тим самим мали б це право по укладенні миру ще Німеччина і Австрія, але ні одна з західніх держав.

Хто матиме нафту, виграє третю світову війну

У війні, що відбувається між жидами і арабами в Палестині, йдеться, очевидно, про претензії жидів та арабів, і тому вони так довго тягаються за чуби. Але вони вже давно погодилися б, якби боротьба йшла тільки за їх власні інтереси. Тим часом ведеться багато завзяття, хоч мовчазлива боротьба за найбільші в світі і найменш використані джерела нафти. Хто матиме найбільше нафти/і бензини, той може говорити про перемогу свою у майбутній світовій війні. Тому зустрілись на тому терені три потуги. Америка підпирає Ізраель, бо жидівський світовий капітал і жидівський патріотизм зробили з цієї недавньої пустині квітучий край на користь жидам і арабам. До цієї думки прихилилися також совєти, і тому вони наввипередки з США визнали Ізраель. Наприкінці 1949 року має бути викінчений 1700-кілометровий нафтопровід, що йтиме з Близького Сходу через Палестину до палестинських пристаней. Суезький канал і Середземне та Чорне море набирають в зв'язку з цим ще більшого значення. Тому так пруться в Арабію і Палестину совєти. Але ж і Англія не здає своїх позицій. В її руках була досі Палестина, в її руках Суезький канал, і все це тепер загрожене. Але по її боці прихильність арабів. Ірак, у якому є нафтові джерела і відпливові артерії нафти, теж по стороні Англії і найдовше тримає руку за королем Абдуллою, що не хоче визнати жидівської держави. Але останнім часом муеіло вже, мабуть, прийти до якогось порозуміння між Англією і Америкою в справі Палестини (читай: нафти), бо король Абдулла вже говорить про потребу згоди з жидами.

КОРОТКО

— **Полковник Пукалевський**, югославський військовий аташе у Лондоні вітав американського коменданта 16 ракетних літаків, що перелетіли з Америки до Европи. Це звернуло увагу усього дипломатичного світу, бо ні один аташе інших сателітів Советського Союзу цього не наважився зробити.

—**Новітні рабині.** Ще під час другої світової війни 12 громадянок СССР вийшли заміж за англійських вояків. По війні ці вояки хотіли були перевезти своїх жінок до Англії, але натрапили на нечувану в світі перешкоду: совети не дали на це своєї згоди. Коли в англійськім парляменті запитали міністра Бевіна, що він зробив у цій справі, він відповів, що, не зважаючи на заходи, йому не вдалося нічого зробити. Хіба що війна могла б розв'язати це питання. Але до того часу большевики мають способи примусити цих жінок, щоб вони «добровільно» відреклися своїх чоловіків.

— **Відкладення демобілізації англійських летунів.** З огляду на берлінську ситуацію, річники англійських летунів, що мали бути демобілізовані в серпні і вересні цього року, не будуть демобілізовані.

— **Концентрація совєтських військ** відбувається на румунсько-югославському кордоні, як доносять пресові агенції зі Стамбулу.

ВІСНИК ГОЛОВНОЇ КВАТИРИ PCIRO

У справі податків, стягуваних з тих ДП, які мають платні заняття, «Вісник Головної Кватири ПСІРО» повідомляє, що дотеперішні постанови не дійсні і що нове заряджження у цій справі має прийти найпізніше за сім днів. У цій справі відбулася нарада в Лемго 21 липня і всі погодилися на тому, що ця справа полагоджена незадовільно.

Сумні звідомлення про ДП у країнах нового поселення.

В останніх тижнях Відділ Публічної Інформації ПСІРО чимраз частіше дістає погані відомості про поведінку ДП у тих краях, які доброзичливо відчинили їм двері. Одно з таких звідомлень подає з Англії про 23 ДП, які відмовились їхати з одного призначеного для них місця праці на друге і при цій нагоді вчинили бешкет.

В іншому звідомленні говориться про скандальну кількість таких ДП, що їх допустили до однієї країни і вони там за 18 місяців ділком утратили прихильність тамошнього населення через своє пияцтво і бешкети.

Це власне й горе, але факт залишається фактом, що з поведінки кількох судять про всіх, і поки не прийдуть звідомлення, що розповідатимуть про вартість усіх ДП, то цих кілька лихих звідомлень викличуть про всіх ДП таку злу славу, що вона позбавить можливости виїхати на працю поза Німеччину всіх тих чесних ДП, що ще залишилися по таборах і нетерпляче чекають переселення.

Подаємо це до Вашої уваги. Напишіть про це до своїх приятелів, а може й родичів, що виїхали раніше. Настоюйте на тому, щоб вони тідно заховувалися і пристосовувались до нового життя між чужими людьми. Скажіть їм, що їх поведінка підриває довір'я до всіх ДП і шкодить Вам особисто.

Громадяни чужих країв, до яких Ви вибираєтеся, не знають, хто ви є і в яких жили умовинах, і їм тяжко зрозуміти таку поведінку Ваших людей. ІРО робить усе можливе, щоб поліпшити долю ДП, але й ДП мусить допомогти самим собі.

В. Славко

За правильність і чистоту нашої мови

Проф. Ковалів, «Чистота і правильність української літературної мови», накладом видавництва «Рідне Слово», Мюнхен, 1947 (стор. 34).

За останні три десятиріччя у царині впорядкування й устійнення літературно-мовних норм видруковано чимало праць, що великою мірою допомогли нашій літературній мові очиститися від намулу недолугих «мовотворців» і вийти з хаосу локальних впливів на шлях науково обґрунтованої літературности і соборности. Досить згадати праці в цій галузі таких визначних українських філологів, як К. Тимченко, В. Сімович, О. Синявський, Р. Смаль-Стоцький, Олена Курило. Значну вкладку в унормування нашої літературної мови зробили також філологи вужчого діяпазону, як М. Сулима, М. Гладкий, Свідзінський, Лобода і багато інших мовознавців, ентузіястів своєї справи. Більшість з них, як «буржуазні націоналісти», зазнали від большевиків тяжких репресій. Але справа їхня не пішла на марне. Досить кинути оком на шлях, що його проверстала наша мова за останні 25 років, щоб у цьому переконатися. Пекуче питання, що колись так дошкуляло нам — «Як правильно писати?» — в основному розв'язане, і то — в дусі правдивої соборности.

Проф. П. Ковалів у своїй книжці «Чистота і правильність української літературної мови», здавалося б, узяв на себе похвальне завдання сконспектувати дещо з праць формувальників нашої літературної мови і в витягах подати їх до уваги нашому загалові на еміграції. Що ж з того вийшло?

Почуття непевности й здивування відразу виникає у читача, коли розгортає він книжку і в її вступі читає: «Отже, я пишу тут не промову нашої преси (підкр. наше В. С.), бо це, як було вже сказано, справа окремої праці, а лише про чистоту і правильність мови в межах моїх спостережень над мовою преси і друкованого слова взагалі» (!?).

Про що ж, власне, думає писати автор?

Трохи далі (стор. 5) зазначено: «Це — не максимум, це — той мінімум, що я його подаю, як першу спробу зробити деяке зрушення (?) в справі єдности української літературної мови».

Чи не забагато бере на себе автор? Чи не робить він тим самим першої спроби заперечити весь попередній титанічний труд українських мовознавців, що головами своїми наложили за справу єдности нашої літературної мови, «як єдиної культурної мови нашого народу з єдиною нормою її практичного вжитку»?

Але перейдімо до коротенького огляду самої книжки. Автор зазначає: «В цій праці я спиняюсь тільки на тих основних помилках, що ними рясніє мова нашої преси і взагалі мова нашого друку. Ці помилки я виправляю так, що подаю правильну форму, в дужках зазначаючи тільки (скорочено) ту хибу, проти якої скерована моя увага».

В розділі «Слова, не вживані в літературній мові» автор скеровує увагу, зокрема, на такі помилки:

На стор. 6: «Вирахувати (а не: вичислити)». І подає приклад: «Треба довго вираховувати, щоб мати уявлення про воєнні події». А от, на нашу думку, краще було б в даному разі вжити слова не «вирахувати», а «обчислити». Питання спірне — що краще? Не зле було б сказати й «обрахувати», «обчислити». Як бачимо, українська мова на це слово має ряд синонімів. Чому не подав їх автор?

На стор. 6: «Вільний, вільно (а не свобідний, свобідно)». Одним помахом пера проф. Ковалів викреслює з українського лексикону слово, багате на різні похідні форми. А чи ж не відомо йому, що навіть ціла частина України має свою назву від слова «свобода» — Слобожанщина? Що десятки українських селищ називають «слободи»? Що вся дотеперішня наша науково-публіцистична література рясніє словами «свобода», «свобідний»? Для чого ж він, узявши на себе завдання робити зрушення в справі єдности нашої мови, як культурної мови, відчахує від неї такі багаті її парості?

На стор. 7: «Доводиться (а не: приходиться)». Нема що й казати, слово «приходиться» однозвучне з російським «приходится». Але ж не можна з тієї лише причини викидати його геть з українського лексикону. Слово це жило, живе й житиме на всіх етнографічних українських землях і забарвлене своєрідним нюансом що різнить його від слова «доводиться»: «Ой прийдеться-доведеться намисто продати, молодому козакові тютюн купувати». Або: «Ой прийдеться-доведеться, твій чуб розів'ється...» Подібних прикладів з нашого фолкльору можна було б назбирати силу-силенну.

На цій таки сторінці: «Додому (а не: домів, дохати)». Заборона проф. Ковалева вживати форми «домів» — зрозуміла: вузько-льокальна форма. А от заборона вживати «до хати» викликає щонайменше здивування. А чому не можна? Хіба це не по-українськи? Хіба це не зрозуміє хтонебудь з 45 мільйонів сущих на світі українців? І далі: хіба ж літературна мова не є гармонійною будовою, спорудженою з найліпших і найтривкіших матеріялів усіх діялектів?

На цій же сторінці: «Залишитись, залишатись (а не: остати, оставатись)». Знов таки: «оставатись», чи пак «зоставатись» не вживати? Ні місця, ні часу не вистачить, щоб списати приклади з українського фолкльору, які заперечують це твердження: «Свиснув, крикнув на коня — зоставайся, молода!», «Зостаюся я сама — ні дівчина, ні вдова» і т. д., і т. ін. В кожному разі, коли вже лічити, скільки то разів «залишатись» і «зоставатись» вжите у наших клясиків, то нема сумніву, що на перше слово припаде куди більше число.

На цій же сторінці: «Змогти (а не: зуміти)». Це є різні слова, і мають вони різне значення. Наприклад: «Він не зміг цього виконати», бо не мав змоги, і: «Він не зумів цього виконати», бо не мав на те вміння.

На стор. 7: «Інакше (а не: в противному разі)». Не заперечуємо, що «в противному разі» — зворот книжний, що підставити замість нього слово «інакше» — спростити речення, зблизити його до мови народньої. Це саме твердила 25 років тому Олена Курило. Але ж життєва практика показала, що мова преси, а також наукова мова раз-у-раз змушена буває відриватися від суто народніх зворотів і вживати подібних міжнародніх кальок. Це є явище неминуче в кожній культурній мові. Отож, викидаючи з ужитку «в противному разі», треба, щоб бути послідовним, викинути також і всі звороти ділової мови типу: «з уваги на», «зважаючи на те, що», «з огляду на те, що» і т. д., і т. ін., бо всі вони не народні, а книжні. До речі, на стор. 24 автор, так само за порадою О. Курило, викидає зворот «в свою чергу», натомість підставляючи «і собі».

На стор. 8: «Ладен (а не: готовий)». Прочитавши цей смертний вирок слову «готовий», рішуче з ним не погоджуємось. Чому «ладен» краще, ніж «готовий»? Мало того, чому український народ, що досі широко вживав цього слова, повинен його виректися? Тадже й різниця чимала є в цих словах, напр.: «ладен іти до бою» і «готовий іти до бою». В першому випадку підкреслюємо внутрішню наставленість до дії, а в другому рішучість виконати дію.

(Продовження буде)

З місць нового поселення

Перші кроки в Австралії

(Уривок з листа до Центральної Переселенчої Управи)

Подаю відповідь на Ваші запитання, а також деякі мої поради і міркування:

По розмові з шефом іміґраційного Департаменту в Сіднеї довідався, що австралійський уряд підписав умову в Женеві з ІРО і одержав від нього дозвіл вибирати собі з-поміж переміщених по таборах в Німеччині осіб згідно з своїм уподобанням щодо віку, фізичної здатности і національности. Кожний новоприбулий іміґрант ще перед виїздом з Европи мусить підписати деклярацію, що після прибуття до Австралії буде впродовж 2 років виконувати працю, що її уряд йому призначить. Після 2 років іміґрант є свобідний і, оскільки уряд визнає його за відповідного для Австралії, має право залишитися тут постійно.

Цілком погоджуюся з Вами, що вербування і виїзд скитальців повинен відбуватися обов'язково з родинами. Заява уряду, що кожний новий іміґрант вже по 3 місяцях побуту в Австралії має право спровадити до Австралії свою найближчу родину (батька, матір, жінку і дітей), не має практичного значення. Перш за все найменше 6 місяців він буде чекати на дозвіл в'їзду і при цьому повинен запевнити уряд, що дасть своїй родині помешкання і утримання, що з браку помешкань в Австралії тепер дуже тяжко. Єдина рада — домагатися всім скитальцям від вербункової комісії їхати разом з родинами.

Незабаром в Австралії буде кругло 1000 наших іміґрантів. Справа про релігійне обслуговування наших людей дуже важлива. Секретар місцевого кардинала обіцяв через Ватикан спровадити одного греко-католицького священика. Мусить це бути чоловік молодий, енерґійний, вміти добре керувати автомобілем, бо тут на початку чекатиме його дуже тяжка праця. Звертаю увагу, що у відносинах, які панують в Австралії, тільки під оглядом релігійним удасться нашим іміґрантам зорганізуватись.

Щодо організації клюбів, товариств чи видавання газет в рідній мові, уряд покищо не робить перепон. Є клюби італійські, грецькі, юґославські і російські.

Виходять навіть два місячники в італійській мові. Юґослави, що осіли тут в невеликій кількості ще перед першою війною, на заклик Тіта масово виїжджають до Юґославії.

Щодо організації нашої колонії в Австралії, то ця справа, з огляду на іміґраційну політику теперішнього уряду, покищо майже неможлива.

У червні, коли приїхав транспорт українців до табору в Ватурсі, я з дозволу влади відвідав його. Уряд трактує наших іміґрантів дуже добре, кожний з них дістав 2 пари черевиків, нове убрання, сорочки, шкарпетки і капелюх. Їсти є доволі. Наші еміґранти дали два концерти, організували виставку виробів народнього мистецтва, чим австралійці були дуже задоволені. Концерт передавався радіом по цілій Австралії.

Всі наші еміґранти вже роз'їхалися на працю, — частина на плянтації цукру в Квінсленд, де добрий робітник може заробити по 2 фунти на день, а інші до Порт Августа в Південній Австралії на будову залізниці. З ними виїхав також наш хор у складі 30 чоловіка.

Австралія дуже надається для молодих, сильних і здорових людей, бо тут робітників, що фізично тяжко працюють, найліпше оплачують. Австралійці воліють працю легку по містах. Для інтеліґентних осіб жадних виглядів тут немає. Було б добре, щоб ще перед виїздом наші еміґранти створили комітет, привезли з собою машину до писання, цикльостиль, фотографічний апарат і книжки, а після приїзду нав'язали тісний контакт зі мною і Вашим комітетом в Европі.

Д-р Ст. В-ий

За лісами, за водами...

Дорогі п. Алло і п. Славку! Вечеряючи в Ґроні, в еміґрантському таборі біля Бремену, я й не підозрівав, що наступну вечерю їстиму на Ісляндії, а снідати прийдеться вже на обітованій канадійській землі. Але так воно й сталося. Мабуть для того, щоб винагородити за всю сірість та безнадійність таборового життя; ІРО вирішило вислати нас до Канади літаками. І ось одержуємо, нарешті, нові пашпорти, скидаючи тим самим діпівську личину, сідаємо на вантажне авто і вже о 12 год. симпатична стюартесса в блакитній уніформі, з такими самими блакитними очима, розсаджує нас у вигідних фотелях двомоторового літака «бджола». За хвилину «бджола» гуде вже над Гамбурґом. Помалу міни деяких пасажирів прибирають нормальний вигляд, а деякі задаваки, розклавши на колінах журнал, знуджено поглядають час від часу в вікно, так, ніби вони цілий свій вік ніщо інше не робили, як лише подорожували літаком.

А за вікном пливе під нами чудова панорама. Ліворуч узбережжя Північного моря, малесенькі села й містечка, повкраплювані серед кольорових прямокутників піль, та довгі стрічки річок і доріг. Праворуч безмежна голуба далечінь моря, позначена смугами піни за кораблями. Люди в літаку сидять і насолоджуються краєвидом, запиваючи враження холодною оранжадою.

Над Шотляндією, одначе, пасажири перестають любуватися прекрасним видом шкотських гір. Справа в тому, що літак влетів на «вибоїсту дорогу», в зону повітряних «дір», і падання часами буває таке стрімке, що повітря в грудях стискається і забиває дух. Деякі з повітряних левів повсаджували носи у паперові торбинки, роздані стюартессою, і мають вигляд, ніби прийняли потрійну дозу ліків проти отруєння. Коли висідаю в Пріствіку коло Ґлесґов, земля трохи коливається під ногами, а з дзеркала в почекальні дивиться на мене бліде, скривлене обличчя. Але урядничка, видаючи квитки на обід, потішає, що дальшу подорож відбудемо великим 4-моторовим літаком, якого вітер не буде так кидати на всі боки.

По обіді фотографуюся на фоні величезного літака «Нортс Штар». Англійський митник був у Німеччині в полоні, навчився трохи німецької мови і хоче тепер нею похвалитися. Питається, чи бачили ми большевиків, цих винуватців усього зла на землі. Він стривожений великою кількістю американських літаків в Англії, — присутність яких пояснює близькою війною. Тієї самої думки також капітан літака. Сидячи над склянкою чаю в Ґуз Бей на Лябрадорі, розглядаю мапу цього краю і питаюся, чи ми вже на канадійській території. Нав'язується розмова. Капітан пояснює, що узбережжя Лябрадору пустинне, але на ньому знаходяться летунські майдани. Я, одначе, хочу знати його думку про можливість війни, і кажу, щоб спровокувати його відповідь:

— Не думаю, щоб у такому короткому часі по страхіттях минулої війни знайшлося багато людей, що хотіли б ще раз ці страхіття переживати. Наприклад, ви, пане капітане, напевно не хочете замість пасажирів возити атомові бомби!

— О, єс! — енерґійно стверджує цей прекрасно збудований молодий красунь, що заробляє 1.100 долярів на місяць і напевно краще зуживає їх в часі миру, аніж зужив би в часі війни. — Я готов хоч би й завтра, і, повірте мені, таких як я є багато в Англії.

Подібну думку висловив також один американець, що прибув на ферії над озеро Двох Гір коло Монтреалю. Коли я спитав його, чи Америка розпочне превенційну війну, він, поглянувши скоса на мене, відповів:

— Я вам щось скажу, і колись ви пригадаєте мої слова. В не дуже довгому часі США стануть в обличчі дуже тяжкої господарської депресії. Гіршої, ніж на початку 30-их років, коли люди голодували і не могли купити харчів. США не довго зможуть витримати те все, що від них вимагають.

— Тоді це тим більше спонукатиме їх до війни? — спитав я.

— Екзектлі (найпевніше)! — відповів він і запахкав свою люльку. — Цього може не бути, коли в світі запанує розумне господарювання і торгівля.

Отже, як бачите, воєнні настрої не тільки у вас, але й по нашій стороні великої води. Але повернім до подорожі, яка в 4-моторовім люксусовім літаку була справжньою приємністю. Літак вміщає 40 пасажирів. Переїзд ним коштує 325 долярів. Під час постою в Кафляніку задокументував я існування представників української нації на північному острові Ісляндія. Коли пасажири порозходилися в місто, капітан попросив мене, щоб я гучномовцем скликав їх до дальшої їзди. Тоді я, знаючи, що з усіх пасажирів є лише четверо українців, далеко в Ісляндію гукнув у гучномовець українською мовою:

— Увага! Увага! Пасажири з Гамбурґу до Канади повинні негайно з'явитися до літака для дальшої подорожі!

А потім переказав це німецькою мовою. До Монтреалю в Канаду прибули ми о год. 8 ранку (в Европі тоді 14). Цим способом виграв я від долі 6 годин життя. Короткий процес з митними урядовцями — і при виході до автобусу якийсь добродій вручив кожному по дві пачки папірос і привітальну картку, в якій «Імперіяль тобакко Компані» привітало нас на вільній канадійській землі, сподіваючись, що ми завжди будемо купувати папіроси цієї марки. Ось вам рекляма по-американськи! Автобусом їдемо найбільшим містом Канади (Монтреаль має півтора мільйона мешканців) до гостелю міністерства праці. Кидається в вічі незначна кількість пішоходців, зате велика кількість авт. При цих блискучих автах разить бруд і сміття на вулицях. Про маґазини нема що згадувати. Вітрини з виставленими товарами просто вбирають в себе очі непризвичаєного мешканця Німеччини.

Недовго, одначе, ковтаємо слинку, дивлячись на всі ці нечувані багатства. Минаємо Монтреаль і прибуваємо до гостелю в Сан Пауль Ереміт. Гостель уряджений комфортово з кімнатками на дві особи, з паркетними підлогами, гарячою та холодною водою, ваннами, душами і т. ін. У великій залі з м'якими фотелями та канапами можна провести час, читаючи, граючи в шахи або гуторячи зі знайомими. Увечері різні національні групи влаштовують тут пописи самодіяльности та товариські забави. Гостель часто відвідують представники української колонії в Монтреалю, яка нараховує біля 15 тисяч чоловіка.

По кількох днях приділено мене до праці в рільництві. Іль Біцард, де я тепер працюю, лежить за 18 миль від Монтреалю, так що кожної неділі я можу їздити до міста. Положення фарми прекрасне. У вільний час можна купатися в озері, плавати човном або моторівкою. А найголовніше — мій працедавець француз, канадійський багатій — дуже порядна людина. Прийняв він мене дуже привітно і, поговоривши з півгодини про різні речі, сказав, що мені на селі нема чого шукати, а попрацювавши пару місяців на фармі, я зможу дістати працю на його фабриці або на підприємстві (торговельна гуртівня електричних товарів — від жарівки до люксусових електричних кухонок), де матиму нагоду вирости.

Отож, тим часом сиджу на фармі, повністю змеханізованій та змоторизованій, годую кури, яких є біля 1.500, вожу сіно для корів (30) та об'їдаюся мороженим з пирожними. Опріч управителя, також француза (більшість населення провінції Квебек — французи), на фармі працює ще 4 робітники, один з них поляк з армії Андерса. Праця досить тяжка, особливо для непризвичаєного. Але в кінці тижня почуваю себе вже значно краще. Зате ж сплю, як у нас говорили, як з маківкою. Думаю, що за літні місяці поправлю своє здоров'я і підтягну нерви.

Пишіть докладно про життя в Німеччині. Привіт знайомим.

Ваш А. Д—ний

ВСЯЧИНА

200.000 ДП до Австралії

«Експрес» у ч. 29 подає: Австралійський прем'єр-міністер Джон Чіфлей запропонував у Лондоні плян переселення до Австралії 200.000 европейських утікачів. Одночасно цей самий плян оголосив в Австралії міністер в справах іміґрації Келвел. Він зазначив, що незабаром Австралія звернеться до США з проханням відступити для перевезення з Европи до Австралії деяку кількість кораблів. Австралійське населення нараховує тепер до 7 мільйонів людей і цей континент має широкі можливості розвитку. Австралійський уряд заінтересований в розбудові рільництва і текстильної промисловости.

На останньому засіданні бритійський кабінет міністрів висловив думку, що теперішній час небезпечний для справи масового переселення людей.

Керування ракетним стрільном

Після трьох років праці і різних безуспішних спроб добилися нарешті англійські фахівці успіху в керуванні ракетними стрільнами. А була це досі технічно неопанована ділянка ракетної зброї. Перший експеримент виконано недавно в Англії. Дальші експерименти на площі 2400 км будуть незабаром переведені на пустинних просторах Австралії. Крім цього, вчені мають надію, що з допомогою радару, в комбінації з ракетними стрільнами, вдасться винайти зброю для збивання найшвидших бомбовозних літаків.

Нова «історія» в неспокійному Білефельді

Найбільш неспокійним і революційним елементом у Білефельді є, безперечно, жінки. Вийшов собі на місто продавати яйця один спокійний бауер. Приніс яєць силу-силенну. І продавав їх по 50 пфеніґів за штуку. Раптом щось жінкам «стрелило» в голову, відняли в людини кошик з яйцями і почали обстрілювати ними переляканого бауера його ж власним товаром. Спочатку він ще боронився, але коли зробився увесь жовтий від жовтків, а білки залили йому очі, не витримав атаки і дав ногам знати. А капосні жінки пішли до маґістрату і добилися там розпорядження, щоб ніхто не купував і не продавав яєць по 50 пфеніґів.

Хотів будувати залізничну стацію

Поспішний поїзд, що йде з Оснабрюку на Мюнстер, мусів десь коло півночі 26 липня несподівано зупинитися в полі. Причина була проста: чотирнадцятилітній хлопець, родом з Берліну, хотів їхати до Мюнстеру, але знав, що всідати до поїзда можна тільки на стації. Тож він і почав собі будувати стацію на рейках в чистому полі. Позносив каміння, цегли, дерев'яних недопалків із збомблених неподалік будинків, і побудував «стацію». Хлопця запитали: чи розумів він, яке нещастя могло статися. Ні! Нічого злого не могло статися, бо й не сталося, — відповів хлопець, — але зате він може тепер спокійно доїхати до Мюнстеру. Спитали його далі, що було б, якби кожний 14-літній хлопчак вирішив затримувати таким способом поїзди. Відповідь була: «Кожний з них скоріше доїхав би додому». Чим це інтервю з молодим «архітектом» скінчилося, поліційні архіви мовчать.

Допомогло!

Купці у Мюнстері після запровадження нової валюти захотіли розбагатіти. Організовані в професійних спілках робітники пообставляли тоді всі харчові крамниці своїми стійками, і спиняли господинь, щоб не закуповували харчів по здорожених цінах. Господині дисципліновано послухали робітників, і за деякий час сумління в продавців пом'якшало і вони обнизили ціни на 25 відсотків. А то були б здерли з живого... Це дуже добре, коли в людей прокидається сумління...

У видавництві »Заграва«

є в продажу такі видання:

	НМ
Улян Карпенко — Рахунки I кл.	1.80
— » II кл.	2 —
— » III кл.	2 —
— » IV кл.	3.20
Е. Ю. Пеленський — Українська читанка II кл.	3.50
» » — » » III кл.	3.50
» » — » » IV кл.	3.50
І. Марієнко — Фізична географія	3.60
Н. П. — Українсько-англійський словник (ліліпут)	2.40
І. Котляревський — Енеїда	1.60
В. Ганьківський — Мати й немовлятко	1 —
В. Стефаник — Вибрані новелі	—80
Р. Л. Стівенсон — Пекельна пляшка	1 —
Підкова Степан — Сміх на дозвіллі	—80
О. Стороженко — Закоханий чорт	1 —
Хвильовий—Косинка—Слісаренко — Оповідання	1 —
Р. Кіплінґ — У селищі смерти	2.20
М. Старицький — Оборона Буші	1.20
О. Павлів-Білозерський — Диявол погноблений, I част.	2.40
Українські народні казки	—30
Божа наука-катехиз для гр.-кат.	4 —
І. Крип'якевич — Історія України	1.20

Книжки висилаються за попереднім надісланням грошей або за післяплатою. При гуртових замовленнях надається відповідний опуст.

Genos. Verlag und Druckerei »Sahrawa«
(21a) Blomberg (Lippe) Neue Torstr. 50.

КОНСТАНТИН ПОДІЛЬСЬКИЙ

Вночі з 28 на 29 липня 1948 року помер по короткій недузі в Українському Таборі в Ганновері КОНСТАНТИН ОЛЕКСАНДРОВИЧ ПОДІЛЬСЬКИЙ.

Покійний народився 2 жовтня 1892 року в місті Суми. Там же закінчив клясичну гімназію, а відтак історико-літературний факультет ліцею в місті Ніжині. В Українській Армії воював на всіх фронтах як поручник артилерії, а по виході Української Армії до Польщі жив довгий час в таборі інтернованих українців в Щепьорно. Там був учителем таборової української гімназії і організатором українських пластунів у таборі. Згодом переїхав до Чехословаччини, де був учителем української гімназії в Жевніцах коло Праги. 1939 рік застає його на Карпатській Україні, звідки довелось йому шукати азилю в Німеччині, коли Мадярщина завоювала Карпатську Україну. В Німеччині Покійний весь час працював у Ганновері і був передовим організатором ганноверської філії Українського Національного Об'єднання. По закінченні другої світової війни Покійний зорганізував український табір в Ганновері і в ньому закінчив своє многострадальне життя на пості Голови Таборової Управи.

В пластовому уладі Покійний мав титул скавтмайстра і брав участь в двох світових пластових джемборі.

М. С.

ВІРА ГРУЩЕНКО-КОЗАК

Ще одна трагічна і смутна могила виросла на чужині. 24 липня ц. р. розпрощалась з життям лікарка Віра Козак Грущенко. Ще одно скитальське життя зів'яло передчасно, не дочекавшись повороту на Рідну Землю. Покійна народилася 1 серпня 1903 року в селі Корабелівці на Поділлі. Похорон відбувся на протестантському цвинтарі у Фрідріхсорті, біля Кілю. Покійна залишила у важкім смутку чоловіка і двох діточок. Вічна Їй пам'ять!

Дальші наради в Москві

Представники західніх альянтських держав у Москві одержали від своїх урядів інструкції щодо дальших дій. Зміст цих інструкцій не подано до відома загалу. Політичні кола висловлюють здогад, що в першу чергу відбудеться друга нарада предствників з Сталіним.

2.000.000 дол. на перевіз ДП

Президент Трумен запропонував Конґресові затвердити видаток дальших 2 мільйонів долярів, щоб приспішити іміґрацію 100.000 ДП до США. Президент заявив, що призначені досі два мільйони не вистачать, щоб перевезти ДП до США. Поки не будуть схвалені додаткові кошти, не буде можна в 1949 році перевезти тієї кількости ДП, яка вже схваленим законом передбачена.

РОЗШУКИ

Зі. АННУ КУЛАЦЬКУ, народ. в Лобізві, пов. Ліско (на Лемківщині), що до серпня 1944 року перебувала в Бад Констат біля Штутгарту, розшукують свояки з Англії і Франції. Оголошення слати на адміністрацію «Українського Слова»: (21a) Blomberg (Lirre). Postschliessfach 52.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно компареллю. Вартість оголошень за розшуки — 10 пф. слово і за всі інші оголошення — 50 пф. рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колеґія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на бритійську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neuetorstrasse 60, Schliessfach 62.

Редакція приймає відвідувачів у вівтірки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDP /0235/ SEC (G)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 8066

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:

в Німеччині тримісячна 2.40 DM., піврічна 4.80 DM., річна 9.60 DM. — ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf.

в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.

ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for »UKRAINSKE SLOWO«, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 16
БЛЬОМБЕРҐ 15 СЕРПНЯ 1948

ВЕЛИКА ЗАГРОЗА ДЛЯ ДП

Міністер внутр. справ Долішньої Саксонії несправедливо обвинувачує

На черговому засіданні (5 серпня 1948) долішньосаксонського ляндтаґу (краєвого парляменту) поставила Німецька Партія інтерпеляцію до уряду цього краю, домагаючись вияснення або рішучої запобіжної акції. Між іншими справами, ця партія порушила питання переміщених осіб і поставила вимогу зліквідування таборів ДП.

Відповідаючи на цю інтерпеляцію Німецької Партії, міністер внутрішніх справ долішньосаксонського краю Боровскі ствердив, що на терені Долішньої Саксонії існує 165 чужинецьких (авслендерських) таборів з 120.000 мешканців. Виконування поліційної служби в тих таборах можливе тільки при співдіянні військової альянтської поліції, а цей спосіб допроваджує дуже часто до зайвої витрати часу і перешкоджає успішній праці поліції німецької. В цих таборах часто знаходять вогнепальну зброю і реквірують крадене майно. Табори є осередками банд спекулянтів і крадіїв худоби. Міністер зажадав, щоб ці всі табори якнайскорше згруповано в кількох місцях, а тоді їх мешканців відтранспортовано на батьківщину.

Наступного дня в п'ятницю справу переміщених осіб поставлено на порядок нарад в іншій площині, а саме в інтерпеляції Християнсько-Демократичної Унії і Німецької Партії. Обидві ці партії зажадали звільнити приміщення таборів у Верґен-Бельзені і Фаллінґбостелі. При цьому посол Друк з Християнсько-Демократичної Унії у своїй промові підкреслив, що в таборі Берґен-Бельзен є понад 200 масивних мешкальних і інших господарських будинків, а в таборі Фаллінґбостель є 90 бльоків і 15 звичайних бараків. Мешкає в ньому 4.000 жидів і 8.000 переміщених осіб. Обидві партії вимагають, щоб переміщених осіб якнайскоріше відтранспортовано.

Парляментарний справоздавець часопису «Дойтше Фольксцайтунґ» у заголовку до свого парляментарного справоздання пише: «Моторошне ствердження міністра внутрішніх справ: авслендерські табори в Долішній Саксонії — централі чорного ринку і бандитизму. Він жадає приспішеної репатріяції ДП.»

Наше становище до порушених питань на стор. 2.

Суспільна опіка від колиски до могили

Від дня 5 липня ц. р. обов'язує в Англії новий соціяльний закон, який також названо законом про здоров'я. Кожна людина, що від 5 липня ц. р. знаходиться на території Великої Британії, чи до неї приїжджає, може це бути англійський горожанин або й чужинець, користає автоматично з цього благородного закону, цебто має право на повну лікарську безкоштовну опіку і охорону здоров'я. Ця опіка дотичить усіх, і багатих і бідних, князів і замітачів вулиць, дітей і безпомічних стариків і простягається на ціле життя людини від колиски до могили.

Кожний має право на безкоштовне лікування у лікарів і дентистів, кожний має змогу піддатись безкоштовній операції і лікуватись у лічниці, кожний має можність дістати за лікарською рецептою безкоштовно потрібні для його здоров'я лікарства, для очей окуляри і різного роду протези. Користування цією благородною опікою не є зв'язане з примусом складання якихось членських внесків до Кас Хворих. Правда, хто хоче, може добровільно вплачувати на цю ціль тижнево кілька пенів. Але це може робити, коли сам цього бажає. Так само може дальше приватно лікуватися в тих лікарів, яким довіряє і за те платити свому лікареві. Так само кожний лікар може теж добровільно включитися у нову систему лікування хворих за державний кошт, або й надалі лишитись приватним лікарем з приватною клієнтелею.

Хто з лікарів став державним лікарем, може свобідно покинути ту службу і коли не зголосився бути державним лікарем сьогодні, то може це зробити завтра. Державний лікар дістає з державної каси річно загальну суму 300 фунтів стерлінґів і якусь точно означену суму за кожного пацієнта зокрема, якого він лікує. Коли він зрікається тої загальної суми, то за те дістає вищу ставку за кожного лікованого ним пацієнта. Крім цього дістає лікар спеціяльні додатки і відшкодування за свою приватну практику, якщо він зголосився на державного лікаря ще перед 5-м липня.

Таким способом усі англійські горожани і чужинці, що перебувають на терені Англії, стають автоматично обезпечені вже не в Касах Хворих, а в поодиноких лікарів. Кожна людина має право вибрати собі любого державного лікаря. В усіх поштових урядах вивішені списки лікарів даної округи, так, що кожний може довідатись, де мешкає найближчий лікар.

Річні кошти тієї загально-державної лікарської опіки сягають понад 200 мільйонів фунтів.

Червоний Хрест проти депортацій і розстрілів заставників

У серпні ц. р. відбудеться в столиці Швеції Стокгольмі 17-й з'їзд Міжнароднього Червоного Хреста. На цьому з'їзді буде обговорена справа арештування та розстрілів заставників і справа насильного вивезення цивільного населення. Ці вчинки мають бути зараховані до міжнародніх воєнних злочинів. До нової червонохресної умови мають бути включені також справи охорони цивільного населення під час громадянської війни.

ЗУАДК поширює допомогу европейським скитальцям

Рада директорів ЗУАДКомітету, що відбулася 11 липня ц. р. у Філядельфії, після заслухання звітів Екзекутиви та Контрольної Комісії, висловила Екзекутиві — Екзекутивному Директорові, п. д-рові Ґаланові та Директорові на Західню Европу п. адвокатові д-рові Р. І. Смукові повне признання за їх працю та схвалила намічений і вже виконуваний плян роботи в справі допомоги та переселення наших скитальців, закликаючи все американсько-українське громадянство всією силою підтримати заходи ЗУАДК. А саме ухвалила:

1) Організувати переселенчі осередки в усіх Сполучених Штатах для допомоги переселенню,

2) Перевести негайно статистику помешкань і праці в США,

3) Зв'язати місцеві переселенчі осередки з урядами штатів,

4) перевести збірку на фонд допомоги за співпрацею усіх громадян,

5) Скріпити нашу европейську місію для праці в переселенні до США, Канади та Південної Америки,

6) Скріпити співпрацю з Канадійським Допомоговим Комітетом та Канадійською Місією в британській зоні.

Поворот д-ра Смука до Мюнхену

Після майже одномісячного перебування в США і нарад з Дирекцією З'єднаного Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) та з урядовими чинниками, повернувся до Мюнхену і продовжує свою працю представник ЗУАДК на Західню Европу д-р Роман І. Смук. Він склав Дирекції ЗУАДК докладний звіт з дотеперішньої своєї праці і простудіював важливі справи, зв'язані з переселенням українських скитальців до США на підставі нового еміґраційного закону. По повороті з Америки д-р Смук вдбув ряд нарад з представниками українського організованого життя.

У висліді нарад виявилось, що перед українським громадянством в США і в Европі стоїть чимало завдань, від виконання яких залежатиме розмір і темп переселення скитальців поза межі Німеччини. Перше завдання, що ним тепер займаються ЗУАДК і українські громадські та культурно-церковні організації в США — це підшукування і забезпечення помешкань і місць праці для наших скитальців, що мають виеміґрувати до США. Від кількости знайдених приміщень залежатиме, яку квоту ми, українці, здобудемо при переселенні 205.000 ДП до США. Широку акцію вже провадить ЗУАДК у всіх штатах США, а наші повинні її підтримати через своїх рідних та знайомих. Багато в цій справі повинні допомогти й наші колишні скитальці, що прибули недавно до США. Тут перед нами дорога відкрита, і все залежить від нашої послідовної акції та енергії.

Друге важливе завдання, яким треба зайнятися за океаном і в Европі, — це скоординувати свої сили і свою політику з різними чужинецькими допомоговими й харитативними організаціями та комітетами, щоб за їх поміччю поширити розміри переселення наших людей не тільки до США, але й до інших позаевропейських країн. Іншими словами, треба якнайбільше розширити фронт допомогової праці і діяти не тільки самим, але по можливості, разом з іншими.

Готуючись до еміґрації до США, ми одночасно мусимо максимально використовувати всі можливості для переселення наших людей також до Канади і до країн Південної Америки, в першу чергу до Аргентіни. Одним словом, ми не маємо права нехтувати всякою нагодою для переселення наших людей до вищеназваних країн.

Нарешті, останнє завдання, що повстає в зв'язку з валютною реформою, яка боляче вдарила наших скитальців, що досі жили приватно, заробляючи гроші собі і своїм родинам важкою працею. Стараннем представництва ЗУАДК повинно бути — допомогти їм одержати якнайшвидше матеріяльну допомогу ІРО, тобто працю і поселення в таборах.

Арешти на дорозі до «раю»

Румуни переживають тепер соту частину того, що переживала Україна зараз по першій світовій війні, а до чого румунський народ придивлявся спокійно і здалека, задоволений з того, що хтось інший, а не він несе на своїх плечах важкий хрест боротьби з безбожницько-людоненависною системою на свою Голготу. Забираючи українські етнографічні території, румуни й не думали, що через кілька десятків літ може прийти черга за ними. І ось вона прийшла, та жахлива черга, і румунський народ, той, що прагне волі, виданий своїми ж нетямущими політиками на такі самі страждання, як український. Масово караються румунські патріоти по комуністичних тюрмах, масово пропадають без сліду в глуху ніч і тільки незначній кількості щастить втекти заграницю в Туреччину. І ось останні румунські втікачі на початку цього тижня повідомили, що дня 23 серпня цр. відбудеться в Румунії всенародне голосування, плебісцит, який повинен вирішити, що Румунія приєднується «добровільно» як складова частина до Совєтського Союзу. Турецький часопис «Кумгуріет» поповідомляє, що тисячі румунських патріотів, що заявилися проти цього плебісциту, або тисячі таких, котрих запідозрівають, що вони можуть перешкоджувати «свобідному виявові волі» румунського народу, вже сидять арештовані по різних тюрмах. Всі кіна в румунськім столичнім місті большевики перетворили в тюрми. Чотири російські дивізії тримають Букарешт у своїх руках. Також по всіх більших румунських містах зміцнено російські гарнізони. Це з тою метою, щоб ніхто румунському народові «не перешкодив» ввійти до совєтського раю.

«В кігтях у большевиків»

Під цим заголовком повідомляє «Дойтше Фольксцайтунґ» ч. 87:

Триста сімдесят п'ять жінок і дівчат прибули сьогодні до табору Фрідлянд коло Ґеттінґену з совєтської неволі. Разом з ними прибуло 11000 військовополонених чоловіків. Обидва транспорти виглядали трохи інакше як звичайні транспорти цього типу. Правда, 150 жінок і чоловіків мусіли зараз же піти до шпиталів, але інші повороті виглядали менш-більш пристійно. Усі підкреслювали, що причиною їх кращого вигляду є те, що, довгий час подорожуючи, вони не працювали і діставали кращі харчі в перехідних таборах.

Сліди страждань

Хоч по обличчях поворотців не пізнати голоду, зате виразні сліди тяжких переживань впродовж довгих років. Вісімнадцяти-чи двадцятилітні жінки виглядають як старі бабусі. Жінки оповідають, що їх усіх вивезли большевики аж на Урал ще в 1945 році. Там вони працювали в копальнях вугілля і заліза, або на цегельнях чи лісорозробках. Харчування було різне. Копальняні робітниці весь свій заробіток віддавали за харчі, інших прохарчовували в спільних кухнях і вони діставали дуже мало грошей, або й зовсім нічого не діставали. У копальнях норми праці були такі: у нижчих шихтах в сидячій або скуленій позиції треба було викинути за робочий день три з половиною або чотири тонни вугілля на візки, у вищих — від 5 з половиною до шести тонн. В цегельнях робітниці мусіли з розжареної печі винести і посклядати за робочий день 12.000 цеглин. Хто не виконував норми, тому зменшували харчову пайку. Харчі складалися з: трьох тарілок капустяної зупи, 20 грамів товщів і 700 грамів хліба на день. При невиконаній нормі, хліба видавали лише 470 грамів.

Безсоромність і цькування

Найстрашніші були щомісячні лікарські оглядини, коли жінки мусіли догола роздягнені проходити на очах російських офіцерів і рядових. За хворих визнавали лише тих, що мали високу температуру і опухлі ноги. У таборах був дуже високий відсоток смертности. А проте, не занадбувано пропаґанди проти західніх держав. Жінок страшили, що на Заході населення вимирає з голоду. Таку саму пропаґанду провадили також серед місцевого населення, і для цієї мети завжди знаходився добрий папір, а всякі звідомлення писали на папері з цементових мішків або з опакування тютюнових виробів.

Один жах

На запитання, що з ними робили зараз же по їх схопленні, відповідають тільки рухом руки: ет, та що тут говорити! Коли вже посадили їх у вагони, щоб везти на Сибір, то, принаймні, ці напасті закінчились, але розпочалися інші. Вже під час подорожі багато померло з виснаження і голоду. В таборах вигинула третя частина. А решту примусили до непосильної праці в копальнях, і поводялись з ними як з тваринами. Це відноситься тільки до одного табору в Челябінську, звідки ці жінки прибули. Але загальний образ багато страшніший: 20.000 жінок вивезено на підставі приблизних розшуків, що їх перевело бюро допомоги полоненим Соціялістичної Партії Німеччини. З цих 20.000 повернула досі одна тисяча. В загальному відбувалось усе в такий спосіб: Жінок вивезено силою, при чому більшість з них знасилувано. Їх видерли від родичів, від дітей, від чоловіків. Сибірські роки ляжуть тінню на їх життя. Одна з жінок каже: «Мене вже ніщо не може злякати, але я вже ніколи не матиму радости, як довго, — і тут вона показала головою в сторону, де стояв російський офіцер, — ці люди можуть у Німеччині робити, що їм лише спаде на думку.»

Абдулла шукає порозуміння

Трансйорданський король Абдулла висловив під час пресового інтервю думку, що для сходів було б найкраще порозуміння тепер з арабами і укласти з ними мир. Він сказав також, що, на його думку, вимоги обох сторін трохи завеликі. В добре поінформованих колах гадають, що король Абдулла пробує в цей спосіб відновити свій ясний плян створення спільної Трансйордансько-Палестинської держави.

Ізраель прагне миру

Ізраельський міністер закордонних справ Шерток звернувся до дотеперішнього посередника між жидами й арабами графа Бернадотте з проханням, щоб він допоміг розпочати мирні переговори з арабами. Від часу арабсько-жидівського конфлікту це вперше одна зі сторін пропонує мирні переговори. Шерток просив Бернадотте виразно, щоб він запросив до участи в мирних переговорах усі сторони, що воюють в Палестині.

Конґрес Пакс Хрісті в Люрді

Уперше в історії відбувся в другій половині липня у Люрді в південній Франції, відомій відпустовій місцевості, де об'явився чудотворний образ Матері Божої, організований католицькою церквою конґрес прихильників руху т. зв. «Пакс Хрісті», тобто Христового Миру. У конґресі взяло участь понад 10.000 делеґатів з цілого світу, що репрезентували 26 націй, 300 науковців, 490 священиків, 27 архиєпископів та єпископів і 3 кардинали. Головою конґресу був німецький кардинал з Кельну Фрінґс. У конґресі брали участь також українці британської зони. По їх повороті постараємося дати короткий репортаж про цей конґрес, бачений очима українців.

Останні дні Маркоса

Комуністичний повстанчий «генерал» Маркос разом із своєю армією переживає останні дні. Урядові грецькі війська розбили вщент повстанські відділи, порозколовали їх глибокими клинами і решки притиснули до державних грецько-югославських і грецько-албанських кордонів. Таким чином стоїмо напередодні ліквідації однієї з численних повоєнних комуністичних авантур.

Скільки комуністів в Европі

Французький часопис «Фіґаро» від 18 червня ц. р. подає з офіційних джерел Комінформу таку кількість комуністів у поодиноких державах: Франція — 1.000.000, Чехословаччина — понад 2.000.000, Італія — 2.233.000, Югославія — 430.000, Мадярщина — понад 1.000.000, Болгарія — 500.000, Польща — 1.000.000. Румунія — 800.000.

За що затримали полонених?

Минулого тижня совєтська влада затримала транспорт з 46 залізничних вагонів із понад двома тисячами німецьких полонених, що через совєтську зону Австрії поверталися з югославського полону до Німеччини. Причини затримання не подають. Мабуть за протисовєтську пропаґанду, бо ці полонені виглядали багато краще, ніж ті, що повертаються з совєтського полону.

Справа, якої не можна замовчати

(пб) Вже довгий час ведеться на сторінках деяких німецьких газет концентричний наступ проти права азилю, яким користуються мешканці таборів переміщених осіб. Треба визнати, що велика частина німецької преси в цій справі не забирала голосу зовсім, а тільки мала частина соціялістичного напрямку ставилася до проблеми ДП доброзичливо, підносячи позитивні явища і осяги жертв другої світової війни, позбавлених не з своєї вини батьківщини і можливости спокійного, трудолюбного життя. Тому створюється враження, що майже вся німецька преса ставиться вороже до зненавидженого «авслендера», яким є політичний вигнанець, чи втікач ДП. При цьому не завадить підкреслити, що несправедливі, напасливі атаки проти переміщених осіб веде також преса Німецької Християнсько-Демократичної Унії. А що найсильніше по наказу з Москви атакує всіх ДП німецька совєтофільська і комуністична преса, то голос німецької християнсько-демократичної преси в лайливо-крикливому хорі проти ДП є щонайменше дивним. Невже ж німецькі християнські редактори не добачують моральної і матеріяльної шкоди для себе і для свого народу в цьому слухняному виконуванні завдань п'ятої колони Комінформу?!...

Відома ж справа, що московські великоімперіялістичні чинники і Комінформ найгіршими бандитами взивають і лають політичних утікачів та вигнанців. І ні одна держава так заздалегідь, бо ще в Теерані, не допоминалася своїх «бандитів», як саме «батьківщина пролетаріяту», в. якій «так свободно дишет человек»! І ні одна явна чи таємна поліція не влаштовувала на своїх ДП таких кривавих ловів, щоб дістати їх у свої руки!

Та це була б ще половина біди, якби тільки німецька преса вела атаку проти ДП і проти загальнолюдського права азилю. Кожний заатакований має рівну можливість оборони своїх позицій у своїй пресі. Але в останнім тижні зайшла подія, якої ніяк не можемо поминути мовчанкою. Ця подія проблему ДП ставить у таке загрозливе становище, що наслідки його можуть бути трагічні, бо в декого з переслідуваних, стероризованих і зголоднілих ДП нерви пошарпалися докраю.

Справа в тому, що не приватна людина, але урядуючий міністер Долішньої Саксонії Боргсі, з урядового місця, несправедливо засудив усі табори ДП, назвавши їх центрами чорного ринку і злочинних елементів. Він зажадав, щоб ці табори зліквідувати, а всіх мешканців згуртувати в кількох більших пунктах і тоді відіслати їх до держав, з яких вони походять. Тому, що ані з боку краєвого уряду, ані з боку парляменту ніхто цієї урядової заяви міністра Боровского не спростував, ніхто не вияснив, скільки кривди вона заподіяла зовсім невинним людям, треба побоюватися, що в німецькому суспільстві буде поширюватися така кривдлива думка про політичну еміграцію різних народів з-поза залізної заслони і буде ширитися неоправдана ненависть німецького громадянства до всіх ДП.

Заява міністра внутрішніх справ Долішньої Саксонії грізна і несправедлива тому, що:

1) Застосовує недопустиму засаду збірної відповідальности;

2) Викликає примару примусової репатріяції, засудженої міжнародніми чинниками, організаціями та шляхетними оборонцями прав людини від усякого страху, терору і неволі, як пані Рузвелът та інші;

3) Вводить наболілу повоєнну проблему ДП на гидку торговицю політичних і господарських розгривок;

4) Ставить під знак запиту правильне розв'язання проблеми ДП;

5) Хвилює докраю стурбовану масу ДП, створюючи довкруги неї ворожі настрої німецького населення.

Безумовно стоїмо за те, щоб карати, але тільки винних ДП, і не кажемо, що немає їх у таборах ДП зовсім. Навпаки, знаємо, що деякі держави навмисне засилали до таборів злочинні елементи, щоб підвищити відсотковість злочинности і на цій підставі знеохотити всі інші держави до справи прийняття еміграції, а опікунів від ДП відстрашити. Не віримо, щоб саме табори переміщених осіб були централями чорного ринку. Адже ДП не продукують товарів, ані їх не магазинують. Хіба виміняли деколи каву за якісь харчові продукти, що відкрито робиться на німецькому ринку в т. зв. тавшцентралях. Коли ж є такі гроссшварцендлери в таборах, то їх легко знайти, і альянтська окупаційна влада цьому напевне допоможе. Щождо виловлення злочинного елементу, то самі таборові чинники цьому допомагали і допомагають.

Безумовно і німецький народ зобов'язаний докласти старань для того, щоб розв'язати проблему ДП, згідно не тільки з засадами репарацій, але й з моральним почуванням людяности, а поза людяністю — ще й згідно з інтересами німецького господарства. Заява міністра Боровского дуже болюче вдаряє в розвинену тепер переселенчу акцію ІРО і перешкоджає цій міжнародній установі в виконанні дорученних їй завдань.

Розуміємо, що німецькі відповідальні господарські чинники можуть побоюватися в майбутньому тягарів з невластивого розв'язання переселенчої проблеми ДП. Очевидно, що система вибирування самих тільки молодих, здорових і сильних людей з маси ДП, а залишення старших і фізично слабих, могла б викликати застереження з боку передбачливих німецьких економістів. Тоді з їх боку ми чекали б пітримки, щоб переселяли ДП цілими родинами і громадами, хоч би й у менше загосподарені заокеанські країни. Тоді такі громади самі понесли б тягар опіки над слабшими. Такої ініціятиви з боку німецьких господарських чинників ми, хоч і чекаємо, та не можемо дочекатися.

Ще одна заввага. Майже вся німецька преса, крім комуністичної, рясніє описами переживань німецьких військовополонених і жінок, що недавно повернулись з совєтської неволі. Всі ці описи повні страхіть і жаху. Чи годиться людині з сумлінням бажати ближньому того, від чого сам рад би спастися?!...

Не марнуймо часу — вчімось чужих мов!

Поруч двох найважливіших чуттів, а саме — зору і слуху, найбільшим даром Божим, яким вивінувана людина, є, безперечно, мова. Людська, членоподільна мова є тим наріжним каменем, на якому зросла велична будівля людської духової культури і цивілізації. Німа людина, яка не може порозумітися з своїм людським оточенням, це є нещасна людина. До ролі німої людини скочується така людина, яка попадає в чуже середовище, не знає мови цього середовища й не може з ним порозумітися. Це дуже боляче відчули на своїй шкірі ті наші переселенці, які виїхали до Канади чи Аргентіни, не засвоївши собі хоча б початків англійської або еспаньскої мови. Послухаймо, що пише один наш переселенець, що недавно виїхав до Канади: «Працю одержав. Праця важка, заробіток невеликий, бистарчає ледве на те, щоб заплатити за мешкання та харчі. Важко заробляти на одежу та хатню обстанову. Коли б знав бодай трохи тутешню мову, міг би перекинутись на іншу працю. Шкода, що витратив у Німеччині багато часу і не вивчився англійської мови, бо тут нема часу на науку.»

Надзвичайно важливе признання вини за собою і наука для нас. Багато з нас скаже: «Навіщо мені вчитися тих мов — приїду в Канаду або в Аргентіну і навчуся там на місці.» Таким чином змарнували ми багато дорогоцінного часу і далі марнуємо, не вивчаючи тут на місці в таборах, поки є час, чужих мов. Це готово помститись на нас так, як вже помстилось на авторові цитованого вище листа з Канади.

Справа вивчання чужих мов мусить бути трактована, як справа першочергова. В цьому напрямі мусить бути загострена увага всіх таборових управ, громадських комітетів і опікунів. Навчання чужих мов повинне бути проведене в життя хоча б навіть коштом дозвільних імпрез, концертів, театральних вистав, спорту і т. ін. Кожна вільна від праці хвилина повинна бути використана на вивчення чи поглиблення знання вже вивченої мови. Знання чужої мови не менш важливе, як одержання афідавіту, перміту або контракту на працю.

Незнання чужих мов, а головно англійської мови, дається нам боляче взнаки і тут, в Німеччині, в наших таборах при полагоджуванні наших щоденних життєвих справ. Адже відомо, що в ірівському та діпаксівському апаратах майже немає наших людей, а сидять там чужі нам і дуже часто неприхильні, якщо не ворожі, люди. Сидять вони там, бо знають англійську мову, яку пильно вивчали тоді, коли ми і не думали братись до неї. Треба рішуче зірвати з цим легковажним відношенням до надзвичайно важливої справи. Не марнуймо часу — вчімось чужих мов!

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Таємні переговори в Москві

Під час останніх подій виявилося, що західні альянти не мають в руках ніякого офіційного документу, який точно означував би їхню правну позицію в Берліні. Західні великодержави були такі певні щодо доброзичливости й чесности совєтів, що навіть не добивалися того, щоб усе було списане на папір. Коли ж виявилося, що в усній умові не було забезпечено вільного доступу до Берліну, тоді, на виразну вимогу през. Трумена, совєти визначили деякі шляхи, але й у цьому випадку була це тільки усна домовленість.

Тепер цілий світ напружено слідкує за таємними переговорами в Москві. Мабуть, у добі найбільшого розквіту таємної дипломатії, під час Віденського Конгресу 1815 р., не було такої таємничости довкруги політичних переговорів, як саме тепер, у добі парляментаризму і народньої демократії. Досі відбулися три зустрічі представників потуг, з яких одна з участю Сталіна. Сталін, як здогадуються журналісти, мав своїм розмовникам поставити цілий ряд конкретних питань відносно Німеччини і Берліну. У понеділок 8 серпня пополудні представники трьох західніх альянтів відбули тригодинну конференцію з Молотовим. Ніякого комунікату з цієї наради не подано до відома, лише кожний з повновласників передав висліди конференції своїм урядам. Англійський міністер закордонних справ передав зміст цих розмов бельгійському урядові. Панує думка, що настало відпруження і що незабаром повинні розпочатися наради чотирьох міністрів закордонних справ щодо майбутнього Німеччини, і то в самому Берліні.

Зовсім несподівано змінила свою лінію Франція. Вона побоюється, що США і Англія готові зробити совєтам уступки в справі Рурського басейну, а це відбилося б на французьких інтересах. Тому тільки Франція настоює тепер на виконанні ухвали шістьох держав у Лондоні.

Берлінські будні

Демократична молодь Берліну під кличем «Хто мовчить, поповнює самогубство» влаштувала велике зібрання в дільниці Шарльотенбург. Зібрані протестували проти «поліційної держави і терору концентраційних лягерів» у совєтській зоні Німеччини. На зібранні було багато таких, що вже перебували в тих большевицьких лягерах. Вони казали, що в лягерах число всіх арештованих переходить сотні тисяч запроторених людей. А умовини там гірші, ніж були в гітлерівських концентраках.

Як відомо, магістрат міста Берліну усунув президента берлінської поліції Марграфа, ставленика совєтських властей з його посади, а призначив д-ра Штума. Совєти і сам Марграф не визнають рішення берлінського магістрату і тепер Берлін має двох президентів поліції. Прихильники совєтського президента поліції намагаються настрашити прихильників західніх альянтських держав, мовляв, чекайте, альянти підуть собі з Берліну геть, а тоді ми з вами порахуємось. Тим часом Марграф наказав арештувати всіх тих поліційних урядовців, що працюють у західніх секторах Берліну, а свої приватні мешкання мають по совєтській боці.

Кошти транспортування харчів до Берліну становили досі 8 мільйонів долярів, цебто пересічно 250.000 на день.

Чистка в італійській комуністичній партії

Вагато було зовнішніх причин, які привели до того, що італійські комуністи програли вибори до італійського парляменту в квітні цього року. Совєтський Союз, крім комуністичних кличів, не тільки не переслав до голодуючої Італії жадної тонни пшениці, а ще й погіршив виборчі шанси італійських комуністів своїм непримиренливим відношенням до справи Трієсту. Для звичайного італійського мешканця харчова допомога Америки і обіцяні блага з Маршалового пляну були сильним аргументом проти комуністичної агітації.

Та не зважаючи на програну, комуністи в Італії не здали своїх позицій. Загроза комуністичного перевороту була найбільша в першій половині липня ц. р. безпосередньо після замаху на життя Тольятті, провідника італійських комуністів. Проголошений комуністами генеральний страйк спаралізував увесь урядовий апарат. В багатьох містах комуністи захопили владу. Але забракло їм енергії, чи то в наслідок відсутности провідника, чи в більшій мірі в наслідок несподіваної «зради Тіта». Італійські комуністи, не почуваючи за собою сильного заплічча Югославії, втратили віру в свою тривку перемогу, і два дні нерішучости комуністичної верхівки вистачило, щоб уряд де Гаспері, прийшовши до себе, став паном положення. Не допомогла італійським комуністам і телеграма самого Сталіна, в якій він дорікав італійській комуністичній партії, що не вміла оборонити особи свого провідника.

Найбільш небезпечною виявилась комуністична револьта в північній Італії. В Генуї, в Ля Спеція, Ліворно, в Цівітавечія комуністи роззброїли поліцію, здобули панцерні авта і утворили революційні комітети. В Цівітакастелляна юрба вирушила на вулиці і грабувала та била всіх, хто не обв'язав своєї шиї червоною хусткою. Слабі пости карабіньєрів роззброїла, поранила або вимордувала. В Абадія Сан Сальваторе знущалася над тілом замордованого сержанта Віргілія Раньєра, масакруючи його ножами і зубами. Поліцієнта Джіямбаттіста Карльонія звалила з ніг і вмираючому припікала руки запаленими папіросами, а шлюбний перстень відрубала разом з пальцем.

Тим часом урядові війська опанували положення і комуністичні ватажки, покинувши маси, почали втікати. За кілька тижнів вони повернулися знову на свої місця. З Москви прийшов наказ очистити партію від боягузів, опортуністичних елементів, провокаторів і злочинних елементів. З усього виходить, що керму партії візьме в руки здекларований ворог «Заходу» і заступник Тольятті — Петро Сеччія, що визнає «засади чистого сталінізму». Комуністів нараховують в Італії на 2,200.000. Після чистки залишиться, мабуть, половина. Але це ще дальший доказ, що в Італії може прийти до кривавої громадянської війни, коли уряд залишиться далі безчинним.

Американський конгрес проти Трумена

Наближаються президентські вибори в Америці і в зв'язку з цим загострюється боротьба між конкурентними партіями. Минулого тижня американський Конгрес, що має республіканську більшість, провалив 264 голосами проти 97 законопроект Трумена в справі зміни контролі цін і заробітків. Республіканці висунули свої законопроекти. Все це робиться для того, щоб перед виборами підірвати вплив і значення противної партії. Одначе, в справах закордонної політики обидві партії йдуть спільно пліч-о-пліч і одна одну підтримують. Це свідчить про їхній патріотизм і державницьке вироблення.

Жертва провокації

З столиці Єгипту Каїро повідомляють, що арештований зять колишнього президента Мадярщини, який був послом у Каїрі, впав жертвою большевицької провокації. Йому всунули до течки документи, що засвідчували його зраду. А тоді арештували і примусили тестя до резигнації.

КОРОТКО

— **Совєти проти ОН.** Секретаріят Організації Об'єднаних Націй повідомив, що СССР спротивився участі делегата ОН на Дунайській конференції навіть у характері безмовного спостерігача.

— **Уряд німецького Краю Вюртемберг-Гогенцоллерн** пішов на демісію, заявляючи, що не може взяти на себе відповідальности за господарський стан країни, коли французька окупаційна влада переведе в життя наказ про розмонтування дальших промислових об'єктів у краю.

— **Рада чеських жіночих організацій** звернулася телеграфом до Ради Безпеки ОН з проханням роззброїти і здемобілізувати Німеччину, щоб таким способом відвернути загрозу світової війни. (ап)

— **Засуджений на кару смерти через повішення** колишній начальник адміністрації в т. зв. Генеральній Губернії д-р Йозеф Бюлер просив про помилування, але його прохання відхилено. (ап)

— **Тіто прийняв трьох представників американських** профспілок у своїй літній резиденції в Блед, в такій таємниці, що про цю авдієнцію не знав нічого навіть американський посол у Белграді.

— **В США росте ціна на м'ясо,** бо запотребування більше, ніж його сільське господарство може задовольнити.

— **Голову комуністичної партії** в штаті Іллінойс, Джільберта Гріна, арештовано за обвинуваченням у підготовці замаху на державу.

— **Советський делегат на Дунайській** конференції Вишинський відкинув американський проект статуту плавби по Дунаю і заперечив право США в наддунайській смузі. Так само відкинув він проект Англії, щоб спір за Дунай віддати на розгляд Міжнароднього Трибуналу.

— **Граф Бернадотте, мировий посередник** між жидами і арабами в Палестині, зажадав допомоги в харчах, ліках і шатрах для 400.000 арабських утікачів з Палестини, бо вони перебувають у крайній нужді.

— **Релігійні вірування під контролею уряду.** Румунський уряд проголосив закон про «свободу віровизнань» з тим, що організації, приналежні до римокатолицького, жидівського, протестантського і мохаммеданського віровизнань, можуть зв'язуватися зі своїми однодумцями закордоном тільки за посередництвом румунського міністерства освіти і віровизнань.

— **Французько-німецький часопис** «Нувель де Франс» у ч. 875 повідомляє, що число ДП, яке зможе виїхати до США, зменшується на 40.000 осіб, з приводу зменшення на цю мету призначених державних кредитів.

— **Большевицька прикордонна сторожа** застрелила 17-літнього Рудольфа Лека з Галлє на віддалі 40 метрів від кордону по англійському боці.

— **Переслідування церкви на Мадярщині.** Мадярський уряд почав арештовувати визначних представників католицької церкви за їх домагання залишити віроісповідні школи, які уряд вирішив зліквідувати.

25 млн. кілограмів тютюну закупили бременські фабрики в Америці. За цей тютюн заплачено 18 млн. долярів.

НОВИНА! НОВА КНИЖКА!

Вже появилася з друку І частина історичного роману з початків XVII століття в Україні під назвою:

ДИЯВОЛ ПОГНОБЛЕНИЙ

О. Павлова і Білозерського

з обкладинкою і ілюстраціями в тексті А. Равлюка

Ціна 2.40 нім. мар,

Набувати в Видавництві «ЗАГРАВА» Бльомберґ/Ліппе, Ноеторштр. 50

Вісник Головної Кватири PC IRO

Нові коци для ДП.

Зональна Кватира ІРО у Лемго повідомляє, що незабаром видаватимуть переміщеним особам нові коци в заміну за старі. Сподіються транспорту 300.000 коців. Перший приділ, у кількості 45.000 до 50.000, знаходиться уже на складі в Дельменгореті. ДіПАКС'и видаватимуть коци в такий спосіб: 1) Кожний ДП принесе до магазину коци, якими він досі користувався, і за них він дістане нові. 2) На його одяговій картці буде відмічена та кількість нових коців, яку він дістане. 3) Кількість виданих коців втягнеться до головної книги магазину. 4) Старі коци, відібрані від ДП, зв'язуються і відсилаться до прання, чищення та сортування.

Виїзд до Бразилії

На початку серпня почнеться набір малої кількости родин ДП до переселення за новою квотою до Бразилії. На днях корабель «Дженерал Блек» від'їжджає до Бразилії з 148 родинами ДП.

Виїзд мистців естради до США і Канади

Американський імпрессаріо П. Гурок організує групу працівників естради для мистецьких імпрез у США і Канаді. Недавно відбув Мр. Гурок двомісячну поїздку по американській зоні Німеччини, в Австрії та Італії і відвідав велику кількість таборів ДП, в яких прослухав біля 1000 артистів. Він дуже хвалить ті таланти, з якими зустрічався в часі своєї подорожі. П. Гурок, звісний з того, що був імпрессаріом найбільших артистів від Шаляпіна до Рубінштайна. Тепер не знаходив він слів похвали для різнонаціональних мистецьких ансамблів ДП. «Америка ніколи нічого подібного не бачила! — сказав він. — Гарний вигляд чоловіків і жінок, чудова музика, різнобарвні костюми та деякі зразки найстарших танків і національних музичних інструментів захоплюють своєю досконалістю.»

Серед перевірених паном Гурок груп є капеля українських бандуристів, литовський ансамбль, естонський чоловічий та мішаний хори, калмицький ансамбль, група карпато-українських танцюристів (чоловіча) і латвійський балет.

Крім цього п. Гурок знайшов багато солістів і інструменталістів і різно їх поклясифікував. На днях п. Гурок поїхав до Парижа, звідти в половині серпня виїжджає до США.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

Курс для керівничок дитячих садків.

Старанням Відділу Культури і Освіти УЦДК в Бльомбергу і за згодою Головної Кватири в Лемго, від 26 липня до 9 серпня відбулись в Галлендорфі курси для керівничок дитячих садків. На курси приїхали 23 курсантки з таборів: Дельменгорст (1), Годенав (2), Лінторф (3), Райне (3), Бургдорф (2), Гайденав (2), Госляр (1), Мунстер (1), Бравншвайг (3), Галлендорф (5). На курсах провадились такі виклади: завдання і методи виховної роботи в дитячому садку; гігієна дитячого садка; виховання, фізичні вправи і руханка; психічні особливості дитини в дошкільному віці; релігійне і моральне виховання; музичне виховання; гри та забави; ознайомлення вихованців з природою; розвиток мови; ручна праця: малювання, ліплення, моделювання; дитяча література; святкові дні і їх організація; фінансові і господарчі справи в садку.

Викладовцями були: о. о. Каменецький і Татомир, М. Юркевич, Левицька, Йогансен, Филипович, д-р Є. Пеленський, інсп. Бобеляк, д-р Смішко, проф. Соловій і проф. Л. Бачинський. Керівничкою курсів була довголітня інспекторка і організаторка дитячих садків проф. Марія Юркевич. Вона поставила курси на високому рівні. Курсантки одержали теоретичне і практичне знання, влаштували виставку своїх робіт і показали на сцені цілий ряд забав, танків і руханкових вправ із співами.

В імені УЦДК подякував інж. Шевченко, керівник Відділу Культ. і Освіти УЦДК Управі Табору, Комендантові п. Коромцеві, референтові культ. — освітніх справ д-рові Діхтяренкові і д-рові Смішкові за прийняття в таборі курсів, прохарчування курсанток, за дбайливу опіку і вичливість цілого табору до курсанток і викладачів. Зокрема, сердечно подякував п. Юркевич і викладовцям. Від Управи Табору вітав курсанток з успіхами д-р Мелешко. Спеціяльно треба теж подякувати УЦДКомітетові за те, що в такий тяжкий час зумів зорганізувати такі важливі курси.

Т. Ів.

Театр «Ренесанс» у Райне

В театрі табору Райне 11 липня відбулась вистава «Назар Стодоля» Шевченка у мистецькому виконанні театру «Ренесанс». Героїка лицарської доби та геній Шевченка приваблили масу глядачів, що з затамованим віддихом подивляли грізну постать лицаря-козака Гната (у виконанні маестра Ярошевича). Пані Маргинюк — славетна українська артистка — дала незабутній образ Стехи. «Вечорниці» Ніщинського чудово вела співачка А. Стебняк (роля господині) у симпатичному супроводі молодих хористок і хористів таборового хору під керівництвом дир. Мушняги. Старовинна козацька пісня «Ой, чого ти, Дніпре», в натхненному виконанні майстра української пісні артиста театру Садовського п. Мартинюка, викликала сльози зворушення на очах глядачів та бурхливі оплески.

25 липня відбулась вистава оперети М. Кропивницького «Пошились у дурні». Неперевершені типи ремісника-коваля та наймита відтворили відомі артисти Г. Ярошевич і Мартинюк. Артистка Степняк своїм співом та грою захопила авдиторію. Ідучи назустріч бажанню табору, оперету повторено тижнем пізніше. Л. В.

Перший з'їзд українців північної Франції.

Заходами делегатури Об'єднання Українських Робітників у Франції на північну Францію, відбувся 18 липня в Лілі при чисельній участі делегатів перший з'їзд українського робітництва цієї найбільш індустріяльної частини Франції. З'їзд розпочався Богослужбою в українській церкві. З'їздом проводив п. Василь Бринявський, а членами президії були пп. М. Жук, І. Підкович, Білик та Марцінів. Доповідачами були: генеральний секретар Організації Українського Робітництва Франції ред. І. Попович, сотник М. Вернигора і організаційний референт Ю. Заблоцький. Спеціяльно тепло прийняв з'їзд звідомлення сотника Вернигори про геройську боротьбу УПА і цілого українського народу в краю від днів першої окупації по сьогодні. Референт підкреслив, що на рідних землях український народ в обличчі ворога діє однозгідно. З'їзд схвалив резолюції і на закінчення відспівав національний гимн.

(Укр. у Фр.)

Прийом студентів на 1948-49 навчальний рік

4 серпня ц. р. Головна Кватира в Лемго повідомила УЦДК, що на зимовий семестр року 1948-49 буде прийнято в німецькі високі школи 2 проценти студентів ДП різних національностей, з чого українцям припадає 10 процентів.

Як і минулого року, Головна Кватира підкреслює, щоб:

1. Студенти вносили свої подання обов'язково на відповідних формулярах, які можуть дістати в тому ДіПАКС'і, до якого належить табір, де студент мешкає.
2. До цього подання долучити в оригіналі, в засвідченій копії чи в фотодруку всі ті документи, які вимагає формуляр.
3. Подання вносити тільки до свого ДіПАКС'у, а не безпосередньо до Головної Кватирі в Лемго, найпізніше до 20 серпня ц. р.

Відділ Культури і Освіти просить ще від себе кожного зацікавленого студента:

1. Допильнувати самому разом з комендантом табору, щоб ДіПАКС переслав до Головної Кватири в Лемго подання і всі документи, разом із своїм підписом.
2. Копії подання до ДіПАКС'у і всіх документів, до цього долучених, надіслати до Відділу Культури і Освіти УЦДК в Бльомберзі, з зазначенням, коли саме вислано подання до Лемго.
3. Нові студенти звернуться до своїх директорів гімназій, щоб вони надіслали безпосередньо до УЦДК атестацію на кожного з них.
4. Студенти, що вже студіюють і мають статус ДП, але ще не мають допомоги ІРО, звернуться до своїх студентських громад та до КОДУС'у, щоб вони надіслали безпосередньо до УЦДК свої атестації на кожного з студентів.
5. Студенти, що вже студіюють, але не мають статусу ДП, мусять самі подбати через свої УОДК про набуття статусу ДП, щоб мати змогу претендувати на допомогу ІРО.
6. Студенти ДП, що ще не студіюють, і матуранти 1948 року подадуть до УЦДК заяву, що вони, в разі прийняття їх до високої німецької школи, будуть в ній студіювати, а не покинуть її серед року; також серед року не будуть міняти обраного фаху, на що дуже нерадо дивиться університетська влада і Головна Кватира.
7. Кожний студент в університеті, до якого буде прийнятий, буде підданий іспитові з німецької мови.
8. Подати ще 2-3 високі школи в Німеччині, в яких ці студенти хотіли б студіювати, і 2-3 фахи у цих високих школах, які могли б студіювати, якщо не буде місця на перший обраний фах.
9. Дати згоду, що, на випадок браку ваканцій в усіх університетах і на всіх факультетах, обраних студентом, він прийме всяке інше призначення до іншої німецької високої школи.
10. Всі ці подання треба надсилати не гаючись.
11. Всі повідомлення в студентських справах будемо подавати тільки через «Українське Слово».

Відділ Культури і Освіти УЦДК на британську зону Німеччини.

Курси правників ДП в Ной Ґадті

На курси правників в Ной Ґадті зголосилося по день 3 серпня ц. р. 123 кандидати, в тому числі 20 українців. У зв'язку з цим Союз Правників ДП, в порозумінні з правником Правного Відділу ІРО, вирішив заяви кандидатів поділити на три черги (турнуси). На перший турнус прийнято м. ін. 6 українців, яких уже про це повідомлено. Інші кандидати будуть розділені між двома наступними курсами, бо в кожному курсі може брати участь, з огляду на обмежену кількість місць, максимально 40 осіб. Перший курс матиме експериментальний характер. Курс почнеться 24 серпня о год. 8 ранку. Учасники курсу зобов'язані з'явитися в понеділок 23 червня в вечірніх годинах.

Правний Відділ УЦДК

Важливе для скитальців поза таборами

Самітні особи й родини, що одержали при скринінгу лише право на правну опіку ІРО і живуть тепер поза таборами, можуть клопотатися, щоб їх прийняли до таборів. Передумовою до цього є те, що дані особи перебувають у тяжкому матеріяльному положенні (напр., в наслідок безробіття, хвороби) і неспроможні сплачувати коштів утримання. З відповідним проханням треба звертатися до станиці ІРО, на терені якої особи проживають. За докладнішими порадами звертатися до Обласного УДК або до УЦДК.

Правний Відділ УЦДК.

До ВП, пп. Кольпортерів «Українського Слова»

У Ваших інтересах просимо вертати лишки часопису один раз на місяць, щоб запобігти зайвим поштовим видаткам.

Адміністрація «Українського Слова»

До всіх пп. Комендантів українських таборів.

Негайно надсилайте до УЦДК — Бльомберґ — анкети своїх скрит, яких Ви атестуєте до Дому Молоді, яка не має опіки.

Відділ Культури і Освіти УЦДК.

Як вибирали мадярського президента

Вибори нового мадярського комуністичного президента Арпада Сакашіца, що відбулись у вівторок 3 серпня ц. р., пройшли дуже гладко. Передусім він був лише єдиним кандидатом, а подруге опозиційні мадярські партії — демократична народня партія і християнське жіноче об'єднання — перед голосуванням покинули парляментарну залю. Таким чином Арпад Сакашіц був обраний на президента мадярської республіки одноголосно. Чи ж це не вершок демократичних свобід?

В. Славко

За правильність і чистоту нашої мови

(Закінчення)

На стор. 8: «Намагатись (а не: старатись)». Цей смертний вирок автор ілюструє таким прикладом: «Ми намагаємось зробити якнайкраще». Не погоджуємось і з цим авторовим вироком. Слово «намагатись», на нашу думку, більш зближене до слова «силкуватись», а «старатись» — до «дбати», «пильнувати». То чому б шановному авторові не дати читачеві до уваги весь цей синонімічний ряд: намагатися, старатися, силкуватися, пильнувати, прагнути, дбати і т. д. Все це слова чисто літературні, і кожне з них, вжите на своєму місці, має всі права громадянства в нашій літературній мові.

На стор. 8: «Небосхил, обрій (а не: небоскілон)». Цілком слушно: «небосклон» — слово російське, і не місце йому в нашій мові. Але «небосхил» і «обрій» — зовсім різні речі. «Обрій» чи «виднокруг», висловлюючись мовою підручників географії, це є лінія, де, як нам здається, земля сходиться з небом. А «небосхил» щось інше, — це є частина т. зв. небесної бані, частина неба, що схиляється до обрію.

На стор. 8: «Насильницький (а не: насильний)». Також два різні слова з різними значеннями, з яких кожне є літературним. Але слово «насильницький» походить від іменника «насильник», а «насильний» — від прислівника «насильно» (примусом, гвалтом, живосилом).

На стор. 8: «Незабаром (а не: внезабарі, небавом)». Тим літературна мова багатша, чим більше вона має синонімів. З синонімічних форм живиться передусім поезія. Для чого ж укладати літературну мову на Прокрустове ложе й обтинати їй ноги? Авторові слід було б не то не викидати такі прегарні слова, як «внезабарі» та «небавом», а ще й додати до відома читачеві такі, як «невзабарі», «небавком» і «в скорому часі», що цілком заступають поняття «незабаром». Справа лише в тому, щоб читач відчув нюанс кожного з цих синонімів і навчився їх правильно застосовувати.

На стор. 9: «Поставити в обов'язок (а не: вмінити)». Відкидаючи російське «вмінити» (вменить), автор заступає його російським же зворотом, дослівно перекладеним на українську мову: «поставить в обязанность». Чи не краще було б тут сказати попросту: «зобов'язати»?

На стор. 9: «Прихильник (а не: приклонник)». І те й те слово є в словнику ВУАН 1929 р. Є ще там і слово «прибічник». І кожне з них має своє функціональне навантаження. Зокрема, слово «приклонник» найбільше пасує з усіх трьох на означення людини, що упадає коло якоїсь жінки.

На стор. 10: «Самотність (а не: осамітнення)». Не можна перше слово заміняти другим: перше бо означає стан — фізичний чи душевний, а друге перехід до цього стану.

На стор. 10: «Суворо (а не: строго)». Це є слова різних стильових укладів, але обидва цілком літературні. Наприклад, у реченні: «Строго витримані форми стародавньої будівлі» — словом «суворо» заміняти слово «строго» не годилося б.

Між іншим, в цьому ж розділі, ілюструючи прикладом слово «передбачати», автор пише: «Ми передбачаємо поширити нашу культурну працю». Сказати так по-українськи не можна. Передбачати можна якесь явище, положення, факт, але не дію (дієслово). Отже, треба було б сказати: »Передбачаємо поширення культурної праці».

На стор. 13 читаємо: «Дієслово «чинити» — це синонім до дієслова «робити» і має при собі питання «що?» Дієслово «діяти» — це абстрактне дієслово чинности і має при собі питання обставини способу «як?» — Коли повірити авторові, то треба переробити в «Наталці Полтавці» арію Петра, щоб він співав по-літературному «Ой я нещасний, що маю діяти» на: «Ой я нещасний, як маю діяти», а також відповідно у пісні «Скажи мені правду, мій добрий козаче, що діяти, серцю, як серце болить».

На стор. 16 автор радить уживати лише чашку і філіжанку, але ні в якім разі не горнятко. І зауважує: «Сказати «горнятко кави» може викликати в більшості українців усмішку, бо «горнятко» має інше значення — це невеликий горщик: в нім можна тільки варити каву або кашу, а не пити.» Не знаємо, чого б то безневинне «горнятко» викликало в більшости українців усмішку. Коли, як слушно зазначає автор, в ньому можна варити, то чому ж не можна з нього пити? А от щодо «філіжанки», то тут справа інша — усмішки воно в більшости українців напевно не викличе, бо більшість українців попросту не зрозуміє, що то воно таке «філіжанка» — і чи п'ють з неї чи варять у ній.

На стор. 16 радить автор уживати «чоловік», а не «дружина», мовляв: «вона пішла з своїм чоловіком». З давніх-давен по праву пишалися українці тим, що жінка в Україні рівна з чоловіком. І навіть на відміну від московського »женіться на ком», у нас «женяться з ким». І українська подружня пара — чоловік та жінка — і те й те мають назву дружина, а разом подружжя. А ось автор, дбаючи за правильність та чистоту мови, заперечує проти цього!

Розділ 4 книжки має незрозумілу назву: «Слова з невживаною формою» (!?). Як то розуміти? — «Слова в невживаній формі?» чи може — «Слова, вживані у невластивій їм формі»? чи може просто — «Неправильно вживані слова»?

Але трохи нижче автор вияснює це, щоправда в стилі, який би бажав далеко кращого: «Подаю часто вживані в друкові неправильні форми з боку фонетики і морфології» (!?)

На стор. 17 читаємо: «Британський, а не: британський. Цей прикметник походить від іменника «Британія». Прикметник «британський», що його часто помилково вживають у нашій пресі, походить або, вірніше, мав би походити від «Британія».

То як же воно: чи походить, чи «мав би походити»? Думається нам, що він таки походить, але не від «Британія», а від «бритів», народу, що заселював цей острів. І жадної помилки у вживанні цього слова немає, а справа це умовна, як писати — британський чи британський.

На стор 18 автор рішуче викреслює слово «змаг» і пропонує вживати лише «змагання». Свого часу з приводу вживання такого типу зрізаних слів (первихов розбудова, вишкіл, віднова, перерість та ін.) точилися гарячі дебати. Прихильники коротких слів обстоювали їх саме тому, що вони короткі й динамізують нашу мову. Не беремося судити, хто з них мав рацію, а й поготів не наважилися б викреслювати їх із нашої мови, бо вони ж таки живуть і здобувають собі чимраз ширшу популярність.

На стор. 19 рекомендується писати «мирний», а не «мировий». До цього ж наводиться приклад: «Мировий договір».

Саме пуристи й нормалізатори української мови запровадили свого часу відрізнювання подібного характеру слів: мирний — мировий, залізничний — залізничий, будівельний — будівний, підозрілий — підозріливий і т. ін. На нашу думку, так і годилося б відрізняти слова: мирний (чоловік) — мировий (договір), залізничий (технікум) — залізничний (вагон), підозрілий (той, кого підозрівають) — підозріливий (той, хто підозріває) і т. д.

На стор. 25 автор забороняє казати: «працював у фабриці», а дозволяє казати тільки: «на фабриці» В словнику ВУАН при слові «завод» подано приклад: «Він працює в заводі». У своїй особистій практиці автор цих рядків також зустрічався куди частіше з в, ніж з на в подібних конструкціях з словом «завод».

На цій таки сторінці, наводячи для прикладу поправну форму: «просити про що», замість «о що», автор ілюструє її невдалим прикладом: «Павлик просив про пересилку (?) великоруських (?) повістей М. Драгоманова».

На стор. 26 зазначено коротко: «А втім (а не: впрочім)». Певна річ, «впрочім» — русизм. Геть його! Але чому ж автор так збіднює українську мову, подаючи до проскрибованого слова лише один відповідник «а, втім»? Наша мова має ще, крім того, такі синоніми, як «проте», «а проте», «однак», «одначе».

На стор. 26 сказано, що писати треба «щоб», а не «аби» в реченнях типу: «Велів спочити, аби набралися сили. Ів. Франко.» При цьому автор зауважує: «у Франка тут вжито аби, але це помилка». Ні, у Франка це не помилка. Франко послідовно вживав «аби» в подібній позиції. А що сучасна літературна мова вживає «аби» лише в допустовому значенні («аби хліб, а зуби знайдуться»), то так і треба сказати, щоб не вводити читача в оману.

Резюмуючи короткий перегляд брошури, мусимо відзначити такі її хиби: 1. Приклади, що їх подає автор і що мають бути зразком чистоти й правильности української літературної мови, не переконують, бо автор нічим їх не обґрунтовує, а самого авторового авторитету не досить, щоб людина, яка все своє життя писала так, прочитавши цю книжку, раптом почала б писати інакше. 2. Значна частина прикладів, що їх ми розглянули вище, або сумнівні, як зразки правильности, або ж відбивають ті чи ті власні, часом безпідставні, авторові уподобання. 3. Добір матеріялу, що ним оперує автор — випадковий, несистематизований, а самий поділ брошури на розділи — штучний («Слова з невживаною формою») (?)

Вельми добре діло зробили б наші видавництва, якби передрукували без змін бодай «Уваги» Олени Курилової чи «Нашу газетну мову» М. Гладкого.

Канада і нові імігранти

В. Ю. Кисілевський подає цікаву відомість про кількість і національну приналежність новоприбулих імігрантів до Канади. («Українські Вісті», ч. 21).

Під час чергового засідання сенатського комітету в справі імміграції під головуванням сенаторки Кайрін Вілсон, директор імміграційних справ А. Дж. Джоліф подав такі статистичні дані про імміграцію від лютого 1947 до 26 квітня 1948 р.

За цей час прибуло до Канади 16.010 осіб. За своїм фахом вони поділяються так: Домашня прислуга (жінки) 1908, лісоруби 3.600, текстильні робітники 207, гірники 1,196, кравецькі робітники 965, рідня кравецьких робітників 569, сталеві робітники 153, рідня сталевих робітників 20, залізничні робітники 564, гамарняні робітники 64, робітники в «Гайдро» 870, домашня прислуга (подружжя) 120, будівельні робітники 39, в алюмінійовій компанії 61, рідня робітників 5.168, жидівські сироти 506. Разом 16.010 осіб. За своєю національною приналежністю розподіляються вони так: хорватів 44, чехів 23, голляндців 596, естонців 379, німців 63, жидів 1662, югославів 135, лотишів 639, литовців 1.614, поляків 2.630, росіян 212, сербів 71, шведів 1, українців 2.731, греків 3, словаків 3, мадярів 48, румунів 13, фінів 2, французів 2, турків 1.

Можливо, що число українців трохи більше, як поданих 25 проц. загального числа, бо багато українців, побоюючись насильної репатріації, подавали себе за поляків.

Сенатор Крірар поставив до референта такий запит: — Яка ваша думка щодо ДП, які досі прибули?

— Я мав нагоду, — відповів референт, — зустріти деяке їх число у Галіфаксі, а також знайомився з деякими справозданнями, і на цій підставі можу сказати, що назагал це дуже гарні люди».

— Охочі до праці? — спитав далі Крірар.

— Так! — потвердив Джоліф.

Між іншим, на засіданні виринула справа комуністичної пропаганди між новоприбулими, особливо між дівчатами. Щодо імігрантів-чоловіків, сенатор Крірар зробив цікаве зауваження: «Керівники деяких канадійських копалень говорили мені, що ДП мають дуже корисний вплив на інших робітників. Будучи рішучими антикомуністами, вони пояснюють місцевим робітникам, які умовини праці існують під комуністичною владою».

Директор Джоліф оголосив, що на підставі рішення кабінету (ордер - ін - кавнсил), число ДП, яких Канада зобов'язалася прийняти, підвищено до 30.000. Крім цього, імміграційна влада отримала 30.044 аплікацій на спровадження родичів до Канади. З цього числа видано 23.658 дозволів. Вони перейшли вже потрібні формальності, і приблизно 16.000 осіб уже приїхали до Канади. Решта чекають своєї черги. У сумнівних випадках імміграційні урядовці в Європі передають справи аплікантів на вирішення в Оттаву до Імміграційної Ради (Імігрейшен Борд). Аплікант (той, що вносить прохання) може бути заступлений під час вирішування його справи і має право відклику до вищої влади, коли Імігрейшен Борд його прохання відкинув.

Але є категорії, яким не прислуговує право відклику, — це ті, яким відмовлено на підставі лікарського огляду. Канадійський закон забороняє в'їзд до Канади слабоумним, епілептикам, невиліковно хворим та хворим на заразливі недуги. Лікарський огляд переводиться дуже докладно, аплікант переходить дослідження крови, його рентгенують. Внаслідок цього число обтяжених хворобами імігрантів зменшилося до незначного процента.

ВСЯЧИНА

Збільшення німецьких приділів у вересні

У вересні мають німці дістати приділи, які відповідають 1.846 кальоріям. Ці приділи мають бути такі: 400 г м'яса, 11.000 г хліба, 625 г товщу, 1.500 г поживок, 1.000 г риби, 125 г сиру, 1.500 г цукру, 15.000 г картоплі.

Добрий збір картоплі

Цьогорічний збір картоплі в західніх зонах Німеччини повинен дати 18 мільйонів тонн, тоді як в 1946 р. виносив він 11 млн. тонн, а в 1947 р. — лише 8,8 млн. тонн.

Хто такий Тіто!

До якогось часу це була загадка і самі югослави різно про це говорили. Є такі, які рішуче твердять, що він погано говорить по-сербськи і що насправді він росіянин. Тепер преса подає деякі відомості про Тіта.

За його голову визначили гітлерівці один мільйон марок нагороди тому, хто його вб'є або зловить живим. Але він був невловимий. Його дійсне ім'я і прізвище Йосиф Броз. Батько — хорват, мати — словінка. Сам він сутулуватої, кріпкої будови тіла, синьоокий. За молодих літ був слюсарським учнем. Тепер йому 56 років. Як австрійський жовнір, попав він за першої світової війни у російський полон, там оженився з росіянкою і став переконаним комуністом. З нею повернувся до Хорватії, де був арештований і просидів 7 років в тюрмі у Аграмі. По відбутті кари внїхав знову до Москви, де вишколився на професійного революціонера. Безпосередньо перед другою світовою війною він уже в Парижі, а звідтіль наприкінці 1939 року переїжджає в Югославію, де за деякий час організує партизанські відділи проти гітлерівських окупантів. Його син перебуває в советах як старшина в одній з панцерних дивізій.

Як вождь партизанів, Тіто з'єднав собі серця югославських селян. Ніяка акція вермахту чи гестапа, щоб його зловити, не вдавалася. Один раз обскочили його навіть німецькі спадуни, але й ті не могли йому ніякого лиха вдіяти.

Ця людина, що сама себе висунула на чоло своєю безкомпромісовою боротьбою проти гітлерівського режиму, цей фанатик комунізму забажав створити другий СССР на Балканах. На його думку, це було б корисно для комуністичної ідеї. Та не так просто погодити це становище зі становищем Кремлю. І ось тут Тіто натрапив на Сталіна. Але й Сталін натрапив на подібного до себе Тіта. Цей останній почуває за собою силу своїх партизанів, знає задушевні мрії югославських патріотів розбудувати могутність Югославії і самим рішати в своїй хаті і в балканському комуністичному Союзі. А це знов перешкоджає одній партійній лінії, що диктується з одного центру, з Москви. Останнім часом рознеслись чутки, що обидві сторони не заперли ще всіх дверей до порозуміння. Але довір'я захитане. Хто кого перехитрує? Трудно подумати, щоб згода була щира. Може бути згода між державами, але Сталін і Тіто не забувають образи, а найголовніше, — покинутих позицій...

З помічників Тіта Олександер Ранкович, серб з походження, 40-літній мужчина, був міністром внутрішніх справ і одночасно генерал-оберстом югославської армії. Ходить він у лихім шматті, дармащо колись був кравцем. Але при різних парадах одягає пишну уніформу старшини. Він зорганізував край по війні, йому підлягає контроля на кордонах держави і навіть контроля думок своїх співгромадян. Всюди має своїх інформаторів, а кажуть, що сам він найліпший слідчий у своїм краю. Чорногорець Діляс, теж 40 літ, бойовий і нервозний, як усі його земляки чорногорці. Це найперший пропагандист Югославії. На відміну від Ранковича його одяг завжди дбайливий. Третій, також сорокалітній довірений Тіта, словінець Кардель, бувший учитель, відомий в Європі з різних міжнародніх конференцій. Він малий на зріст і зовнішнім виглядом дуже нагадує Леніна. Тільки, що носить окуляри. Він — теоретик партії і фанатик ідеї.

За Тітом ідуть вони ще й тому, що їх вождь скасував верховодство сербів у державі і порівняв усі народи в їх правах. Усіх їх затаврувала резолюція Комінформу, як зрадників, і проти них закликає комуністична централя югославських комуністів. Їм закидають бажання приступити до Маршалового пляну. Останні вісті з Югославії стають щораз більш заплутані. Чим воно скінчиться, покаже час.

І для ковтача вогню забагато

«Ді Вельт» у ч. 88 повідомляє, що одного ковтача вогню з Бангкоку мусіли відвезти до шпиталю з попеченою губою. А поїк собі її він на прощальній вечері у своїх приятелів. Мабуть по-п'яному не розібрав добре, що замість волової печені на стіх поставили розжарене вугілля для самовару. Зопалу вкинув собі одну таку вуглинку до рота. Але цим разом штука не вдалася.

Мистецтво, що його годі розібрати!

«Образотворча студія» у німецькому місті Вуппераль вирішила своїм учням в науку, а широкій публіці задля приємних емоцій влаштувати серію виставок модерного образотворчого мистецтва. На перший постріл узяли відомого американського мистця Поля Фонтена. Уже й молодь і широка публіка надивились, нарозкошувались, уже й критики понаписували різні мудрі речі про виставку і про високу вартість картин, аж тут приїхав сам мистець і побачив, що картини його виставковий комітет повісив догори ногами. Обурився. І обурився слушно. Бо що то за повага для творчости — вішати шедеври догори ногами!?

Французький часопис «Нувель де Франс» від 27 липня зовсім не співчуває Фонтенові і знавцям-критикам. Він пише з цього приводу:

«Яку капость можна вдіяти високому мистецтву у таких часах як нині?! Цілий світ стоїть догори ногами, то чому мистецтво не має висіти так само?!»

Ми не погоджуємося з часописом. Треба було аранжерам виставки деяку кількість тих картин повісити принаймні боком. Картинам це не зашкодило б, а для автора все ж таки менша образа.

З НАУКИ І ТЕХНІКИ

Дві карколомні експедиції

Два брати-близнюки Огюст і Жан Пікард, бельгійці, підготовляють у місяці серпні ц. р. дві карколомні експедиції. Жан Пікард має намір піднятися в аеростаті на висоту 30 кілометрів. Огюст Пікард хоче досліджувати життя морських глибин і спуститись у морську глибину на 4.000 метрів. Для цієї мети вчені фізики та інженери збудували спеціяльний підводний човен у вигляді кулі, що має промір два метри. Стіни кулі збудовані з спеціяльної сталі завгрубшки на 9-15 см, що може витримати 60.000 тонн водного тиснення. Ця підводна кабіна матиме два вікна зі спеціяльного скла, розмірами 40 на 10 см. Рефлектори силою 3.000 свічок освітлюватимуть морську глибину. Дві корабельні шруби дадуть змогу кулястій кабіні рухатися в різні сторони. Спеціяльними приладами кабіна буде сполучена з кораблем.

Проф. Огюст Пікард забирає з собою у цю підводну наукову експедицію свого приятеля проф. Макса Козінса і трьох інших науковців. Під водою думає він залишатися 12 годин і по можливості зафільмувати життя морських глибин. Науковий світ з зацікавленням чекає на висліди цієї небувалої наукової експедиції.

Радарова кухня

Американські винахідники багато десятків років стараються своїми винаходами полегшити і упримємнити життя мільйонів людей. Їх винаходи у величезній більшості мають практичне застосування в буденному житті. Навіть такий, здавалося б, далекий від практичного застосування воєнний винахід як радар знайшов у американців практичний вжиток. Американські інженери застосували радарові короткі електромагнетичні хвилі в домашньому господарстві і сконструювали радарову кухню, яка варить, так би мовити, блискавично — впродовж 1-3 хвилин. Наприклад, свиняча котлета і бараняча печеня готові за 50 секунд. Печені яблука готові за півтори хвилини. Всякого роду печива, кекси й тістечка готові за 30 секунд. Річ в тому, що дуже висока теплова електрична енергія просякає блискавично страву чи печиво і в надзвичайно скорому часі робить її придатною до їди. При цьому страва не припалюється, не чути під час варення різних кухенних запахів і — що найважливіше — варені продукти зберігають свої вітамінові вартості. Теплову енергію дають ультракороткі електромагнетичні хвилі, що витворюються у т. зв. магнітронових рурках, що є найсуттєвішою частиною радарової кухні.

Наші діпісівські господині можуть хібащо тішитися тим, що поки цей винахід дійде до них, то він буде вже дуже вдосконалений і дешевий. Покищо ним можуть користуватись лише американки.

Добувають нафту з океану

Учені вже давно твердили, що під морським дном існують величезні поклади земної олії. Трудність питання, як її видобувати. Відома справа, що нафтові джерела на суході висихають, і треба шукати нових джерел нафти, або іншої погінної речовини. Американське підприємство «Ойл Стандард Компані» заризикувало вкласти в цю справу великі кошти і ... добилось успіху.

В штаті Люїзіяна, за 12 км від одного малого острова, побудовано платформу, що важить 5.000 тонн і має 7,000 кв. метрів площі. Море в цій околиці має глибину на 15—20 метрів. Але саму платформу побудовано на підвалині, що сягає до 50 метрів углиб морського дна, щоб вона могла протистояти бурям, які здіймають на морі часом 10-метрові хвилі. Платформа має три поверхи. На найнижчому є приміщення для 54 копальняних робітників і керівників нафтового промислу. Там же є читальня, клюб, бібліотека. Робітники працюють п'ять днів (разом 40 годин), а потім їдуть на чотири дні до своїх родин і знов повертаються до праці. На другому поверсі є бюрові приміщення, а на третьому — нафтові шахти і вежі для свердлення. Досі виявлено сім джерел, що дають нафту з глибини 2.000 метрів під морським дном. Визначено, що в цьому місці під морем лежить басейн вмістом на п'ять мільярдів бочок нафти, який може давати денну продукцію 25.000 бочок.

Столиця сорбів-Будусин

Впродовж близько тисячі років тривав німецький наступ на слов'янський схід. Першими жертвами цього наступу були західні, т. зв., полабські слов'яни. До сьогодні збереглися лише рештки з них у південній Саксонії, т. зв. сорби і в південно-східній частині Бранденбургії лужицькі серби, або венди. По першій світовій війні в часі Ваймарської республіки дістали вони деякі, хоч дуже скромні можливості культурного розвитку, як от початкове шкільництво та видавання друком книжок у своїй мові. Гітлерівський режим скасував ці вільності. По другій світовій війні большевики рішили використати сорбсько-лужицький рух для своїх цілей. На опікунів сорбів і вендів відрекомендовано поляків і чехів.

Сорби заснували свою національну організацію під назвою «Домовіна», що перебуває під комуністичною контролею. Осередком сорбського відродженецького руху став Будусин (згерманізована назва Баутцен). Сорби домагаються автономії в рямцях саксонського і бранденбурзького краю. В Будусині можна, крім німецьких та російських, зустріти й сорбські вивіски. Сорбський союз нараховує сьогодні понад 50.000 членів. Він видає сорбську газету «Нова Доба», що виходить у великому накладі. Останніми днями гамбурзьке радіо подало вістку, що з 1 вересня ц. р. у Будусині буде відкрита для сорбів висока школа сільського господарства і адміністрації.

Цікаво, що як колись голосились до німців фольксдойчі, так тепер до союзу сорбів голосяться різні німці, що їх бабуні або прабабки були сорбками.

XIV олімпійські ігрища в Лондоні

Не зважаючи на велике напруження міжнароднього положення, увага всього культурного світу звернена на мирний, лицарський спортовий змаг на XIV міжнародній олімпіяді, що відбувається цим разом у Лондоні на спортовому майдані у Вемблеї.

Святочне відкриття

Точно о 17 год. 7 хв., по запаленні олімпійського вогню смолоскипом, який, як останній з довгої естафети бігун, приніс на майдан молодий 22-річний студент медицини англієць Джін Мерк, англійський король Юрій VI відкрив ігрище словами: «XIV олімпійські ігрища новітньої ери вважаю відкритими.» У цей момент піднесено на щоглу олімпійський прапор, на якому зображені п'ять злучених перстенів, як символ об'єднаних у спорті п'яти частин світу, загримів салют з 21 гармати і випущено 5.000 поштових голубів, що понесли в світ вістку про відкриття ігрищ. Ігрища поблагословив кентерберійський архиєпископ, і почалась парадна дефіляда 5.000 змагунів, що репрезентують 58 націй перед королівською трибуною, на якій, крім англійського короля, сиділи його гості: шах Ірану, голляндський принц Бернгард, югославський король Петро та королівські свати лорд і леді Мадтбаттен.

На чолі дефіляди маширували згідно з традицією греки, а замикали її як господарі англійці. Найчисленніші спортові колонії вислали англійці та американці, найменші — лише по два чоловіки, з яких один прапороносець — виставили Мальта і Сінгапур. Не беруть участи в ігрищах совети разом із своїми сателітами, крім чехів і мадярів, а також Японія і Німеччина. В останній хвилині вибули через якісь непорозуміння з англійцями ірляндці.

Дефіляда відбувалась під звуки численних військових оркестр і була дуже мальовнича. Греки виступали в яснобірих спортових одягах, австралійці — в зелених, канадійки — в білих, данки — в червоних, француски — в чорних. Все це свято відкриття олімпійських ігрищ тривало коло 5 годин.

Згаснення вогню

Злі язики оповідають і навіть розголошують у пресі, що олімпійський вогонь два рази згасав, а саме — один раз на 30 секунд після того, як з корабля винесено смолоскип на англійський берег, а другий раз уже під час бігу до Лондону, при чому на згірчення спортових «хуситтів» змучений бігун пив по дорозі пиво і на той час передав смолоскип якомусь обивателеві, в руках якого він і згас. Говорять ще й про третій раз, а саме, що нібито вогонь згас уже по відкриттю ігрищ у самій урні, але втаємничені кажуть, що це неправда та й неможливо, бо там вогонь підтримується горючим газом, і навіть коли його не було для всіх видно, то він десь там на дні урни таки горів.

Ті, що не витримали

Ігрища відбуваються в страшну спеку, що досягає 34 ступенів Цельзія в тіні. З учасників змагань і глядачів ллється рясний піт. Пересічно кожної хвилини виносять з трибуни по одному зомлілому від спеки глядачеві. Найприкріше було те, що зомліло навіть четверо бойскавтів, що несли прапори поодиноких делегацій. Надто вибагливим спортовим газетним справоздавцям не подобається дещо в організації інформаційної служби. На їхні заміти та різні претензії англійці флегматично зауважують: «Тей кіт ізі», тобто «не беріть собі цього так дуже до серця», бо ж олімпійські ігрища не якась важлива державна та престижева справа, — вони міцно більше як велике спортове свято.

Перші осяги і медалі

Перший спортовий осяг у спортовому змаганні мала француженка Мікель Остермаєр, що кинула диском на 41,90 м. Вона ж перша дістала олімпійську золоту медалю. Досі у метанні диском занотовано такі рекорди: 1936 р. німкеня Мадермаєр — 47,63 м. в 1948 р., німець Утке з Кельну — 41,18 м і росіянка Думбадзе (мабуть, грузинка) — 50,50 м.

Ті, що скоро бігають

Першою великою сенсацією цьогорічних олімпійських ігрищ була перемога молодого чеха Еміля Затопека, що в бігу на 10 тисяч метрів у рекордовому часі 29 хв. 59,6 сек. побив дотеперішніх майстрів у далекому бігу фінів, норвежців та шведів. Світовий рекордист у далекому бігу фінляндець Гейно заломився вже в першій рунді під впливом великої спеки.

Народня жертвенність

Українці переходового табору у Фаллінтбостелі зложили за посередництвом свого представника п. Думи Володимира до Краєвого Представництва СХС 1.000 рм на допомогу інвалідам і хворим українських армій першої і другої світової війни.

На цю саму ціль зложили ще: кооператива «Єдність» у Фалькенберґу 4.000 рм, група українців, які виїхали до Канади з Времену 17 березня ц. р., 280 рм, з коляди у Фалькенберґу 200 рм.

Добровільні пожертви на цілі УЦДК

Табір Кіль Фрідріхсорт:
по 8 нм — Галатик Павло.
по 5 нм — Котович А., Желихівський Ю., Нитепчук А., Сухович М., Яременко П., Зельський Г.
по 2 нм — Вороха С.
по 1 нм. — Перетятько В., Левкович Л., Семерага О.

Табір Вітерсгайм:
по 5 нм — Войцехівський І., Штинда О., Варчук, Безнора С., Жегалович.
по 2 нм — Теодосійчук, Нечвід Л.
по 1,50 нм — Корнельо.
по 1 нм — Король С., Дідух, Лужицький С., Луцик, Собчук, Жегалович З., Чеховий.
по 0,50 нм — Юрчишин, Живачевський.

Українці з Ц.М.Л.О. — Вілефальд.
Детмольдерштр. — 46 нм.
Українці з Ц.М.Л.О. — Вохум — 80. — нм.

Жертводавцям висловлюємо щире спасибі.

Голова УЦДК, проф. Г. Яловий.
Фінанс. реф. Інж. Шевченко В.

ПРОДАЮ
ПИСАЛЬНУ МАШИНКУ
з українським шрифтом в доброму стані. Заінтересованим писати на адресу: Iwan Didiuk „(20b) Goslar/Harz, Mittelstr. 3

УВАГА
Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкуються переважно нонпареллю. Вартість оголошень: за розшуки — 10 пф. слово і за всі інші оголошення — 50 пф. рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»
Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neustorstrasse 50, Schliessfach 52.
Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 17 год. Невамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDP /0235/ SEC (G)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 806 66

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 62 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:

в Німеччині тримісячна 2.40 DM., піврічна 4.80 DM., річна 9.60 DM. — ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf.

в Англії місячно 8 цен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.

ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 218 Sussex Gardens, Paddington, London W 2, England. На ці ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 17
БЛЬОМБЕРГ 22 СЕРПНЯ 1948

Повстанський рух в Україні і в Литві

Литовські «Жалєї Бролєй» і УПА у вогні боротьби —

(З нотатника військовополоненого німця)

«Коли німецькі війська вдерлися в Росію, вони в скорому часі відчули, як за плечима Вермахту наче з-під землі виросли і повстали проти них нові, несамовиті противники. Про них, як про героїв, народ співає романтичні пісні «непереможного партизана», на їх пошану влаштовувано свята. А їх вороги називали їх коротко «бандитами» і «унтерменшами».

... А сьогодні? Чи не перемогли партизани? Чи не повинен був Схід Европи вже давно вступити в стадію миру? Ні! Боротьба йде далі, хоч і в запіллі іншого фронту, фронту, що називається «залізною заслоною». Хоч і змінились можновладці — але партизани залишилися в боротьбі...»

Такими словами розпочинає незвичайно цікаві записки німецького полоненого німецький часопис «Ганноверше Прессе» від 14 серпня 1948 р. А далі вже розповідає сам мемуарист:

«У Литві кипить. Миролюбний народ шамаїтів не може забути за свою волю. В густих лісах коло Вильна, Ковна і Барановичів працює організація «Юдасіс Катінас» (чорних котів), що під керівництвом свого вождя Відучека організує саботажі і нападає на советські колони та команди. Силу цих «Жалєї Бролєй» (зелена братія) нараховують на 45.000, що діють меншими й більшими групами. Вони рекрутуються переважно з селянських синів, які не хочуть служити під прапорами «Серпа і Молота». Принагідні експедиції советських відділів не мають успіху, бо партизани тримаються тактики «гумової війни», тобто — їх невидно. Між ними часто трапляються також німецькі солдати, що пристали до них в дуже незвичайний спосіб.

У незручному положенні

Ось їде вантажним автом советський майор з шофером — німецьким полоненим. Для своєї особистої охорони бере він двох німців, переконаних антифашистів. По дорозі в авті виникає дефект. Треба ночувати в маленькому селі. Це не дуже приємно для росіянина, бо він знає, що його тут не люблять. Тому він стає дуже ввічливим до полонених і частує їх горілкою і папіросками. «Ду нікс шляфен квартір, ду шляфен гір!» — і показує на долівку коло свого ліжка. Він наказує забезпечити вікна та двері і лягає в ліжко взутий і з готовою до пострілу пістолею. Полонений бере машинову пістолю і лягає на долівці. Два антифашисти тримають варту перед хатою... Аж знечев'я з'являються «Юдасіс Катінас». «Маєте до вибору, — говорять вони — або переходити з вашим автом на нашу сторону і боротися разом з нами, тоді вам буде добре, — або, коли боїтесь, залишаєтесь тут, але зброю сюди, ви оточені. Тихо! Ані писнути! Ми боремося тільки проти большевиків».

Таким способом большевицьке авто разом з двома полоненими німцями переходить на сторону повстанців.

Або...

Десять червоноармійців і 20 полонених їдуть двома возами до селянина по картоплю. Вночі німці сплять у литовців, бо вони не мають причини боятися, а росіяни забралися в клуню на солому. На подвір'ї стоять вози, один з них уже навантажений. Коло них варту є один полонений. Ранком залишається тільки один полонений а в руці у нього картка: «Спасибі! Мовчіть! Покайтеся! — Відучек». Коло підпису знак «Юдасіс Катінас».

Повстання в Україні

Подібними методами, але краще озброєна бореться УПА (народня повстанча армія в Україні). У місяці грудні 1947 року за дуже скромними підрахунками налічував цей повстанський рух 140.000 чоловіка. У величезній більшості це українці, потім румуни і трохи мадярів. Вона прекрасно озброєна, ця народня армія, майже вся уніформована, частинно змоторизована, має у своїм розпорядженні навіть танки. УПА нікого не примушує ставати в ряди своїх борців. Втікачі, німецькі полонені дістають від них харчі і передають їх далі через кордони до НСЗ (Народня Сила Збройна).» Автор підписався криптонімом В. С.

Мих. Ситник

Комбриг

ІВ. БАГРЯНОМУ

Повстанці залягли за кладовищем, —
Їх тільки жменька. Плачуть явори.
А танки йдуть і йдуть,
все ближче й ближче —
Вже голим оком видно із гори.

Погрозливо роззявилися жерла
Важких гармат, ковтаючи туман.
— Ех, заспіваймо, хлопці,
«Ще не вмерла», —
Звернувсь до двулів сивий партизан, —

Щоб легше вмерти.
Де нам проти танків
Із голими руками? Ех, біда!
Ще, друзі, цього голубого ранку
Зашелестить над нами лобода...

І стали хлопці і сплелися руки
Й злилися ув одно усі серця.
І гімн піднявся, не як скорб і мука,
А як початок славного кінця.

Той гімн, як вияв мужності і сили,
Над головами буйними лавис..
І раптом... Що це?..
Танки зупинились,
Зелені дула похилились вниз.

І з танків повиходили солдати
І стали струнко в лінії одній.
Повстанці опустили автомати,
Плічми здвигали: Що це? Сон чи ні?

І раптом з-поміж свого екіпажу
Виходить офіцер. Іде до них.
Відкозиряв привітливо і каже:
— Я армії червоної комбриг,

Але у мене українське серце
Під цими орденами все одно.
Тепер ми разом підемо до герцю,
Петлюрівське піднісши знамено.

У ваше розпорядження, герої,
Свою бригаду повністю здаю.
З відкритим почуттям
мій кожен воїн
Присягу вашу прийме у бою!

... З повстанцями братались
танкісти,
Знаходилися рідні, земляки.
Із дому переказували вісті
Один одному в спогадах тяжких.

— Вперед! — і танки рушили,
мов крига
Напровесні — кудись туди, на схід,
Під проводом петлюрівця-комбрига
До одчайдушних битов і побід..

— Вперед! Знялись угору
люто жерла,
Націлились на помсту і на здвиг.
І наново велично «Ще не вмерла»
Заспівував зворушений комбриг.

Другий конгрес українців католиків Канади

Підготовуваний кілька місяців Другий Конгрес українців католиків Канади пройшов з великим успіхом 30 червня і 1 та 2 липня ц. р. в Вінніпегу в просторих і вигідних залях готелю «Рояль Александра». У нарадах взяло участь понад 400 делегатів з цілої Канади, велика кількість духовенства і світських та чотири єпископи під проводом архиєпископа Кир Василія. В Конгресі взяли участь уманда-товані репрезентанти п'ятьох українських католицьких організацій Канади, а саме: Братство Українських Католиків Канади, Ліга Українських Жінок, Українське Католицьке Юнацтво, Місійне Товариство св. Йосафата і Запомогове Братство св. о. Николая. Всі ці товариства відбули також свої окремі конгреси. Для культурної розваги делегатів і гостей організатори Конгресу, на чолі з п. Василем Валлом, влаштували в міській авдиторії великий концерт з участю відомої на американському континенті української артистки Донни Гресько, рецитатора Юліяна Геник-Березовського, молодої піяністки Корнелії Гайовської та інших артистів і хору.

Крім цього зорганізовано виста-ку української католицької пр і книжок та виставку, народнього мистецтва і влаштовано карнавал Української Католицької Пресової Служби. Конгрес скликано з нагоди заснування трьох Екзархатів для українців католиків у Канаді надання двох нових єпископів вивищення української церкви в Канаді до стану Архидієцезії.

По архиєрейській Богослужбі, яку відправив 30 червня Преосв. Кир Ісидор Борецький в асисті численного духовенства в просторій церкві св. о. Николая в Вінніпегу, розпочав Конгрес свої наради короткою промовою домініяльного голови Українського Католицького Юнацтва п. Івана Козоріза та відспіванням гимнів «О, Канадо» і «О, Україно». Далі промовляли представник державної влади п. Сміт і представник майора Вінніпегу п. Степнюк, які вітали Конгрес англійською і українською мовами. Між прочитаними привітами був також привіт від Українського Центрального Допомогового Комітету на британську зону Німеччини. Пополудневим і дальшим нарадам проводив голова Братства українців католиків Канади п. Боцюрків. Преосв. Кир Саварин виголосив науково продуманий і джерельно умотивований реферат на тему «Апостольська Столиця і Українська Католицька Церква». Другим доповідачем виступив п. Стюарт Гарсон, прем'єр Манітоби, на сучасну актуальну тему «Загроза демократії», закликаючи присутніх до чуйности перед червоним тоталітаризмом і заявляючи, що тільки демократія, християнство й воля гарантують усім громадянам Канади повний розвиток і добробут. Преосв. Кир Ісидор у своїй промові звернув увагу присутніх на три світлі постаті в ієрархії Української Греко-Католицької Церкви, а саме на постать великого Митрополита Андрея Шептицького і теперішнього Митрополита, мученика большевицьких тюрем Кир Йосифа Сліпого на заслуги теперішнього архи-скопа Кир Василія Ладики. З-ма, довше затримавши прелеґ-н д особою Митрополита-мученика Йосифа Сліпого та ... н потребу ... к ... ного в історії нашої церкви ... вання Української Католиць-Церкви московськими большевиками, запроторення в каторгу ре-ї ієрархії, духовенства і вірних. Останній промовець на цьому засіданні Конгресу п. Валл подав основні ідеологічні засади, на яких працює Централа Українців Католиків Канади.

У третій день Конгресу склав справоздання референт допомоги скитальцям о. С. Семчук. З вересня 1946 до половини червня 1948 українці католики Канади зложили 15.556 канад. дол. і 99 центів допомоги українським скитальцям. За ці гроші закуплено 1303 «кер-пакети» на загальну суму 13.100 дол. Решту вжито на одяг, ліки, мило, товщі і т. д. Афідавіти вислано для 138 родин. Референтура допомоги скитальцям працювала без винагороди.

Загроза страшніша, ніж була колись

Австрійський часопис «Дер Штандпункт» присвячує берлінському питанню такі свої завваги:

«Коли сьогодні впаде Берлін, завтра прийде на чергу Відень... Люціюс Клей сказав, що американців можна тільки війною прогнати з Берліну. Алеж замітна справа, наскільки Захід утратив довір'я в Европі, що тепер дають віри словним заявам. Коли б це заявив Соколовський, то за його словами відчувалась би воля Кремля. А хто загарантує, що з заявою Клея не станеться так само, як з словами його англійського колеги Робертсона, який при іншій нагоді вжив також досить кріпких виразів, а дочекався зауваження Бевіна, що британською політикою керує уряд, а не генерали. Створюється враження, що Захід ще не сприйняв істини: хто сьогодні не хоче боротися за демократію, змусітиме до неї воювати завтра, або гинути разом з нею.

Черчіл викликав цими днями тінь Мюнхену. Він сказав, що загроза тепер більша, як була колись. Дехто може робити з цього висновок: отже, бувший прем'єр думає про війну. Але дехто може нагадати Заходові, що коли Черчіл по повороті Чемберлена з Мюнхену говорив в англійськім парляменті, слова його зависли в повітрі, бо серед радощів з приводу врятування миру, ніхто тоді не хотів слухати цих його слів: «Ми мусіли вибрати між ганьбою і війною. Ми вибрали ганьбу, будемо мати війну.» (Д. Ф. Цайтунг ч. 89)

Переможець Сталінграду в Берліні

Цими днями пішли по Берліну чутки, що разом з Соколовським прибув до Берліну один з советських маршалів. Французький часопис «Франс Суар» повідомив, що це прибув з важливими завданнями советський маршал Рокосовський.

Маршал Рокосовський — визначна советська особистість. Він — старшина ще царської армії. У 1943 році був командувачем середнього відтинку російського фронту. В 1944 році став маршалом. У великих битвах останньої війни відіграв важливу ролю. Його армії воювали під Сталінградом, Орлом, Курськом і Кенігсбергом. Він спеціяліст панцерних моторизованих військ. Можна сказати, що він був справжнім переможцем у битві під Сталінградом і забрав у полон армію генерала Павлюса. Це сильна, висока на зріст людина, з чорним волоссям, яка має довір'я і популярність у війську і старшинському корпусі. Його вояки розповідають, що він завжди обстоював їх інтереси. Німецький Генеральний Штаб відзначав Рокосовського як доброго полководця. Сам він прихильник Молотова. Його прибуття офіційно не подано до відома. Він має зайнятись поновною мобілізацією військ.

Америка завойовує повітря

Американці прийшли, нарешті, до переконання, що найкращий засіб проти советської агресії — це показ своєї власної сили. Отож, Америка посилає й далі свої ескадри важких бомбардувальників та швидких, як літ звука, мисливців до Европи. Число суперфортець для Англії, про які ми вже писали, збільшено з 60 до 90. Американський міністер летунства Стюарт Сімінґтен та шеф генерального штабу американських летунських збройних сил генерал С. Вандерберґ приїхали до Европи на інспекцію американських летунських сил.

Американці не спочивають на лаврах, а роблять усе, щоб в разі війни завоювати повітря. Сьогодні мають вони 390 найважчих бомбардувальників типу Б-29. До липня наступного року мають вони побудувати 21 нову ескадру цих бомбардувальників, а тим часом почали будувати ще важчий тип бомбардувальників типу Б-50.

Щаслива «фольксдемократична» країна

Саксонія, окупована Совєтами і обдарована найвищим виявом демократії, а саме т. зв. фольксдемократією, може вважати себе за справді щасливу країну. Уявіть собі, як дбає красвий саксонський фольксдемократичний уряд про безпеку своїх підданих. За Гітлера на 611 мешканців припадав 1 поліцист, а сьогодні 1 поліцист припадає лише на... 219 мешканців. В 1947-48 бюджетному році Саксонія мала лише 16.712 поліцистів, а на рік 1948-49 дістала їх аж 23.679. Зате кошти на утримання поліційного апарату зросли в «щасливій» Саксонії з 90 млн. 637 тисяч марок на 156 млн. 836 тисяч марок.

Для порівняння наведемо видатки на інші для «ущасливлених» фольксдемократів менш потрібні цілі, як наприклад народня освіта на яку передбачено лише 51 мл 804 тис. марок, тобто пять з п... тину видатків на поліцію. і ... млн. 600 тис. марок на робітничу та соціяльну опіку, тобто на 12 проц. менше, ніж видатки на поліцію. З якою «невимовною радістю» приймуть саксонці, як це звичайно буває в країнах фольксдемократії, цю батьківську опіку, якою їхній уряд з допомогою поліційної охорони хоче їх обдарувати!

Доля Автокефальної Православної Церкви в Польщі

Теперішній польський комуністичний уряд у Варшаві усунув з посади Митрополита Автокефальної Православної Церкви в Польщі Діонісія Валединського спеціяльним декретом, в якому не подає причини цього рішення. Митрополит прийняв постанову до відома і тепер проживає як приватна особа. Йому 74 роки. За його наслідника вважають Єпископа Тимотея з Білостоку. У Варшаві здогадуються, що справжньою причиною усунення Митрополита Діонісія є те, що він не схотів скоритися наказам з Москви, хоч його кілька разів до Москви закликали. Московський патріярх заквестіонував автокефальність православної церкви в Польщі, Митрополит Діонісій спротивився цьому, обстоюючи незалежність Автокефальної Православної Церкви в Польщі від будь-яких церковних або світських властей поза Польщею. На наказ з Москви, Митрополита арештовано чотири місяці тому, а потім залишено його під домашнім арештом на передмісті Варшави в Празі.

Незалежність Автокефальної Православної Церкви в Польщі проголошено в 1923 р. Цю незалежність визнали як екуменічний патріярх в Царгороді, так і інші патріярхати та незалежні балканські церкви. За це старався сам польський уряд, який хотів унезалежнити православну Церкву в Польщі від Росії. Очевидно, проти цього виступив московський патріярхат.

Осіннє засідання ОН в Парижі

1-го вересня ц. р. починається в Парижі осіннє засідання С... Об'єднаних Націй. Приготув... до цього засідання вже закін... 21-го серпня відбуде Рада Без... ОН своє останнє засідання пе... генумом ОН в Пав... Секре... рят ОН в Нью-Йо... с... ... ...

Ідімо густішими й чистішими лавами

(пб) В іншому місці сьогоднішнього числа нашого часопису містимо статті п. Еварта Брукеса, що їх видрукувала англійська газета «Дейлі Міррор» за 19 і 20 липня ц. р. Вже самий факт, що до нашої редакції переслали згадані часописи в оригіналі наші громадяни з двох різних українських таборів (з Коррігену і Гайденав), які в свою чергу дістали ці часописи з двох різних місць в Англії, свідчить проречисто, як глибоко, стурбувались українські громадяни в Англії і Німеччині цими статтями. До того ж, незалежно від нашого часопису, статті п. Еварта Брукеса появилися ще й в «Українських Вістях», які виходять в американській зоні.

Ситий голодного не розуміє — каже українське прислів'я, і тому ми мусимо п. Еварту Брукесові признати, що він був вправі, на підставі здобутих цифрових даних, дійти до таких висновків, але ми теж вправі твердити, і то цілком рішуче, що п. Брукес напевне і не здогадується, чому саме українські ДП найбільше його дописами стривожені й найчуйніше на них реагують. Це тому, що вони є членами найбільш обезправненої нації, що між ними найбільше осіб політично «неблагонадьожних» для сучасного режиму на їх скривавленій батьківщині; що за останніх тридцять років у неймовірній деінде прогресії зростав опір проти тоталістичного насильства і безправства на їх рідних землях і тому найбільше потребують вони права захисту (азилю) від свободолюбних, культурних, демократичних держав Заходу.

Кореспонденти з гущі української ДП-маси, тієї, що ще залишається в Німеччині, і тієї, що вже засвідчує свою працьовитість і любов до заповітних ідеалів української нації в Англії, піддають думку реагувати у цьому випадку в трьох напрямках:

1) вони вимагають, щоб вся українська політична еміграція ще сильніше «взяла себе в руки», щоб ще вище піднесла прапори, з якими пішла на вигнання, і не дозволила нікому з своїх плямувати їх перед чужими пляшкою самогону та п'яними вигуками.

В ім'я майбутнього української нації, вони закликають зберегти високу моральну силу українських політичних вигнанців. Вони підкреслюють величезну вагу і неповторну нагоду в світі для українського змагання. Тож у світі під теперішню хвилину, як між іншим стверджує ген. Шандрук, — «антагонізм між справедливістю і насильством дійшов уже до свого кульмінаційного вершка». В кожного українського політичного емігранта, що всією душею зв'язаний з святою боротьбою на батьківщині, мусить дійти до найвищого вершка антагонізм щиро соціяльної, високо справедливої, глибоко моральної самовідданої і працьовитої людини до асоціяльних типів, до безідейних гниляків, до злочинних елементів, і неробів та негідників, що компроміту-ють нашу ідею і націю на чужині. Мусимо всі тривожитись за кожного з нас, усі дбати за кожного, і допомагати кожному на важкій дорозі фізичного і духовно морального життя. Ідімо густішими і чистішими лавами! Тоді внутрішньо доростемо до завдань, які на нас накладає історичний момент,

2) Всюди де ,живе і працює українська маса, мусить бути переведена свого роду чистка. Треба відмежуватись якнайдалі від злочинних і хулиганських елементів і елементів, що з українською духовістю, традицією і змістом сучасних стремлінь не мають нічого спільного. Відмежувавшись від елементів, дуже часто насланих у наші ряди для диверсійної, розкладової роботи, треба дбати за ушляхетнення української політично і соціяльно думаючої людини в глибоко демократичному сенсі. Мусить бути місце для творчого, плодовитого змагу всіх українських людей доброї волі, хоч і з різним світоглядовим підходом. Людей доброї волі найкраще пізнати з їх скромности і кожночасної готовости допомогти загальній справі. Пізнати їх легко й по вірі в свою слушну справу. Таких людей не зломлять дописи п. Еварта Брукеса, але загартують до змагання, переконають, що не завжди сухі цифри говорять правду.

3) Ми мусимо працювати і в третьому напрямку, а саме:

Свої дописи назвав п. Еварт Брукес «Великою загадкою ДП.» Отож, ми мусимо цю загадку розкрити і старатися, щоб більше таких загадок не було. Треба сконстатувати, що в більшості всі набірні комісії до різних держав шукали і шукають тільки здорових фізичних сил, не турбуючись за моральні. А фізичні сили тільки тоді творчі й корисні якщо йдуть гармонійно з моральними. Коли ангажується тільки фізично здорові сили, а не ангажуються таких, що можуть ці фізичні морально підтримати, тоді і вислід може бути такий, що фізичні сили кудись діваються, і постає «загадка ДП». Очевидно, що нація — це не родина, але й в родині трапляються виродки. Проте кожна нація, так само, як кожна родина, має в своїм розпорядженні відповідні санкції. Гама цих санкцій дуже широка: вона починається любов'ю, користується різними виховними засобами, а в виняткових випадках непослуху може скінчитися навіть виключенням з родини.

Усі ДП разом — це члени різних націй, і в великій мірі — це люди, що шукають по світі можливости спокійної праці, бо такої спокійної праці в своїм краю з політичних причин їх позбавили. Ні одна з набірних комісій не вважала за потрібне поцікавитись думкою національних комітетів що до осіб, яких вербує ться на працю. Тому не можна тепер усієї вини за зле поставлене вербування скидати на всіх ДП, чи будь яку націю, бо до кожної з них можуть підшиватися типи, які з тією нацією не мають і не мали нічого спільного. Тому треба старатися, щоб усюди відрізнювали різко політичну еміграцію в масі ДП від авантюрницьких, злочинних елементів. Коли так справу поставити, тоді не буде болючих для всіх несподіванок і загадок, або вони зійдуть до мінімуму.

ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС!

Привіт Українській Національній Раді

Наша Редакція одержала з табору Галлендорф привітання Українській Національній Раді, яке, з уваги на брак місця, містимо в скороченні:

«Загальні Збори мешканців українського табору ч. 25 у Галлендорфі пересилають привіт Українській Національній Раді і запевняють її Президію, Пана Президента, Голову Виконного Органу та всіх його членів у своїй відданости.

Створення Української Національної Ради привело нас до факту, що всім життям української спільноти буде керувати єдиний український Національно-Політичний Центр, що ми сприймаємо з великою радістю і вірою в приспішення остаточної перемоги Української Правди.

Декларація Української Національної Ради відповідає нашим прагненням, і тому ми найщиріше бажаємо великих успіхів Вашій праці.»

У дальшому тексті загальні збори таборян вітають цілий український народ, його прагнення до незалежного державного життя і героїчну Українську Повстанчу Армію.

Привітання підписали д-р Ф. Мелешко, як голова, і проф. О. Діхтяренко, як секретар загальних зборів.



Будинок Центральної Ради в Києві
першого парляменту відродженої Української Держави

Ще одна залізна куртина

Так, як у світовій політиці совєти розбудовують залізну завісу між Сходом і Заходом, так само на релігійному відтинку намагаються вони цією завісою відмежувати підлеглі церкви від усього іншого світу. Свідчать про це ухвали конференції православних достойників, що відбулися під диктатом Москви по закінченні ювілейних свят. Є їх три. Перша звертається проти «антихристиянської, антидемократичної і ворожої народам» політики Ватикану. Друга звертається проти екуменічного руху євангелицьких та православних, незалежних від Москви, церков і проти Амстердамської конференції світової Ради Церков. Третя заперечує дійсність висвячувань священиків англіканською церквою «з канонічного й догматичного погляду». Одним словом виходить так, що центром світового християнства має бути «Третій Рим» — сьогоднішня безбожницька Москва, столиця безбожницької держави, що має на сумлінні мільйони знищених нею християн, десятки тисяч зруйнованих або перетворених на стайні, магазини, а в найкращому випадку на театральні залі, храмів Божих.

Що скаже християнський світ на цю нечувану витівку безбожницької держави — побачимо. Перед Українською Автокефальною Православною Церквою тут, на скитальщині стоїть вдячне завдання поінформувати світ про дійсний стан речей і репрезентувати справжнє, незалежне від большевицького режиму, православ'я.

Радше смерть, ніж поворот до СССР

«Дейлі Мейл» з 14 серпня ц. р. подає, що міністер зак. справ СССР Молотов зложив на руки американського амбасадора в Москві протест проти поривання совєтських громадян у Ню-Йорку. Про ту справу заговорила крім цього вся преса в Москві і радіо. У «Правді» накидається М. Вікторов на нью-йоркських «гангстерів», що схоплюють совєтських громадян, а американська поліція бере в опіку і гарантує недоторкальність тим російським білогвардійським колам, що по-гангстерськи ловлять совєтських громадян. «Ізвестія» кажуть, що схоплення совєтських громадян Оксани Козенкіної і Михайла Самаріна з родиною викликало обурення в цілому Совєтському Союзі.

Вже з цього самого приводу справа набрала світового розголосу. В останніх днях говорять про неї як про сенсацію. Виявляється, що вище згадані службовці совєтського консуляту в Ню-Йорку повинні були дня 31 липня повертатися «на родіну». Але вони відмовились від того «щастя». Насильно затримана в будинку консуляту Оксана Козенкіна вискочила з третього поверху на подвір'я в намірі самогубства. Тяжко пошкоджену, з поламаною ногою, її перевезено до американського шпиталю під охороною американської поліції. Совєтський віцеконсул Чепурник запропонував, щоб Козенкіну перевезли до іншого шпиталю. Тоді вона в приявності американських властей закричала: «Вони хочуть мене ув'язнити, не везіть мене туди. Я була у них як птах в клітці. Я хотіла вирватися від них». Внаслідок розпачливого кроку Козенкіної справа взяла зовсім небажаний ловках.

для совєтів оборот. Американський Департамент Стану рішив відкинути формальну вимогу совєтського консуляту, щоб Козенкіну з американського шпиталю перевезти під російську контролю. Американський підсекретар стану Ловет заявив совєтському амбасадорові Панюшкінові, що він не має права віддавати Козенкіну проти її волі під контролю чию б то не було. Нарада в тій справі з Панюшкіним тривала нечувано довго, бо цілу годину і 40 хвилин.

Офіційна совєтська агенція «ТАСС» в перших реляціях обвинувачувала США в порушенні дипломатичної недоторкальности. Потім виясняла, що по випадку з Козенкіною американська поліція вдерлася силою до консуляту, перешукала помешкання Козенкіної, її речі і торбинку і потім насильно перевезла її до шпиталю.

Вся ця історія надзвичайно характеристична для теперішніх настроїв в СССР. Такі люди як Козенкіна (їй тепер 52 роки) або Самарін, мусіли мати великий службовий стаж і їх багато разів перевіряли, поки випустили за кордон. Коли ж тепер такі люди не бажають повертатися до «раю», то які настрої мусять панувати серед сірої совєтської маси, що живе в злиднях?! І як у світлі таких фактів виглядає совєтська пропаганда про безмірну любов совєтських людей до своєї «родіни»!?

Цікаво лишень те, що совєтська пропаганда не може назвати тих людей, що втікають до СССР і не хочуть повертатися до своїх батьківщин. Коли такі по невчасі й захотіли, то вони давно вже в сирій землі або загибають на Соловках.

Тріюмф сталінопапізму

Російська синодальна православна церква завжди була цезаропапістичною, тобто завжди схилялася до ніг могутнього колись московського царизму, якого втілення — цар і був дійсним головою тієї церкви. Коли не стало царя, відновлений патріярхат утратив свої міцні підвалини. Все ж таки на честь першого патріярха Тихона треба визнати, що він твердо й гордо тримався супроти большевицького режиму. За це заплатив він своїм життям, бо по 14-місячному ув'язненні помер в тюрмі і став символом християнського спротиву проти царства антихриста, яке ввели большевики.

Большевики розвалили і знищили цілковито православну церкву та всі інші церковні організації на території колишньої царської імперії. Відновили її лише під час останньої війни, коли їм це було потрібне для політичної гри з західніми альянтами. Вони знайшли для цього відповідний апарат і в першу чергу відповідну людину на пост патріярха, а саме теперішнього патріярха Алексея, що є слухняним знаряддям в руках режиму. А що без дозволу та інспірації тотального режиму не може в ньому нічого діятися, можна припускати, що й недавнє святкування 500-річчя московської митрополії, перетвореної згодом на патріярхат, було зорганізоване большевиками. На це свято запрошено в першу чергу православних достойників країн, що перебувають під совєтською окупацією, та заступника царгородського патріярха.

ПРОЧИТАЙТЕ УВАЖНО

Понадпартійна, близька до урядових кіл англійська газета «Дейлі Міррор» в двох числах, 19 і 20 липня, вмістила на чільних місцях статті, присвячені проблемі ДП в Англії. Подаємо ці статті без змін і скорочень в перекладі на українську мову.

Еварт Брукес

«Велика загадка ДП: тисячі, що зникли з фарм.»

Один з кожних трьох европейських ДП, допущених в цю країну для праці на землі, не може бути заплянований. Ці «втрачені легіони», що нараховують 13.105 осіб, не вписані міністерством сільського господарства, як такі, що виконують роботу, для якої вони були покликані, і не є під контролею міністерства. Ось їх цифри:

Міністерство праці покликало 7300 поляків для сільськогосподарських робіт; міністерство сільського господарства може нарахувати в себе лише 2500. Різниця — 4800.

24105 европейських добровільних робітників були покликані міністерством праці для роботи на землі; міністерство сільського господарства каже, що воно має лише 15800 працюючих, що числяться під офіційними округовими виконавчими планами для фармерів. Різниця — 8305 осіб.

Так з 31405 осіб ДП, допущених в країну для допомоги в праці на землі, більше ніж третина не числяться на звітах, як такі, що виконують цю роботу. Де вони ділись?

Уряд офіційно стверджує, що багато з «втрачених легіонів» законтрактовані приватно у фармерів, але він не може дати детальних цифр.

Можливо, провідною ниткою для роз'яснення зможе послужити те, що повідомив нам менажер (керівник) ДП табору в Гом Кантіс. Він сказав:

«Після перших небагатьох тижнів, коли новизна стерлася, лише один з чотирьох або п'яти ДП виказував охоту вчити англійську мову або працювати.

Вони мали досить їсти — подвійний раціон англійського фармового робітника — вони могли заробити досить за 4 або 5 днів, щоб пропускати в другому тижні, а пропуски ці пояснюються важким пияцтвом і шкодою для самих себе.

Деяким засобом або мірою для них могло бути те, що їм грозилося, що їх викинуть з табору, або відішлють назад до Ведгемптону, Гантсу — головних розподільчого і приймального пунктів. Але вони сміялися згодом і з того. Вони знали, що коли вони будуть відіслані назад, то попадуть лише на інше місце праці, але не будуть відіслані у Европу.

Вони приходили п'яними, билися в таборі, били пильних робітників, а на ранок зникали.

Кругло в цьому таборі було коло двох тузенів ДП, грубих, сплячих, майже непрацюючих, протатованих магічними літерами «EVW» (европейські добровільні робітники)».

Вони — джерело турбот моїх, місцевого населення і поліції.»

Поліція в Гом Кантіс, до якої певне число цих, так званих, «добровільних робітників» було направлене для вишколу і прохарчування, мала великі збитки.

Більшість ночей, але особливо наприкінці тижня вони в повному складі вирушали в малі міста і села і там перешкоджали спокоєві мешканців.

Поліційний інспектор сказав мені:

«Багато з них, хто говорить трохи по-англійськи, після того, як їм дали випити, розказали нам, що вони боролися проти нас в українській дивізії Вермахту.

Багато з наших місцевих хлопців билися з ними і їм, звичайно, не подобалися такого сорту розмови.»

В задніх бльоках Пімліко, Майда Волл та Ірлс Курт велика кількість чужинців — поляків, українців і інших східньоевропейських типів хочуть мати чисті гроші, але не за очевидну працю.

Вони харчуються в кав'ярнях і живуть в великих домах.

Поліційний інспектор сказав мені:

«Ми не припускали, щоб перевіряти, чи вони працюють на фармах, в шахтах і тяжкій індустрії так довго, як вони мали дозвіл. Тим часом багато тисяч «втрачених легіонів» випали з тої роботи, задля якої вони одержали притулок, особливе харчування і право на мирне, спокійне життя.

Дайте їм бути переміщеними!

То був би сумний день, коли б наша країна відмовила в гостинності тим чужинцям, що тієї гостинности потребують. Але у випадку ДП з Европи ми маємо якраз таке явище.

Ці люди, тобто ДП, були запрошені частинно з огляду на умови, в яких вони були опинилися, і через що викликали до себе співчуття, а частково тому, що були шляхи, через які вони могли бути використані тут на корисній праці, зокрема, як робітники на землі.

Вони прийшли у значних кількостях, але що ми одержали від них? Коли вони пішли на фарми, то не залишалися там довго, тому що, як це ми повідомляли вчора кожен з трьох десь зник. Так само багато з них живе з сумнівних джерел добуття собі засобів. Багато, без сумніву, є їх на чорному ринку. Вони живуть на наших раціонах і живуть дуже добре. Вони долучують нам невигод і роздувають злочини.

ЦЬОГО НЕ МОЖНА ТОЛЕРУВАТИ.

Уряд ввіз їх і уряд повинен звільнити нас від них.

Вони мусять бути забрані тепер і відіслані назад.

Від початку ми закликали, що ввіз ДП повинен бути дбайливо організований і що вони повинні бути доглянуті під час їхнього побуту тут. Але, здається, британці вирушили з цим запізно. Інші країни забрали сметанку, а нам залишилася піна.

Це все досить зле.

Переклав С. К.

ЩО ПИШУТЬ і ГОВОРЯТЬ

Війна чи мир

Європейська преса вважає теперішню дипломатичну акцію в Москві за найвищу ставку від часу закінчення війни. Ця акція має ствердити просту альтернативу: війна чи мир. Тому, що це надзвичайно важливе питання тривожить і нашу скитальську публіку, подаємо голоси світової преси на цю тему.

Як Росія стремить до війни?

Таке питання ставить собі німецька газета «Ді Вельтвохе» в ч. 767 і старається на нього відповісти в такий спосіб:

«Так само, як у щоденному житті надмірна їда не зміцнює людини, лише послаблює, а часом загрожує її життю, так і в політиці надмірна експансія якоїсь держави не робить її могутньою, лише слабшою, а навіть при деяких умовинах — виставляє на тяжку пробу її життєві сили. Типовим прикладом цього є сьогоднішня Росія, якій загрожує вдавлення занадто великим куснем, що його вона намагалася проковтнути після другої світової війни.

Деякий час росіянам не тільки не вдаються нові спроби експансії, але вже проковтнуті кусні починають відживати і ворушитися. Невдалий італійський страйк осмішив Росію. В Югославії Тіто кпить собі з російського викляття, а від Балтики до Чорного моря, тобто в прибалтійських країнах, у Польщі, в Чехословаччині, на Мадярщині, в Румунії, Болгарії і — що для Росії найгірше — також і в Україні населення увійшло в стан занепокоєння, що нагадує часи, які російська автократія переживала після програної японської війни. Відомості, що надходять з різних джерел з-поза залізної завіси, свідчать, що на теренах, окупованих Росією, панує незадоволення, а неспокій, що з цього незадоволення випливає, такий великий, що початок третьої світової війни був би одночасно початком заворушень, які перетворили б російські степи від Фінської затоки до Озівського моря і від Штеттіну по Трієст в одно небезпечне для атакуючої Росії політичне баговиння.

Але як можна витлумачити факт, що росіяни, не зважаючи на безнадійне для них положення, продовжують атаку на Берлін і частково на Відень, і то з не меншою настирливістю? Відповідь важка і звучить вона так: чим слабша дійсна позиція, тим більша спокуса до блюфування. Голодранець під час гри в карти із хвацькою міною кидає найбільші ставки, бо в дійсності він не має нічого втрачати, а все може виграти. Так блюфував Гітлер.

Часто можна чути запит, чи росіяни, власне з огляду на свої труднощі та безнадійні вигляди не відкинуть думки про нову світову війну. Отож, поперше, росіяни — це не німці, а подруге Сталін не є комедіянтом на зразок Гітлера. Є це 70-літня людина, яка любить владу, але не менше любить життя та його радості. Крім цього Сталін все ще є тотальним володарем Росії, волі якого не відважиться спротивитись ніяка опозиція.

Слаба імперія

Цим самим питанням, а саме, чи Росія стремить до війни, займається англійська газета «Дейлі Мейл» з 19 і 20 липня ц. р. Вона пише: «Росіяни, як народ, рішуче не хочуть війни, але їхні провідники могли здати собі справу з того, що тепер час працює для інших і що найкращий шанс мають вони цього або наступного року. Але навіть і в цьому випадку з багатьох причин матимуть вони сумнів, чи розпочинати війну. Передусім ані народи Совєтського Союзу, ані його сателіти не є такі лояльні і вірні Москві, як про це говорить кремлівська пропаганда. Відступство Тіта і Югославії кинуло зловісне і заохотливе світло на темряву комуністичної конфедерації. Відосередні елементи існують в Болгарії, на Мадярщині і в Чехословаччині. Окупована Німеччина і Австрія не є проросійські, Албанія — непевна. Фінляндія все ще вільна. В разі війни Росія мусітиме виділити великі сили, щоб тримати в карбах ці держави. Поважні труднощі та клопоти можна знайти і в межах Совєтського Союзу. Навіть сама партія не уникнула кризи та бунту. Нова війна може викликати внутрішній бунт, який розшматує Совєтський Союз. Політбюро знає про це все.

Як виглядають засоби Росії в порівнянні з засобами Заходу? Одно знаємо напевно, що Европейська Росія у такій мірі знищена під час останньої війни, що люди довгий час мусіли жити в землянках. Ні одна країна на світі не спроможна відбудувати таких руїн впродовж трьох років. Хтось написав, що англійська промисловість є пігмеєм у порівнянні з Росією. Так не є. Британія є все ще другою промисловою країною в світі. Америка є далеко більшою, але Америка стоїть на чолі західніх держав і росіяни мусять два рази надуматись, поки викличуть (на війну — Ред.) цю комбінацію.

А військова сила? Росія має правдоподібно від 2 до 4 мільйонів людей під зброєю, 14-40 тисяч літаків, 200-300 підводних човнів і масу ракетних стрілен. Є це величезна сила, але західні країни все ж таки мають більше людей в резерві і потраплять цю силу втримати в шаху до часу розгорнення нових своїх сил.

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Хто довше витримає

Чим менше невтаємничений світ знає про таємні переговори в Москві, тим більше різних здогадів кружляє між людьми. Серед цих здогадів, мабуть, дуже багато таких, що близькі правди. І так здогадуються, що Москва грає «на відтяжку» і хоче зволікати переговори аж до часу виборів президента в Америці, тобто аж до листопада. Під час цих виборів Москва сподівається великого зросту прихильної совєтам партії Воллеса, яка сильно може натискати на американський уряд в напрямі, корисного для совєтів залагодження справи Берліну і Німеччини. Тимчасом Америка не спить і вживає заходів, що явно свідчать про приготування до оборони в разі совєтського нападу. Америка перекидає до Англії і на европейський континент поважні з'єднання свого летунства і навіть війська. Офіційна американська радієва пропаганда щораз більш безпосередньо і енергійно атакує совєтську політику. Ця пропаганда підкреслює, що, не бажаючи війни, Америка не встряне до неї, якщо це буде конечне. Агресивність американської політики спирається на заложенні, що Москва блюфує. Цей факт знаходить підтвердження у всіх реляціях, які приходять з-поза залізної куртини. Мабуть, інспірована урядовими колами ню-йоркська газета «Вол Стріт Журналь» ставить тезу, що «політика США не тільки триматиме й надалі займані досі лінії відносно спроб совєтської експансії, але й виконуватиме удари поза залізною завісою, заохочуючи російських сателітів до ребелії».

Дунай червоніє

Неначе на маргінесі московських переговорів, відбувається, як відомо нашим читачам, Дунайська конференція в Белграді. На цій конференції совєти, репрезентовані колишнім прокурором Вишинським, із своїми сателітами мають більшість і, користуючись з цього, провели ухвалу, силою якої західні держави виключено з усякої контролі й плавби по Дунаю, так що прекрасний синій Дунай мусів, мабуть, з досади почервоніти. Що ти подорожчання харчових продуктів. Роз'юшені жінки закидають торгівців і бауерів їхнім же власним товаром, садовлять їх у кошики з яйцями та помідорами, розбивають крамниці. Найбільше їх сердить те, що деякі закордонні товари дешевші від німецьких.

— **З Ганноверу** повідомляє агенція Ройтер, що 4000 жидів залишили свої табори в англійській зоні і вибралися в сторону американської зони, щоб виїхати до Палестини. Тому, що США визнали державу Ізраель, вони сподіваються одержати легальні документи, яких у 1947 році не могли дістати і через це їх завернули.

— **Чи ген. Клей уступить?** Рознеслися чутки про уступлення ген. Клея, який, щоб розв'язати берлінську кризу, радив пробити довіз харчів з допомогою збройної сили.

— **Америка визнала** факт існування південно-корейського уряду. Про правне визнання ще немає відомостей.

— **Еспанський міністер закордонних справ** Артахо заявив, що Еспанія має тепер нормальні господарські стосунки з усіма американськими і европейськими державами, крім СССР і США.

— **Втікають цілими відділами.** Організована сотня мадярської прикордонної сторожі разом з родинами перейшла з Мадярщини в британську зону Австрії і просила прийняти їх до табору скитальців.

— **Протисовєтські летючки** роздавали минулого тижня в містах Галле, Дессав і Магдебург. У летючках закликається скинути ярмо неволі і боротися проти совєтів за вільну німецьку республіку.

— **Острів Кіпр, біля Греції,** залишається в руках Англії. Поголоски про передачу Кіпру Греції не відповідають правді.

— **Дальші арешти румунських міністрів.** У Румунії відбуваються арешти недавніх ще міністрів. Минулого тижня арештовано Валера Романа, міністра ліберальної партії, і багатьох його партійних товаришів.

— **В Чехословаччині** 30 червня ц. р. нараховувано 24.000 жидів.

— **Головнокомандувач совєтської фльоти** адмірал Юмашев заявив, що в СССР уперше після війни випустили з доків підводні човни і криголами.

— **Черга за Чехословаччиною** стати союзною республікою в складі СССР. По всій країні ведеться пропаганда за те, щоб приєднатися до безголосих совєтських республік. Про це розповідають чеські летуни, які на літаку втекли з комуністичного «раю».

— **Більшовики залишили** минулого тижня будинок міжальянтської комендатури Берліну, що лежить в американському секторі. З цієї причини з будинку знято російський прапор.

Дав себе схопити

Колишній чехословацький заступник прем'єр-міністра д-р Цепкль опинився поза межами Чехословаччина в дуже оригінальний спосіб. Він дав себе схопити протикомуністичним чеським партизанам, які посадили його в авто і перевезли через чеський кордон на американську зону Німеччини. Очевидно, що пан кол. прем'єр дуже задоволений з цього схоплення, бо завдяки ньому вирятувався з новітнього чеського «раю».

Німці не матимуть влади над ДП

Американська газета «The Star and Stripes» в ч. 20 вміщує таку нотатку: «Генерал Клей заявив, що переміщені особи і далі підлягатимуть компетенції судів мільтов і що їхні табори користуватимуться, як і досі, правом екстериторіяльности без огляду на аргументи, що їх висувають німці. Клей заявив, що проектований окупаційний статут Західньої Німеччини забезпечив усі управнення та привілеї, які досі мали ДП. Генерал Клей гостро відповів одному німецькому журналістові, який запитав його, що думає зробити він з чорним ринком ДПісів, бо німецька поліція не має права вступати до таборів. Клей відповів, що американська поліція співділяла з німецькою поліцією в поборюванні чорного ринку, при чому додав: «Спосіб, в який ви сформулювали цей запит, є однією з причин, чому ми не дамо німцям влади над ДП.»

Совєти не забувають про ДП

Американський представник Міжальянтської Контрольної Комісії для Австрії поставив внесення, щоб усім громадянам Австрії дозволити вільно переїжджати з зони в зону. Франція і Англія висловилися за прийняття американської пропозиції. Совєти заявили, що вони погодяться на цю пропозицію лише в тому разі, якщо буде проведена докорінна зміна постанов про контролю ДП в Австрії. Вони домагаються, щоб контроля над переміщеними особами була передана австрійському урядові, який зі свого боку повинен договоритися про репатріяцію переміщених осіб з урядами тих країн, звідки вони походять.

КОРОТКО

— **Бірма** загрожена з двох сторін: з боку червоних і з боку дезертирів, що зайняли кілька менших міст.

— **Олімпійські ігрища** закінчилися 14 серпня. Каса зібрала 600.000 ф. ст. У Берліні в 1936 році каса зібрала 360.000 ф. ст.

— **Коло Еврocу**, вбитий у бою третій, за останніх 5 місяців, грецький генерал Рогоповльос. Червоні стріляють тепер з альбанської території — обвинувачує Альбанію грецький уряд.

— **Наради в Москві** натрапляють на щораз більші перешкоди.

— **Західні альянти** готуються доставляти харчі повітряним мостом до Берліну — також зимою.

— **У справі Трієсту** хоче Тіто безпосередньо говорити з Італією. Він думає відмовитися від Трієсту, а за це дістати Ґоріцію. Тіто побоюється, що західні альянти на засіданню ОН ухвалять віддати Трієст італійцям, а тоді Югославія залишиться з порожніми руками.

— **Вантажний корабель** американської армії вивантажував цими днями 3.000 тонн військового матеріялу, призначеного для бомбовозів Б-29, що недавно прилетіли з США до Великобританії. Ще два кораблі з таким самим вантажем мають прибути до Англії найближчими днями.

— **2.000 поранених** комуністичних партизанів Маркоса прибули до Альбанії. Троє з них зізнали, що перейшли вишкіл в Югославії.

— **Забагато тютюну.** За останніми підрахунками виходить, що Німеччина має забагато власного тютюну і подвоєні приділи сиґарет не вичерпають цих запасів.

— **Німецьке жіноцтво проти дорожнечі.** У багатьох містах німецьке жіноцтво масово виступило про-

Замість фейлетону

Ку-ку-ріку на «Світанку»

Кожна людина прагне слави, — сказав Ебн-іль-Садіб, стародавній перський філософ. І кожна людина по-своєму славу здобуває, — додамо ми від себе. Ось, наприклад, відомий в історії полководець Ганнібал, плюнувши на мороз та завірюху, перевів своє військо через високочені Альпи і цим здивував цілий світ. Римський цісар Нерон, щоб тієї слави доскочити, узяв та й підпалив свою власну столицю Рим. А тоді сидів, вірші складав, милувався на пожежу і мріяв, як то про нього слава світами піде.

Деякі сучасні чудаки, щоб славу за поли вхопити, рекорди різні ставлять. Один, скажімо, на дно морське спустився і цілісінький день там висидів. Другий вгору на п'ятнадцять кілометрів залетів, а звідтіля з парашутом стрибнув на свою власну хату. Третій з тарілкою в зубах рачки сто кілометрів проліз.

А ось один полтавський дядько, якому також сильно кортіло, щоб люди про нього гомоніли, іншим способом вирішив прославитись. У неділю, як люди з церкви вертались, виліз він на ворота та й закукурікав. З півгодини кукурікав. А тоді розсердився, що люди з нього сміються, та й почав лаятись.

Оцей останній, дядьківський, не рекомендований спосіб самопрославлення, як довідуємось, перенесено на еміграцію, в британську зону Німеччини.

В таборі Гайденав, у місцевій друкарні, 11 серпня цього року вийшов друком малого формату часопис під ідилічною назвою «Світанок». Редагує його І. Марченко. Видає нібито місцева організація Союзу Гетьманців-Державників.

Передова стаття часопису (невідомого автора) має заголовок «Доконаний, але не переконливий факт». Друга стаття — аж на дві сторінки! — має заголовок «Сумний епізод». Написав її сам пан редактор, в надії осягнути невмирущу славу в своїх сучасників та нащадків.

Вся ця статтейка від початку й до кінця кукурікає, паплюжить і оплюгавлює новообрану Українську Національну Раду. Зміст статтейки не вартий був би спеціяльної уваги і обговорення, якби не тон — пів'ячий, образливий і наплювательний, в якому її написано. До сить того, що самий факт організації Української Національної Ради автор і редактор «Світанку» називає сумним фактом. Ухвалу про передачу верховного представництва урядові УНР — наслідком махінацій, які не повинні мати місця в поважних політичних документах. А членів Української Національної Ради попросту лає, взиваючи їх політичними гешефтмахерами і погрожуючи запізвати їх на суд історії.

Одне слово, розкукурікався і розплювався редактор «Світанку» на все село.

Не сумніваємось, що чільні представники консервативного державно-творчого гетьманського руху непохвально сприймуть цю спробу пера й чорнила в часописі «Світанок», що виходить у світ як орган гетьманців. Вони засудять по заслузі цю розбивацько-деструктивну і образливу для всієї української суспільности писанину, яка має на меті захитати авторитет нашого громадсько-політичного центру.

Аж ніяк не збираємося дискутувати з «Світанком» та його редактором, що пішли всупереч усій українській еміграційній пресі, яка радісно вітала створення українського парляменту і довгождану консолідацію українських політичних угрупувань в Українській Національній Раді.

Редактор «Світанку» напевно не здобуде собі слави тим способом, яким силкується це зробити.

Гетьманець

Нова книжка! Добра шкільна лектура!

ОБОРОНА БУШІ

Історична повість М. Старицького — Ціна 1.20 нм.

Замовляти в Видавництві «Заграва» — Бльомберґ/Ліппе, Ноєторштр. 50

Свята Маковея і Спаса

Віра в Бога і Правду його за довгі віки й тисячоліття забрала багато людських жертв. І до Христа і по Христі багато мучеників упало, обстоюючи право жити за законами Божими та заповітами Ісуса Христа. Напр., за часів одного з найбільших гонителів християн Діоклетіяна (панував у Римській імперії в 284- 305 рр.) в місті Нікодимії, в Малій Азії, за один день спалено 20.000 християн.

Православна й Католицька Церква згадують у своїх молитвах пам'ять цих мучеників за Христа і віддають їм належну честь. Щодня календар наводить імена найславніших з них, і священики моляться в храмах, того дня їх згадуючи.

Серед мучеників за Христа згадує св. Церква 14 (1) серпня свв. братів Маковеїв, матір їх Соломію й учителя їх Елеазара. Це була родина, яка свідомо вмерла від переслідувань царя Сірії Антіоха-Епіфана, зберігаючи віру в істинного Бога. Український народ також вшановує і рік-у-рік згадує пам'ять св. родини Маковеїв. Однак, цей день в Україні набрав більшого значення, ніж в інших християнських країнах. Це тому, що 960 років назад, саме цього дня відбулося навернення цілого українського народу до Христа. Саме на Маковея відбулося за великого князя Володимира (988 року) охрещення українців у Києві і, правдоподібно, по інших більших містах України-Руси.

Від того часу свято Маковея стало святом всеукраїнським; цей день став великим для кожного українця — однаково православного, греко-католика чи євангелика. Бо в цей день усі наші предки українці, тоді не поділені на три відлами-віроісповідання, були ще одне ціле під оглядом не тільки національним, але й релігійним та державним.

До часу опанування України большевицько-безбожницькою владою вся Україна, як одне село, як одна людина — згадувала день Маковея. Всі жінки та діти йшли того дня до церкви з квітками в руках на спогад того, як то колись наші предки йшли з квітками в руках до Дніпра, щоб там омитися від гріха поганства, прийнявши святе охрещення. Ішли освятитися, обілитися заповітами нової віри, що кликала нас не до взаємної ненависти — а до любови; не до взаємної помсти — а до всепрощення; не до взаємного недовір'я — а до братерства й щирости; не до ворожнечі — а до згоди, миру й спокою.

Христова віра, як весільна невіста, вступала в життя України — з квітами в руках, несучи єдність, згоду, взаємну любов та пошану. Але за тисячу років нашого історичного життя, на жаль, ми розколами віру надщербили, націю пошарпали, державу згубили. Ми стали народом трьох ісповідань, частково зробилися «малоросами», «малополяками», «маломадярами» та ін., тим самим стаючи з великого малим, з одного — многим. Та, на наше щастя, ми все ще залишаємось однаково християнами-українцями і всі однаково хочемо стати господарями землі, що її нам Господь приділив від початку днів нашого буття. Тому в цей день, в день свята Маковея, забудьмо все, що нас ділить, і пригадаймо все, що нас єднає.

Безпосередньо з днем охрещення українського народу був пов'язаний в Україні в добольшевицькі часи другий святочний день — святого Спаса Преображення Господнє. Його святкує наша Церква 19 (6) серпня. Церковна сторона цього свята пов'язана зі згадуванням події, описаної в свв. євангелістів (Мф. XVII, 1—9; Мк. IX, 2—3 і Лк. IX, 28—36). Національна ж. загальноукраїнська сторона його постала в Україні від найдавніших часів і пов'язана з традицією в цей день освячувати дари Божі, що їх тоді українець збирає після цілого року праці. Золота пшениця та інша дозріла пашня, грушки та яблука, соковитий мед — ось головні плоди землі української, що текла молоком і медом, поки не опоганив її колгосп. І в цей день усі українці, де б вони не жили, ідуть до церкви з вінками збіжжя, стільниками меду, ґронами винограду та кошиками грушок і яблук. Це несуть вони від серця свого подяку Богові за дари Його і зносять молитву до Бога над плодами матері-землі, благаючи, щоб і надалі не забував України своєю ласкою.

У день Маковея освячені квіти переховували за образами, як святощі. Ними годували у святочні дні худобу, в них купали хворих. Освячені овочі були розговинами, бо до Спаса не можна їх їсти: треба було їх спершу освятити, принісши в офіру Богові. І справді, ніхто з старших людей до Спаса не їв грушок та яблук.

к.

Не робіть собі і нам прикрости!

(У справі переселення до Арґентіни)

Значна частина українських скитальців щиро бажала і бажає переселитися до Арґентіни, де сьогодні живе коло 100.000 наших братів. Цією справою енерґійно займаються не лише у Німеччині, але й за океаном (Арґентінський Український Допомоговий Комітет і ЗУАДК). Справді, Арґентіна коштує і коштувала нашим організаціям багато праці, часу, енерґії і грошей, в першу чергу Арґентінському Допомоговому Комітетові. Сьогодні наше громадянство має повне право сказати, що не даром змарновано час, працю і кошти, бо успіхи очевидні. Арґентінський уряд охоче приймає українських скитальців до себе і визнає українські організації.

Ми раді констатувати, що справа переселення до Арґентіни зрушила з місця. Шлях на Буенос Айрес відкритий. 3-го серпня виїхала через Париж перша партія українських скитальців. Спішно підготовляються і мають від'їхати в скорому часі нові три групи через Швайцарію, Париж і Бельґію. Закінчується оформлення документації великої групи українських скитальців.

На 5 серпня ц. р. одержано кілька тисяч віз для наших скитальців у Німеччині й Австрії. Арґентінське еміґраційне бюро, що на деякий час припинило було видачу віз нашим скитальцям, тепер знову почало їх видавати. Лише цими днями одержано знову коло 2.000 віз. Арґентінський Український Допомоговий Комітет заявляє, що справа на добрій дорозі. Сьогодні українським організаціям немає жадних підстав змінювати свої настанови і погляди на переселення до Арґентіни.

Одначе, останнім часом ця справа несподівано завдає українським організаціям багато клопоту, прикрощів і труднощів. Більшість українців, що свого часу подали списки, оформлює свої документи на виїзд до Арґентіни. Але не всі. Дехто з наших скитальців, підтвердивши переселенчим організаціям свою згоду їхати, в останній момент заявляють, що вони не підготовані, не можуть їхати і вирішили далі чекати у моря погоди.

Буває іноді, що справа набирає навіть досить неприємного характеру. Були випадки, коли, оформивши документи в ареях, у різних комісіях, в Головній Кватирі ІРО і навіть діставши подорожні документи з Головної Управи ІРО в Женеві, наші скитальці в останній момент заявляли, що вони хочуть ще почекати. Мовляв, багато говорять про Сполучені Штати Америки, Канаду, Австралію, отож, треба спробувати щастя й собі. Таким людям байдуже, що вони зайняли чужі місця і не дали можливости іншим скоріше виїхати, їх зовсім не хвилює те, що вони відняли собі та різним установам час, позбавили можливости переселення інших скитальців. Про це вони не думають. Але прикріша і неприємніша справа для всіх українців і українських установ, які добивалися цілий час права на виїзд. Ми показуємо себе в дуже негарному світлі перед чужинцями. Мало того, шкодимо самі собі, підриваємо свій авторитет, звужуючи для себе можливості переселення.

Ніхто нікого не думає намовляти до переселення в ту чи іншу країну. Але зрозуміло, хто раз вирішує їхати до тої чи іншої країни, повинен зрозуміти, що це не забава, а серйозна справа і гратись тим не можна. Наші організації витрачають багато енерґії, щоб переселити українських скитальців до заокеанських країн, щоб здобути довір'я в державних організаціях за океаном. У цей же час серед скитальців є люди, що необдуманими і нерозважними своїми кроками паралізують заходи наших організацій.

Хочемо попередити наших скитальців, щоб не робили нерозважних кроків в надії на еміґрацію до США. Українці мають вигляди на переселення до цієї країни, але переїхати туди буде тяжче, як було досі. Тому радимо не відмовлятися від тих країн, куди хто намірявся їхати, а використовувати всяку нагоду і можливість переселення з Німеччини. Ясно, що для кожного скитальця нелегко буде робити перші кроки чи то в Канаді, США, Арґентіні чи в Австралії. Кожна з цих країн має свої плюси і мінуси для скитальця. Тому кожний повинен бути готовим переборювати труднощі, починаючи своє життя в чужій країні.

Очевидно, що для таких людей, що не допомагають, а перешкоджають в переселюванні, доведеться встановити якісь обмеження в допомозі. Інакше ми витрачатимемо свої сили і кошти даремно.

ВСЯЧИНА

Товари дешевшають

Незабаром має бути знижений податок на тютюн, зернисту каву, горілку та пиво. В зв'язку з цим усі ці товари значно подешевшають, а саме: сиґарети коштуватимуть по 10—12 пфеніґів замість 20 пф., зерниста кава — 10—12 нім. марок за фунт, горілка — 6,20—6,60 н. м. за 0,7 літра, замість теперішніх 40—45 н. м.

Зниження поштових тарифів

З І-го вересня будуть знижені поштові тарифи в такий спосіб: місцеві листи — 10 пф., позамісцеві листи — 20 пф., закордонні листи — 30 пф. Пакет в межах Німеччини — 60 пф. Пакет до 5 кг у першій зоні — 50 пф. Крім того, будуть знижені оплати за телеграми на 20—30 проц.

Вільний продаж опон, жарівок і деяких видів взуття

Господарська Рада у Франкфурті дозволила вільний продаж самоходових опон, жарівок від 15 до 100 ватт та взуття групи III, тобто сандалій, легких полотняних черевиків, пантофель, спортових гумових мешт та гальош.

Віднайдено розбитий літак

Група італійських карабіньєрів натрапила в високих альпійських горах на італійсько-французькій границі, у глибокому проваллі присипаний снігом розбитий літак. Виявилося, що це літак типу С 47 Дакота, якого слід загинув 28 листопада минулого року в часі подорожі з Пізи до Франкфурту. На ньому було тоді 22 особи. Кількатижневі дуже докладні розшуки не дали тоді ніякого висліду. З 22 осіб знайдено тільки два трупи. Провалля лежить на 8 годин дороги до найближчого села і зовсім вкрите хмарами.

«Спеціялісти» свого фаху

Спеціяліст — це людина, що в своїм фаху не робить помилок, або робить їх дуже мало. Є такі фахи, в яких дуже легко стати спеціялістом. Але бувають і такі, що в них виспеціялізуватись так, щоб не робити жадних помилок, — дуже трудно. До таких трудних фахів належить злодійський фах. Тут, мабуть, треба мати вроджений талан у п'яти пальцях. До такого висновку мусів прийти один 25-літній архітект у Парижі. Разом з своєю молодою подругою вони «виспеціялізувались» у злодійськім фаху, замість шукати заробітку в будівництві. Злодійський фах видався їм тому легшим, ніж фах архітекта, що впали вони на один добрий винахід. Вони вкладали до дірок від ключа в різних чужих мешканнях кульки з киту, що то його вживається до шиб. Коли кит залишався непорушеним два дні, тоді «винахідники» вломлювалися до такого опустілого мешкання і обчищали його з усіх вартісних речей. Одначе винахід був без патенту: не говорив, коли вертається господар мешкання! Ось чому так трудно стати спеціялістом злодійського фаху! Раніше чи пізніше впадеш у руки справедливих суддів, і твоє щастя, коли справжні власники не намнуть тобі боків. Тому краще спеціялізуватись у легших фахах, ніж злодійський, і заробляти чесною працею на життя і пошану у людей.

Знання і наука — вселюдське добро

Канадійський Комітет Інтернаціональної Співпраці студентів університету запровадив цього року в життя міжнародню співпрацю студентів університету за зразком, що його виробив професор університету д-р Маркус Лонг. У мурах старовинного німецького замку в Плені влаштовано приміщення для 140 студентів 12 різних країн, а саме: Канади, США, Великої Британії, Нової Зеляндії Голляндії, Бельґії, Данії, Фінляндії, Норвеґії, Швеції, Італії і Франції. Там вони спільно харчуються, спільно відбувають лекції-семінари і слухають професорів з різних ділянок науки та знання. Є там також німецькі студенти, але лише з трьох західніх зон Німеччини. Німецькі студенти з совєтської зони мусіли «добровільно» відмовитися від співучасти.

Різно людям щастить

У столиці Баварії Мюнхені до місцевого уряду праці (арбайтсамту) прийшло запотребування на деяку кількість робітників, потрібних для вивантажування вугілля. До праці зголосилося понад 400 робітників, з яких вибрано тільки деяку кількість. Інші так обурилися, що повибивали шибки в будинку уряду праці. Маса заспокоїлася лише тоді, коли призначили ще деяку кількість робітників на цю ж працю.

Коли відбувається така боротьба на ринку праці, один харчовий магазин в Мюнхені встиг за час після введення нової валюти записати на своєму конті 300.000 н. м. Мудро каже народнє прислів'я: Не будь красний, але щасний!

Шлункова пропаґанда

Газета «Телеграф», що виходить в англійській зоні Берліну, повідомляє, що подорожні, які хочуть дістатися з заходу до совєтської зони Німеччини, мусять виповняти на кордоні відповідну анкету. Як причину своєї поїздки до совєтської зони, мусять вони подати те, що їдуть до цієї зони, щоб хоч раз таки добре наїстися. Оце так пропаґанда! Але чи успішна вона — варт було б поспитати у тих, що виповняють анкети.

Англійські ракетні літаки для Европи

Плян взаємної допомоги в озброюванні між західньоевропейськими державами починає поволі реалізуватись. Недавно Англія доставила поважну кількість своїх знаменитих ракетних літаків-мисливців Франції і групі Бенелюкс. Крім того, одержали певну кількість цих літаків Норвеґія, Швеція і Швайцарія. Провадяться переговори в справі стандартизації всіх родів зброї. Цим плянам збільшення воєнного потенціялу західньоевропейських країн сприяють Америка і Канада.

ОСТАННІ ВІСТІ

— **З кінцем серпня** появляться в обігу нові паперові 10 і 5 пфеніґові знаки. Старі стягнуть і вони втратять вартість.

— **Довготривалі дощі** в Англії пошкодили цьогорічний збір на 25 проц. Часописи пишуть про втрати на 20 мільйонів фунтів стерлінґів.

— **В швайцарських і французьких** Альпах випав сніг на 15 цалів.

— **З Чехії** втік минулого тижня 16-й генерал. Досі втекло 15 бувших міністрів.

— **Мадярський комуністичний уряд** погрожує втікачам втратою громадянства, коли до 30 днів не повернуться «на родіну».

— **Росіяни масово** залишають США разом з родинами, так що це нагадує евакуацію на приказ з Кремлю.

— **«Совети** забрали все, не дають нічого» — сказав б. англійський міністер Іден.

Повідомлення

І. Оцим повідомляємо про те, що наспіли нові обіцянки віз до Арґентіни для українських скитальців американської зони (листи чч. 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52 та 53). Прізвища людей, вміщені на листах від ч. 1 по 44 включно, були подані в обіжниках Центральної Переселенчої Управи. Листи чч. 45 по 53 будуть ще подані.

Особи, які записувалися на виїзд до Арґентіни, можуть перевірити, чи вони одержали обіцянку візи:

1) **в обіжниках ЦПУ;**
2) **на таблиці лист в ЗУАДК — Мюнхен-Пазінґ, Бісмаркштр. 20, кім. ч. 105;**
3) **запитати листовно, залучуючи поштовий значок на відповідь, в ЗУАДК (Мюнхен-Пазінґ, Бісмаркштр. 20, кімн. ч. 105).**

II. Особи, що мають обіцянки віз і хочуть виїхати до Арґентіни (перший транспорт уже пішов — ним їхали вже й українці), повинні особисто або письмово подати в ЗУАДК заяву, щоб можна було на цій основі поробити кроки у відповідних чинників для переведення потрібної для цього документації. Заява зобов'язує опісля до дійсного виїзду. З огляду на кошти дороги, найкраще порозумітися письмово, подаючи такі дані:

1) **заява, що дана особа, чи родина хоче виїхати до Арґентіни на основі обіцянки візи, яку вона має (тобто її прізвище, вміщене на котрійсь із вичислених вгорі лист), визначивши в заяві і число листи;**
2) **ім'я і прізвище заінтересованих осіб,**
3) **дата і місце народження,**
4) **число ДП-виказки або посвідки, на підставі якої особа (-би) є під опікою ІРО бодай в еміґраційному питанні.**

Ці дані треба посилати на адресу ЗУАДК.

ЗУАДК

Заворушення в таборі Галлендорф

Уночі проти 2 серпня цр. в українському таборі в Галлендорфі група відомих в таборі скандалістів та злочинців зчинила на забаві бешкет, в наслідок якого один з них, Циган Семен, тяжко порізав ножем колишнього члена і учасника рейду УПА пана Назара. Пораненого в дуже тяжкому стані відвезли до шпиталю в Дрютте. Таборовій поліції вдалося злочинця затримати і посадити в бункер. Другого дня схвильована нападом маса таборян силою вдерлася до бункру і побила напасника так, що його в непритомному стані відвезли до цього ж самого шпиталю. В цій справі ведеться слідство. Між іншим виявилось, що ця сама група три тижні тому порізала одного німецького хлопця і так пошкодила йому голову, що нещасний втратив мову. Табір вимагає звільнити його від злочинних елементів.

Добровільні пожертви на суспільні цілі УЦДК британської зони Німеччини.

Табір Галлендорф ч 25:

по 10 н. м.

Др Смішко Л, Д-р Смішко С.

по 5 н. м.

Др Губаренко Ф., Д-р Саратовська Л, п. о. Каменецький, п. о. Татомир, Мелешко Ф., Роковська Кашинська.

по 3 н. м.

Діхтяренко О., Максимчук С., Кашуба К., Йоганес, Шпак Ю.

по 2. н. м.

Мазуренко Д., Колодій Т., Спурій О., Борда А., Мартюшенко, Потежний М., Кровс С., Школяренко, Волинюк З., Юзьків Д., Данкевич, Цісавський П., Островський, Арминський, Драгомирецький, Ягодський, Олійник, Солян О., Криволап М.

1.50 н. м. — Гуща Г.

по 1 н. м.

Коромець І., Свіндецький, Бадяк В., Другаля, Шоткевич, Шеремета, Гаплан М., Гарасим С., Тилька Р., Пащан М., Холоденко, Компанієць П., Черник В., Штрикайло К., Антоній А., Петровський Г., Головаш С., Дибенко С., Зварич, Півень М., Клименко П., Півень А., Кріль, Віконський П., Баран В., Маркевич І., Вуйда Г., Дидик В., Меленчук Ф., Зелений М., Гурчин К., Монахов В., Гура Є., Николенко І., Бучко Р., Якимчук С., Іванчевський І., Михайленко В., Матійчин В., Мащак Є., Евгин В., Ковин М., Петрик С., Гаврилюк В., Вох В., Дикий І., Савицький М., Чайківський М., Целюх Є., Мельник Ю., Макар М., Малисевич М., Левицька М., Гузенко Я., Кривошия О., Шипка Ю., Левицький, Паранюк, Мисьо, Брагосюк, Данкевич Н., Яворський Д., Гоцій І., Пунцяк, Герефенко, Нагуляк, Буньо, Коваль І., Тагаїв М., Стейкс., Левонувський І., Гундуч В., Кріпак Н., Демусь А., Жудло І., Никорович, Вемгош Ч., Байбара., Литвинчук Є., Холівінський Гр. Бовчій К. Гарасим.

0.50 пф. Мокрий М.,

0.50 пф. Івасюк, Желінська, Федак, Шаповало, Яремчук, Кошута, Пільчуй Д., Малюкін, Водяницький, Пігур Р., Калинюк, Бобик А., Макар П., Дідик І., Настін М., Хаджінів, Дрогава, Пурський, Пронов, Василів П., Пампук І., Феранц Г., Мініченко, Максимець С., Оринич М., Михаків М., Броварній М., Бучко Є., Пелько Р., Орлов В., Бура Г., Нагрибецький С., Тоніця П., Кушнич О., Горгут І., Постолюк І., Семенова Л., Литвинець П., Долінський Г., Штроган З., Бонтій С., Верещак, Данилко Стесик, Бартош, Мотовшачик, Захарко, Яцишин, Бургарт, Дацько, Мищак М., Розанчук М., Гречаний І., Роставецький К., Шпот М., Міхель В., Слободян С., Матковський О., Славіків М., Кугут І., Зарутойко С., Долик В., Луковський І., Даців І., Харитон В., Бубенко В., Стельмахович О., Цізда М., Дрозд С., Благий В., Дубина В., Зінько А., Нагорняк Ю., Каспер С., Музичин П., Швед С., Іваницький І., Мазурчак Н., Стефанів С., Головко Т., Дубина М., Курич П., Ушак М., Печенеєва Л., Мартинишин, Пилипенко, Поляцкова, Дрогомірецькі, Вишинський, Пилипчук, Гопкало, Ґеснер, Мощник, Чернецький, Кріль Гр. Залевський, Волчук, Войцехівський, Панчишин, Форика В., Грицай, Дзяуменко, Чернець, Онищук Т., Колодій О., Ботух В., Жеребецький, Решітняк,

по 0.40 пф. Дідак І., Когут Г.

по 30 пф. Воробов, Ягодка М., Ґеріга К., Семенчук В.

по 0.25 пф. Гавришко, Коврига.

по 0.20 пф. Фафандик А., Полюга М., Саботкевич Р.

Табір. Фалькенберг:

по 5 н.м. Мазепа І., Кавуненко О., Савка П.

по 2. н. м. Волиник В., Кошований І., Пантелеєнко І.

по 1 н. м. Голота, Сисун А., Колинич, Мануша І., Сахно О., Климовський Р., Гут І., Гаврилців А., Слюсаренко П., п. о. Потульницький О.

Табір Райне:

5.— нм — Дубляниця,

5.— нм і 2.— нм — підписи жертводавців нечіткі.

Дуже просимо всіх ВП пп. жертводавців класти свої підписи виразно, щоб надалі ми могли вміщувати прізвища без помилок.

Жертводавцям висловлюємо щиру подяку.

Голова УЦДК проф. Г. Яловий
Фін. референт інж. Шевченко Вол.

До уваги студентам

Поспішіть надіслати свої документи через ДІПАКС'и до Лемго, а копії їх до УЦДК в Бльомберґу. Останній день 23 серпня ц. р.

Відділ Культури і Освіти УЦДК

Українська гімназія в Райне (Вестф.) оголошує додатковий прийом учнів до І, II, III і V кляс гімназії. Вступні іспити відбудуться з 27 по 30 серпня ц. р.

Учні, що вступають до гімназії, мусять взяти дозвіл в Головній Кватирі у Варендорфі про переведення до табору Райне.

Дирекція гімназії.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно нонпареллю. Вартість оголошень: за розшуки — 10 пф. слово і за всі інші оголошення — 50 пф. рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neuetorstrasse 50, Schliessfach 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівтірки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDP /0235/ SEC (G)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 806

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) Neuetorstrasse 60
Schliessfach 62 Tel Blomberg (Lippe) 167
ПЕРЕДПЛАТА:
в Німеччині тримісячна 2.40 DM, піврічна 4.80 DM, річна 9.60 DM. — ПООДИНОКІ ЧИСЛО 20 Pf.
в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.
ПООДИНОКІ ЧИСЛО 2 пенси
Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 46 Seymour St., London, W 1, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в фіно-вартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ | УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ | РІК I Ч. 18 БЛЬОМБЕРҐ 29 СЕРПНЯ 1948

Постріли на вулицях Берліну

На вулицях Берліну, а головно на Потсдамській площі, 19 серпня сталися події, які позначають дальший крок совєтів у напрямі загострення положення в Берліні. Саме тепер совєтська влада, за новими інструкціями, які маршал Соколовський дістав у Кремлі, розпочала жваву акцію проти чорного ринку, і цю акцію веде, зокрема, на Потсдамській площі, де стикаються границі всіх окупаційних секторів.

О 18 год. 20 хв. з'явилася на Потсдамській площі німецька поліція совєтського сектору з ґумовими палицями, оточила спекулянтів та звичайних мешканців і почала арешти. Тоді маса людей кинулась утікати в американський і бритійський сектори. За ними пустилася поліція, не звертаючи уваги на те, що це інший район. Маса відповіла тим, що обкидала поліцію камінням. На це східні німецькі поліцисти відповіли пострілами. В цей час прибула німецька поліція західніх секторів і англійська та американська військова поліція. Заступник американського коменданта Берліну ствердив, що східні німецькі поліцисти мали право стріляти, бо були масою заатаковані. Військова поліція західніх альянтів відмежувала свою територію кордоном. О 21 год. 30 хв. на Потсдамській площі панував уже цілковитий порядок. Але в п'ятницю опівдні така сама історія почалася знову на Потсдамській площі і на Кройцберґу, при чому на Кройцберґу східні німецькі поліцисти арештували 5 поліційних старшин американського сектору.

Що це все має значити?

Американський комендант Берліну, Гавлі, заявив, що поліція має право проти маси, яка її атакує, вжити зброї. Але назагал її дії не повинні бути брутальні. Американська влада також робить усе можливе, щоб зліквідувати чорний ринок. Але найліпшим засобом для поборення чорного ринку було б зняти голодову бльокаду Берліну.

Берлінський кореспондент часопису «Таймс» пише, що маршал Соколовський у Кремлі одержав нові інструкції, щоб примусити західні держави вийти з Берліну, і це має бути один із тих способів примусу. Факт, що берлінська поліція совєтського сектору протягом тижня багато разів переходила границі західніх секторів Берліну, дає причину здогадуватися, що політика нехтування прав західніх держав загрожує прибрати дуже небезпечних форм.

Дві потуги одна проти одної

Даф Купер пише в «Дейлі Мейл» з 8 серпня в статті п. з. «Дві імперії»:

«Дві потужні держави переконані в тому, що одна проти одної готує війну. Обидві мають у своїх руках зцентралізовану владу. На однісіньке слово з Москви або Вашінґтону рушить лявіна. Між ними, ніби в мряці, блукають малі державки, горді з своєї безсилої незалежности, що її тримаються як дитина іграшки. Багато тут балакають, мало роблять. У той час, коли імперія Сходу день-у-день міцніє, Захід залишається незорганізований і пливкий. Шістнадцять місяців проминуло без ніякого поступу. Ці державки вирішили зміцнити свою позицію аж тоді, коли зникне всяка надія на порозуміння з Москвою. Але ця хвилина вже наближається. Треба поширити договори на Портуґалію і Еспанію. Теперішня бритійська політика у відношенні до Еспанії нагадує каприз ображеної дитини. Маємо амбасадора при Сталіні, що ображає нас кожного дня, але не маємо амбасадора при генералові Франкові, що образив нас 8 років тому. Висловлюємо свою згоду, щоб через плян Маршала допомогти Німеччині і Італії, що розпочали аґресивну війну і були близькі своєї перемоги, але виключаємо з цього пляну Еспанію, яка під час війни зберегла не легку на той час невтральність. Треба включити до договорів Італію, Грецію, Туреччину, Єгипет, три скандінавські держави, Африку і частину Південної Азії. Така сила, підперта Сполученими Штатами Америки, може, нарешті, відстрашити аґресора і забезпечити тривкий мир.

Не буде з московської муки хліба

Серпанок таємничости все ще вкриває московські переговори. Усе, що пишеться й говориться на тему цих переговорів, спирається лише на здогадах і припущеннях. Переважають здогади, що ці переговори закінчаться фіяском. Американська і европейська преса припускає, що в такому разі виникають слідуючі можливості: 1. По вичерпанні всіх дипломатичних можливостей і метод, вся справа, що є предметом московських переговорів, буде передана на розгляд ОН, що збереться у вересні в Парижі. Доказовий матеріял на те, що совєти порушили добрі права західніх держав і, поклавши бльокаду на Берлін, зламали також засади, на яких спирається Союз Об'єднаних Націй, буде для совєтів розторощуючий. 2. На випадок, якби совєти не хотіли виконати рішення ОН про зняття бльокади Берліну, західні держави, вкалькульовуючи всі політичні та мілітарні можливості, почнуть мабуть вигравати трумпфи, які безумовно мають в руках, а в першу чергу застосовувати господарські санкції, що вдарять не лише по совєтській зоні, але й по самих совєтах. Ці трумпфи, як пише французький соціялістичний часопис «Попюлер», це: глибока господарська криза в совєтській зоні Німеччини, справа Тіта, настрої на Мадярщині і в Чехословаччині.

Підозрілий оптимізм

Останніми днями ліцензійована совєтами німецька берлінська преса вдарила в оптимістичний тон. Зокрема, центральний орган німецької компартії «Ноєс Дойчлянд» дає такі заголовки своїм повідомленням: «Перед поєднанням у Москві», «Перед нарадами чотирьох великодержав у справі Німеччини» та ін. «Ді Трібуне» дає такі заголовки, як: «На шляху до порозуміння». У цей оптимістичний тон вдарила німецька комуністична преса, очевидно, за наказом Москви. Цей тактичний закрут має служити для того, щоб після невдачі Московської конференції всю вину звалити на західні держави. Бачите, мовляв, як близько було до порозуміння, але кляті західні імперіялісти зірвали його.

Важливе для шкіл!

КЛЯСОВІ ДЕННИКИ
вже надруковані і їх можна набути у В-ві «ЗАГРАВА»
Сторінок 120 великої чвірки у твердій полотняній обгортці.
Ціна 5.— н.м.
Бльомберґ (Ліппе) — Ноєторштрассе 50

Ганна Черінь

Київ

(Фраґмент)

О, скільки віршів і пісень
Уже написано про Київ!
Їх вітер в гори понесе —
Проте, байдужі ті рядки їм:

Ті гори грому ждуть, боїв,
Величні вежі гордо зводять.
Мовчать вони — бо треба їм
Не слів, не віршів, а свободи.

Дніпро зітхне в зимовім сні,
В сталеві сковани вериги.
І стрімко рветься щовесни
Козацьке серце із-під криги.

До неба хвилі розведе,
Бурхливо розливає води.
Коли ж уже настане день
Давно жаданої свободи!?

З яким прийде вона вождем?
Погляне на лани широкі —
І вірить і не вірить... Жде
І все сивіє з кожним роком.



Свято-Андріївський Собор у Києві

Конґрес 145 церков в Амстердамі

З 22 серпня до 4 вересня відбувається в Амстердамі перший міжнародній конґрес Світової Церковної Ради євангелицьких і інших некатолицьких церков цілого світу. В цьому конґресі бере участь коло 1500 делеґатів як представники 145 церков з 45 країн. В конґресі має взяти також участь голова англіканської церкви, кентерберійський архиєпископ Ґ. Фішер. Світова католицька церква і російська православна церква не беруть участи в цьому конґресі.

Англіканська церква проти комунізму

В англійській місцевості Лембетс відбулася конференція, в якій брало участь 325 єпископів англіканської церкви й близьких до неї конфесій. Ця конференція закликає християн цілого світу до активного спротиву проти марксистського комунізму.

Маршал поїде до Парижу

Американський міністер закордонних справ Маршал заявив, що він збирається їхати на повне засідання Союзу Об'єднаних Націй, яке почнеться 19 вересня в Парижі. На цьому засіданні, мабуть, розглядатимуть справи, що є предметом переговорів у Москві.

Спільні англо-американські маневри

3-го вересня, тобто в день, коли Англія проголосила війну Гітлерові, почнуться над Англією перші великого маштабу маневри англійської і американської повітряної фльоти. Завданням маневрів буде оборонити «Північ», тобто Англію, від повітряного нападу «Півдня», тобто однієї з континентальних европейських держав, якої назви легко здогадатись

Того самого дня почнуться в Баварії сухопутні маневри американської армії, в яких візьмуть участь і частини англійської армії.

— **Зміцнення англійських збройних** сил домагається шеф англійського генерального штабу фельдмаршал Монтгомері.

Американські фармери забезпечують місце для українських скитальців

За відомостями одержаними з США, в містечку Тені Тавн, біля Вестмінстеру, в штаті Меріленд відбулася нарада американських фармерів, на якій створено перший Комітет американських фармерів для переселелення українських скитальців-рільників у Німеччині. У нараді брав участь Екзекутивний Директор ЗУАДКомітету д-р Володимир Ґалан та представник департаменту хліборобства на повіт п. Л. С. Каролл.

Фармери прихильно поставились до цієї справи і, після речової дискусії, підписали аплікації для 25 українських фармерських родин. На нараді одноголосно прийнято пропозицію, згідно з якою кожна бездітна скитальча родина має право адоптувати одну українську сироту і привезти її з собою на мерілендські фарми. Фармер п. Френк Д. Періх погодився бути навіть представником ЗУАДК, поїхати до Европи і серед фармерів провести збір аплікацій для українських скитальців.

Організація цього першого фармерського комітету є великим організаційним успіхом ЗУАДКомітету. Треба сподіватись, що за прикладом фармерів цього штату підуть інші, і українські скитальці одержать тисячами працю на фармах.

УПА турбує Комінформ

Українська Повстанська Армія, як виразник безпосереднього руху опору проти большевицької диктатури, має значний вплив на народні маси всіх інших поневолених червоною Москвою народів Середньої і Східньої Европи. Тим то Комінформ вирішив питання ліквідації УПА поставити поруч з іншими важливими справами на порядку денному своїх нарад, що відбулися між 25 і 28 червня ц. р. Щойно тепер з Братіслави прийшли відомості, що делеґати СССР, Польщі, Чехословаччини і Румунії мусіли ствердити повагу цього руху. В нарадах брали участь большевицький амбасадор у Празі Сілін, його заступники Новіков та Бобров і високих ранґів офіцери совєтського, польського, чехословацького та румунського генеральних штабів під головуванням совєтського генерала Кутаїсова. На нарадах ухвалено будьщо придушити УПА, при чому підкреслено, що чеські, зокрема словацькі, військові частини замало виявляють охоти в винищувальній акції відділів Української Повстанської Армії.

Ми певні, що й без Комінформу Москва дуже радо придушила б визвольний рух українських народніх мас. І хоч як вона до катівської роботи хоче намовити ще й інші народи, успіх з того може бути лише протилежний.

П'ятигодинна конференція у Сталіна

По кількоденній перерві в московських нарадах відбулася 23 серпня нарада трьох представників західніх альянтських держав із Сталіним. Нарада тривала 4 години і 45 хвилин — найдовше з усіх дотеперішніх нарад. Вона почалася о 21 годині в присутності совєтського міністра закордонних справ Молотова. Представники західніх альянтів відмовились і цим разом дати будьякі інформації для преси. Американський амбасадор Бедель Смітс на запитання, чи він настроєний оптимістично, заявив: «Ми завжди є оптимісти, сподіваємося, що все піде найкраще і приготовляємося на найгірше.»

Отже й досі світ не довідався, який є вислід нарад з Сталіним, і чи будуть конференції продовжуватися. Два делеґати західніх держав думають від'їжджати з Москви до своїх столиць. Делеґат Англії Робертс хоче залишити Москву вже в середу. Кажуть, що на нараді не дійшли згоди в питанні, чи нові гроші, призначені для Берліну, мають контролювати всі чотири держави, чи тільки совєти.

Того ж самого понеділка відбував нараду англійський уряд. На засідання запрошено головного шефа всіх збройних сил Англії маршала Монтґомері і шефів трьох найважливіших родів зброї. Прем'єр-міністер Етлі подав урядові інформації про стан переговорів у Москві. Якщо переговори не завершаться успіхом, англійський уряд припинить зовсім демобілізацію армії.

ОСТАННІ ВІСТІ

Людолови в Берліні.

У понеділок 23 серпня совєтські солдати затримали кореспондента однієї німецької газети, що виходить на американській зоні. Совєтський офіцер зажадав від кореспондента фотографічний апарат. Кореспондент відмовився і почав утікати. Тоді совєтські солдати впіймали його і затягли на свою зону. У суботу совєтські солдати схопили трьох німецьких поліцистів, при чому одного поранили баґнетом. В наслідок цього бритійські і американські власті посилили свої патрулі на Потсдамській площі, в деяких місцях встановили дротяні загорожі і позначили границі білою фарбою по бруку. Бритійська військова влада зміцнює німецькі поліційні патрулі своєю охороною.

Справа з Козенкіною спричиняє дальші ускладнення

У зв'язку з Козенкіною, що вискочила з третього поверху большевицького консуляту в Ню-Йорку, американський уряд вислав протестаційну ноту до Москви, домагаючись зміни консула. У відповідь на це Москва заявила, що, на знак свого обурення, закриває свої два консуляти в США, жадає закриття американського консуляту у Владивостоці і відмовляє в проханні Америки про утворення консуляту в Ленінґраді.

Генеральний секретар ПКП також в тюрмі.

Генеральний секретар польської комуністичної партії Ґомулка, що промостив комуні стежечку в Польщу, опинився також в тюрмі, де матиме час подумати над тим, скільки правди в словах: «Пролетарі всіх країн, єднайтеся навколо Москви.» Він був високим партійним польським достойником, бо, крім свого посту як секретар партії, був ще заступником прем'єра і міністром новонабутих західніх земель Польщі. Повідомляють, що його арештували через те, що він не погоджувався на приєднання Польщі до СССР.

Комінформ у протинаступі в Юґославії.

Прихильники Комінформу втікають з Юґославії. Останнім часом втекли до Будапешту ще два юґославські старшини. Вони зізнали, що проти Тіта зростає опозиція між юґославськими старшинами. Маршала Тіта вони називають зрадником, і він їх масово арештує. Часопис юґославської комуністичної партії «Борба» порівнює подію на юґославсько-румунському кордоні, в якій застрелено генерала Йовановіча, до змови, яку зорганізовано 1937 року в СССР і яка допровадила до масових розстрілів та арештів, щоб очистити партію від ворожих елементів. Теперішню чистку в юґославській комуністичній партії провадить комісар Ранкович, що головну увагу звернув на членів уряду Монтенегро, яких вважають за русофілів. У Беоґраді арештовано монтенеґрійського прем'єра Юмовича і ще трьох його міністрів, прихильників Москви.

Як повідомляє «Дейлі Мейл», справжнім завданням Вишинського на Дунайській конференції було викликати революцію проти Тіта, наступником якого Сталін призначив генерал-полковника П. Дапчевича.

СВІТЛИЙ ДОКУМЕНТ СОБОРНОСТИ

(31 серпня 1919 року)

(со) Різні диявольські, як свої, так і чужинецькі, сили віками працювали над розбиттям єдности і суцільности нашого народу. Татарські хани садовили на шию нашого народу своїх, так званих, татарських людей, за допомогою яких розсварювали та роз'єднували наш народ, щоб легше можна було над ним панувати. Москва від найдавніших часів по сьогоднішній день ширила й ширить «теорію» про єдність московського й українського народів, щоб виправдати перед світом своє панування над Україною, а зсередини старається розбивати наш народ за допомогою колись «общеросів», а сьогодні т. зв. «самоотвержених малоросів».

Історична стара Польща намагалася створити тип «геніс рутенус націоне польонус?, доводячи, що немає української нації, а є лише відмінна порода поляка, що говорить трохи відмінним від польського діялектом. Нова, відроджена у своєму державному існуванні Польща видумала «теорії» про різні польського походження племена гуцулів, лемків, бойків, волиняків та подоляків, які нібито не мають нічого спільного з українським народом, а є лише різними відмінами многогранного, могутнього польського народу.

Мадяри творили тип т. зв. мадяронів [illegible] свідчити про незаперечну мадярськість наших карпатських братів і одноплемінників. Нещасні румуни — і вони доводили, що наші буковинці та басарабці — це ніщо інше, як лише українізовані члени могутньої й шляхетної румунської нації.

А наш добродушний велетень-народ думав тим часом свою думу про свою славну бувальщину, про своїх великих прадідів і оспівував їх у своїй величній народній пісні. Він не забув про своє велике минуле, про свої героїчні змагання зі степовими кочовиками: обрами, хозарами, печенігами, половцями й татарами. У своїй пам'яті зберіг він славну епопею про Ігорів похід на половців, у своїх хроніках-літописах записав він трагічний змаг своїх князів над річкою Калкою. У своїх думах згадував віковий змаг із татарвою, а опісля зі шляхетською Польщею, яку громив на Жовтих Водах, під Пилявцями та Корсунем. У тих же думах та народніх піснях оспівував свої змагання з останнім і найлютішим своїм ворогом — Москвою. Згадував розгром Москви під Конотопом і свою болючу невдачу під Полтавою. Оспівав наш народ і свої останні бої вже в найновішій нашій історії, бої українських січових стрільців, бійців Армії УНР, Галицької Армії і бої підпільних національно-революційних організацій за незалежність українського народу, за самостійність Української Держави. Червона нитка боротьби нашого народу за свою незалежність і соборність усіх українських земель тягнеться у темряву віків, і ніяка вража сила не може її розірвати. Українська єдність і соборність задокументована не лише словесними деклараціями та заявами. Вона задокументована спільно пролитою гарячою кров'ю найкращих синів нашого народу, українських воїнів княжої, козачої й найновішої доби.

Та найяскравішим, найбільш переконливим документом соборности і єдности всього українського народу на всіх територіях, які він заселює, документом, що його ніяка ворожа пропаганда неспроможна знищити й знецінити, є спільний похід об'єднаних українських армій на Київ у серпні 1919 року, що завершився здобуттям Києва 31 серпня того ж року.

В цьому поході брали участь українські вояки буквально всіх українських земель. Були там і придніпрянці і галичани, були буковинці, були й закарпатці,

Здобуття Києва об'єднаними українськими арміями було лише хвилеве. Під натиском переважаючих ворожих сил українські армії мусіли відступити з Києва. Одначе, історія українських визвольних змагань не скінчилась 1919-м роком. Це був лише знаменний етап на шляху боротьби за незалежність України. Він є знаменний тим, що на ньому спільно пролитою кров'ю задокументовано дійсну кровну єдність і соборність українських земель, задокументовано тверду волю нашого народу здобути свою Незалежну Соборну Українську Державу.

Відзначаючи цю світлу історичну дату здобуття Києва об'єднаними українськими арміями, схиляємо низько голови перед тінями тих, що впали за волю України, і дякуємо їм від серця за світлу традицію, яку вони нам по собі залишили, і обіцяємо виконати їх заповіт — здобути волю Україні.

ЩО ПИШУТЬ і ГОВОРЯТЬ

Облога і оборона Берліну

«Ді Вельтвохе» в ч. 770 підкреслює, що великі, але невдалі облоги спричиняють інколи величезні наслідки. Наприклад, величезні наслідки мала невдала облога Відня в смертельному змаганні ісламізму з християнством. Подібне значення для війни між Францією і Німеччиною мала невдала облога французької твердині Вердену, а в другій світовій війні — облога Гітлером Сталінграду. Такі самі величезні наслідки для боротьби між Сходом і Заходом може принести невдала облога большевиками Берліну, коли оборонці не завагаються перед найдалі йдучими заходами.

Факт, що росіянам досі не пощастило здобути Берлін, не лишень надщербив їх повагу в цілій системі східнього блоку, але й сильно зменшив їх надії приєднати Німеччину до Сходу. Третім наслідком большевицької невдачі і реакції Заходу є господарська руїна в совєтській зоні Німеччини, що, позбавлена достав з Заходу, погрожує Росії повним припиненням репараційних достав. Далі, в наслідок боротьби за Берлін, німці та американці стають природніми союзниками в боротьбі проти Росії і большевизму, бо оборона Берліну примушує німців з психологічного становища забути за бомбардування міст і зв'язатися з Заходом. У совєтській зоні Німеччини 90 проц. німців уважає американців за єдиних оборонців від російського свавілля і гніту. Такі самі настрої родяться в державах на схід від залізної заслони. Навіть у самому СССР факт, що викликає бунтівничі настрої, осохотось насмілився ставити Росії опір, бливо в Україні.

Тому можна сказати, що з погляду політичного, мілітарного і господарського розвивається боротьба за Берлін для західніх держав досить корисно. Все ж таки зарано було б говорити про перемогу з приводу залаштункових дій, особливо в Парижі і Вашінґтоні. У Франції успішна підмога, яку американці дали німцям, викликала багато злої крови, і навіть паніку. В оцьому й гальма. Крім того, окрему небезпеку являють чинники, що саботують боротьбу за Берлін у самому Вашінґтоні. Чільним представником цієї лінії є Вальтер Ліппмен. Він належить до небезпечних журналістів. Блискучий його стиль і софістична зручність аргументації дають часто право забути, що Ліппменові бракує почуття дійсности і політичного нюху. Бо то ж Ліппмен у 1933 році вітав Гітлера, висловлюючи погляд, що всередині краю він матиме стільки ворогів, що не могтиме провадити війну. Аргументи, яких сьогодні вживає Ліппмен, щоб поступатися в боротьбі за Берлін, грізні не своєю вагою, але тому, що вони відповідають думкам багатьох республіканців. Ці республіканці не бажають, щоб такі чільні люди з демократичної партії, як генерал Клей та його дорадник Мурфі, своєю перемогою в справі за Берлін принесли лаври уряду Трумена і його демократичній партії.

Невірна інформація

Польський ню-йоркський часопис «Нови Свят» 7 липня ц. р., виступаючи в оборони прав польських скитальців та вказуючи на деякі дійсно прикрі явища, пришиває не знати чому й українців, як спричинників тяжкого становища цих скитальців. «Нови Свят» пише дослівно про «слабо порушувану досі польською пресою справу усування поляків з роботи в канцеляріях ІРО та еміграційних таборах та приймання на їх місця лотишів і українців».

Цікаво було б, якби згаданий польський часопис навів хоч один такий випадок. Нам було досі відомо, що в апараті ІРО перебуває мізерно мала кількість українців і не відомий ні один випадок, щоб на місце звільненого поляка призначено українця. Яку мету мала ця незгідна з правдою інформація польського американського часопису — нам не відомо.

«Конкуренція» для фольксдойчів

Християнський орган «Ганноверше Нойсте Нахріхтен» спеціялізується у веденні цілком противній християнським засадам кампанії проти ДП. Ці нещасні ДП, на думку «християн» з цієї газети, винні у всіх нещастях, які вже впали і можуть впасти на Німеччину. На декілька витівок цього християнського органу ми вже звертали увагу, а оце в ч. 87 з 29 липня ц. р. газета проголошує нове обвинувачення проти ДП. Отож, ні більше ні менше, а ці зненавиджені згаданою газетою ДП, хотячи дістатися до Америки і використовуючи призначену для німців еміграційну квоту, подають себе за фольксдойчів. Мав це нібито заявити якийсь представник слідчої комісії американського міністерства закордонних справ, якого прізвища, на жаль, газета не подає, як не подає й джерела, звідки вона цю вістку взяла. До речі, поняття і назва «фольксдойч» такі скомпромітовані, що ми глибоко сумніваємось, чи знайшовся б сьогодні такий ДП, що хотів би підшитися під цю назву навіть за ціну виїзду до Америки.

П.Пеко

Історія не прощає

Зима 1916-17 року. Війна доходить найбільшої напруги. Не зважаючи на успіхи на всіх фронтах, німецьке командування опановує тривога: чимраз ясніше стає, що Німеччина не витримає довгого напруження своїх матеріяльних і духових сил і впаде від виснаження. Потрібне чудо, що врятувало б країну від страшної катастрофи. І очі утаємничених в справжній стан речей проводирів Німеччини звертаються на схід, де розкинулися безкраї простори Російської імперії, організм якої кілька років перед тим корчився в спазмах політичних розрухів. Так, Німеччину може врятувати тільки вибух революції в Росії!!

Як часто, — пише в своїх мемуарах генерал Людендорф, — надіявся я на російську революцію, яка полегшила б наше становище...» (Людендорф, «Майне Еррінерунген», 27 ст.)

І чудо, на яке чекав Людендорф з Гінденбургом, сталося:

«Ось вона й вибухла, щоправда, вибухла як несподіванка, — веде далі той же Людендорф. — Пудовик звалився в мене з серця».

Німецький генеральний штаб, готуючись до першої світової війни, враховував і засоби, сказати б, ідейно-бактеріологічної війни: затруювання ворога ідейними трутизнами, що виводять його з ладу як силу мілітарну. Знаючи добре, яку ролю відігравали большевики в житті передреволюційної Росії, німецький генеральний штаб, як незаперечно довів це відомий знавець історії революційного руху в Росії Вл. Вурцев (див. його «Ленин под покровительством Департамента Полиции и немцев», газ. «За свободу, 1927, ПО і далі), підтримує ще перед 1914 роком Леніна і його групу. Тож, коли звалився пудовик з серця Людендорфа та інших провідників німецької мілітарної акції, провід Німеччини виявив цілковиту готовість допомогти Ленінові перебратися з Швайцарії до Росії і (незнаний майже до того часу випадок!) у запльомбованому вагоні дозволив підданому ворожої держави переїхати через терени Німеччини, щоб дістатися до Петербургу, де шалів тоді вир революційної боротьби: людендорфи вирішили кинути на життєві центри ворога ідейно-бактеріологічну бомбу.

«Посилаючи Леніна до Росії, — пише у цитованих уже спогадах генерал Людендорф, — наш уряд взяв на себе особливу відповідальність.» Але, виправдує себе начальник німецького генерального штабу, після поразки Німеччини, «з погляду воєнного подорож виправдалась: Росія мусіла впасти».

Так, Росія впала: через півроку занесені німцями до ворожого організму бацили так зруйнували той організм, що він неспроможний був чинити будь-який опір. Східній фронт перестав існувати.

7 листопада 1918 року большевики захопили владу в свої руки і почали, мовляв тоді Максим Горький, «бешкетувати на вакантному троні Романових,» викликаючи спершу протест всіх духово повноцінних верств інтеліґенції всіх національностей, що населяли тоді Росію, протест, який незабаром вилився в страшний крик одчаю: «Рятуйте наші душі!»*) — звернений до всього цивілізованого світу.

Східній колос як військова сила перестав існувати. Навіть Румунія й Туреччина могли тоді безкарно забирати терени у грізного ще недавно сусіда, перед яким вони один-два роки тому не сміли й пари з уст пустити.

Загнані в безвихідь розгулом темних сил у країні, конструктивні елементи в різних державах, на які природньо розпалась східня імперія, мусіли вітати всяку силу, яка клала край тому гвалтові людини, що з особливою брутальністю практикувався в країні, перетворившись на звичайну норму суспільно-політичного життя. «Досить якій хочете людності дати спробувати комунізму, щоб вона вітала всяку форму цивілізованої влади, хай і найсуворішу», — писав тоді у своїх спогадах Черчіл, маючи на увазі, як українська людність поставилась була 1918 року до приходу німців.

Напровесні 1918 року Людендорф міг радіти: німецькі армії були на Україні, але чи врятувало це Німеччину? Ні. Уже через якихось п'ять-шість місяців по тому, як німці дістали змогу відгодовуватися на Україні, їхню власну країну почали нищити ті бацили, які вони кинули до ворожої країни. Уже через півроку німецька армія тікала з України, а над самою Німеччиною нависла небезпека «жовтневої» (большевицької) революції... Хай німцям і пощастило ліквідувати цю небезеку, але не врятувались вони від іншої відміни автократизму: гітлерівщини. Гітлер убився в колодочки і грав на почуттях народу, який породив свого часу пруську муштру Фрідріха II, проголосив культ «білявої бестії», тільки тому, що над схильним до автократії, але хазяйновитим німецьким міщанином нависла небезпека большевизму. Минули роки, і на батьківщині Леніна винищено всіх проводирів большевицької революції 1918 року та запроваджено найбрутальнішу форму тиранії, а на батьківщині Людендорфа розпаношилась не менш брутальна форма деспотизму Гітлера.

Але дійшло, нарешті, до травня 1945 року. На початку минулого року обставини склалися так, що не влежали у Танненберґу кістки Гінденбурґа, а славетний пам'ятник — символ німецького «дранґ нах остен» довелося висадити в повітря самим німцям. Перед нами лежить фотографія руїн танненберзького монументу, з поторощеним німецьким орлом на передньому пляні...

Діждались німці й того моменту, коли німецькі фельдмаршали й генерали, наступники Гінденбурґа та Людендорфа, вкриті ганьбою, пройшли через Бранденбурзькі ворота перед вихованцями того, кого Людендорф ввіз до Росії, щоб урятувати Німеччину. За кілька кроків від місця ганьби Німеччини лежали трупи самогубців — провідників її, які погубили назавжди свою країну...

Історична Немезіда не завжди справедливо карає за злочини: багато страшних несправедливостей не відплачено і навряд чи коли й буде відплачено, але в переважній більшості випадків страшні історичні гріхи караються. Короткозорі націй-егоїсти (вірніше, короткозорі провідники націй, що керуються в своїй поведінці тільки нерозумним, колодним, егоїстичним розрахунком) дістають по заслугах. Коли правило це прикладати до західніх сусідів поневолених комунізмом країн, то всі вони дістали належне їм. Всі, починаючи від Румунії, керованої тоді тупими горе-провідниками, країни, яка в роки, коли на Україні конала в боротьбі з комунізмом армія єдиної тоді на сході демократичної Української республіки, міняла медикаменти на хліб і сало голодній армії та зустріла на своєму кордоні кудеметним вогнем решітки знесилених когорт лицарів демократії, що шукали порятунку від розправи комуністичної ЧЕКА. Румунія перша побачила потім у своїй столиці комуністичний серп і молот.

Звідси випливає висновок:

1. обережніше поводьмось з трутизнами, якими хочемо знищити ворога, а ще більше — з засобами політично-бактеріологічної війни;

2. розрізняймо здоровий національний егоїзм — основний регулятор поведінки кожної нації, від національного пікурництва короткозорих політиків, які живуть тільки сьогоднішнім днем.

*) Під такою назвою вийшло звернення знаного російського письменника Леоніда Андреєва, що помирав тоді в Фінляндії.

ВІЛЬНЕ СЛОВО ЧИТАЧА

Велика прогалина в авдиціях ББС

З великим зацікавленням і увагою скитальці різних націй, що перебувають під опікою західніх альянтів, слухають щоденні авдиції лондонського радіо ББС й передаваного ним «Голосу Америки».

Тридцять п'ятьма мовами передає це радіо свої авдиції. Але немає між цими мовами української мови, мови величезної, кількасотмисячної маси українських скитальців, мови 40-мільйонового, пригнобленого комуною народу, що з надією дивиться на драматичний політичний змаг тоталітарного режиму з світовими демократіями, знаючи, що від висліду цього змагу залежить його доля.

На жаль, українське вухо не чує радіовисилень демократичних держав. Не чує правдивих і несфальшованих інформацій, зате дуже часто чує отруєний тоталітарною отрусю спів совєтських сирен.

Большевики — незрівняні майстри пропаганди. Як треба, вони вміють заграти на широкій клявіятурі навіть національних і релігійних почувань. Вони зручно користуються культурними цінностями народів, намагаючись обдурити й отруїти їх своєю пропагандою. Вони вміло користуються такими культурними скарбами, як музика, поезія, театр, література, якими можна за допомогою радіо впливати на уяву й почування слухачів. Коли ж ідеться про інформацію, то вони майстри робити з чорного біле і з білого чорне, майстри у фальшуванні дійсности і підтасовуванні фактів для своїх цілей.

Невжеж для творців правдивої, нефальшованої опінії, що керують лондонським радіом, байдуже, що велика національна група українських скитальців позбавлена правдивих інформацій в своїй рідній мові? Невже їм байдуже, що мільйони українців, відтятих від світу непроникливою залізною заслоною, з тугою чекають на слово правдивої інформації своєю рідною мовою?

Багато тяжких помилок зроблено на відтинку українського народу, що завжди вважав і вважає себе за члена европейської сім'ї народів. А оце на наших очах доконується ще одна помилка, що може бути дуже важка в своїх наслідках. Дуже можливо, що велика частина вини за нами самими, що ми замало старань робили в тому напрямі, щоб добитися авдицій українською мовою в закордонному радіо, а зокрема в надзвичайно важливому для нас лондонському радіо ББС.

Гадаємо, що саме тепер, під час гострої радієвої пропагандивної боротьби між большевицьким тоталізмом і демократичним світом, пора піднести питання про встановлення авдицій в українській мові. На нашу думку, багато в цьому напрямі може зробити наше лондонське представництво, наш об'єднаний американський комітет, наше зональне представництво і, нарешті, ЦПУЕ. Ініціятиву в цій справі повинен, на нашу думку, взяти Культурно-Освітній реферат при УЦДК на британську зону Німеччини, а наша скитальська громада масовими заявами, в яких має бути висловлене прохання до ББС про введення українських авдицій, повинна дати йому підтримку.

Степич

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Унія німецьких країв

Нарада прем'єрів 11 німецьких країв Західньої Німеччини, що має накреслити основи майбутньої Західньої Німеччини і вирівняти границі між дотеперішніми краями, мала, на пропозицію райнсько-вестфальського міністра юстиції д-ра Зістергена, встановити назву для цього майбутнього державного твору. Ця назва мала б звучати: «Унія Німецьких Країв».

Односторонні ухвали Дунайської конференції

В середу 18 серпня закінчилася в Белграді Дунайська конференція ухваленням сателітарних держав совєтського проєкту нової дунайської конвенції. Цей проєкт виключає західні держави від будь-якої контролі над плавбою по Дунаю. Під час голосування представники Англії і Франції на знак протесту покинули залю засідань, а американський представник, що в залі залишився, голосував проти. В кінцевій дискусії американський делегат Кеннон назвав совєтський плян контролі над плавбою по Дунаю «обманом». Далі заявив він, що весь східньоевропейський блок держав з цинічною солідарністю був використаний для того, щоб провести російські бажання.

Застрелено югослов'янського шефа штабу

Під час спроби втечі до Румунії тітовська прикордонна сторожа застрелила колишнього югослов'янського шефа генерального штабу Йовановіча. Цей факт свідчить, що Тіто не жартує і карає смертю тих, хто його зраджує. Цей факт спричиниться безумовно до поглиблення непорозумінь між Тітом і Москвою.

Кінець «генерала» Маркоса

Грецькі урядові війська розбили рештки повстанських комуністичних банд і зайняли головну кватиру самозваного «генерала» Маркоса, який з недобитками повстанців утік на албанську територію.

Європейський союз за всяку ціну

Французький соціялістичний часопис «Попюлер», обговорюючи московські переговори, пише: «В разі невдачі цих переговорів західньоевропейські держави повинні тісно об'єднатись, щоб створити твердий бар'єр для совєтської експансії. Коли б ці переговори закінчилися успіхом, то й тоді потрібне таке об'єднання для організації співпраці зі слов'янським світом і східнім блюком. Для вільних держав Европи це — питання життя і смерти.

Франція за європейський парлямент

Французький уряд вирішив активно підтримати плян створення европейського парляменту. Координаційний комітет гаазької конференції, яка власне ухвалила створення такого парляменту, переслав французькому урядові текст свого проєкту.

КОРОТКІ ВІСТІ

— **Коло міста Горіції** на югославсько-італійському кордоні югославські патрулі обстріляли з машинових крісів італійську прикордонну станицю. Італійці не відстрілювались.

— **У Гаванні невідомі** особи, що приїхали автом, зробили кілька пострілів на будинок російської амбасади і втекли, поки поліція встигла прибути на місце події. Запальна бомба, яку кинули в будинок ці особи, не зробила ніякої шкоди. (ап)

— **75 естонських втікачів** переплили за 12 днів океан у 65-тонновому моторовому, човні і прибули до Нової Фунляндії.

— **Два молоді чеські** інженери, що працювали на чеському летовищі в Празі, заховались в хвості літака типу Дакота і, після п'яти годин лету в скуленій поставі, опинилися на англійській території.

— **Ще одно большевицьке «вето»** застосоване в комісії ОН проти постанови про прийняття в члени ОН Цейлону. Такий внесок поставив представник Китаю. (Ройт)

— **Совєти зменшили число** урядовців свого дипломатичного штабу в США на одну п'яту попереднього стану.

— **Добру передвиборчу обіцянку** дав республіканський кандидат на президента США. Він заявив, що буде обстоювати передачу Лібії, Сомалі і Еритреї знову до Італії, як її колонії. Тепер американці італійського походження будуть думати, чи теперішній кандидат дотримає слова, як стане президентом, чи ні.

— **Арабські частини** обстрілювали невтральні транспорти Об'єднаних Націй і членів Мирової комісії ОН. На щастя, нікому нічого злого не сталося. Тим самим порушено перемир'я. Але війська Ізраелю також мають зламане перемир'я на своєму сумлінні.

— **США, Франція і Бельгія** запрошені вислати по 300 вояків до Палестини в характері спостерігачів на ті місця, де ще вибухають бої.

— **Індонезія** зірвала переговори з Голляндією, які провадилися під патронатом комісії ОН тому що голляндська поліція вночі проти 17 серпня вбила одного китайського та одного індонезійського поліцієнта, кількох поранила і сконфіскувала багато урядових документів індонезійського республіканського уряду. (ап)

— **В Брюсселі, в Бельгії** заарештовано 10 осіб, в тому числі двох американців і одного англійця за нелеґальну торгівлю кавою.

— **Уряд США** зажадав від уряду СССР відкликати з Ню-Йорку генерального консула Ломакіна за те, що він переступив засади дипломатичного корпусу у зв'язку з Козенкіною, яка вискочила з вікна третього поверху російського консуляту.

— **Частина** штабу генерала Клея, військового коменданта американської зони Німеччини, виїхала з Берліну.

— **Колишній чеський міністер** торгівлі, який втік до Лондону, заявив, що в чеських емігрантських колах не думають творити екзильного уряду. (дпд)

— **Тільки 27 секунд** тривало засідання міжальянтської контрольної комісії в Токіо. Не вирішено нічого.

— **Вияснення причини смерти ген. Роммеля.** Німецький генерал Роммель, якого називали левом пустині за його перемоги в Африці, належав до тих змовників, які 20 червня 1944 р. намагалися вбити Гітлера і провалити його режим. Як відомо, Гітлер тоді лишився живий і наказав усіх змовників виарештувати, судити і повісити. До змовників належав також Роммель. Але тому, що він був одним з найвизначніших німецьких генералів, йому запропонували: суд і ганебна смерть або самогубство. Він вибрав самогубство і випив отруту. А до преси подано, що він загинув в автовій катастрофі.

— **У Франкфурті,** в американській зоні 20.000 службовиків протестували проти підвищення цін на харчові продукти і вимагали усунення міністра Ергарда, якого вважають за винуватця нездалої господарської політики. У приступі гніву роз'юшена маса перекинула одно американське авто.

Вільний в'їзд для жидів до Ізраелю.

Тимчасовий ізраельський уряд видав розпорядження про те, що до Ізраелю може переселитись 600.000 тисяч жидів з тим, що місячно може приїхати 100.000.

— **На добродійні цілі** має бути вжите майно жидів, що загинули під час гітлерівського режиму.

— **Під поліційним доглядом** міністерства внутрішніх справ, керованого міністром-комуністом, був кожний 50-й фінляндець, як стверднв парляментарний звіт. Навіть телефонні розмови президента держави та міністрів були підслухувані й контрольовані. Оце так большевицька опіка!

— **Швеція має свою Козенкіну.** Подібний випадок, як з Козенкіною, трапився в столиці Швеції в Стокгольмі. 19-річна совєтська громадянка, дочка совєтського офіцера, що працювала в Стокгольмі як домашня прислуга, ніяк не хотіла послухати заклику совєтського консула і повернутися до «найдемократичнішої» в світі країни, на свою совєтську «родіну». Дивна любов совєтських підданих до своєї «родіни»!

Церква Гробу Господнього пошкоджена. Під час останніх боїв у Палестині пошкоджено легко ручними гранатами церкву Гробу Господнього. Ніхто не був при цьому поранений.

— **Міністер військових справ** США Форестел скликав на триденну нараду шефів американського генерального штабу для обговорення «дуже важливих питань». На цій нараді він складе справоздання з своїх переговорів, які відбув минулого тижня з міністром військових справ Канади.

— **Папа римський прийняв** 20 серпня іранського шаха на авдієнції і відзначив його орденом «Золотої Остроги». Це друге щодо свого значення найвища нагорода Ватикану. Першу нагороду — «Орден Христа» — дістають тільки голови католицьких держав.

— **Спеціальний представник** президента Трумена, проф. Джемс Мекдоналд, склав офіційну візиту прем'єр-міністрові Ізраелю Бен Гуріонові. Бен Гуріон висловив радість ізраельського народу з приводу прибуття представника американського уряду. (ап)

— **Грецький уряд телеграмою** на руки головного секретаря ОН запротестував проти воєнних нападів Албанії на грецьку територію, називаючи ці напади агресією, небезпечною для миру Европи.

— **Араби поставили** до ізраельських військ в Єрусалимі ультиматум протягом 24 годин звільнити будинок господарської високої школи, що знаходиться в районі, забезпеченому для Червоного Хреста. Уряд Ізраелю відмовився, і в наслідок цього в Єрусалимі знову розгорілись бої.

— **Ізраель** вніс прохання прийняти його в Організацію Об'єднаних Націй. Проти цього висловилась Англія.

Вісник Головної Кватири PCIRO.

Положення старих та хворих ДП особливо тяжке

Положення переміщених осіб, що мають поважні застереження щодо країн їх походження і не відповідають умовам еміграції до інших країн, включаючи старих та хворих, є в теперішній момент особливо тяжке

Тенденцією ІРО залишається все ж пробувати переконати народи світу взяти якнайбільшу кількість цих осіб. Але подання зроблені п. Вільямом Таком, екзекутивним секретарем ІРО, не мали серйозного відгомону. Поки народи відчинять двері своїх країн для цієї категорії переміщених осіб, вони повинні :

1. Переглянути попередньо висловлені поважні застереження щодо повернення до країн їх походження. Хронічно хворі мусять уважно розглянути питання репатріяції.

2. Пошукати в інших країнах родичів, які могли б забезпечити їм еміграцію. ІРО має свої місії в багатьох країнах і охоче допоможе в цих розшукуваннях.

3. Приєднатися до якоїсь родинної групи, що емігрує до країни Південної Америки, або спорідинитися, якщо можливо, з ДП, що виїздить до Канади або Австралії. Тільки у виняткових випадках можуть ДП цієї категорії сподіватися на опіку в німецькому господарстві.

Американський закон

До сьогодні ще не приїхала жадна офіційна місія Сполучених Штатів Америки до Німеччини для здійснення акту переселення ДП на 1948 р., хоча певні добровільні організації вже цікавляться цією справою.

Як тільки офіційні повідомлення щодо реалізації закону про переселення дійдуть до Головної Кватири, національні комітети ДП будуть поінформовані, а ІРО уможливить цим комітетам контакт з представниками, які прибудуть для офіційної репрезентації уряду США.

У справі преси ДП в британській зоні

Редакція «Українського Слова» одержала таку інформацію в справі ДП-преси, яку подаємо до відома комендантів таборів:

1. Бажанням Закордонного Бюра є дозволити і підтримувати видавання таких тижневих часописів національних груп ДП, кількість яких є для цього відповідна.

2. Допоможовим (Дорадчим) Комітетам дозволено видавати й поширювати серед ДП такі часописи:

а) балтійці: «Неделяс Абскатс» (лотиська), «Літавін Зодіс» (литовська), «Семувід» (естонська);

б) українці: «Українське Слово»;

в) поляки: «Поляк» (польський тижневик, що має дозвіл, але ще не видається з огляду на друкарські труднощі.)

3. У додаток до згаданих вище часописів, що їх видають ДП для ДП, Головна Кватира ПВДВ Див. підтримує також «Слово Польське», що його видає і поширює польська репатріяційна місія.

У справі таборових бюлетенів

Таборові часописи, видавані ДП в таборах, заборонені з наказу ПВДП Головної Кватири в Лемго. Тому з одержанням цього повідомлення друкування часописів по таборах має бути припинене. Надалі будуть виходити тільки «Таборові бюлетені» під особистим наглядом комендантів ДПАКС'у. Тому таборові керівники повинні передавати їм на перегляд у вівторок кожного тижня статті для публікації в бюлетенях. Запропоновано друкувати і поширювати «Таборові бюлетені» у суботу кожного тижня.

Сила повітряної зброї совєтів

Альманах «Річник світової авіяції», що друкується в Америці, наводить дані про повітряні сили різних держав на 1948 рік. Між іншим, сенсаційні дані вміщено про повітряні сили совєтів. Вишколених людей для обслуги авіяції мають совєти до 400.000. Усіх летунських машин, в тому числі ракетних літаків, нараховується до 14.000. Протягом року совети можуть продукувати 1000 бомбардувальників типу В-29 і протягом місяця 200 ракетних мисливців. Совєтська Росія має тепер 20 авіяційних фабрик і біля 40 фабрик, що продукують деякі частини літаків. Більшість з них розташовані в Европейській Росії, головним чином у надволзькій низовині. Але частина знаходиться за Уралом.

Цивільна авіяція в совєтах зв'язує між собою найважливіші центри. Совєти мають 79 метеорологічних станцій, які працюють дуже справно.

«Партія, — говорив 1905 р. Ленін, — не пансіон для шляхетних дівчат... Якийсь мерзотник може бути нам тим і корисний, що він є мерзотник.»

(В. Войтинський. Роки побід і поразок.)

Дмитро-Паломник в Люрді

(Спроба репортажу на підставі інтервю)

Здійснена мрія

Дмитро Ф. український скиталець, що живе поза табором у Ганновершині, начитавшись ще в краю з василіянських видань про славне місце прощ у Люрді, в південній Франції, вже давно дав обіт побувати в цьому освяченому ласкою Божою місці.

Довідавшись з німецької преси, що 25 липня ц. р. виїжджає з Трієру в французькій зоні паломницький поїзд із сотнями німецьких паломників на конґрес «Пакс Христі», вирішив за всяку ціну причалити до цього паломницького транспорту і дістатися до Люрду.

Самітний між чужинцями

Подолавши численні труднощі, він цього досягнув. І сталося так, що він був, здається, єдиним українським паломником з британської зони, якщо не з цілої окупованої Німеччини і Австрії. Цілком несвідомо узяв він на себе обов'язки і разом з тим тягар відомого нам з нашої історії Данила Паломника, що в Єрусалимі біля Святого Гробу Господнього поставив лямпаду від «усієї Руси». З тих своїх обов'язків новітній паломник Дмитро не здавав собі цілком справи, бо не знав докладно історії Данила-Паломника.

Люрд і його осередок — три, що стоять одна над одною, церкви біля печери, де з'явилася бідній дівчині Бернадетті постать Матері Божої — справили на нашого паломника величезне враження. Тисячі й тисячі прочан різних національностей, різних рас і різних станів покірно схиляють свої голови перед чудотворною іконою Пречистої. Перед багатьма вівтарями священики різних націй відправляють Богослужби. Лише наших священиків не видно. Лунають побожні співи різними мовами, лише наших не чутно. Прикро й сумно стало Дмитрові-Паломникові, коли він ставив свічку, яка мала горіти перед чудотворним образом за тих, що просили його за молитву, за тих, за яких він сам вирішив молитись, і за тих, за яких зобов'язаний був молитись. А молився він і за цілий наш народ. Прикро стало Дмитрові-Паломникові від самітности і опущености серед тисяч чужинців.

Але що це? Сон чи з'ява? Ні, це дійсність! Серед різних релігійних пісень, співаних чужинцями, найвиразніше чує він український спів, чує відомі йому дуже добре слова релігійної української пісні: «О, Маріє, Мати Божа, молися за нами, ми до Тебе прибігаєм з мольбами й сльозами». Значить, він тут не сам. Значить, є тут і його земляки-українці.

І дійсно, вони там були. Було їх щось із 200 українських емігрантів, що перебувають у Франції, з дев'ятьма священиками на чолі, з о. мітратом Перідоном з Парижу.

Яка радість для Дмитра-Паломника, тепер уже єдиного, але лише з британської зони, що зустрів своїх побожних земляків. З того моменту він уже тримався їх.

Українська група, як оригінальна своїм східнім обрядом група, привертала до себе загальну увагу і мала теплу опіку. Українці дістали два престоли при базиліці св. Бернадетти для відправлення своїх Богослужень і ісповідальницю у величезному будинку, де приміщені лише самі ісповідальниці.

Людські торжества

28 липня ранком о. канонік Лободович, в сослуженні п'яти священиків з дияконами, відправив торжественну соборну службу Божу, під час якої співав наш хор. На службі Божій було багато чужинців, які теж приступили до св. Причастя у нашому обряді. Того дня увечері о. мітрат Перідон відправив молебінь для українців перед печерою, в якій об'явилася Мати Божа. Вночі, а радше зараз же по півночі з 28 на 29 липня, о. мітрат Перідон відправив архиєрейську читану службу Божу. В цей час відправляли служби Божі священики всіх націй, що брали участь в конґресі «Пакс Христі».

Кожного дня по Богослуженнях і засіданнях конґресу о годині 16.30 відбувалися процесії з Найсвятішими Тайнами, які щоразу ніс інший кардинал. В цих процесіях брала участь і українська група з своїми священиками. О. мітрат Перідон щоразу йшов серед найвищих церковних достойників. Метою цих процесій була велика площа, на якій стояли хворі, що їх кожна нація привезла з собою, щоб вони зазнали ласки уздоровлення. Багато тисяч хворих, що обмивались у джерелі біля стіп чудотворної ікони, зазнали уздоровлення. Доказом цього є тисячі повішаних на стінах печери милиць хворих, що не володіли ногами. Доказом цього є свідоцтва лікарів, які оглядали хворих перед уздоровленням. Цих хворих, перед тим як їх відвезли на візочках до джерел, благословляли кардинали Найсвятішими Тайнами.

Під час процесій голосники передавали короткі благальні молитви до Матері Божої. Між ними передавано й українські молитви до Пречистої, щоб Вона опікувалась українським народом. Вечорами о год. 21 відбувалися світляні процесії до статуї Матері Божої в блиску тисяч свічок зі співом «Вітай, Маріє». Наша група брала участь у цих процесіях.

Українська пісня

У перервах між Богослуженнями відбувалися на спеціяльній площі світські виступи різних національних груп. Українську групу репрезентував хор дівчаток шкільного віку, що, в супроводі ритмічних вправ виконав українську пісню «Верховино, світку ти наш». Нагородою виконавцям були бурхливі оплески тисяч чужинецьких глядачів, які при цій нагоді познайомилися з нашим державним гербом-тризубом і нашим національним прапором, що постійно супроводили нашу групу.

Мета конґресу

Метою конґресу «Пакс Христі» було замирення всіх націй. Спершу відбувалися засідання священиків усіх національних груп, які опісля провадили засідання своїх груп. Засіданнями української групи керував о. канонік Лободович, що між іншим виголосив прекрасний реферат, в якому вказав на великий культ Матері Божої серед нашого народу. Наш народ має безліч молитов і пісень, що звеличують Богородицю. Немає ні одного нашого Богослуження, в якому не звеличувано б Пречисту Діву Марію. Від найдавніших часів українці звеличують Марію, як «Царицю Руського краю».

Прощання

30 липня закінчено конґрес. Наша група завершила його Великою Співаною Службою Божою. Прощання всіх учасників конґресу відбулося біля печери, де знаходиться чудотворна статуя Марії. З українською групою прощався один з українських священиків. Прощаючись з господарями конґресу — французами, о. мітрат Перідон вручив єпископові Табру і Люрду, як пам'ятку від української групи, прекрасно виконану вишивану хоругов з образом Матері Божої Неустаючої Помочі. Цей факт подано до відома всіх учасників конґресу, що зробило помітне враження.

На закінчення можна сміливо сказати, що участь української групи на конґресі в Люрді виконала успішно своє релігійне і національне завдання. Українська група гідно зарепрезентувала наш народ серед делегатів християнських народів цілого світу, зібраних на конґресі «Пакс Христі», і звернула на себе увагу цього світу. За це належить організаторам українського паломництва до Люрду від земляків щире спасибі.

За згодою учасника конґресу «Пакс Христі» у Люрді року Божого 1948-го, який не хотячи репрезентував на ньому своїх одновірців з британської зони Німеччини, списав С. В-нець.

З українських справ

Постанова Таборової Ради в Гайденав

Таборова Рада українського табору в Гайденав переслала 21 серпня ц. р. листа до Українського Центрального Допомогового Комітету в Вльомбергу, в якому займає становище до постійних обвинувачень таборів ДП німецькою пресою. Між іншим, у своєму листі Таборова Рада в Гайденав пише:

«Щораз частіше німецька преса зачіпає скитальців у таборах ДП, виходячи з того, що табори нібито являють собою збіговище злочинних елементів, неробів і т. п. Такі твердження ілюструються зареєстрованими в німецькій поліції злочинними діями таборян. Висновки авторів статтей проти нас абсолютно перебільшені, помилкові і непереконливі, а ілюстрації у великій мірі невірні.»

Тому, що в таборах трапляються одиниці із злочинними нахилами або одиниці, що стоять у зв'язку з німецьким чорним ринком, а сотні тисяч ідейних політичних емігрантів не хочуть мати з ними нічого спільного, Таборова Рада в Гайденав, виходячи з засади, що ложка дьогтю псує цілу бочку доброго меду, постановила:

«Терпіти далі змоги немає. Зокрема наше таборове суспільство, від імені якого говоримо, вимагає щодо злочинних одиниць рішучих дій і відсепарування їх від емігрантського суспільства. Ми не хочемо, щоб між нами перебували герої чорного ринку. Ми протестуємо проти того, щоб ті особи, які відбували кару в німецькій тюрмі за грабунки, крадежі тощо, поверталися до таборів ДП, як це практикується тепер. Ми вимагаємо, щоб злочинці покинули табори. Така наша заява була б абстракцією, якби ми відмовлялись самі від боротьби з злочинними одиницями. Ми не відмовляємося, але просимо лише створити умовини для успішного розв'язання справи.

Бачимо простий і легкий спосіб для цього в тому, щоб ДПАКС'ам надане було право, на пропозицію Таборових Рад, позбавляти статусу ДП і виселяти з таборів осіб, які належать до злочинних елементів.

Звертаємось до УЦДК з проханням добитися перед відповідними інстанціями конкретного розв'язання піднесеного нами питання, бо бездіяльність в цьому відношенні — недопустиме явище і злочин перед нацією.»

За Таборову Раду в Гайденав розписались: **Роман Гусар — голова Таборової Ради. С. Вожаківський** — секретар.

Візита генерала Гікса і його родини в Галлендорфі

6 серпня ц. р. відвідав наш табір генерал Гікс у товаристві своєї дружини, сина й дочки.

Ім'я генерала Гікса відоме вже нашим таборянам. В березні цього року він перший раз візитував наш табір. Пристойний вигляд ззовні і його організованість всередині заімпонували генералові і він обіцяв прибути ще раз, але в товаристві своєї родини.

Цим разом вітали генерала не тільки українці, але також і представники інших національних таборів — білоруси, поляки, балтійці і мадяри.

Цього дня зараз же після обіду, почали заїжджати до табору авта з делегаціями інших ДіПАКС'ів і таборів. Серед натовпу людей яскраво відрізнялись контрастами фарб національні убрання представників: молоді — українців, білорусів, поляків і мадяр. Уся ця молодь, на чолі з місцевим курінем пластунів, уставляється в шпалери, бо наближається хвилина приїзду високодостойних гостей.

Ось уже видно дві лімузини, що їдуть в напрямку табору. З авт висідає генерал, його дружина, діти і Директор Окр. ІРО п. Шайтлер. Лунає команда «струнко», «вправо глянь». Лава пластунів витягається. Голова Таборової Ради д-р Мелешко і комендант табору Коропець вітають гостей теплими словами. Маленька пластунка Крижанівська промовляє до генерала англійською мовою і вручає йому букет квітів.

Після церемонії привітання господарі впроваджують гостей до театральної залі, де чекають на них накриті столи. Усі запрошені сідають до столів, і за хвилину розпочинається концерт.

Концерт розпочинає капеля бандуристів ім. Леонтовича під керівництвом п. Гончаренка запорізьким маршем «Гей нуте, браття, до зброї». Далі йдуть інші козацькі і побутові пісні. Гості нагороджують кобзарів бурхливими оплесками.

Друга частина концерту складається з виступів таборів нашого ДіПАКС-у. Розпочав її жіночий квартет нашого табору, що виконав декілька жартівливих українських народніх пісень. Артисти Тагаєви в сольових і дуетних виступах відспівали деякі фрагменти з наших і чужих опер, а місцевий балет вдало виконав «Буковинку» і «Гопак».

Далі виступали з своїми народніми танцями поляки, білоруси і мадяри.

В третій частині знову виступала капеля бандуристів ім. Леонтовича.

Після концерту гості відвідали місцеву православну церкву і, повні найкращого враження, попрощались з офіційними представниками таборів, пообіцявши ще загостити до нас. А. Д.

З життя табору в Дельменгорсті.

Річницю свята княгині Ольги місцевий відділ ОУЖ відзначив урочистим Богослуженням у таборовій церкві на інтенцію українського народу. Ввечері того ж дня членкині відділу ОУЖ відбули святочні сходини, на яких п. Рижевська, голова місцевої Делегатури ОУЖ, виголосила відповідний реферат.

Реферати на релігійні теми.

(м) З метою поширення знання в церковно-релігійних питаннях, місцевий українсько-католицький парох о. Сендецький розпочав виголошувати для широкого загалу таборян реферати на тему теодицеї. Ці реферати викликали серед таборян зацікавлення, тим більше, що доповідач, о. Сендецький, виголошує їх у цікавій і приступній формі. Було б побажаним, щоб цикль цих рефератів був доведений до кінця, а таборове громадянство, більш численно, як досі, їх відвідувало.

Відвідини делегатів УЦДК.

(м) У черзі поїздок по таборах британської зони відвідали 16 серпня табір в Дельменгорсті представники УЦДК в Вльомберґу д-р Віляк та інж. Шевченко і член УЦДК та голова УДК на Долішню Саксонію дир. Луцький. Прибулих гостей привітало таборове громадянство дуже тепло, особливо д-ра Біляка, як бувшого коменданта цього табору.

Увечері цього ж дня в театральній залі зібралися таборяни на сходини, на яких представники Комітету виголосили доповіді: дир. Луцький — про загальне положення українських скитальців у британській зоні і про діяльність УЦДК, а д-р Біляк — про правне положення і переселенські справи.

Дир. Луцький звернув особливу увагу на безпідставну атаку німецької преси проти скитальців, а українських скитальців зокрема, та на небезпеку, що загрожує нам з цього боку. Доповідач розповів також про заходи, що їх упродовж своєї діяльности в обороні українських скитальців вживав УЦДК разом з українськими допомоговими заокеанськими комітетами і вказав на труднощі, що їх доводиться у цьому напрямі поборювати.

Д-р Віляк, з'ясувавши правне положення нашої еміграції, широко висвітлив еміграційні можливості для скитальців у майбутньому і заохочував присутніх користатися з першої нагоди, щоб виїхати з негостинної Німеччини. Обидва промовці апелювали до таборян, щоб і надалі берегли добре ім'я табору Дельменгорст, а тим самим приносили честь і пошану українському імені.

По обох доповідях, що тривали кілька годин, забирали слово таборяни. Від імені управи табору говорив мґр. Іваненько, який дякував шановним гостям за відвідини, за інформації і доповіді. Вони, заявив мґр. Іваненько, зміцнили в таборян віру і надію, що наше положення, не зважаючи на затії ворожих чинників, все ж таки покращає. Табір розуміє важку і відповідальну працю УЦДК і підтримає Комітет морально і матеріяльно, бо тільки при підтримці з боку громадянства може виконувати він свої завдання так, як це діється всюди, у всіх народів і у всякій організації. Від Таборової Ради промовляв мґр. Петрикевич, що підкреслив вагу сучасного моменту і невідхильну вимогу до кожного — своє життя і свої приватні справи достосувати до вимог і потреб нації.

Свято відродження української військової традиції

На 34-ті роковини Українського Січового Стрілецтва і відродження української військової традиції — 1 серпня 1948 р. — український табір у Вургдорфі (біля Ганноверу) влаштував свято. Вечір розпочався стрілецькою піснею «За рідний край» М. Гайворонського. Змістовну доповідь виголосив проф. Іван Боднарук, а п. Дмитро Забігач продеклямував «Стрілецьку легенду» Вільшенка. Місцевий хор «Думка» під орудою п. Олександра Білинського проспівав низку пісень, серед них в'язанку стрілецьких пісень, «Задзвенімо разом, браття» — Воробкевича, «Залізну сторогу», дві народні пісні («Ой, степами, темними ярами» і «Ой із-за гори», повстанську пісню «Вже досить мук» і пісню Колесси «Коби скорше з гір Карпатів». Цю пісню багато слухачів почули вперше. Вірш О. Вабія «Авангард» прочитав п. Євген Науменко. Свято закінчилось живою картиною, над якою працювало кілька осіб під умілим керівництвом п. Коваль Наталі. Картина, яка являла собою Україну, дітей коло неї, бандуриста, княжого дружинника, козака, українського січового стрільця і двох повстанців з рядів УПА, — справила велике враження на учасників свята.

Особливо тепло сприйняла авдиторія «Повстанську пісню», яку хор «Думка» мусів повторити. Хор «Думка» скріпили тепер нові співаки (п. Северин — бас, п. Рудак — тенор і кілька хористів, що прибули з табору в Оснабрюку). Перед відкриттям свята грала місцева оркестра.

На пошану княгині Ольги

Делегатура ОУЖ у Вургдорфі в день своєї патронки, княгині Ольги — 25 червня влаштувала дуже миле свято. Імпреза розпочалась гимном св. Ольги. П. Клюфас Софія виголосила гарну доповідь про кн. Ольгу. Жіночий хор під орудою п. мгр. Наталії Коваль виступив у народніх одягах з різних земель України. Хор маленький числом, але під доброю рукою, виконав бездоганно низку пісень. В залі було багато жінок та дітей і мало чоловіків. Через те, що багато жінок прийшло з немовлятами і малими, неуважними дітьми, слухачі не могли як слід вислухати дуже цікавої доповіді.

Український робітничий табір в Гісені збільшується

У своєму листі до представника ЗУАДК на Західню Европу п. д-ра Романа І. Смука, полк. Фред Л. Тсорп, головний квартирмайстер табору Гісен (біля Франкфурту), де працюють як механіки, шофери, інспектори, теслі й робітники 400 українських скитальців, дав високу похвальну оцінку праці й поведінки їх під час роботи і взагалі життя в робітничому таборі.

Полк. Фред Тсорп передбачає незабаром збільшити кількість працюючих в таборі до 1000 осіб. Праця, виконувана цією національною групою, каже полк. Фред Л. Тсорп, перевищує всі наші сподівання, і в міру того, як вони далі в нас працюють, ми щораз більше від них залежимо. Усі завдання вони виконують спільними силами швидко, здобуваючи собі довір'я. Їхня поведінка під час і після праці бездоганна.»

Особливо підкреслює він успіхи українців, які, в умовах недостачі будівельних матеріялів, побудували собі житлові приміщення.

Американська «Пропам'ятна Книга» для таборових бібліотек

Представництво ЗУАДК на Західню Европу одержало дуже цінний для скитальців подарунок «Пропам'ятну книгу», видану з нагоди 40-літнього ювілею Українського Народнього Союзу, під редакцією п. д-ра Луки Мишуги. Книжка на 750 стор. висвітлює в історичному аспекті різні сторінки з життя української еміграції в США. Особливо заслуговують на увагу такі статті: головного редактора д-ра Луки Мишуги — «Як формувався світогляд українського імігранта в Америці», Дмитра Галичина — «Запомогові організації в давнину й тепер», Омеляна Ревюка — «Розвій політичного світогляду українського імігранта», Миколи Данильченка — «Організація наших господарських сил в Америці», Льва Ясінчука — «Старокрасвим ожом на українську імміграцію в Америці». Книжка багато ілюстрована і дуже цінна для всіх тих, що цікавляться життям українців поза батьківщиною і, зокрема, для тих, що збираються туди їхати.

Кожний табір одержить цю книжку для широкого ознайомлення всіх скитальців.

ВСЯЧИНА

Вільний переїзд між трьома західніми зонами Німеччини

У наслідок порозуміння трьох військових комендантів західніх зон Німеччини, дозволено вільний переїзд з американської і англійської зони до французької, і навпаки. Дозвіл поширюється тільки на тих німців, що постійно мешкають на терені цих трьох зон. Це не стосується ДП і осіб, що не мають державної приналежности.

Дрібні гроші.

Нові дрібні гроші вартости 5 і 10 пфенігів уже пущено в обіг: вони видрукувані на доброму папері, з водяними знаками і мають розмір 4 х 6 см. Старі монети на 10 і 50 пфенігів надалі дійсні як 1 пфеніг і 5 пфенігів.

Фалшиві нові гроші

У британській зоні Німеччини появилися фалшиві 20-маркові банкноти. Їх легко пізнати з того, що обриси жіночої голови в горішньому лівому куті банкноту замазані.

Божевільна секта «вічних богомольців».

Ще один доказ, що сучасне людство зовсім сходить з глузду. Поліція в Ольденбургу повідомляє, що під час поліційної облави вдалося їй перешкодити у виконанні божевільного злочину опанованих сектантським духом людей. А саме, секта «вічних богомольців», що здебільшого складається з виселених з пограниччя Польщі фольксдойчів, з суботи 14 серпня до 20 серпня не вгавала в безперестанних молитвах і думала молитися безугаву до понеділка 23 серпня, бо хтось з «богомольців» вирахував, що саме в цей день настане кінець світу. Досі поліція не мала права перешкоджати «богомольцям», хоч би вони молилися й цілий місяць. Але «богомольці» так подуріли, що свої молитви хотіли в старозавітний спосіб праотця Авраама закінчити заколенням двох дітей. До такої божевільної «побожности» в центрі культурної Европи поліція не могла допустити. Вона заарештувала 14 «богомольців», а двох дітей, що вже чекали зі зв'язаними руками і ніжками на заколення, звільнила.

Не треба ані неділь, ані свят.

Чехословацький міністер промислу заявив на одному комуністичному зібранні: «При сучасних умовинах і з огляду на п'ятирічку є злочином, коли протягом року не працюють 52 неділі, 52 суботні пополудня, 12 свят та ще 20 днів відпустки.»

Почекай, чеський робітнику, матимеш «рай», але хоч і будеш каятись, та вороття не буде! Панувати і раювати буде лише партійна і поліційна верхівка.

Підсумки XIV Олімпіяди

У суботу 14 серпня закінчилася в Лондоні XIV Олімпіяда. Змагуни 59 націй роз'їхались. Лише представники 27 націй повезли з собою 124 золотих, 120 срібних і 114 брондзових медалей.

Найбільше медалей здобули американці, бо аж 82, в тому числі 37 золотих, 25 срібних і 20 брондзових. Шведи одержали 45 медалей, французи — 27, мадяри — 19, італійці — 25, данці — 18, турки — 12, голляндці — 13, чехословаки — 7, англійці — 22, швайцарці — 12, аргентінці — 7, австралійці — 13, фінляндці — 10. Сума медалей інших націй творить вже лише одноциферні числа, а саме: Єгипет — 5, Бельгія — 7, Південна Африка — 4, Ямайка — 3, Норвегія — 8, Австрія — 3, Перу — 1, Канада — 3, Югославія — 3, Уругвай — 2, Цейльон — 1 і Панама — 2. Уся олімпійська імпреза мабуть оплатиться її організаторам, бо самих лише вступних зібрано понад 2 млн. долярів.

Олімпійські недискреції

Цікаво хоч одним оком глянути за лаштунки ігрищ і хоч одним вухом підслухати кілька недискрецій. Отож, про зацікавлення лондонців ігрищами свідчать такі два факти. Портьє голляндського посольства запитав члена голляндської спортової дружини в день відкриття ігриць, чого це так багато чужинців приїжджає до Лондону. Кольпортер газет, що в день ігрищ продавав програми виступів на найбільш людному місці коло цирку Пікаділлі — продав їх за цілий день лише 65 штук.

Черчіл, запитаний одним журналістом, чому Росія не бере участи в Олімпіяді, відповів: бо проти фотографічного апарата, що точно віддає положення змагунів, не можна поставити вета. Одного норвезького змагуна суддя покарав за те, що він під час змагання з диском перекинісінько собі з ним балакав. Норвежець запротестував проти рішення судді, бо, мовляв, ніде немає такого правила, що змагунам під час змагання не вільно між собою говорити. Китайські футболісти їхали навколо світу до Лондону лише для того, щоб програти матч, і тепер вертаються назад. Цей рекорд перевищили американці, а саме — американця Френка усунули від змагу в метанні диском після трьох невдалих пробних метань, і він взагалі не брав участи в ігрищах, а змагун Джонсон з острова Бермуда був також під час пробного бігу дискваліфікований і не бігав, хоч його подорож коштувала понад 1.000 долярів.

Наймолодшою змагункою була 13-річна плавачка Нгаїра Ляне, мешканка одного з полінезійських островів на Тихому океані. До найбільшого курйозу слід залічити факт, що донька переможниці у плаванні Карен Таруп купила собі для зворотної дороги білет на літак, бо вона не зносить подорожі водою.

Наступні олімпійські ігрища в 1952 році відбудуться в Гельсінках, столиці Фінляндії.

До п. п. Директорів українських народніх і середніх шкіл британської зони Німеччини.

З дозволу англійської влади відбудуться в Нойштадті біля Ганноверу (там, де й минулого року) конференції вчителів:

а) народніх шкіл, 15-16 вересня, учасників 50 осіб.

б) середніх шкіл, 17-18 вересня, учасників 50 осіб.

Початок конференції о 9-ій год. ранку.

Порядок денний конференцій буде надісланий вам окремо.

Під час конференцій буде відкритий кіоск видавництва «Заграва», в якому можна буде придбати чи замовити необхідні підручники.

Відділи Культури і Освіти УЦДК та УОДК просять Вас взяти участь у конференції вчителів народніх, зглядно-середніх шкіл. Учасники конференцій забезпечуються приміщенням і харчуванням на місці. Необхідно взяти з собою речі особистого вжитку.

ДПАКС'и таборів Вашого замешкання повідомлені про ці конференції. Тому Вам і вчителям народніх, зглядно-середніх шкіл, учасникам обох конференцій, яким вислано вже відповідні запрошення, необхідно звернутися до своїх ДПАКС'ів завчасу і одержати документи подорожі, що управнюють Вас і кожного запрошеного на конференції до безкоштовного проїзду на конференції і назад.

Відділ Культури і Освіти УЦДК та УОДК британської зони Німеччини

Добровільні пожертви на суспільні цілі УЦДК на британську зону Німеччини

Табір Білефельд

по 5 н. м.: Сахно М., Вротський, Михайлюк В., Голубець М., Данилко Т.;

по 3 н.м.: Труш О., Гура І.;

по 2 н. м.: Близнюк Д. Музика П., Головань Д., Лобай С., Дрисюк І., Дячук Ю., Сартчук., Панків М., Тоніевич І., Федорович В., Дяків М., Теробецький С.;

по 1,50 н. м.: Гринько М.;

по 1 н. м.: Майковський С., Андрушка В., Чижевський І., Козар М., Павлишин М., Грідні, Завіщак С., Дойнічук П., Гулін, Колок В., Скланко Г., Колесник Д., Прокопюк Ю., Бойко С., Коленбрович, Серединський А., Дацко Ю., Кріль І., Волосянка М., Катринець О., Гудимко Ю., Мідяк А., Самолюк В., Левицький С., Дудик І., Віра М.;

по 0,50 н. м.: Соноцький М., Білий С., Іваник Ю., Фіщук П., Пацуля З., Сітарський Т., Морба Н., Сватик І., Касенчук Д., Мисишин, Мальований Т., Никифорук О., Швабюк П., Фризюк В., Кіян М.

Голова УЦДК
проф. Гр. Яловий
Керівник Фін. Відділу
інж. Вол. Шевченко

З листів до Редакції

Хвальна Редакціє! Щоб дописувачі на майбутнє не подавали неправдивих звідомлень, прошу в інтересі правди вмістити таке спростування:

У таборі Райне 11 липня під час вистави театру «Ренесанс» п. н. «Назар Стодоля» хорами на «Вечорницях» Ніщинського диригував д-р Богдан Волянський.

Дубляниця Мирослава.

Подаємо до загального відома, що Центральне Українське Допомогове Бюро (ЦУДБ) в Лондоні змінило місце свого мешкання.

Нова адреса:

Central Ukrainian Relief Bureau
46 Seymour St., London W 1, England

РОЗШУКИ

32. Параска АННІЙЧИН (заміжня ТЕОДОЗІЙЧУК), родом з Богородчан Старих (Галичина), що перебуває тепер в DP Camp Wielerheim, (21a) Post Minden (Westf.). Germany розшукує:

1. Сестру Юстину АННІЙЧИН (доньку Дмитра і Марії), що перебувала в Німеччині в Göschwitz (Saale);

2. Дядька Федора БАСАРАБА, родом з Богородчан Старих, що виїхав з родиною до Німеччини в 1942 р.;

3. Знайомого Мадія ПОРОНЯКА, родом з Станиславова, що перебував у Німеччині в Stadthagen.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкуються нерегулярно (помірядля). Вартість оголошень: за розшуки — 10 пф. слово і за всі інші оголошення — 90 пф. рядок. Гроші надсилати повітовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neustorstrasse 50, Schlosstoch 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 17 год. Невамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDP /0235/ SEC (G)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 805

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 62 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:

в Німеччині тримісячна 2.40 DM., піврічна 4.80 DM., річна 9.60 DM. — ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf

в Англії місячно 8 шил., піврічно 4 шил., річно 8 шил.

ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 46 Seymour St., London, W 1, England. На цю ж таку адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 19
БЛЬОМБЕРҐ 5 ВЕРЕСНЯ 1948

У Москві договорились

Після другої розмови, яку відбули представники трьох західніх держав з Сталіним, світ не довідався про порушені на ній питання майже нічого. Так само серпанком таємничости вкрито дві дальші наради, дев'ята і десята з черги, які відбулися з Молотовим і Вишинським у Кремлі. Після десятої конференції, яка відбулася в минулий понеділок 30 серпня, американський амбасадор Ведел Смітс заявив, що ніякого комунікату чекати ще не можна, але переговори будуть продовжуватися. Раптом 31 серпня радіо повідомило, що переговори скінчилися і всі чотири військові губернатори Німеччини дістали доручення виробити інструкції щодо запровадження єдиної валюти в Берліні, яка має бути східньою совєтською маркою, але під контролею всіх чотирьох альянтів. Коли ці інструкції будуть готові, тоді припиниться блькада Берліну.

Чотири губернатори Німеччини, які після демонстративного виступу совєтського губернатора не сходилися п'ять місяців, відбули вже дві наради. Жадних постанов, ухвалених на цих нарадах, ще не подано до публічного відома. Їх проголошення чекають у найближчому часі. Англійські часописи висловлюють побоювання, чи не зробили західні держави забагато уступок совєтам. А проте вислід теперішніх переговорів показує, що Кремль поступився, а коли поступився, то мав для цього дуже поважні причини. Це не значить, що він зовсім зрікається своїх плянів, але відклав здійснення їх на пізніше. Користь з того очевидна, бо сповільнює темп подій, які могли б викликати світову завірюху. Консервативні англійські часописи підкреслюють значення останніх подій для розвитку подій у Німеччині. Вони майже усувають небезпеку захоплення большевиками Німеччини. Розвиток господарства Західньої Німеччини в зв'язку з пляном Маршала сам собою спаралізує всякі московсько-комуністичні затії.

Смерть Жданова

У середу ранком радіо з Москви повідомило про наглу смерть голови Комінформу Андрея Жданова. Жданова загально вважали за найповажнішого кандидата на наслідника Сталіна. Події, які останнім часом розгорталися за лаштунками Кремлю, а ще більше глибокі ідеологічні та політичні потрясення і розходження всередині Комінформу та в його закордонних секціях, підвищують інтерес світової політичної думки до цього несподіваного випадку смерти. Радіо подало світові до відома, що Жданову було 52 роки і що він хворів на ангіну серця, що й стало причиною смерти. Його вона спостигла саме в часі, коли наступ Комінформу на Европу стримано на вулицях Берліну, а викликаний ним як головою Комінформу конфлікт з Тітом, порушив залізну досі дисципліну в партії.

Чи застосують атомову бомбу в наступній війні?

У листах до редакції «Конт. Дейлі Мейл» один з читачів переповідає думку полковника Мікше і коменданта Ченколі про військову потужність Совєтського Союзу. Вони стверджують, що не можна з певністю сказати, чи на випадок війни між совєтами і США буде вжита атомова бомба. І чи справді, як учать у старшинських школах, майбутня війна буде подібна до попередньої? Розмови про застосування мас піхоти (за вийнятком тієї, яка потрібна для окупації), военних кораблів, танків, гармат і літаків так, як вони були застосовані в другій світовій війні, є марною витратою часу. Люди, які покликаються на те, що в минулій війні, мовляв, не вживали газів, забувають, що атомову бомбу вжили в минулій війні. Коли ж покликаються на те, що ні одна держава не будує сховищ проти атомових бомб, то треба брати до уваги, що проти атомових бомб не можна побудувати відповідних сховищ. Цих фактів не можна не брати до уваги. Коли не зміниться дух, який тепер запанував у світі, а такої зміни покищо не видно, то війна мусить вибухнути. Але ще не тепер. Росія, як стверджують це з вірогідних джерел, неспроможна випродукувати потрібної кількости атомових бомб навіть за яких шість-сім років. Очевидне безглуздя повторювати думку, що совєти здобули всі секрети продукування атомових бомб, що їх мають США. Пляни продукування атомових бомб мають понад 20.000 складових частин. Ця маса документів так розкидана по всій Америці, що просто неможливо їх сколекціонувати. Крім того, не тільки пляни, але й продукція бомб розміщена в різних місцях. Отож, немає чого боятися.

Голод в Україні

Худий, молодий німець 22 років щойно повернувся з полону і потягом їде до Гамбургу шукати собі роботи. Одяг на ньому засмальцьований, вимазаний і, хоча колись був він білий, давно вже втратив свій первісний колір.

Розбалакується у вагоні з другим пасажиром, українцем, що добре володіє німецькою мовою.

Прибув цей полонений з Миколаєва, де працював на заводі Марті. Праця там була виснажлива. Вставати доводилося о 4 годині ранку, а звільнявся з роботи о 8 годині вечора. Проте, організована була ця праця безглуздо, нераціонально. Його дивує й те, що устаткування, привезене з Німеччини, не використовувалося, а, звалене у дворі під голим небом, вкривалося іржею і гинуло без будь-якого догляду: ніхто ним не цікавився.

Як полонений, він одержував щоденно такі харчі: 600 гр. хліба, 250 гр. каші та 3 грудочки цукру-рафінаду. **Але цивільна українська людність і того не отримувала. Вона просто голодувала.** Тому місцеві люди старалися у них, полонених, виміняти собі за тютюн якийсь шматок хліба чи грудочку цукру.

Для підтримки здоров'я їх, полонених, перше як відпустити до Німеччини, послали на село. Там довелося йому копати картоплю. І от, цього парубка-німця вразило те, що всі місцеві «цивілі», які працювали на вибиранні картоплі, крали її, хто скільки міг, ховаючи ту картоплю по своїх кишенях, за пазуху тощо...

Сумна деталь, але як багато вона нам говорить!.. Ми ясно уявляємо собі, до чого доведена людність України коли вона, знаючи безжалісні закони окупантів, все ж наважується «красти» по кілька сирих картоплин, ховаючи їх до своїх кишень чи навіть за пазуху...

Пасажира-українця цікавить також питання, чи чув цей полонений німець щонебудь про повстання в Україні. Але полонений про це нічого не чув і не знає.

— РО — Й

Важливе для шкіл!

КЛЯСОВІ ДЕННИКИ

вже надруковані і їх можна набути у Видві «ЗАГРАВА»

Сторінок 120 великої чвірки у півтвердій обгортці
Ціна 4.50 н.м.

Бльомберґ (Ліппе) — Ноєторштрассе 50

Можливість виїзду до Франції

(Обіжник УЦДК на британську зону Німеччини)

І. Відділ ЦПУЕ у Франкфурті надіслав до УЦДК обіжник, який повністю вміщуємо:

Французький уряд продовжує набирати з-поміж ДП робітників для праці в промисловості і сільському господарстві. Особи, що тепер запишуться, зможуть виїхати на працю в найближчому часі.

Просимо Таборові Ради провести запис тих осіб, які хотіли б виїхати на працю до Франції. **Вік і кількість** членів родини не є перешкодою для виїзду у Францію на зазначену працю. При записі потрібні такі дані: прізвище та ім'я, дата народження, кількість членів родини, число ДП-картки. Також треба зазначити: де хоче працювати — в промисловості чи в сільському господарстві.

Умови праці: заробіток, залежно від виробітку, але не менший як мінімум, встановлений для французьких робітників, приміщення для родини. Про докладніші умови кожний, хто записався, зможе довідатися від французької комісії для набору робітників.

Про час праці Комісії буде повідомлено додатково всіх, що запишуться.

Списки вислати не пізніше як 10 вересня ц. р. безпосередньо на адресу: Zentralstelle der Ukrainischen Hilfsaktion (16) Frankfurt/M., Luginsland 1/II, Hessen, US-Zone.

Перший Заступник Голови ЦПУЕ
проф. д-р М. Ветухів
Секретар
Ів. Дубровський

II. Згідно з додатковими інформаціями, які ми одержали з ЦПУЕ, особи, внесені в списки, одержать з Франції договори праці на один рік, на підставі яких можуть виїхати до цієї країни. По закінченні одного року зможуть вони на своє бажання змінити працю або взяти землю в оренду.

III. Просимо Управи Таборів до 10 вересня ц. р. переслати списки бажаючих виїхати до Франції безпосередньо на адресу ЦПУЕ у Франкфурті, а водночас повідомити УЦДК в Вльомберґу загально про кількість осіб що записалися, як робітники, та кількість осіб, які з цими робітниками їдуть, як члени родини.

За УЦДК Голова
проф. Гр. Яловий
Заступник Голови і Референт переселенчих справ
Д-р Ст. Біляк

1.000 скитальських родин до Франції

Кореспондент «Дейлі Мейл» повідомляє з Женеви, що на підставі договору між ІРО і французьким урядом, Франція готова прийняти 1.000 скитальських родин в сільське господарство. Родини будуть перевірені в Австрії і Німеччині старшинами ІРО та французькими місіями і відіслані безпосередньо на місця праці. Договори будуть укладатися під наглядом французького міністерства праці, яке розглядатиме умови платні, праці і мешкання. Якщо ця спроба поведеться, Франція прийме багато більше скитальських родин. Перші контингенти будуть скеровані в північну і східню частину Франції. Південна Франція в околиці Бордо потребуватиме спеціялістів лісівництва.

Переходовий табір для скитальців в Буенос Айресі

Цими днями одержано повідомлення від Українського Допомогового Комітету в Аргентині, що, нарешті, позитивно розв'язано питання про тимчасове приміщення скитальців в Буенос Айресі. ЗУАДКомітет, як повідомляє Український Допомоговий Комітет в Аргентині, після довгих місяців обговорення, погодився оплачувати кошти за винаймлення будинку впродовж двох років, де можна буде тимчасово примістити багато наших скитальців. Це рішення дуже важливе, бо воно допоможе нашим скитальцям, після прибуття до Аргентіни, не поспішаючи особливо, краще влаштуватися на місці.

«Голос Амерки» українською мовою

Міністерство закордонних справ США вирішило на 50 проц. поширити з 1 жовтня 1948 р. передачу радієвих програм, щоденно висилання для країн совєтських сателітів та деяких інших. З цією метою ухвалено передавати щоденно матеріяли ще 9-ма мовами, між ними й українською. Щоб уможливити висилання радіопрограм в 32 мовах впродовж 40 годин на добу, передбачається встановити чотири могутні радіостанції в різних частинах світу, а деякі інші, між іншими в Мюнхені, посилити. Передача українською мовою триватиме щоденно півгодини.

У повідомленні агентства «Асошіейтед Прес» про це додається, що українська мова буде єдиною неросійською мовою в радіопередачах до Совєтського Союзу. Це мотивує воно тим, що Україна — одна з найбільших націоналістичних країн Совєтського Союзу.

Газета «Свобода», коментуючи це повідомлення, вважає його за чергове велике досягнення українців і української справи. «Мільйони українців, виснажених голодом та знеможених неволею і боротьбою проти неї, українські селяни, робітники та інтелігенція на своїй зруйнованій і пограбованій ворогами землі дожидатимуть тепер в своїй рідній мові американського голосу тієї правди, що за неї вони вже так довго і так жертвенно борються».

Чи одержать ДП 20 марок поголовної квоти?

«Ганноверше Ноєсте Цайтунґ» за 26 серпня ц. р. повідомляють, що додаткова поголовна квота буде частково заблькована, а тільки частково виплачена між 6 і 12 вересня ц. р. Не одержать цієї квоти особи таких категорій: 1. хто зголосив більшу кількість старих грошей у готівці чи в банках, 2. хто при обміні 20 червня не вклав більше як 40 марок, 3. хто після 21 червня прибув з території, де не було валютної реформи, 4. хто після 21 червня прибув з полону або з табору інтернованих, 5. хто народився після 21 червня 1948 року, 6. всі ДП.

Занепокоєний тією вісткою, що ДП не дістануть 20 марок додаткової поголовної квоти, Правний Відділ УЦДК звернувся за ближчими інформаціями до ЦПУЕ у Франкфурті, де міститься альянтський емісійний банк. Одержано звідти повідомлення, що справа ця не є ще дефінітивно вирішена і що в офіційних американських колах припускають, що виплата 20 марок додаткової поголовної квоти для ДП відбудеться в першій половині вересня.

Справа українських скитальців на комісії ОН.

Під час нарад Господарської і Суспільної Комісії ОН у Женеві совєтський делеґат накинувся на уряд Великобританії, нібито він у британській зоні Німеччини тероризує сотні тисяч совєтських громадян і не дозволяє їм повернутися на батьківщину. На це англійський делеґат відповів, що на терені британської зони Німеччини всього лише 199 переміщених осіб заявили, що вони колишні совєтські громадяни; але ці люди не хочуть повертатися до Росії. Крім того, є 52.000 балтійців і 24.000 українців з Польщі, які ніколи не були совєтськими громадянами. «Велика Британія, — сказав англійський делеґат, — не може погодитися на те, щоб громадянам балтійських держав і українцям колишньої Польщі силою накидали совєтське громадянство.»

Загострення боротьби проти Тіта

Як можна було сподіватися, Комінформ не подарує Тітові його зради і старатиметься за всяку ціну його знищити. В першу чергу намагається Комінформ через своїх агентів розсадити теперішню опозиційну Югославію зсередини. Закордоном починають з'являтися різні втікачі, передусім з рядів армії, які заявляють, що вони, мовляв, «чесні комуністи» і не погоджуються з терористичним режимом Тіта та його кліки. Головно лютить Москву і Комінформ застрелення під час утечі Йовановіча, колишнього шефа югославського генерального штабу. Югославські студенти, що студіюють в Празі, видали летючку проти Тіта, в якій написано: «Кривавий злочин, заподіяний супроти генерала Йовановіча, який є ділом рук тітовської кліки — Карделя, Ранковіча, Джиласа — доказ того, як далеко може сягати зрада цієї деспотичної групи, що поневолює наш народ». Цікавий стиль і тон у цій фамілійній сварці.

Плян Арабської унії

На арабській парляментарній конференції, що відбулася в столиці Сірії Бейрутї, заявив представник Єгипту Гайкаль-паша, що арабські країни стараються створити господарську унію на зразок тієї, яка існує між країнами Бенелюксу (Бельгія, Нідерлянди, Люксембурґ) в Европі.

Листовний двобій у справі Европи

Минулого тижня відбувся між колишнім англійським прем'єром Черчілом і теперішнім прем'єром Етлі цікавий листовний двобій у справі Европи. Як відомо, Черчіл з великою енергією і переконанням воює за створення сполучених держав Европи, а в першу чергу, як вступ до них — за негайне створення европейського парляменту. Його ініціятиву підхопили уряди групи Бенелюкс і Франція, уряд якої висловився за створення такого парляменту. У своєму листі до прем'єра Етлі Черчіл просить, щоб і англійський уряд висловився офіційно за европейську унію і парлямент. Прем'єр Етлі відповів, що він вважає цю справу передчасною, що зайнятий тепер іншими справами, а що відносно цієї справи мусить ще порозумітися з прем'єрами англійських домініїв, конференція яких відбудеться в жовтні.

Цікаво, що американський уряд радо привітав проект французького уряду про створення европейського парляменту.

Злочин винищування народів

Посол до баварського парляменту Гавсляйтер порушив минулого тижня на засіданні парляменту справу 200.000 німецьких утікачів, які вже після капітуляції Німеччини пропали в Югославії. Посол Гавсляйтер заявив, що у нього є документи, які свідчать, що цих людей по-звірячому винищено. Звірство це подібне до звірств, за які міжнародній суд в Нюрнберґу засудив на кару смерти головних німецьких военних злочинців. Дальшим доказом цієї жахливої правди можуть бути масові могили жертв повоєнного терору. Зібраний доказовий матеріял баварський парлямент передає до рук представників окупаційних властей у Німеччині і до Організації Об'єднаних Націй. Такий злочин повинен бути засуджений всюди, де він тільки відбувся. За цей злочин повинні бути покарані також усі ті, що досі безкарно винищували мільйони українського народу.

Нова криза французького уряду.

Ледве один місяць витримав на своєму становищі французький уряд на чолі з Андре Марі. Безпосередньою причиною його упадку був плян господарського оздоровлення міністра Рейно, на який не хотіли дати соціялісти своєї згоди зважаючи на натиск з боку професійних спілок. Голова уряду приєднався до становища свого міністра і оголосив демісію свого кабінету.

Дорожімо нашим шкільництвом

На порозі нового навчального року

(со) Майбутній історик, що писатиме історію української еміграції після другої світової війни, мабуть, з великою приємністю й почуттям національної гордости досліджуватиме матеріяли про українське шкільництво на еміграції. І справді, можна зворушуватись і бути гордим, роблячи перегляд розвитку й осягів нашого шкільництва на скитальщині. Шкільництво це — без сумніву найсвітліша сторінка нашого емігрантського життя. Скільки ініціятивного запалу, скільки найчистішої проби ідейности вчителів, учнів, батьків, керівників культурно-освітніх таборових, окружних і зональних установ вкладено в творення, розбудову й утримання цього шкільництва!

У тривожні дні першої половини 1945 року, коли нікому з нас невідомо було, що з нами станеться, коли лише печали творяться перші наші таборові громади, коли треба було в повному значенні слова будувати на руїнах дах над головою і забезпечувати хліб насущний, — першим ідейним ділом, за яке взялися наші громади, було творення свого шкільництва. Зусиллями вчителів-священників обох наших віроісповідань, свідомішими громадян зібрано шкільну молодь до часто-густо примітивно влаштованих шкільних приміщень і майже без ніякого шкільного приладдя, без шкільних підручників розпочато з ними науку.

Організатори цього шкільництва не вимагали за свою працю ніякої подяки, вчителі не ставили ніяких вимог щодо своєї платні. Багато місяців минуло, поки наладнані були справи цієї платні та урядової опіки нашим шкільництвом. Серед яких труднощів доводилося працювати вчителям і шкільній дітворі, знають вони самі і, мабуть, з глибоким сантиментом будуть згадувати ці часи. Будуть з приємністю згадувати тісні, холодні, часто в підвалах розміщені шкільні класи, без шкільних таблиць та лавок. Будуть згадувати з зворушенням класи, в яких за примітивними столами, сидячи на примітивних стільцях лавили кожне слово викладача і пильно записували його в зошити або пам'ять на клаптиках паперу.

Але добре зерно, засіяне щедротними народніми сівачами, як наш народ звик був звати своїх учителів, дало багаті плоди. Сьогодні ми пишатися можемо нашим гарно зорганізованим у британській зоні шкільництвом. Ми маємо 24 дитячі садки з 1.294 дітьми і 55 вихователькими, 32 народні школи з 1.766 дітьми і 140 вчителями, 7 гімназій з 426 учнями і 73 вчителями, 12 фахових шкіл з 268 учнями і 48 вчителями. Всім цим шкільництвом відають і опікуються шкільні референтури при УЦДК, УДК і по таборах та створені недавно урядові українські шкільні інспектерати. Все це шкільництво працює для добра нашої скитальської національної спільноти, уберігає її від тієї страшної язви, якій на ймення неписьменність, збільшує кадри фахівців у фахових школах, множить і розбудовує кадри інтелігенції у гімназіях.

Стоїмо на порозі нового шкільного року на скитальщині. Приготування його зустрічі йдуть цілим ходом нормальним. Як учні, так і вчителі після заслуженого відпочинку готові до дальшої праці. Можна сподіватися, що, не зважаючи на різні ненормальності нашого скитальського життя, не зважаючи на плинкий стан у наших таборах через від'їзд різних груп переселенців, наше шкільництво до останку виконуватиме свої благородні функції. Треба лише, щоб і надалі так, як і досі наші громадські відповідальні чинники, вся наша скитальська громада присвячували йому належну увагу. Його розвал у кінцевій фазі нашої скитальщини в Німеччині кинув би тінь на, як було сказано, найсвітлішу сторінку нашого скитальчого життя, а нашій спільноті завдав би великої шкоди. Тому дорожімо нашим шкільництвом, бережімо його від занепаду і розвалу, даймо йому нашу всесторонню, а в першу чергу дуже важливу моральну підтримку.

Рік братньої допомоги

(Рік праці СХС)

Тих, що добро нам чинять, вчимося цінити лише тоді, коли їх втратимо. За їхнього життя звертаємо на них малу увагу й не доцінюємо їх. Значення організації Української Санітарно-Харитативної Служби для нашої національної спільноти тут, на скитальщині, ми зрозуміли б як слід лише тоді, коли б ми її втратили. Ні в якому звіті Ви не знайдете, скільки втерто сліз, скільки злагіднено болю, скільки стривожених душ заспокоєно благородною, скромною, як кожна самаритянська діяльність працею нашої СХС.

Перед нами річний звіт цієї харитативної установи за 1947 рік. Живе вона з добровільних вкладок та пожертв українського громадянства і тому вважає за свій обов'язок публічно перед ним звітувати.

Отож Крайове Представництво СХС на британську зону Німеччини діє і розгортає свою діяльність на основі окремого дозволу-апробати Британського Військового Правління від 5 червня 1946 року.

Свою роботу Крайове Представництво СХС в 1947 р. провадило у співпраці з усіма українськими громадськими організаціями зони. Особливу ж допомогу мало від Об'єднання Українських Жінок на еміграції, від Обласного Допомогового Комітету в Ганновері, а також від Ліги Українських Політичних В'язнів, Крайової Старшини Пласту та організованого українського студентства зони.

Крайове Представництво СХС перебувало у найтіснішому зв'язку з їх Преосвященством Преосвященнішим Митрополитом УАПЦ Полікарпом та з Протопресвітером Української Греко-Католицької церкви на британській зоні Німеччини і мала від них якнайдалі йдучу підтримку. Особливо багато допомагали роботі СХС в 1947 р. гр.-кат. священики, що активно включилися в діяльність СХС по таборах. Так само прихильно ставилися до праці СХС майже всі адміністративно-громадські органи влади, таборові управи, таборові ради та їхні окремі відділи. За цю підтримку та прихильне ставлення Крайова Управа СХС складає у своєму звіті всім названим установам щиру подяку.

Організація. Організаційною мережею охоплено за звітний рік 27.386 українських скитальців. На 31 грудня 1946 р. Крайове Представництво СХС мало 5.322 членів, 22 станицю СХС, 7 уповноважених СХС, там, де не було станиць, і 9 зв'язкових по лікарнях. Канцелярія СХС за звітний рік поладнала 1.404 окремі листи і прийняла за той же час 1.580 осіб, поладнуючи на місці дійові справи. Відділ розшуків прийняв за звітний рік 548 зголошень на розшуки і позитивно поладнав ці зголошення в 57 випадках. Розшукова служба ведеться безплатно.

Фінанси. Крайове Представництво СХС мало в звітному році 138.289,18 р. м. прибутків. Готівки на 1 січня 1947 р. було 53.833,46 р.м. Отже, разом за рік мала СХС 192.121,64 р. м.

Видано за рік 162.484,38 р. м., так що готівкою в касі на 1 січня 1948 р. залишилось 9.824,53 р. м., а на поштовому конті — 19.813,73 р. м.

Велику суму, бо аж 60.000 р. м., мусіло Крайове Представництво переслати Централі СХС в Мюнхені. Найбільші видатки СХС ішли на допомогу, на ліки для допомоги хворим та правну допомогу потребуючим. Разом на ці цілі видано 59.084,78 р. м.

Допомогу потребуючим провадив Допомоговий Відділ СХС, і була вона в звітному році досить інтенсивна. Спеціяльну увагу звернула СХС на допомогу **туберкульозно хворим**, яких узято на особливий облік. Було їх 637 по 25 осередках. Допомога полягала в першу чергу в ліках, а опісля в харчах та грошах.

Подано допомогу 173 інвалідам, для яких складено картотеку з визначенням для кожного відсотку працездатности. СХС плянує забезпечити повних інвалідів постійною допомогою. До кінця 1947 р. взято на облік 233 вдови, 51 круглого сироту та 197 півсиріт. Усім їм видано допомоги на суму 8.892 р. м. 142-ом військовополоненим виплачено 5.683 р. м. допомоги грішми. Крім того, дано їм допомогу харчами, одягом і тютюном. Політичним в'язням, яких в зоні є 13, виплачено 1.600 р. м. допомоги грішми. Крім того, дістали вони допомогу в харчах, одягу, цигарках, книжках і часописах. Усіма доступними та можливими засобами Крайове Представництво СХС турбувалося про звільнення цих в'язнів. За допомогою бл. п. д-ра Лисяка і д-ра Третяка, правних дорадників Крайового Представництва, пощастило добитися звільнення 5 політичних в'язнів.

Джерелом грошових, харчових та одягових фондів, що з них Крайова Управа СХС та її низова мережа подавали допомогу всім категоріям потребуючих, були в основному **пожертви самих скитальців.**

Грошові пожертви збирала низова мережа СХС за допомогою різних українських громадських чинників (ОУЖ, Пласт) під час акції великодньої, листопадової й різдвяної.

Одягові пожертви та взуття одержано в першу чергу від тих українських громадян, що виїздили до Англії.

Новий одяг для дітей одержано як дарунок від фірми «Текстіляна» п. д-ра Мих. Доскоча.

Газети. Безплатні примірники газет у більшій кількості для розподілу по шпиталях в 1947 р. надсилали редакції газет: «Час», «Українська Трибуна», «Неділя», «Наше життя», «Цу—Гу», «Комар». Так само безплатно надсилали примірники своїх газет для інформації такі заокеанські редакції: «Новий Шлях» (Канада), «Українські Вісті» (Канада), «Свобода» (США). Крім того, наприкінці року через ОУДК в Ганновері одержано від Фонду Допомоги Українців Канади 280 кг спорошкованого молока, 140 кг яєчного порошка, 600 доз помаранчового соку та 100 кг риб'ячого трану. Розподіл цих продуктів припав уже на 1948 рік.

Медично-Санітарний Відділ СХС скерував основну свою увагу на покращання роботи в ділянці медичного обслуговування скитальців, на санітарно-освітню роботу. Для поліпшення медичної роботи по таборах Медично-Санітарний Відділ виготовив і розіслав по станицях цілий ряд інструкцій та допоміжних матеріялів.

Видавничий Відділ СХС видав декілька популярних книжечок медично-санітарного змісту та цілий ряд різних пропагандивних плякатів, листівок та інформаційних друків.

Вся допомогова діяльність СХС була можлива лише завдяки великій жертвенности самих скитальців, які створювали як грошовий, так і одяговий та харчовий фонди допомоги, що ними диспонувала СХС. Цим усім жертводавцям складає Управа СХС у своєму звіті щиру подяку від тих скитальців, які потрапили у ще гірші умовини і потребували братньої допомоги, цієї допомоги, після від'їзду здорових і здатних до праці переселенців на нові місця поселення, потребуватиме чимраз більше наших скитальців. Про це повинна пам'ятати наша скитальська громада, щоб і надалі своєю жертвенністю допомагати благородній, самаритянській праці СХС.

ЩО ПИШУТЬ і ГОВОРЯТЬ

Це ще не доказ послаблення

Часопис «Ді Тат» у числі 224 пише:

«Немає сьогодні ні одної комуністичної партії чи групи, яка не переживала б важкої кризи в зв'язку з розходженням між Комінформом і Тітом. Прикладом цього може бути мала комуністична група в Терезієнфельді коло Відню, де з загального числа 27 членів виконавчого комітету 23 подерли свої партквитки, обурившись з того приводу, що партійна влада наклала на селян обов'язок здати збіжжя для росіян.

Коли б сьогодні провід партії дозволив вільну дискусію в демократичному дусі над проблемою Тіта, то це привело б до розламу в усіх комуністичних групах світу. В Румунії внутрішня партійна опозиція групується довкруги особи Люкреція Патраскану, якого в лютому місяці усунено від проводу партії. Поставлені проти нього обвинувачення подібні до тих, які засуджують Тіта, а саме: націоналістичне та антимарксистське наставлення і викривлення партійної лінії. Напруження є також у Празі, де Слянски заатакував політичну лінію Ґоттвальда. Ґоттвальд — це людина «народнього фронту», яка довела, що за допомогою «мирної співпраці» можна здобути владу в свої руки і яка домагається поміркованого, поступового розвитку в той час, коли група Слянского відкидає всі слабі засоби і береться до найрадикальніших. Навіть у Польщі узгіднення в справі Тіта забрало кілька днів дискусій. На Мадярщині розв'язано з приводу «недемократичної постави» його провідників так званий, «Демократичний Союз Слов'ян», в якому об'єднувалось близько 15.000 югославів. Виарештувано всіх провідників словацької національної меншости в Мадярщині, щоб вона не могла захитати протитітівського стновища мадярської комуністичної партії. Між швайцарськими комуністами точиться гаряча дискусія. Подерті партквитки в Терезієнфельді є характеристичним показником, але з цього факту ще не можна робити висновку про послаблення комунізму. Спір тривае далі і сам Сталін ще не забирав у ньому слова. У своєму житті мав він трудніші ситуації і зумів їх опанувати, тож немає сумніву, що у відповідний момент зуміє він погодити суперечні табори в партії.

Зміна настроїв у США

«Дейлі Мейл» (18 серпня) пише: Ню-Йорк знає, що таке гангстери, одначе справа жінки, що, вистрибуючи з третього поверху, мусіла шукати визволення, струснула цілим міетом. Косенкіна стала міжнародньою постаттю. Її справа залярмувала народ голосніше, ніж самогубство Масарика або облога Берліну. Випадок цей погіршив американсько-совєтські взаємини більше, ніж усі атаки Молотова та Вишинського, і підніс антисовєтські настрої до найвищого ступеня гарячки. Американці тепер певні, що росіяни конспірують удень і вночі, щоб розбити і знищити Америку. В Америці зросла така ненависть і така боязнь до Росії, як свого часу до Гітлера.

Здогади на випадок невдачі

Німецький часопис «Ді Вельт», що стоїть дуже близько до англійської окупаційної влади, пише:

«Коли Сталін скаже «ні», західні потуги поставлять справу на засідання Організації Об'єднаних Націй. Є досить доказів на те, що Росія порушила права західніх держав, а продовжуючи голодову блокаду порушує також засади Об'єднаних Націй. Що станеться, коли Росія злегковажить також рішення Об'єднаних Націй, яке признало б західнім потугам право боронити свої інтереси в Берліні, цього не знає ніхто. Захід безумовно візьме до уваги в своїх калькуляціях всі політичні і воєнні можливості. Найбільш імовірно, що прийде акція на виснаження, при чому повітряний міст до Берліну не є одиноким козирем у руках Заходу».

До цього питання ще залишається друге, про яке ряд визначних журналістів вже висловили свої здогади. Між іншим о цьому питанні висловлюється також колишній німецький амбасадор у Москві Діркенс:

«Коли з Сталіна заговорить державний муж — тоді ні, коли ж партійний фанатик — тоді так. Як державний муж, Сталін мусить здавати собі справу, що, розпалюючи війну, він викличе події, які після початкових перемог принесуть для Росії катастрофу. Промислова перевага США в технічній війні настільки подавляюча, що Росія не зможе її зрівноважити масами людського матеріялу і промисловістю, що в порівнянні до американської припізнилася на цілі роки, а навіть на десятки років. Отже, чи керує Сталіним розум державного мужа? Донедавна — так. За останні два десятки років світ пізнав у Сталіні чоловіка, що вів свою евразійську імперію з холодною, ясною послідовністю від перемоги до перемоги. Але в останньому році цей образ скаламутили большевицькі партійні намули. Утворення Комінформу було логічним завершенням цих намулів. Коли фанатики типу Жданова або Маленкова здобувають вирішальний вплив на російські державні справи, тоді дальша політика Кремлю не викликатиме ніяких сумнівів. Ментальність цих людей перестала бути загадкою з тієї хвилини, коли Равшнінг, Тревор-Ропер та інші розкусили особу Гітлера і його оточення. Ці люди без надуми кинуть свою країну в безнадійну війну, прямуючи до візії, яку покаже їм їх засліплення у доктрині. Як далеко Сталін підлягає їх вплибам? Відома ж річ, що в істоті диктатора лежить не лише наказ, але також і послух. Равшнінг виявив, що кожний з гавляйтерів (Гітлера) був знаряддям Гітлера, але й Гітлер не міг протиставитись загалові своїх людей. Часто він прикидався, нібито робить з власної ініціятиви, коли робив з їх спонуки. Сталін, як диктатор, підлягає цим самим законам. Стежечки диктаторів завжди мощені їхніми гавляйтерами та комісарами.»

ВІЛЬНЕ СЛОВО ЧИТАЧА

Недогляди нашої пропаґанди

Пишу виразно «недогляди нашої пропаґанди», а не недогляди пропаґанди нашої справи, цебто визвольної справи українського народу, бо це — дві різні справи й обидві рівноважні. Саме обидві треба мати на увазі і обидві повинні мати свою окрему методику.

Не від речі тут коротко стверднти, що обидві в нас недостатньо поставлені і зорганізовані. Загально стверджують, що виключно наша вина в тому, що світ про нас мало знає, а коли й знає, то в фальшивому висвітленні. Можна при цьому заризикувати твердження, що більше, ніж ми самі могли б це зробити, розпропагували нашу справу наші вороги. Вдумливі політичні чинники світу, аргументуючи протилежно, можуть самі додуматися або виобразити собі справжній образ і значення українського питання, — коли це їм потрібно.

Відповідальні українські чинники, або ж усі, хто це розуміє, заломлюють руки з того приводу, що у нас мало знавців чужих мов, що наш вчений не знають чужих мов і тому не надсилають свої праці та інформації політичним чинникам світу. Але це справа чисто технічна: знайти вчених і перекладачів, своїх чи чужих, які знають нашу мову.

Важливіша справа — методика нашої пропаганди. Щоб мене краще зрозуміли, подаю ось що до уваги:

Загально відомо, що пересічно в різних державах світу нараховується до 10 проц. комуністичного активу. До цього треба зарахувати других 20 проц. несвідомих робітничих мас, що в даному випадку легко насичуються комуністичною пропаґандою і в революційні моменти посилюють комуністичні лави новими активістами. Дальших 40 проц. кожного (пересічно) громадянства — це люди байдужі до всіх політичних питань, це люди мирної праці або вигоди, «люди чистого спокою» («дайте мені чистий спокій!»)); це політична «кобилка» — скорше в правому, ніж у лівому напрямку. А лише 25 проц. є активних протикомуністів: це люди, прив'язані до демократичних, громадських свобід, прав і обов'язків, це люди, що шанують життя і гідність кожної людини, це власники малих варстатів праці, це селянство, і трудова інтеліґенція. В цьому числі будуть також люди релігійні ,що ніяк не можуть погодитися з комуністичним марксистським матеріялізмом і безбожництвом. Зовсім на боці стоїть тут «сута буржуазія», окремий, егоїстичний, ні до якої справжньої боротьби нездатний, продажний і зрадливий перебіжчик та боягуз — капіталістичний світ, що становить 5 проц.

Кого нашою пропаґандою ми можемо, хочемо і в чому хочемо переконати? Ось питання! Коли до цього світу підійдемо з чистою пропаґандою української визвольної програми, то не дивуймося, що не знайдемо багато слухняного зрозуміння. Також не викличемо надмірної співчутливости, коли вираховуватимемо або показуватимемо наші дотеперішні рани і втрати. Зате проти себе матимемо завжди добре керовану комуністичну протиатаку. Вона знайде послух у перших 10 проц. Других 40 проц. поставиться байдуже до наших слів або й вороже, коли б це загрожувало якимось міжнародним конфліктом. Лише на останніх 25 проц. можемо розраховувати, що вони нас з людських, з політичних чи моральних і навіть соціяльних інтересів, зрозуміють і підтримають. На «сутих буржуїв» розраховувати нам не доводиться. Вони зайняті своїми інтересами, і, коли такий інтерес СССР покаже їм на мизинчику, вони продадуть усі святощі, а не то нашу справу.

Отже, з пропаґандою нашої справи в нашому розумінні ми можемо розраховувати лише на деякий успіх і то лише у деяких сферах і справах.

Інакше виглядатиме справа з нашою пропаґандою, коли її робити з властивим підходом і тематикою. До кого підходити і з чим?

У нашій пропаґанді ми часто любимо страшити світ комуністичною небезпекою, мовляв, СССР з самого початку прагнув усіма засобами до світової комуністичної революції, до опанування світу і тепер, зміцнівши після другої світової війни, прагне до цього й готів.

Який може бути успіх тої нашої пропаґанди?

Саме протилежний нашому бажанню. Всі страхіття московського «комуністичного» уряду знайдуть тоді виправдання в перших 30 проц. міжнародніх громадянств. Дальших 40 проц. умиє руки, як Пилат. А лишень 25 останніх процентів ми зможемо змобілізувати для нашої тези. Успіх? — Не придбали ми нікого, а напитали собі нових ворогів і дали їм новий аргумент у руки, мовляв, російський комуністичний уряд не зрадив ані революції, ані її ідеалів.

Ми найкраще знаємо, що сталінська диктатура, диктатура московського Політбюра, це — поворот людства до часів фараонів у соціяльному розумінні, це найбільша неволя, що сковує тіло і дух людини в політичному розумінні, це найганебніше назадництво і використання високих здобутків технічного поступу на затримання духового росту людськости. Це не рай, але пекло трудящих. Це не слуга народові, ці московська верхівка, але тиран, що повертає народ в безмовну робочу тварину собі до вподоби.

Це не визволення працюючої кляси, але її цілковите обезправ-

нення і пограбування. Це не воля народам, але кайдани, тугіші від усіх, які досі застосовувано в колоніях світу. Це зрада всіх людських ідеалів, це насміх над демократією і ніщо інше, як удосконалений московський імперіялізм, що намагається під ноги московським можновладцям покорити світ. А це йому вдасться, коли вже тепер не вкоротити йому рук.

І ось коли так підійдемо до питання, тоді для всякого неросійського комуніста розбудимо правду, що її приспала московська всесвітня брехня і пропаганда. Тоді вони призадумаються, чому розстрілювали ідейних комуністичних проводирів, чому засуджувано на смерть теоретиків справжнього комунізму, чому нищено членів Української Комуністичної Партії, чому не може за залізною заслоною вміститися навіть чеська демократія, чому зчинилася сварка навіть у найближчій сталінській родині з Троцьким, Бухаріним колись, а Тітом тепер на чолі.

Така наша пропаганда влучає нашого ворога в найчутливіше місце, бо дезорганізує в цілому світі його власні низи, на які він завжди розраховує якнайбільше. При цьому можемо тоді розпочинати пропаганду нашої справи, певні того, що нас зрозуміють. І тоді наша справа стане великій частині ошуканого людства потрібною для віднайдення правди і моралі в житті. О-ів.

Польська політична думка на роздоріжжі

Совєтська політика поставила польську політичну думку на доволі прикре роздоріжжя. Совєти не так твердо, як цього вимагає справа, обстоюють західні кордони Польщі по Одер і Ніссу і цим зв'язують один сектор польської політики з своєю закордонною політикою. З другого боку, совєти доповнили загарбані давніше українські землі новими, що перед другою світовою війною належали (на підставі совєтсько-польського мирового договору) до Польщі. Тут уже польські політики, крім лише комуністів, не хочуть визнати того стану, що його совєти домагалися від альянтів у Тегерані та Ялті, і обстоюють за Польщею право на кордони з 1939 року. Найпростіший і дуже популярний у масі польського суспільства вихід з ситуації такий: забрати те, що дають на заході, і не пустити з рук того, що взято у щасливі роки після першої світової війни на сході. Інакше, кажуть, Польща не може існувати.

Назріваючі з невідхильним фаталізмом міжнародні конфлікти і проголошувані в зв'язку з тим бойові гасла про моральну потребу звільнення окремих людей і цілих народів від усякого тиску, насильства, терору і брехні відбирають у Москви і Польщі право торгувати українськими землями.

Вдумливі польські політичні діячі зважають на цей факт. Тут і там підносяться в польському громадянстві голоси про потребу порозуміння з українцями. Інші просто констатують, що час змінився і мусить змінитися також польська політика. Особливо поважно задумується над новою ситуацією польський селянський табір. Зигмунт Русінек містить у своєму пресовому органі статтю, з якої наводимо цікавий для наших читачів погляд:

«Договір, укладений між СССР, США та Англією в Тегерані і доповнений у Ялті, віддав совєтам польські землі на схід від лінії Ріббентроп-Молотов. Спираючись на нашому слушному праві і вимагаючи для Польщі належних їй кордонів ризького трактату, **боремося проти того, щоб у міжнародніх взаєминах сила панувала над правом. Боремось для добра всіх народів, цілого людства.**»

«Блудять сюди і туди думки про те, що кожна Росія, — совєтська, царська, чи демократична — протидіятиме проти того, щоб залишити частину білоруського чи українського народів поза своїми межами, і що ліпше відразу про запас забезпечити собі приязнь східнього сусіда. Це очевидна єрунда, бо не маємо найменшого уявлення, як виглядатиме мапа Европи після перевороту, який поверне Польщі незалежність, **не знаємо навіть, чи Росія буде нашим сусідом.**» (Підкреслення автора).

«Спускайтеся, кумове, на дно»

Польський часопис «Пляцуфка», що виходить у Франції, у своєму числі вмістив статтю п. з. «Шанси України від Люблина до Кавказу», яка має «скромну» мету запросити українців: »Спускайтеся, кумове, на дно!»

Стаття починається таким твердженням: «Українці висувають постулят створення незалежної держави на обширі 930.000 кв. км. Враховують до цього обширу не лише корінну Совєтську Україну, але й Крим, Північний Кавказ з Кубанню, південні частини Курської і Воронізької губерній і т. п., разом 770.000 кв. км. Від Польщі відбирають у своїх планах 130.000 кв. км., а саме Східню Малопольщу, Волинь Холмщину, Лемківщину, частину Підляшшя і Полісся. Від Румунії і Чехо-Словаччини жадають 30.000 кв. км., а саме Басарабію, Закарпатську Русь і частину Буковини. На підставі статистики 1930 року, цей обшир замешкували 63 мільйони народу, з цього числа 34 мільйони українців, цебто 64 проц.»

А далі автор цієї статті взяв собі на допомогу молодого вихованця львівського університету п. Станіслава Скржипка, який дуже сумлінно вирахував, що, в наслідок воєнних втрат, організованого голоду, винищування куркулів, виселення на Сибір і русифікації, український елемент зменшився так сильно, що всіх українців на зазначеним терені можна нарахувати не більше як 21-22 мільйони. А тому, що на всіх цих землях живе тепер до 50 мільйонів народу, то українці є там у великій меншості. Московський же уряд і далі дбає, щоб українців з українських земель виселювати на Сибір, де вони скоро втрачають своє національне обличчя.

Це все сказано на «потіху» українцям, хоч і для поляків радости з цього приводу мало. Адже незаперечним фактом залишається, що в т. зв. Східній Малопольщі і на Волині після війни поляків не густо — ледве чи можна нарахувати 5 проц. А хоч би й політичні умовини змінилися, то мало знайдеться поляків, які захотіли б знову колонізувати українські землі, звідки їх впродовж одного людського покоління вже два рази проганяли...

Згадана вище стаття зовсім нас не пригнобила. Український народ — живучий народ. Уже кілька разів на протязі історії північний і західній сусіди справляли по ньому тризну, навіть заперечували його існування — «нет, не било і бить не может» і двоюрідне «нема України, єст Вилько Польска і Москва». Але не так вийшло. В десятому поколінні, на найдальшому засланні повертається українська людина до своєї традиції, до своєї молитви, бо така сила в Україні, в її слові і в її пісні. І віра української людини така сияльна, що не складає вона зброї, хоч усі сусіди її примирились із злом.

Отже, стаття вдарила по порожньому. Кумове не спустяться на дно.

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Невдалий комуністичний путч в Берліні

У той самий час, коли з-поза куліс московських переговорів доходять до слуху спрагненої відомостей світової суспільности поки-що дуже не ясні відомості про те, що нібито в справі Берліну Сталін дав надію на замирення, — в той самий час берлінські комуністи в совєтському секторі Берліну роблять спробу комуністичного перевороту. На щастя, ця спроба не вдалася завдяки розважливості керівників демократичних фракцій берлінського магістрату, які зручним маневром спаралізували комуністичний замах.

Цей невдалий комуністичний путч відбувся в той спосіб, що комуністи спровадили під берлінський магістрат стероризованих собою робітників, які мали вдавати «гнів народу» проти некомуністичних членів берлінського магістрату, мали вдертися до залі засідань і змусити магістрат до того, щоб сам себе розв'язав, а на своє місце призначив запроєктований комуністами «комітет акції». Цей хитро придуманий більшевицький удар був відбитий дуже зручно демократичною більшістю магістрату в той спосіб, що **засідання** магістрату було відкладене на інший день; ще поки комуністичні демонстранти вдерлися до залі засідань.

У відповідь на цю спробу комуністичного путчу, протикомуністичні, демократичні партії Берліну скликали на площі Республіки, біля колишнього парляменту, що знаходиться в західньому секторі Берліну, протестаційне зібрання. Це зібрання, не зважаючи на короткий реченець, в якому було скликане, і відсутність технічних засобів для повідомлення, перетворилось у величезну спонтанну маніфестацію демократичних кругів Берліну проти спроб терору з боку комуністичної меншости, що спирається лише на багнети одного з окупантів.

Голова цього зібрання Франц Нойман відкрив його словами: «Немає ніякої різниці між нацистськими і комуністичними диктатурами». Наприкінці зібрання кількадесятитисячний натовп вигукував сотні разів лише один єдиний клич: «Свобода! свобода! свобода!» Характеристична була поведінка поліції совєтського сектора Берліну і деяких органів окупаційної влади. Берлінський «Телеграф» з 28 серпня наводить факт, що комуністичний натовп, який маршував до магістрату, супроводили переодягнені в цивільний одяг ненімці і командували, коли треба кричати «гох» а коли »нідер». Німецька ж поліція зовсім не охороняла заатакованого натовпом магістрату, а, навпаки, допомагала навіть відкривати зачинені перед демонстрантами входи.

Голова магістрату д-р Зур звернувся до совєтського коменданта Берліну ген. Котікова з вимогою, щоб він дав військову охорону будинкові магістрату, що знаходиться в совєтській зоні, від різного роду демонстрантів, бо в противному разі магістрат перенесе свої засідання до західнього сектора, а саме до колишнього спаленого Гітлером райхстагу.

Спробою комуністичного путчу справа Берліну ввійшла в нову стадію — в стадію підривання ґрунту у західніх альянтів знизу «обуреним берлінським населенням». Англійська преса називає цю нову фазу берлінської політики «політикою насильства», а американський військовий губернатор генерал Клей заявив, що ця політика насильства «засуджена на невдачу».

Совєтизація Мадярщини

Більшевики ані в думці не мають додержати своїх зобов'язань щодо збереження демократичного устрою в завойованих і окупованих ними східньоевропейських країнах. Усі вони засуджені на совєтизацію. Ця совєтизація іде скорими кроками вперед у Румунії, а останнім часом у Мадярщині, де недавно замінено ненадійного президента Тельді більш надійним Сакашіцом, який негайно ж підсилив мадярський уряд комуністами. І оце новий мадярський комуністичний міністер внутрішніх справ Ґітфан Рік заявив, що незабаром буде скасована дотеперішня республіканська конституція Мадярщини, а натомість впроваджена нова конституція на зразок совєтської, бо «вона є єдина в своєму роді і цілий світ їй дивується». Товариш міністер забув сказати, як саме дивується. Люди чаєм дивуються, дивлячись на потвору, яку ненавидять і якої бояться.

Корейські вибори

У совєтській зоні Кореї відбулися в середу 25 серпня вибори до «Найвищого корейського національного зібрання». Це зібрання має вибрати президента «корейської фольксреспубліки» і 12 міністрів її уряду. Як повідомляє контрольоване совєтами корейське радіо з Пієнґянгу, цей уряд буде визнаний як єдиний правосильний уряд Кореї». Одним словом, живемо в добу «повної волі й повного самовизначення народів». Небіжчик Вілсон, чуючи, що діється з його благородними лозунгами, напевно перевертається в труні.

Зустріч Франка з Дон Хуаном

Еспанський диктатор генерал Франко зустрівся 25 серпня на кораблі у віддалі 10 кілометрів від берега з претендентом на еспанський престіл Дон Хуаном. Як відомо, недавно голосуванням визначено Еспанію як монархію, якою до часу, поки знайдено буде відповідного кандидата на монарха, керує генерал Франко. Ця зустріч є несподіванкою для політичного світу. Про зміст розмови між Франком і Дон Хуаном ніхто нічого не може сказати. Кажуть лише, що під час зустрічі генерал Франко титулував Дон Хуана «Ваша Високість», а Дон Хуан Франка «Мій генерале». Може й справді незабаром генерал Франко стане генералом короля Хуана.

КОРОТКІ ВІСТІ

— **15 серпня в південній Кореї** окупаційні американські війська передали управління країною корейському урядові. Деяка частина американських військ залишається в країні на бажання корейського уряду.

— **Совєтський консул у Нью-Йорку** Ломакін закупив проїздний квиток до СССР на одному шведському кораблі. Його заступник висловив думку, що можливо він захоче залишитися в Ню-Йорку. На масовому процесі, що відбувся міністерства закордонних справ, що відішлють його примусово на «родіну». (юп)

— **47 смертних вироків у Загребі.** На масовому процесі що відбувався 15 днів у Загребі проти 52 членів хорватської військової організації «Усташа», винесено минулого тижня присуд: 23 на розстріл, 20 на повішення. Від Владивостока до Загреба і знов до Владивостока: розстріли, вішання, тортури, вимушені самогубства — і кінця тому для втомленого людства немає!

— **Число безробітних** у британській зоні Німеччини зросло до 19 серпня на 16.708. Разом безробітних 384.015.

— **На границі британської і совєтської зон Німеччини** нелеґальні перебіжчики вбили совєтського коменданта з Ошерслебену і ще одного совєтського старшину.

— **Суд у Кельні** повідомляє, що від часу грошової реформи число карних справ за чорний ринок з 350 упало на 85. Зате надзвичайно зросло число крадіжок у крамницях і в приватних осіб.

— **Заповідженій у Штутґарті** мітинг осіб, що хотіли б бути репатрійовані до східніх держав, не відбувся, бо не було охочих слухачів.

— **Міжнародній Червоний Хрест** заявив, що не має змоги провадити розшуків у справі німецьких вояків, які загинули на теренах наступу совєтських армій. Це саме стосується тих, що загинули в Румунії, Мадярщині, Болгарії і Фінляндії. Міжнародній Червоний Хрест просить до нього не писати в справі цих вояків.

— **В Югославії через гарячківе.** Таємна поліція переводить гостру чистку армії від комінформівських елементів. Тіто організує оборону країни і прискіпленими темпами розбудовує оборонні пункти на узбережжі Дальматії. На острові Ізолія Велія будують бази для швидких морських човнів. З другого боку, прихильники Комінформу організують наступ на комуністичну партію Югославії і готують удар проти уряду Тіта. Думають, що загострення дійшло до такого стану, що замирення Тіта з Комінформом неможливе.

— **Унія для створення** европейського парляменту, яка відбуває свої наради від 1 вересня ц. р. у швайцарському містечку Інтерлякен, запросила Черчіла, щоб виголосив на нарадах промову.

— **Німецький генерал** Ніколяве фон Форман відповідатиме перед судом у Верхтесгадені як воєнний злочинець. Між іншим, він придушив варшавське повстання засобами, неприйнятими культурним світом. В англійській зоні відповідатимуть перед судом чотири німецькі генерали, в тому числі Врівхіч, що командував німецькими військами в Україні.

— **Др. Шіффер**, колишній міністер передгітлерівської Німеччини, а тепер керівник судівництва у совєтській зоні, **заявив** про свою демісію. Преса зазначає, що до цього кроку не спонукав його похилий вік, але він своїм прізвищем не хоче покривати тих безправств, що їх творить комуністична партія в совєтській зоні Німеччини.

— **Александер Кедоґен**, постійний делеґат Англії в ОН, прибув з США до Лондону, щоб обговорити деякі справи перед засіданням пленуму ОН в Парижі. Рада Безпеки ОН повинна зібратися 15 вересня ц. р.

— **Греція обвинувачує Албанію**, що вона не обеззброює грецьких комуністів, які втікають на її територію, але переорганізовує їх для дальшої боротьби. Совєтська аґенція ТАСС повідомляє, що Албанія також внесла протест до ОН проти грецьких провокацій. На Пелопонезі і біля Коринту розпочалися нові бої урядових військ з комуністами.

— **Канада і США** обмінюються секретами останніх винаходів у продукуванні атомової енергії і зброї. Це є наслідком того, що Росія перешкодила справі утворення повної міжнародньої контролі в справі продукування атомової зброї. Американські вчені працюють тепер над удосконаленням атомового стрільна, що діяло б на 8.000 км, було кероване на віддаль і летіло скорше, ніж звук.

— **В столиці Словаччини**, Братіславі, вибухли протижидівські демонстрації. Словацький єпископат позбавив права виконувати священничі чинності двом священикам, що є членами словацького уряду.

— **Конґрес ЮНЕСКО** (інтелектуалістів) розпочав 25 серпня наради у Вроцлаві. На конґрес прибули науковці і літератори з цілого світу. СССР вислав також свою делеґацію. Доповідь Воллеса прослухано з ґрамофонових платівок. З українців на конґресі був Корнійчук, який приїхав разом з московською делеґацією.

— **Совєтським представником в Ізраелі** призначив совєтський уряд П. Єрмова.

— **Страйк 3.500 атомових робітників** вибухнув у місцевості Лос Еламес. Причиною страйку є те, що управа фабрики приймає на працю робітників, які не є членами профспілки.

— **Американські сигарети** дешевші, ніж австрійські. На віденському чорному ринку продаються американські сигарети по 8 шилінґів за пачку, тоді як австрійські коштують 10-12 шилінґів.

— **Південно-американські республіки** Еквадор, Колюмбія, Венесуела і Панама уклали митний союз, який має на меті уєзалежнити ці держави від господарського впливу США. До цього простує також уряд Аргентіни.

Американські літаки залишаються в Англії

Американські великі бомбардувальники та інші бойові літаки, що недавно прибули до Англії на відвідини, мають там залишитись на весь час, поки триває т. зв. «холодна війна» з совєтами.

З СОВЄТСЬКОЇ ПРЕСИ

Закарпатські мінеральні води.

У багатьох округах Закарпаття виявлено понад 300 джерел мінеральних вод. На базі цих джерел організовано курорти і будинки відпочинку.

Особливо широкого розповсюдження набрала мінеральна вода «Поляна Квасова», яка не поступається своїми якостями перед кавказьким «Боржомом».

(«Рад. Селянин» ч. 88.)

Цукрова тростина на Дону.

Року 1947 в районі села Мокра Кагаловка на ділянці 1,4 гектара дослідники підсобного господарства Новочеркаського торгвідділу посіяли насіння цукрової тростини. Це була перша спроба розведення цієї культури на Дону.

Спроба цілком вдалася. З невеликої ділянки зібрано 125 пудів насіння. З бадилля тростини виготовлено джем, варення, два сорти вина. Нинішньої ж весни (1948) площа під цукровою тростиною доведена до трьох гектарів. Посіви старанно доглядають.

(«Рад. Селянин» ч. 74.)

Переселенці на Далекий Схід.

Нема поїзда, з яким не приїхало б до Хабаровська кілька нових жителів. На Далекий Схід їдуть колгоспники, трактористи, лікарі, вчителі, рибалки, робітники лісової і вугільної промисловости.

(«Рад. Селянин» ч. 88.)

На жаль тільки, газета мовчить, звідки то переселюються люди, і що їх примушує їхати за 9.000 кілометрів? А цікаво було б знати.

Вияснення в справі української дивізії «Галичина»

Серед українців, а ще більше серед чужинців поширені різні баламутні поняття про українську дивізію «Галичина», створену в 1943 р. Командою Німецької Армії. Серед чужинців ці поняття здебільшого поширені в наслідок ворожого ставлення до українських змагань, зате серед українців є вони наслідком неінформованости. Українській Дивізії приписується часто вчинки, до яких вживала гітлерівська влада свої військові частини в погромницьких акціях. Це не відповідає дійсности. Останнім часом траплялись випадки, що у наслідок наклепів і доносів притягано до карної відповідальности бувших приналежних до української дивізії «Галичина» з тої причини, немовби вони належали до військових частин «СС», і передавано їх для покарання до т. зв. шпрухгеріхтів.

Треба знати, що Інтернаціональний Трибунал в Нюрнберґу, який судив головних воєнних злочинців, визнав за злочинну також організацію «СС», а статут цього Трибуналу і закон Нр. 10 Контрольної Ради визнав за злочин і передбачав покарання вже за саму приналежність до «СС» так військових, як і поліційних частин «СС».

Для перебуваючих під обвинуваченням за приналежність до «СС» і придержуваних в таборах інтернованих бувших приналежних до української дивізії «Галичина» організував Правний Відділ УЦДК оборону. У виніді оборони і після подання прокураторським та судовим органам відповідних матеріялів та доказів доведено, що українська дивізія, звана також дивізія «Галичина», не була частиною «СС», і обвинувачених придержуваних в таборах для інтернованих звільнено. Таке становище в справі бувших приналежних до української дивізії «Галичина» зайняли не тільки дбучі німецькі «шпрухгеріхти», але також окупаційні органи британські і американські. Головна Кватира ІРО стала також на правильному становищі, а саме визнала, що особи ненімецької народности, які були примусово включені до служби в німецькій армії після 1 січня 1943 р., мають право одержати статус ДП, тобто правну і матеріяльну опіку ІРО в утриманні та переселенні.

Правний Відділ УЦДК

З місць нового поселення

Лист з Австралії

Цаірнс, 1. 8. 1948.

Добрий день, дорогий пане П.

Я думаю, що Вам відомо що наш корабель, на якому знаходилось 860 діпістів, виїхав з Німеччини 20 березня цього року. З 24-го до 29-го на Атлантику бушував 9-бальний шторм. Хвилі сягали 9 метрів. Корабель (водомісткість 10 тис. тонн) кидало, як тріскою. Було багато хворих людей. Нарешті, шторм закінчився, океан заспокоївся, стало тепло. Це був найкращий час на кораблі. Я сильно полюбив Атлантик з його суворістю. На кораблі грає музика, всі загоряють, а над водою літають тисячі рибок.

4 квітня вранці побачили ми береги Центральної Америки. Десь о 8 год. стали на якір у Лимоновій бухті. В скорому часі до нас на катерах прибула американська морська поліція. Підняли якір і корабель рушив до першого шлюзу славнозвісного Панамського каналу. Пройшовши три шлюзи, ми вийшли на Гатунське озеро. Красу його важко описати. Сонце стоїть над нами в зеніті. Переїхавши озеро, ми через три шлюзи спустилися вниз і ввійшли в порт Больбоа.

5 квітня увечері вийшли на Пацифік. Тяжко було розставатись з Панамою, де так багато цікавого, гарного. Пацифік — дійсно тихий. Не було жадної бурі. 24-го переїхали через Кукову протоку в Новій Зеляндії й 27-го увійшли в порт Мельбурн.

Отже, американський корабель «Дженерел Блек» за 37 днів пройшов віддаль 24.000 км. Прийняла нас Австралія, як не приймає жадна інша країна. Не знаю, чи є де в іншій країні такий добрий народ, як в Австралії. Коли ми приїхали у транзитний табір, нас зараз же почали вчити англійської мови і одягли з ніг до голови. 22 травня нас 355 чол. виїхало з Олбурі (Альбурі) на північ в тропіки для збирання цукрової тростини. Переїхали через багато міст, головні з яких Сідней та Брісбек, і 26-го прибули в місто Кернс (Цаірнс, 40.000 чол.), зробивши 3.500 км. Кернс — гарне місто, лежить на узбережжі Пацифіку. Ми в цьому напрямку їхали перші. Що робилось по стаціях, які були зустрічі, скільки було кореспондентів, фотографів!

На фармі нас 9 осіб, з них 7 українців і 2 серби. 8 чоловік рубають тростину, а дев'ятий кухарює. Рубаємо тростину вже два місяці. Нагадує вона бамбук, але м'якша від нього. Перші 3 тижні було дуже важко працювати, але тепер вже добре. Руки й плечі загартувались. Виробляю за 5 днів 10—12 фунтів.

Тут все необхідне для життя, крім люксусів, дуже дешеве. Нпр., пара найліпших черевиків коштує 2 фунти, штани — 2 ф., сорочка верхня — 18 шилінґів, найліпший костюм — 15 ф., золотий швайцарський годинник — 17—20 ф. Харчі: фунт м'яса — 4 пенси, фунт білого хліба — 3,5 пенса, тобто за 1 ф. можна купити 60 фунтів цукру або м'яса. За день праці можна заробити 120 фунтів цукру або м'яса. Дуже добре харчування за тиждень коштує 1 фунт і 10 шилінґів.

Ми живемо в бараці, кругом якого ростуть мімози, мандарини, помаранчі, солодкі мельони, цитрини, банани, по-по, менґо, пальми. Ми вже так від'їлись, що й дивитись на них не хочемо. А скільки овочів гниє кругом дерев. У магазинах цього товару ніхто не купує. Фармер не раз просив нас, щоб ми більше їли фруктів, бо однаково пропадуть. Тепер ми найбільше вживаємо по-по, а під Різдво достигне менго (манґое), найліпші овочі в Австралії. Городина тут цілий рік свіжа, як огірки, капуста, помідори, картопля, редька. Кожен місяць садять нові грядки. Мушу сказати, що городина тут у два рази дорожча як м'ясо. Тепер у нас зима, а позагоряли ми, як цигани. Ходимо в коротеньких штанцях, в ковбойських капелюхах з широкими крисами, або в тропічних шоломах. Більшість місцевих людей працюють босі, але не тому, що нема в що взутись, а тому, що жарко. В с. Едмонтоні (10 хв. ходу від нашої фарми) є кіно. Демонструються більше американські фільми. До міста Кернс від нас 10 км.

Газет з Америки чи Европи не одержую. Більше натискаю на англійську мову. Місяць тому купив радіо. Слухаю Лондон і Ню-Йорк, які дають авдиції в російській мові, а також Москву і Хабаровськ. Вісті з Европи приходять сюди в той час, як і до Вас, а може й скорше.

Пишіть, як там у Вас тепер у Німеччині, як з цінами після реформи. Як працюється на 17 РСД, якщо ще працюєте. Чи існує ще табір Шуленбурґ, де я був, бо я писав туди листи, але відповіді не одержав. Як тепер у вашому таборі «Лисенка»? Взагалі опишіть усе. На цьому кінчаю.

Тисну міцно Вашу руку

Володимир.

З українського життя

Гастролі театру «Ренесанс» в Білефельді

7 і 8 серпня таборяни українського табору в Білефельді мали приємну нагоду відвідати театр «Ренесанс», який показав оперету «Майська ніч» і драму «Назар Стодоля». Ще минулого року цей театр гостював у таборі, показавши «Наталку Полтавку» і «Запорожця за Дунаєм». Отож, таборяни не пошкодували своїх скромних заощаджень і вщерть виповнили театральну залю.

Своєю грою артисти засвідчили, що, не зважаючи на тяжкі еміґрантські умовини, театр успішно зберігає й плекає традиції українського народнього театру. Глядач, який з замилуванням слідкує за грою артистів, бачить, скільки праці вклав його мистецький керівник п. Ярошенко, щоб згармонізувати гру молодих артистів, які на сцену вийшли лише на еміґрації, з грою таких старих, талановитих майстрів сцени, як подружжя Ярошевич і подружжя Мартинюків.

Сам мистецький керівник п. Ярошевич виконує ролі голови в «Майській ночі» і ролю Гната в драмі «Назар Стодоля». Він буквально зачарував глядачів. Дуже гарне враження залишила артистка Ярошевич (особливо мило відспівала вона арію русалки в «Майській ночі») і артистка Мартинюк (своякиня в «Майській ночі» і Стеха в «Назарі Стодолі»).

Серед молодих, порівнюючи з першими чотирма, артистів вирізнюються п. Степовий і п. Довганюк. Гра Довганюка (писар у «Майській ночі») була ніби наочним показом творчого росту цілого театру. Торік ми його бачили на, так би мовити, другорядних ролях. Тепер він виступив в ролі Назара в однойменній драмі і цілком добре її виконав.

Чи не наймолодшою артисткою театру є п. Рихтовська (Галя в «Майській ночі» і Галя в «Назарі Стодолі»), яку ми вперше бачили в Білефельді. Можна сподіватися, що, працюючи далі з цим театральним колективом, п. Рихтовська за деякий час стане доброю українською артисткою.

М. С-о

Ганноверці їдуть до Австралії та Бразілії

Минулого тижня з'явилися в ганноверському таборі ім. Лисенка дві комісії, а саме австралійська і бразілійська, які приймали заяви охочих переселитися до Австралії й Бразілії. До австралійської комісії, яка ставила досить суворі умови щодо віку і кількости членів родини, зголосилося кількадесят родин. До бразілійської комісії, яка ставила лагідніші умови й записувала навіть чисельні родини, записалося понад тисячу переселенців. Ходять чутки, що ці переселенці мають дуже скоро виїхати до Бразілії. Говорять навіть про першу половину вересня. Скептики кажуть, що на всякий випадок прийдеться чекати до Різдва. Хто має рацію — покаже найближче майбутнє.

ВСЯЧИНА

Нові пфеніґи в жовтні.

Дрібні розмінні німецькі металеві гроші будуть різні величиною, фарбою і вагою по 1, 5 і 10 пфеніґів. Однопфеніґові монети появляться уже в місяці жовтні.

Німецькі приділи на вересень

Нормальні споживачі в західніх зонах Німеччини мають одержати у вересні харчі, кальорійна вартість яких дорівнює 1.856 кальоріям денно. Передбачені такі раціони: 11.000 г хліба, 400 г м'яса, 625 г товщу, 1.500 г поживок, 15.000 г картоплі, 1.500 г цукру, 1.000 г риби, 125 г сиру, 125 г кави, (замінювач) і 3.000 г збираного молока. Сушені овочі не будуть видавані.

Оженився з власною вдовою

Гайнц Ельґарт оженився з власною вдовою, і за це був засуджений на півтора року тюрми. Розправа відбулася перед німецьким судом у Дюссельдорфі. На цьому можна було б закінчити. Але читачі не знали б, у чому саме вся провина Ельґарта.

Отож, по закінченні війни Гайнц Ельґарт попросив одного свого товариша в таборі полонених, щоб той засвідчив, що він загинув геройською смертю на полі бою. Товариш зробив йому цю послугу і перед властями на німецький спосіб, під присягою зізнав, що Ельґарт не живе. Таким чином Ельґартова жінка стала вдовою, а його діти — сиротами. За деякий час Ельґарт прийняв цих «сиріт» за своїх рідних дітей судовим актом через адоптацію. А далі так роззухвалився, що повінчався з рідною жінкою як з вдовою.

Справа в тому, що Гайнц Ельґарт після війни дістав гарну посаду в Вестфалії, незабаром став високим урядовцем в адміністрації і, нарешті референтом у міністерстві народного господарства. Очевидно, що на такому становищі висунувся він своєю головою зависоко, і з усіх боків міг його кожний пізнати. І пізнали, що він був від 1931 року завзятим гітлерівцем, керівником округи, бюрґермайстром і керівником різних господарських установ. Коли скінчилася війна, він змінив прізвище і переїхав у інший край, щоб не потягли його як визначного гітлерівця до суду. Не знав, чи не хотів знати про прислів'я: не лізь зависоко, коли в тебе масло на голові.

Третій користає

Власник кіна в німецькому місті Ляцен поставив маґістратові міста ультиматум, щоб йому обнизили податки від кожного квитка, або він продаватиме всі квитки тільки по 50 пфеніґів, а такі квитки звільнені від усяких податків. Маґістрат міста ультиматум відкинув, і власник кіна продає громадянам міста квитки по 50 пфеніґів. Один раз з війни громаді користь.

Не завжди чорне — чорне і видне — видне.

Чорний ринок, як пишуть наші «приятелі» з «Ганноверше Ноєсте Нахріхтен» є найчорніший, коли він є в таборі ДП. Коли ж він поза табором ДП, — то він уже трохи біліший, ну, майже білий, навіть — благородна інституція. І коли він, отой найчорніший з усіх ринків, знаходиться у таборі ДП, то його зовсім не видно, і ані око, ані вухо, ані рука поліції впіймати його не можуть. І коли в таборі ДП його піймати не можна буцімто тому, що перешкоджає бритійська влада, то тут бритійська влада не перешкоджає, але його впіймати не можна, бо він благородна інституція. В нього і товар трохи не такий чорний, а більше брунатний: шоколяда. По 5 нових німецьких марок у кожному темнішому і яснішому кутку. Питають поліцію, чи знає вона, де знаходиться та величезна централя, що обслуговує цілий Ганновер з околицями цим солодким товаром. «Ганноверше Н. Нахріхтен» 21 серпня ц. р. відповідають: так. Поліція знає докладну адресу: Огенштрассе, під Чорним Ведмедем. Поліція знає, що там кожної пори дня і ночі можна дістати по спекулятивних цінах шоколяду, і різні людці цілком вільно цей брунатний товар набувають. Коли прибуває поліція, всі вони перелицьовуються на прохачів, що прийшли до «добродійної інституції» дістати подарунки, які приходять з закордону на допомогу голодуючій Німеччині. І тут уже влада поліції закінчується і вона безпорадно розводить руками. «Ноєсте Ганноверше Нахріхтен» дивуються, звідки ця централя набирає шоколяди, бо ніде вона не зареєстрована, ані в імпорті, ані в експорті, ані в податковім уряді. Отож не знати: чорний це ринок чи не чорний, бо і видно його і не видно.

Курси правників ДП

1. Оголошені на день 23 серпня ц. р. курси правників ДП бритійської зони відклало ІРО на 20 вересня ц. р. Відбудуться вони в Горнебурґу (залізнична лінія Гамбурґ—Гарбурґ—Стаде). На ці курси (1-й турнус) допущено 8 українських правників, інші українці, які подали заяви, будуть приділені на дальші чергові курси (1 і 3 турнуси), що відбудуться пізніше. Виклади на 1-му турнусі почнуться 21 вересня ц. р. о 10 год. ранку, курс триватиме до 25 вересня включно. Прийняті кандидати одержали вже письмове повідомлення про прийняття.

2. Адвокати-українці, які мають право заступства перед німецькими судами, повинні повідомити про це негайно Правний Відділ УЦДК. Список згаданих тут адвокатів має бути переданий до Головної Кватири ІРО.

3. Головна Кватира ІРО підготовляє проєкт новелі до розпорядку ч. 72 статті 34, на основі якої має бути управильнене право заступства ДП перед англійськими судами.

Правний Відділ УЦДК.

ОСТАННІ ВІСТІ

— **Колишній президент Чехо-словаччини** д-р Едвард Бенеш захворів так небезпечно, що немає надії на його видужання.

— **Зміни в уряді Югославії.** Міністер закордонних справ Сіміч мусів піти на демісію. На його місце призначений прихильник Тіта Кардель.

— **Чеський посол** в Ірляндії Гусічка запротестував проти теперішнього чеського уряду і пішов на демісію.

— **В Польщі арештовано** визначного польського священика Качинського.

Похорони Жданова відбулися з великою парадою дня 2 вересня. Першу почесну сторожу при домовині Жданова тримали Сталін і Молотов. П'ять лікарів ствердили, що Жданов помер у наслідок задавненої серцевої недуги. Західньоевропейська преса підкреслює, що Жданов ніколи не мав поважнішого становища в уряді СССР, зате в партії був одним з рішальних чинників, а в останнім часі був головою Комінформу. Він був ініціятором гітлерівсько-совєтського договору, переведеного Рібентропом і Молотовим у 1939 році. І тепер заступав ту саму думку совєтсько-німецької співпраці в боротьбі з Заходом і капіталістичним ладом. Наслідником Жданова у Комінформі був Маленков. Частина преси обстоює думку, що смерть Жданова не може принести змін у внутрішній й заграничній політиці СССР. Смерть одної людини не може викликати змін у такій господарській і політичній системі.

Один полковник совєтської армії втік в останніх днях з СССР і попросив англійські власті дозволити йому користати з прав азилю політичного втікача

В Інтерлякен, у Швайцарії з'їхались 200 делеґатів західньо-европейських парляментів для ухвалення проєкту західньо-европейської унії держав. На зібрання, що називає себе першим парляментом об'єднаної Европи, прибули також делеґати Австрії і Західньої Німеччини. Залишено відчинені двері також для східньо-европейських держав.

У Франції дальше немає уряду, бо соціялісти вагаються, чи мають узяти участь в уряді, а Шуман відмовляється без їх участи ставати на чолі уряду. Коли йому не поведеться місія утворення уряду, тоді утворення уряду доручать Ерріо, або розвяжуть парлямент і розпишуть нові вибори, в яких найбільш активними суперниками будуть деґолісти й комуністи. В цілій Франції ширяться комуністичні страйки.

НОВІ КНИЖКИ

П'єса про наше вчора

Сергій Ледянський, «Під косою», драма на 4 дії, 6 картин. Видавництво «Криниця», Корнберґ, 1948 рік.

Автор — відомий український драматург, перу якого належить ряд п'єс, широко знаних нашому глядачеві. В драматичних полотнах відтворює Сергій Ледянський українське підсовєтське село, тим самим виконуючи найперший обов'язок письменника-еміґранта: з допомогою ідейного й глибокого мистецтва голосити на весь світ нашу Правду.

У гострих сатиричних образах («Директива з центру»), в реалістичному показі («Під косою», «1933 рік») він зображує на сцені похмурі будні нашого села, чорну добу т. зв. колективізації сільського господарства, страхіття штучного голоду 1933 року.

П'єсу «Під косою», що вийшла оце друком, а в 1944 році була нагороджена премією на літературному конкурсі, дивитиметься глядач з непослабною увагою від початку до кінця. Адже сюжет і дієві особи її — це живий, кров'ю обкипілий шмат нашого недавноминулого, це ті події і ті люди, яких ми добре знаємо, це — наші рідні, яких ми любимо, і це — наші вороги, яких ми ненавидимо з усієї душі. Тепер їх — і дорогих та любих нам, і ворожих та ненависних нам — вивів Сергій Ледянський на сцену і показав в їхній суті: благородній і чесній — одних, підлик і нелюдяних — других.

В. С

Подаємо до загального відома, що Центральне Українське Допомогове Бюро (ЦУДБ) в Лондоні змінило місце свого мешкання.

Нова адреса:

Central Ukrainian Relief Bureau
46 Seymour St., London W 1, England

Адреса Союзу Українців в Британії (голова п. сотн. Б. Панчук) зостається незмінена, а саме:

Association of Ukrainians in Great Britain, Ltd. 49, Linden Gardens London, W. 2.

Оголошення

Пропонуємо на наступний 1948/49 шкільний рік такі книжки, що їх маємо на складі:

1. Буквар, С. Ю. Пеленський 2 НМ
2. Українська читанка для II, III і IV кл. С. Ю. Пеленський 3.50 „
3. Рахунки для I кл., Ю. Карпенко 1.80 „
4. „ „ II і III 2 „
5. „ „ IV кл. 3 „
6. Збірник альгебр. задач, С. Риндик 2 „
7. Історія України, І. Крип'якевич 1.20 „
8. Історія Риму І, II (цікл.), проф. Р. М. 1.20 „
9. Історія середньовіччя, М. Терлецький 3 „
10. Фізична географія, І. Марієнко 3.60 „
11. Практичні вправи з географії, І. Марієнко 2.— „
12. Лат. граматика I і II ч., І. Гомонько по 2.— „
13. Божа наука (гр.-кат.) 4.— „
14. Поширений катехизис, Михаїл, Архиєпископ 4.— „
15. Українська стенографія, О. Панейко 5.— „
16. Класові денники (журнали) — 4.50 „

Ці видання висилаємо за післяплатою з тим, що половину вартости книжок отримуємо наперед.

При замовленні понад 100.— НМ даємо 10% опусту, понад 300.— НМ — 20%, понад 500.— — 30%.

При замовленні від 50.— до 100.— НМ. вартість пересилки беремо на наш рахунок.

Шкільні книжки на виміну і в коміс не висилаємо.

Адреса: Genossenschaftlicher Verlag „Sahrawa" (21a) Blomberg (Lippe), Neuetorstraße 50 — Postschließfach 62.

Виправлення помилки

У попередньому, 18 числі «Українського Слова» трапилася така друкарська помилка: У передовій статті «Світлий документ соборности» рядок двадцять п'ятий згори, повинно бути: «ґенте рутенус, націоне польонус» (родом русин, по нації поляк).

ДОБРОВІЛЬНІ ДАТКИ табору Дельменгорст на суспільні цілі УЦДК

по 20 н. м. — Станкевич Ю.

по 15 н. м. — Сіранський Г.

по 10 н. м. — п. о. Сендецький, Олексин М.

по 5 н. м. — Мельничук М., Балабан Я., Арсенич В., Сірий А., Подригуля В., Іванонько В., Пацкаль О., інж. Рижевський В., інж. Чорний В., Пружняк С., Терлецький М., Щеснюк С., Вірстюк Л., Чорнейко., Шперналь І., Ідушкевич В., «ІМКА».

по 4 н. м. — Чепак М., Артимович П.

по 3 н. м. — Лісовський В., Петрикевич М., Жмуркевич, Боднар М., Іванів М., Маланюк.

по 2 н.м. — Дацько С., Цибак В., Шумків Ф., Чемерис М., Ауе А., Рибка М., Колішко М., Врездун В., Прус М., Дацків М., Бойко Р., Петришин В., Лукасевич, Чепинога, Вікісе А., Попович А., Тремка С., Кутній М., Єремієнко О., Протиняк Й., Туркань А., Мущак В., Рудий С., Процишин Г., Макух Д., Назарук І., Януш, Сабадаш, Кушка С., Тиж, Макуляк С., Свобода, Смерека В., Кричка В., Байґерич І., д-р Рижий І.

по 1,50 н.м. — Кронберг П., Вовк О., Сусол Ф., Чекайло П., Баран Г.

по 1 н. м. — Повзанюк М., Чолій П., Котенко О., Джуранкевич, Кріль Д., Кушель, Мацевко, Федина М., Томарів Т., Курочка Т., Кобилковський В., Слободюк С., Дзядек Ю., Николевський, Симусь П., Ковбасюк Т., Чекайло В., Галущак, Бакай С., Козак В., Синишин В., Романюк Е., Воркаш М., Руденко М., Зозуля П., Факазей В., Лабаз М., Лабаз Е., Федунчик Е., Лабаз В., Куляс Й., Попов П., Ляц Я., Гарасимяк П., Гарасимяк В., Гарасимяк М., Вісин, Кархут Є., Грица І., Тарасенко С., Курпіта І., Тиж І., Штрор Ю., Сеньків А., Сведюк М., Гира В., Гребенюк С., Войтович М., Мачуган О., Бойко, Курпіта В., Лісовий М., Костик П., Дацьків О., Стронський М., Струк І., Дзінковська, Баняс В., п. о. Явтушенко.

по 0,50 н. м. — Морозова З., Деремянко, Міщенко Я., Янів, Ничипос І., Григорук О., Козоріз С., Їжик Р., Тосюк О., Куновський О., Коваль В., Струк М., Боґуш Я., Данчик В., Касюк М., Христенко К., Смитанюк, Мац Г., Маюх А., Дума Д., Дума П., Ничипоренко С., Ковдієнко А., Муц М., Кульчицький Ф., Кулик Г., Блатук П., Дитюк, Цоровський П., Домановський М., Шалай І., Матвіїв Г., Воєводін І., Лабузов В., Чикальський С., Нігода В., Козінчак М., Рудковська А., Гоза Р., Ковальчук М., Суходольський Т., Зальопаний, Козак Т., Купчак Л., Лазарук І., Чайників В.

Всім жертводавцям щире спасибі.

Голова УЦДК
проф. Гр. Яловий
Керівник Фін. Відділу
інж. Вол. Шевченко

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно нонпареллю. Вартість оголошень: за розшуки — 10 пф. слово і за всі інші оголошення — 50 пф. рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колеґія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на бритійську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neuetorstrasse 50, Schliessfach 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівтірки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDP /0235/ SEC (G)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 806

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:

в Німеччині тримісячна 2.40 DM., піврічна 4.80 DM., річна 9.60 DM. — ПОДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf.

в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.

ПОДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 46 Seymour St, London, W 1, England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 20
БЛЬОМБЕРҐ 12 ВЕРЕСНЯ 1948

На чому спотикається совєтська опозиція

Несподівана смерть Жданова викликала в світі дискусію про долю опозиції в СССР. За 30 років виявляється показний реєстр не абияких комуністичних достойників, що заплатили життям за сміливість мати думку іншу від диктованої згори.

«Ді Нойє Цайтунґ» з 2 вересня відзначав п'ять основних проблем, що викликають постійні розходження між правлячою верхівкою в СССР і щораз новою опозицією. Ось вони: 1) Заперечення розгульної особистої диктатури Сталіна. 2) Заперечення нестерпних метод таємної політичної поліції, що в своїй послідовності мусить знепліднити все духове, політичне і господарське життя в СССР. 3) Постійне й невідступне намагання Сталіна погнобити й знівелювати всі нації під виглядом автономії, хоч і в обмежених розмірах. 4) Оборона історичних життєвих форм і інтересів селян проти колективістичних та політичних затій Сталіна. 5) Заперечення однобічного державно-капіталістичного господарського ладу в СССР і його сателітних державах.

Навколо всіх цих проблем в цілому, або лише навколо деяких з них точилася внутрішня боротьба впродовж цілих десятиріч, навколо цих проблем іде сьогодні боротьба всередині виданих на поталу совєтам народів Східньої Европи, включно з балканськими народами.

Перебудова югославського уряду

Після Дунайської конференції Тіто усунув свого комуністичного міністра закордонних справ Сіміча й віддав цей дуже важливий ресорт в руки свого найближчого друга Карделя, який є одночасно віцепрем'єром. Другим віцепрем'єром став міністер внутрішніх справ Александер Ранковіч, затримавши портфель міністра внутрішних справ.

З'єднання розпорошених родин

Надійшло розпорядження в справі з'єднання родин, члени яких жили досі нарізно в британській та американській зонах Австрії і у відповідних зонах Німеччини.

Про дозвіл у цій справі можуть клопотатися тільки родичі першого і другого ступеня споріднення, які для цього подадуть поважні причини.

Прохання цілих родинних груп не будуть задоволені.

Заяви на переїзд з британської зони до Австрії подавати через Ареа Офіс до Головної Кватири ІРО для передачі до Головної Кватири ПВ-ДП Дивізії Докладніші інформації можна одержати в поодиноких ДІПАКС'ах.

Важлива нарада в Нью-Порті

У Нью-Порті відбув минулого тижня американський міністер війни Форрестель триденну конференцію, на яку не запрошено журналістів. У нараді брали участь шеф генерального штабу армії Брейдлі, шеф авіяційних збройних сил США Ванденберґ шеф морської фльоти Денфілд зі своїми штабами. Обговорювано справи глобальної стратегії США та оборони американського континенту на випадок нападу з півночі і з півдня. Американська преса пише, що на цій конференції вирішувано питання стратегії третьої світової війни.

Чорні хмари над проміжною Европою

Проміжна Европа — це та її частина, що внаслідок необачної поступливости президента Америки Рузвелта і воєнного прем'єр міністра Англії Черчіла опинилась під важкою рукою Кремлю. Вона переживає тепер щораз тяжчі дні. На неї насувають щораз чорніші хмари. Московські імперіялісти поспішають. З минулого року західні великодержави не виявляють більше охоти робити з мирових конференцій агітаційні, безплідні мітинги. Вони хочуть дати світові гарантований мир і повну можливість спокійної праці, розбудови господарства, необмеженого обміну товарів, а головне — взаємної контролі, що не дозволяла б таємно озброюватись і продукувати атомові бомби.

Такі умови миру зовсім не до смаку кремлівським можновладцям, що закували народи в своїй державі і прагнуть підкорити собі цілий світ. Такий мир означає смерть їх пануванню. Такого миру вони не могли б довго витримати, бо тоді різним місіям був би вільний доступ у СССР і громадяни СССР могли б близько стикатися з Заходом. А тепер навіть заміжнім жінкам, що походять з СССР, не вільно зійтися з своїми чоловіками, що живуть поза СССР.

Кремль поспішає, щоб відібрати всяку волю у держав і народів з проміжної Европи. Але він натрапив на опір з зовсім несподіваного боку. З боку комуністів, яких ошукано так, як колись ошукано українських комуністів, які вірили, що в московському комунізмі вся правда. Тепер Кремль поборює їх тими самими заялозеними способами, якими поборював українських комуністів, розстрілюючи їх за «націоналістичні», «буржуазні» і інші відхилення від марксистсько-ленінської лінії. Хто не додержує лінії московського імперіялізму і диктатури, хто противиться їй — той троцькіст, націоналіст, шовініст і гад у розумінні Москви.

Таким гадом став югославський комуніст Тіто, що розстріляв тисячі югославських патріотів, які не хотіли йти в большевицьку неволю. Тепер він став на тій самій обстрілюваній Москвою позиції. Переконався, та чи не запізно, що Москва організує проти нього своїх агентів. Але, очевидно, приклад Тіта заражує інших комуністів з поневоленої проміжної Европи, і Москва цим сильно занепокоєна.

Американські часописи висловлюють думку, що Москва незабаром спробує насильними засобами зліквідувати «югославську єресь». Загострення між Югославією і Румунією, розстріл на кордоні югославських комуністичних генералів московської орієнтації показує, з якою силою бореться Тіто за свою владу і життя. Москва мусить поспішати в Югославії, бо бачить, як потужніє опір у Мадярщині, Польщі і в Чехо-Словаччині. Ні в одній з країн-сателітів комунізм не є безпечний і не може бути певний навіть за своїх партійців. Особливо загрозливим для імперіялістичних плянів Москви стає положення в Польщі. Правда, вона в гіршій позиції як Югославія. Югославія тільки одним боком прилягає до московських васалів — Румунії та Болгарії. Другим боком виходить вона на вільне море і кордони англійської та американської зон Австрії. А Польща з усіх боків у кліщах, і на Заході в неї стоїть більш ніж мільйонова совєтська армія, що окупує східню зону Німеччини. Крім цього, вся влада тут в руках слухняних слуг Москви. Коли ж, не зважаючи на такий стан речей треба усувати з високої партійної верхівки дотеперішнього запрясженого прихильника Москви Ґомулку, то це знак, що не все в польській комуністичній партії в порядку. І хоч Ґомулка прилюдно покаявся (навчився того в Москві), то користи з нього вже мало. З усього сказаного видно, що проміжна Европа не зовсім прихиляється до Заходу, але хоче зберегти свою незалежність у відношенні до Москви.

Німецькі комуністи, а також некомуністи останнім часом, обговорюючи події у проміжній Европі, щораз частіше повторюють цитату Леніна: «В разі, якщо більш упромисловлена, ніж СССР, країна стане комуністичною, вона стане керівником світової революції».

«Чистка» в Польщі

Не абияку шишку, але самого генерального секретаря комуністичної партії Ґомулку позбавлено 5 вересня його рангу, а на його місце прийшов сам президент Польщі Берут. Виконавчий комітет польської комуністичної партії повідомив, що Ґомулка визнав свої помилки: був проти виключення югославської комуністичної партії та Тіта з Комінформу і виступав проти колективізації сільського господарства. Далі не буде цього робити. З огляду на каяття, його залишили ще на посту заступника прем'єра і міністра відзискання земель.

Берут мав уже 6 вересня готовий 8-пунктовий плян «праці». Перший пункт цього пляну — широко окреслена «чистка» польської комуністичної партії від «ворогів народу», далі колективізація, боротьба проти закордонної агітації і зміцнення зв'язків з «старшим словянським братом». Польська комуністична партія налічує майже мільйон членів. Половину з них доведеться вичистити. Ґомулка сам у спеціяльному комунікаті виконавчого комітету ствердив свою помилку і погодився на потребу чистки. У рядах польського робітничого пролетаріяту стверджують, що тисячі прихильників націоналістичного комунізму вже вичищено з партії і звільнено з праці. Дальші тисячі чекають на свій вирок.

І в Болгарії «зараза»

Неначе хтось шнурок потягнув у неділю 5 вересня. В Болгарії ухвалив парлямент «одноголосно», щоб народ не перевибирав тепер новий парлямент, як повинно бути по закону, але щоб ці вибори відкласти на цілий рік. Вибори, мовляв, можуть пошкодити «п'ятирічці» і самому народові і теперішньому парляментові. Мабуть, останньому пошкодили б найбільше, і тому закон схвалено одноголосно.

Справа в тому, що між диктатором Дімітровим і міністром закордонних справ Коларовим, який очолює в Болгарії протикомінформівський рух в комуністичній болгарській партії, останнім часом виникли глибокі розходження.

Вісник Головної Кватири PCIRO

Пересторога проти приватних вербувальних фірм

Головна Кватира ІРО в Лемґо перестерігає проти приватної фірми «Ді Ґвардіян Траст Компані оф Канада», що набирає до цієї країни столярів і жадає від поодиноких ДП по 50 дол., які мають бути стягнені після прибуття на працю. Головна Кватира звертає увагу на те, що приватні фірми не мають уповноваження вербувати робітників на роботу за океаном, і що кожне індивідуальне прохання мусить бути подане на розгляд урядовому резидентові Канади і передане для вирішення канадійському урядові до основної перевірки та сконстатування, чи відповідає воно вимогам закону про іміґрацію. Всі пляни і робітничі групи полагоджує виключно ПЦ ІРО.

Голляндська набірна комісія приїде в листопаді

Голляндська комісія для набору робітників приїде в британську зону на початку листопада і вербуватиме робітників на таких самих умовах, що й раніше. Голляндія потребує: вишколених гірників, ткачів та інших текстильних робітників віком від 18 до 40 років, невишколених гірників від 18 до 30 років, самітніх дівчат для домашньої та шпитальної обслуги від 18 до 35 років. Для роботи в Голляндії потрібно 2.000 копальняних робітників, 250 чоловіків і жінок для текстильної промисловости і 250 — до сталевої. Родинам дозволено їхати з умовою, що робітник візьме їх утримання на себе. Родини будуть піддані лікарським оглядинам на тих самих підставах, що й сам робітник. Умови праці складаються на два роки і можуть бути відновлені по закінченні цього часу. На випадок, коли робітник утратив здатність виконувати свою фахову роботу, або коли б підприємець зломив контракт, голляндське правління забезпечить робітника іншою працею. По п'яти роках робітник матиме право набути голляндське громадянство. Під час перебування в Голляндії робітник матиме правну опіку ІРО.

ДП виявили себе в Канаді добрими робітниками

Листи, що надходять від тих, які виїхали до Канади, стверджують, що ДП в новій вітчизні виявили себе здібними працівниками. Один лотиш, якого заангажували на управителя готелю виявився добрим фахівцем своєї справи і тепер завідує готелем в Онтеріо, що має 130 кімнат. В цьому готелі працює 63 особи. Він сам із жінкою займає дві кімнати. Його син працює в броварні. Естонець, що поїхав до Канади кілька місяців тому, пише: «Сказати правду, праця була спочатку досить тяжка і з мовою були труднощі, бо канадійці говорять трохи інакше, як в Англії. Але я переміг усі труднощі і здобув собі сильну позицію. Тепер я працюю як бригадир, маючи під своїм проводом 20 робітників.

Шеф ІРО в Австралії відвідає британську зону

Генерал-майор Ллойд, шеф ІРО в Австралії, прибув 6 вересня літаком у Німеччину і відвідує табори ДП та установи ІРО в британській зоні. Спочатку відвідав генерал-майор Ллойд Головну Кватиру ІРО в Лемґо, потім по черзі — Вунсторф, Фаллінґбостель і табір у Зеедорфі, де багато родин очікує на виїзд до своїх родичів в Австралії. З Зеедорфу генерал-майор Ллойд поїхав до Вентворфу, звідти — до Шлезвік-Гольштайну і до міжзонального табору в Ґроні. 11 вересня він від'їде до Бременгафену, звідти вирушає транспорт до Бразілії. Після цього генерал-майор Ллойд поїде через Кобленц на французьку зону Німеччини.

— Чи Ви вже дали даток на фонд праці Української Національної Ради?

СМЕРТЬ БЕНЕША

У п'ятницю 3 вересня помер колишній президент Чехо-Словаччини д-р Едвард Бенеш. Йому було 64 роки. Разом з першим президентом Чехо-Словаччини проф. Масариком пережив він найбільш радісні хвилини відродження чеської державности після першої світової війни, в чому була велика частина його заслуги.

Едвард Бенеш був людиною великої духової культури і переконаним демократом. Він був 17 років чеським міністром закордонних справ і після смерти Масарика шість років президентом держави. Під натиском Гітлера 5 жовтня 1938 року він залишив свій пост і пішов на вигнання, де невтомно працював, домагаючись незалежности для свого поневоленого народу. Занадто глибоко повірив він у большевицьку «демократію». Після комуністичного перевороту в Чехії, йому, як справжньому демократові, не залишилось нічо інше, як уступити місце висланникові Москви Ґотвальдові. Бенеш пережив світлі дні росту своїх ідеалів і їх повного знищення. Помер він, як сказало лондонське радіо, з розбитим серцем.

Чеський нарід маніфестаційно взяв участь у похороні Бенеша, демонструючи тим проти нового режиму. Чеська поліція два рази розганяла масу людей, що з усіх усюд ринула на похорон. Влада не дозволила чеській спортовій організації «Сокіл» взяти масову, організовану участь в похороні. Тільки в столиці виступила вона лавами, а в провінції члени її мусіли продиратись у цивільному одязі, несучи однострої у закритих валізах.

СПРАВА ПОРОЗУМІННЯ В БЕРЛІНІ ТЯЖЧА, НІЖ У МОСКВІ

Після закінчення конференцій у Москві почалися переговори між чотирма військовими губернаторами Німеччини. Останнє засідання тривало шість годин і не привело ні до якого порозуміння. Наступна конференція має відбутися лише за 6 днів. Обговорювано справи впровадження східньонімецької валюти, контролі над грошовими оборотами і кредитами, організації нормального транспорту і зняття блькади. Перерву в нарадах зроблено для того, щоб одержати дальші інструкції від своїх урядів.

Тим часом організовані групи комуністичної молоді на чолі з німецькою поліцією три рази унеможливлювали засідання берлінської Міської Ради, які повинні були відбутися в совєтській частині Берліну. Комуністи прогнали й побили відділ для охорони будинку і залі нарад, розігнали німецьку поліцію, що прибула з західніх секторів, арештували й побили кореспондентів часописів і понищили їм фотографічні апарати. Дійшло також до зневаги американської поліції. 7 вересня арештовано в будинку Міської Ради 19 німецьких поліцистів з західніх секторів, які там сховалися після третього невдалого засідання. Тепер Міська Рада відбула два засідання в британському секторі Берліну. Будинок охороняє англійська поліція.

Англійський часопис «Таймс» пише, що кінця російським претензіям немає. З останніх берлінських подій виходить, що совєти аж ніяк не прагнуть порозуміння з західніми альянтами.

НЕЗАДОВОЛЕННЯ З КОЛЕКТИВІЗАЦІЇ В ПОЛЬЩІ І МАДЯРЩИНІ

Слово «кулак» стало тепер рідним словом у польському і мадярському словниках. Саме тепер відбувається наступ проти мадярського і польського середняка. Крім того влада запроваджує на селах совєтського типу кооперацію, і це також викликає обурення серед селянських мас в обох країнах. Яке велике це обурення, свідчить факт, що польський міністер земельних справ мусів офіційно перестерегти проти занадто поспішних темпів колективізації. Щось на зразок Сталіна, що перестерігав проти «запаморочення від успіхів».

Вже появилася! Вже появилася!

«КРАСА І СИЛА»
ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА
визначного українського повістяра і майстра слова, автора «Сонячної машини»
Стор. 120 звичайної вісімки. Обкладинка арт.-маляра Аркадія Равлюка
Ціна лише 2.40 нм
Набувати в Видавництві «ЗАГРАВА», Бльомберґ-Ліппе, Нойєторштр. 50

АКТ ДЕРЖАВНОЇ ЗРІЛОСТИ

Українська Національна Рада стала довершеним ділом. Без перебільшення треба сказати, що це історична подія в житті української еміграції. Бо це завершення довгих і важких зусиль в напрямі об'єднання української політичної еміграції.

Найбільшим нещастям народу, що змагається за визволення своєї батьківщини, є незгода серед його провідників і розбиття серед його політичних груп. Усі ми вайко відчували на собі наслідки політичного роз'єднання. Не одному патріотові кривавилось серце на вид братовбивчої гризні й незгоди, що підкопувала наші сили, підривала надії на визволення. Довго співав побожний народ по церквах «Боже нам єдність подай». Сьогодні ми вже маємо єдність, а доказом того є Українська Національна Рада, в якій взяли участь усі політичні угруповання (досі ще група гетьманців стоїть збоку, але є підстави надіятись, що й вона приступить вневдовзі до одного національного фронту).

Створення УНРади є доказом, що ми політично ростемо і дозріваємо. Те, що сталося в половині липня 1948 р., повинно було статися три роки тому; тоді б ми не втратили дорогоцінного часу. Але годі, хай і пізно, але зрештою маємо той орган, який є необхідною передумовою, щоб український законний провід на чужині міг діяти.

Народ у неволі, що змагається за визволення, мусить мати о д и н національний провід. Як довго сили національної України були поділені на чотири табори, які відмовляли один одному права бути речником українського народу, так довго можна було хіба мріяти про визволення, бо так довго ми не були силою. І так довго ніхто з українством як політичним чинником не числився. Навіть приятелі українського народу серед чужинців не могли з ним числитись, бо просто не знали, з ким говорити.

З хвилиною, коли створилася УНРада, той неясний стан скінчився. Постання УНРади вносить порядок в українське життя, саме в ту ділянку, де його було найбільше потрібно — в ділянку політичного життя. Воно ставить всі елементи національної політики на їх властиве місце та визначає їх завдання, бо воно порядкує взаємини між партіями і державним центром. Упорядкування політичної думки — це найважливіший здобуток з постання УНРади. Бо без порядку в думці нема порядку в дії, а є тільки хаос і взаємна боротьба всіх проти всіх.

Українське національне життя стає ясне і для чужинців. Постання УНРади завершує організаційну структуру української еміграції на зразок, зрозумілий для інших народів. Коли ми досі мали чотири осередки, які претендували бути заступниками національної України, то цього ніякий чужинець не міг зрозуміти. Сьогодні українські угруповання всі (без одного) визнали державний центр УНРади єдиним уповноваженим представником українського народу. Сьогодні кожний, хто хоче знати правдиву думку українського народу, знає, до кого звернутись. Вправді він знав і давніше, що існує закордоном законний український уряд, але р'вночасно він знав, що половина політичних угруповань його не визнає і — що більше — намагається різними засобами його дискредитувати. Сьогодні це вже скінчилося.

Всі члени УНРади, значить усі політичні угруповання, що взяли участь в УНРаді, однодушно заявилися за державним центром УНР і президентом А. Лівицьким. Це не тільки демонстрація перед закордоном, яка маніфестує нашу політичну єдність, але це теж скріплення державного центру так назовні, як і всередині. Це рівночасно перемога принципу законности в українському державному будівництві і в визвольній акції. Бо цей уряд — це останній законний уряд української держави, яка реально існувала на українських землях. Цей уряд був висловом свобідної волі цілого українського народу, і тому він є законний уряд України. Тільки в наслідок окупації української території московсько-большевицькими імперіялістами він був змушений піти на вигнання. Факт, що УНРада однодушно стала за тим законним урядом — факт великої ваги. Бо цим фактом різні політичні доктрини національної України влились в одно русло — русло української законности і правопорядку. Це для майбутнього державного будівництва може мати переломове значення.

УНРада постала в наслідок добровільного зговорення українських політичних угруповань. Це важливий етап в розвитку внутрішніх політичних відносин серед українського громадянства. Досі політичні партії не співпрацювали між собою, в більшості одна одну взаємно поборювали. Сьогодні створено загальнонаціональну інституцію, яка розсталяє всі політичні угруповання до співпраці. В цьому відношенні це велика школа державного мислення і політичного співділання партій. Це не значить, що автоматично постав між ними вічний мир, зрештою це навіть не було б корисне, бо змагання — це джерело поступу. Але це значить, що партії, змагаючись між собою, завжди матимуть на увазі, що мусять зустрічатись в УНРаді і там спільно боронити справ народу. А це кластиме межі їх взаємній боротьбі. В цьому самообмеженні партійної боротьби запорука успіху внутрішньої консолідації.

Як бачимо, з кожного погляду постання УНРади є переломовою подією. Українське громадянство на еміграції вступило в новий етап; старт до цього зроблено добре. Сьогодні найважливіше, щоб українське громадянство не обмежувалось самою лише ідейною солідарністю з УНР і урядом, але щоб дало їм нову піддержку моральну і матеріяльну, щоб дало людей і засоби для нової дії. Міжнародне положення того роду, що такої піддержки від українського громадянства для свого державного центру рішуче вимагає.

М. Добрянський

ЩО ПИШУТЬ і ГОВОРЯТЬ

Таємниці совєтської політики

Колишній радник совєтської амбасади в Парижі, який відмовився повернутися до СССР, Беседовський, вмістив у бюлетені пресової агенції «Нюс Екскендж» цікаву інформацію під поданим вище заголовком, яка після смерти Жданова набирає тим більшого інтересу для наших читачів. Передаємо цю інформацію в значному скороченні:

З деякого часу закордонні спостерегачі помітили велику зигзагуватість у совєтській закордонній політиці, так що виринули сумніви, чи справді цією політикою керує одна особа, а саме Сталін. Зараз же після другої світової війни Сталін зійшов зі свого дотеперішнього диктаторського становища, на якому керував особисто всіма справами, не питаючись думки Політбюра. Причиною цього був стан його здоров'я, який не дозволяв йому цілими місяцями бути дійсним керманичем держави. Була і ще друга причина: так само, як Ленін перед смертю, Сталін побоювався що боротьба за владу після його смерти між його наступниками може трагічно скінчитися для совєтського режиму в Росії. Він сам пережив ту страшну боротьбу, яка відбулася після смерти Леніна в Політбюрі. Він сам керував тією боротьбою, що відбулася між Троцьким і ним самим на спілку з Зіновєвим і Каменевим. Так само керував він боротьбою, яка розгорілася між Молотовим, Ждановим Щербаковим проти Бухаріна, Рикова, Томського, Радека і П'ятакова. Він зліквідував Тухачевського, винищив керівників політичної поліції Ягоди і дуже добре пізнав, яку небезпеку криє в собі така боротьба. Згадка про змову Сирцова і спомин про «добровільні» зізнання його давніх адьютантів, що стали «зрадливими гадами», повертаються до Сталіна щораз частіше. Одного разу, коли в товаристві найбільш довірених осіб іменований тоді новий шеф політичної поліції Єжов, цей Малюта Скуратов совєтського режиму, висловив таку погрозу: «Краще, щоб СССР став пустинею, аніж має колинебудь підпасти під якогось февдала», — Сталін відрубав йому: «Жадний розсудливий політик не може з цим погодитися!». Через кілька днів Єжов опинився в психіятричній лікарні у Ленінграді, а ще через кілька днів його знайдено повішеного на дереві в саду (тоді пішли чутки про «самогубство з примусу»).

Ось чому Сталін вирішив повернути Політбюрові характер правлячої «директорії», що навчилася б згідливо співпрацювати, і на випадок смерти «батька народів» не провалила б діла його рук. Рішає Політбюро, а Сталін залишив для себе ролю арбітра (як це зазначив Берія) між різними фракціями, що народились від літа 1946 р., тобто від конференції в Парижі.

Молотов, заступник Сталіна в раді міністрів, приступив зараз же до творення своєї фракції в Політбюрі. Разом з ним пішли Ворошилов, Калінін, Хрущов, Кузнєцов і Попов. Протилежну фракцію створив Жданов, а до нього приєднались генерал Булганін, секретар партії Маленков і президент СССР Швернік. 6:4. Незабаром викристалізувалося становище цих двох фракцій. Мета Молотова і Жданова одна: перемога над капіталістичним світом. Але тактика різна. Молотов пропонував «панросійську політику» зміцнення російської совєтської держави всіма засобами, як церква, російський патріотизм і зовнішній панславізм. Жданов намагався повернути до старого рецепту Комінтерну, а саме до скріплення зв'язків з закордонними комуністичними партіями, до тактики «підгризування», «троянського коня» та до тактики щораз глибшого проникання.

Зудар цих двох фракцій був на самому початку доволі гострий. Розходження між ними переносяться на засідання т. зв. «Малої Ради» (Сталін і його заступники), що в головному виконує ролю дійсного правління СССР, бо велика Рада Міністрів — це організм дуже численний, що складається з 50 членів. Тоді Сталін відважився на нове рішення. Після довгої розмови з Берією створив «невтральну групу», що дістала назву «кавказької групи», дармащо до неї належав, крім Берії і Мікояна, Каганович, жид, що походить з Гомеля. Від того часу «невтральна» група великою мірою вирішувала справи на засіданнях Політбюра. Сам Сталін залишився в тіні, але його справжня тінь, кавказець Берія став фактичним паном Політбюра і керівником політики СССР.

Берія є другим заступником Сталіна, але його значення перевищує значення керівника закордонної політики СССР і першого заступника Сталіна, яким є Молотов. В його руках скупчилася вся внутрішня політика. Його довірений приятель Абакумов, також з Кавказу, керує політичною поліцією, яку обсадив своїми найвірнішими приятелями. Приятель Берії Вишинський контролює Молотова в міністерстві закордонних справ. Сталін доручив Берії ролю «стабілізатора і «погоджувача». Але Берія — людина розумна і великої сили волі. Всі в Москві знають, як вороже ставиться він до Молотова. Свої подорожі закордон він часто використовує на те, щоб усувати прихильників Молотова. Правда, він ненавидить також і Жданова і посміхається з цього старого члена комуністичної партії в Ленінграді. Але Жданов це скорше «другорядний суперник» Берії. Першорядний — це Молотов.

Волею парадоксу російської історії є факт, що в цьому краю завжди керують чужинці. Скандінавці перші утворили уряд на великих степах Східньої Европи, заселених російським народом. Сам Петро Великий через свою бабусю походить від скотів. Династія Романових перетворилася в династію Гольштайн-Готторп. Теперішній володар Росії Йосиф Вісаріонович Джугашвілі-Сталін — це теж мішанець осето-грузинського роду. Коли дальша історія Росії буде розвиватися по цій класичній кривій лінії, то одного дня можемо побачити в Кремлі Лаврентія Павловича Берію, сина купця з Тифлісу. А марксизм виправдає це окремою тезою. Мешканець Кавказу Берія, представник найважливішої нафтової округи СССР, здобуде перемогу над Вячеславом Скрябіним-Молотовом, — традиційним росіянином з надволзької низовини.

«Немає священної війни»

Джон Фостер Дюллес, що його намічають на становище міністра закордонних справ США на випадок виборчої перемоги республіканської партії, заявив на світовому з'їзді протестантських церков в Амстердамі:

«Можливо, що в певних умовинах війна є «меншим злом,» але немає священної війни. Війна завжди є злом. Століттями проповідувано, що насильство для шляхетної мети необхідне, що воно дає скорий і вирішальний вислід, розбуджує високі і жертвенні почування. Але методи насильства завжди породжують ненависть, жадобу помсти, самосуд, жорстокість, зневагу правди. Війни дуже рідко творять тривкі цінности, бо зв'язуються зі злом, і немає ніякої причини думати, що нова війна принесе якенебудь добро.»

До уваги театрів і драматичних гуртків!

Нова п'єса з підсовєтського життя!

СЕРГІЯ ЛЕДЯНСЬКОГО

«ПІД КОСОЮ»

драма на 4 дії, 6 картин. — Ціна 2.— нім. марки

П'єса нагороджена премією на літературному конкурсі в 1944 році

Замовлення надсилати на адресу:

Verlag «SAHRAWA», Blomberg-Lippe, Neuetorstrasse 50

Проти імперіялізму Москви

Французький часопис «Обсервер» з 15 серпня у статті «Тіто і Москва» пише: «Причиною спору між Тітом і Москвою є боротьба між імперіялізмом і націоналізмом. Тіто хоче сам правити Югославією, без втручання Росії. Ця боротьба за національне існування така сильна, що розсаджує ідеологічну єдність і підриває залізну дисципліну комунізму. Тіто в політичному й господарському розумінні не сходить з лінії, накресленої Кремлем, але не хоче бути васалом Росії та «квіслінгом», що веде свій край під російську окупацію. Неспокій ширився в усіх державах за залізною заслоною і всюди йде боротьба всередині комуністичних партій. Росія виразно прагне включити всі ці держави до свого складу, не зважаючи на небезпеку опору, що на нього вже натрапила в Югославії. Росія живе під настроєм війни з Заходом і, готуючись до цієї війни, не хоче чекати і бути великодушною. Шість малих держав мусить зникнути і 100 мільйонів їх громадян повинні стати громадянами СССР. Коли не з доброї, тоді з злої волі і силою. Росія сьогодні каже: «Хто не зі мною, той проти мене.» І в цьому корінь спору між Тітом і Росією.

Чому два підходи?

Пригадаймо собі з нашого таборового побуту таку картину: з якихось, здебільшого маловажних, причин виникла в таборі буча. Від гострого обміну слів дійшло навіть до бійки. Нічого не допомагають вговорювання і заклики до втихомирення найповажніших і найбільш, здавалося б, шанованих громадян табору. Нічого не допомагає втручання своєї таборової поліції. Комусь впало на думку зателефонувати до англійської поліції. Приїжджає джіпсом двоє уніформованих англійських поліцієнтів — і сама їх поява впливає як олива на розбурхане море. Юрба заспокоюється і на один жест чужинецького поліцієнта, який означає «розійдись», спокійно розходиться.

А тепер друга картина: до керівника дуже поважної шкільної установи в одному з таборів приходять деякі батьки, до речі, свідомі і під громадським оглядом активні українці і ставлять такі вимоги відносно своїх дітей, які цілковито суперечать із шкільними приписами і навіть з законом. Коли керівник школи, свідомий свого високого громадського покликання як педагог і свідомий своєї відповідальности за школу і доручену йому молодь, відмовляється виконати ці вимоги, його вважають за негромадську людину, яка не розуміє інтересів молоді та батьків, і мало не за ворога та національного відступника. Ми навмисне не називаємо цих вимог, бо болюче нам за своїх і соромно перед чужинцями. Нехай ті батьки, про яких мова, відповідять собі в душі на таке питання: чи посміли б вони із подібними вимогами звернутися до чужої шкільної влади, що має нагляд над нашим таборовим шкільництвом, і коли не посміли б, то чому.

Відповідь на це питання і зіставлення двох наведених вище картин дасть не одному з нас ключ до зрозуміння причин багатьох наших національних невдач та нещасть.

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

ЕВРОПЕЙСЬКА УНІЯ ГРЯДЕ

Паневропа, ідея графа Куденгове-Калері, над якою дипломати довгі роки знизували плечима, як над нездійсненною мрією, починає прибирати щораз реальніших форм. Про неї заговорили не тільки ідеалісти-мрійники. Втілення цієї ідеї в життя, з огляду на комуністичну небезпеку, що як примара висить над цілим світом, стала конечністю.

Справа якнайскорішого створення Европейської Унії була предметом нарад другого конґресу Европейської Парляментарної Унії, що почався 3 вересня цього року в місті Інтерлякені у Швайцарії.

У конґресі беруть участь члени 13 европейських парлямснтів. Конґрес має вислати від себе спільного листа до урядів західньоевропейських країн. Членами Унії мали б бути в першу чергу ті европейські країни, які входять в обсяг Маршалового пляну, в тому числі й Західня Німеччина, яка вислала до Інтерлякену 20 своїх представників на чолі з д-ром Аденауером, обраним недавно на голову німецької парляментарної ради, що має ухвалити конституцію для плянованого Союзу Німецьких Країв.

Конґрес прийняв внесок, щоб на березень 1949 року скликати в Парижі европейський парлямент, який мав би вже конкретно радити над створенням Европейської Унії.

Конґрес прийняв уже проект майбутньої европейської конституції. Найсуттєвіші місця цієї конституції такі: 1. в европейському парламенті один посол репрезентуватиме 1 мільйон населення; 2. для ухвал парляменту потрібна т. зв. кваліфікована більшість, тобто дві третини голосів.

НАДЗВИЧАЙНА КОМІСІЯ В СПРАВІ БЕРЛІНУ

У Берліні після п'ятимісячної перерви вже п'ять разів збиралися на нараду всі чотири військові губернатори чотирьох окупаційних зон. Офіційні комунікати застерігають, що це ніяке відновлення альянтської контрольної ради, лише надзвичайна комісія, що має вияснити справу берлінської валюти і справу можливого зняття блокади з Берліну. Реченець, який дано надзвичайній комісії для вияснення цих двох справ, становить 7 днів.

Факт скликання такої комісії свідчив би про те, що московські переговори посунулися трохи вперед. А проте, багато надій на це покладати не можна. З дотеперішніх нарад виходить, що Москва грає на зволікання, сподіваючись, що з дощовою порою в листопаді західні альянти будуть не всилі повітряним шляхом доставляти до Берліну таку кількість палива й харчів, як цього вимагатиме потреба. У цей час чекають большевики голодових заворушень у західніх секторах Берліну, а слідом за ними своєї перемоги. Незалежно від справи Берліну, західні альянти не припиняють творення західньонімецького уряду, що має орієнтуватися на Захід проти Совєтського Союзу.

У БОННІ КУЄТЬСЯ ДОЛЯ НІМЕЧЧИНИ

Після довгої підготовчої праці прем'єрів 11-ти західньонімецьких країв, скликано на 1 вересня ц. р. до відомого університетського міста Бонну парляментарну раду. Ця парляментарна рада створена з 65 представників, делегованих парляментами західньонімецьких країв до Бонну для опрацювання конституції Союзу Німецьких Країв (Вунд дер дойчен Лендер). Цей Союз має покищо складатися лише з західньонімецьких країв і окупованої західніми альянтами частини Берліну. Парляментарна рада складається з 27 членів ХДУ (Християнсько-Демократичної Унії), 27 представників соціял-демократів, 5 представників демократів і по 2 представники Німецької Партії (ДП), католицького центруму і комуністичної партії. Крім того, з правом дорадчого голосу бере участь 5 представників Берліну. Згодом до Союзу Німецьких Країв мали б право приєднатись всі інші німецькі краї, що є тепер під совєтською окупацією, і таким чином мала б постати друга німецька республіка, коли веймарську республіку, що постала 30 років тому, вважати за першу. Можна без перебільшення сказати, що в Бонні кується доля Німеччини.

СОВЄТИ ЛІКВІДУЮТЬ СВОЇ КОНСУЛЯТИ

Америка зажадала від совєтів щоб вони забрали з Ню-Йорку свого консула Ломакіна за його протизаконні вчинки супроти Косенкіної. Щоб перед світом не виглядало так, що їхнього консула прогнано, совєти раптом зліквідували два свої консуляти в Америці, а саме в Ню-Йорку й Сан-Франціско. Водночас совєти вимагають, щоб американці зліквідували свій консулят у Владивостоці і не відкривали свого нового консуляту в Ленінграді, як це вони плянували.

Американці заявляють, що вони радо закриють свій консулят у Владивостоці, бо їхній консул і так не мав там свободи руху, перебував під постійним наглядом, а будинок консуляту освітлювався вночі сильними совєтськими рефлекторами, наче тюрма.

ЦІКАВІ ЗМІНИ В МОСКВІ

У деннику розпоряджень совєтського уряду подано до відома цікаві зміни в шістьох совєтських міністерствах і інших високих урядах. Зокрема, в міністерстві залізниць, закордонної торгівлі, кораблебудівництва і комунікацій змінено цілий ряд заступників міністрів почасти «з причин здоров'я», а почасти без зазначення причин. (АП).

Цікаво було б знати, який зв'язок мають ці зміни зі смертю Ждянова, що помер на минулому тижні.

«ВАШЕ ЖИТТЯ НЕ ВАРТЕ КОПІЙКИ»

У зв'язку з справою Косенкіної пише «Нью-Йорк Дейлі Ньюс» на адресу скомпромітованого совєтського консула Ломакіна:

«Мусимо вам, дорогий пане Ломакін, сказати, що ваше життя не варте однієї копійки. Коли б ви захотіли у нас залишитися, мусіли б себе оточити сильною охороною, щоб забезпечити себе від замахів з боку ваших власних земляків. Та все ж таки це краще, ніж постріл у потилицю в сталінській тюрмі. Люди вже закладаються, хто буде наступним Кравченком».

ВІЙНА НЕРВІВ ПРОТИ ЮГОСЛАВІЇ

Швайцарський часопис «Базлер Нахріхтен» вважає, що совєти розпочнуть проти Югославії «холодну війну», бо застосування збройної сили викликало б у східньому блькові держав дуже погане враження. Тим то треба думати, що концентрація совєтських військ коло кордонів Югославії є одним із совєтських засобів холодної війни. Дуже дошкульно відчуває Югославія господарську блькаду. Зростають ціни на деякі продукти. Становище Тіта доволі тяжке, бо від совєтів він не відв'язався, а ніяких приятелів не придбав. Нафта підскочила з 34 динарів на 200. Але «бунт Тіта» примусив Москву відректися покищо від плянів приєднання Румунії до СССР.

РАПОРТ ГЕНЕРАЛА ШПАЦА

У своєму рапорті американський генерал Шпац підкреслив значення «полярної концепції». А саме до часу, поки не винайдуть ще швидших літаків, найкоротша дорога між Америкою і евразійським континентом веде через бігунові (арктичні) і підбігунові (субарктичні) райони. Вони мають таке саме стратегічне значення, як Гібральтар і Суецький канал. Світ має вісім великих промислових районів: Японія, Середній Сибір, Урал, Москва, Донбас, Західня Европа, Британські острови і північна частина США. Всі вони стикаються через Льодовий океан, доступний тільки для летунів і керованих стрілен. «Тому, що проти цих керованих стрілен немає оборони. Сполучені Штати мусять здобути в цій ділянці першість». Тепер досліджують використання атомової енергії як погінної сили для літаків. За кілька років не буде інших літаків, як ракетні, з величезною швидкістю лету. Проводяться досліди над радаровою сіткою, за допомогою якої автоматично обстрілюватимуть літаки. Крім того, провадяться спроби з радаровими гарматами, що стрілятимуть з ракетних літаків.

«БІЙ ЗА АНГЛІЮ» ТАЄМНІ МЕТОДИ НАСТУПУ Й ОБОРОНИ

У п'ятницю 3 вересня ц. р. почалися в Англії спільні американсько-англійські чотириденні маневри повітряної фльоти. У цих маневрах взяло участь понад 1.000 літаків різних типів. Ці маневри мають продемонструвати бій за Англію, тобто повітряну оборону від напасника з европейського континенту. Англійський маршал повітряних збройних сил сер Вільям Еліот заявив, що під час цих маневрів будуть застосовані зовсім нові, утримувані в тайні, методи повітряного наступу й оборони.

«СМОРГОНСЬКА АКАДЕМІЯ»

У Сморгоні на Білорусі за часів старої Польщі існувала дивна академія, в якій вчили на розпеченій блясі під звуки дудки ведмедів, танцювати. Щось на зразок такої академії заведено в Чехії для чеських комуністів. Як повідомляє «Руде Право», чеська комуністична дудка, всі чеські комуністи повинні в один призначений день у місяці, що зватиметься днем «комуністичного виховання», збиратися в комуністичних льокалях і обов'язково висдухувати комуністичну тарабарщину. Тут же вестимуть точні списки присутніх і звертатимуть пильну увагу на їх уважливість. Так точнісінько написано в «Рудому Правіві» Чехи, мабуть, будуть дуже вдячні своїм «слов'янським визволителям» за такі «сморгонські» методи виховання і вихвалятимуть «золоту свободу», яку вони з собою принесли.

ГРОМАДСЬКІ ВИБОРИ В ЕСПАНІЇ

Еспанський уряд призначив вибори до громадських сільських і міських рад на місяць листопад 1948 року. Це будуть перші такого роду вибори в Еспанії по закінченні громадянської війни. Закордонна преса пише, що призначенням цих виборів генерал Франко хоче примиритись із західними державами, головно з Англією.

КРАЩЕ БЕЗ СТРУМУ ЯК З СОВЕТАМИ

Німецька газета «Ді Ное Цайтунг» в ч. 71 подає враження свого кореспондента із забльокованого Берліну. На його запит, як відчувається відсутність електричного струму, німецький шофер, мешканець західнього сектора Берліну відповів: «Відсутність струму й відсутність совєтів все таки краще, ніж навпаки».

Вибір із привітів УНРаді і Виконному Органові

З приводу створення Української Національної Ради й оформлення її Виконного Органу надійшло багато привітань від різних українських установ і окремих осіб. Подаємо з деякими скороченнями кілька із них, а саме ті, що стосуються загальніших питань і походять від установ загального значення.

1. Від Української Автокефальної Православної Церкви

До Голови Української Національної Ради.

Як радіє душа наша, як підноситься горі наше серце, а з нами і серця всього українського православного народу при згадці тих радісних подій, які сталися під Вашим мудрим головуванням у днях 16-17 липня в Авґсбурзі.

Так, Високоповажаний Пане Професоре! Ви, котрі виховали тисячі нашої вченої молоді, тут, на цих зборах нашої Української Національної Ради, зуміли об'єднати нашу любу молодь і старших досвідчених людей, праві і ліві партії нашого громадянства. Національна Рада зрозуміла свою відповідальність перед Богом, Народом і самим собою. Хай же Господь Вседержитель пошле Вам здоров'я і сили далі працювати на розцвіт і славу нашої любої України, на з'єднання душ і сердець українського народу і щоб Господь Бог дав нам незабаром дочекати тієї радісної хвилини, коли в наших церквах єдиними устами і єдиним серцем вознесемо щиру вдячну молитву за визволення, за вільність і незалежність Батьківщини.

СЛАВА УКРАЇНІ!
СЛАВА НАЦІОНАЛЬНІЙ РАДІ!
СЛАВА ІІ ПРЕЗИДЕНТОВІ!

В імені Архиєпископа Михаїла, Епархіяльного Управління і духовенства Мюнхенської Округи з молитвою до Бога за успіх Вашого діла.

Підписаний митрофорний протоієрей Духовний Радник (підпис нечіткий)

Привіти з-поза Німеччини.

1. Від Української Громадської Опіки у Франції

До Голови Виконного Органу УНРади.

З нагоди утворення Національної Ради і покликання під Вашим проводом Виконного Органу Української Республіки, ми щасливі передати Вам, старому борцеві за волю і щастя українського народу, в імені української еміґрації у Франції, наші найсердечніші поздоровлення і запевнення віддання нашому законному Державному Центрові і повного попертя його акції, направленої на звільнення Батьківщини і заведення на ній демократичного режиму.

Підписали: голова ґром. опіки інж. С. Созонтів, секретар ґром. опіки Ів. Косенко.

2. Від Українського Допомогового Комітету в Швайцарії (Женева).

До Голови Виконного Органу УНРади.

В імені української колонії у Швайцарії, згуртованої при Українському Допомоговому Комітеті, пересилаємо на Ваші руки наш гарячий привіт новоутвореному Виконному Органові УНРади. Невимовно радіємо історичною подією об'єднання всіх активних сил еміґрації.

Наш Комітет — організація не політичного, але громадсько-допомогового характеру. Однак, вважаємо, що ділянка суспільної опіки це теж частина національної політики в широкому значенні слова. Тому будемо координувати діяльність нашого Комітету із усіма загальними напрямними допомогової акції, випрацьованими Національно-Державним Центром, тим більше, що, з уваги на виняткове міжнародне значення Женеви, доводиться нам не раз виконувати завдання інформаційного та пропагандивного характеру.

Нехай живе Українська Національна Рада та її Виконний Орган — верховні репрезентанти української визвольної боротьби!

Підписала: за Український Допомоговий Комітет у Швайцарії, діловий керманич Мілена Рудницька.

З українського життя

П'єса Ф. Мелешка «Трьома шляхами» на галлендорфській сцені

22 серпня місцевий театральний ґурток під мистецьким керівництвом артиста Михайла Тагаєва виставив п'єсу письменника Фотія Мелешка «Трьома шляхами».

Мешканці табору вже довгий час ждали дня вистави, бо було відомо, що сам автор п'єси взявся виконувати ролю батька (Якима Коваленка), яка в цій п'єсі займає одно з головних місць. І коли, нарешті, прийшов цей день, мешканці табору, не зважаючи на скрутні обставини життя, викликані грошовою реформою, масово прибули на означену годину.

Вистава пройшла з великим успіхом, помимо того, що не можна було забезпечити деяких акторів відповідними строями. Цей брак відчувся передусім на Василеві (старшина армії УНР), в ролі якого виступав наш заслужений артист і режисер Михайло Тагаїв. Сама роля Василя є одною з головних і брак відповідної уніформи знижував до певної міри його зовнішню імпозантність, що дуже не гармонізувало з самим блискучим виконанням ролі.

Сам автор п'єси, як уже згадано вище, виступаючи в ролі батька (Яким Коваленко), зумів прегарно дати тип українського селянина, що, переживши бурхливі роки війни і революції, бажає вільного життя в своїй державі. Тому не випадково, що він з усією рішучістю підтримує ідеологічні погляди Василя. Безупинні «відвідини» червоних, денікінців та різного роду «отаманчиків» дощенту руйнують його матеріяльне життя і він ненавидить їх від щирої душі, характеризуючи по-своєму негативно, з типовим українським ґумором.

Артистка Анна Тагаєва прекрасно виконала ролю української жінки-матері, яка болїє, що її сини з ідеологічних причин не можуть погодитись між собою (Василь — українець-самостійник, Михайло — денікінець, Гаврило — большевик), сама однак усією душею стоїть по стороні Василя.

Раїса Уланова добре вив'язалась з своєї ролі — дочки Марійки. Поминаючи однак її гру, треба відмітити деякі невдалі моменти, а саме непристосованість зовнішнього вигляду до дійсного стану дії. Наприклад, у третій дії, де відображується страшна трагедія українського народу в 1921-22 роках — викликаний большевиками голод, не можна появлятись на сцені в гарному убранні особі, на яку безпосередньо чи посередньо падає безпощадний удар звироднілого режиму. Період голоду... В хаті панують страшні злидні, їдять всяке зілля, немає в що вбратись, одним словом — надзвичайно трагічний образ, і якось дивно робиться глядачеві, коли одна з жертв цього надприроднього насилля появляється в такому вигляді, який перечить змістові дії. Це саме відноситься й до Ґаврила, в ролі якого виступав надійний в майбутньому актор п. Головаш М. А проте, в третій дії п'єси його зовнішній вигляд зіпсував до деякої міри самий образ дії. В цій дії він повинен цілком змінити характеризацію обличчя. По кількох роках вірної служби большевикам, його наганяють тільки за те, що батько його «куркуль», а брати були в ворожих арміях. Він повертається додому бурлакою, знищений фізично, і батько його не може пізнати. Тут направду треба змінити характеризацію так, щоб ґлядач дійсно не міг його спочатку пізнати, як не пізнав і батько. Однак, не зважаючи на ці хиби, п. Головаш дуже добре вдав тип запамороченого «модним комунізмом» доморослого малороса.

На висоті свого завдання був п. Півень в ролі Михайла (денікінець). Панове Сергієнко і Кузьменко (молодий) досконало вдали типи «москалів-кацапів». П. Кузьменко (старий), виступаючи в ролі жида, добре оволодів жидівськими манерами, а п. Водяницький, виступаючи в ролі комісара, вдало відобразив тип большевицького бюрократа.

Зміст п'єси глибоко ідейний і яскраво зображує захитаний побут українського народу в наслідок різних стихій, що виникли в період революції і стали головною причиною закріплення большевицької системи в Україні.

Самий успіх п'єси треба завдячувати режисерові й артистові з великим стажем і досвідом п. Михайлові Тагаєву, що, підібравши відповідний акторський склад, зумів поставити п'єсу на належному мистецькому рівні. В підготовці п'єси, як актор, так і режисер взаємно себе доповнювали, що й було основою цього успіху.

У неділю 29 серпня повторено п'єсу, що пройшла ще з більшим успіхом, ніж минулої неділі. Успіх цей треба завдячувати усуненню хиб, які мали місце першого разу.

А. Д.

Український табір з добре заслуженою славою

Читачі мало зустрічають вісток про наш український табір у Лінторфі в Надренії. Це тому, що праця в ньому йде без великого розголосу, але щораз поважніша і глибша своїм змістом. Колись про цей табір ще менше можна було почути і не можна було стягнути туди доброго працівника, мовляв, нічого з нього не вийде, треба на ньому покласти хрестик. Тож він на другому кінці світу і не має інтеліґенції. Але цей табір утримався. Тепер він став осідком Українського Обласного Комітету і щораз нові люди приходять з інших таборів з проханням щоб їх прийняли до Лінторфу. Манить їх тепер і та обставина, що табір так близько Райну.

Але не тільки тому. Табір Лінторф — один з найспокійніших таборів у Вестфалії-Надренії і, хоч професійної інтеліґенції має мало, всього 8 осіб (крім членів ОУДК), виявив багато позитивної праці так у ділянці організаційно-адміністративній, як і культурно-освітній. Треба зазначити, що у всіх властей про нього думка добра, головно це стосується української частини табору.

Наприкінці місяця серпня пережив український табір кілька радісних днів і вечорів. Перед храмовим святом Успення Матері Божої створено святковий комітет, до складу якого входили: о. парох, пп. інспектор Хома, директор Носяра, інж. Теравський. Церковним хором диригував на вечірні і під час Богослужби голова табору п. Річковий. По Богослужбі відбулося водосвяття коло таборового хреста. На святочний обід запрошено представників польського і сербського громадянства. Члени УОДК привітали гостей гарними промовами, в яких висловили надію на майбутню тісну співпрацю трьох національних осередків: Белграду, Варшави і Києва. Увечері, в присутності п. майора Ардафа і представників різних таборових націй, відіграв запрошений з Райне театр «Ренесанс» оперу «Майська ніч», яку присутні нагородили бурхливими оплесками. Наступний день 29 серпня був у Лінторфі днем спорту. Підготовлено і розписано відповідну площу. Гарна погода стягнула на цю імпрезу ба-

Ганс Реслер

Любовний лист до рідної жінки

«Ти, моя найдорожча, не повинна думати, що я тебе менше кохаю, аніж кохав першого дня. Хоч інколи може так здаватися: коли я увечері, втомлений працею, приходжу додому і вся злоба цього дня ще шипить у мені, тоді моє привітання може недосить ніжне для Тебе, може я й зовсім забуваю привітатись, як слід з Тобою. Тоді ми сідаємо за стіл і неуважно поїдаємо те, що Ти з такою старанністю приготовила, байдужі одне до одного, без слова розмови, в жахливій самотині. Тоді мої думки ген далеко від Твоєї особи, правда — ні з ким вони іншим, але також і не з Тобою, — от, слухаємо нібито радіо, нібито зачитуємось у часописи, а коли й перекинемось кількома словами, то завжди будуть це ділові, господарські справи: що, мовляв, синок потребує нових черевиків, що завтра прислуга має вихідне і що сьогодні приходили з рахунком за зужитий газ.

Якесь тихе незадоволення лежить між нами, і ми не знаємо, чому, — ми відчуваємо якусь тугу і не знаємо докладно, за чим, але те певне, що між тією тугою і нами стоїш Ти, стою я. Одного разу читав я якийсь роман, в якому розмальовано щастя двох закоханих молодих людей. Вони пливли човном по опромінених сонцем морських хвилях, і мені зробилось дуже сумно і мене опали думки про мою сіру буденщину і про поцілунки тих двох щасливих людей і я став заздріти щастю молодої людини в сонці, на морі, самому з молодою гарною бльондинкою. Але зараз же поглянув у дзеркало на себе, засміявся і сказав собі тричі: дурень! А тоді підійшов до Тебе і поцілував Тебе. Може це було зроблено досить незґрабно, бо Ти перелякалася і сказала: «Івасику, що з Тобою?»

А втім, нічого не могло бути зі мною, я тільки пригадав, що Ти для мене була оцією молоденькою гарною дівчиною з човна і що Ти також була в сонячних променях і цілими ночами я також не міг спати, бо Ти мені відбирала сон і я мусів лише про Тебе думати. А коли ми сиділи вкупці, ми теж обмінювались поцілунками, аж нам дух забивало, і розмальовували собі все так гарно, — те повсякчасне перебування лише вдвійку, те вдвійку вставання зі сну, ті вдвійку закупи товару, ті спільні прогулянки, ті спільні довгі вечори і те вічне щастя разом укладатися до сну. А сьогодні буває й рук інколи не подаємо одне одному, йдучи на відпочинок.

А все ж таки, коли знечев'я призадумаєшся над спільним життям двох людей, — то чи ти, жіночко, не відмінилася за той час, коли сама верстала свій життьовий шлях? А там я почав перед Тобою звірятись з трудноців моєї праці і з моїх успіхів, і раптом здалося мені зовсім природним, що мої турботи стали Твоїми і мої щасливі дні — Твоїм щастям. І справді, прийшов час, коли Ти з власної принуки запитувала мене про мої переживання, щоб їх разом зі мною переживати, смутитись чи радіти. А коли запитуємо ми, чоловіки, вас, жінок, про ваші переживання? У нас же немає на це все часу, і завжди тільки про себе ми думаємо і про свої справи і не відчуваємо, що ви теж живі створіння нашої землі і провадите теж своє окреме багатогранне життя. Аж тоді, коли ви вже зовсім не можете поладнати з собою і, не зважаючи на вашу велику силу волі, не можете цього від наших очей закрити, тоді ми деколи здогадуємося і запитуємо вас: «Чого тобі бракує? Чи ти не хвора?» Коли ж ви нам не даєте ясної відповіді, просто з тієї причини, щоб нас не турбувати своїми справами, ми задоволено відходимо в коло своїх власних думок і інтересів. А деколи тільки запитуємо: «Чому в тебе такий завжди злий ґумор?»

Який я Тобі вдячний, Тобі, моїй дружині, що Ти завжди стаєш мені в пригоді, що завжди і з усім я можу прийти до Тебе, що Ти розумієш мої забаганки і відчуваєш те, що могло б мені бути неприємне, що Ти навіть цікавишся моєю збіркою поштових значків, хоч усі ті назви різних держав, це для Тебе чужі селища. Вдячний я Тобі й за те, що навіть тоді Ти приймала все без воркотання, коли я втаскав у наше мале приміщення ще й три папуги, і для них влаштував клітку саме там, де стояла Твоя машина до шиття і де Ти працюючи найкраще себе почувала. Дякую тобі сьогодні, моя люба, що Ти так ввічливо переглядаєш зі мною мою шафу з книжками, що не кажеш мені разом з собою вистоювати і оглядати жіночі капелюхи на виставках у модисток.

Та ще дякую Тобі, що погодилась Ти без найменшого вагання їхати зі мною у Козячу Волю, у те нецікаве село з трьома сотнями нецікавих людей, дармащо боялася кожної корови в тому селі, а від ґусаків втікала геть. Дякую Тобі, моя Ти кохана, що тримаєш у зразковім порядку мою кватиру, що виховуєш моїх дітей, вітаєш щирим усміхом моїх приятелів і ненавидиш від серця моїх ворогів.

І ось тому пишу тепер до Тебе цього листа, моя дорога жоно. Я покладу Тобі його крадькома на стіл, поки вийду до бюра ранком, бо соромлюся сказати Тобі все те, про що тут пишу. І не говори зі мною потім про цей лист, коли його вже прочитаєш. Але затримай його при собі і прочитай тоді, коли б випадково забув я про те все, про що написав у цьому листі.»

Отакого листа написав один чоловік до своєї дружини. Він старанно вклав його у конверт, сховав, щоб не забути, і коли на другий день ранком побачив, що на сорочці бракує в нього один ґудзик, подер цей лист на дрібні-дрібнісінькі кусничики.

Переклав з німецького **ОПБ**

гато таборян. У програму входили різноманітні спортові й розвагові точки: перегони на різну віддаль, перегони у мішках, біг з яйцем, диби, скоки, повільна і скора їзда ровером, змагання в боксуванні, стриження ножицями. Всю програму підготовили пп. інж. Теравський, Гунців і Матіяшек. Усіх найбільше цікавило, хто з спортовців здобуде пачку на 12-метровому, добре вимащеному і слизькому стовпі. Щасливим переможцем був наш молодий спортовець Василь Данилюк.

Увечері театр «Ренесанс» відіграв комедію Г. Квітки-Основ'яненка «Сватання на Гончарівці». Слухачі були з вистави дуже задоволені. 30 серпня співав у нас славнозвісний квартет ім. Лисенка з Гайденав. З широкою концертовою програмою виступив також ансамбль театру «Ренесанс». На цей концерт запросив наш майор багато гостей з Міль-Гов і ІРО. Ми бачили між присутніми гостями пана Персе з англійського міністерства здоров'я, п. губернатора полк. Кука і багатьох інших визначних чужинців. Всі вони були здивовані високою класою наших співаків і мистецтвом виконання пісень. Пані Ярошевич зібрала багато оплесків за свій репертуар, відспіваний в українській, англійській, італійській і польській мовах. На цьому місці слід нам подякувати концертовому ансамблеві за його старанне виконання програми і вп. п. майорові Ардафові за його прихильне до нас відношення.

Присутній.

Прощання з Президентом Андрієм Лівицьким

Ясний, погідний серпневий день. Майнц-Кастельський табір ДП висипав весь на площу. Посередині два вантажні авта з речами й людьми, що від'їжджають до далекої Канади на будову електротурбінової стації. Прощаються, передають листи й привіти тим, що вже виїхали раніше. Настрій урочистий, піднесений. Дехто з жінок плаче, прощаючись з своїми чоловіками. Деякі і з чоловіків не втримують сліз.

Раптом команда одного з від'їжджаючих: «Хлопці! Гайда за мною!» З натовпу виділяється до 20 чоловіка й ідуть до одного з бльоків. Там, у скромній кімнаті вишиковуються й стають струнко.

Входить Пан Президент Андрій Лівицький. Генерал Садовський, на прохання присутніх, вітає Пана Президента щирими словами прощального привіту нашої славної молоді, що їде за океан шукати для себе щастя й ліпшої долі. Слідом за генералом вітає Пана Президента один із тих, що їде в далеку дорогу, п. Ліхітченко.

У теплих батьківських словах дякує Пан Президент хлопцям, що не забули його в останню хвилину перед далекою подорожжю, і бажає їм щастя, витривалости, сил та здоров'я, яке так потрібне буде вже може незабаром для многостраждної нашої України. При цих словах цілує першого, що стоїть проти нього. Прощається з усіма і генеральний адьютант Пана Президента генерал Садовський та державний секретар суддя Соловій. Надзвичайно зворушлива була ця сценка: так люблячий батько прощається з своїми дорогими синами, виряджаючи їх у далеку дорогу.

Один із них.

З НАУКИ І ТЕХНІКИ

ВІДКРИТТЯ НОВИХ ШЛЯХІВ

Краєзнавчі і географічні подорожі, великі торговельні шляхи йшли впродовж тисячолітньої історії людства теплими морями й теплими суходолами, лініями більш-менш рівнобіжними до меридіяна (рівника). Зі Сходу на Захід, з Заходу на Схід, довкруги світу. Подорожі старовинних фенікійців, пізніших греків, ще пізніших латинян, а далі великі подорожі Колюмба, Магелляна, Дарія, перських королів чи Олександра Великого, Джінгіс-хана — всі вони відбувалися з Заходу на Схід, чи навпаки. Лише скандінавські народи брали південний напрямок.

Двадцяте століття, яке поза водними і суходільними шляхами відкрило для людства повітряні шляхи, прорубало непрохідну досі для людства перешкоду — замерзлі поля та моря підбігунових країв, і повернуло торговельні можливості на нові шляхи: Північ — Південь і навпаки. Крім цього значно збливило такі краї, які колись лежали один від одного на кілька або й кільканадцять тисяч кілометрів об'їзної дороги. В цім напрямі сталася свого роду революція.

Америка, особливо Канада і Сполучені Штати, наблизились до Росії і до Сибіру так, що вже не тільки торгувати, але й битись за торговельні шляхи приходиться. Світ великими кроками звужується, окремі частини його починають ненавидіти одна одну, ця ненависть вибухає війнами, але, нарешті, після довгої чи короткої війни, мусить прийти до якогось вирівняння рахунків і спорів.

Технічна перемога людини над повітрям допровадила до перемоги над простором, відкрила недоступні арктичні і антарктичні шляхи і показала, що, наприклад, найближчий шлях з Ню-Йорку до Москви лежить не через Атлантійський океан, але через Північний Льодовий. І треба сказати, що комуністи в Москві раніше від американців пізнали ближчу дорогу до столиці США. Тепер в Америці тривога, що, на випадок війни Сходу проти Заходу, Сполучені Штати можуть бути безпосередньо заатаковані большевиками з Півночі.

Американська військова розвідка принесла нещодавно вістку про «посилене озброєння Сибіру». Ця вістка дала привід до прискорення нарад генеральних штабів США і Канади. Американський міністер оборони Джемс Форрестель особисто відвідав канадійське місто Оттаву, щоб обговорити проблеми ближчої співпраці американської і канадійської армій. Завданням відділу Форрестеля було визначити ролю канадійської армії на випадок несподіваного вибуху війни. Проти «атаки з Півночі» канадійська повітряна зброя стане в першій оборонній і наступальній лінії. Інші канадійські збройні сили мусять залишитися в Канаді, бо їх завданням буде оборона американського суходолу з півночі. Здогадуються, що дальшою метою Форрестеля було спонукати Канаду до приспішеної розбудови летунських стратегічних баз.

Зацікавлення надарктичними повітряними шляхами має в більшевиків уже 11-літню історію. Вже 18 червня 1937 року вилетів перший російський літак з Росії і приземлився 20 червня в Льос Анджельосі. Щоб довести, що це не був лише випадок, але продуманий прорив через білі пустелі північного бігуна, за якийсь місяць після цього вилетіла машина в цьому ж напрямі і сіла на летовищі в Сан-Франціско. При цьому не треба забувати, що на рік раніше три російські машини зробили повітряний рейд в арктичні околиці, й, пролетівши 9.374 км від моря Баренца через Землю Франца-Йосифа — Николаєвськ над Амуром без приземлювання, причалили в Москві. На одній з машин був багатомовний напис: «Маршрут Сталіна». Під час останньої війни російські летуни, що вже добре орієнтуються в арктичних околицях, діставали повітряну зброю через бігун з Америки. Тоді саме народилась ця таємна дорога, що дозволила большевикам у найбільш грізній ситуації протиставити свою силу гітлерівським бомбовозам. Це був час, коли німецька армія облягала Москву.

Кілька місяців тому, зчинився спір за Антарктиду між американськими південними республіками і Англією. Він тільки підтверджує вагу підбігунових околиць у сучасному столітті. Цьому не треба дивуватися, коли зважити, що, наприклад, американський літак з Ню-Йорку до Чункінгу мусить пролетіти через Гонолюлю дорогу в 17.800 км, а через північний бігун — лише в 11.800. Так само через Чербург і Берлін до Москви мусить летіти літак 8.800 км, а через бігун лише 7.100.

ВСЯЧИНА

Новий спосіб проти втікачів

Ні з якої країни в світі не втікають тепер громадяни так, як з СССР чи в останніх місяцях з Чехії. Так масово втікали 3.000 років тому жиди з єгипетської неволі, або українські селяни від польських панів на Січ. Очевидно, що слави для СССР та для теперішньої Чехії з того немає. Щоб припинити втечі, найпростіше було б змінити режим. Але цього теперішні можновладці не зроблять. Вони тільки зацінюють прикордонну сторожу, використовують собак, творять між кордонами великі незаселені смуги і обсаджують ці смуги дротяними загорожами. Але й такі засоби не допомагають. Переслідувані громадяни, ризикуючи своїм життям, таки пробираються поміж кулі і втікають. Чеська прикордонна сторожа вигадала тепер новий спосіб, щоб спиняти і виловлювати втікачів. Вона переодягається в уніформу німецької прикордонної сторожі, щоб утікачі думали, що вони вже на німецькій стороні.

Виставка фетишів у Ню-Йорку

У Ню-Йорку відкрито виставку різних «чудотворних» речей (фетишів, амулетів, талісманів), у чудовну силу яких вірять забобонні люди. Виставка подає забобонний матеріял від найдавніших часів. Під сучасну пору найбільш популярним амулетом, що має приносити успіх у житті, є заяча лапка, яку носить принаймні 10 мільйонів людей. Такі заячі лапки обов'язково висять, як чари проти різних аварій, на автах. Директор Музею історії природи у своїй доповіді повідомив, що на підставі обчислень американці за останній рік витратили на ворожбитів 125 мільйонів долярів.

Хоч не рано, але й не пізно

У Франції на минулому тижні відзначено медалями двох ветеранів, учасників німецько-французької війни 1870-71 року. Їм тепер по 99 років.

Велике диво — один чи два вовки!

Появився один-однісінький вовк у Німеччині, а гвалту, а крику на цілу Европу. Та ще якби чистої раси — карпатський або кавказький вовк! А то якась мішанина собаки й вовка, як ствердили вчені в Ганновері!

Отже, кілька місяців тому в околицях Нінбургу появився дикий звір, що на своїм сумлінні (якщо в нього таке було) мав ні більше ні менше як: 60 штук рогатої худоби, 106 овець, 6 коней, 10 сарн. Як на сучасну Німеччину, в якій м'ясо відважується грамами і кальоріями, трохи забагато. Перелякані бауери по-різному описували звіря: тигр, пантера, гієна, лев, вовк. Дітям заборонили ходити в ліс, робили облави цілими селами, а потвора тим часом бушувала десь інде. Нарешті англійські власті видали колишнім мисливцям рушниці, а 61-літній Граац з села Айтле по тритижневому чатуванні вбив її. Зоологи зараз же науково ствердили, що звір має голову і тулуб як у вовка, а вуха і лапи як у собаки. Поліція все докладно обміряла: довжина 170 см, висота 80 см, вага один центнер. Почали шукати по міських архівах і вишпортали, що перші вістки про полювання на вовків заховані в старих паперах Ганноверу з року 1493. Крайовий музей зберігає гарну чашу в пам'ять одного полювання на вовків у 1635 році. Тоді вбито за час від 25 жовтня до 31 грудня 360 вовків. Від 1611 до 1717 року здано властям 6.937 убитих вовків у самій Саксонії, а в Пруссії — 4.300 за час від 1723 до 1837 р. Очевидно, що вовкам такі рахунки не сподобалися і вони залишили цей неприв'ітний для них край. Від 1837 року мовчать німецькі архіви про полювання на вовків.

Кажуть, що селяни після забиття цього вовка бачили вже другого, тільки трохи темнішого. Здогадуються, що це пара від убитого. Цікаво, що вівчарський пес Ґрааца ніяк не хотів своєму панові допомагати на полюванні. Коли ж несли вбитого вовка, пес дивився на нього з великою пошаною і ніяк не насмілювався наблизитися.

Менше гамору довкруги криміналь. них злочинів

Французькі правники прийшли до переконання, що злочини є заразливі і що багато злочинців користаються з описів злочинних витівок і викрутів інших злочинців, описаних у пресі. Тому новий закон, що його мають ухвалити у Франції, забороняє пресі описувати злочини більше, ніж на 20 рядків. Не вільно про них писати на перших сторінках часописів, не вільно давати великих заголовків, щоб не робити зі злочинів сенсацій, а зі злочинців героїв, хоч і смутної слави.

Жіноцтво переживає повоєнну кризу.

Одним з важких наслідків війни, є зміни, які настали у відсотковому відношенні числа чоловіків і жінок. Це відразу помітно в Европі, де втрати чоловічого населення надзвичайно великі. На підставі останніх німецьких статистичних підрахунків, в 1939 році було в Німеччині на 1.300.000 жінок більше, ніж чоловіків. Після війни число жінок збільшилось до 7.300.000. Таким чином перед війною на сто чоловіків припадало 104 жінки, а тепер їх припадає 125. В совєтській зоні це число зросло до 134, а в Берліні — до 146. Найдошкульніше ця різниця виступає у віці між 20 і 40 роками життя. Проти 100 чоловіків у віці від 20 до 30 років стоїть 170 жінок, проти чоловіків у віці від 30 до 40 років — 140 жінок. Перед 1939 роком на 100 жінок віком від 20 до 40 років припадало 67 заміжніх, в майбутньому їх не буде більше як 40 до 45. Отже, на сто жінок приблизно 55 до 60 залишиться у Німеччині незаміжніми. В наслідок цього вже тепер помітний потяг німецького жіноцтва до праці на фабриках, в бюрах і ін.

В сільському господарстві і в ремеслі багато жінок самостійно керують господарством, чи то в наслідок того, що їхні чоловіки загинули на війні або не повернулися з полону, чи в наслідок того, що така самостійна діяльність ставить їх у незалежну позицію. Таким чином жінка добивається рівного становища з чоловіками. При цьому не видно, щоб вона робила конкуренцію чоловікам. Навпаки, з цього приводу не помітно росту безробіття серед чоловіків, а коли кількість безробітних збільшується, то з інших причин. Зате сильно зростає безробіття серед жінок. Багато з них зголосилося до праці після валютної реформи. З усього цього виходить, що жінка мусить так будувати своє життя, щоб не чекати на жениха, але самій забезпечувати свою екзистенцію.

Французькі мавпи і харчові картки

У місті Ґренобль у південній Франції, коли працівниця харчового уряду посортувала вже на столі кілька тисяч харчових карток, до кімнати вдерлися вікном шість мавп і почали господарювати. Волохаті гості не були задоволені з розміщення меблів. З великим гамором поперевертали вони всі крісла і спільним зусиллям перекинули стіл. Перелякана жінка втекла з кімнати. Тоді мавпи почали переглядати картотеку. Мабуть, тому, що вони не були до тієї картотеки втягнені, так розсердилися, що почали битися харчовими картками. Тимчасом жінка отямилася з першого переляку і почала кликати на поміч. Водночас з поліцією прибіг задиханий дресувальник місцевого цирку. Видно, є якась дисципліна в цирку, бо на його появу мавпи вишикувались у два ряди і з подертими харчовими картками в руках помаршували додому. Власник цирку за все це, певна річ, не дістав ані нагороди, ані похвали, тільки догану, що не припильнував демонстрантів і наразив харчовий уряд на руйнацію.

До українських правників британської зони

І. Головна Кватира в Лемго запропонувала Союзові Правників ДП подати список правників ДП британської зони з такими даними: 1. ім'я та прізвище, 2. дата й місце народження, 3. університет і час, коли закінчено правничі студії, з зазначенням, чи в цьому університеті викладалося німецьке право, 4. звання, виконуване перед війною, 5. знання мов, зокрема німецької та англійської.

На підставі цих списків Головна Кватира ІРО підбиратиме потрібних кандидатів для виконування різних завдань з правної ділянки.

Просимо українських юристів британської зони в реченці до 18 вересня переслати зазначені дані до Правного Відділу УЦДК (Вльомберг-Ліппе, Нойсторштрассе, 50) для передачі їх за призначенням.

ІІ. Учасники курсу правників, влаштованого Союзом Правників ДП і Головною Кватирою ІРО, повинні прибути до Горнебургу (на лінії Гамбург-Гарбург. Стаде) 20 вересня ц. р. увечері. Виклади почнуться 21 вересня ц. р. о 10 год. ранку і триватимуть до 25 вересня включно.

Радимо взяти з собою додаткові харчі та простирало.

Правний Відділ УЦДК

Як працює Комісія Допомоги Студейтству

Зі звіту діяльности Комісії Допомоги Українському Студентству (КОДУС) довідуємося, що ця організація обслуговує 22 високі школи, в тому числі 16 німецьких і 6 українських у 18 осередках. Число стипендій включно з допомогами виносило в 1947-48 академічному році разом 471. На цю мету витрачено 225.770 р.м. Крім того, видано на відпочинкові оселі для студентів 7.528 , на харчівні — 7.800 і на наукові досліди — 1173 рм. Разом 242.271 рм. Харчівень було 6. Вони одержують харчову допомогу від ЗУАДК. Харчується у них 900 студентів. Роздано студентам 229 кер-пакетів. Збіркова акція дала кругло 380.000 рм., з цього зібрано в американській зоні Німеччини 347,000, у британській — 22,000 і у французькій — 11.000 рм. Головними джерелами прибутків були: щомісячні збіркові листи — 53.000 рм, ударні збірки 191.000, самооподаткування (2.000 осіб) — 86.000 рм., фундації і імпрези — 30.000 рм., зворот стипендій — 11.000 рм. (лб)

З листів до Редакції

Нас просять вмістити в інтересі правди таке спростування:

«Я, митрофорний протоієрей УАПЦ, Сергій Ґерус, спираючись на свідчення осіб, які в моїх очах заслуговують на довір'я як українські громадяни, відкликаю свій лист до п. генерала Садовського, в якому я закидав п. Панасенкові обвинувачення на користь «Григоріївщини» в таборі Мунстер-Ляґер. Мунстер-Ляґер, 13. 7. 48.

Митрофорний протоієрей Сергій Ґерус.

Добровільні датки на суспільні цілі УЦДК

Табір Вохгольт.

по 4,00 н.м. — Бараняк Микола.
по 3,20 н. м. — Швець Микола.
по 3,06 н. м. — Момот П.
по 3,00 н. м. — Гарбовський С., Дмитришин П., Пушкар М., Михнишин, Свідрик О., Попадюк О.
по 2,32 н. м. — Пепюк В., Островський С.
по 2,19 н. м. — Мельник І.
по 2,00 н. м. — Шмондрак І., Козоріз В., Близнюк Д., Побігун П., Кудла Ф., Туман М., Фецуляк М., Михайлишин С., Діундза М., Стик Г., Шарабура І., Вашчишин М., Юсип Д. Мудрик М., Іванюк В., Климюк В.
по 1,92 н. м. — Комаровський І.
по 1,90 н.м. — Нестерович Р.
по 1,72 н. м. — Фурик П., Шрібак І., Мосюк М., Дурбак І., Вільчінський, Боричко М., Демкович В.
по 1,50 н. м. — Бойчук В.
по 1,12 н. м. — Кмита М.

Табір Кюнзебек

по 2,00 н. м. — Рибій А., Футрик Я., Козодій І.
по 1,00 н. м. — Михайлюк Т., Ромахна А., Лозиник П., Кіхтан С., Проць А., Григорак.

Ц. М. Л. О. Білефельд

по 5,00 н. м. — Никитенко М., Писаренко, Баєилюк, Чіжо І.
по 2,00 н. м. — Ситницький В., Вірт В., Шифурка С., Суханов, Ковірт В., Шифурка С., Суханов, Кончаківський, Кебас П., Горнет С., Зосяк Т., Юрків В., Березняк, Бурковський, Шпіру.
по 1,00 н. м. — Кортко, Вовк Я.

Табір Райне

по 5,00 н. м. — Віткович П., Гарун Г.
по 4,00 н. м. — Кожушко М.
по 2,00 н. м. — Гринишак О., Харковий В., Рибак Г., Шевчук В., Коваль М., Вишневський С., Дмитрак І. Решитило С., Гончар Л., Хромяк І., Гарват М., Голатій П., Безпалів П., Муц С., Соботюк В., Борисевич Г., Пляцковський М., Шкопяк С., Гудима І., Скоробагатій І., Ташуліг І., Говірко С., Смеречанський А., Лучак М., о. Слабий В.
по 1,50 н. м. — Гладун Д., Вартків П.
по 1,00 н. м. — Копистинський В., Сорока О., Павлишин В., Жуковський Д., Торський В., Варан А., Роцинський М., Михайлюк А., Боруцький М., Бухтенко Г., Мучка Ф., Хомяк В., Хамут В., Плоский В., Яцук П., Курень П., Вень С., Гордун М., Шукліс А., Бродич А., Костів І., Плескачів Г., Хомяк В., Широкінь А., Машковська М., Назаровський Г., Прозній П., Власенко В., Зосів С., Процко П., Любецький М., Новак С., Заячківський Т., Власюк Е., Ключевський М., Ваняк Я., Білик С., Данилюк І., Заяць М., Стеганщук Ю., Кріль А., Кудибін В., Кушнір, Мікієвич С., Вабель М., Шута А., Козловський К., Лесюк В., Михайлюк В., Дрич Ю., Претко М., Лишак М., Шуль Д., Мамчій В., Власюк В., Курган П., Бабійчук М., Собаль А., Зендяк В., Кіт М., Вілоус Т., Вілоус А., Лоник М., Дмитриший В., Гайдерман, Шевчук С., Колос М., Комарницький С., Хоростецький О., Лесик В., Кикіш М., Мрачко В., Лупор В., Захарій І., Колісник Д., Кикіш Д., Швець М., Кобзан І., Ліщинський Г., Смидюк П., Костик Г., Мушка А., Павлюк І., Хомич І., Вовк А., Туровський І., Попович І., Гаврилюк М., Яців І., Колодочко М., Петришин М., Шкребець А., Рипяк В., Гузаревська М., Голубовський С., Запарнюк І.,
по 0,90 н. м. — Дяків В.
по 0,70 н. м. — Трочинський К.
по 0,50 н. м. — Савицький І., Федорів П., Кикіт П., Волянська М., Стрілець П., Шелемех В., Мудрик М., Ващенко І., Рашкевич Т., Кондратюк П., Савчук Я., Дендяк Т., Новицький В., Брацїв І., Калита М., Баглай Е., Стефанів І., Кикіт Д., Дубняк В., Шуляк С., Вовк І., Мотор К., Лащук О., Дурнота Д., Дубровський, Скільський А., Крупка Ф., Панасевич М., Коваль П., Кутній І., Шиґловський І., Шкірська З., Відяк П., Боярський С., Вань І., Лищишин Е., Зозуляк М., Дуда В., Яцик М., Косар М., Петрук С., Матвіїв П., Шмаль П., Ярема Т., Вешинський П., Шевчук І., Янчук К., Ружиля Д., Марциняк Т., Васильків М., Дудка А., Гірчик М., Коцай П., Палка М., Федчин М.
по 0,30 н. м. — Заблоцький А.
по 0,20 н. м. — Оленюк П.

Усім жертводавцям УЦДК складає щиру подяку.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно поперед ню. Вартість оголошень: за розшуки — 10 пф. слово і за всі інші оголошення — 50 пф. рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neuestrasse 50, Schliessfach 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDP /0235/ SEC (G)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 806

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 62 Tel Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:

в Німеччині тримісячна 2.40 DM., піврічна 4.80 DM., річна 9.60 DM. ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf

в Англії місячно 5 шил., піврічно 1 шил., річно 5 шил.

ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 46 Seymour St., London, W 1, England. На цю ж таку адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 21
БЛЬОМБЕРГ 19 ВЕРЕСНЯ 1948

ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА В ПІВДЕННІЙ УКРАЇНІ

УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНСЬКА АКЦІЯ В КРИМУ

Німецька преса і пресові агенції повідомляють з Баварії, що в понеділок 6 вересня перейшла баварський кордон з Австрії вісім вояків Української Повстанської Армії у повному озброєнні і добровільно з'явились до американської військової влади. Вони самі родом з південної України і перебували останнім часом в Криму, де розгорнувся повстанський рух проти советських військових частин і установ. Українські повстанці впродовж двох місяців перейшли через Херсонщину, Поділля, Польщу, Чехо-Словаччину і Австрію.

Пресова агенція Ройтер повідомила з Відня, що австрійська поліція мала сутичку з групою чотирьох українців, які намагалися перейти через чесько-австрійський кордон під Чістердорфом. Один з українців, бачачи безвихідність положення, забив себе ручною гранатою, другий застрелився з пістолі, два останні попали в полон. Та сама пресова агенція повідомила, що через австрійський кордон перекрадаються цілі групи втікачів з країв з-поза залізної заслони, в тому числі багато українців.

Доля українського духовенства в Чехії

Одна з СС-Василіянок, якій вдалося наприкінці серпня втекти через Чехо-Словаччину до Лінцу, пише:

«Знаючи, що мене шукає НКВД, я мусіла втікати. У Чехо-Словаччині проводяться численні арешти серед духовенства. Серед наших сестер було вже заарештовано 15. Забрали всіх сестер, що були родом з Галичини. Забрали сестру-настоятельку новіціяту в Пряшеві, сестру провінціяльну, вісім сестер-василіянок, чотирьох отців василіян, а провінціяла отця Соболя шукали два місяці не тільки в провінції, але по цілій Чехо-Словаччині. Одначе, він завжди натрапляв на добрих людей, які його переховували. Мені радили втікати, бо виявилося, що словацькі комуністи видають усіх, хто походить з Західньої України, в руки большевиків. Тоді я і ще одна сестра Дорота вирішили втікти через «зелену границю» в окуповану західніми альянтами Австрію. Вже на кордоні зустрілись ми з о. Соболем і разом з ним дійшли до Лінцу.»

Студити на вигнанні

У поважному німецькому часописі «Ді Вельт» ч. 77 вміщено короткий репортаж публіциста Ганса Хробота про монастир українських монахів-студитів у місті Буке, коло Альтенбекену. В цьому репортажі читаємо:

«Монахи називають себе студитами від імени Студіона, засновника колишнього славного східнього монастиря східнього обряду. Гарно влаштований і прикрашений мистецькими іконами, розмальованими в візантійському стилі, став монастир у Буке предметом зацікавлення багатьох теологів і богословських педагогів. Ватикан, — пише німецький публіцист, — не робить ніякої різниці між католиками латинського і східнього обряду. Монастирські приписи щодо одягу й способу життя студитів дуже подібні до приписів бенедиктинів. Ігуменом монастиря є д-р Іван Петерс, що за гітлерівського режиму сидів у кацеті. Монастир підлягає опіці Апостольського Візитатора для вірних східнього обряду Західньої Европи, ВПреосвященного Кир Івана Бучка, який під час своєї канонічної візитації парохій британської зони відвідав також цей монастир студитів.

Для інформування зацікавлених чужинців справами східнього обряду отці студити думають видавати свій орган під назвою «Студіон».

Життя в комуністичній Румунії

Радіо з турецької столиці Анкари повідомляє, що в Румунії з кожним днем росте незадоволення. Столичне місто Букарешт має дуже занедбаний вигляд; мешканці зодягнені нужденно, радість зникла з їх облич, терор росте. Загальний страх перед шпигунами опанував людей. Не довіряють навіть найближчим. Водночас урядові крамниці переповнені. Користуються з них лише нова панівна кляса, цілком відокремлена від суспільства. Люди працюють як невільники. Після роботи всі мусять ходити на мітинги, щоб не мати часу на інші думки. Справа Тіта викликала деякі надії, і ці надії зросли в наслідок чуток про розходження, які існують в румунській партійній верхівці. Навіть комуністи обурюються проти большевицької окупації, яка розбуджує в них націоналізм. Спочатку стаціонували в Румунії советські війська з України, тепер прибули виключно частини з Кавказу і Уралу. Охорону залізниць виконують частини НКВД.

ПО СМЕРТІ ЖДАНОВА

Полегкість для світу

Швайцарський часопис «Базлер Нахріхтен» з 2 вересня пише:

«Подія ця можливо набере лише згодом значення, якого сьогодні й передбачити не можна. Жданов був представником найбільш радикального комунізму і здобув величезний вплив на внутрішню і зовнішню політику СССР. Щоразу, коли говорилося про Жданова, як про наслідника Сталіна, перед очима повставав образ війни. Смерть Жданова є для Европи полегкістю. Але деякі надії ця смерть може викликати також у самій Росії, де Жданов, як репрезентант ортодоксального большевизму, знищив рештки свободи духа і спустошив культурне життя.

Можуть статися дивні речі

Турецьке радіо з Анкари заявило: «Смерть Жданова відкриває перед Комінформом дорогу до порозуміння з Югославією, а водночас усуває Молотову найбільшу перешкоду до осягнення влади. В Росії діються таємничі речі, і навряд чи можна стверджити, що Жданов помер природньою смертю. В цій країні з дня на день можуть статися дивні речі, не виключаючи й повалення режиму».

Заробітки польського робітника в «комуністичному раю»

У 1939 році польський робітник заробляв пересічно 8 золотих на день. Тепер заробляє 300 золотих. В 1939 році за 8 золотих він міг купити 4 кг сала, тепер, коли Польщу захопили комуністи у свої руки, за 300 золотих можна купити всього лише 1 кг сала. За 8 золотих міг той самий робітник купити 100 кг картоплі, тепер — тільки 30 кг. Хліба він міг купити за цю суму 32 кг, тепер — тільки 4 кг.

Історична заява Берліну

«Берлін закликає світ виступити проти комуністичного терору»

Криваві сутички і рукопашні бої розгорілися між східньонімецькою поліцією Маркграфа, советською військовою поліцією і учасниками масової німецької демонстрації, що відбулася в Берліні 9 вересня ввечері на площі перед Бранденбурзькою Брамою. 350.000 берлінців з усіх чотирьох секторів зібралися перед будинком колишнього німецького парляменту на заклик трьох німецьких демократичних партій — соціялістичної, християнсько-суспільної і ліберальної, щоб протестувати проти комуністичного терору.

В останньому тижні большевики хотіли ще більше утруднити доставу харчів до Берліну повітряним шляхом. Вони зажадали, щоб американське командування повітряної фльоти давало їм докладні відомості про кожний літак, про час, коли він відлітає, про пілота, що ним керує, і т. ін. Американське командування відкинуло ці невиправдані вимоги.

Вимоги большевиків обурили берлінське населення. Маси вийшли на демонстрацію. Коли порівняти, що совєтам вдалося притягнути до своїх протимагістратських демонстрацій з усієї периферії Берліну ледве 2.000 скандалістів, то маса в 350.000 чоловіка виразно заявила, яка є справжня воля Берліну.

Голова берлінської організації Соціялістичної Партії Німеччини (СПД) Франц Нойман, відкриваючи демонстрацію, промовив: «Населення Берліну виявляє бажання докласти всіх сил, щоб забезпечити Берлінові свободу.» Згадуючи численні жертви гітлеризму, промовець сказав: «Але від 1945 року концентраційні табори знов поповнюються німцями. Концентраки залишилися такими, як були раніше. Лише замість гакенкройцу в 1948 році появилися серп і молот.» Нойман закликав населення Берліну витривати в боротьбі за свої демократичні права і звернувся по допомогу до всього світу.

Бургомістер Берліну д-р Зур обвинувачував советського генерала Котікова в боротьбі проти магістрату і заявив, що ця масова демонстрація є гідною відповіддю на його поступування. Сам Котіков гарантував альянтським старшинам безпечний поворот західніх німецьких поліцистів до західніх секторів, але ганебно зломив слово, бо цих поліцистів заарештувала східня поліція Маркграфа. Тепер Котіков, на інтервенцію французького коменданта Берліну, викручується побрехенькою, мовляв, він тут ні при чому.

Від парляменту демонструючі маси рушили до будинку Міжальянтської Контрольної Комісії, що знаходиться в американському секторі. Спеціяльна делегація вручила зв'язковим старшинам, американському і британському, свій меморіял проти советських зазіхань на демократичні права берлінського населення, проти безправних арештів районових бюргермайстрів та урядовців поліції і проти загального терору. По дорозі демонстранти перевернули кілька советських авт, витягли з них советських солдатів і позривали з них уніформи. Під час зустрічі з східньонімецькими і советськими поліцистами коло Бранденбурзької Врами зчинилася крівава сутичка, в якій коло 30 осіб поранено і одного 15-літнього хлопця вбито. Безпосередньо поза границею советсько-американського сектору наскочили на масу нові відділи східньонімецької поліції. Маса обкидала їх градом каміння, при чому поранила декількох поліційних урядовців. Коли над'їхало авто з советськими старшинами, маса накинулась на авто і розбила його. Тоді поліція Маркграфа почала стріляти в масу. Кілька молодих хлопців, не зважаючи на постріли, видряпались на Бранденбурзьку Браму і скинули советський прапор, який тут же пошматовано і потоптано ногами. Коло пам'ятника Червоній армії, побудованого в британському секторі, советська сторожа хотіла була стріляти, щоб допомогти поліції Маркграфа. Британський старшина з трудом завернув советське авто з вояками, що пробували обстріляти масу з автоматів. Британська військова поліція сильним кордоном довкруги пам'ятника Червоній армії охоронила його від знищення.

Німецький часопис «Ді Вельт» називає день 9 вересня історичним днем і порівнює значення демонстрації з демонстрацією, що відбулася у 1848 році в Берліні перед замком, або після замаху на героя німецької революції Ратенава в 1923 році.

Отже берлінці гостро зареагували проти сплюндрування магістрату, проти голодової блькади, проти скорочення комунікаційного руху і проти політичного терору та сваволі комуністичної меншости. Вони виступили в оборону прав вільного громадянина, вільної людини і стали по стороні Заходу. Значення цієї грандіозної маніфестації полягає в тому, що діє вона, як крик остороги людству перед шляхом потурання злій силі, що завзялася знищити культуру і волю вільних демократичних народів світу.

Нові советські «претензії» в берлінській справі

З Лондону повідомляють, що на нараді чотирьох військових губернаторів у Берліні советський представник поставив нові вимоги а саме: 1) вся торгівля Берліну з Заходом має підлягати контролі господарської комісії совєтської зони 2) курс східньої марки повинен зрівнятися з курсом західньої марки (в дійсності він далеко нижчий), 3) залізничний шлях з Берліну на Захід повинен бути одноторовий дармащо він має інтернаціональний характер. Лондонська преса ставиться негативно до цих вимог, бо в разі їх задоволення Росія опанувала б усе грошове господарство, торгівлю і всю комунікацію включно з повітряною у Берліні. Який буде наступний крок західніх альянтів і коли він буде здійснений — невідомо. Говорять про нові переговори в Москві, але багато надій на них не покладають, знаючи, що маршал Соколовський робив усе в порозумінні з советським урядом. Комуністичні авантюри в Берліні і поведінка советської окупаційної влади також не дозволяють сподіватися кращого з переговорів у Москві. На випадок невдачі нових переговорів у Москві західні альянти справу Берліну поставлять на засідання ОН.

Обурення в Америці в наслідок останніх російських провокацій більше, ніж будь-коли. Але преса закликає використати всі можливості і зберігти спокій, щоб врятувати мир. Одначе, є обґрунтоване побоювання, що совєти навмисне натягають лук і викликають образливі інциденти, щоб створилося враження, що війни не минути.

ОСТАННІ ВІСТІ

НАДЗВИЧАЙНЕ ЗАСІДАННЯ АНГЛІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

Припинено звільнення чергових річників на три місяці

Надзвичайне засідання обох палат англійського парляменту розпочалося у вівторок 14 вересня. Король Георг VI виголосив у верхній палаті тронну промову, яку одночасно прочитано в нижній палаті. У кінцевій частині промови король запевнив обидві палати, що англійський уряд докладає всіх зусиль, щоб порозумітися з совєтами в справі Німеччини.

Міністер Моррісон зажадав продовження військової служби на дальших три місяці для річників деяких родів зброї, демобілізація яких повинна була цими днями початися. Він мотивував свою пропозицію серйозними міжнародніми ускладненнями.

Нарада «чотирьох» у справі італійських колоній

На підставі мирового договору з Італією, чотири альянти повинні були вирішити долю італійських колоній найпізніше через рік після ратифікування цього договору. Цей реченець минає 15 вересня ц. р. У договорі була окрема постанова, в якій зазначалось, що справа колоній автоматично перейде на розгляд ОН, якщо між «чотирма» не дійде до згоди. Большевики зірвали наради «чотирьох» і пригадали собі цю справу лише кілька днів тому. Вони негайно запропонували всім трьом альянтам в цій справі нараду, щоб таким чином придбати собі прихильність італійського народу та допомогти італійським комуністам баламутити своїх несвідомих земляків. Західні альянти погодилися на нараду, але на два дні пізніше, мотивуючи це тим, що мусять виробити інструкції для своїх делегатів. Це було тим більше виправдане, що вже в минулому році совєтські делегати зволікали з цією справою кілька місяців.

І тепер на першому ж засіданні Вишинський заявив, що це засідання він вважає не за чергове засідання «Ради Чотирьох», але тільки за принагідне. Засідання тривало чотири години, а далі його відклали, не визначивши терміну, коли ще мають зійтися.

Ще одна спроба порозуміння в Москві

По п'яти днях жвавої виміни думок західні держави рішили 13 вересня впродовж 48 наступних годин добитися позитивної або негативної розв'язки берлінської кризи в Москві. Відпоручники США, Англії і Франції в Москві дістали доручення добитися ще одної розмови з Сталіним, в якій мають бути порушені всі трудноші, що їх не могли розв'язати чотири губернатори на своїх сімох нарадах та всі комуністичні акції і провокації, яких метою було утруднювати порозуміння. Спеціяльно Америка настоює на тому, щоб новий крок був як найбільш рішучий і показав Кремлеві, що західні альянти по двохмісячних безуспішних балачках не думають встрявати в дальші дискусії. Крім цього альянти мають зажадати, щоб Москва дала Соколовському виразні інструкції з забороною саботажних та провокаційних акцій, які з його відома відбувалися в Берліні в часі останніх переговорів.

Коли б ті балачки не допровадили до бажаного успіху, альянти однозгідно задумують вжити нових заходів, а між ними також поставлення цілої справи на вирішення ОН. Згідно з цими дорученнями відпоручники західніх держав у Берліні відбули дня 14 вересня двогодинну розмову з Молотовим. Вислід цієї розмови незнаний.

Комуністи плянують заворушення в Австрії

Міністер Стирії Мацнер повідомив, що з 15 вересня комуністи розпочинають організовувати масові страйки і заворушення. Заворушення вибухли вже у промисловій окрузі Капфенберг. Комуністичний посол Гоннер заявив на одному мітингу, що час вичікування вже давно і безповоротно минув. Вихідною точкою для викликання заворушень має бути акція за підвищення заробітньої платні.

ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЧАСОПИС!

РОБІМО, ЩО ДО НАС НАЛЕЖИТЬ

(сс) Хто уважно обсервує життя наших таборів останнього часу, коли значно підвищилась температура переселенської гарячки, спостерігає одне грізне явище. Людям відпадає охота до всякої роботи. Вони, так би мовити, розмагнічуються, занедбують свої обов'язки, не виконують їх як слід, їхні думки літають високо у хмарах переселенської фантазії. Є між ними такі, що в такому стані перебувають вже, Богу дякувати, два роки і не знати, як довго ще перебуватимуть.

Існує поважна небезпека, що в такій атмосфері можуть пропасти й завалитися наші цінні таборові установи, в першу чергу культурні установи, створені з такими зусиллями. Ця переселенська гарячка у такому вигляді — це явище хворобливе і з ним треба почати негайну боротьбу. Є в нас гарна приказка, що, як багато наших інших народніх приказок, є вислов народньої мудрости, а саме: «що буде, те і буде, а ми робімо, що до нас належить». Цей здоровий народній інстинкт невсипущої праці у всяких умовинах врятував уже не раз нашу націю від загину. Наш український ратай-хлібороб орав не раз землю дослівно під обстрілом татарських луків а в новітній час — під обстрілом гарматних стрілен. Він до кінця, до останнього подиху виконував свій обов'язок, знаючи, що після нього прийде хтось другий, хто продовжуватиме його працю і споживатиме плоди його праці.

Найгрізніша ця переселенська психоза для нашої молоді, а передусім для шкільної молоді. Вчителі наших таборових шкіл журливим оком дивляться, як від впливом старших і шкільна молодь розмагнічується, занедбує свої шкільні обов'язки, вважаючи їх за недоцільні в обличчі нібито скорого виїзду кудись. Тимчасі і зрівноважені наші люди повинні повести боротьбу з цією шкідливою психозою, бо вона має цілковите внутрішнє розкладне і принесе нам незліченну шкоду.

Візьмімо хоча б шкільний відтинок. Школа до останньої хвилини, дослівно до гуркоту моторів авт, що мають за хвилину вивезти дітей з родинами до переселенчого табору, на залізницю або до порту, мусить виконувати свої виховні обов'язки. Адже подорож, не знати яку далеку, треба вважати лише за хвилеву перерву шкільних занять. Де б ми не опинилися, ми не смімо відмовлятися від дальшого шкільного виховання наших дітей.

Лише в світлі цього твердження стане нам ясна болюча втрата кожного шкільного дня, кожної години, кожної невислуханої лекції. Те саме стосується життя й інших наших культурних і громадських таборових установ і організацій, як от театри, хори, мистецькі майстерні, організації молоді і жіноцтва і т. п. Усім їм повинна присвічувати в цей тяжкий час, який ми переживаємо, розумна народня приказка: «Що буде, те буде, а ми робімо, що до нас належить».

ЩО ПИШУТЬ і ГОВОРЯТЬ

Ключ для зрозуміння політики СССР.

На думку німецького часопису «Ді Вельтвохе» (772), ключем для зрозуміння політики СССР є психологія Сталіна, а Сталін — це азіят. Він сам підкреслював це під час візити японських журналістів. Гафенку твердить, що японський міністер закордонних справ Матсурка був єдиним чужоземним політиком, з яким Сталін почував себе добре. До західніх політиків Сталін завжди ставиться з недовір'ям, а це недовір'я хворобливо зросло від часу зради Гітлера. Совєтська політика офіційно керується марксизмом, але з марксизму залишає Сталін лише стільки, скільки йому потрібно, щоб вживати його як знаряддя політики. Марксистську діялектику використовує Сталін для «світоглядового обґрунтування» політичних дій. Сталін ставиться до Заходу з інстинктивною погордою, а політику його можна б окреслити як емпіричну. Провадить її так, як китайці або японці. Сталін робить соціяльні або господарські експерименти і чекає на вислід. Коли ж вислід поганий, тоді вибирає іншу дорогу, і знову покидає її, коли це йому потрібне. Сталін не здатний передбачати, як уміє передбачати Захід. Так йому трапилось і у відношенні до Гітлера. Коли для всіх логічно думаючих людей було очевидно, що Гітлер вдарить на Москву, бо це лежало в його характері, Сталін цього не передбачив. Як типовий азіят, він не розуміє динамічних процесів. Не передбачив також розвитку боротьби за Берлін, будучи певним, що справу легко виграє, не врахував можливість невдачі, і тепер має утруднений відступ. Гафенку зазначає «роздвоєність логіки» Сталіна, називає його туманним і нерозгаданим, та зате терпеливим у чеканні на успіх. Коли розраховувати, що хоче Сталін зробити, то краще розраховувати на те, що зробить протилежне до того, що логічно повинен би зробити. Небезпечна справа, коли Сталін нічого не робить, але підозріла справа, коли він стає поступливим і згідливим. Сталін не належить до героїчних типів: він завжди втікає від ризику. Він ні разу не відважився на втечу з тюрми, ніколи не ризикував своїм життям у громадянській війні. Як азіят найрадше працює за лаштунками, веде підривну акцію і тільки тоді виступає відкрито, коли цілком певний перемоги. Багато років потребував він на розбудову партійного апарату, поки відважився стати на чолі держави. Сталін належить до типу обережних, хитрих володарів, яких так багато породив Схід. Політика «залізної заслони» дуже часто була застосована в історії Китаю або Японії, щоб припинити вплив Заходу.

З якою йти програмою?

Німецький часопис «Ді Тат» (ч. 238) пише, що безумовно однією з далеких цілей політики США є зміна режиму в СССР. Багато визначних людей в США висловлюють думку, що єдиною надією на збереження світового миру є революція в Росії. Ще недавно таку можливість виключали зовсім. Від спору Комінформ-Тіто і від афери з Косенкіною починають в США говорити про «динамічний розвиток в СССР», який Америка повинна використати. Але ці американські кола здають собі справу з того, що поворот до 1917 року неможливий. Вони підкреслюють, що антибольшевизм виявив свою нездатність між двома світовими війнами, бо разом з большевизмом хотів зліквідувати проведені большевиками соціяльні зміни. Дезертири з теперішньої «холодної війни» переконали Вашінгтон, що на совєтські маси може зробити враження тільки така програма, яка гарантує соціяльні права і свободу. Тепер ці совєтські дезертири, яких в США і в американській смузі Німеччини є багато більше, ніж думають, разом з ліберальними і соціялістичними елементами з попередньої світової війни складають програму «третьої сили». Ця програма відкидає в однаковій мірі приватний і державний капіталізм. Найновіші емігранти тримають зв'язок з діячами, що вже цілі роки перебувають в США — з Керенським, соціялістом-революціонером Зензіновим (перший росіянин, якого допущено до шпитального ліжка Косенкіної) або Давидом Далліним, співвидавцем соціялістичного журналу «Ню Лідер». Вже розроблено докладні пляни перебудови російського господарства, пляни перевишколу вчителів і т. п. Вашінгтон пильно слідкує за цією працею і дає свою посередню матеріяльну допомогу, запрошуючи членів цієї групи як інструкторів на російські курси для урядовців Департаменту Стану і Військового міністерства. Університети запрошують цих емігрантів на виклади, і таким чином вони здобувають щораз більшу увагу до себе і своєї праці.»

«Надходить остання пора»

Відомий англійський політичний діяч лорд Вансітарт вмістив у «Дейлі Мейл» 9 вересня таку незвичайно важливу статтю:

«Не треба було демонстрацій, самих подій у Берліні досить, щоб довести, що Сталін, так само як Гітлер, не хоче ніякої згоди. Ми сказали, що не будемо договорюватись під тиском, але робимо це вже кілька тижнів. Дозвольте нам, принаймні, показати стільки гідности і мужности, щоб заявити, що ми не дозволимо себе ображати. Слабосилі серця могли б побоюватися, що наша непоступливість наближає нас до війни. Але так чи інакше кремлівські гангстери вирішили у слушний момент розпочати війну, як розпочав її Гітлер. Наша непохитна постава, сперта на силу, може небезпеку тільки зменшити, але ніколи збільшити. Такий є справжній балянс — миру чи війни.

Тепер стоїть питання: чи можливо затримати комунізм? Можливо, але не з усією певністю. Але тепер вже найвища пора — або демократія опиниться в домовині. Коли Захід і далі буде такий же нерішучий, настане землетрус, що поширюється на цілу Европу і Азію. Одна обставина дає підстави для оптимізму: це те, що Росія ще не розвинула атомової продукції в належних розмірах. Інакше Москва вже давно оголосила б нам війну.

З другого боку, російський мілітаризм тримає 4 мільйони людей під зброєю. Жадна інша потуга не має навіть приблизно такої сили. Це може спокусити варварів до загарбання Европи, хоч кінець-кінцем вони програють в наслідок великої переваги американської науки і техніки. Отож, негайно потрібно вжити такі три протизаходи:

1. Зміцнити наші оборонні сили і закріпити договори з нашими союзниками. В цьому напрямі повинен наш уряд багато прогавленого надолужити.

2. Міцно вхопити за карк нашу п'яту колону. В цьому напрямі наша влада зовсім нічого не зробила.

3. Вжити наші допоміжні джерела для того, щоб підсилити заворушення в поневолених Кремлем державах. Відповідний проект треба нашому урядові запропонувати.

Советський «дух інтернаціоналізму».

Щодня в СССР на тисячу мелодій співають «Інтернаціонал» і закликають до інтернаціональної єдности пролетаріяту. І в цьому теж велика брехня. Німецький часопис «Ді Вельтвохе» подає вістку, що до редакцій підсовєтських часописів надходять тепер листи, в яких вимагають замінити різні чужоземні назви, навіть назви харчових продуктів, на російські. Совєтська преса радо вміщає такі листи. «Ді Вельтвохе» зауважує:

«Ні одну людину на Заході не обурює факт, коли на списку страв («меню») в ресторані стоїть така страва як «яйця по-російськи». У Парижі в ресторанах подають «беф Строганов» і «котлети пожарські». Це були відомі російські землевласники, що винайшли свій спосіб готування страв. Нікотрісінько в світі не обурює те, що в великих ресторанах списки страв подають, наприклад, у французькій мові. Лише в Москві називають це «образою національних почувань». За таку саму образу вважають у Москві чужоземні назви великих московських готелів. Вся ця шовіністична кампанія дуже характерна для теперішнього совєтського духа.»

Як після цього Москва наважується кому б то не було закидати шовінізм?!

Привіти Українській Національній Раді

Від Наукового Товариства ім. Шевченка.

До Голови Виконного Органу УНРади.

Український Науковий Світ, а в тім числі теж найстарша українська наукова установа, Наукове Товариство ім. Шевченка, з правдивою радістю прийняли до відома факт оновлення й реорганізації нашого Національно-Державного Центру. Доцінюючи належно далекосяжність події, хочемо висловити нашу віру, що широкий загал нашої суспільности дасть всебічну підтримку і створить основу праці й розвою Органові, який матиме безспірно не тільки значення для наших внутрішніх відносин, але теж для ходу міжнародніх подій. Український Науковий Світ дасть нашій суспільності приклад дисциплінованої поведінки і заявляє готовість служити Нашому Центрові всім тим, що стоїть у нашім розпорядженні і що матиме для дій Центру практичне значення.

Підписали: Голова Т-ва **Проф. Д-р. Іван Раковський**, Генеральний Секретар Т-ва **Проф. Д-р. Володимир Кубійович.**

Від Центрального Союзу Українського Студентства.

До Президії Української Національної Ради.

Управа Центрального Союзу Українського Студентства, стаючи речником думок і почувань найширших кругів українського студентства, пересилає привіт Українській Національній Раді — парляментові еміграційного українства.

Водночас даємо вислів загальної радости молодого покоління з приводу її створення — цієї такого далекосяжного значення історичної події. Це від років врещті за спільним столом нарад засіли представники всіх національних державотворчих політичних партій, заступники суспільно-громадських рухів.

На Вас, делегати, покладає надію й з довір'ям глядить загал української еміграції, на скликання Вас як на маркантну, зворотну подію еміграційного життя дивиться молодь, українське студентство. Цей відрадний факт сповняє нас, студентів, радістю ще зокрема й тому, що саме молодь і студентство боляче відчувало політичний розбрат української еміграції і то в нинішні хвилини затяжної боротьби за духовий зміст українства та його фізичну екзистенцію на Рідних Землях і в час важливих політичних подій світового значення, що грядуть.

Радіємо об'єднанню врешті й тому, що ми, студенти, належимо до тих, що до нього принесли свій уділ теж, — переводячи в життя об'єднання українського еміграційного студентського життя на Загальному Студентському З'їзді та влаштуванням Студентського Ідеологічного Конгресу, доказуючи на яві можливість спокійної дискусії визнавців різних філософічних засад, — всім тим допомогли ставити перші кроки до об'єднання загальнонаціонального й політичного життя під гаслом «Салюс реї публіце супрема лекс есто».

Підписали: За Управу: Президент **Д-р. Роман Залуцький**, Секретар **Д-р. Олекса Горбач.**

Від Центрального Союзу Українського Студентства.

До Виконного Органу Української Національної Ради.

Управа Центрального Союзу Українського Студентства пересилає від імені українського еміграційного студентства щирий привіт Виконному Органові Української Національної Ради та побажання якнайбільших успіхів у праці.

Уважаючи Виконний Орган Української Національної Ради верховною інстанцією зорганізованого політичного життя української еміграції, покликаною з волі цієї ж еміграції керувати українськими громадськими справами на чужині, хочемо зі сторони студентства запевнити Вас у льояльності до Ваших рішень у загальногромадських справах та дати вислів нашій надії, що як факт повстання Української Національної Ради, так і Ваша діяльність спричиняться в вирішній мірі до впорядкування всіх ділянок українського національного життя на чужині.

Підписали: За Управу: Президент **Д-р. Роман Залуцький**, Секретар **Д-р. Олекса Горбач.**

Повідомлення з ЗУАДК

Праця для українських скитальців

Після грошової реформи в Західній Німеччині багато українських скитальців, особливо ті, що мешкають приватно та студіюють, опинились у важкому матеріяльному стані. Цими днями представникові ЗУАДК п. д-рові Роману І. Смукові вдалося домовитись з Відділом для цивільних осіб американської армії в справі вербування українських скитальців до вартівничих компаній. Перші списки осіб, що подали заяви до ЗУАДК, вже передано до оформлення. Поступово, в міру можливости викликатимуть цих осіб для медичного огляду та оформлення документів.

ЗУАДК

ЗУАДКомітет вислав перших 1500 імміграційних посвідок

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет вислав до европейського Представництва 1,500 посвідок із запевненням мешкань і праці для нових українських імігрантів. В цьому числі було 250 посвідок від американських фармерів зі стейту Меріленд. Звертаємо увагу, що цих 1,500 посвідок можна вважати за одномісячну рату, з якої могли б скористатися українські скитальці. Тому що — як офіційно повідомлено з Вашінгтону — переселення скитальців до Америки на підставі нового імміграційного закону має початися вже в найближчих тижнях, ЗУАДКомітет звернувся знову з гарячим закликом до всього американсько-українського загалу надсилати негайно виповнені аплікації із запевненням мешкання і праці для нових українських імігрантів, бо тільки це допоможе використати новий закон та врятувати відповідну кількість українських скитальців. Інші національні групи в Америці нас далеко під цим оглядом випередили і, якщо наш загал тепер цієї нагоди не використає, він прогайнує найбільшу можливість прислужитися українській справі.

Рівночасно з першими 1,500 аплікаціями для переселенців до Америки вислано до місії ЗУАДКомітету в Европі 984 дозволи на переїзд наших скитальців з Европи до Аргентіни.

Діставаймте посвідки на працю і помешкання в США

Незабаром почнеться рекрутація бажаючих виїхати до США на постійне проживання і працю. Хоч ще досі не видано відповідної інструкції про оформлення документів на виїзд, одначе за відомостями, одержаними з офіційних і авторитетних українських джерел, виходить, що одним з таких основних документів буде посвідка про працю і місце мешкання, що її повинен одержати кожний скиталець або від своєї рідні чи знайомих, або від будь-якої організації, що йому здобула таку посвідку від фірми чи знайомих її осіб.

Ця посвідка-порука у двох примірниках підписана особою, що дає мешкання та працю, і затверджена нотарем, а крім того підписана поселенчим директором стейту, який стверджує, що пропоноване мешкання і праця для даного скитальця є відповідні.

Текст такої посвідки слідуючий:

HOUSING AND EMPLOYMENT REGISTRATION FORM No. 1

Name of person or family offering opportunity .....
Address .....
Home opportunity: Type of Home offered:
numbers of rooms suitable for persons
(adults children)
Job opportunity: Name and address of person offering job if different from (above)

Typ of job offered
Special skills
Brief description of Employment opportunity

Is prevailing wage offered
Would you recommend this job for DP, or a DP family
Is there a preference for persons of a particular nationality? If so, specify.....
If there is a particular individual or family in mind, give name and address in Europe

---

To be filled in by state resettlement director:
Do you recommend this home for a DP or DP family
Do you recommend this job for a DP or DP family

signed
State Resettlement Direktor

Представництво ЗУАДК одержало вже першу партію в кількості 48 таких оформлених посвідок, висланих різними громадянами США для своїх рідних і знайомих.

Одержано відомості, що в дорозі є ще дві партії таких посвідок.

Д-р. Володимир Галан — член Переселенчої Комісії штату Пенсільванія

За розпорядженням губернатора штату Пенсільванія п. Дафа, екзекутивного директора ЗУАДКомітету п. д-ра Володимира Галана призначено членом Переселенчої Комісії штату. Уже відбулись наради з секретарем губернатора і одержано запевнення про розміщення українських скитальців у штаті.

ЗУАДК

Скитальці в Аргентіні

Українські скитальці Німеччини й Австрії та переселенчі організації завжди з великою пошаною і подякою ставились до всієї допомогової праці Українського Допомогового Комітету в Аргентіні на чолі з головою п. Іваном Григоращуком. З різних джерел довідуємось, що умови праці Комітету дуже складні і несприятливі, та, не зважаючи на це, завдяки посяті, високому патріотизмові та енергії небагатьох ентузіястів, Комітетові в тяжких фінансових умовах вдалося виконати велику і дуже похвальну допомогову працю для українських скитальців в Европі взагалі і зокрема в Німеччині та Австрії.

У своїй доповіді на сходинах членів Комітету, голова його п. Іван Григоращук так оцінює працю Комітету:

«Ми вистаралися 15.000 афідавітів (в тому числі для Німеччини понад 6.000), що на них вже прибуло сюди понад 2.000 емігрантів.»

У цій справі Комітет провадив величезне листування (більш як 3.000 листів). Був переобтяжений клопотаннями на місці з відповідними урядовими установами; в різний спосіб допомагав новоприбулим. На жаль, ця допомога, за браком коштів та працівників, зводилася до задоволення найконечніших потреб прибулих.

До цього часу Комітет провадив працю завдяки грошовій допомозі товариств «Просвіта» та «Відродження». Власних засобів і окремих пожертв не вистачало б на такий розмір нашої праці. Тепер Комітет провадить роботу лише на пожертви окремих осіб та на членські внески 448 своїх членів.

Більшість прибулих до Аргентіни на спеціяльні дозволи людей морально та національно зломані і не почуваються до обов'язку не лише віддячитися за працю та кошти, витрачені на них, а й допомогти своїм вчорашнім братам, залишеним у біді, хоч мають повну можливість зробити і те й друге.»

ЗУАДК

Муніципальна українська гімназія в Прудентополісі (Бразілія)

Незабаром відкриється тут гімназія українських сестер-служебниць з усіма правами й привілеями державних шкіл. Директором школи буде с. Зиновія Кміт. Уже в серпні почалось навчання на підготовчому курсі. Навчання провадитиметься спочатку в чотирьох класах.

Аргентінський консул у Франкфурті

Цими днями виїжджає до Аргентіни друга група українців за списками, складеними українськими переселенчими організаціями в Німеччині. Ця група буде останньою, що їде до Аргентіни через аргентінські консуляти, які мають свій постійний осідок поза Німеччиною. Надалі всі справи виїзду до Аргентіни з Німеччини, незалежно, на які консуляти видано візи, полагоджуватиме аргентінський консул п. Dubois, (Frankfurt/M, Hansallee 23).

Усі скитальці виїжджатимуть з Німеччини пароплавами з порту в Бремені. **ЗУАДК**

Президія і Виконний Орган УНРади

ПРЕЗИДЕНТ

Андрій Лівицький, наслідник бл. п. Гол. Отам. Симона Петлюри,

ПРЕЗИДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ:

Голова проф. **Борис Іваницький,** Ректор Українського Технічно-Господарського Інституту (Український Нац. Держ. Союз);

Заступник голови: д-р **Степан Витвицький,** Секретар закордонних справ галицького уряду, б. посол до варшавського сойму, член ЦПУЕ в Німеччині (УНДО);

Григорій Денисенко, професор Українського Технічно-Господарського Інституту (Українська Партія Соц.-Револ.);

Осип Бойдуник, журналіст (Організація Укр. Націоналістів);

Проф. **Вовчук** (Орг. Укр. Націоналістів-Революціонерів);

Секретар: проф. **М. Степаненко** (Укр. Рев.-Демокр. Партія).

ВИКОННИЙ ОРГАН УНР

Голова і керівник закордонних справ: **Ісаак Мазепа,** проф. Українського Техн.-Госп. Інституту (Укр. Соц.-Дем. Роб. Партія);

Заступник голови: **Василь Мудрий,** б. віцемаршалок сойму у Варшаві, тепер голова ЦПУЕ (Укр. Нац.-Дем. Об'єднання);

члени: ген. **Микола Капустянський,** військові справи (Організація Українських Націоналістів);

Д-р **Любомир Макарушка,** був. посол до варшавського сойму, фінанси (Укр. Нац.-Дем. Об'єдн.);

Іван Багряний, письменник, преса і пропаганда (Укр. Рев.-Дем. П.);

Проф. **Михайло Ветухів,** член ЦПУЕ, внутрішні справи (Укр. Нац.-Держ. Союз);

Кость Паньківський, був. голова Укр. Допом. Комітету у Львові (Укр. Нац.-Держ. Союз);

Іван Кабачків, проф. Укр. Техн.-Господ. Інституту, державний контролер (Укр. Нац.-Держ. Союз);

Віктор Соловій, суддя, державний секретар (Укр. Нац.-Дер. С.);

Д-р **Микола Шлемкевич,** публіцист (Укр. Нац.-Держ. Союз);

Панас Феденко, проф., письменник (Укр. Соц.-Дем. Роб. Партія);

Спиридон Довгаль, інженер і редактор (Укр. Партія Соц.-Рев.);

Юрій Бойко (Організація Українських Націоналістів);

Борис Подоляк (Укр. Рев.-Дем. Партія).

(Подано за американським часописом «Свобода»)

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Хитість французької закордонної і внутрішньої політики

Від часу, як виникла грізна для світового миру берлінська криза, та від часу вирішальних переговорів західніх альянтів із своїм східнім альянтом у Москві, Франція переходить через цілий ряд урядових криз на внутрішньому господарському і політичному тлі. В дійсності ж поза цими домашніми кризами криється справжня криза французької міжнародньої політики, в якій значення Франції упало дуже низько, бо, в хворобливому стані неможливости створити уряд, Франція перестає бути повновартісним партнером для США і Великобританії в їх переговорах з совєтами. Часті наради англійських і американських делегатів з французьким делегатом показують на слабе місце західніх альянтів у московських переговорах.

З передової статті Габріеля Кідене в ч. 903 «Нувель де Франс» виходить, що Франції сниться гарний сон про ролю посередника між большевицькою Росією і США. Цей сон може скінчитися для Франції дуже жорстокою дійсністю, в якій російський большевизм, ставши збройною ногою у цій країні і не питаючи навіть французьких комуністів з їх наївними мріями про посередництво, примусить їх безпардонно слухати наказів з Москви, як примушує це робити тепер всіх сателітів. Хто хоче плентатись у хвості, не може сподіватись на ролю незалежного посередника. Східній молох не на те приручив комуну до виконування своїх великоімперіялістичних замірів, щоб терпіти якісь незалежні бар'єри на шляху до опанування світу.

Калейдоскопічна зміна урядів

Упродовж кількох тижнів змінювалися французькі уряди неначе в калейдоскопі. Після одномісячного уряду Андре Марі втрете створений уряд Роберта Шумана протримався всього 64 години. Коли президент Оріоль, щоб врятувати положення від наступаючих зліва комуністів і справа де-голістів доручив утворити уряд 74-річному голові радикально-соціялістичної партії Ерріо, цей відмовився не лише від творення уряду, але й від головування в партії. Двадцять один член Найвищої Ради республіки зажадав тоді розпуску парляменту і призначення нових виборів, чого дуже вимагають комуністи і де-голісти, але побоюються соціялістичні партії. Цілою Францією потрясають хвилі комуністичних страйків. Вже два рази робітництво Парижу демонструвало перед Елісейським палацом, в якому урядує президент держави. При цьому не раз доходило до сутичок з поліцією.

Нарешті утворити уряд взявся радикал-соціяліст, 64-річний Анрі Кейй, який в парляменті отримав 351 голос проти 196. З того факту, що за нього голосувала деяка частина де-голістів, здогадуються, що новий прем'єр-міністер погодився поставити на чергу своїх завдань також зміну виборчої ординації і призначення нових виборів. Новому урядові не ворожать довговічности, бо проти зміни виборчої ординації рішуче виступають соціялісти, які зараз же знов провалять цей уряд. Тоді, мабуть, розпочнеться гостра боротьба між комуністами і де-голістами, в якій перемогу віщують де Голеві.

Сам де Ґоль організує тепер у південно-французьких містах великі мітинги, на яких заявляє, що він нікий кандидат на Наполеона чи на відомого в новітній історії Франції генерала Буланже, який прагнув до військової диктатури, а просто свободолюбний генерал де Ґоль, що свого часу врятував честь Франції. Прихильники до генерала юрба вигукує: «Де Ґоль о повуар!» — тобто: «Хай де Ґоль бере владу!»

Скандінавці шукають зближення

У столиці Швеції Стокгольмі відбулася конференція міністрів закордонних справ трьох скандінавських держав — Данії, Швеції і Норвегії, на якій обговорювано справу тісної господарської, політичної й мілітарної співпраці цих трьох північно-европейських держав. Цю співпрацю диктує небезпека, що загрожує їм з боку їхнього східнього сусіда.

Мариво війни над Індією

Над Індією звисає мариво війни між Індостаном і самостійною досі індуською державою Гайдарабадом, князь якої не хоче піддатися Індостанові. Англійці почали евакуювати повітряним шляхом европейців, що перебувають в Гайдарабаді. Криваві сутички між військами Індостану і Гайдарабаду вже почалися.

Помер творець Пакістану

Останні телеграми принесли вістку про смерть від паралічу серця Дженага, провідника індійських мусульман і творця індійської мусульманської держави Пакістану. Дженаг був призначений першим губернатором Пакістану.

Спір за назву нової Німеччини

На засіданні німецької парляментарної ради в Бонні почався спір за назву майбутньої Західньої Німеччини. Одні пропонують назву «Вунд дер дойчен лендер» (Союз Німецьких Країв), а інші — «Вундесрепублік Дойчлянд» (Союзна Республіка Німеччина).

КОНҐРЕС «ПАНЄВРОПИ»

У місті Інтерлякені в Швайцарії розпочався 1 вересня ц. р. другий річний конґрес европейської Парляментарної Унії. На конґрес приїхали представники 13 европейських парляментів, які, одначе, не мають урядової підтримки своїх країн і не є представниками парляментарних більшостей. Головною темою нарад конґресу є проект конституції майбутніх Сполучених Держав Европи. Цей проект уже прийнято і він передбачає, що европейські країни можуть приступити до цієї Европейської Унії, просто приймаючи конституцію Унії. Характеристично, що конґрес розпочав свою роботу постановою допустити до участи в ньому представників західньонімецьких країв.

Конґрес надіслав привітальну телеграму Черчілові, як борцеві за Сполучені Держави Европи.

Крик тривоги з великого шляху

Польський часопис «Ожел Бяли», що виходить у Брюсселі в Бельгії, в ч. 323 у статті «Три напрями боротьби» приходить до висновку, що комуністичний режим у Польщі розпочав вирішальну боротьбу з польським громадянством. На це вказують: посилений терор, масові арешти, акція на господарському відтинку, зокрема колективізація і загострення боротьби з церковною ієрархією та пресою. Стаття закінчується такою думкою:

«Національний інстинкт, любов до волі, тверда затятість селянства втримати своє власне самостійне господарство, а також релігійна ідея, що спирається на християнських засадах, — це все є потужні сили, які могли б витримати найсильніші удари ворога, крім одного, а саме того, до якого большевики вже не раз звертались, — фізичного знищення самого народу.

Ця жахлива небезпека, яка загрожує не лише поневоленим уже народам, але й тим, що будуть поневолені, може бути відхилена спільним зусиллям всіх держав, відповідальних за долю західньої цивілізації. Забріхування себе надією, що можна буде купити мир і безпеку в інших краях Европи і Америки, віддавши совєтам країни Середньо-Східньої Европи, було б доказом не лише дезертирства, але й глупоти. Західні держави у власному інтересі не повинні дати загинути народам, виданим на поталу большевизмові, бо опір цих народів не може тривати без кінця»...

Ще живе покоління, яке пам'ятає такий самий голос тривоги, що лунав на розбійничому шляху з уст українського народу і його преси. Цей голос не зустрічав свого часу співчуття з боку «відповідальних за долю західньої цивілізації» европейських держав. Навпаки. Егоїстичний Захід скористався з нещастя, в яке попав тоді український народ. Відношення деяких західньоевропейських держав до теперішнього положення польського народу нагадує точнісінько часи після першої світової війни. Коли західні держави не змінять тепер свого традиційного егоїстичного підходу до большевицько-московської експансії, не треба буде довго чекати на те, щоб безнадійний крик тривоги пролунав безуспішно над берегами Атлантійського океану. Такий є жорстокий закон послідовности історичних подій і помилок.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН

ОТАКЕ РАЙСЬКЕ ЖИТТЯ!

Сталінський рай, що його задля безпосереднього обслуговування споживача влаштовано на землі, в Совєтському Союзі, — зовсім особливий рай.

У турецькому, наприклад, раю пташки літають і гурії співають цілісінький день. А щасливці турки, що до цього раю потрапили, кальяни курять та з гуріями цілуються.

В совєтському раю, щоправда, також співають щасливі громадяни, але трохи інакше як у турецькому — високо й тоненько співають. Пташки також літають, але мало хто там на них увагу звертає. Не до пташок.

Зате в совєтському раю життєвий рівень — найвищий у світі. За райські гроші можна купити все на світі. Праця — найлегша, а світ і до того ж вона — справа честі, доблести і геройства. Одно слово, по широкому сталінському раю совєтський радянин ходить, як хазяїн по необ'ятній родіне своєй.

Але така вона вже паскудна натура людська — нічим їй не догодиш і всього їй мало.

Почали радяни з раю тікати. Йосиф Вісаріонович попервах лаявся. А тоді розпорядився колючим дротом помежи дерев рай обплутати. Рябків та сірків понаставляв, щоб утікачів за ляжки хапали та назад завертали. Не допомагає — тікають та й годі.

І то сказати, тікали спочатку поодинці, врядигоди.

Прибіг, скажімо, з польського філіялу совєтського раю Миколайчік. Захекався бідолаха. «Не видержав мій характер», — заявив.

Пара генералів та міністрів з румунського філіялу прибігли. «Лучче будемо діпістами, — сказали, — як таке райське життя!»

Якось навіть ціла футбольна дружина з Чехо-Словаччини прибігала. «Краще, — заявили — у пекло, аби з того раю!»

А далі як посунули, як посунули! Робітники, селяни, трудова інтеліґенція — навперегонки. З самої лише совєтської зони Німеччини понад сто тисяч райських збігців американська та англійська поліція зареєструвала за останній рік.

А оце, кажуть, вже й совєтські консули та дипломати масово пішли з раю навтікача. Прямо таки врвуть поли й тікають необзир.

Не допомагає вже ні колючий дріт, ні райська охорона, ні рябки та сірки.

Один американський професор статистики підрахував, що коли така втікачка не припиниться, то незабаром залишаться в совєтському раю тільки Сталін, Політбюро та Конституція.

І собаки, що рай стережуть, розбіжаться на всі чотири вітри.

Савелій Махорка

КОРОТКО

Німецька преса совєтської зони вперше бере участь у виставці німецької преси в Ганновері.

Американська окупаційна влада дозволила жидівським ДП, здатним до військової служби, від'їхати до Ізраелю.

У Баварії відбулися великі маневри американської армії. У них брали участь також деякі частини англійської армії, підпорядковані американському командуванню.

«Свобода» віровизнання. Лекції релігії теоретично дозволено у Потсдамі в совєтській зоні. Практично ж викладання релігії заборонено, бо закрили залю, в якій повинні були відбуватися лекції релігії.

2,500 летунів виїхало з Ню-Йорку до Англії для обслуговування повітряної фльоти.

На острові Кмікін, в групі Філіпінських островів, вибух вулкан, який погрожує залляти лявою кілька селищ. 35.000 народу поспішно втікає з загроженої місцевости.

Ріки Ґанґ, Ямуна, Рамґанґ в Індії затопили 15.000 сіл і позбавили 70.000 людей даху над головою.

Приємно і корисно грати 85-літнім бабусям на фортеп'яні. В цьому переконався француз Поль Рене Дотеро, який часто приграває похилій віком американській старушці на фортеп'яні. Вона, вмираючи, записала йому 650.000 долярів.

Американську повітряну надфортецю В-29 помітили над Гамбургом у минулому тижні, яка летіла зовсім без людської обслуги, на висоті від 2 до 3 тис. метрів. Обслуга вискочила з фортеці раніше, помітивши пошкодження в моторі. Суперфортеця мала ще на 10 годин погінного матеріялу і летіла в південно-східньому напрямі. Коли її ніщо не спинить, вона може летіти ще 5.000 кілометрів.

Страйк 15.000 портових робітників в Америці унерухомив велику частину транспортових кораблів.

У Чілє, в Південній Америці, вишла офіційна заборона комуністичної партії.

Любов не знає меж. У Бельгії вийшов закон, що дозволяє бельгійським воякам женитися з німкенями, але лише через рік після звільнення з війська. Отож, закон дає рік часу до надуми, мовляв, сто разів відмір, а раз уріж, бо одруження це тобі не жарт.

Контрольна Комісія (Англія і США) передала німецькій шкільній владі для німецької дітвори 2.500 тонн шоколяди і 1.000 тонн какао. Кожна дитина дістане 100 грамів шоколяди і 40 грамів какао.

Німецький митний уряд брав від американських посилок з кавою і папіросами великі оплати. Одержувачі посилок часом відмовлялися від кави і папірос, а брали лише дозволену і неоплачувану норму. Каву і папіроси в їх присутності палили. Тепер митні урядовці зрозуміли, яку шкоду вони роблять. Краще ж було ці продукти по дешевших цінах продавати і гроші використовувати на відбудову мешкань, або відсилати до Америки назад. Але урядова голова так далеко не здогадлива. А особливо німецька, що чекає на «бефель».

Чи запізно прийшла директива з Комінформу, чи щось друге сталося, досить того, що комуністичні посли до голляндського парляменту не брали участи в торжестві впровадження молодої королеви Юліянни на престол. Тепер голляндська комуністична партія подає всім до відома, що це не була демонстрація, але деякі посли похворіли, інші повиїжджали на ферії, а ще інші приймали закордонних гостей.

Юго Керузі, голова американської комісії для ДП виїхав у минулий понеділок з Ню-Йорку літаком до Франкфурту в американській зоні Німеччини, щоб прискішити одержання дозволів на імміграцію 205.000 ДП до Америки впродовж двох років.

44 чеських студенти, що студіювали в чеській колегії в Англії, відмовились повертати на «родіну» після того, як теперішній чеський уряд закрив цю колегію, щоб примусити студентів студіювати в краю.

В наслідок зливних дощів у північній Італії повиливали ріки. 90 осіб втратили життя.

Ще в вересні ц. р. задумують США почати реєстрацію німців, що бажають переселитися в Америку. Два мільйони реєстраційних карток друкуються вже тепер у Швайцарії. Кожного року мають набирати німців до висоти квоти 25.600. Будуть вербувати між німцями вишколених сільських робітників, у першу чергу тих, що вже мають свояків у США.

Балянс громадянської війни у Греції. Під час громадянської війни в Греції повстанці Маркоса втратили 14.558 забитих і 16.094 полонених, з яких 7.357 піддались добровільно. Урядові війська втратили 2.089 забитих, 5.696 поранених і 1.385 тих, що пропали безвісти.

Заручини в повітрі. Оригінальні заручини відбулися між двома цирковими артистами Гізеллю Ленорт і Зігвартом Бахом у Дортмунді. Ці заручини відбулися на 60 метрів над землею на 300-метровій линві, натягненій між двома вежами, по якій артисти ходили.

Данія протестує

Данія запротестувала проти того, щоб совєтські військові літаки перелітали над її островом Борнгольмом. В ноті заявляє данський уряд, що переліт над даньскою територією може відбуватися лише за спеціяльним дозволом або на випадок аварії з літаком.

Незалежно від цього протесту, Данія вислала на Борнгольм протилетунські гармати і військові відділи для оборони острова на випадок агресії.

Наш обов'язок створити фінансову базу для праці виконного органу УНРади

Вимоги Міжнароднього Червоного Хреста

Конференція Міжнароднього Червоного Хреста, що відбулася в Стокгольмі, домагається заборони вживання у війні так званої «сліпої зброї», атомової енергії і тому подібних засобів. Щодо охорони цивільного населення під час війни, конференція постановляє: «Нікого не вільно понижувати в його гідності. Кару смерти можна застосовувати тільки на підставі судового вироку, зберігаючи при цьому ті правні гарантії, які цивілізовані народи вважають за мінімальні. Не вільно ні в якому разі застосовувати тортури. Конференція далі передбачає потребу розподілу ліків та харчів серед поранених і хворих цивільних осіб, охорону шпиталів для цивільних осіб, евакуацію поранених і хворих із загрожених районів. Не вільно залишати без опіки дітей до 15-ти років життя. Не вільно масово переселювати цивільного населення з зайнятих територій. Окупаційна влада повинна дбати за харчі і здоров'я населення цих територій. Не вільно робити різниці з огляду на расу, народність, віровизнання або політичні переконання.

Всі ці засади знехтували в попередній війні тоталістичні держави. І тепер СССР не належить до Міжнароднього Червоного Хреста, бо не хоче зв'язуватись його вимогами.

Жінки в американській армії

У боротьбі за рідний край жінки також хочуть бути зрівняні в обов'язках з чоловіками. Колись у давнину були навіть цілі племена, жінки яких брали участь у воєнних походах, несучи поруч з чоловіками весь тягар війни. Про це свідчить, зокрема, переказ про амазонок. Історія говорить, що дуже часто жінки вирішували перемогу. Ось хоч би французька героїня Жанна д'Арк, прозвана Орлеанською дівчиною, що жила від 1410 до 1431 р. Вона визволила захоплене англійським військом французьке місто Орлеан і повела далі наступ проти завойовників свого поневоленого краю. Але під Комп'єном попала в полон, і її спалили як чарівницю на кострі. У 1920 році її визнано як святу. Багато жінок і в нашій історії уславилось своїми воєнними заслугами. Новітня історія українського народу вписала на свої сторінки не одну жінку, що нарівні з чоловіками боролась у перших рядах Українських Січових Стрільців або ж брала участь у повстаннях проти большевицької окупації.

У совєтській армії боролось багато жінок. Навіть у такого роду зброї як летунство. Під час останньої військової паради коло Москви п'ять жінок-летунок керували найновішими типами т. зв. ракетних літаків. Вони дістали найвищі воєнні відзначення у другій світовій війні. Очевидно, що жіноцтво інших країн також домагається таких самих прав і обов'язків в армії, як і чоловіки. Одначе, Захід не радо пристає на це. А проте, у США президент Трумен підписав 12 червня ц. р. проект закону, що признає жінкам постійне місце в американській армії та в повітряній і морській фльоті. На підставі цього закону жінки матимуть в армії 1.000 офіцерів і 17.500 рядових, а в повітряній і морській фльоті також 1.000 офіцерів і 10.000 рядовичок. Як на Америку з її 130-мільйоновим населенням, це число таке мале, що немає небезпеки, щоб американки з цього приводу вимерли так, як свого часу вимерло войовниче жіноче плем'я амазонок.

ЗОСТАННЬОЇ ХВИЛИНИ

Творять поліційну державу в совєтській зоні Німеччини

Після величної кількасоттисячної протикомуністичної демонстрації в Берліні комуністи побачили свою слабість і вирішили перейти до безпосереднього здобуття влади в совєтській зоні Німеччини. Плян у них такий: страйки, заворушення, провокація «фашистських саботажів», вивласнення; колективізація і арешти демократичних та соціялдемократичних діячів. НКВД вже розпочало арешти провідників молоді опозиційних партій: Провідник Союзу Молоді в Саксонії Манфред Зельбман зник без сліду. Райнольд Поль також. Є підстави здогадуватися, що вони втекли, щоб уникнути арешту. У Біттерфельді заарештовано 10 комуністів, що раніше належали до соціял-демократичної партії. В Берліні звільнено 348 урядовців самоврядування. Поліцію перейменовано на народню міліцію і проголошено набір 100.000 молодих людей віком від 20 до 30 років. Молодь охоче вступає до міліції, щоб не попасти в «набір добровільців» на важкі роботи в копальнях урану.

Дикий танок цін у Польщі

У зв'язку з проголошеною колективізацією та відрядженням 70.000 аґітаторів, що мають переконати польського селянина в безцінних перевагах большевицької аґрарної реформи, польські селяни почали поспішно випродувати худобу, коні і все, що мають, щоб здобути «тверду валюту». Корову, що досі коштувала 80.000 золотих (200 долярів), продають за 30.000 (75 дол.) Вістки про те, що в деяких округах уже переведено примусову колективізацію, ще тільки збільшили паніку.

Це число виходить з додатком «Соборник» для наших читачів-членів Спілки Української Молоді.

До пп. комендантів українських таборів та представників українських груп у мішаних таборах.

Надішліть до УЦДК в Бльомберзі не пізніше як до 25 вересня анкети-заяви сиріт і півсиріт свого табору у віці від 16 до 18 років. Сама анкета-заява і пояснення до неї подані в «Українському Слові» ч. 14 від 1 серпня 1948 р., стор. 4. Анкету виповнити в англійській мові.

УЦДК на англійську зону Німеччини.

Німецький рух спротиву в совєтській зоні Німеччини

Совєтська окупаційна влада повідомила 10 вересня про заарештування 15 німців, які творили одну ланку антисовєтської шпигунської організації. Заарештована група провадила свою діяльність в Ваймарі, Ерфурті, Єні і в інших містах Тюрінгії. Їх обвинувачують у співпраці з західніми німецькими соціялістами. Один із заарештованих, Йоахім Баркман, нібито перебував на таємній службі американської і британської розвідки. Він часто їздив як кур'єр до централі німецької соціялістичної партії в Ганновері і користувався урядовими британськими і американськими посвідками. Він організував в совєтській зоні «реакційні» групи, завданням яких було збирати інформації про совєтські окупаційні війська. Крім цього, він поширював протисовєтську літературу. Баркман нібито говорив іншим заарештованим, що «таємні розвідчі органи чужоземних держав наполегливо вимагають інформацій про господарське і політичне життя совєтської зони Німеччини.

ПОЖЕРТВИ НА СУСПІЛЬНІ ЦІЛІ УЦДК

Білефельд ЦМЛО

по 5,00 н. м. — Базилюк П., Чижо.
по 4,00 н. м. — Мр. Береза Р., Словіковський.
по 3,50 н. м. — Никитенко М.
по 2,00 н. м. — Зосяк Т., Проць, Щемлій, Тищенко М., Шифурка, Мірошник, Березняк, Григоренко, Пилипенко, Юрків, Єрема, Писаренко, Швидкий, Оніщук, Сікорський, Ситницький.
по 1,50 н. м. — Ворковський П.
по 1,00 н. м. — Найман, Крак, Фурда, Вовк, Вишинський, Юсик, Чайковський, Коритко, Вірт, Спирц Т., Кібало П., Кончаківський, Малиновський, Суханов С.

Гослар-Петерсберг

по 5,00 н. м. — Цилюрник.
по 3,00 н. м. — Бевлемишів А., д-р. Габелко Я., Брагадир З.,
по 2,50 н. м. — Приймак, Засць П.
по 2,00 н. м. — Яськві В., Носків С., Грицуляк М., Коробляник М.,
по 2,00 н. м. — Яськів В., Носків Гінчак І., Пришляк І., Лозницький І., Казанук С., Доченко П., Чучман В.,
по 1,50 н. м. — Сенжк М.
по 1,00 н. м. — Горішний М., Цибульська А.
по 0,50 н. м. — Пісоцький О., Соломчак Ю., Гнатів Б., Будник П., Важан О., Качмарик А.

Всім жертводавцям УЦДК складає щире спасибі.

б. табір Кіль Гассе.

по 5-00 н. м. — Піцек І., Хомич, Василюк Г., Шадан С.
по 4-00 н. м. — Петкевич О.
по 3-00 н. м. — Величко Я., Палій Н., Римаревський В., Зелинський М., Глушко Ю., Хомінський П., Димідовський О.
по 2-50 н. м. — Замжецький К., Замжецький Л.
по 2-00 н. м. — Доценко Л., Марченко А., Коваль І., Величко М., Олексюк М., Скрипник М., Сидириненко, Русанів С., Скрипач.
по 1-50 н. м. — Коваль.
по 1-00 н. м. Логвиненко А., Страмко М., Страмко Х., Нікітін М., Цюпко М.

Усім жертводавцям щире спасибі.

ВСЯЧИНА

Виплата поголовної квоти.

Повідомлення деяких німецьких часописів про те, що всі ДП належатимуть до категорії, який не буде виплачена решта поголовної квоти в сумі 20 нм, виявились неправдивими. На інтервенцію Допомогових Комітетів англійські і американські власті відповіли, що поголовна квота буде виплачена ДП так само як німцям.

Справа решти 5 процентів

Фінансова Рада Банку Німецьких Країв обговорювала справу виплати решти 5 проц. від заблокованих конт і вкладених більших грошових сум. Усупереч чуткам, що рішення в цій справі має бути схвалене пізніше, начальний директор д-р Нюндер заявив, що в другому випадку грає ролю не лише політичний але також і психологічний чинник, а саме довір'я населення до вже ухваленого закону. Господарські чинники Німеччини все ж таки обстоюють свою думку, щоб, з огляду на підвищення цін на товари, не видавати цих грошей, бо вони знизять купівельну вартість німецької марки.

Кошти «повітряного мосту» до Берліну.

Генерал-майор Катер, шеф американського повітряного транспорту, заявив, що «повітряний міст» до Берліну коштував досі Америці 24 мільйони долярів.

Скільки птиць є на світі

На підставі обчислень одного французького природознавця, на світі є коло 75 мільярдів птиць, тобто в 38 разів більше, ніж людей. Кос може жити 18 років, зяблик — 25, канарок — 25, крук та папуга — до 100, струсь і зозуля — 40, пугач — 75 років.

Звироднінння олімпійської ідеї

Швайцарська газета «Базлер Нахріхтен» в ч. 311 пише в зв'язку з минулими олімпійськими ігрищами в Лондоні, що олімпійська ідея звиродніла. Надмірно висуває момент національного престижу і виграшу за всяку ціну. Здобуло перевагу примітивне наставлення має до спорту. Тим то не слід переоцінювати впливу олімпійської ідеї на дійсність. Вона щонайбільше спричинюється до поліпшення людської раси.

Бернард Шов і вегетаріянці

Один з найвизначніших англійських сучасних письменників Бернард Шов, якому тепер понад 90 років, одержав від Саймона Говлда, провідника американських вегетаріянців листа з докорами, мовляв, він, Шов, дуже завинив супроти високих ідей вегетаріянців, бо п'є рибячий товщ (тран). Як відомо, вегетаріянці живляться тільки рослинами. Вони вважають, що люди не мають права вбивати тварин і їсти їхнє м'ясо бо це має поганий вплив на людську психіку, і розвиває в людини жорстокі інстинкти. Шов відповів Говлдові: «За все своє життя я ніколи не був вегетаріянцем. Походжу з родини м'ясожерних, що завжди довго жили і були дуже плодючі. Без убивання немає в природі життя. Коли ви нічого не чували про сарану чи мурашок, то може чули про картопляного жучка, який нищить картоплю і якого треба вбити, щоб мати картоплю.»

Чистка, арешти, брехні, провокації

Такі чотири апокаліптичні бестії, випущені з Кремля, повинні привернути порушений порядок між совєтськими сателітами. Чистка в широких маштабах має розпочатися 1 жовтня. Чищені повинні пройти гострий партійний іспит і виявити своє минуле, теперішні ухили, боєздатність і відданість комунізмові. Арешти мають створити атмосферу загального залякання. Брехня має допомогти арештам і в оглуплюванню має. Провокація розперізується там, де три попередні апокаліптичні бестії не можуть нічого вдіяти.

У Чехії пішла чутка, що агенти чужих держав хочуть убити теперішнього президента Ґотвальда, «щоб помститися за смерть президента Бенеша». Міністер судівництва д-р Чепічка заявив, що змова проти теперішнього чеського уряду поширюється. Президент Ґотвальд виїхав 13 вересня «на відпочинок» у Крим разом з жінкою. Влада відмовилася дати пояснення, хто вилетів разом з президентом на тому самому літаку. Не відомо також, якій державі належить літак.

Чистка відбувається також в армії. З мадярської армії «вичищено» 41.000 старшин, з чеської 6.000.

1200 км на годину

Першою людиною, що відважилась летіти із швидкістю звуку на літаку ДГ-108 Свеллов, був англійський пілот Джон Джеррі. Під час лету він тільки один раз на якусь частку секунди втратив панування над машиною. Потім опанував всі свої сили і здобув перемогу. В Америці вже раніше осягнули і перевищили швидкість звуку в літі, але ракетною машиною, яка вистартувала з іншого літака на великій висоті і без людини. Сам Деррі вистартував з землі.

Нова хвиля втікачів з Польщі

Хвиля втікачів з Польщі до Швеції особливо зросла в останніх кількох тижнях. Вони втікають переважно у малих рибальських човнах і навіть на звичайних поромах. Совєтські і польські моторові човни і гідролітаки патрулюють тепер також у шведських територіяльних водах і переловлюють утікачів.

Нарешті добрий клясовий денник

Видавництво «Заграва» видрукувало нові клясові денники. Вони добре скомпоновані — на передвоєнний взірець — і мають 28 сторінок для записування розпису матеріялу на чотири чверті року. Практично зроблений список на 53-х учнів одієї кляси. Кожний тиждень має окрему сторінку. Проти списка учнів є сторінка, де записується неприсутність учнів у клясі кожного дня і години. На випадок більшої зміни в складі учнів серед року видавництво додає чотири чистих списки учнів, які вліплюються там, де буде потреба. Денник виготовлений на 47 тижнів (більше як треба). Друк чіткий. Папір непоганий. Денники оправлені. Ціна 4,50 н. м.

Шкода, що не взято в денниках до уваги деяких речей, а саме: 1. На першій сторінці, де видрукувано напис денника, варто було б умістити: «Опікун кляси .....», де має опікун кляси підписатися. Якщо він з якоїсь причини змінюється серед року, то ставиться дата, до якої він виконував обов'язки, а новий опікун підписується під попереднім.

В розписі матеріялу при кожній чверті треба було б уміститн: «від ..... 194 . р. до .... 194 . р.», а в завваґах: «кількість годин ....», що припадає для кожної чверти з кожного предмету.

3. Варто було б на чистій стороні, перед фактичним денником, подати умовні значки для зазначення неприсутности учнів. На нашу думку, були б вони такі: Неприсутні учні позначуються поземою рискою —. Спізнення учня Θ тобто ту саму риску береться в кружок. Опікун кляси, перевіряючи неприсутні години, позначає «оправдані» в той спосіб, що з поземої риски робить хрестик +. Невиправдані залишаються без зміни. Опікун кляси підраховує оправдані і неоправдані години за тиждень і записує в окремій поділці. На це є місто в деннику. Пропущені години цілої кляси вписуються в лінійці 53-го учня. Тут треба було б написати: «Разом», а цифру 53 не давати.

Ці дрібні виправлення кожний учитель-опікун кляси легко може в деннику поробити.

Л. Б.

НОВІ КНИЖКИ

Борис Лисяньский, «Про Патрія», збірка поезій, видання друге (доповнене), Ґеттінґен, 1948, стор. 48, ціна 1,50 н. м.

Ця збірка, що належить перу знаного на еміґрації громадського діяча, уперше видрукувана була в Празі 1941 року. Переведення її через гітлерівську цензуру натрапило тоді на значні труднощі. Цензура зажадала змінити текст деяких поезій, в яких виразно виступали атрибути української державности, і викинути примітки, що висвітлювали історичну ситуацію. А проте, навіть після цих цензурних змін книжку незабаром заборонено зовсім, а за якийсь час і сконфісковано. Отже, перше видання «Про Патрія» не дійшло до читача.

В тому вигляді, в якому книжка появилася тепер у світ, обіймає вона 31 вірш. Автор, що вже близько трьох десятків років виступає на сторінках української преси, вибрав для цієї збірки лише патріотичні поезії, менше вартісні з боку літературного, але цінні й корисні з погляду національно-виховного. Тим то національно-моральний момент промовляє з кожної сторінки «Про Патрія». Ця, так би мовити, авторова жертва мусить знайти належну компенсацію в тому прийомі, який наш загал до неї виявить.

«Про Патрія» призначена і має бути широко використовувана на наших національних святах та імпрезах, як збірка, що містить цінний деклямаційний матеріял.

А. К.

Проф. д-р мед. В. Плющ. Страшний ворог людства (Туберкульоза, її ознаки, запобіжні заходи та лікування). Накладом Крайового Представництва СХС на британську зону. Ганновер, 1948. Друкарня Кооп. Видавництва «Заграва» в Бльомбергу, стор. 58.

Зміст книжки: Вступ. Збудник туберкульози та шляхи узаразнення туберкульозою. Як людина заражується на туберкульозу і що сприяє зараженню. Ознаки легеневої туберкульози. Ознаки туберкульози бронхіяльних залоз. Туберкульоза кишкових залоз. Туберкульоза периферійних залоз. Туберкульоза кісток та суглобів. Туберкульоза очеревини. Туберкульозний менінгіт. Туберкульоза шкіри. Туберкульоза нирок та статевих органів. Туберкульоза інших органів (ока, вуха, горла). Туберкульоза плеври. Туберкульоза кишок. Профілактика туберкульози. Лікування туберкульози: а) гігієно-дієтичне, б) фізичними методами, в) специфічне лікування туберкульози, г) медикаментозне, ґ) симптоматичне, д) хірургічні методи лікування, е) інші хірургічні. Післямова.

Автор книжечки — відомий в українських кругах спеціяліст по лікуванню туберкульози. Книжечка варта того, щоб нею зацікавилися ширші кола читачів.

В. П. Як запобігати катарам шлунку та як їх лікувати. Накладом Крайового Представництва СХС на британську зону Німеччини. Друкарня Кооп. Видавництва «Заграва» в Бльомбергу, стор. 34.

Зміст книжки: Вступ. Як запобігати шлунковим захворюванням. Як лікувати катари шлунку. Гострий катар шлунку. Хронічний катар шлунку. Кінцеві зауваги.

Весь прибуток від продажу цих двох книжок, виданих СХС, призначений виключно на харитативні цілі.

Український Вільний Університет

оголошує вписи на зимовий семестр 1948/49 (факультети: філософічний і права та суспільно-економічних наук).

Початок викладів 1 жовтня 1948 р.

Адреса Університету:
München 62, Schliessfach 14.
München 8, Versailler Str. 4, Tel. 44-151

Ректорат Українського Вільного Університету

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

звертається з закликом до українських наукових, громадських і господарських організацій і установ надсилати матеріяли, що відзеркалюють діяльність української еміґрації (звідомлення, книжки, брошури, заклики і т. ін.) на нижче подану адресу:

UNIVERSITÉ DE PARIS
Bibliotheque de documentation internationale contemporaine et Musée de la Grande Guerre, 102, Rue du Bac, PARIS (7e) France

РОЗШУКИ

23. Брата **ЯСІНСЬКОГО ДМИТРА** розшукує **КАРДАШ ПЕЛАГІЯ.** Писати: на адресу DP Lager Frile, Krs Minden i/w.

34. Розшукують: 1) **МИКУЛЯКА МИХАЙЛА**, народж. 19.5. 1909 в Новоставцях (Галичина). Останні відомості про нього з місяця березня 1945 р. з-під Бучача. Був у дорозі до німеччини як втікач. — Дружина **МИКУЛЯК ПАРАСКЕВІЯ**, народж. Грипів, і діти.

2) **КРАВЧУК АННУ**, з дому Курий, народж. 16. 5. 1897, з Перегінська, пов. Долина (Галичина), доньку Теодора і Магди Курий, народж. Рипей. Останні відомості про неї з лютого 1942 р., коли вона з двома малими дітьми втікала з Галичини до Мадярщини. — Чоловік **КРАВЧУК МИХАЙЛО** й п'ятеро дітей.

Всіх родичів, знайомих і тих що могли би подати якінебудь відомості про згаданих **Микуленка Михайла** і **Кравчук Анну**, просимо негайно сповістити Білоруську СХС в Німеччині на адресу: Weissruthenischer Charitasdienst in Deutschland (20 b) Goslar Harz Sommerwohlenstr. 1 a.

«Українське Слово»
Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neustadt-strasse 50, Schliessfach 52.
Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDF /0235/ SEC (G)
Adresse:
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВІ ЧЕКОВІ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckkonto Hannover 805»

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52 Tel Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:

в Німеччині тримісячна 2.40 DM., піврічна 4.80 DM., річна 9.60 DM. — ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf

в Англії місячно 8 пен., піврічно 4 шил., річно 8 шил.

ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси

Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 46 Seymour St., London, W 1, England. На яку ще адресу надсилати передплату з інших країн (крім Німеччини) в рівновартості англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 22
БЛЬОМБЕРГ 26 ВЕРЕСНЯ 1948

Білі партизани між Балтійським морем і Карпатами

Український рух опору турбує совєтське постачання

Німецький часопис «Фрае Прессе» від 15 вересня подає з Мюнхену наступну інформацію, яку друкуємо без змін:

«Колишній ляйтнант вермахту повернувся цими днями з Чехо-Словаччини до Мюнхену. Він прослужив два роки як перекладач і помічник військового лікаря при УПА, що є повстанською українською армією.

В рядах УПА є багато німців, — сказав він. — Коли українські повстанці здобувають якесь село або станицю НКВД, вони звільняють німецьких полонених і закликають їх вступати в свої ряди. Не один німець на це погодився. Час від часу умовини боротьби примушують поодиноких борців опору, або й цілі їх групи переходити на німецьку територію. Тоді вони здаються американцям, які їх інтернують. Таким самим способом прибув додому і колишній ляйтнант вермахту.

УПА координує рух опору

Українська Головна Визвольна Рада і УПА стараються скоординувати всі визвольні рухи поза залізною заслоною і звести їх під свою команду. Один прорив до Східньої Пруссії, куди польський уряд переселив українських селян з відступлених Росії теренів, проблено кілька тижнів тому в наслідок великого бою коло Алленштайну. Відділам УПА пощастило, крім цього, встановити безпосередній зв'язок з найбільш активними середущ балтійців литовськими повстанськими групами. Литовці твердять, що вони перебили вже перший склад советських функціонерів. Совети були змушені стягувати цілі дивізії, щоб охороняти і забезпечувати залізниці і постачання. Урядовців по менших станціях треба раз-у-раз змінювати, бо вони за дуже короткий час урядування психічно заломлюються.

«Лісові брати» в Естонії

Естонські «лісові брати», або, як вони себе ще називають, «качки» відбили нещодавно коло міста Падізе великий наступ червоної армії, знищили три панцерні авта і поклали трупом 200 червоноармійців. З огляду на те, що запаси, покинуті німецьким вермахтом, вже вичерпуються, вони мусять здобувати совєтську амуніцію. З своїми південними сусідами вдалося відділам УПА нав'язати зв'язок. Скупчення повстанських загонів у Високих Татрах і в Карпатах примусили уряди Росії, Польщі і Чехо-Словаччини укласти військовий договір для спільного побоювання повстанців. Головною причиною цього було забиття у бою генерала Сверчевского, заступника польського міністра військових справ. З совєтських урядових джерел повідомляють, що досі вбито або взято в полон 22.000 вояків армії УПА, з чого можна робити висновки про загальне число УПА.

Дальша акція УПА в краю

За інформаціями, які подає український часопис «Час», що виходить у Баварії, останнім часом перейшло через чесько-німецький кордон у Баварію п'ять груп УПА, з них дві чоловічі, дві жіночі та одна мішана. Декілька інших груп пробиваються через Чехо-Словаччину і зводять тяжкі бої з большевицькими відділами, що намагаються їх переловити. З цих п'ятьох груп чотири оперували на Лемківщині і Посянню, а одна жіноча вирушила з Галичини. Усі новоприбулі члени УПА виснажені фізично, бадьорі духом; один з них у боях одержав тринадцять ран. Вони переказують, що на Україні УПА діє далі, хоч застосовує інші методи боротьби, ніж з початку. В головному УПА старається своєю тактикою не наражувати місцевого населення не репресії і небезпеку. Спеціяльні відділи УПА розглядали справу о. д-ра Костельника Гавриїла, в зв'язку з його акцією на користь московського православія. Слідство виявило, що о. д-р Костельник діяв під примусом і проти свого переконання.

Великого розголосу набрав рейд командіра УПА Хріна, що діяв спочатку на Лемківщині, а недавно керував бойовими акціями в Західній і Східній Україні. Большевицьке радіо повідомляло вже не раз, що він убитий, але це не було правдою (мабуть замучили когось іншого, якого примусили признатися, що він Хрін — У. С.). Командир Хрін саме тепер розгортає ширшу акцію.

Граф Бернадотте, делеґат ОН в Палестині вбитий

У суботу 18 вересня потрясла світом вістка про те, що делеґат Організації Об'єднаних Націй у Палестині, граф Фольке Бернадотте, братанич шведського короля, довголітній борець за справу миру, загинув разом з французьким полковником Серо, прошитий кількома кулями з машинової пістолі на вулиці жидівської частини міста Єрусалиму. Він саме вислав на руки ОН рапорт, в якому стверджував, що держава Ізраель стоїть на міцних підвалинах і загалом висловився прихильно до питання жидівської державности. Авто, яким їхав граф Бернадотте, було обстріляване два рази. Один раз кулі пробили нижню частину авта, без шкоди для трьох осіб, що сиділи в ньому. Коли авто в'їхало в жидівську частину міста, авто атентатчиків заступило автові Бернадотте дорогу. Один терорист поранив американського старшину, а другий забив Бернадотте й Серо. Після цього авто терористів від'їхало. Слідство виявило, що атентат виконала крайня права група жидівської організації «Штерн», що називається «Газіт Гамоледет» («Фронт Батьківщини»). Ця група заявила, що французького полковника вбито помилково, а що атентат підготовлявся на англійського генерала Ландштерма, ворога Ізраелю. Далі в декларації цієї групи зазначено: «Ми вбили Бернадотте як агента Великобританії».

Жидівський уряд проголосив «банду Штерна» поза законом, дармащо недавно прийняв її як складову частину армії Ізраелю, і закликає всіх громадян допомогти виявити злочинців. Арештовано коло 500 членів цієї організації. Урядуючий з черги секретар ОН Соболев доручив ведення дальших справ Бернадотте в Палестині Ралфові Бюнче.

Компетентні чинники ОН думають, що першим лихом, яке постане в наслідок цього огидного вбивства, буде нова війна між арабами і жидами.

Але можуть бути ще поважніші наслідки.

Спір між патріярхами

В останніх днях вибухнув гострий спір між московським патріярхом Алексеєм і царгородським патріярхом Максімусом. Предметом спору є чехословацька православна церква, яку московський патріярх хоче насильно підпорядкувати собі, а царгородський патріярх цьому противиться.

Арабський єпископ в Єрусалимі

В Єрусалимській катедрі висвячено недавно на католицького єпископа-помічника єрусалимської єпархії араба Гелята. Це є перший за останнє сторіччя арабський єпископ, висвячений в єрусалимському патріярхаті.

Мих. Ситник

МАТЕРІ

Знаю, золотистою сережкою
Знову висне місяць над Дніпром,
Знов моєю крученою стежкою
Ти ідеш, закутана платком.

Ні, мабуть, скоріш простоволосою,
Хоч і вітер палить до кісток,
І ногами репаними, босими
Місиш мокрий, льодовий пісок.

І тобі байдуже, що між пальцями
Виступила, запеклася кров...
Вітровій із чортовими танцями
Тричі путь твою вже перейшов.

Ген берези на забутім цвинтарі
Бережуть весь вік чиюсь печаль,
Вітер їм холодні сльози витере,
Хто ж зітре їх на твоїх очах?

Ген дуби на кручі, наче привиди,
Сотні літ зажурені стоять.
Ой, куди ж ця стежка тебе виведе,
Матінко загублена моя?

Зупинися, все одно даремно ти
Ті калюжі переходиш вбрід —
Кимсь жорстоким, лютим
перевернуто
Догори ногами цілий світ.

Я вернусь, хоч іншою вже
стежкою,
Я вернусь, — клянусь тобі
в цю мить
Золотою місяця сережкою
І усім, чим ти ще можеш жить.

Шукають дезертирів і неповоротців

У советській зоні Німеччини, в Бранденбургії, советська й німецька поліція почала масові розшуки советських дезертирів і тих советських родин, що переховуються й не хочуть вертатися «на родіну».

Виїхали до Бразілії

15 вересня ц. р. виїхав з Ганноверу із табору ім. Лисенка до переходового табору в Фаллінгбостелі перший транспорт переселенців до Бразілії в числі 400 осіб. З цим транспортом виїхало кілька осіб з дотеперішньої управи й адміністрації табору і тому в управі та адміністрації табору зайшли деякі зміни. Новим комендантом ганноверського табору ім. Лисенка став п. Шпак, а його заступником і начальником адміністративного відділу — інж. Мищенко.

Дальші транспорти до Бразілії мають від'їхати в недалекому майбутньому.

«Східна Унія»

Англійський міністер закордонних справ Бевін мав довгу розмову з турецьким послом в Лондоні Севадом Ачекеліном. У зв'язку з цим в Лондоні поширились поголоски, нібито предметом розмови була справа створення Східньої Унії, до якої, крім Туреччини, увійшли б арабські держави Близького Сходу — Ірак, Сірія, Лібанон і Трансйорданія.

Наступ кольорових народів

Всесвітній (екуменічний) конґрес євангелицьких і споріднених з ними церков, що відбувся недавно в Амстердамі, виявив великий зріст християнства серед позаєвропейських народів жовтої, бронзової та чорної рас і живу участь представників цих рас в роботі конґресу та проводі церковним життям. Зокрема, вступну проповідь на відкритті конґресу виголосив парох Нільс з Цейльону. Головою жіночої секції конґресу була індуска Сара Хакко. Як здібна проповідниця виступала негритянка Карефа Смарт. Реферат про становище і завдання християнської церкви в Африці виголосив негритянський пастор Давійо. Китайський професор Чав був обраний до президії конґресу.

Амстердамський конґрес звернув увагу світу на те, що так звані кольорові народи зробили великий крок уперед у всесвітньому розвитку і сьогодні навіть на деяких ділянках наступають на білих.

Вісник Головної Кватири PCIRO

Головна Кватира Об'єднаних Націй в Лейк Саксесі повідомила, що всі держави-члени ІРО погодилися на статут ІРО і не зробили проти існування цієї організації жадних застережень. З входженням Данії, як 15-ої держави, проголошено ІРО 20 серпня ц. р. правною міжнародньою установою для опіки над втікачами і переміщеними особами. Від цього можуть бути зміни тільки конституційного і правного, але не оперативного характеру.

Від 1 липня 1947 року по 1 липня 1948 року Підготовча Комісія ІРО опікувалась і допомагала 598 тисяч переміщеним особам і втікачам та репатріювала або переселила 256 тисяч осіб. Наладнання формально-правних підстав організації уможливлює прийняття дальших держав в члени організації і забезпечує її фінансову базу.

Вільям Так — генеральним директором ІРО

Дотеперішнього виконавчого секретаря ІРО в комісії плянування Вільяма Така, який працював на цьому становищі з червня 1947 р., 16 вересня 1948 р. одноголосно обрано на генерального директора. До виконавчого комітету обрано одноголосно Джіма Дізі, канадійського амбасадора в Італії, як голову, і норвезького посла у Швайцарії Гольфа Андерсона, як його заступника.

Курси домашнього господарства в Галлендорфі.

У британській зоні немає школи домашнього господарства з українською викладовою мовою. Тому УЦДК радить українкам ДП британської зони, які хотіли б удосконалитися в практичному веденні домашнього господарства і таким чином набути дуже поплатний сьогодні фах, вступати на курси домашнього господарства в Галлендорфі. Курси почалися 22 вересня і триватимуть два тижні. По шістьох тижнях розпочнеться другий курс, за ним третій і т. д. Заяви на ці курси подавати через свій ДІПАКС до 105 ДІПАКС'у в Галлендорфі (коло Бравншвайґу).

Закінчення курсів збільшує можливість переселення і знайдення праці на місцях нового поселення. На курсах будуть навчати: прання, шиття, лагодження одягу, куховарення, англійського способу накриття на стіл, сортування білизни, прийняття гостей, закупу продуктів, укладання меню і т. д. Учасниці курсів обізнаються також з закордонними валютами, британськими, канадійськими й американськими мірами та вагами і іншими корисними домашньо-господарськими справами.

Курси організує ІРО, яке дістало замовлення на фахових домашньо-господарських помічниць від декількох країн переселення. На кожний курс передбачається приймати по 100 слухачок. Заяви на курси можуть подавати: дівчата віком від 16 до 18 років і самітні жінки від 45 до 50 років.

Панів комендантів просимо допомогти своїм таборянкам скористатися з цих можливостей.

УЦДК на британську зону Німеччини.

Корабель «Самарія» для перевезення ДП

Колишній військовий 20.000-тонний транспортовий корабель «Самарія» став тепер до послуг ІРО для перевезення ДП і втікачів на нові місця поселення. 17 вересня виїхав він з німецької пристані Куксгафен з 1400 ДП до Канади. Вся обслуга на ньому, починаючи від садівничок для малих дітей і аж до першокласного медичного персоналу, складається з колишніх ДП. Між 140 ДП. були 126 з британської зони, 764 з американської, 510 — з Австрії. Були самітні і цілі родини переселенців і родини тих, що вже працюють у Канаді. Генерал-майор Фейншів повідомляє, що харчування на кораблі достатнє, опіка лікарська прекрасна і сам корабель чистий і вигідний.

Великий і малий плян Маршала

Конференція 16 держав, що належать до пляну Маршала, у Парижі по довгих нарадах і суперечках дійшла нарешті до одностайности в справі розподілу 4 мільярдів 875 мільйонів долярів американської допомоги европейським державам. Предметом суперечки була не тільки висота ставки для кожної держави, але ще й висота допомоги Західній Німеччині. Остаточно устійнено розподіл у такий спосіб: Велика Британія (в мільйонах долярів) — 1263, Франція — 989, Візонія — 414, Австрія — 217, Бельгія і Люксембурґ — 250, Данія — 110, Французька зона — 100, Греція — 146, Ісляндія — 11, Ірляндія — 79, Італія — 601, Голляндія — 496, Норвеґія — 84, Швеція — 47, Трієст — 18, Туреччина — 50.

«Малий плян Маршала» — це плян взаїмної допомоги европейських держав. На це призначає Великобританія товарів вартістю у мільйонах долярів 282, Бельгія — 207,5, Візонія — 10,2, Італія — 20,3, Швеція — 25, Туреччина — 19,7. Держави, які отримуватимуть цю поміч такі: Норвеґія — 31,8, Франція — 323,3, Данія — 6,8, Французька зона — 0,8, Греція — 66,8, Голляндія — 71,7, Австрія — 63,5. Разом 564,7 мільйонів долярів.

На підставі великого і малого планів Маршала отримають допомогу такі держави: Франція — 1312,3 мільйона долярів, Великобританія — 981, Візонія — 403,8, Бельгія і Люксембурґ — 42,5, Данія — 116,8, Французька зона — 100, Греція — 212,8, Ісляндія — 11 Ірляндія — 79, Італія — 580,7, Голляндія — 567,7, Норвеґія — 115,8, Австрія — 280,5, Швеція — 22, Туреччина — 30,3, Трієст — 18.

Вислід виборів до шведського парляменту

Минулого тижня відбулися вибори до шведського парляменту. З дотеперішнього числа 15 мандатів комуністи втримали лише 9. Соціял-демократична партія здобула 112 мандатів, втратила 3 і залишається найбільшою партією в парляменті. Народня партія, яка мала в парляменті лише 26 послів, тепер здобула 57 мандатів. Селянська і консервативна партії зазнали великих втрат.

Дивна турецька «націоналістична» партія

У Туреччині є дві партії: республіканська і демократична, які поборюють одна одну у внутрішній політиці, але в питаннях закордонної політики їх єднає спільний інтерес турецької держави. Недавно з'явилася в Туреччині третя партія, що назвала себе націоналістичною і в питанні закордонної політики цілком різниться від двох попередніх. Вона проголосила програму наближення Туреччини до совєтів, під умовою, що Росія зречеться своїх віковічних претензій на Дарданели і Константинополь. Кажуть, що ця «дитина» народилася недавно в Москві, але її батьки зовсім не гарантували їй зречення Дарданелл. Зрештою, цьому «націоналістичному» турецькому покручеві вірять в Туреччині тільки запроданці «батечества чужого».

Нова книжка! Добра шкільна лектура!
ОБОРОНА БУШІ
Історична повість М. Старицького — Ціна 1.20 нм.
Замовляти в Видавництві «Заграва» — Бльомберґ/Ліппе, Ноєторштр. 50

Жахливий присуд відкриває правду

(со) Культурний і цивілізований світ жахнувся, почувши жорстокий і незрозумілий для нього присуд большевицького військового суду над п'ятьма молодими берлінцями за їх участь у протисовєтській демонстрації, що відбулася в Берліні на площі Республіки. Культурний і цивілізований світ не розуміє, як можна карати за невинний в його розумінні вияв своїх політичних настроїв і переконань найвищим, а разом з тим найстрашнішим, гіршим від самої смерти присудом — на 25 років тяжкої, повільної смерти у страшних умовах большевицького концентраку.

Цей світ багато що чого не розуміє і навіть не уявляє собі з того, що вже десятки років діється за залізною заслоною. Цей світ довгий час із здивуванням, нехіттю й навіть підозрінням дивився на мільйонову масу тих, що не хотіли після закінчення війни вертатися «на родіну» і радше вибрали гіркий хліб ДП і тернистий шлях скитальця без батьківщини і навіть смерть, ніж поворот до тричі проклятих і диявольських умов большевицького тоталітарного режиму.

Стрепенулось сумління культурного й цивілізованого світу на думку, яка тяжка доля чекає п'ятьох молодих берлінців у большевицькому концентраційному таборі, і світова опінія через свою пресу й радіо майже одноголосно, поза комуністичними підголосками, висловила своє обурення й протест проти нелюдського й жахливого у своїй жорстокості берлінського присуду.

Ми, українські ДП, глибоко й від щирого серця співчуваємо п'ятьом молодим берлінцям, жертвам большевицького терору. При цій нагоді ми хочемо звернути увагу німецького оточення, серед якого тимчасово перебуваємо, англійців, опікою яких користуємось, і всього цивілізованого світу на наше положення, — положення українських скитальців. З наших людей не п'ять, а далеко більше як п'ять мільйонів, і то найкращих, найвідоміших синів нашого народу запроторено, здебільшого без ніякого суду, у совєтські кацети в найстрашніші, які собі лише можна уявити, умовини нелюдського існування й мук. Мільйони наших людей загинули голодовою смертю через викликання штучного голоду. Свідчення очевидців про опухлі від голоду трупи, що валялися по вулицях сіл і міст України в 1933 році, — це не вигадки та легенди, а страшні у своїй жахливій суті факти. Реляції про озвірілих від голоду людей, що пожирали трупи або їли вбитих немовлят — це теж не страшна казка, а моторошна дійсність. Невинно ще звучать реляції про людей, що пробували заспокоїти свій голод травою й корою дерев.

Чи здає собі справу культурна західньоєвропейська, американська чи австралійська людина з переживань нещасної жертви, допитуваної енкаведистською бестією в енкаведистському кабінеті, де топчеться, оплюється й поневіряється все, що творить істоту людини? Чи здає собі справу культурна людина, яка живе поза межами большевицького тоталітарно-поліційного режиму, з тих пекельних мук, які мусить переживати підсовєтська людина, що як полів'язень попала в руки потворм в людському образі, якою з правила є комендант большевицького кацету чи большевицького криміналу, званого делікатно ізолятором?

Може берлінський присуд заставить культурний світ з більшою увагою й зацікавленням прислухатись до свідчень та реляцій очевидців і уважніше читати їхні спогади. Може берлінський присуд кине яскравий сніп світла на нашу скитальську дійсність громаду, яка з жаху перед большевицьким страхіттям і задля протесту проти нього не хоче вертатися до Рідного Краю.

«Український книгоцентр»

Польський письменник Генрік Сенкевіч, відомий українському читачеві з таких творів як «Огнем і мечем» а також «Кво вадіс», написав свого часу прегарне оповідання «Лятарнік». У цьому оповіданні польський скиталець попадає на працю при маяку, де живе абсолютно самотній десятки років. З собою узяв він лише одну книгу: старе видання Біблії в польському перекладі. Ця книга стала йому за рідний край. Її старовинною мовою він промовляв до себе кожного дня. І тією ж мовою заговорив по кількох десятках років до першого земляка, який відвідав його в чужій стороні.

Тисячі українських скитальців вибираються в чужу сторону. Рідну сторону, Україну повинна скитальцеві заступити на далекій чужині рідна українська книжка. Її вартість оцінить він пізніше, коли залишиться з нею сам-на-сам.

Але замало є українських видавництв і виданих ними українських книжок, щоб заспокоїти велику тугу наших скитальців. Це зрозуміє незабаром кожний з них, в кого не зледащіє в життєвій борні душа. Для них треба зберегти ту книжку, що вже появилася на еміграції, і продовжувати видавання нових. Грошова реформа надзвичайно утруднила книговидавничу справу. Вийти з тяжкого положення можна тільки організованим способом — організованим збутом, пляновим господарюванням, пляновим розміщенням продукційних і збутних пунктів. Хаос у цій справі може допровадити тільки до хаотичних наслідків. Тим то всіляко треба вітати створення в Мюнхені «Українського Книгоцентру», організації, що об'єднує всіх, хто має будь-яке відношення до видавання української книжки, починаючи від автора, друкаря з усіма його співробітниками і книгарем кінчаючи. Тимчасова Управа «Книгоцентру» виділила з себе п'ятичленну комісію для вироблення статуту. 16 вересня і 30 вересня відбудуться у Мюнхені в помешканні кооперативи «КОС» (Розенгаймерштр. 46а) Установчі Збори нової організації. Коли справа буде поставлена з належною повагою і зрозумінням, вона може принести нашій еміграції велику користь.

ЩО ПИШУТЬ і ГОВОРЯТЬ

Про Україну на Дунайській конференції

Щойно після закінчення Дунайської конференції надходять докладніші відомості про порушені на ній питання. Як відомо, совєтський делегат Вишинський заперечив західнім державам право користуватись Дунаєм як комунікаційним шляхом, а також заперечив їм право забирати слово в цій справі. З цим слухняно погодилися всі совєтські сателіти. За підставу постанови взято тезу, що таке право мають лише дунайські держави. У відповідь на це, британський делегат Чарлс Пейк приніс Вишинському географічну мапу Східньої Европи і зажадав від нього вияснення, відколи Росія почала межувати з Дунаєм і з якої речі він, Вишинський, забирає слово в справі плавби на Дунаю. Він показав Вишинському на мапі, що Дунай перепливає через Румунію і потім Україну. Тоді Вишинський почав викручуватися, що, мовляв, у гирлі Дунаю є якесь російське сільце. На це принесли докладнішу мапу, з якої видко було, що це сільце лежить на території Молдавської республіки, а не Російської. Молдавська республіка є автономною частиною Української республіки, але ніяк не Росії.

Очевидно, що Вишинський в цьому випадку не міг сказати, що Україна і Росія «не всьо лі равно». Але тому, що на конференції Вишинський мав, так звану, мурову більшість, голосуванням встановлено, що Росія — також Дунайська держава. Ось така то совєтська правда!

Совєтський терор у Німеччині

Соціялістична партія Німеччини західніх секторів Берліну проголосила меморіял у справі совєтського терору в Німеччині. У меморіялі широко обговорюється масове вивезення населення (депортації), насильства і тортури в концентраційних таборах. Між іншим подається також список жінок, знасилуваних совєтськими солдатами в перші тижні після капітуляції, і прізвища 74 хлопців, яких совєти вивезли насильно і слід по яких пропав. Це з самої тільки Меклембурзької округи. Автори меморіялу пишуть: «Оголошуємо цей меморіял з почуттям такої самої огиди і обурення, з яким звертадися ми проти злочинів гітлерівського режиму». Крім цього, в меморіялі вирахувано 34 прізвища німецьких учених хеміків, що їх росіяни насильно вивезли в Росію з виробень «Леуна» ще восени 1946 р. У концентраційних таборах у Саксенгавзені і Вухенвальді, вказує меморіял, арештованих б'ють так само, як за часів Гітлера, морять голодом і тримають в неопалених приміщеннях та без вікон. Знайдено також масові могили з жертвами большевицького терору.

Совєти затримують чужі рибальські човни

Швайцарський часопис «Вазлер Нахріхтен» 10 вересня пише:

«Англійське громадянство щораз прикріше відчуває образливу поведінку росіян, недавніх своїх союзників. Вичерпується традиційна терпеливість сірої людини з вулиці. Вона каже: Чого це ми заходимо в балачки з росіянами, які роблять з цих балачок комедію і спекуляцію? Так довше бути не може, війни нам не минути, а коли вона мусить бути, то нехай буде зараз.» Таке говорять англійці, що ніколи нічого більше не бажали, як мати змогу спокійно працювати. Торгівці рибою нарікають, що немає риби. В нормальний час о цій порі року випливають англійські рибалки далеко в північні води на риболовлю, але тепер це неможливо, бо совєтські морські патрулі обстрілюють англійські рибальські човни, або забирають їх і тримають по кілька місяців у своїх пристанях. З якої причини ми терпимо такий стан?»

З добрих сторінок Берліну

У своїй статті про настрої Вашінґтону кореспондент французького часопису «Ле Монд» з 6 вересня зазначає, що Вашінґтон розцінює можливості війни спокійно. Совєтський військовий штаб повинен знати, що на випадок війни він програє. Ще рік тому можна було Америку заскочити зненацька. Сьогодні вже — ні. Можливо, що росіяни пішли б на божевільну авантюру, але смерть Жданова відсуває цю небезпеку і уможливлює Кремлеві більш поміркований курс, тим більше, що ніхто інший як крайні совєтські елементи дали привід до озброєння Америки і допровадили до того, що вона готова на всяку несподіванку. Без їх допомоги американський народ не дав би ніколи своєї згоди на колосальні воєнні видатки. Берлін в остаточному підрахунку може принести Заходові ще й користь. Він дав змогу західнім потугам випробувати свій летунський матеріял, а зокрема Америці дав змогу зазнайомитися з европейськими летунськими базами і на населення Німеччини мав такий вплив, що англо-сакси можуть тепер розраховувати на співпрацю, а може й прихильність німців.

Видатки США на озброєння в 1949 р.

Деяке світло на це питання кидає американський часопис «Нью-Йорк Геральд Трібюн» з 6 вересня. Отож на 1949 рік передбачається в США понад 15 мільярдів долярів видатків на озброєння. Крім цього, ведуться досліди, які повинні збільшити влучність бомбардування. Якщо в минулій війні на якийсь об'єкт скидали бомби сотками, то в майбутній війні на такий самий об'єкт повинно впасти найбільше дві атомові бомби. Немає готових докладних мап СССР для радарового бомбардування. Так само ще не розв'язана проблема боротьби з новими підводними совєтськими човнами, які не реагують на діяння радару. Цю справу мають розв'язати ще перед будовою могутньої авіоматки на 60.000 тонн, що коштуватиме розом з ескортними кораблями один мільярд долярів. Ця авіоматка оперуватиме поблизу ворожих берегів і буде наражена на атаки з боку забезпечених від радарового діяння підводних човнів.

Кількість дезертирів з червоної армії

Хоч яка велика небезпека загрожує дезертирам з червоної армії і їхнім родинам, число їх з кожним тижнем росте. До американської зони з совєтської втікають пересічно на місяць тисяча совєтських урядовців і солдатів. За останній рік зареєстровано 13.000 утікачів, з них 4.000 старшин совєтської армії. Багато при цьому не зголошуються, інші залишаються в Австрії. В англійській зоні число втікачів повинно бути ще більше, бо до недавнього часу американська влада додержувала договору і видавала дезертирів совєтам, чого англійці ніколи не робили. Можна припускати, що впродовж року приблизно 25.000 совєтських людей втекло закордон. Представники американської влади досить пізно здогадалися, що ці втікачі можуть давати прекрасний інформаційний матеріял про політичні, військові і господарські умовини життя за залізною заслоною. Дві третини втікачів дістають працю в німецькому господарстві.

Така масова дезерція є ще більш яскравим показником похмурого совєтського життя, ніж його могли дати Кравченко і Косенкіна. Система, що допроваджує людей до крайнього розпачу, показує своє цілковите банкрутство. («Нью-Йорк Геральд Трібюн» від 8 вересня ц. р.)

Хто хоче виїхати за океан?!

З одного переходового еміграційного табору пишуть нам, що треба знати всім тим, хто хоче виїхати за океан. Отже:

Треба ознайомитися з усіма еміграційними приписами і з життям та поведінкою у транзитних таборах (центрах). Усі, що написали на листу еміґрантів у власних таборах і одержали повідомлення, що мають право клопотатися про виїзд, повинні переїхати в призначений для них ПРО еміграційний центр. Тут вони проходять перевірку здоров'я, документів, політичної благонадійности і т. ін.

Заокеанські держави приймають тільки здорових еміґрантів. США, Канада і Австралія (а останнім часом також Аргентина) висилають до еміграційних (перехідових) центрів лікарські комісії, які перевіряють дуже докладно в еміґрантів їх будову тіла, зір, слух, зуби, легені, кров, сечу і т. д. Дуже докладно перевіряють легені апаратом Рентґена. Хто з еміґрантів не пройде перевірки, в кого лікарі ствердять хоч би одну недугу, — того не включають до транспорту. Такого висилають негайно назад до того табору, звідки він приїхав.

Але мало того. Коли лікарі ствердять хоч би в одного з членів родини одну тільки недугу, мусить повертатися до матірнього табору вся родина, а не лише хворий її член. Тому радимо кожному еміґрантові перевірити своє здоров'я і здоров'я родини ще перед виїздом до еміграційного центру.

Коли батько чи мати родини не почувають себе зовсім здоровими, або коли в них є хворобливі діти, — нехай вони не вибираються до еміграційних центрів не перевіривши на місці своїх легенів, крови і сечі. Якщо немає в таборі лябораторії, нехай зроблять цю перевірку в лікаря, або навіть у німецького лікаря власним коштом. Хворі повинні негайно почати лікування (в лікарнях чи санаторіях). Радимо всім еміґрантам стриматись від курення і вживання алькоголю на кілька місяців перед виїздом до еміграційних центрів.

Особи, що хворіли на плямистий тиф, або мали нещастя попасти в аварію під час їзди автом, натрапляють на труднощі з виїздом.

Радимо всім еміґрантам не ліквідувати перед виїздом до еміграційних центрів свого господарства і не продавати речей, бо не одному може прийдеться повертатись до матірнього табору. Наразі зазначуємо що в еміграційних центрах нові прибулі отримують тільки харчі і мешкання. Одежі і взуття не дають, а тому треба забирати з собою все, що може придатися.

В. Б-ч.

— **Лондонське радіо** повідомляє, що демонстрантів у Берліні, які зірвали совєтський прапор з Бранденбурзької брами, засудив совєтський суд на 25 років тюрми кожного. На суд не допущено оборонців. Такий нечувано жорстокий вирок викликав у світі обурення.

В справі оплат за фізичну працю ДП

В засаді правильна і справедлива зміна, яка наступила з 10 травня ц. р. в матеріяльному положенні ДП, дала, нарешті, можливість кожному працездатному почуватися хоч в деякій мірі не жебраком. Рано чи пізно життя на рахунок платників податків чужих держав мусить скінчитися, а всі ми, ДП, мусимо перейти на власне утримання. В цьому сенсі розпорядження Військового Управління Ч. 125, яким запроваджено оплату за харчі, що їх дістає кожний мешканець таборів депортованих осіб, належить тільки вітати. Він дає право кожному ДП бути свідомим того, що він хоч в деякій мірі перестає бути тягарем на чужому карку, що стає на власні ноги.

Однак, самий зміст розпорядження, в ідеї такий потрібний і справедливий, не бере, очевидно, під увагу умовин сучасного життя, а тому в практиці лягає на деякі категорії людей тягарем, який є абсолютно непосильним. Він передбачає стягнення з кожного працюючого денно одної марки. З цієї суми 0,50 нм. платиться за харчі, а 0,50 нм. — за помешкання. За перших двох дітей платиться по 3,50 нм. на тиждень, за дальших дітей — 3 нм тижнево. Що це все означає в практиці життя родини, яка має, скажемо, троє дітей, а працюючий один батько, чорноріб? — Як показала практика, це несе за собою те, що всі зароблені за тиждень гроші — при теперішніх оплатах чорноробів — залишаються в касах фірм, як зворот за прохарчування робітника і його родини. А чим заплатити шевцеві, кравцеві, за мило, поштовий значок, за зошит для дитини? Ну, а як треба щось докупити до харчів? А чи невже вліткУ ДП не має права покуштувати зеленої городини чи овочів, купити грушку чи яблуко, як годиться чесному християнинові на Спаса?...

З другого боку, з комірним не зовсім гаразд. Ось у нас в таборі, напр., барак старий, тече, зимою холодний, бо весь уже як решето. В ньому живе 52 особи, з яких працюють 17. Виходить, що за цей барак платиться комірних місячно 255 марок. Але нам відомий в Кілі такий випадок. Один ДП, який на еміґрації вже з 1919 року, спромігся, в спілці з іншим, на відкриття друкарні. Він винайняв мурований барак, силами ДП перероблений для житла та друкарні, в фінансамті через рік після того, як табір ДП, який тут знаходився, був ліквідований. Винайнята площа становить п'ять кімнат і коридор, а це все коштує на нозі гроші менше як 10 марок місячно. Коли в таборі за 255 марок припадає ледве 4 кв. м. площі на душу, то в друкарні тієї площі хоч танцюй. І, нарешті, коли непрацюючий (а таких більшість ДП по грошовій реформі) нічого не платить, то працюючий працює лише за те, що йому припало це «щастя» бути працюючим. Його заробіток жадним стимулом до праці не стає, як би то, здається, мало бути.

Такі й подібні міркування з приводу тяжкого матеріяльного стану оплати за власне утримання були темою двох загальних зборів таборян Фалькенберґу коло Гамбурґу, що відбулися 28 і 31 серпня цього року. По кількагодинному обговоренні цього питання, загальні збори прийняли резолюцію. Збори просили адміністрацію табору довести до відома влади цю резолюцію разом із просьбою взяти під увагу особливо тяжке положення багатодітних ДП, з якого жадного виходу немає для них при нині зобов'язуючій висоті оплат за фізичну працю.

Текст резолюції звучить так:

«Загальні збори робітників ДП табору Фалькенберґ, вислухавши цілий ряд фактів, що свідчать про дуже тяжкі наслідки для ДП — особливо для тих, що мають родини — запровадження за утримання оплат, непропорційно великих у відношенні до ринкових цін на продукти, які видаються в таборах ДП, — стверджують:

1. Розпорядження Військового Управління Ч. 125 погіршує вже і так тяжке існування ДП;

2. Загрожує здоров'ю людей, особливо дітей і молоді, бо заробітної платні сімейного робітника, по відрахованні високих оплат за утримання, зовсім не вистачає на закуп конечних до життя додаткових продуктів, наприклад городини, овочів і т. д.;

3. Відбирає всяку охоту до праці і в найбільш пильного та старанного робітника;

4. Кривдить робітника-ДП, бо відраховувана сума утримання багато більша від ринкової вартости харчів, якими постачають ДП, та фактичної вартости приміщень, в яких ДП табору живуть;

5. Непропорційно обтяжує нормального споживача й найтяжче працюючого, а тому є несправедливим, коли відраховується оплату за харчі й приміщення однакову по висоті в усіх категорій робітників.

У зв'язку з вище поданим, загальні збори ухвалюють: звернутися до Військового Управління британської зони Німеччини з проханням переглянути ставки оплат, як це передбачається параграфом 1 розпорядження Ч. 125, та знизити їх або звільнити від оплат непрацюючих членів родини».

А. К.

— Українці,
Ви дістали решту поголовного 20.— НМ. Дайте ж частину від себе і членів родини на фонд праці УНРади

З культурно-мистецького руху

Конкурс на мемуари українського політичного в'язня

Дві організації українських політичних в'язнів, ЦПУЕ і СУЖ проголосили свого часу конкурс на спогади українських політичних в'язнів. Події другої світової війни знищили багато українських культурних пам'яток, архівів, бібліотек. Кипуче, бурхливе життя не дозволило провадити систематичних хронік. Загинуло в жахливому вирі багато людей, що вміли і знали як зафіксувати сучасну добу для нащадків. Їх втрату треба поповнити новими людьми, які зафіксовували б події і людей, що до цих подій мали те чи інше відношення.

Як виходить з повідомлення д-ра Степана Росохи, Голови Журі конкурсу, ініціятива згаданих вище українських організацій завершилася успіхом, і принаймні якась частина сучасного буде зафільмована в спогадах українських політичних в'язнів. Зі звідомлення довідуємося, що на конкурс надіслано 52 праці на 3.800 сторінок машинопису, що охоплюють советську і гітлерівську окупацію України, хоч і не з усіми їхніми тюрмами та концтаборами. Маємо такі праці: «Советські арештанти» на 395 сторін, «Про німецькі концентраки» на 372 стор., «Спомини Ярошенка» 357 стор., «Записки Василя Дн.прового» 273 стор., «Терезин» 251 стор., «В лябіринті царства вічного спокою», «Панкрац» і «З недавнього минулого» — три останні менш як 200 сторін. Інші праці — на 100 і менше сторінок. Про Їх мемуарну, історичну чи літературну вартість судитиме Журі. Але всі вони, так чи інакше, є цінними джерелами для сучасного і майбутнього історика та літератора.

Одне лихо. Грошова реформа не дозволяє ініціяторам цієї важливої справи довести її до кінця, а саме: виплатити за найкращі праці обіцяні нагороди і надрукувати все найбільш цінне. Отже, тут мусить допомогти свідома українська громада, що знає вартість життя народу. А життя — це історія. Історія — це традиція, це передача предківських ідей дітям і наступним поколінням.

Конкурсове Журі не подає адреси, на яку свідоме громадянство повинно висилати гроші. Тому, думаємо, найкраще висилати їх на адресу ЦПУЕ (Авґсбурґ, Юденберґ 8) з заміткою, що гроші призначені на «Конкурс політв'язнів».

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Франція на небезпечному закруті

Французький уряд Кея дістав більшість у парляменті, але це зовсім ще не значить, що його позиція сильна, — отже тримається він на тій самій хиткій підставі, на якій не могли втриматися уряди Блюма, Рамадіє, Шумана, Марі і знову Шумана. В історичну відповідальну хвилину Франція втрачає на власній повазі через свої намагання залишитися осторонь світового конфлікту, зберегти свою невтральність і виконати ролю посередника. Про таку ролю яийсь час думала Англія, але скоро переконалася, що це справа неможлива, і цілком приєдналася до становища США. Тепер роз'їдають Францію ще й комуністичні страйки, а наступні вибори до французького парляменту можуть перетворитися в малу громадянську війну. Надії багатьох французів звертаються до генерала де Ґоля, що вирятував честь Франції у війні з Гітлером. Недавно Черчіл відбув нараду з де Ґолем у французькому містечку Ес ан Прованс. Цій розмові надають великої ваги. Англія і цілий світ з занепокоєнням стежать за подіями у Франції і починають дивитися в сторону Німеччини. Мабуть і Франція розуміє вже своє незручне становище. Польський часопис «Ожел Бяли», що виходить у Бельгії, пише:

«Не лише з міжнароднього становища, але з стисло французького ситуація у Франції в сучасну пору є катастрофою. Завжди було так — в житті приватної людини і так само в житті народів, — що коли людина або народ заломлюється в хвилину, коли історична пора кличе до виконання великої місії, тоді події переходять понад їх головами. На той випадок їх ролю мусить виконати хтось інший, або коли такий не знайдеться, тоді невідхильно настає поразка.

Одначе, коли цю ролю виконає хтось інший, тоді він перекреслює всі інтереси того, хто заломився, бо часто буває це конкурент або навіть ворог. Коли сьогодні на політичному обрії щораз більше появляється помислів звернутися до німців..., тоді треба рахуватися з таким станом, в якому майбутнє Франції в дальшому розвитку подій стане під знаком запиту.»

Яка справжня мета «холодної війни»?

Своїми воєнними договорами, укладеними з Америкою і Англією в Тегерані і Ялті, совєти ґарантували собі виключний вплив на суміжні з ними західньоєвропейські держави. Після переможної війни над гітлеризмом вони скористались з «весільного настрою», який охопив західніх альянтів, і далеко переступили ту межу, яку їм так великодушно і легкодушно забезпечили Рузвелт і Черчіл. Вони не обмежились лише «впливом» на суміжні держави, але обсадили своїми військами і тримають терором всі три балтійські держави, Польщу, Румунію, Мадярщину, Болгарію, Фінляндію, а останнім часом з допомогою чеських квіслінґів ухопили ґ своїх приятелів чехів. За Югославію іде тепер боротьба. Східня Німеччина в кліщах окупації, зовсім без голосу. Мировий настрій після закінченої війни, мирові договори з колишніми німецькими сателітами, проникання свободолюбних ідей з Европи в Евразію — все це нестравні для московських диктаторів «демократичні присмаки». Їх вони ні за яку ціну не хочуть поставити на стіл перед совєтським громадянином, не бажають, щоб їх споживали і їхні сателіти. Вся ґра Москви, яку вона розпочала проголошенням «холодної війни» Заходові, спрямована до того, щоб, скупчивши увагу світу довкруги воєнної тривоги в Берліні, відвернути її від жалюгідної долі балтійців, поляків, румунів і всіх інших, що караються в московсько-більшевицькій тюрмі.

Свою мету Кремль осягнув. На устах цілого світу тривожне питання: чи не викличе справа Берліну третьої світової війни, від якої кожний хоче якось відхреститися. **І коли сьогодні заговорили про справу Тіта, про героїчний український рух спротиву, про непорозуміння з комуною в Польщі і Чехії, то лише з радости і надії, що всі ці «непримиренності» в советському таборі стримають Москву від підготовленої війни.**

З Москви до Парижу

Усе довга історія переговорів у Москві, що тривала 52 дні, закінчилася одинадцятою з черги розмовою трьох західніх представників з Молотовим. Цим разом закінчилася вона також без комунікату, значить, без висліду. Сталін виїхав у Крим до Сочі, а американський делеґат, ґенерал Бедел Смітс, і англійський делеґат Франк Роберте виїхали до Парижу, де візьмуть неофіційну участь у пленарному засіданні Організації Об'єднаних Народів, яке розпочинається у вівторок 21 вересня. Останні радіоповідомлення подають, що совєти мають намір продовжувати розпочаті західніми альянтами переговори по закінченні нарад ОН, а може аж у наступному 1949 році. Тим часом міністри закордонних справ США, Англії і Франції, а саме Маршал, Бевін і Шуман, відбули в приміщенні британської амбасади в Парижі два засідання, на яких обговорили справу Берліну, питання Німеччини та всі справи, які стоять на порядку нарад ОН.

Пленум Організації Об'єднаних Націй

Париж став знову в центрі уваги, цим разом з приводу з'їзду найчільніших політиків і господарників 58 держав світу, який розпочався 21 вересня о 15 год. дня. Це третє з черги річне засідання тієї організації, яка народилася як керівник миру після другої світової війни.

Ідея Організації Об'єднаних Націй — налагодження мирних взаємин між народами світу, оборона слабших перед сильнішими, захист миру, розв'язання міжнародніх спорів мирним шляхом і карні санкції проти напасника включно до збройної інтервенції.

За час свого існування Раді Безпеки ОН вдалося примусити совєти залишити безправно окуповану частину Персії. Це був перший і, треба побоюватись, останній успіх ОН. Бо вже зовсім не вдалася їй справа замирення на Балканах, в Китаї і Кореї. І тільки половинки успіху досягнено в Палестині, де араби й жиди погодились під натиском Ради Безпеки укласти тимчасове перемир'я.

Але незалежно від цього, всі держави визнають вагу цієї організації, бо це — трибуна народів, і, хоч не вдалося їй створити свою власну армію, її рішення мають велику моральну силу. Коли напасника засудять на пленумі ОН, то його доля може скінчитися так само, як доля Ґітлера.

Пленум ОН відбуватиметься в залі що вміщує 3.000 осіб. Вже приготовлено розкішні мешкання для 300 делеґатів, 300 дорадників, 380 експертів, 500 справоздавців і 600 гостей. Ціла юрба перекладачів прибула на з'їзд, але головних є лише п'ять. Безліч телефонічних, телеґрафічних, радієвих проводів, апаратів, два поштові уряди, 2000 машиністок, друкарня, банк, крамниці і можливість купувати папіроси без оплати мита. А до цього всього — французька кухня! Все це для вигоди делеґатів, які мають вирішити аж 70 важливих справ, а не всі вони, ці справи, заповідають добрий настрій.

Найважливіші спірні питання.

До найбільш дразливих, але невідкладних справ, які повинна вирішити сесія ОН, належать:

Скасування права «вета» великих держав, яким найбільше до цього часу користувалась Росія.

Справа Кореї, яка важлива тим, що совєти залишили нібито Північну Корею і жадають, щоб США стягнули свої окупаційні війська з Південної Кореї. А тим часом відомо, що совєти утворили в Північній Кореї комуністичну армію під своєю командою і зараз же займуть Південну Корею, як тільки залишать її американські війська.

Справа італійських колоній, — важлива тим, що совєти до цього часу домагалися і собі в Північній Африці колонії, але тепер, не маючи надії на задоволення своїх невиправданих претензій, ставлять демаґогічну вимогу повернути Італії всі її колишні колонії, сподіваючись прибрати їх до своїх рук після комуністичної революції в цій країні.

Справа Греції та комуністичних партизанів, яких і далі озброюють балканські держави.

Справа Палестини, де знову можуть спалахнути бої, які можуть розгорітися в світову пожежу.

Справа Індонезії, справа комуністичних заворушень у Південній Азії, справа Індії та Ґайдерабаду, і, нарешті, справа Берліну.

Вже зазначені вище справи погрожують підвищенням гарячки нарад і навіть розбиттям сесії. Алеж крім цих справ, чекають ще свого полагодження дуже важливі дрібніші справи.

Початок нарад ОН

Уже перед першим засіданням головний секретар ОН Тріґве Лі оголосив, що поставить внесення про створення кількатисячної армії ОН, потрібної для того, щоб охороняти делеґатів ОН, коли вони діють на такому небезпечному терені, як кордон Греції або Палестина.

Совєти вислали на сесію ОН не Молотова, але його заступника Вишинського. З цього здогадуються, що совєти хочуть застосувати в Парижі таку саму тактику, яку застосували в Белґраді на Дунайській конференції. Засідання відкрив міністер закордонних справ Аргентіни Брамулія. Потім, як господар, промовляв президент Франції Оріоль, вітаючи всіх делеґатів. Спеціяльна комісія перевірила повноваження делеґатів. Далі пленум вибере президента нарад, керівників різних комісій та виконний орган з сімох членів.

У Чехо-Словаччині варяться

Чехо-словацька пресова аґенція повідомляє, що в Празі звільнено 103 урядовців і членів спортової організації «Сокіл», які нібито підготовляли протидержавні демонстрації в зв'язку з похороном б. президента Бенеша. Міністерство внутрішніх справ потверджує вістку про арештування сімох югославських учителів, яких обвинувачено в під'юджуванні своїх учнів до сутичок з чеською поліцією; до таких сутичок приходило в різних частинах краю, де студенти виявляли свої симпатії до Тіта, Югославська пресова аґенція повідомила, що чеська поліція зірвала телефонічну сполуку з будинком, де мешкали югославські студенти. Обурені студенти зажадали, щоб їх репатріювано в Югославію. Американська аґенція повідомила, що під час висвітлювання одного советського фільму виникла протиурядова демонстрація. В Острові заарештовано п'ять осіб за друкування і поширювання протирежимних летючок. У добре поінформованих колах твердять, що, в зв'язку з чисткою, має піти на демісію прем'єр-міністер Запотоцькі. Арештовано трьох високих поліційних достойників, розійшлись чутки про можливість заарештування 10 членів чеського парляменту, а подорож Ґотвальда до Криму пов'язують з виїздом туди ж Сталіна. Чеський міністер хліборобства привіз з Москви наказ про колективізацію сільського господарства, що викликало в країні велике незадоволення.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН

А де ж решта атомових бомб?

«Українські Вісті» (Ной-Ульмі) в ч. 74 за 11 вересня ц. р. повідомляють в статті «Запорожці — батьки підводних човнів», що в XVI столітті запорожці вже користувалися в боротьбі з ворогами підводними човнами.

Багато таємниць криє в собі наша славна минувшина. Силу-силенну всіляких таємниць. Але славні наші дослідники історії, не зупиняючись, як то кажуть, ні перед якими труднощами, розкривають ці таємниці і витягають їх за вуха на світло денне.

Ось, приміром, в «Українських Вістях» історик Гр. (не плутати з Мих. Грушевським!), на підставі мемуарів монаха Форнье, що жив у 60-х роках XVI століття в Істамбулі, розкрив і подав до загального відома вельми цікаву річ. Виявляється, що наші молодці-запорожці мали на озброєнні, крім списів, гаківниць, єдинорогів та іншої тогочасної зброї, ще й субмарини. Мало того, цілими фльотиллями цих субмарин нападали вони на великі пристані й висаджували десанти на посрах і ганьбу ворогів християнства.

Чи використовували при цьому запорожці ще й радар-апарат історик Гр., на жаль, не зазначає.

По довгих дослідженнях в архівах Нового Ульму нам особисто (тобто мені, Савелієві Махорці) пощастило з незаперечністю довести, що запорожцям у їх боротьбі з ворогом не раз приходилося мати діло і з газами. В одному з універсалів кошового отамана Сірка читаємо дослівно таке:

«І не чортові ж ці турки! Не чіпав їх — самі полізли. А як узяв їх, бусурменів, за зябри — газ пускають!»

Отже, легенда про те, нібито гази застосовано вперше на річці Іпр в 1915 році на німецько-французькому фронті, не витримує жадної критики. За це виразно промовляє наведена вище цитата.

З кількох пожовклих аркушів-додатків до діярюша відомого українського літописця Величка, що їх знайшли ми особисто в Новому Ульмі, довідуємося про ще цікавіші речі.

Виявляється, що під час походу Івана Підкови на Молдавію на початку XVI стол. у складі його збройних сил була також і авіяція.

Згаданий вище літописець Величко пише дослівно таке:

«Тоді ж козаки і старшина козацька, не укмічені від ворожої сторожі, турків кругом обступили і впали на них наче з неба».

Цей уривок з цілком вірогідного літопису із безсумнівністю свідчить, що в складі збройних сил Івана Підкови були літаки й відділи парашутистів.

Нашим історикам варт було б докладніше дослідити, якої конструкції літаки вживали Підковині запорожці, і який радіюс дії мали ці літаки.

Не ручимося за абсолютну історичну правдивість надзвичайно цікавого твердження французького дипломата Деленіля, що свого часу був відряджений з Парижу як посол до гетьмана Івана Мазепи в Батурин. В одному з нововідкритих у Новому Ульмі історичних мемуарів цей самий Деленевіль зазначає, що у гетьмана було дев'ять атомових бомб. Коли повірити твердженню французького дипломата, мимоволі набирають деякі припущення й зіставлення.

Адже відомо, що в боротьбі з російським царем Петром атомових бомб ні разу не вжито. На Гіросіму ж в Японії у 1945 році скинуто їх дві. Де знаходиться тепер решта атомових бомб і кому вони належать? Коли припустити, що решта атомових бомб дісталася в руки советам, то це у значній мірі розкриє декому очі на останні берлінські події.

Над всіма цими питаннями також варт було б попрацювати декому з дослідників нашої старовини.

САВЕЛІЙ МАХОРКА

Ще мають слабу надію

«Конт. Дейлі Мейл» з 19 вересня пише, що є ще надія на полагодження берлінського конфлікту. А саме тому, що совєти, спираючись на якісь постанови Потсдамського договору, заявляють, що справа Німеччини в цілому, а тим самим і справа Берліну належить до компетенції чотирьох альянтських міністрів закордонних справ і з цієї причини не може бути поставлена на порядку нарад ОН. Отже совєти можуть дати Соколовському нові інструкції щодо зняття блокади, а тим часом зажадати, щоб наради чотирьох міністрів відбулися в Парижі. В такому разі не було б перешкод до того, щоб міністри Маршал, Бевін і Шуман відбули нараду з міністром Молотовим.

КОРОТКО

— **Буревій «торнадо»**, що шалів в околицях Нагасакі в Японії, убив 72 особи. Про інших 70 нема вістки.

— **На конкурсі** найкращих жінок Америки першу нагороду дістала 18-літня міс Шопп. Вона одержала 5.000 долярів для продовження освіти, авто вартістю 3.000 долярів і багато пропозицій виступати в фільмах і на сцені. Усі ці гроші вона, звичайно, візьме, а з різних пропозицій вибере найкращу: вийде заміж.

— **Справжній артист.** Ґаррі Оміґ з Гамбурґу, який виступав у п'єсі «Самогубство Мортімера» в Бравншвайґу, так перейнявся своєю грою, що всадив собі гострий ніж на кілька сантиметрів вище серця. Публіку він своєю грою переконав, але далі не міг виступати, бо зараз же треба було його відвезти до шпиталю.

— **Від часу капітуляції** в окрузі Арнсберґ загинуло 166 осіб від різного роду зброї, яка валялася покинута після війни. 158 осіб було поранених.

— **Голляндія** не ставить уже до Німеччини жадних територіяльних претензій.

— **Франція ґарячкує.** На вулицях Парижу спалахнули кривані заворушення, в наслідок яких 300 демонстрантів поранено. Тринадцять демонстрантів і 27 поліцистів забрано на лікування до шпиталів.

— **У Трондгаймі в Норвеґії** відбули скандінавські комуністи конференцію, в якій взяли участь також провідники фінських комуністів, міністер Ґерта Кукусінен і провідниця норвезьких комуністів Кірсті Ґанстеен. Між іншим у Стокгольмі побоюються, що від 3 жовтня розгорнеться по всіх скандінавських державах жвавіша підривна комуністична діяльність.

— **Советський комендант Відня** майор Дарлев пропав без сліду, йдучи з свого приватного мешкання до бюра. Советська поліція заарештувала домашню служницю Дарлева і випитувала з якими чужинцями він зустрічався. Жінці Дарлева советська поліція наказала спакувати всі речі і відвезла на східній залізничний двірець Відня. Думають, що комендант Дарлев чимось «прогрішився».

— **Капітуляція Ґайдерабаду.** Індійські війська скорим маршем здобули столицю Ґайдерабаду Секунд-рабад. Ґайдерабадський комендант Едрос скапітулював. Індійська влада конфінувала ґайдерабадський уряд. Країну підпорядковано індійському урядові. Володар Ґайдерабаду — це найбагатша і водночас найскупіша в світі людина. Тепер прийдеться йому платити за програну.

— **З колишнього складу амуніції** в Штернбухгольці совєти вибрали 50.000 протипанцерних стрілен калібру 8,8 і відвезли в невідомому напрямку.

— **Арбайтсамт у Швеції**, в совєтській зоні, перевів п'ятсот примусових робітників до табору, який оточено 80-метровою «мертвою смугою» і трьома рядами дротяної загорожі.

— **Головний господарський керівник** пляну Маршала Гофман висловив на пресовій конференції надію, що всі держави, які входять у плян Маршала, стримаються з постачанням будьякого воєнного матеріялу до Росії та її сателітів.

— **«Перекладач Сталіна»** Владимір Павлов прибув 18 вересня літаком з Москви до Лондону. Як перекладач він брав участь у всіх нарадах Сталіна і Молотова з представниками Заходу.

— **У Вайсензее, в совєтській зоні Берліну**, боївки німецької комуністичної партії відібрали всю ліцензійовану німецьку пресу з західніх секторів і спалили. Кіоскерам вони загрозили знищити кіоски, якщо й далі продаватимуться західньо-німецькі часописи. Цим способом комуністи думають вбити правду і створити базу для своєї неправди.

— **З совєтських копалень урану в Саксонії втекли минулого тижня «повітряним мостом» з Берліну два німецькі примусові робітники. Вони кажуть, що на цих копальнях кожний робітник примушений видобувати щодня 3 кубометри руди, незалежно від того, чи має відповідне приладдя. Інакше заморюють його голодом.**

З місць нового поселення

Людина з фаховим знанням у Канаді

До редакції надійшов лист, який має ширше значення для нашої еміґрації. Вміщуємо з нього суттєві уривки:

«Після різних «чистилищ» по переходових таборах і перевірчих комісіях, 28 липня ми з жінкою щасливо доїхали до Канади. Їхали так: з переходового табору в Ґроні коло Бремену до Голляндії поїздом, з Голляндії до Англії кораблем, а з Лондону до Монтреалю літаком. Потім знову поїздом по канадійській землі. Їхали без пригод. Але могли бути й пригоди. Літак, яким ми летіли з Европи до Канади, розбився два тижні згодом. Пів місяця гостювали у своєї родини. Потім я поїхав до Вініпеґу, де знайшов собі працю за фахом, правда, не як інженер, але як електромонтер. Увечері в бюрі роблю різні електромонтерські інсталяційні пляни. Платять по 85 центів за годину. Працюю тиждень і вже заробив 48 долярів. Місячно це дасть від 150 до 200 долярів. Для нашого скитальця з інженерським фахом відразу дістати працю інженерського характеру — річ неможлива. Треба дуже добре знати англійську мову, вміти писати на машині, а головне — треба знати всі приписи й норми, що зобов'язують в Канаді. Канадійська система праці різниться, як небо від землі, від европейської. Інші норми, правила, інакша система проєктування, різний спосіб обчислень, будівництва і т. ін. Я, наприклад, маючи досить міцну протекцію, пробував дістати місце інженера в одній з найбільших канадійських електричних компаній (Гідро-Електрік). Мене провіряли канадійські інженери раз і другий, визнали, що маю добру теоретичну підготовку, але заявили, що мені треба ще практично ознайомитися з усім, починаючи від найпростішого.

Отже, повторюю, необхідно дуже добре знати англійську мову і зобов'язуючі приписи. В противному разі треба починати від монтерського помічника з платнею від 50 до 60 центів на годину. Я мав більше щастя, бо вмію трохи по-англійському говорити і писати. Слід пам'ятати, що канадійська англійська мова значно різниться від правдивої англійської мови. Інший наголос і інша фразеологія. Я говорив з багатьма англійськими фахівцями, і вони теж потверджують, що треба починати від найнижчого ступня, щоб по піврічній практиці піти вище і здобути відповідне до свого знання місце.

В Канаді кваліфікований робітник заробляє приблизно стільки, що й інженер. Добрий робітник заробляє 240-280 дол., середній інженер приблизно те саме. Наша інтеліґенція, вибираючись у Канаду, мусить навчитися англійської мови і бути приготованою на найтяжчу, деколи й брудну роботу. Пізніше може здобути кращі умовини праці. Це не вірно, що пише Дольницький в еміґраційній пресі, що на американському континенті немає для нашої інтеліґенції праці. Є її дуже багато, але треба вміти і хотіти працювати.

Я вже познайомився тут з багатьма нашими, навіть малограмотними людьми, які за два-три роки доробилися значних маєтків. В Канаді немає такої великої різниці між інтеліґенцією і робітниками, як в Европі. Тут усі однакові. Велика різниця лише між добрим і поганим робітником. Хто любить працю, того шанують незалежно від його дипльомів. Наприклад, мій шеф кличе мене просто Вальтером, а себе каже кликати Майком, і всі його підлеглі так його кличуть, без жадних титулів.

Життя в Канаді, порівнюючи з Европою, дуже дешеве. Й відношення між заробітньою платнею і купівельною спроможністю досить добре. За зароблених 20 чи 30 долярів у тиждень людина може багато дечого купити. Правда, дехто з наших скитальців нарікає, що не вистачає грошей. Та це й не дивниця: за скитальського життя вони відвикли від розумного господарювання грішми. Одні їх не мали зовсім, інші, а таких меншість, мали забагато безвартісних грошей. І тепер усе це мститься: купують, чого не треба, а пізніше не мають цента в кишені.

Я задоволений своєю працею, хоч приходиться ходити дуже висмаруваному. За кілька тижнів обіцяє мені мій «бос» (шеф) підвищити платню до 1,25 дол. за годину. А потім, мабуть, буду працювати в бюрі, де рисуватиму пляни. Моя жінка теж працює вже цілий тиждень, але при досить тяжкій кравецькій праці заробляє всього 13 долярів на тиждень. Та це тільки [illegible].

Мешкаємо в Вініпеґу, краще сказати, в Сент-Боніфасі, за рікою. У Вініпеґу живе багато українців-скитальців. Вони вдоволені з свого побуту в Канаді. Але не всі стоять на висоті завдання і цим псують добру славу іншим. Наприклад, тиждень тому один скиталець, що вже рік пробуває в Канаді, напився і по-п'яному зарізав ножем кельнера в одній з вініпеґських «кнайп». Зрозуміла справа, що на другий день з цього приводу піднявся великий галас. А найбільше галасували, звичайно, комуністи.

Або такий приклад: приїхало з Европи 60 українців-мулярів. Голова Українського Канадійського Фонду постарався, щоб їм усім дали роботу в одній компанії. За два дні компанія телефонує до інженера Коссаря, голови Укр. Кан. Фонду, що мусить 45 українців звільнити з праці, бо виявилося, що вони не мають зеленого поняття про мулярство, а записалися мулярами, щоб дістатися за океан. Цю справу передали до Імміґраційного Уряду в Оттаві. Такий випадок дуже шкодить тим, що залишилися ще в Европі. Треба звернути увагу українцям в Европі, щоб вербунковим комісіям не брехали про свій фах. Канадійська комісія не хоче розуміти, що люди цим способом хочуть вирватися з Німеччини.

Знаю кілька випадків, коли українці в Канаді стягнули декого з скитальців з Европи, а вони, приїхавши, відмовились працювати, — п'ють, грають у карти, роблять різні борги на конто тих, що їх стягнули, не хочуть звільнити мешкання і т. д. Такі випадки знеохочують тутешніх українців до всіх скитальців. Навіть свояки свояків бояться тепер спроваджувати з Европи, щоб, крім витрати грошей на переїзд, не брати собі на голову клопотів.

Багато є таких, що, приїхавши до Канади, починають гостро критикувати і висміювати суспільно-громадське життя канадійських українців. Підкреслюють на кожнім кроці, що вони ліпші українці, займаються «політиканством». Часом заїде собі такий маґістер чи професор і починає нарікати, критикувати, вимагати й висміювати. Або приїде якийсь «мандрівник», що не має зеленого уявлення про відносини в краю, про боротьбу УПА, починає балакати різні дурниці, мовляв, ви, канадійські українці, нічого не варті, ви жадної роботи не провадите. От ми, українці з Европи — ми кров проливали і т. д. Такі виступи страшенно обурюють канадійських українців. Якщо раніше вони ставилися дуже прихильно до новоприбулих, дуже сердечно їх вітали, то тепер кожного разу відчувається стриманість. Новоприбулі не хочуть зрозуміти того, що майже вся українська стара еміґрація в Канаді — це робітники і селяни, часто малограмотні, або й зовсім неграмотні, а між ними дуже мало інтеліґенції. Зрозуміла річ, що від них не можна вимагати такої свідомості і такої організованості, яка була в краю. Вони не мали часу на політику, бо мусіли пробивати собі дорогу в житті щоденною працею. Треба й так дивуватися, що вони спромоглися створити українські організації, установи, різні курси і домівки. Це все зробили звичайні робітники власними силами, робітники, які прибули сюди 20 або 30 років тому, щоб по двох-трьох роках повернутися до рідного краю. Коли ж розбудували вони те, що є і що може служити за підставу для дальшої праці, то треба їм за це бути вдячними і не розбивати того, що вже створено. **В.Л-й.**

ВСЯЧИНА

Три шилінґи за марку

В Австрії почали вже офіційно обмінювати в банківських конторах німецькі марки на австрійські шилінґи у відношенні 3 шилінґи за 1 німецьку марку.

Перехід на зимовий час

Уночі з 2 на 3 жовтня ц. р. зобов'язуватиме знову зимовий час у цілій Німеччині. Годинники треба пересунути на одну годину назад.

Не буде приділу німецьких папірос

Починаючи з жовтня ДП не одержуватимуть більше приділу німецьких папірос, з огляду на те, що само німецьке господарство мусить довозити їх з закордону. Головна кватира ІРО повідомляє, що засоби, які з того залишаться вільні, будуть ужиті на інші життьові потреби ДП.

Потонули два кораблі

У наслідок великої бурі на Північному Атлантику розбились і пішли на дно два кораблі, а саме: бритійський корабель «Ляйчестер» і портуґальський корабель «Гаспар». Американські рятівничі кораблі врятували 79 моряків. Сім моряків загинуло.

Пресова виставка в Ганновері

У Ганновері на терені, де недавно відбувалась т. зв: «Експортмессе», відкрито 9 вересня велику Пресову виставку, що має дати огляд сучасного стану німецької преси. На виставці є також відділи закордонної преси — англійської, американської і французької, що дає можливість робити деякі порівняння. Цікаві дані відносно англійської преси. Наприклад, тираж англійської щоденної преси становить 56 мільйонів примірників, а число постійних передплатників цієї преси — 8.800.000 Цікаво було б порівняти відсотково стан тиражів і передплатників української преси.

Цю виставку, що мала вже місце в Мюнхені й Дюссельдорфі, повинні відвідати не лише журналісти, а всі, хто цікавиться пресою та суспільними справами.

Перед дослідженням морських глибин

Бельґійський учений, проф. Пікард, який уславився своїми полетами в стратосферу, закінчив уже підготовчу працю над будовою апарату, яким вирішив спуститися в морські глибини для наукового дослідження морського дна і живих істот, які там перебувають. Перші спроби думає він провести на менших глибинах поблизу африканського узбережжя. Після позитивних вислідів на цьому терені, він перевірить глибини Середземного моря в районі Ґвінейської затоки. Його апарат називається «Бетсіскейп». Це десятитонова кабіна з грубими стінами, проміром у два метри, яка може витримати тиск води на глибинах 16.000 метрів. Проф. Пікард сподівається за допомогою свого апарату добитись до глибини в 4.000 метрів.

«На перші гулі» з «вулицею»

12 вересня ц. р. в таборі Запоріжжя-Лідеман місцевий драматичний гурток під орудою Тетяни Назаренко поставив п'єсу М. Старицького «Як ковбаса та чарка, то минеться й сварка» і водевіль С. Васильченка «На перші гулі»

В поставу водевілю »На перші гулі» ориґінально вклинено так звану «вулицю» — масову дію з троїстими музиками, танками дівчат та парубків і з участю кобзаря. Це відсвіжило загальновідомий водевіль і дуже живо було сприйняте публікою. **А. К.**

Крайовий з'їзд пластунів бритійської зони Німеччини

Цими днями відбувся Крайовий з'їзд пластунів бритійської зони Німеччини. З'їзд у перший день нарад переслав привіти до таких українських організацій:

«До Українського Допомогового Комітету в Канаді.

Українські пластуни, сеньйори бритійської зони Німеччини пересилають Вам з нагоди Крайового пластового з'їзду сеньйорів щирий привіт і побажання дальшої успішної праці серед українців Канади в допомоговій акції на користь українських скитальців і цілого українського народу. СКОБ. Президія З'їзду: **Скавтмайстер — інж. Володимир Шехович, голова, — пл. сен. Ю. Левицький, секретар.**

До Українського Центрального Допомогового Комітету в Бльомберзі

Крайовий з'їзд пластунів бритійської зони Німеччини вітає Український Центральний Допомоговий Комітет і бажає Йому дальшої успішної праці для добра і захисту українських скитальців. СКОБ. Президія З'їзду: **Скавтмайстер інж. Володимир Шехович, голова, — пл. сен. Ю. Левицький, секретар.**

В днях 26 і 27 вересня 1948 року в українському таборі Оеррель бай Мунстер-Ляґер, Крайс Сольтав, відбудеться Зональний Пластовий З'їзд всіх Старших Пластунів Бритійської Зони. Просимо все Старше Пластунство Бритійської Зони взяти активну участь в першому зональному з'їзді Ст. Пластунства Бритійської Зони. З собою взяти по змозі пластовий однострій, прапори Ст. Пластунства та харчі на два дні. СКОБ! Голова: Ст. Пл. Розв. **Данкевич**, Секретар: Ст. Пл. учасн. **Стадник.**

КОРОТКІ ВІСТІ

З останньої хвилини. Промова міністра Бевіна в англійськім парляменті.

На засіданні англійського парляменту дня 22 вересня заявив міністер Бевін таке: Ми хотіли з совєтами в справі Німеччини дійти до згоди, але вони це внеможливили. Голодову бльокаду Берліну розпочали викрутом, технічними труднощами, а потім отверто, бо думали, що викличуть голодову революцію і примусять нас залишити Берлін. Це тактика негідна недавнього союзника і безглузда. Ми не змінимо своєї політики і не думаєм залишати Берлін під ніякою умовою. Коли б ми навіть поступилися в дечім, то кінця совєтським вимогам не буде. Зараз на другий ранок вони поставлять нові вимоги, підцькують маси до заворушень, щоб продовжувати свої завоювання. На це Англія не піде, бо хоче мати певність тривкого мира. Три західні альянти діють однозгідно і знайдуть способи, щоб берлінську кризу розв'язати. Але покищо міністер не може парляментові їх виявити.

Совєти погрожують виступленням з ОН

Відкриваючи третю сесію ОН арґентінський міністер зак. справ Брамулія заявив: Світова політика не може бути розмовою між двома державами, а вже ніколи монологом одної держави. Ту саму думку у своїй промові підтвердив президент Франції Оріоль. Напасна політика совєтів в останніх місяцях відбилася при виборах президії ОН, куди вибрано лише одного представника совєтів і одного з сателітів, а саме Польщі. Президентом пленуму ОН вибрано представника Австралії д-ра Герберта Іветта. Совєтський делеґат Вишинський гостро виступив проти арґентінського делеґата Брамулія, називаючи його ворогом совєтів ч. 1. Різко розмітуючи обидвома руками, він спротивився внескові, щоб справу приняття нових членів ОН, справу Греції і проблему Кореї передавати на повне засідання. Але його переголосували. У міжчасі дійшло довідома, що московська газета «Новое Время» накинулася гостро на західні держави, буцімто вони хочуть позбутися СССР з ОН. Тим часом у своїй промові розлючений Вишинський сам загрозив, що совєти виступлять з Об'єднання Націй, коли рішення пленуму не будуть такі, як це совєтам вигідно.

Спільна нота трьох західніх альянтів.

Три західні потуги, США, Велика Британія і Франція передали в середу 22 вересня ц. р. спільну ноту до совєтського уряду совєтським амбасадорам у Парижі. Загальний зміст ноти рівняється питанню: «Чи погоджується СССР на контролю чотирьох держав у Берліні, чи ні?»

Дозброєння бритійської воєнної фльоти.

Велика Британія вважає міжнародне положення на стільки загрозливим, що рішила корабельні майстерні з мирної продукції переставити на воєнну. Йдеться про будову нових 100-воєнних кораблів типу винищувачів, фреґат і нових одиниць воєнної фльоти проти підводних суден. Так само 45.000 тонновий літаконосець «Інґель» має бути знову пристосований до воєнних завдань.

Таємні наради «Східнього бльоку».

Агенція АП повідомляє: Американські дипломати висловлюють погляд, що СССР скликає на таємну конференцію вождів своїх сателітних держав, щоб разом з ними підготовити якусь велику спільну акцію.

Комуністична офензива в Китаю

З Нанкіну повідомляють, 300.000 китайська комуністична армія почала офензиву на фронті Шантунґу. Частина цієї армії в силі 100.000 рушила в напрямі Тсінан. Урядові війська відступають. Уряд задумує переформувати міністерство війни і розробити новий плян оборони. З тою метою відбудеться нарада високих китайських кол.

Подяка працюючим

Працюючі громадяни табору Еттлінґен (Баден), що за свою працю, одержують заробітню платню, зложили під час одержання такої платні за посередництвом Таборової Ради добровільні датки на допомогу нашому Високошкільному Студентству в сумі 549 нім. марок 50 пф.

Комісія Допомоги Українському Студентству проголошуючи це, як примір гідний наслідування, складає оцим щедрим жертводавцям гарячу подяку.

Політруки в чеській армії

До кожного чеського полку приділено оце одного совєтського старшину, буцімто як інструктора, а на ділі для цього, щоб дбав за благонадійність полку. Крім цього його завданням буде виховання молодих «народньо-демократичних» старшин, котрі поза Москвою не бачили б чеського світа.

До жінок, що закінчили високі школи

Головна Кватира ІРО на вимогу Світового Союзу Жінок з університетською освітою звернулася до УЦДК з проханням виготовити список українок, які мають закінчену високу школу. Список обіймає такі дані:

1. Ім'я і прізвище;
2. Місце і дата народження;
3. Віровизнання;
4. Родинний стан;
5. Кількість членів родини, з якими живе в спільному господарстві;
6. Час, місце і рід закінчення високошкільних студій;
7. Робота, виконувана після закінчення студій;
8. Точна теперішня адреса.

Згідно з одержаними інформаціями, ІРО та Світовий Союз Жінок з університетською освітою бажають допомогти українкам, що закінчили високі студії, в переселенні та інших потребах.

Просимо українок, що закінчили високі школи і бажають нав'язати зв'язок із згаданим Союзом, переслати до 1 жовтня ц. р. відповіді на поставлені вище питання на адресу УЦДК в Бльомберґу (Нойсторштрасе 50.)

Зональна Управа ОУЖ та УЦДК

До посідачів афідавітів до США

У найближчому часі розпочнеться підготовча акція в справі переселення до США. Подробиці ще не відомі, їх лише опрацьовує Головна Кватира ІРО на бритійську зону Німеччини. УЦДК одержав доручення покищо порадити посідачам афідавітів до США, щоб вони чимскорше звернулися до тих, хто їм виставив афідавіти, з проханням переслати ще додатково «посвідки про забезпечення мешкання і праці в США».

УЦДК згідно з дорученням ІРО закликає українців бритійської зони, які вже мають афідавіти до США, подати негайно до УЦДК в Бльомберґу (Ноєторштрассе 50) такі відомості:

1. Ім'я і прізвище посідача афідавіту;
2. Дата його народження;
3. Де, коли й з яким реченцем важности виставлено афідавіт;
4. Точна адреса посідача афідавіту з зазначенням нумеру ДіПАКС'у.

Переселенчий Відділ УЦДК

Нинішнє число «Українського Слова» виходить з деяким запізненням з причини ремонту друкарської машини, за що просимо в наших ВШ Читачів вибачення.

Редакція.

РОЗШУКИ

35. **МИХАЙЛО ІЛЕМСЬКИЙ** розшукує свого брата **ІВАНА ІЛЕМСЬКОГО**, народж. в 1916 р. в с. Голинь, пов. Калуш (Галичина), який від р. 1941 до капітуляції Німеччини працював у Ессені. Відомості слати на адресу: Mr. Mychajlo Jlemsky, E.V.W. Hostel, Thankerton, Lanarkshire, Scotland, England.

36. а) **НЕСТОР ГЛАДУН** розшукує брата **СТЕПАНА ГЛАДУНА**, народж. в 1923 р. в Стрию (Галичина), який в останній час перебував у Гамбурґу.

б) **ГРИГОРІЙ ТЕМЧУК** розшукує сестер **ВАЛЕНТИНУ І ОЛЕНУ** з села Бодяки, пов. Крем'янець (Волинь).

Відомості про Степана Гладуна і Валентину і Олену Темчуків слати на адресу: Administration „Ukrainska Dumka", 49 Linden Gardens, Netting Hill Gate, London, W. 2, England.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкується переважно понцареллю. Вартість оголошень: за розшуки — 10 пф. слово і за всі інші оголошення — 50 пф. рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колеґія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на бритійську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neuetorstrasse 50, Schliessfach 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.

„UKRAINSKE SLOWO"
Ukrainian Word
Ukrainian Weekly News
Das Ukrainische Wort
Ukrainische Wochenzeitung
Authorised by PWDP /0235/ SEC (G)
Adresse
(21a) Blomberg (Lippe)
Neuetorstrasse 50
Schliessfach 52. Tel. Blomberg (Lippe) 167
ПОШТОВЕ ЧЕКОВЕ КОНТО
«UKRAINSKE SLOWO» Blomberg, Postscheckamt Hannover 8054

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Адреса Редакції і Адміністрації:
„UKRAINSKE SLOWO"
(21a) BLOMBERG (LIPPE) — Neuetorstrasse 60
Schliessfach 62 Tel. Blomberg (Lippe) 167

ПЕРЕДПЛАТА:
в Німеччині тримісячна 2.40 DM., піврічна 4.80 DM, річна 9.60 DM. — ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 20 Pf
в Англії місячно 8 пен., піврічна 4 шил., річна 8 шил.
ПООДИНОКЕ ЧИСЛО 2 пенси
Передплату надсилати в Німеччині на адресу Адміністрації, в Англії на адресу Central Ukrainian Relief Bureau for «UKRAINSKE SLOWO», 46 Seymour St., London, W 1 England. На цю ж таки адресу надсилати передплату з інших країн (поза Німеччиною) в рахунок вартости англійської валюти.

ВИХОДИТЬ У КОЖНУ НЕДІЛЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК АНГЛІЙСЬКОЇ ЗОНИ

РІК І Ч. 23
БЛЬОМБЕРҐ 3 ЖОВТНЯ 1948

Замордування о. д-ра Костельника

Московський патріярх Алексей подав до відома, що «член української націоналістично-буржуазної підпільної організації, висланник папи римського замордував у Львові православного єпископа д-ра Гавриїла Костельника«.

Як відомо о. д-р Г Костельник зараз же по приході большевиків у Львів з невідомих ближче мотивів заанґажувався в акції насильного приєднання української греко-католицької церкви до московського православія. Відомості, які приходили зі Львова у цій справі, подавали подробиці трагедії, яку в зв'язку з тим переживав замордований. Комунікат московського патріярха Алексея щонайменше дивний, вже хоч би тому, що намагається приписати це вбивство римському папі. Крім цього, ні одна з українських підпільних протибольшевицьких організацій не засудила о. д-ра Костельника. Навпаки, розглянувши, виправдала. Це другий важливий факт, що заперечує повідомлення московського патріярха.

Чи могли б так робити в робітничім «раю» в СССР?

У німецькому краю Гессії професійні спілки проголосували на своїх мітинґах за тим, щоб перевести страйк з вимогою підвищення заробітньої платні. Майже вся маса ДП — це робітнича маса і в своїм інтересі мусить тримати з робітництвом країн, у яких буде працювати. Але в кожнім випадку вона мусить освідомлювати чужинців, що саме тепер на тім «кошику» підвищення платні ідуть усюди комуністичні партії, щоб здобути для своєї партії владу. Коли ж здобудуть, тоді нехай чужі робітники не плачуть, що право страйку, за яке роб.тництво боролося ціле 19 століття, їм так само пропаде, як пропало в совєтськім союзі, де за найменший рух спротиву робітника роблять ворогом народу і засилають на безплатні примусові роботи в далекі сибірські концентраки.

У безконечній черзі

Безконечною чергою тікають люди з чехо-словацького «комуністичного раю» і в безконечній черзі провадяться арешти і вирікаються присуди проти «ворогів батьківщини». Ще ніколи патріотичний чеський народ не мав стільки «зрадників», як тепер. Останні вістки, що прийшли до Лондону, розповідають про нову хвилю протишпигунської акції в Чехії. В Усті над Лабою поліція арештувала Йосифа Коха, що нібито дістав інструкцію підкласти бомбу під будинок чеського парляменту, коли в ньому мали засідати парляментаристи і міністри. Ці інструкції він нібито дістав від Ллойда і Вассера Альфінґена з американської розвідки та від одного колишнього соціялістичного посла до чеського парляменту. У Празі заарештовано 18 студентів за обвинуваченням у готуванні революції в армії з намови американської розвідки. Празький суд засудив 25 вересня дві сестри Анну і Маргариту Цибулькових за шпіонаж на користь Америки. У Берні засудили монаха-домініканина Антона Замека на 18 років тюрми за організування банд на чесько-австрійському кордоні і видачу оборонних плянів.

(Конт. Дейлі Мейль 16.811)

Гайдерабад

Нізам Гайдерабаду, володар останньої незалежної князівської держави в Індії, безуспішно захищав в останніх днях незалежність свого краю. З 14 мільйонів його підданих 12 мільйонів є індуси й лише 2 мільйони мохаммедани. Індійська Унія, яка є англійським домініоном, зажадала ультимативно від нізама, щоб він прилучився до Індії. Коли нізам не схотів цього зробити, сподіваючись, що мохаммеданський Пакістан прийде на допомогу, індійські війська вмаршували до Гайдерабаду і примусили нізама до капітуляції. На потіху за втрачену незалежність нізамові залишено його величезні скарби, яких індійський уряд не сконфіскував.

Болгарський православний екзарх уступив

З Софії, столиці Болгарії, повідомляють офіційно про уступлення православного екзарха, тобто намісника царгородського екуменічного патріярха на Болгарію. Причиною уступлення мають бути різниці думок у релігійних справах між теперішнім болгарським урядом і екзархом. Можна здогадуватись, що через це вимушене уступлення підготовляється цілковите й беззастережне підпорядкування болгарської православної церкви московському патріярхові.

Приготування до святого року

1950-й рік, який відмічає половину сторіччя, буде в Римі святкований як святий рік. В тому році сподіваються в Римі мільйонів паломників. Італійці вже приготовляються до святкування. Генерал Малюкарді з військового міністерства виїхав до Ню-Йорку, щоб познайомитися з модерним летовищем, яке там недавно відкрито. Італійці хочуть збудувати в Римі ще більше летовище, сподіваючись, що багато паломників, головно американських, прибуде літаками.

Італійсько-грецька приязнь

В Атенах оголошено офіційно про те, що між Грецією і Італією провадяться переговори в справі укладення пакту приязні. Ці переговори закінчились узгідненням найважливіших і принципових питань договору. Цей пакт приязні замикає з півдня ланцюг держав, загрожених совєтами, коли взяти на увагу недавні вістки про підготову до турецько-арабської унії.

Втікають без кінця

Понад 200 нових утікачів втікає кожного дня з обіймів комуністичної влади в Чехо-Словаччині до американської окупаційної зони Німеччини. Цих утікачів спрямовують до переходових таборів у південній Баварії.

Змова на життя президента Аргентіни

В Аргентіні заарештовано 12 осіб, яких обвинувачують у підготові замаху на життя президента Перона і його жінки під час урочистости в театрі дня 12 жовтня ц. р. На чолі змовників стояв колишній аташе американської амбасади в Аргентіні Джон Ґріффіт, міжнародній агент. Крім нього між змовниками був колишній посол урядової партії Ресс, давніший прихильник Перона. Аргентінські професійні спілки проголосили у зв'язку з цим генеральний страйк, який охопив всю Аргентіну. Президент Перон пояснює, що атентат пляновано проти нього тому, що він є проти капіталізму і комунізму, а бажає творити третю силу. Сам Ґріффіт не є арештований, бо його два роки тому виселили за якусь провину з Аргентіни. Він називає виявлений плян атентату вигадкою з кримінального роману. В колах США не заперечують можливости існування змови, але не думають, щоб у ній брав участь Ґріффіт. Це політичний маневр президента Перона, щоб здобути більшу прихильність в народі, яка вже була підупадала.

Хто такий Вишинський

«Ви знаєте Раскольнікова, молоду людину, яка переконала себе, що вона має право мордувати, як Наполеон, а коли раптом поставили її перед слідчим, зрозуміла, що вона ніщо більше як дрібна вошa. Ми забавлялися тоді в процес. Я сам грав тоді ролю прокурора, але був також режисером. Мені закидали, що я занадто вже переяскравив самобичування обвинуваченого і тим сфальшував роман. Можливо, що це правда. Але, на мою думку, Достоєвському бракує послідовности».

Цей вислів походить з часу, коли 65-літній сьогодні Андрій Януарієвич Вишинський студіював у царському університеті св. Володимира в Києві, як студент прав. Тоді носив цей накоренок дрібної буржуазії паршивенькі окуляри, замість нинішніх рогових, і мав чесану на лівий бік ясночервоначуприну. Але ще й сьогодні ця людина з ласкавою усмішкою на професорському обличчі та спокійними, опанованими руками не може відмовитись від своїх брудних ручок з часу як був адвокатом у Москві і своєю успішною оборoною княгині Ухтомської здобув собі славу і численну клієнтуру.

Очевидно, що був він також, як багато інших росіян з дворянського роду, замішаний у революційний рух і брав участь у революції 1905 року. Як добрий організатор одного успішного страйку, попав на один рік у тюрму. Все ж таки в 1917 році вибрав фальшиву дорогу. Він був у керівництві меншовицької партії, тієї російської соціял-демократії, що різко побоювала Леніна і большевизм. Як редактор центрального органу меншовиків, він лаяв тоді Леніна, називаючи його німецьким агентом.

Лише в 1920 році знайшов він дорогу до большевиків. Його вороги кажуть, що перевернувся він на большевицького комісара червоної армії тому, що там краще давали їсти. Очевидно, що кар'єрист Вишинський мало змінився, ставши большевиком. Цілою низкою судових процесів самовпевнено, як завжди, добився він до становища генерального прокурора СССР, на якому пості виготовлював вироки смерти для своїх старших товаришів у відомих процесах троцькістів від 1936 до 1938 років. Тими самими аргументами, якими колись поборював Леніна, нищив обвинувачених, нібито вони запродались німцям і співпрацювали з німецьким генеральним штабом. Між його жертвами були Зінов'єв і Ягода, яким завдячує він своє вивищення.

Не є він завжди таким ввічливим дипломатом, яким виявляв себе від 1940 р. в справах, де треба було гостро заступати закордонну політику Росії. Відомий його вислів, звернений в сторону англійського державного секретаря Гектора МкНейла: «ви терпите на галюцинації! Вас переслідують привиди. Чому ви не заживаєте адреналіну на зміцнення своїх нервів?» Одначе його вважають за одного з найбільш спритних російських дипломатів. Він часто появляється з своєю гарною дочкою на дипломатичних прийняттях, щоб репрезентувати Росію, але не нехтує по бурхливих дискусіях подаваним коктейлем, після чого забирає його охота висловити досить щиро свою думку, але лишень в чотири очі. Про його дружину розповідають, що вона мало бере участи в офіційних прийняттях, зате пишається збіркою найкращих хутр у світі. Не треба забувати, що ця людина в 1937 і 1938 роках підписала 6.238 вироків смерти, мабуть на те, щоб суспільству допомогти забути, що надто довго належав до т. зв. «правих кол».

Албанські банди в Югославії

Мабуть, на кивок з большевицької Москви, вдерлися на територію Югославії в околиці міста Кормес банди албанських повстанців з наміром прилучити ці околиці до Албанії, бо вони нібито заселені албанцями. В цей спосіб починається всяка комуністична авантюра

Совєти загрожують світовому мирові. Нота держав до ОН

США, Англія і Франція внесли в середу 29 вересня о 17 год. обвинувачення проти СССР до Ради Безпеки ОН на руки генерального секретаря ОН Трігве Лі. У залі відчувалось, що відбувається історичної ваги момент. Кожну секунду цієї історичної хвилини сходилися своїми апаратами репортери, пресові фотографи і кінооператори для тижневих кінохронік. Відчувалось, що цей момент рішає про дальші події в світі: або Росія змінить свою тактику, або провалиться ідея Об'єднаних Націй і розсварені народи підуть на зустріч самовинищуванню та руїні. Скарга трьох західніх держав проти недавнього свого союзника СССР стане на порядок нарад Ради Безпеки вже в понеділок, а найпізніше у вівторок. Замісць Вишинського на цій Раді заступатиме СССР його колега з Лондону Яків Малік.

Текст ноти в основному подібний до останньої ноти, яку наші читачі знайдуть на стор. 3. нинішнього «Українського Слова». Вона тільки виразніше підкреслює вину совєтів, які насильними і протиправними засобами хочуть здобути для себе політичну користь, якої мирним шляхом й коли не могли б здобути. Тому, що стоденні переговори виявили злу волю совєтів, які хочуть викликати світову війну, нота вимагає, щоб Рада Безпеки негайно зайнялася впорядкуванням берлінського питання. До цього часу три великодержави застерігають собі право свобідного вибору дій для втримання свого становища в Берліні.

Позиція Франції вияснюється

Драматичний перебіг словесної боротьби в першому тижні нарад пленуму ОН переконав Францію в безнадійності її рахунку на те, що вона стане посередником між Сходом і Заходом. Французький міністер закордонних справ Шуман на засіданні французького парляменту висловився недвозначно, що головним питанням французької політики є европейське питання і питання Німеччини відносно якої Франція приєднується до становища Америки і Англії.

«Страх, страх перед вами!»

На пленумі ОН 28 вересня бельгійський прем'єр-міністер Спаак забрав слово в справі берлінської кризи і, звернувшись у сторону порожніх совєтських лав, гостро зазначив, що страх перед війною між Сходом і Заходом рішає про сучасну політику західніх народів. Він сказав: «Знаєте, пане Вишинський, що визначає цілях нашій політиці? Це — страх, страх перед вами! Всюди натрапляємо на ваше «вето». У нас тривога, тривога перед незнаним, перед необлічальним майбутнім, яке криється за вашою крутійською тактикою.»

Привіт УНРаді

Від Центральної Репрезентації Аргентіни, Парагваю і Уругваю на руки Пана Президента УНР Андрія Левицького

З огляду на довершення такого важного історичного акту, Українська Центральна Репрезентація Аргентіни, Парагваю та Уругваю бажає Вам, Пане Президенте, разом із новообраним Виконним Органом та Української Національній Раді витривалости і повного успіху.

Просимо Всевишнього, щоб Вам допоміг осягнути ті ідеали, за які боролися наші предки. Хай Господь Милосердний дасть Вам усіх сил, щоб Ви могли виконати те велике діло.

Українська Центральна Репрезентація Аргентіни, Парагваю та Уругваю піддається цілковито до Ваших послуг та розпорядків, щоб своєю скромною допомогою по можності також прислужитись до відбудови Української Держави.

Хай живе Пан Президент! Хай живе Виконний Орган УНР! Хай живе УНРада!

Підписали: Володимир Савич — Голова, Іван Григоращук — ген. секр.

Вісник Головної Кватири IRO в Лемґо

Австралійські передачі для ДП в Німеччині

IPO повідомляє, що від 2 жовтня Австралія надаватиме авдиції для всіх ДП в Німеччині на хвилях 7,240, 9,560 і 11,760 між 7 і 6,15 попол. німецького часу, або 17 і 18,15 попол. англійського часу.

Скільки ДП виїхало в липні і серпні з англійської зони Німеччини

У місяці липні і серпні ц. р. залишили британську зону Німеччини 8580 ДП. Виїжджали організованими групами і індивідуально. У липні 18 країн прийняло 4499 ос б організованими групами, а 226 за індивідуальною ініціятивою. В серпні з загальної суми 3.236 осіб виїхала 2941 особа по еміграційній схемі і 297 по індивідуальній. З того числа найбільше ДП виїхало в краї Британської Спільноти Народів, головно до Канади.

З усього числа репатрійованих 844 ДП, виїхало 522 особи до Польщі, 80 до Мадярщини, 71 до Югославії, 38 до України, 37 до Литви, 32 до Латвії, 19 до Росії і 7 до Естонії.

До українців, що знають еспанську мову

Щораз більше українських ДП виїжджає до країн Південної Америки — до Аргентіни, Парагваю, Бразілії і інших, в яких розговірною мовою є еспанська. Головна Кватира IPO в Лемґо бажає допомогти ДП, що хочуть переселитися до Південної Америки, навчитися еспанської мови хоч би в розмірі щоденних потреб. Для цього влаштовуються при центрах вишколу IMKA—IBKA курси еспанської мови для тих осіб що вже добре знають цю мову і могли б викладати її для таборян, що її знають менше, або й зовсім не знають. Головна Кватира просить надіслати їй списки таких українців якнайскорше. Тому УПДК закликає всіх українців, що вже знають еспанську мову, негайно подати про себе телефонічно або листовно такі відомості: 1) Прізвище та ім'я, 2) Дата народження, 3) Ступінь знання еспанської мови (добре, достатньо), 4) Нумер ДП-карти, 5) Табір чи місце мешкання 6) Нумер ДІПАКС'у.

УПДК на британську зону Німеччини

Статистика ДП на кінець серпня 1948

Усіх ДП, що перебувають у таборах і користуються правною і матеріяльною допомогою IPO, нараховується на 31 серпня ц. р. в британській зоні Німеччини 163.065 осіб 40 різних національностей. З цього числа: поляків — 63.024, литовців — 28.565, українців —23.379, югославів — 15.840, литовців — 14.077, естонців — 6.420, румунів 2.513, мадярів — 2.366, СССР — 1.614, нансенівців — 1.517. Осіб, що користуються тільки правною опікою IPO, є 31.044.

Харчова допомога репатріянтам

Харчову допомогу на 20 днів дістануть усі ДП, які захочуть повернутися до держав їх походження. Раніше такі особи діставали більше. Тепер це неможливе, бо IPO має скупі фонди, а з другого боку такої допомоги цілком вистачає, щоб репатрійовані особи були забезпечені харчами впродовж усієї поворотної дороги в свій край і мали ще харчі у перші дні перебування в рідному краю.

«Большевицьке напруження»

Відомо вже більшості світу, що так зване, «окозамилювання» є одним із засобів, за допомогою якого большевики з чорного роблять біле.

Майже весь світ уже зрозумів, що «найдемократичніша» конституція советів є' нічо більше, як найбрутальніша форма «окозамилювання», обдурювання всіх і вся, щоб тим способом прикрити нечуване в історії цивілізованого світу рабство та найганебніші способи визиску працюючих.

Прикриваючись різними соціялістичними гаслами, большевики довели життя народу до такого зубожіння матеріяльного й духового, що рівного трудно знайти в історії тих народів, які опинилися під опікою «найгеніяльнішого вождя».

Жадна система господарювання не була такою жорстокою у визиску працюючих, як система державного большевицького капіталізму.

Переглядаючи советську пресу, ми надибуємо в «Радянській Україні» з 3 серпня 1948 року постанову Ради міністрів УССР і Центрального комітету КП(б)У про хлібозаготівлі, яка своїм змістом якнайкраще висвітлює жорстокий визиск селянства на Україні.

Даємо слово постанові:

«Погано в області працюють молотарки. У Копайгородському районі (Вінницька область) молотильні агрегати працюють тільки вдень і не з повним наванта женням»...

«У раді колгоспів области низька трудова дисципліна. У такий гарячий час, як збирання, обмолот, хлібозаготівлі, багато колгоспників не беруть участи в польових роботах, і це мало тривожить керівників партійних і радянських організацій районів та области»...

«Колгосп «Дгуга П'ятирічка» Шпаківського району на 26 липня мав 917 центнерів намолоченого хліба, а державі здав тільки 288 центнерів»...

«Такий стан у Вінницькій області вимагає того, щоб обком КП(б)У і облвиконком негайно створили у всіх районах і колгоспах **большевицьке напруження**, щоб кожний колгосп, кожний радгосп цілу добу використовували на повну потужність молотарні агрегати, щоб транспорт цілу добу возив хліб на державні пункти, щоб плян хлібозаготівель виконати достроково.»

Чи не досить? Адже сама постанова говорить за себе. Уряд і партія над усе ставлять інтереси держави, але не тієї держави, яка втілює інтереси народу та дбає про його добробут, а держави, яка коштом матеріяльних і духових ресурсів свого народу будь-що-будь змагає до панування над світом. Цілком ясно, що в такій державі мусить бути страшний визиск працюючих. Цей визиск проголошено в постанові словами: «створити в усіх районах і колгоспах **большевицьке напруження**». Чи знає світ, що то значить большевицьке напруження? Це значить, — пустити в хід усю пекельну машину терору, це значить — в усіх проявах невиконання планів вбачати дії ворогів народу», це значить — принести в жертву тисячі знедолених, щоб змусити їх працювати вдень і вночі, це значить — довести большевицький визиск до найвищої можливої міри.

У період большевицького напруження все насторожується щоб якось випадково не попасти в м'ясорубку НКВД, це є страшна річ — так зване большевицьке напруження. В цей період відбуваються мітинги, на яких люди б'ють себе в груди, присягаючись у вірності партії Леніна-Сталіна, приймають непосильні зобов'язання на виконання виробничих планів і вселавлять «мудре советське сонечко». В цей період ніхто не має права думати про себе, про свою родину.

Хто ж дав право колгоспові тримати у себе на току аж 917 центнерів у той час, коли державі здано лише 228 центнерів? Адже держава потребує хліба, цього вимагають інтереси працюючих цілого світу, і вимагають достроково. Хліб мусить бути негайно вивезений, бо є, як говориться в постанові, факти розкрадання.

Так, працюй, Іване, пан сказав. А що за працю? Що ж одержиш ти, трудівниче, за свою каторгу? Що? — На це дає відповідь та ж таки «Радянська Україна» з 4 серпня 1948 року в статті «Авдіївський район виконав плян хлібозаготівель». Читаємо: «Високий урожай, здобутий самовідданою працею, приніс достатки колгоспникам. Чоснам артілі «Новий строй» уже видано авансом по два кілограми хліба за кожний виробничий трудодень».

Які ж мізерні поняття про достаток у тому «раю»! Як страшно держава обкрадає селян! Два кілограми хліба за трудодень, додамо — за каторжний трудодень, в понятті советського добробуту є так багато, що це відзначається навіть урядовою пресою. А уряд і партія задоволені таким станом і здобутки такого високого добробуту приписують собі.

У цій же статті читаємо далі: «Свої успіхи колгоспники завдячують партійній організації. Це вона зуміла очолити їх трудове піднесення.., працювала величезна армія агітаторів і т. д.», а в статті секретаря херсонського обкому КП(б)У Федорова («Рад. Україна» з 7 вересня) «Хліб Херсонщини» читаємо ще й таке: «Вся сила усіх форм агітації була спрямована до одної мети — розповісти хліборобам, яке велике завдання ставлять партія і уряд в піднесенні сільського господарства».

Чи ти ба — вся сила! А по-нашому: не в тім сила, що кобила сива, а в тім, що не везе! Именно — не везе! Бо скільки ж можна?

ЯГО

Місяць дешевої книжки видавництва «Заграва»

Видавництво «Заграва» проголосило місяць жовтень «місяцем дешевої книжки». Цю ініціятиву треба вітати. Це не тільки поворот до давньої старокраєвої практики, якої метою було: дати змогу навіть найбіднішому закупити ту книжку, якої він прагне. У багатьох випадках 20 чи 30-відсоткова знижка на книжки давала змогу незаможним читачам набути ті книжки, яких по звичайній ціні не були вони в силі купити. І в цьому була велика вага «місяця дешевої книжки». Крім цього, здобуті у місяці дешевої книжки гроші давали змогу видавництвам і книгарням широко плянувати дальше видавання, поширювання книжок і поліпшування їх якости.

У нашій еміграційній дійсності проголошення «місяця дешевої книжки» має ще друге велике значення. Адже ми є ніби листок, насильно відірваний від рідного дерева, що його буйні вітри щодалі відносять від рідного поля. Що залишилось нам з рідних сторін? Одним-одно рідне слово! Слово нашої віри, слово нашої молитви до України і за Україну, слово спогаду, — невідлучний товариш наших думок, починів і праці. Безупинно звучать у душі скитальця незабутні слова:

Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
А лиш камінь має.

Так висловив свою любов до рідної мови Маркіян Шашкевич. А Тарас Шевченко у днях великої душевної тривоги за долю української нації і її синів та доньок знайшов ту силу, що зберігає їх і охороняє серед усіх супротивних вітрів від знищення:

Я на сторожі коло їх поставлю
Слово! — сказав він.

Це поетове «Слово» стало сторожем національної ідеї в душі кожного українця, і тепер воно сторожитиме в сумлінні кожного скитальця. І не заглушать його життьові бурі і стане воно цілющим джерелом нової віри і нездоланних сил. Озиватись воно буде з покоління в покоління. Воно заховане в кожному серці, але також у кожній книжці як найцінніший скарб. Справжню його вартість відчує кожний скиталець лише там, на місці нового поселення. Там спитають його стужені рідного слова старі емігранти: А чи привезли ви до нас хоч одну українську книжку? І коли ви її будете мати коло себе, то це для них буде найкращий подарунок, яким ви зможете звеселити колишнього вигнанця з рідної землі. Везіть той любий гостинець своїм дітям і старим емігрантам на чужину. Це ж шматок рідної землі повезете до них. Нехай не буде скитальця, що їхав би на чужину, не взявши зі собою кілька українських книжок. З тим візьмете з собою українське сонце, українське небо, українську землю, українське слово.

(опб)

Конференція представників українських еміграційних об'єднань в Європі

В днях від 11 до 13 вересня відбулася нарада українських еміграційних об'єднань в Європі. В конференції взяли участь: п. В. Мудрий, голова Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині, д-р Р. Смук відпоручник ЗУАДК в Америці, дир. Яремович, голова Центрального Українського Допомогового Комітету в Лондоні, сот. Панчук, голова Союзу Українців в Лондоні, інж. Созонтів, голова Українського Центрального Громадського Комітету у Франції, проф. Г. Яловий і д-р. С. Біляк від Українського Центрального Допомогового Комітету на британську зону Німеччини.

Предметом нарад були: утворення координаційного чинника для української еміграції в Європі, проблема взаємовідношення цього чинника до Виконного Органу Української Національної Ради і розмежування та розподіл праці. У цьому питанні на спільному засіданні Виконного Органу УНРади з представниками українських еміграційних об'єднань прийнято таку постанову:

1. Українські громадські організації в окремих країнах вважаються за допоміжний апарат, на якому передовсім спиратиметься Виконний Орган у своїй діяльності на чужині.

2. Українські централі окремих країн, зберігаючи свою самоуправну організаційну незалежність, в справах загальнонаціонального значення підпорядковуються Виконному Органові УНРади.

3. Існуючі в різних країнах для координації діяльности окремих організацій українські централі стоять в зв'язку з Виконним Органом Національної Ради. В кожній країні, в місці осідку централі, мають діяти уповноважені Виконного Органу для справ зовнішніх внутрішніх, військових, фінансів, преси і інформації. Вони працюватимуть за директивами Виконного Органу.

4. В разі створення Координаційних Комітетів для узгіднення діяльности між централями окремих країн, на тому чи іншому континенті, ці координаційні осередки мають провадити свою працю в постійному контакті з Виконним Органом Української Центральної Ради.

У зв'язку з ними трьома основними проблемами нарад, порушено справи українських еміграційних господарських, культурно-виховних та харитативних установ і обговорено можливості створення для них тривкої фінансової бази. Немало уваги присвячено важливій справі дальшого переселення і справі посиленого зв'язку з представниками властей.

В організаційній схемі ЦПУЕ схвалено ліквідацію проміжних обласних і повітових звен і також Української Переселенчої Управи, з передачею її агенди переселенчому референтові ЦПУЕ при ЗУАДК'у.

Як підставу для фінансової бази схвалено добровільні внески в розмірі 2 проц. від місячного заробітку кожного, хто почуває себе організованим членом української національної спільноти, 6 нм. — від непрацюючих на рік, 2 нм. — від студентів, 3 нм. — від інвалідів, 10 проц. — від імпрез та 2 проц. — від обороту установ та підприємств.

Вирішено в жовтні місяці ц. р. скликати в Лондоні з'їзд представників Українських Допомогових Комітетів, на якому створити Координаційний Комітет Української Еміграції в Європі. На з'їзд покликати по два представники від Українських Допомогових Комітетів Европи.

У дальшому перебігу нарад вислухано справоздання з організаційної праці Комітетів у Франції, Англії та в американській і англійській зонах Німеччини. Широко обговорено можливості дальшої еміграції в европейські і заокеанські країни. Вп. д-р Смук подав інформації про США.

Діпісти-паразити на німецькому організмі?

Така загальна думка серед німецького суспільства. Для нього діпісти це колючка в оці. Це видно з преси, яка використовує всяку нагоду, щоб діпістів представити в найгіршому світлі. Ось деякі квітки: німецька земля мусить прогодувати лише в англійській зоні 195,715 діпістів. В 1947 році діпісти вбили 38 німецьких поліцистів. Десь там п'яні поляки напали на якийсь спортовий клюб і намотлошили спортовців та сплюндрували приміщення. В іншому місці замордовано щось аж 13 німців. В Гамбургу вкрали ДП щось із 1,5 мільйона американських сигарет. Такі і подібні вісті німецька преса подає про діпістів.

Репортер газети «Штрассе» з Ганноверу зайшов був до кримінальної поліції, щоб дещо довідатися про дійсний стан справи. Переглянув гончі листи на чорній таблиці. Там, дійсно, в багатьох випадках /зазначено, що вбивник чи грабіжник говорив ламаною німецькою мовою.

Кримінальний комісар розповів репортерові більш приємні речі. За 3 роки його служби він знайшов між діпістами багато людей, що в нічому не поступають німцям. Комісар заявив, що не можна всі злочини звалювати на діпістів. За перших 7 місяців в англійській зоні доконано 16309 тяжких злочинів. З них лише 153 злочини доконали діпісти, а решту німці. Отже, відсоток незначний. При тому комісар підкреслив, що в ділянці вбивств та грабунків відсоток діпістів високий, бо аж 40 проц. усіх вбивств та 24 проц. всіх грабункових нападів виконали якраз вони. В цій ділянці на першому плані стоять поляки, далеко-далеко за ними йдуть югослави, а інші національності серед діпістів не відіграють майже ніякої ролі. Преса — як казав комісар — все, що злого зробили діпісти, генералізує і дрібниці роздуває до афер, а вчинки своїх людей не добачує і згадує злочини вже аж тоді, коли переходять мільйонову границю.

Комісар ще сказав, що діпісти не є паразитами, бо кожний тепер мусить оплачувати собі харчі і мешкання в таборах.

Зайшов репортер до українського табору в Ганновері, де живе 3800 українців. Пробачив, що люди живуть у норах, без вікон, стиснені, без меблів, дуже примітивно, так, як і німці-втікачі чи розбомблені. Городи в цьому таборі, як на Україні, з соняшниками. Люди мріють про батьківщину, живуть окремим життям. Між ними є багато цінних людей. Таке життя — це скандал для світу, заявляє репортер за англійським міністром Бевіном.

Репортаж з одного балтійського табору такий: Лише 7,6 проц. дітей добре відживлені, решта недоживлені. У віці 3-5 років є серед дітей 34,3 проц. сухітників, 6-10 років — 42 проц. сухітників, а між дітьми 10-18 років — 25 проц. сухітників. Образ, що зовсім не нагадує паразитарність діпістів.

УНРРА — пише репортер — зробила добре діло, бо відправила додому понад 7 мільйонів людей. Кілька сот тисяч лишилось. Воліють на чужині нужду, як на «рідній» рай. Обіцяли цим людям, що їх переселять дадуть змогу почати нове життя, а замість того замкнули в приютах для бездомних і там вони, сподіваючись чогось кращого, створили собі духове гетто. Вони втратили контакт з оточенням і німецькою дійсністю. Їхне минуле злощасне і тому з нього вони не можуть черпати сили для майбутнього. В боротьбі проти большевизму вони втратили здоров'я. Молоді виїжджають на працю, старі, хворі та інваліди залишаються, Скинінги їх пересівають і ще погіршують їхню долю. Старші виїжджають тільки індивідуальним порядком, коли хтось за них оплатить дорогу. В цілому діпісти стали об'єктами, які самі не вирішують своєї долі.

Серед діпістів найцінніший елемент — естонці і лотиші. Там сама інтеліґенція з високим рівнем національної свідомости. Естонці створили в Швеції навіть свій скитальський уряд.

Досі ОН та ІРО годувало цих людей шумними резолюціями, а тепер діпісти чекають на діла. Якщо діпісти думають залишитись в Німеччині на правах азилю, тоді вони мусять пристосуватись до німецької дійсности і вести себе так, як годиться політичним еміґрантам. Скора розвязка питання діпістів лежить у німецькому інтересі

В кінці репортажу редакція стверджує, що сьогоднішні діпісти по таборах — це вже не діпісти, а політичні еміґранти, за яких Німеччина не несе історичної відповідальности. Той скандал, як казав Бевін, мусять розв'язати інші держави.

Це відповідь на поставлений в заголовку запит. Діпісти не є паразіти на німецькому організмі, це найнещасніші з нещасних людей.

В обороні чести скитальців

Від редакції. В англійському часописі «Дейлі Мірор» появилися 19 і 20 липня ц. р. статті про ДіПі в Англії. Ті статті в цілості або в скороченні, були передруковані українською пресою в Німеччині. Ресорт преси та інформацій при Виконнім Органі Української Національної Ради вислав до редакції «Дейлі Мірору» відповідь, яку оце в українськім перекладі подаємо до відома нашим читачам.

В вашому шановному часописі появилися 19. 7 і 20. 7 ц. р. статті про ДіПі, які затривожили українське громадянство на еміґрації. В них двічі згадується українське ім'я. Це й дає нам привід до деяких вияснень.

Ми не беремося оспорювати факти, наведені в Вашій газеті. Одначе вважаємо нашим обов'язком звернути Вашу увагу на причини сумних явищ. Бо пізнавши їх, може будемо сумніватися, чи чисто механічні засоби, які Ви радите вжити, доцільні, — цебто, чи добре буде вислати переселених робітників назад у Німеччину і залишити їх назавше ДіПі.

Велике число українських ДіПі — це жертви злочину, що знайшов свою оцінку в численних присудах від нюрнберзького починаючи, і що чекає своєї справедливої оцінки в будучих розправах в інших краях. В українських землях від десятків років немає свобідної праці. Людину схоплюють, як звіря, і, рвучи всі органічні зв'язки її з родиною, народом, посилають на рабські роботи туди, куди треба чужим диктаторським режимам. Такий стан існує у Східній Україні з часу утвердження там советів. Такий стан настав у Західній Україні з советською, потім німецькою окупацією 1939 року і продовжується сьогодні під советами. Чи того роду «законність» сприяє укріпленню правної свідомости в людині, — судіть самі.

Загнана в Німеччину українська людина після 1945 року, після зайняття Західньої Німеччини альянтськими військами, нарешті стала приблизно свобідною людиною. Що більше, вона зустрінулася зі своїм середовищем, із десятками тисяч евакуованих українських родин, з інтелігентною політичною еміґрацією. Вона в невідрадних умовинах таборового життя все ж починала вростати в суспільність, відбудувала порвані зв'язки і почувала себе людиною відповідальною за свою поведінку. Наші табори ДіПі, при всіх немилучих прикрих наслідках такого безперспективного і здебільшого бездіяльного життя, все ж не є пострахом населення й особливим клопотом поліції. Навпаки, їх самоорганізація, їх культурні осяги знаходять признання чужого світу.

Та оце починається нове горе, а його ім'я: переселенча політика зацікавлених держав. У тому, насильно вирваному колись із батьківщини ДіПі, що ставав наново людиною, бачать тепер тільки і виключно робочу силу м'язів. Усе інше: родина, суспільство, духова культура, церква — це тільки баляст, зайве обтяження. Проти волі, знову спихають таку людину в позицію тільки робочого тягла без пам'яти і без будуччини. Чи справедливо вимагати від м'язів (тільки м'язів) особливих моральних якостей? Це — здається — не зовсім логічно.

Ми далекі від того, щоб вибілювати проступки й оправдувати непристойну поведінку. А втім, вони не є якоюсь вродженою прикметою ДіПі. Тюрми існують і в найбільш цивілізованих державах Заходу. Може вражає занадто високий відсоток проступків серед ДіПі. — Так, людина в спільноті, в органічних зв'язках, — шанує свою добру славу. Але прокаємо вчутися в душу людини, — а і ДіПі має душу, яку колись совєти, чи німецький режим, а тепер переселенчі приписи насильно вирівають із родинних і культурних зв'язків і розкидають, як обірване бурею листя, по світу. Чи не родиться бешкети, пиятика із психічної депресії, з туги людини, саме людини а не байдужої, тупої тварини, — чи не родяться ті вчинки з розпуки людини, що їй у батьківщині совєти або німці знищили дім і родину, а тепер свіжі людські зближення ніщаться переселенчими обмеженнями? Чи не тут треба шукати причин вищого відсотку проступків серед тих людей у порівнянні з людьми нормального життя серед своїх суспільств?!

Ми були з гори свідомі небезпек і заявляли про те, але керівники переселенчої політики не хотіли рахуватися з голосом суспільства, з якого рядів вибирали робочу силу. Ми прохали не розривати родин. Ми звертали увагу на потребу переселювати разом хай би і в дуже низькім відсотку інтелігентів задля культурної опіки, священиків задля релігійної опіки над робітниками. Українське суспільство готове було брати співвідповідальність при переселенчій акції. Та його не допустили до слова і воно не мало ніякого впли-

ну на підбір людей. Нам відомі факти, коли особи іншої національности підшивалися під українське ім'я і виїжджали з підробленими документами, а по приїзді в нову країну бешкетами плямили добре ім'я українських ДіПі. Постава совєтських делеґатів на засіданнях Об'єднаних Націй у відношенні ДіПі аж надто відома. Чи не зацікавлені саме вони в компромітації ДіПі? Але всі наші остороги були даремні. То ж сьогодні тим болючіші Ваші докори, що ми безсилі мусимо приглядатися, як наші передбачення здійснюються.

Є ще один закид у Ваших статтях під адресою українства. Закид політичної натури, і до нього хочемо дати окреме пояснення. Цитуєте слова поліційного інспектора про те, як якийсь робітник напідпитку нахвалявся, що він — мовляв — воював проти Вас у лавах української дивізії вермахту. Ясно, що такі оповідання не можуть подобатися англійським слухачам.

Одне спростування: напідпитку виявляються таємниці, але й навпаки, від хмелю часто плутається правда. Так сталося в цитованім Вами випадку. Ніколи і ніде організована українська військова сила не боролася проти західніх альянтів. При всіх небезпеках, які давало ясне поставлення таких питань у гітлерівській дійсності, все ж та українська дивізія, її провідні кола, добилися виразного запевнення, що дивізія буде вжита тільки проти совєтів. І так було. З західніми альянтами і їх перемогою були зв'язані надії поневолених і німцями і совєтами східніх европейських народів. Совєтський режим означав для них тільки смерть.

В такій боротьбі за життя і смерть союзників вибирати трудно. Західні демократії у війні проти націонал-соціялістичного режиму мали за союзника найжахливішу в світі диктаторську систему совєтів. Східньо-европейські народи, між ними і українці, борючися за своє існування, виставили свої реґулярні військові формації, які продовжували боротьбу з большевицьким окупантом, розпочату здавна.

Очевидно, ані англійський поліційний інспектор, ані припадкові слухачі підхмелених нахвалок тієї історії знати не можуть, і ми розуміємо їх обурення. Але редакція напевно знає, що Україна від 1918. року до нині стоїть у безупинній війні проти московського режиму в обороні своєї революцією 1917. р. створеної, демократичної держави. Україна мала в тій війні проти режиму, що його небезпеку аж тепер широкий світ починає розуміти, незліченні страти. Мільйони розстріляних і засланих, мільйони заморено штучно викликаним голодом 1933. р., розстріл інтелігенції, священиків, знищення свобідного селянства — все це етапи тієї страшної дійсности. Україна не примириться з нею ніколи, як ніяка жива істота і суспільність не примиряться зі смертю. В усіх ситуаціях, при всіх нагодах, при всій холодній байдужості, іноді навіть ворожнечі широкого світу, оплутаного совєтською пропагандою, Україна боролася, і названа Вами українська дивізія, як і одночасно з нею і по сьогодні діюча Українська Повстанча Армія — це тільки ланки у тій боротьбі. Сьогодні світ починає уже і це розуміти. Україні прислуговує право самооборони, право, яке має і кожна окрема людина, що її саме існування загрожене.

Вкінці кажете, що потурати проступкам і непристойностям не можна. І слушно. Тільки ми хотіли б усунути їх радикальніше і справедливіше одночасно. І в інтересі держав, до яких спрямовується переселення, і в інтересі самих переселенців можна і ще не пізно знайти способи кращого рішення проблеми ДіПі. І тут починає прокидатися сумління світу, і щораз частіше чуємо голоси, що глибоку рану останньої війни, якої ім'я: ДіПі і політична еміґрація, треба вигоїти доцільною переселенчою політикою. Люди, позбавлені совєтським режимом батьківщини, повинні знайти місце в широкім і свобідним світі, знайти в ньому нове життя, а не тільки робочий запряг. А ті люди — стверджуємо це в повній свідомості бодай щодо українців, в яких імені маємо право говорити, — ті люди хочуть працювати, але свобідними людьми, серед своїх родин і культурних зв'язків.

Бо і ДіПі — люди, і ДіПі мають душу, а не тільки м'язи. Віримо, що світ і це також зрозуміє.

ТИЖНЕВИЙ ОГЛЯД ПОДІЙ

Рішуча постава англійського парляменту

Після промови Бевіна в англійському парляменті розгорнулась дискусія, в якій брали слово представники робітничої і консервативної партій. Опозиція підтримувала уряд у його закордонній політиці, вимагаючи від нього непохитної постави. Лорд Селісбері заявив, що дальші балачки з Москвою не приведуть до успіху. Треба дбати про зброю, хоч коштує це нації дуже дорого. Лорд Вансіттард висловив думку, що Сталін, так само як Гітлер, готовий розпалити воєнну пожежу, коли йому в цьому намірі не перешкодять. Не було і немає ні одного договору, що його не зломив би Гітлер і Сталін. Треба раз на завжди скінчити з епохою, в якій договори не значать більше, ніж безвартісні ганчірки. Лорд-канцлер Віскавнт Джовітт відповів в імені уряду, що хоч яка жахлива може бути війна, але більш жахливим було б піддатися режимові, який є зовсім чужий англійської цивілізації. Що станеться з двома з половиною мільйонами німецького населення в Берліні, коли ми залишимо те місто? І яку ми маємо ґарантію, що подібна ситуація не повториться?

Засідання парляменту відкладено на 25 жовтня, але міністер Моррісон заявив, що негайно скличе парлямент, якщо цього вимагатиме міжнароднє положення.

Історичної ваги дні, дії і документи

Останній тиждень своїми подіями і документами увійде в світову історію. Розпочався він 22 вересня нотою трьох західніх альянтів до Москви. 25 вересня відкрилася річна сесія ОН, на якій було помітно, що аґресивна політика большевиків в останні місяці насторожила і обурила проти них цілий світ, і вони з своїми сателітами сиділи зовсім відосіблені. У четвер делеґат Москви Вишинський не з'явився на засідання, а в п'ятницю, вимахуючи кулаками, погрожував США і обвинувачував їх у тому, що вони підготовляють війну проти совєтів. На доказ цього Вишинський наводив маневри американсько-англійської військової фльоти на Антлантійському океані, повітряної фльоти над Англією і голоси американської преси. Врешті він поставив пропозицію про загальне роззброєння на одну третину теперішнього стану, про припинення продукції атомових бомб, якщо вони не служать для оборонної мети, і про створення контрольного органу, що слідкував би за роззброєнням і продукцією атомових бомб. Отже, поставив саме ті пропозиції, проти яких совєти весь час боролися на всіх засіданнях ОН і в комісіях, ставили нескінченні «вета» і нарешті розбили зовсім комісію для справ атомової енерґії, не бажаючи ніякої контролі у себе вдома. Тож не дивниця, що ці пропозиції Вишинського пленум ОН не вважав щирими і поставився до них, як до порожніх слів.

У дискусіях американський делеґат зауважив, що Вишинський повторив дослівно те, що не раз уже відчитував. Голляндський прем'єр-міністер підкреслив, що Вишинський прочитав промову з попереднього року, Сір Кедоґен вказав на те, що Вишинський поставив пропозиції, проти яких весь час боровся, Гекторові Мк-Нейлові промова Вишинського нагадала дитячі роки, коли готували на велике свято різні страви, а що залишалось, те подавали, підсмажене, в понеділок. Отже, всі поставилися до промови Вишинського так само неповажно, як неповажно він з нею вийшов перед пленум ОН.

Нота трьох потуг до Москви і відповідь Москви

На ноту, яку західні держави передали до Москви 22 вересня, дістали вони зовсім незадовільну відповідь. У наслідок цього вислали вони 27 вересня нову ноту, що складалась з 14 пунктів. Кожний з цих пунктів — це умотивований арґумент, підпертий фактами аґресивної політики СССР. Большевики створили небезпечну для світового миру ситуацію в Берліні, унеможливлюючи доставу харчів для альянтських військ і населення, за стан якого відповідає окупаційна влада. Цим безправним і суперечним до укладених договорів способом хотіли большевики усунути альянтів з Берліну. Щоб уникнути воєнної катастрофи, західні альянти пішли на переговори і погодилися на запровадження східньонімецької валюти в Берліні, з тим, що ця валюта перебуватиме під контролею всіх чотирьох окупаційних держав. 23 серпня обговорено і устійнено з Сталіним усі берлінські питання, а подробиці доручено виробити чотирьом військовим губернаторам Німеччини. Але совєтський губернатор Соколовський перекреслив усе, що прийняв Сталін, і поставив нові, невиправдані вимоги, як от контроля повітряного руху. Мало того, під боком совєтського губернатора і не без його відома зорганізовано напад на народоправний, виборний парлямент міста Берліну, порушено статус міста і волю трьох західніх альянтів. Совєтський уряд схвалив безправства Соколовського і листом з 18 серпня заявив, що не думає знімати бльокаду з Берліну і виконати свої зобов'язання. Виявилося, що дальші переговори з Москвою не матимуть ніякого сенсу, коли вона не дотримує щойно прийнятого зобов'язання.

Тоді західні альянти вирішили вислати до Москви дня 22 вересня ноту з виразним запитом, чи хоче вона зняти бльокаду з Берліну і тим способом уможливити дальші переговори.

Відповідь совєтського уряду

Совєтська відповідь у порушених справах незадовільна. Вона фалшиво висвітлює вимоги трьох західніх альянтів. Від самого початку вони зазначали, що не вимагають ніякої контролі в совєтській зоні Німеччини. Зате совєти висувають вимоги та обмеження, які ставлять у трудне становище забезпечування харчами альянтських військ і цивільного населення Берліну. Америка, Франція і Великобританія готові до переговорів також у справі цілої Німеччини, але без натиску в Берліні, чого совєти не хочуть відректися. Вони вживають насильства і погрожують населенню Берліну голодом, хворобами і господарською руїною, щоб таким чином включити його до совєтської зони. Совєтський уряд взяв на свій рахунок вину за загрозливе для світового миру положення в Берліні. Тому США, Англія і Франція передають цю справу на Раду Безпеки ОН, щоб відхилити загрозу війни і привернути міжнароднє почуття певности і тривкости миру. Собі ж застерігають вони право вжити всіх заходів, які будуть потрібні, щоб затримати в Берліні свої позиції.

Американська «Біла Книга»

Давнім звичаєм держав було безпосередньо перед вибухом війни, або вже після проголошення війни подавати до відома свого загалу і міжнароднього політичного світу всі документи і зміст переговорів, які передували вибухові збройного конфлікту. Такі книги документальних актів називають звичайно від кольору обкладинки: білою, червоною, синьою і т. д. Американська «Біла Книга» подає акти і документи переговорів альянтів з совєтами у берлінській справі і містить у собі 24.000 слів. Вона підкреслює бажання США врятувати мир. Поінформовані вашінґтонські кола не вірять в успіх переговорів у Раді Безпеки. З проголошених документів виходить, що Сталін виявляв далеко примирливіше становище, ніж якийбудь з його заступників. Перша з ним зустріч подавала надію, що справа піде мирним шляхом. Але дальші наради з Молотовим і Соколовським унеможливили порозуміння, а Сталін тим часом виїхав на відпочинок

Велика промова Бевіна на пленумі ОН

У своїй промові на пленумі ОН 27 вересня Бевін остерігав Зібрання, що загрожені держави змушені будуть творити оборонні реґіональні союзи, на той випадок, коли поодинокі держави і далі пробуватимуть зривати роботу ОН. Одинока Росія буде винна в тому, коли у світ вдереться «чорна фурія неуявного нещастя атомової війни». Бо саме Росія унеможливила вреґульовання атомового питання. Краще буде, коли сьогодні ми переборемо всі труднощі, ніж мали б жити в раю безумних. Світ мусить прийти до політичного миру і до вирівняння соціяльних недомагань.» Про права людини і нефалшованої інформації сказав Бевін: «Ми думали, що в ОН ми зуміємо зобов'язати держави шанувати права людини. Це завело. Але ми не відречемось від цього змагання. Англія цікавиться не тільки атомовою бомбою, але й продукцією атомової енерґії взагалі, і тільки дійсна контроля з міжнародніми повноваженнями розв'яже це питання. Що воно таке, що цілими місяцями комісія для розгляду питання атомової енерґії не може рушити вперед? Бо меншість не хоче підпорядкуватися більшості! Те саме стосується справи роззброєння. Тут знову винна одна і та сама потуга, що відмовляється від співпраці в інших важливих питаннях. Вона надуживає правом «вета». Уряд Англії не проти права «вета», але проти зловживання ним. І в зловживанні — корінь лиха. Коли відмовляють в праві вступити до ОН таким державам, як Цейльон, Ірляндія, Італія, з зовсім незначних причин і для цього зловживають правом «вета», то це не в порядку. Не можемо повірити делеґатові Вишинському в справі роззброєння на слово, бо його країна за «сімома печатками». Росія хоче цілий світ примусити, щоб він роззброївся, в той час, як свою військову силу вкриває таємницею. Не може бути довір'я до уряду держави в якій громадянам не дано можливість сконтактуватися з звичайними громадянами інших держав. Вишинський дорікає західнім державам за те, що вони єднаються і що це, мовляв частина холодної війни Заходу проти СССР. Це парадокс! А що значить війна нервів, що її виповіли совєти? Як назвати війну нервів, яку совєти так довго провадять проти Туреччини, примушуючи її витрачатися на воєнні цілі? Чому провадиться гарячу війну проти леґального уряду Греції? Вишинський нехай не шукає відповіді! Ми знаємо, що совєтський павук хоче замотати Грецію у своє павутиння. За що атакує Вишинський балканську комісію ОН? Чому не вільно ОН, принаймні, стежити за тим, що діється на кордонах Греції, коли не можна допомогти. Грецію поборюють совєти і її сателіти як ворожу країну. Грецьке населення не має спокійної ночі. Такий стан витворили большевики; але ніколи США, Англія і Франція, що хотіли Греції допомогти у її відбудові. Ми є в дефензиві і є жертвами холодної війни, яку провадить Москва проти нас усіх. І не на нас падає вина за те, що ми мусимо віддавати свої гроші знову на виробництво зброї, замість того, щоб віддавати їх на відбудову. Загроза війни нервів іде через Комінформ і інші організації.

«Замість пустих слів мусимо бачити діла»

Щоб відновилося довір'я між нами мусимо замість слів побачити ваші діла. Не дамо ошукати себе оманливими резолюціями. По гіркому досвіді тільки справжня безпека може привести до роззброєння. Нехай нам скаже пан Вишинський правду про воєнну силу СССР. Ми маємо відомості про три-чотири мільйони. Одначе, ми скоро здемобілізувались до стану передвоєнного і лише тепер були змушені припинити демобілізацію. Підставою для роззброєння є колективна безпека. Нарешті, мусить припинитися встрявання в наші внутрішні справи. Коли не маємо до вас довір'я, це тому, що не віримо в вашу чесність, бо на це є докази.

Два питання до Вишинського

Озброєння є справою дорогою і безглуздою. Починаймо від атомової енерґії. Ми хочемо відкрити країни для повної контролі, — але всі країни. Нехай світло дійде всюди, і тоді роззброєння піде само собою. Я поставлю панові Вишинському два питання: Чи правда, що на підставі марксистсько-ленінської науки комуністичній державі таки неможливо з некомуністичними жити в згоді? І чи правда, що всякі переговори совєтського уряду — це тільки тактика, яка підпорядковується основній меті?

Ми маємо право поставити таке питання, бо ви, пане Вишинський, не робили з цього таємниці. Це відповідає всім вашим об'явам в СССР. Це навіть зафіксоване в творах Леніна.

«Існування СССР поруч з імперіялістичними державами на протязі довгого часу неможливе. Кінець-кінцем одна над одною мусить затріюмфувати. А поки до цього прийде, неминуча ціла низка жахливих зударів СССР з капіталістичними державами. Це значить, що панівна кляса пролетаріяту, коли хоче залишитися при владі, мусить виявити свої здібності на мілітарному полі«. — Ці слова взяті з твору Сталіна під заголовком «Питання ленінізму». Чи тепер може пан Вишинський дивуватися нам, що ми стали обережні і не віримо його заяві, що політика СССР змагає до зміцнення міжнародньої співпраці.

Ми ніколи не будемо напасниками

Коли уряд СССР побоюється, що ми нападемо на його територію, то може бути певним, що ми цього ніколи не зробимо. Але, з другого боку, коли СССР, бажаючи забезпечити себе, організує інші держави для нападу на нас, то тоді може витворитися тяжка ситуація, в якій ми будемо оглядатися на інтерес нашої оборони. А проте, я не втрачаю надії на просту людину, яка не дозволить себе обманути ніякою діялектикою, що може його тільки якийсь час вводити в оману. Одначе, кінець-кінцем ця людина пізнає правду. Я вірю, що страшна війна навчила нас, і державні мужі світу знайдуть дорогу до співпраці народів».

Промову Бевіна оплескували делеґати так, як ще ніколи ні одного з промовців на зібранні ОН.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН

Може ще до якогось позитиву досидимось

Нема що й казати — кляте воно, наше скитальське життя. І туди й сюди погане. А в тім, як каже наш культурний референт, має й воно свої додатні сторони та позитиви.

Ось узяти б, приміром, мене. Півсотні років прожив на світі — нікуди з Золотоноші, чи то пак з Коломиї, носа не витикав. А як витаскало мене з тої Золотоноші, як попотягало п'ять років по Европі, то вже так географію вивчив, що вся вона у мене в кишені сидить. Супроти мене тепер ні один професор і ні маґістер не видержить.

А що ж ви думаєте? Польщу знаю, як свої п'ять пальців. По Німеччині вздовж і впоперек, як кота в мішку, вивозили мене німаки. І в Данію ганяли. А після капітуляції вже сам у Голляндію за шпеком їздив. Думав і до Франції заглянути, та жінка не пустила.

Хіба б же я отак вивчив географію, якби вдома сидів?

А взяти, для прикладу, чужоземні мови.

Я, правда, до них тугуватий, але жінка моя — куди там! От хоч би німецька мова. Газет і книжок німецьких вона, щоправда, не читає. І рефератів усяких по-німецькому не виголошує. Вона всього може яких тридцять слів по-німецькому знає. Але вже так тими тридцятьма словами орудує, що аж дивуються люди. Як заведеться, буває, з котроюсь німкою — ну, чисто тобі на базарі в Золотоношах, чи то пак у Коломиї!

Як дасть Бог додому повернемось, та як забалакає моя жінка по-німецькому — не повірять сусіди, що то моя жінка. Скажуть, привіз собі Савелій Махорка якусь бабу, що не добереш, по-якому вона й балакає.

А хіба б же ми з жінкою навчилися чужої мови, якби вдома сиділи?

У нас, у Золотоношах, чи то пак в Коломиї, про таке слово, як філателіст, ніхто й не чув. А на скитальщині зробився я філателістом, тобто значить такою людиною, що негодящі поштові марки збирає.

Отож, усім, що з нашого табору вже виїхали, пишу я привітальні листи. Усім знайомим і мало знайомим. В Канаду, Аргентіну, Бельгію і інші держави. Так і так, пишу — доброго здоров'я, як там у вас? І дехто відписує мені, — як на новому місці живеться і скільки дають їсти. А я листи ці збираю і для пам'яті поштові марки з конвертів вирізую.

Одного разу прийшов лист з такої країни, що всім бараком роздивлялися — що то за лист. І писаний не по-нашому. І без марки. Вже думали, чи не совєти, не приводи Господи, інтересуються. Сильно перелякався я тоді і на охорону того листа заніс.

А одного листа одержав я від бувшого свого сусіда по бараку. Попав горопаха у таку далеку державу, що й сам не знає, як вона називається. Край — пише — гарячий і люди чорні. Про совєтів — пише — не чути, хоч комуністів чимало і ходять голі, як бубон. Їм і п'ю — пише — цілий день.

А хіба б же я зробився філателістом, якби в дома сидів?

Ось після цього й кажіть, що не має наше скитальське життя своїх позитивів.

Як, крий Боже, ще з рік посидимо із жінкою в таборі, може ще до якогось позитиву досидимось.

САВЕЛІЙ МАХОРКА

КОРОТКО

— **Керівні кола американської** повітряної військової фльоти задумують упродовж наступних 10 місяців прийняти 10.000 старшин в резерв для розбудови 70 повітряних бриґад.

— **Незначною більшістю голосів** ухвалив французький парлямент перенести реченець комунальних виборів у Франції з жовтня ц. р. на весну 1949 р. Тепер парлямент розходиться на ферії. Отже, уряд Кея має хитку надію протриматися ще один місяць без кризи.

— **Юґославський уряд Тіта** погодився у найближчому часі звільнити всіх військовополонених, що походять з Австрії. Цим способом уряд Тіта промощує собі можливість діставати з Австрії той необхідний товар, який досі діставав від СССР та його сателітів.

— **Директор канадійських копалень урану** Тунес каже, що в недалекому майбутньому Канада вийде на перше місце в світі у видобуванні урану, необхідного для продукування атомової енерґії.

— **СССР окремою нотою** до Фінляндії висловив свое невдоволення з приводу фінських стрілецьких організацій і вимагає їх негайного розв'язання. Їх вправи в стрільбі нібито суперечать постановам мирного договору.

— **Англійська громадська думка** висловлює свое обурення з приводу того, що англійська окупаційна влада вирішила чотирьох звільнених з полону німецьких маршалів судити як воєнних злочинців. Йдеться в даному разі про маршалів Бравхіча, Манштайна, Рундштедта і Штравса. Всі вони так чи інакше стояли свого часу в деякій опозиції до режиму Гітлера. В кожному разі більш не погоджувалися з політикою нацистів, як маршал Павлюс, що організує тепер червоних німців.

— **Похід проти нового Ріпальда Ріпальдіні.** 1.000 італійських поліціянтів виступили до боротьби проти банди сіцілійського опришка Джуліяна, яка впродовж двох останніх років накрала і награбувала майна більше ніж на 800.000 мільйонів лір. На своєму сумлінні має ця банда більш ніж 40 убитих поліціянтів.

— **Французька зона Німеччини** отримає з фондів пляну Маршала на 6 мільйонів долярів більше, ніж передбачалося в пляні. Це у відплату за катастрофу в Людвігсгафені, де фабрики фарби вилетіли цього року в повітря.

— **Розвиток німецького господарства** швидкими кроками йде вперед. Цього року німецький експорт у розмірі 277 мільйонів долярів покриває одну третину бюджету Західньої Німеччини. До кінця року він досягне передбачену в пляні Маршала суму 600 мільйонів долярів. Але на наступний рік експорт німецьких товарів перевищить суму 875 мільйонів. Так постає з руїн нація, що любить працю і не летить на революційні здобутки після програної війни. Остівська Німеччина залишається далеко позаду.

— **Німецькі господарські чинники** у переговорах з робітничими профспілками вирішили триматися політики не підвищування заробітної платні, але знижування цін на продукти і доведення їх до такого рівня, щоб вони не шкодили здійсненню загального пляну оздоровлення господарства.

— **Д-р Курт Шумахер,** голова німецької соціял-демократичної партії знову захворів. Йому ампутували ногу.

— **Чутки про те,** що родини англійських урядовців на зиму переїдуть з Берліну в британську зону Німеччини, не потвердилися.

— **Що і як вони думають!** Які то на Заході інколи люди запаморочені, видно з того, що голова данського «Союзу Братерства Народів», Ганзен Дракенберґ, хоче приєднатися до коминяра (сажотруса) Артура Катріса з Ноттінгейму в Англії, який задумав поїхати до Сталіна, щоб обговорити з ним найпекучіші питання світового миру.

— **Кер-пакет королеві Юліяні** в Голляндії переслав директор американської «Кер-Організації», як перший різдвяний подарунок Америки новій голляндській королеві. У кер-пакеті був прекрасно спечений і законсервований індик.

— **Не зважаючи на заперечення, вперто крулиться чутка, що на життя Тіта вчинений був замах на дальматинському узбережжі,** коли він повертався з Спліту після переговорів з представниками США. Вибуховий матеріял, підкладений під міст, яким мав переїжджати диктатор Югославії, експльодував після проїзду перших авт, в той час, коли Тіто їхав в четвертому авті. Таке говорять югославські втікачі в Трієсті.

— **Після величезного обурення,** яке в Берліні і в цілому світі викликав жорстокий присуд над берлінськими демонстрантами, совєтський генерал Котіков наказав переглянути справу, мовляв, перший суд забув узяти до уваги, що п'ятьох молодих засуджених підцькували своїми промовами воєнні підбехтувачі Нойман, Ройтер, Маттік, д-р Зур і Фріленсбург.

Другий суд був трохи м'якший: хлопчаків Гепнера і Грамса засуджено кожного на 3 роки, Лінке — на 4, Шіллера — на 3, а Штерна — на один рік в'язниці. Проте цього останнього зараз же звільнили, мабуть, тому, що його батько є урядовцем німецької комуністичної партії.

— **Американський сотник Кукін склав на руки совєтської влади письмовий протест проти порушення засад безпеки повітряної комунікації в альянтському коридорі в Бікебургу совєтськими летунськими вправами з протилетунськими гарматами. Совєти відповіли, що в коридорі є досить місця, щоб вмінути небезпеку.**

— **Соціял-демократичний посол** до баварського парляменту Беріш заявив під оплески всіх послів, що «диявольське виселення» німців з Чехо-Словаччини зроблено з метою, щоб Европа не могла прийти до миру. Такі виселювання належать до кримінальних злочинів в історії людства.

— **Канада виявляє бажання** допомогти постачанню Берлінові своєю повітряною фльотою.

— **Німецький уряд Вестфалії запросив до Мюнстеру Черчіля на «свято миру», що має відбутися 23—30 жовтня п. р.**

Міжнаціональний з'їзд ДП молоді

Старанням організації світової ІМКА-ІВКА від 23 до 29 серпня ц. р. в центрі вишкільного осередку на британську зону, в Горнебургу коло Гарбургу, відбувся з'їзд представників молоді ДП британської зони. На з'їзді були заступлені такі нації: українці, поляки, б лоруси, югослави, естонці, лотиші, литовці, румуни і росіяни. Всіх учасників було коло 150, з цього числа 17 українців. В центрі уваги з'їзду було обговорення різних ділянок діяльности ІМКА-ІВКА серед скитальців по таборах, обмін кращими методами і досвідом у праці, ідеологічно-програмові питання та сучасні й майбутні проблеми скитальського життя. Доповідачами були, крім зональних провідників організації, керівники світової ІМКА-ІВКА, найвищі відпоручники ССГ і ІРО та представники наукового світу. Конференцію відвідали як гості члени «4-го табору відбудови» з Гамбургу, що його творить інтелігентна молодь різних країн світу. Ці гості розповіли про працю молоді в інших країнах, а потім в особистих розмовах нав'язували знайомство з учасниками конференції різних національностей. З'їзд мав поважний міжнародній характер і проходив у діловій і дружній атмосфері. Цілий час тривання з'їзду повівали, поруч прапорів трьох західніх потуг, прапори національних груп. Кожна національна група двічі співала свій національний гимн.

Впродовж конференції влаштовувано «ватри», під час яких кожна національна група виступала з своєю програмою. Наприкінці з'їзду зорганізовано свого роду спортову олімпіяду, в якій брали участь всі учасники з'їзду. Українська група трималася цілий час гідно і репрезентативно. Наші члени брали жваву участь у праці конференції, в дискусіях у вечорі гумору, в спортовій олімпіяді При цьому не забували й за пропаганду нашої національної справи. Роздано брошуру про Україну в англійській мові та нав'язано товариські стосунки з бельгійськими, фінськими, німецькими та голляндськими студентами.

На такі з'їзди чи курси наші таборові чинники повинні завжди висилати щонайкращий елемент.

За працю на довшу мету

Безумовно, що діяльність тієї частини української европейської еміграції, яка розраховувала на скорий ввибух війни між Заходом і Сходом, була в багатьох випадках помилковою. Зокрема, до її помилок належить зневажливе відношення до здобування постійної господарської бази для забезпечення існування еміграції в Німеччині. Задивлені в міраж революційного розвитку подій, — ми раптом опинилися в добі «холодної війни», перед холодним і високим муром еміграційної дійсности. Перескочити цей високий мур зможуть тільки найсильніші, решта мусить забезпечувати своє життя на інший лад і в тих бідних умовинах, в які їх з рідних сторін викинула на чужий берег жорстока воєнна хвиля.

А за три з половиною роки можна було багато в цьому напрямі зробити. Та, краще пізно, як ніколи. Отож, з посиленою увагою треба поставитися до організації господарської бази для тієї частини української европейської еміграції, яка з тих чи інших причин змушена буде залишитися в Німеччині. Вражає факт, скільки уваги витрачається справі, яка, сказати б, сама по собі йде, — справі переселення. Але як же мало робиться для того, щоб дати працю тим, що мусітимуть ще довший час залишатися тут!

Доказом цього нехай буде такий допис, який отримала наша Редакція:

«Управа кооперативної спільноти «Унітас» у Ганновері, вул. Ан дер Лістер Кірхе 1 — ще 26 червня цього року переслала до комендантів українських таборів області Долішньої Саксонії лист такого змісту: З ініціятиви Організації Українського Жіноцтва зорганізовано в Ганновері і зареєстровано в Суді кооперативну спільноту праці, яка покищо повинна обіймати такі робітні як: вишивальні, різьбарні, килимарні та керамічні й лялькові майстерні. Вони мають працювати в таборах і поза таборами. Вони мають поширюватися й на інші виробництва і давати заробіток тим, що тут довше залишаться. Коменданти таборів повинні були дати відповідь на такі питання: Назва і докладна адреса табору, назва робітні, скільки людей у ній працює, чи це кооператива, чи приватне підприємство, чи правно оформлене, чи має власне чи таборове чи належне ІРО майно, і хто ним керує. Запит поставлено також: чи існують в таборах які банки, каси, кантини і т. п. Ці питання поставлені тому, що останнім часом ДІПАКС'и закривали такі підприємства, бо вони не мали правного оформлення. Головна Кватира ІРО обіцяла в цій справі допомогти.

І що ж з того вийшло? Ані один табір не відгукнувся на заклик. Ініціятори думають, що їх не зрозуміли, або зрозуміли фалшиво. Тому подаємо до відома ще раз витяг зі статуту (параграф 8. 1), в якому говориться про цілі кооперативи:

«Ціллю кооперативи є: організація і ведення промислових і рукодільних відділів на цілій англійській зоні Німеччини через об'єднання українських фахівців для покриття власних і чужих життьових потреб, навіть за границею (експорт), як рівно ж для піднесення добробуту, для використання нефахових сил з допомогою курсів і для підвищення культурного рівня об'єднаних членів.

Коли подумати, що наша кооператива користується всіма такими самими правами, як кожне інше німецьке підприємство, то вона могла б дати працю в різних своїх підприємствах сотням наших людей, що не знайшли б самі праці в німецькому господарстві ...

Ще раз треба підкреслити, що діяльність кооперативи розрахована на дальшу мету, але вона мусить бути розгорнена вже тепер. Це плян забезпечення наших людей, що зостануться довше в Німеччині. Управа кооперативи просить панів комендантів поставитися до її почину прихильніше, як цього вимагає загальна справа. Кооператива не має ще фондів, щоб відвідати всі табори і на місці з'ясувати справу, а тому звертається з поновною просьбою подати їй потрібні відомості. Вписове в кооперативі 1 нм. висота одного уділу 10 нм. За Управу Кооперативи: І. Коцур, Н. Зибенко.»

ВСЯЧИНА

Харчі будуть таки раціоновані

Останнім часом поширилися чутки про те, що незабаром має бути введена торгівля харчовими продуктами, які досі були раціоновані видачею харчових карток. Головний уряд в справах прохарчування заперечує ці чутки й подає офіційно до відома, що раціоновані досі харчові продукти, як мука, хліб, м'ясо, товщ, цукор різного роду крупи і т. ін., будуть ще багато місяців раціоновані.

Обережно з качиними яйцями

Треба обов'язково вистерігатись споживання качиних яєць у сирому вигляді, бо вони дуже часто мають у собі мікроби небезпечних недуг, що спричинюють тяжкі захворювання шлунку й кишок. Качині яйця можна споживати лише тоді, коли вони добре зварені, тобто по 8 хвилинах варення. Не слід також уживати їх у напівсирому вигляді до різних пудингів, майонезів тощо.

Усі чекають

Десять фунтів найкращого свинячого смальцю містять нові американські «кер-пакети», що коштують п'ять з половиною долярів і з кінцем листопада будуть висилані на допомогу потребуючим в Европі.

Дістати такі «кер-пакети» не завадило б нікому, а особливо українському ДП, бо він їх в дійсності потребує, щоб з добрим здоров'ям і силами проскочити всі суворі і вередливі комісії до заморських країв.

В цих «кер-пакетах», крім смальцю, є ще такі добрі речі, як: 2 фунти рижу, фунт меду, фунт варення, фунт м'яса, фунт товщу, кава і два кусні мила. Замість 7 має бути лише 2 фунти муки. Але з приводу такої зміни ні в кого не заболить голова. Шоколяда в нових «кер-пакетах» має бути кращої якости, як була в попередніх.

Не втрачайте надій!

Президент Трумен звернувся до американського населення з закликом посилити свою жертвенність у купівлі «кер-пакетів» для потребуючих у Німеччині. Тому не втрачайте надій, українські ДП! Живуть в США громадяни не лише німецького походження.

Цукерковий дощ в Берліні

«Смачні речі падають завжди там, де нас немає», — каже народне прислів'я. До Франкфурту прислали 1000 хустинок з парашутного шовку і 800 фунтів солодощів, які придбав приватно один з летунів «повітряного мосту» до Берліну, американський ляйтнант Гелверзен. Досі він уживав власних хустинок до носа, щоб з літака скидати солодощі для берлінських дітей. Це робило йому таку приємність, що тепер він постарався за більший транспорт, щоб було з чого обдаровувати.

Пропало 20.000 штук худоби

В одному тільки Шлезвіг-Гольштайні пропало впродовж останніх трьох років по капітуляції 20.000 штук рогатої худоби. Над питанням, куди вони поділись, застановлявся карний суд у Любеку, який два дні судив вісьмок «організаторів» нелегального збуту худоби. Державний прокурор поставив вимогу головного обвинуваченого Кістерса з Надренії (на другому кінці британської зони) засудити на чотири роки тюрми і ще одного звіролова, німця Ірса, що був перекладачем в одній високій англійській установі — на три роки.

Величезний хрест на шпилі гори

На шпилі вивочезної гори (3.166 метрів) у Північних Альпах встановлено недавно на хвалу Божу колосальний хрест, що важить 1.700 кг. Цей хрест несло на гору 120 чоловіка. У добі, коли в світі стільки бруду, гризні, колотнечі, коли так страшно занепала мораль, цей факт великого релігійного піднесення слід підкреслити.

Праця українського вченого

Др. Пріцак в Геттінгені знайшов ключ до розв'язки розвитку середньовічних арабських мов і вкоротці буде мати доповідь у німецькій Академії Наук. Бажаємо молодому ученому дальших успіхів.

Епідемія дитячого паралічу в Німеччині

Останніми місяцями навістила Західню Німеччину епідемія страшної у своїх наслідках хвороби, відомої під назвою «гайнемедіна», або дитячий параліж. Ще мало відомі сьогодні спричинники цієї недуги атакують мозок і головні центри нервової системи, субстанцією яких живляться, і таким чином її нищать, викликаючи параліж поодиноких частин людського організму або й цілого організму, а вкінці й смерть.

Хвороба ця дуже заразлива і смертність від неї становить понад 10 проц. Лікують її винайденими в Америці т. зв. «залізними легенями», яких досі в Німеччині не було, а під цю пору є їх декілька, в тому числі у місті Ганновері двоє. Початки хвороби проявляються почуттям загального ослаблення, нежиттю, хрипотою і високою температурою. Коли в дитини і навіть у дорослої людини (бо останніми часами ця хвороба має тенденцію поширюватись на людей вище 15-го року життя) з'являться зазначені вище прояви, треба негайно покликати лікаря. Негайне втручання лікаря в першій половині тижня захворювання може врятувати хвору дитину чи дорослу людину від тяжких наслідків, тобто паралічу й смерти. Ознаки паралічу шиї, мускулятури підборіддя й обличчя появляються вже в другій половині тижня захворювання.

Щоб запобігти поширенню епідемії цієї страшної хвороби, шкільна влада Долішньої Саксонії, де живе більшість наших скитальців, закрила школи й видала відповідні зарядження для молоді, як от: не їздити залізницями і трамваями, не відвідувати кіна та театрів і взагалі уникати місць, де збирається більша кількість людей. В Долішній Саксонії було досі 700 випадків захворювання, а в самому Ганновері — 29. Сподіваються, що свого вершка епідемія вже осягнула і під зиму буде постійно зменшуватись.

Наші скитальці, що живуть в німецькому середовищі, мусять взяти це на увагу і застерігати себе й своїх дітей від цієї тяжкої недуги.

Міністер, що два рази оженився

У Потсдамі, теперішній столиці окупованої совєтами Бранденбургії, виник не абиякий скандал, коли виявилося, що протегований совєтами міністер внутрішніх справ Бехлер, оженився два рази. Повернувшись з полону і не розпитавши як слід, що сталося з його першою жінкою, пан міністер оженився другий раз, проголосивши свою перцу жінку померлою. Коли ж виявилося, що жінка живе, міністер звелів замкнути її у відомий концентраційний табір в Оранієнбургу. Після трьох років перебування в концентраку влада, мабуть, не знаючи всіх тонкощів справи, випустила пані Бехлер на волю. Вона почала добиватися своїх прав, як законна жінка міністра, і за це зникла тепер без сліду, а пан міністер — протеже теперішніх можновладців у Бранденбургії — є й далі міністром, хоч німецька публічна опінія обурюється проти нього. Але при чому тут публічна опінія, коли пан міністер за вірну службу чує за собою сильні плечі.

Отака сьогодні мораль в деяких країнах.

ОСТАННІ ВІСТІ

— У Палестині знову розгорілися бої між арабами і жидами. Жидівська організація «Штерн» видала прокляматію, в якій закликає до нав'язання приязних взаємин з СССР. Цю організацію обвинувачують у вбивстві графа Бернадотта.

— Уряд США заявив урядові Болгарії, що він не має права кло потатися про прийняття Болгарії в члени ОН, бо цей уряд допровадив громадян Болгарії до стану поневолення.

— Югославський міністер внутрішніх справ подав до відома, що в Югославії знайшло захист 500 політичних утікачів із держав, що є сателітами СССР.

— Пошта Західньої Німеччини повідомляє, що можна надавати пакети вагою до 10 кг до Бельгії, Данії, Фінляндії, Голляндії, Норвегії, Швеції, Швайцарії і Чехії.

— Комуністичні війська в Китаю здобули столичне місто провінції Шантунґ Тсінанґ. Один з генералів нанкінського китайського уряду перейшов з цілою армією на сторону червоних.

— Совєтські урядовці відбирали західньо-німецькі часописи у вагонах міської залізничної лінії не лише у совєтському, але також у британському і американському секторах Берліну. Це викликало обурення. Багатьох урядовців викинули з вагонів.

Монтґомері — шеф спільного військового штабу

У Парижі на засіданні міністрів військових справ п'ятьох держав призначено фельдмаршала Монтґомері начальником спільного військового штабу західніх держав. Західня Европа готується до військової оборони на випадок на випадок наступу Сходу.

До нас звернувся українець-канадієць, будівничий підприємець J. Pyndyk (Grimsby, Ont. 57, Robinsonstr. 5, Canada) із таким листом:

«До цих пор я не віднайшов нікого із рідні, ані знайомих на скитальщині. Бажаю виконати свій обов'язок. Я є вдовець із фамілією, літ 51. Еміграційний уряд дозволяє мені спровадити женщину, як наречену. Моїм бажанням є спровадити жінку в літах, подібних до моїх (що пройшла середній вік), людину самітну і лагідну, стрункі і вищу ростом.»

Бажаючих скористати із цієї нагоди просимо звертатися на вгорі подану адресу.

Відділ Переселення ЦПУЕ.

Від Злученого Українського Американського Допомогового Комітету

У зв'язку з можливим у найближчому часі виїздом дітей-сиріт ДП до США, нижченазвані діти-сироти розшукують своїх рідних і знайомих:

1. **Анна-Ліза Козюра** — батька **Франка Косцельника**, матір' **Марію Козюру**,
2. **Неллі Грасман — Марію Михайлівну Щербакову**,
3. **Михайло Кузьма — Стефана Кузьму** і **Марію Кузьму** з с. Скваряви, пов. Золочів,
4. **Богдан-Павло Греголинський — Дмитра Греголинського** й **Ольгу Греголинську** з Перемишля,
5. **Ірена Козубай — Романа Смичка** та **Катерину Козубай**,
6. **Анатолій Бовкунович — Віру Бовкунович**,
7. **Стефан Алексевич — Івана Алексевича** та **Еву Алексевич**,
8. **Едвард Корнієнко — Стефанію Корнієнко.**

Просимо розшукуваних осіб та всіх інших, що знають про їх місце перебування, повідомити Злучений Український Американський Допомоговий Комітет

ЗУАДК.

УВАГА

Оголошення в газеті «Українське Слово», з огляду на її невеликий розмір, друкуються переважно неоплатно. Вартість оголошень: за 1 оголошуки — 10 пф. слово і за всі інші оголошення — 50 пф. рядок. Гроші надсилати поштовими переказами на адресу Адміністрації «Українського Слова».

«Українське Слово»

Редагує Колегія. Видає Український Центральний Допомоговий Комітет на британську зону. Друкує і адмініструє Кооперативне Видавництво «Заграва» Blomberg (Lippe) Neuetorstrasse 50, Schliessfach 52.

Редакція приймає відвідувачів у вівторки та четверги від 10 до 17 год. Незамовлених рукописів редакція не повертає.